SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto esityslista 25.04.2022

Esityslistan kansilehti ... 1

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus ... 2

2 Pöytäkirjan tarkastaminen ... 3

3 Sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen ... 4

4 Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen täydennysvaalin toimittaminen ... 6

5 Eron myöntäminen Anitta Orpanalle sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 7

6 Eron myöntäminen Paula Lehmuskalliolle tarkastuslautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 9

7 Eron myöntäminen Maarit Raja-Aholle konsernijaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen ... 11

8 Vastaus Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille ... 13

- Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloite selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille ... 16

9 Vastaus Paula Lehmuskallion ja Tuukka Saimenin sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi raitiovaunuhankkeesta ... 18

- Paula Lehmuskallion ja Tuukka Saimenin sekä 18 muun valtuutetun aloite kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi raitiovaunnuhankkeesta ... 21

10 Vastaus Liike Nyt valtuustoryhmän ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut osaksi Vantaan peruskoulujen oppilashuoltoa ... 23

- Liike Nyt valtuustoryhmä ja 25 muun valtuutetun aloite psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut osaksi Vantaan peruskoulujen oppilashuoltoa ... 28

11 Vastaus Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen viilennyksen järjestämisestä vantaalaisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin ... 30

- Allekirjoitettu Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloite viilennyksen järjestämisestä vantaalaisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin ... 36

12 Vastaus Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen muistisairaiden vanhusten hoitoon panostettava osana sote-alueiden valmistelua ... 38

- Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloite muistisairaiden vanhusten hoitoon panostettava osana sote-alueiden valmistelua ... 43

13 Vastaus Minna Kuuselan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä luopumisesta ... 45

- Minna Kuuselan ja 17 muun valtuutetun aloite glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä luopumisesta ... 49

14 Vastaus Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle tarvitaan pienituloisuusohjelma ja -opas ... 50

- Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloite Vantaalle tarvitaan pienituloisuusohjelma ja -opas ... 54

15 Vastaus Susanna Kaijun ja Heli Hakalan sekä 40 muun valtuutetun aloitteeseen oppisopimuspaikkojen tarjoamisesta lastenhoitajiksi opiskeleville päiväkoteihin ... 56

- Susanna Kaijun ja Heli Hakalan sekä 40 muun valtuutetun aloite oppisopimuspaikkojen tarjoaminen lastenhoitajiksi opiskeleville päiväkoteihin ... 59

16 Vastaus Anu Hallin ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen Keimolassa sijaitsevan Isosuon käyttömukavuuden lisäämiseksi ja suon suojelemiseksi ... 61

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto esityslista 25.04.2022

- Anu Hallin ja 32 muun valtuutetun aloite Keimolassa sijaitsevan Isosuon käyttömukavuuden lisäämiseksi ja suon suojelemiseksi ... 64

17 Toimitilajohtaminen palveluyksikön ja Kadut ja puistot palvelualueen vuonna 2021 valmistuneet merkittävät toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeet ... 66

- Toimitilajohtamisen merkittävät investointihankkeet 2021 ... 68

- Kadut ja puistot palvelualueen merkittävät investointihankkeet 2021 ... 70

18 Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022-2025 ... 71

- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025, päiv. 13.4.2022 ... 75

- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tausta-aineisto ... 93

- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ... 124

19 Asemakaava ja asemakaavamuutos 161800 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja ... 126

- 161800 selostus, asemakaava ja asemakaavamuutos 22.3.2022, Yhtiönkuja ... 131

- 161800 muistutukset ja vastineet 22.3.2022, Yhtiönkuja ... 178

- 161800 lausunnot ja vastineet 22.3.2022, Yhtiönkuja ... 190

20 Asemakaava ja asemakaavan muutos 512000 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus ... 197

- 512000 selostus, asemakaava ja asemakaavan muutos 22.3.2022, Backaksen elämyskeskus ... 210

- 512000 muistutukset ja vastineet 22.3.2022, Backaksen elämyskeskus ... 322

- 512000 lausunnot ja vastineet 22.3.2022, Backaksen elämyskeskus ... 376

21 Asemakaavan muutos 002423, 40 Ylästö / Kalliosolantie 7 ... 402

- 002423 selostus, asemakaavamuutos 22.3.2022, Kalliosolantie 7 ... 406

- 002423 Lausunnot ja vastineet 22.3.2022, Kalliosolantie 7 ... 431

Kaupunginvaltuuston kokous

25.4.2022 klo 18.00

Kaupungintalo, Tikkurila

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 19.4.2022 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 25.4 2022

Esitys:

a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja

b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 2.5.2022 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 4.5.2022 lähtien.

3 Sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen täydennysvaalin toimittaminen

VD/6999/00.00.01.00/2021

RV/EJ

Lasse Evan poismenon vuoksi on toimitettava sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen täydennysvaali.

Hallintosäännön 10 luvun 9 §:n mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty sekä kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin sosiaalisen luototuksen rahaston säännön mukaisista tehtävistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tehtäväalueellaan päättää:
1) työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri palvelualueille,
2) asiakasmaksuista, mukaan lukien Suun Terveydenhuollon asiakasmaksut, ja
3) toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee lautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto nimeää lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:
1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 17 valinnut sosiaali- ja terveyslautakunnan jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi toimikaudelle 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Pirkko Letto, puheenjohtaja	Salla Lindblad-Palo
Anitta Orpana, varapuheenjohtaja	Markus Lustig
Heli Hakala	Lucas Lumberg
Xhemail Jashanica	Taava Leppänen
Patrik Karlsson	Sirpa Peura

Aadan Ibrahim	Miikku Nieminen
Kalle Eklund	Kari Hokkanen
Ari Siponen	Anja Evans
Sari Linnansalmi	Lasse Eva
Eva Tawasoli	Minna Varpula
Reija Friman	Riku Romppainen
Marja Airaksinen	Noora Pitkänen

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään toimittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

4 Sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen täydennysvaalin toimittaminen

VD/7000/00.00.01.00/2021

RV/ EJ

Lasse Evan poismenon vuoksi on toimitettava sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen täydennysvaali.

Hallintosäännön 8 luvun 7 §:n mukaan sosiaali- ja terveyslautakunnassa on jaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä jaostoon toimikaudekseen vähintään viisi jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Valtuusto nimeää jaoston jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 28.3.2021 § 18 nimennyt sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi toimikaudeksi 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Sirpa Peura, puheenjohtaja	Xhemail Jashanica
Miikku Nieminen, varapuheenjohtaja	Aadan Ibrahim
Markus Lustig	Anitta Orpana
Lasse Eva	Ari Siponen
Minna Varpula	Reija Friman

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle toimitettavaksi sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään toimittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan jaoston jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Muutoksenhakuohje: 1. Valistusosoitus

5 Eron myöntäminen Anitta Orpanalle sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/6999/00.00.01.00/2021

RV/EJ

Anitta Orpana on 22.3.2022 saapuneella sähköpostillaan pyytänyt eroa sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä.

Hallintosäännön 10 luvun 9 §:n mukaan sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii kaupungin tehtäväksi säädetystä sosiaalihuollosta ja terveydenhuollosta sikäli kuin näistä tehtävistä ei ole erikseen määrätty sekä kaupunginvaltuuston hyväksymän Vantaan kaupungin sosiaalisen luototuksen rahaston säännön mukaisista tehtävistä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta tehtäväalueellaan päättää:
1) työvoiman ja muiden voimavarojen sijoittamisesta eri palvelualueille,
2) asiakasmaksuista, mukaan lukien Suun Terveydenhuollon asiakasmaksut, ja
3) toimipisteen perustamisesta tai lakkauttamisesta.

Hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee lautakuntaan kaupunginvaltuuston toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan varsinaisista jäsenistä vähintään 40 prosenttia tulee olla valtuutettuja.

Kaupunginvaltuusto nimeää lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:
1) asianomaisen lautakunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 17 valinnut sosiaali- ja terveyslautakunnan jäseniksi ja henkilökohtaisiksi varajäseniksi toimikaudelle 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Pirkko Letto, puheenjohtaja	Salla Lindblad-Palo
Anitta Orpana, varapuheenjohtaja	Markus Lustig
Heli Hakala	Lucas Lumberg

Xhemail Jashanica	Taava Leppänen
Patrik Karlsson	Sirpa Peura
Aadan Ibrahim	Miikku Nieminen
Kalle Eklund	Kari Hokkanen
Ari Siponen	Anja Evans
Sari Linnansalmi	Lasse Eva
Eva Tawasoli	Minna Varpula
Reija Friman	Riku Romppainen
Marja Airaksinen	Noora Pitkänen

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

a) myönnettäväksi ero Anitta Orpanalle sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä, ja
b) toimitettavaksi sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään

a) myöntää ero Anitta Orpanalle sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan tehtävästä, ja
b) toimittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

6 Eron myöntäminen Paula Lehmuskalliolle tarkastuslautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/6980/00.00.01.00/2021

RV/EJ

Paula Lehmuskallio on 24.3.2022 saapuneella sähköpostiviestillä pyytänyt eroa tarkastuslautakunnan jäsenen tehtävästä.

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kuntalain 75 §:n mukaan vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole:

1) kunnanhallituksen jäsen;
2) pormestari ja apulaispormestari;
3) henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsenen, kunnanjohtajan, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain (434/2003) esteellisyysperusteita koskevan 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu läheinen;
4) henkilö, joka on kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
5) henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Hallintosäännön 8 luvun 3 §:n mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kolme jäsentä sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat valtuutettuja. Lautakunta voi arviointityötään suorittaessaan jakaantua työryhmiin. Työryhmät raportoivat toiminnastaan lautakunnalle.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 7 valinnut tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsenet	**Varajäsenet**
Tuire Kaimio, puheenjohtaja	Mikko Viilo
Markku Weckman, varapuheenjohtaja	Suvi Karhu
Paula Lehmuskallio	Lasse Norres
Manav Phull	Carita Orlando
Oskari Iivarinen	Katja Siniketo-Pietilä
Siri Ahokas	Stefan Åstrand
Naima el Issaoui	Kimmo Kiljunen
Hussein al-Taee	Tarja Eklund
Jussi Särkelä	Ida Tamminen
Juha Suoniemi	Juha Järä
Reija Friman	Maija Rautavaara
Jouko Jääskeläinen	Tiina Tuomela
Minttu Sillanpää	Antero Eerola

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle
a) myönnettäväksi ero Paula Lehmuskalliolle tarkastuslautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
b) toimitettavaksi tarkastuslautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään
a) myöntää ero Paula Lehmuskalliolle tarkastuslautakunnan jäsenen tehtävästä, ja
b) toimittaa tarkastuslautakunnan jäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

7 Eron myöntäminen Maarit Raja-Aholle konsernijaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/6979/00.00.01.00/2021

RV/EJ

Maarit Raja-Aholle on myönnetty ero kaupunginhallituksen jäsenen tehtävästä kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.3.2022 § 6. Eron myöntämisen myötä Maarit Raja-Aho ei ole vaalikelpoinen kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävään.

Hallintosäännön 8 luvun 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallitukseen kahden vuoden toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä

Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee konsernijaostoon kaupunginhallituksen jäsenistä tai varajäsenistä kaupunginhallituksen toimikautta vastaavaksi toimikaudeksi vähintään seitsemän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi, sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Hallintosäännön 9 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto vastaa konsernihallinnon järjestämisestä yhdessä kaupunginhallituksen kanssa kaupunginvaltuuston hyväksymässä kaupungin omistajapolitiikassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 9 valinnut kaupunginhallituksen konsernijaostoon toimikaudeksi 2021–2023 seuraavat henkilöt:

Jäsenet	**Varajäsenet**
Säde Tahvanainen, puheenjohtaja	Joni Hilden
Sami Kanerva, I varapuheenjohtaja	Maarit Raja-Aho
Kai-Ari Lundell, II varapuheenjohtaja	Pekka Virkamäki
Anitta Orpana	Sakari Rokkanen
Mika Kasonen	Heli Hakala (kv 20.9.2021 § 3)
Kristian Rehnström	Sari Multala
Ulla Kaukola	Tiina Vesa
Faysal Abdi	Osmo Kähkönen
Tuukka Saimen	Niilo Kärki
Minna Kuusela	Hanna Valtanen
Nina Nummela	Pirjo Luokkala

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

a) myönnettäväksi ero Maarit Raja-Aholle kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävästä, ja
b) toimitettavaksi kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2023.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään
a) myöntää ero Maarit Raja-Aholle kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävästä, ja
b) toimittaa kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2023.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

8 Vastaus Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille

VD/3775/00.02.00.03/2021

RV/JN/KA/HY-L

Vaula Norrena sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Nuorisotyöttömyys on pompannut koronan myötä Vantaalla ennätyskorkealle. Jo yli 20 % eli yli 2000 alle 25-vuotiasta on työttömänä Vantaalla. Jo ennen koronaa vuonna 2019 Vantaa jäi jälkeen valtuustokauden strategisesta tavoitteesta vähentää nuorisotyöttömyyttä.

Vantaan hyvinvointikertomuksessa 2020 kerrotaan, kuinka työttömyys altistaa nuoria pysyvään syrjäytymiseen. Työttömyys ja koulutuksen puute altistaa nuoria terveys- ja mielenterveysongelmille, mistä puolestaan seuraa suuria vaikeuksia päästä koulutukseen tai työhön.

Vantaa on nyt mukana työllisyyden kuntakokeilussa, jossa mm. pilotoidaan erilaisia tapoja tarjota työllisyyspalveluja. Vantaa sai juuri äsken Uudenmaan ELY-keskukselta rahoituksen 10 ns. rinnalla kulkijan palkkaamiseen. Tällä on tarkoitus auttaa 400 nuorta kahden vuoden ajan. Tämä ei kuitenkaan vielä tuo työpaikkoja kaikille 2000 nuorisotyöttömälle.

Esitämme nyt, että yksi Vantaan kuntakokeilun piloteista voisi olla ns. työseteli alle 25-vuotiaille työttömille. Työllisyyspalvelujen mukaan tällainen on mahdollinen sikäli, että ei ole lainsäädännöllistä estettä työsetelille alle 30-vuotiaiden kohdalla.

Työseteli toimisi kesätyösetelin tavoin antaen sekä nuorille että työnantajille joustavan ja helpon tavan kokeilla nuorta työelämässä. Työtön nuori voisi ehkä tehdä setelillä myös koulutukseen liittyvää työharjoittelua jo ennen kuin on saanut opiskelupaikan.

Työsetelin hinta voisi olla esim. 500 euroa (Vantaa-lisä taisi aikoinaan olla 800 euroa) kuukautta kohden ja se maksettaisiin työnantajalle jälkikäteen samalla tavoin kuin kesätyöseteli.

Edellytyksenä olisi, että nuori saa työstä vähintään alakohtaista harjoittelu- tai minimipalkkaa. Työsetelillä korvattava työjakso voisi olla esim. 1–3 kuukautta. Työseteli voisi olla myös työvoimapalveluille joustavampi tapa hankkia nuorisotyöttömille työpaikkoja kuin perinteisesti kankeammat palkkatukijärjestelyt ovat.

Esitämme, että Vantaa tutkii työllisyyden kuntakokeilussa työsetelimallia nuorisotyöttömille.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 25

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kasvupalveluiden palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Työttömäksi kirjautuneen (esim. vastavalmistunut) alle 25-vuotiaan työllistymisen edistämisen pääasiallinen rahallinen tuki on valtion palkkatuki. Käytännössä alle 25-vuotias on usein oikeutettu palkkatukeen jo yhden päivän työttömyyden perusteella. Kun työttömyys on kestänyt alle vuoden, palkkatuki on enintään 30 % palkkauskustannuksista ja palkkatuettu jakso on enintään 6 kuukautta. Palkkatuen päälle työnantajan kannustamiseen on käytettävissä kaupungin työllistämistuki, joka on 500 tai 300 euroa kuukaudessa riippuen siitä, onko kyseessä yritys vai yhdistys. Kirjauduttuaan työttömäksi nuori voi niin ikään saada käyttöönsä palkkatukikortin, jota näyttämällä on helppo todistaa työnantajalle, että työllistymisen tukemiseen on saatavilla rahallista tukea.

Vantaalla on lisäksi käytössä kaupungin myöntämä nuorten rekrytointituki, joka on tarkoitettu työnantajalle, joka palkkaa alle 30-vuotiaan työttömäksi kirjautuneen työnhakijan määräaikaiseen tai toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen, johon ei ole myönnetty palkkatukea. Tuki on 50 % palkkakustannuksista, korkeintaan 800 euroa/kk. Rekrytointitukea voidaan myöntää 6 kuukauden ajalle. Rekrytointituen kysyntä on jäänyt hyvin pieneksi epäilemättä siksi että käytännössä useimmille nuorille myönnetään palkkatukea.

Edellä mainittuun, olemassa olevaan palvelutarjontaan vedoten Kasvupalvelut toteaa, että aloitteessa ehdotetulla työttömien nuorten työsetelillä ei todennäköisesti saavuteta sellaista vaikuttavuutta, jota esityksen tekijät ehdotuksellaan tavoittelevat. Suoraviivaisempi ratkaisu setelin testaamiseen olisi rekrytointituen näkyvä markkinointikampanja. Palkkatuen saannin ehdot erityisesti nuoria työttömiä työllistettäessä ovat kuitenkin edulliset, joten voimakas markkinointikaan ei välttämättä takaa setelin laajempaa käyttöä.

Vantaan tulee hyödyntää työllisyyden kuntakokeilu kehittämällä uusia, vaikuttavia toimia erityisesti nuorten työttömyyden hoitoon. Erilaisia työllistämisen tukia tulee myös markkinoida sekä työnantajille että työntekijöille näkyvästi. Vantaan elinvoimaohjelman laatimisen yhteydessä arvioidaan työllistämisen kokonaisuuden kehittäminen.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Vaula Norrenalle sekä 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle palvelualueen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Vaula Norrenalle sekä 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle palvelualueen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi

Käsittely:
Kaupunginjohtaja täydensi esitystään lisäämällä valtuustoaloitevastauksen loppuun:

Vantaan tulee hyödyntää työllisyyden kuntakokeilu kehittämällä uusia, vaikuttavia toimia erityisesti nuorten työttömyyden hoitoon. Erilaisia työllistämisen tukia tulee myös markkinoida sekä työnantajille että työntekijöille näkyvästi. Vantaan elinvoimaohjelman laatimisen yhteydessä arvioidaan työllistämisen kokonaisuuden kehittäminen.

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Vaula Norrenan ja 18 muun valtuutetun aloite Selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Selvitys työsetelikokeilusta alle 25-vuotiaille työttömille

Nuorisotyöttömyys on pompannut koronan myötä Vantaalla ennätyskorkealle.
Jo yli 20% eli yli 2000 alle 25-vuotiasta on työttömänä Vantaalla.
Jo ennen koronaa vuonna 2019 Vantaa jäi jälkeen valtuustokauden strategisesta tavoitteesta vähentää nuorisotyöttömyyttä.

Vantaan hyvinvointikertomuksessa 2020 kerrotaan, kuinka työttömyys altistaa nuoria pysyvään syrjäytymiseen.
Työttömyys ja koulutuksen puute altistaa nuoria terveys- ja mielenterveysongelmille, mistä puolestaan seuraa suuria vaikeuksia päästä koulutukseen tai työhön.

Vantaa on nyt mukana työllisyyden kuntakokeilussa, jossa mm. pilotoidaan erilaisia tapoja tarjota työllisyyspalveluja.
Vantaa sai juuri äsken Uudenmaan ELY-keskukselta rahoituksen 10 ns. rinnallakulkijan palkkaamiseen. Tällä on tarkoitus auttaa 400 nuorta kahden vuoden ajan. Tämä ei kuitenkaan vielä tuo työpaikkoja kaikille 2000 nuorisotyöttömälle.

Esitämme nyt, että yksi Vantaan kuntakokeilun piloteista voisi olla ns. työseteli alle 25-vuotiaille työttömille. Työllisyyspalvelujen mukaan tällainen on mahdollinen sikäli, että ei ole lainsäädännöllistä estettä työsetelille alle 30-vuotiaiden kohdalla.

Työseteli toimisi kesätyösetelin tavoin antaen sekä nuorille että työnantajille joustavan ja helpon tavan kokeilla nuorta työelämässä.
Työtön nuori voisi ehkä tehdä setelillä myös koulutukseen liittyvää työharjoittelua jo ennen kuin on saanut opiskelupaikan.

Työsetelin hinta voisi olla esim. 500 euroa (Vantaa-lisä taisi aikoinaan olla 800 euroa) kuukautta kohden ja se maksettaisiin työnantajalle jälkikäteen samalla tavoin kuin kesätyöseteli.

Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset

Aloitteen tekijän nimi:
Vaula Norrena

Allekirjoittajat:

1. Eve Rämö
2. Joel Linnainmäki
3. Minna Kuusela
4. Sirpa Siru Kauppinen
5. Tiina Tuomela
6. Mika Kasonen
7. Jari Jääskeläinen
8. Tanja Vahvelainen
9. Minna Atiye
10. Jarno Eskelinen
11. Juha Malmi
12. Emmi Pajunen
13. Sveta Silvennoinen-Hiisku
14. Anniina Kostilainen
15. Maija Rautavaara
16. Timo Juurikkala
17. Antero Eerola
18. Anssi Aura
19.

Edellytyksenä olisi, että nuori saa työstä vähintään alakohtaista harjoittelu- tai minimipalkkaa. Työsetelillä korvattava työjakso voisi olla esim. 1 - 3 kuukautta. Työseteli voisi olla myös työvoimapalveluille joustavampi tapa hankkia nuorisotyöttömille työpaikkoja kuin perinteisesti kankeammat palkkatukijärjestelyt ovat. Esitämme, että Vantaa tutkii työllisyyden kuntakokeilussa työsetelimallia nuorisotyöttömille. Vaula Norrena	

9 Vastaus Paula Lehmuskallion ja Tuukka Saimenin sekä 18 muun valtuutetun aloitteeseen kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi raitiovaunuhankkeesta

VD/12771/00.02.00.03/2021

RV/S-AP/JT

Paula Lehmuskallio ja **Tuukka Saimen** sekä 18 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki järjestää neuvoa-antavan kunnallisen kansanäänestyksen raitiovaunuhankkeesta mahdollisimman pian.

Raitiovaunuhanke on investoinniltaan Vantaan historian suurin projekti. Mm. tästä johtuen on välttämätöntä, että Vantaan kaupungin johto ja päättävät poliitikot saavat päätöksenteon tueksi kuntalaisten rehellisen näkemyksen raitiovaunuhankkeen toteutettavuudesta.

Kysymys kuntalaisille on oltavat selkeä: Kannatatko tai vastustatko raitiovaunutien rakentamista Vantaalle?

Vantaan kaupunki on panostanut jonkin verran kuntalaisille raitiovaunuhankkeesta tiedottamiseen, mutta toimenpiteet eivät ole herättänyt näkyvää mielenkiintoa. Mm. Vantaan kustantamaa Ratikka-videota on katsottu vain noin 10 th. kertaa (7.12.2021). Tämä on n.4 % koko Vantaan väestöstä. Kuntalaisten mielenkiinnon puute johtunee tiedonpuutteesta. Koska hanke on kustannuksiltaan satojen miljoonien suuruinen, on tiedottamisen tasoa parannettava roimasti ja valtuutettujen sekä kuntalaisten tietoa kustannuksista ja suunnitelmista lisättävä avoimesti.

Esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy välittömästi valmistelemaan raitiovaunuhankkeen neuvoa-antavaa kunnallista kansanäänestyksen järjestämistä”.

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 11

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

———

Kuntademokratian palvelualue sekä katujen ja puistojen palvelualue toteavat yhteisenä vastauksenaan seuraavaa:

Kuntalain 24 §:n mukaan valtuusto voi päättää, että kunnalle kuuluvasta asiasta toimitetaan kansanäänestys. Valtuuston päätökseen, jolla on päätetty toimittaa kansanäänestys, ei saa hakea muutosta vaalittamalla. Kansanäänestys on neuvoa-antava. Kaikilla äänioikeutetuilla on yhtäläinen äänestysoikeus. Äänestys on salainen´. Kansanäänestyksen toimittamisesta säädetään lisäksi hyvinvointialueilla ja kunnissa toimitettavissa neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä annetussa laissa (myöh. menettelylaki).

Menettelylain 3 §:n 2 momentin mukaan päättäessään kansanäänestyksen toimittamisesta valtuuston on samalla päätettävä äänestyksen aiheesta ja ajankohdasta sekä äänestäjille esitettävistä vaihtoehdoista.

Menettelylain 4 §:n mukaan kunnallinen kansanäänestys toteutetaan vaalilain mukaisen menettelyn lisäksi kirjeäänestyksenä. Kaupunginvaltuusto voi myös päättää, että äänestys suoritetaan pelkkänä kirjeäänestyksenä. Äänestystä ei saa järjestää valtiollisten vaalien tai valtiollisen kansanäänestyksen yhteydessä.

Kirjeäänestystä varten kunnan keskusvaalilautakunta lähettää viimeistään 19. päivänä ennen äänestyspäivää jokaiselle äänestysoikeutetulle, jonka osoite on tiedossa käytettäväksi määrätyt äänestysliput, vaalikuoren lähetekirjeen ja laatimansa äänestysohjeet. Äänestysoikeutetulle, joka ei ole postitse saanut 1 momentissa tarkoitettuja kirjeäänestysasiakirjoja tai jolta ne jostakin muusta syystä puuttuvat, tulee varata mahdollisuus saada ne kunnan keskusvaalilautakunnalta tai sen ilmoittamasta paikasta.

Menettelylain 10 §:n 3 momentin mukaan postitse lähettämisen sijaan äänestysoikeutettu voi palauttaa kirjeäänestysasiakirjat 2 momentissa säädetyssä määräajassa kunnan keskusvaalilautakunnan ilmoittamaan osoitteeseen.

Äänestyksestä aiheutuvien kustannusten määrä on riippuvainen siitä, mikä menettelytapa valitaan. Hintahaarukka eri menettelytavoista riippuen on noin 200 000–500 000 euroa. Kirjeäänestyksen tarkkaa kustannusta on vaikea arvioida, koska siitä ei ole aiempia kokemuksia. Joka tapauksessa kirjeäänestyksessä tulee runsaasti työtä ensin äänestysasiakirjojen lähettämisessä äänestäjille ja toiseksi äänten vastaanottamisessa äänten laskennan lisäksi. Työläintä on, jos äänestäjällä on mahdollista valita kirjeäänestyksen, perinteinen ennakkoäänestyksen ja vaalipäivänä äänestämisen välillä eikä samanaikaisesti järjestetä kunnallisia vaaleja.

Kunnallisessa kansanäänestyksessä kunta vastaa kaikista äänestyksestä aiheutuvista kustannuksista. Huomioiden kustannusten määrä on tarkoin harkittava, mistä asioista on perusteltua järjestää kansanäänestys, kun kunnallisen demokratian peruspilarina on edustuksellinen demokratia, jossa päätösvalta on ensisijaisesti kuntalaisten valitsemilla valtuutetuilla. Tämän vuoksi kansanäänestyskin on laissa säädetty ainoastaan neuvoa-antavaksi. Päätösvalta on lopullisesti kuitenkin kunnan toimivaltaisella toimielimellä tai viranhaltijalla.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2020 hyväksymä Vantaan yleiskaava 2020 ohjaa Vantaa kasvua vahvasti ratikan varren kasvukäytävään eikä em. kasvukäytävää voi muuttaa kansanäänestyksellä ilman uutta yleiskaavaprosessia.

Vantaan ratikka on yksi Vantaan strategisista kärkihankkeista, joka sekä investointikustannuksiltaan että tavoitelluilta myönteisiltä vaikutuksiltaan vastaa Kehärata-hanketta. Kehäradasta ei aikoinaan järjestetty kansanäänestystä, kuten ei muistakaan Vantaan toteutuneista ja suunnitelluista investointihankkeista. Ensi vuonna 2023 tehtävän investointipäätöksen ratkaiseva kysymys on, saako kaupunki katettua mm. maankäytön sopimustuloilla ja verotulojen kasvulla raideinvestoinnista aiheutuvan velan korkoineen pitkällä tähtäimellä. Siksi Vantaan ratikan hankepäätös vuonna 2023 tulee perustumaan usean sadan sivun laajuiseen aineistoon, joka perustuu yksityiskohtaisiin teknistaloudellisiin suunnitelmiin ja selvityksiin. Aineisto on tarkoitettu eri toimielinten päätöksenteon taustamateriaaliksi ja aineistoa tullaan selostamaan ja läpikäymään perusteellisesti useassa eri tilaisuudessa. Sen sijaan koko aineiston tuottaminen tiiviiseen muotoon, josta yksittäinen kuntalainen saisi riittävästi tietoa voidakseen arvioida

eri ratkaisujen hyötyjä ja haittoja kaupungin kehityksen kannalta pitkällä tähtäimellä, on erittäin haastavaa.

Valtuustoaloitteen tekijät ovat siinä aivan oikeassa, etteivät kuntalaiset vielä miellä Vantaan ratikkaa koko kaupungin yhteiseksi kärkihankkeeksi. Siksi ratikan viestintää on tarkoitus huomattavasti tehostaa vuoden 2022 aikana, kun eri suunnitelmat ovat tulossa nähtäville ja päätöksentekoon eri toimielimissä. Pandemiatilanteen helpottuminen ja kokoontumisrajoitusten poistaminen mahdollistaa jatkossa myös yleisötilaisuuksien järjestämisen. Ratikan yleisvideon katsojakertojen määrä on nyt noin 25 000, minkä lisäksi esimerkiksi Vantaan ratikan nettisivuja ja päivittyvää suunnittelukarttaa on katsottu yhteensä noin 60 000 kertaa.

Kansanäänestystä koskeva asia valmistellaan valtuustolle samalla tavoin kuin muutkin valtuustolle päätettäväksi tulevat asiat. Asia valmistelusta vastaavat kaupungin viranhaltijat ja asian esittelystä kaupunginhallitukselle päättää kaupunginjohtaja. Kaupunginhallitus päättää siitä, viedäänkö asia valtuuston päätettäväksi. Kaupunginjohtaja ei aio esittää kaupunginhallitukselle kunnallisen kansanäänestyksen järjestämistä asiassa, koska valtuusto on jo tehnyt päätöksen, kuinka asiassa edetään.

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Paula Lehmuskalliolle ja Tuukka Saimenille sekä 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle palvelualueen esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Paula Lehmuskallion ja Tuukka Saimenin sekä 18 muun valtuutetun aloite kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi raitiovaunuhankkeesta

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:
kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite **VALTUUSTOALOITE 8.12.2021**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
KUNNALLISEN KANSANÄÄNESTYKSEN JÄRJESTÄMISEKSI RAITIOVAUNUHANKKEESTA Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki järjestää neuvoa-antavan kunnallisen kansanäänestyksen raitiovaunuhankkeesta mahdollisimman pian. Raitiovaunuhanke on investoinniltaan Vantaan historian suurin projekti. Mm. tästä johtuen on välttämätöntä, että Vantaan kaupungin johto ja päättävät poliitikot saavat päätöksenteon tueksi kuntalaisten rehellisen näkemyksen raitiovaunuhankkeen toteutettavuudesta. **Kysymys kuntalaisille on oltavat selkeä: Kannatatko tai vastustatko raitiovaunutien rakentamista Vantaalle?** Vantaan kaupunki on panostanut jonkin verran kuntalaisille raitiovaunuhankkeesta tiedottamiseen, mutta toimenpiteet eivät ole herättänyt näkyvää mielenkiintoa. Mm. Vantaan kustantamaa Ratikka- videota on katsottu vain noin 10 th. kertaa (7.12.2021). Tämä on n.4 % koko Vantaan väestöstä. Kuntalaisten mielenkiinnon puute johtunee tiedonpuutteesta. Koska hanke on kustannuksiltaan satojen miljoonien suuruinen, on tiedottamisen tasoa parannettava roimasti ja valtuutettujen sekä kuntalaisten tietoa kustannuksista ja suunnitelmista lisättävä avoimesti. Esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy välittömästi valmistelemaan raitiovaunuhankkeen neuvoa-antavaa kunnallista kansanäänestyksen järjestämistä. *13.12.2021*	Aloitteen tekijän nimi: *Paula Lehmuskallio(kok)* *Tuukka Saimen (PS)* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Juha Järä 2. Milad Dehghan 3. Markku Weckman 4. Nina Nummela 5. Kai-Ari Lundell 6. Janne Hartikainen 7. Marjo Vacker 8. Niilo Kärki 9. Tiina Tuomela 10. Mika Kasonen 11. Erika Veltheim 12. Tanja Aidanjuuri-Niemi

	13. Kaira Lauri 14. Jouko Jääskeläine 15. Katja Siniketo-Pietilä 16. Juha Suoniemi 17. Suvi Karhu 18. Mika Niikko

10 **Vastaus Liike Nyt valtuustoryhmän ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut osaksi Vantaan peruskoulujen oppilashuoltoa**

VD/9420/00.02.00.03/2021

RV/ML-L/KK/PN-M/MV/TH/JT

Liike Nyt sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraava valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme seuraavaa:

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen tilastojen mukaan jopa joka neljäs lapsi ja nuori kärsii mielenterveysongelmista. Osalla oppilaista ongelmat ovat niin pahoja, ettei koulunkäynnistä tule mitään. Covid-19 pandemia on nostanut nämä ongelmat jo aiempaa huolestuttavammalle tasolle.

Matalankynnyksen palveluna, ilman ajanvarausta toteutettava palvelu tulisi saada juuri sinne missä lapset ja nuoret ovat, kouluihin.
Lapsella ja nuorella tulisi olla kesken päivän mahdollista saada kontakti ammattihenkilöön ilman varsinaista ajanvarausta. Tilanteet kouluissa ovat oppilashuollon tiimoilta erittäin kuormittuneita ja usein myös ajanvarausta tarvitaan kohtaamiseen.

Tällä psykiatrisen sairaanhoitajan mallilla mahdollistaisimme kynnyksettömän palvelumallin lasten ja nuorten mielenterveyden ennaltaehkäisyyn ja akuuttitilanteiden tavoittamiseen.
Avun saamisen tulisi olla käden ulottuvilla ja apua tulisi olla mahdollista hakea ilman huomion herättämistä. Kaikilla ei ole ihmistä tai paikkaa missä tai kenelle puhua. Puhuminen vaikeista asioista on pelottavaakin.

Tiedämme jo entuudestaan kuormittuneista mielenterveydenpalveluista, joihin emme pysty vastaamaan halutun aikaikkunan sisällä. Erityisesti aikojen saamattomuus tai pitkittyminen lisää lasten ja nuorten turhautumista, tämä tuo mukanaan luottamuspulaa sekä palveluiden piiriin hakeutumisessa pyörii vielä epätietoisuus, vaikkakin mielenterveyden tietoisuutta on lisätty. ”Vanha stigma”, häpeällinen ajattelumalli on myös meidän tehtävänämme poistaa, oikeanlaisilla toimilla.

Psykiatrinen sairaanhoitaja tulisi olla myös esimerkiksi chat- ja/tai whatsapp-palvelun kautta tavoitettavissa, mikäli lapsi tai nuori kokee sen olevan mieluisampi yhteydenottotapa alkuun. Tämän kautta ammattilainen pystyisi arvioimaan tilannetta jo ennakkoon, rohkaisemaan lasta/nuorta hakeutumaan vastaanotolleen. Psykiatrisen sairaanhoitajan palvelu kouluissa voitaisiin toteuttaa osittain kiertävänä toimintamallina.

Kun yhteiskunnassa panostetaan kasvavaan sukupolveen, voidaan vaikuttaa siihen, että he saavat mahdollisuuden ehjään ja terveeseen pohjaan elämälle myös mielenterveydessä. Myös lasten ja nuorten mielenterveyden ennaltaehkäisyyn panostamisella ehkäisemme ketjureaktiota. Jos lapsi tai nuori voi huonosti, vaikuttaa se myös perheeseen ja ympäristöön, jolloin vastassa saattaa olla myöhemmin myös huoltajien mielenterveys -ja/tai päihdeongelmat.

Muutamissa kaupungeissa/kunnissa tämä ollut jo käytössä jonkun aikaa ja tämän on osoitettu olevan erittäin tarpeellinen.

Vantaan peruskouluihin myös ruotsinkieliset koulut mukaan laskettuna, jakautuminen kymmenellä (10) psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssilla saataisiin keskimäärin 4,6 koulua yhtä vakanssia kohti, mikäli laskennassa on käytetty yhteensä 46 Vantaan peruskoulua. Tämä tarkoittaisi sitä, että jokaisessa koulussa olisi viikoittain, ainakin yhtenä päivänä psykiatrisen sairaanhoitajan läsnäolo. Toki tämä vaatii tarkempaa tarkastelua asian edetessään sekä tulisiko palvelu lisätä alkuun tietyille luokka-asteille ja tiedossa oleville haastaville suuralueille?

Varmastikin lähes jokainen meistä haluaa turvata lasten ja nuorten ehjän kasvun myös Vantaalla, Suomen 4. suurimmassa kaupungissa on nyt mahdollisuus tehdä konkreettisia tekoja ja panostaa väestömme hyvinvointiin, kasvavaan sukupolveen.
Tämä on yksi tärkeimmistä investoinneista, mikä maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti.”

Kaupunginvaltuusto 20.9.2021 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala sekä **kasvatuksen ja oppisen toimiala** toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Lasten ja nuorten mielenterveysongelmien lisääntyminen on tunnistettu. Uusimman kouluterveyskyselyn mukaan (THL 2021) vantaalaisista nuorista selvästi aiempaa useampi kokee itsensä ahdistuneeksi ja yksinäiseksi. Korona-ajan vaikutukset näkyvät erityisesti tyttöjen hyvinvoinnin heikentymisenä. Suurin osa vantaalaisista lapsista ja nuorista on kuitenkin yhä tyytyväisiä elämäänsä.

Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelut on sitoutunut vuoden 2022 tavoitteissa parantamaan lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla matalan kynnyksen mielenterveyspalveluja. Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa laajennetaan näyttöön perustuvia nuorten mielenterveyttä edistäviä menetelmiä, kuten IPC (Interpersonal counselling eli lyhytinterventio nuorten lievään, enintään keskivaikeaan masennukseen). Lisäksi lisätään opiskeluterveydenhuollon psykiatristen sairaanhoitajien vastaanottojen määrää.

Vuodelle 2022 on saatu myös vakansseja, joilla pystytään parantamaan lasten ja nuorten mielenterveyspalveluja: 1 terveydenhoitaja kouluterveydenhuoltoon, 1 lääkäri ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon, 3 psykiatrista sairaanhoitajaa kouluille ja oppilaitoksiin, 12 kuraattoria sekä 6 psykologia. Vuoden 2022 aikana nuortenkeskus Nupin toimintaa laajennetaan ja Länsi-Vantaalle perustetaan toinen Nupin toimipiste. Laajentumista varten Nuppiin saatiin 14 uutta vakanssia; 3 psykologia, 3 sosiaalityöntekijää, 3 sosiaaliohjaajaa, 1 sairaanhoitaja, 1 perheterapeutti, lääkäri sekä uudet esimiehen ja toimistosihteerin vakanssit.

Lakisääteiset palvelut
Kouluterveydenhuollon, koulupsykologien ja kuraattoreiden palvelut ovat lakisääteisiä ja tehtäviin sisältyvät myös matalan kynnyksen palvelut. Koulu- ja opiskeluterveydenhoitajilla on koulupäivien aikana sovitusti avoimia vastaanottoja, jolloin lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus saada yhteys terveydenhoitajaan ilman ajanvarausta. Avoimien vastaanottojen aikatauluista tiedotetaan koulukohtaisesti. Lisäksi koulu- ja opiskeluterveydenhuollon neuvontapuhelin palvelee peruskoululaisia, opiskelijoita ja heidän perheitään terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Kouluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (Terveydenhuoltolaki 1326/2010 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®).

Kiireellisissä tilanteissa kontakti psykologiin tai kuraattoriin on saatavissa pääsääntöisesti oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti joko samana tai seuraavana työpäivänä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®). Kiireettömäksi arvioiduissa tilanteissa aikaa voi joutua odottamaan. Lain mukaan ensiaika kuraattorille tai psykologille tarjotaan kuitenkin pääsääntöisesti viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä.

Psykiatriset sairaanhoitajat kouluilla ja oppilaitoksissa
Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhuollon psykologien ja kuraattoreiden tarjoamien lakisääteisten palvelujen lisäksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi on tunnistettu tarve vahvoille tukipalveluille kuten psykiatristen sairaanhoitajien palveluille.

Vantaan oppilaitoksissa toimii tällä hetkellä terveyspalvelujen hallinnoimana 4 psykiatrista sairaanhoitajaa 2. asteen oppilaitoksissa ja yksi psykiatrinen sairaanhoitaja yläkoululla. Toiminta on painottunut ilman ajanvarausta tapahtuvaan matalan kynnyksen palveluun, ja oppilaat ovat pääsääntöisesti hakeutuneet itse palvelun piiriin. Palvelusta on saatu hyviä kokemuksia ja toimintaa kehitetään jatkuvasti. Terveyspalvelujen hallinnoimien psykiatristen sairaanhoitajien toiminta kouluilla ja oppilaitoksissa on käynnistynyt vuonna 2019.

Lisäksi Vantaalla on ollut jo noin kymmenen vuoden ajan jalkautuvaa etappitoimintaa. Jalkautuvassa etappitoiminnassa psykiatrinen sairaanhoitaja ja erityisopettaja työparina jalkautuvat kouluille oppilaan luokkaan ja tekevät työparina tiivistä yhteistyötä lapsen, hänen perheensä ja eri viranomaisten sekä koulun henkilökunnan kanssa. Vantaalla etappitoiminnassa on tällä hetkellä neljä sairaanhoitajaa ja hallinnollisesti sairaanhoitajat kuuluvat perhe- ja sosiaalipalveluihin ja nuorten psykososiaalisten palveluiden alaisuuteen. Etappitoimintaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä perhe- ja sosiaalipalveluiden kanssa. Jalkautuvaan etappiin ohjautuvat lapset ovat 7–12-vuotiaita, heillä on erityisen tuen päätös ja lasten koulunkäyntiä vaikeuttavat erilaiset käyttäytymis- ja tunne-elämän vaikeudet.

Psykiatristen sairaanhoitajien palvelut tuovat lisäosaamista lasten ja nuorten palveluihin. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita kehitetään kokonaisuutena, jotta lapsille ja nuorille saadaan laadukkaat mielenterveyspalvelut oikea-aikaisesti ja varhaisessa vaiheessa. Toimivat hoitoketjut luodaan huomioimalla lakisääteiset palvelut sekä työtä tukevat palvelut yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Eri ammattiryhmien selkeä työnjako ja saumaton palvelukokonaisuus auttaa myös koululla toimivia ammattilaisia ohjaamaan nuoret suoraan oikean palvelun piiriin.

Chat-palvelu ja WhatsApp
Yksi matalan kynnyksen palvelutyökaluista on lapsille ja nuorille suunnattu Chat-palvelu. Vantaalla nuorille suunnattua Chat-palvelua tarjoaa nuortenkeskus Nuppi. Nupin Chat on otettu käyttöön tammikuussa 2022. Myös opiskeluterveydenhuollossa Chat-palvelun kehittäminen on ollut suunnitteilla.

Hyvinvointialueelle siirtymän kynnyksellä palvelun kehittämistä on tärkeää jatkaa yhteistyössä Keravan kanssa. Esimerkiksi Espoossa opiskeluterveydenhuollon chatistä on hyviä kokemuksia ja palveluun tulee paljon kysymyksiä. Näkemyksemme mukaan Chat on erittäin hyvä ja toimiva palvelumuoto lapsille ja nuorille. Toimintaa tulee kehittää yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Kolmannen sektorin toimijat tarjoavat lapsille ja nuorille virka-ajan ulkopuolista keskustelutukea. WhatsApp yhteydenottokanavana on käytössä opiskeluhuollon toimijoilla.

Palvelutarve ja resurssit
Psykiatristen sairaanhoitajien palvelut tukevat lapsille ja nuorille suunnattuja lakisääteisiä palveluja. Toimintaa tulee kehittää lasten, nuorten, opiskeluhuollon ja muiden toimijoiden yhteistyönä. On kuitenkin huomioitava, että psykiatristen sairaanhoitajien tarjoama palvelu ei vähennä eikä korvaa lakisääteisten palveluiden tarvetta. Henkilöresurssien riittävyys lakisääteisissä palveluissa tulee varmistaa suhteessa valtakunnallisiin suosituksiin sekä palvelutarpeeseen.

Vantaalla on vahvistettu opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien määrää valtakunnallisten sitovien mitoitusten myötä ja koronan aiheuttamasta kasvaneesta tuen tarpeesta johtuen 18 vakanssilla 1.1.2022 alkaen. Vaikka koko Vantaan tasolla on lukumäärällisesti päästy sitoviin mitoituksiin, niin erityisesti perusopetuksen puolella moni työskentelyalue on edelleen liian laaja. Oppilaiden nopeaa palveluihin pääsyä ajatellen myös näitä palveluja on siis edelleen tarpeen vahvistaa. Näillä lisääntyneillä resursseilla psykologit ja kuraattorit pystyvät paremmin vastaamaan oppilaiden tuen tarpeeseen matalalla kynnyksellä. Psykologien valtakunnalliset suuret rekrytointivaikeudet ovat aiheuttaneet sen, että osa vakansseista on Vantaallakin tyhjinä.

Psykiatristen sairaanhoitajien palvelut ovat jo tällä hetkellä osa Vantaan lasten ja nuorten mielenterveystyön kokonaisuutta. Sairaanhoitajien tehtävänkuvaa voidaan kehittää huomioimalla lasten ja nuorten matalan kynnyksen palvelujen tarve. Suunnitelmallisuutta voidaan lisätä myös tekemällä kiinteää yhteisyötä eri toimi- ja palvelualueiden sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, koulupsykologien ja kuraattoreiden että muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa.

Valtuustoaloitteessa esitettiin matalan kynnyksen psykiatristen sairaanhoitajien palvelujen lisäämistä lasten ja nuorten mielenterveyden tukemiseksi. Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on jo osittain pystytty vastaamaan tähän tarpeeseen. Psykiatristen sairaanhoitajien lisäresursoinnin tarve tullaan tarvittaessa jatkossa arvioimaan osana hyvinvointialueen talousarviovalmistelua.

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Liike Nytille sekä 25 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Liike Nytin ja 25 muun valtuutetun aloite psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut Vantaan peruskoulujen oppilashuoltoa

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
terveyspalvelujen johtaja vs., Piia Niemi-Mustonen
palvelupäällikkö vs., ennaltaehkäisevä terveydenhuolto, Anni Paaskoski
opiskeluhuollon päällikkö, Tuija Harakka
esimies vs., Nuorten psykososiaaliset palvelut/Nuortenkeskus Nuppi, Henna Niskanen

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
PSYKIATRISEN SAIRAANHOITAJAN PALVELUT OSAKSI VANTAAN PERUSKOULUJEN OPPILASHUOLTOA Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme seuraavaa: Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen tilastojen mukaan jopa joka neljäs lapsi ja nuori kärsii mielenterveysongelmista. Osalla oppilaista ongelmat ovat niin pahoja, ettei koulunkäynnistä tule mitään. Covid-19 pandemia on nostanut nämä ongelmat jo aiempaa huolestuttavammalle tasolle. Matalankynnyksen palveluna, ilman ajanvarausta toteutettava palvelu tulisi saada juuri sinne missä lapset ja nuoret ovat, kouluihin. Lapsella ja nuorella tulisi olla kesken päivän mahdollista saada kontakti ammattihenkilöön ilman varsinaista ajanvarausta. Tilanteet kouluissa ovat oppilashuollon tiimoilta erittäin kuormittuneita ja usein myös ajanvarausta tarvitaan kohtaamiseen. Tällä psykiatrisen sairaanhoitajan mallilla mahdollistaisimme kynnyksettömän palvelumallin lasten ja nuorten mielenterveyden ennaltaehkäisyyn ja akuuttitilanteiden tavoittamiseen. Avun saamisen tulisi olla käden ulottuvilla ja apua tulisi olla mahdollista hakea ilman huomion herättämistä. Kaikilla ei ole ihmistä tai paikkaa missä tai kenelle puhua. Puhuminen vaikeista asioista on pelottavaakin. Tiedämme jo entuudestaan kuormittuneista mielenterveydenpalveluista, joihin emme pysty vastaamaan halutun aikaikkunan sisällä. Erityisesti aikojen saamattomuus tai pitkittyminen lisää lasten ja nuorten turhautumista, tämä tuo mukanaan	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Liike Nyt valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Niilo Kärki 2. Jussi Särkelä 3. Carita Orlando 4. Markku Weckman 5. Tiina Tuomela 6. Anu Hall 7. Naima El Issaoui 8. Juha Järä 9. Patrik Karlsson 10. Jouko Jääskeläinen 11. Stefan Åstrand 12. Sami Kanerva 13. Oskari Iivarinen 14. Tanja Aidanjuuri-Niemi 15. Vaula Norrena 16. Siri Ahokas 17. Antero Eerola 18. Eeva Tikkanen 19. Kai-Ari Lundell 20. Funda Demiri 21. Maija Rautavaara 22. Hanna Valtanen 23. Reija Friman 24. Tuire Kaimio 25. Sirpa Siru Kauppinen

luottamuspulaa sekä palveluiden piiriin hakeutumisessa pyörii vielä epätietoisuus, vaikkakin mielenterveyden tietoisuutta on lisätty. ”Vanha stigma”, häpeällinen ajattelumalli on myös meidän tehtävänämme poistaa, oikeanlaisilla toimilla. Psykiatrinen sairaanhoitaja tulisi olla myös esimerkiksi chat- ja/tai whatsapp-palvelun kautta tavoitettavissa, mikäli lapsi tai nuori kokee sen olevan mieluisampi yhteydenottotapa alkuun. Tämän kautta ammattilainen pystyisi arvioimaan tilannetta jo ennakkoon, rohkaisemaan lasta/nuorta hakeutumaan vastaanotolleen. Psykiatrisen sairaanhoitajan palvelu kouluissa voitaisiin toteuttaa osittain kiertävänä toimintamallina. Kun yhteiskunnassa panostetaan kasvavaan sukupolveen, voidaan vaikuttaa siihen, että he saavat mahdollisuuden ehjään ja terveeseen pohjaan elämälle myös mielenterveydessä. Myös lasten ja nuorten mielenterveyden ennaltaehkäisyyn panostamisella ehkäisemme ketjureaktiota. Jos lapsi tai nuori voi huonosti, vaikuttaa se myös perheeseen ja ympäristöön, jolloin vastassa saattaa olla myöhemmin myös huoltajien mielenterveys -ja/tai päihdeongelmat. Muutamissa kaupungeissa/kunnissa tämä ollut jo käytössä jonkun aikaa ja tämän on osoitettu olevan erittäin tarpeellinen. Vantaan peruskouluihin myös ruotsinkieliset koulut mukaan laskettuna, jakautuminen kymmenellä (10) psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssilla saataisiin keskimäärin 4,6 koulua yhtä vakanssia kohti, mikäli laskennassa on käytetty yhteensä 46 Vantaan peruskoulua. Tämä tarkoittaisi sitä, että jokaisessa koulussa olisi viikoittain, ainakin yhtenä päivänä psykiatrisen sairaanhoitajan läsnäolo. Toki tämä vaatii tarkempaa tarkastelua asian edetessään sekä tulisiko palvelu lisätä alkuun tietyille luokka-asteille ja tiedossa oleville haastaville suuralueille? Varmastikin lähes jokainen meistä haluaa turvata lasten ja nuorten ehjän kasvun myös Vantaalla, Suomen 4. suurimmassa kaupungissa on nyt mahdollisuus tehdä konkreettisia tekoja ja panostaa väestömme hyvinvointiin, kasvavaan sukupolveen. Tämä on yksi tärkeimmistä investoinneista, mikä maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti. 20.9.2021	

11 **Vastaus Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen viilennyksen järjestämisestä vantaalaisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin**

VD/8387/00.02.00.03/2021

TA/ML-L/EP/JT

Antero Eerola ja 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kesällä Suomessa koettiin pitkiä hellejaksoja, jotka tuntuivat voimakkaana myös pääkaupunkiseudulla. Suomessa esimerkiksi kesäkuu oli koko mittaushistorian kuumin. Myös muualla maailmassa nähtiin ennätyksellisiä, jopa tuhoisia helteitä. Ilmiöiden taustalla on koko maapalloa koetteleva ilmastonmuutos.

Vaikka ilmastonmuutos ei aiheuta vain lämpötilojen nousua - vaan laajemminkin sään ääri-ilmiöitä - on enemmän kuin todennäköistä, että Suomessa koetaan kuumia kesiä myös tulevaisuudessa. Siksi kuumuuden lieventämiseen sisätiloissa on tulevaisuudessa kiinnitettävä vakavaa huomiota. Tämän pitäisi koskea kaikkea julkista rakentamista sekä olemassa olevaa rakennuskantaa, myös Vantaalla.

Erityisen tärkeää sisätilojen viilentäminen on vanhusten ja vammaisten palveluasumisessa, jonka järjestäminen on yhteiskunnan vastuulla. Jopa 30 asteen sisälämpötilat ovat heikosti liikkuville tai mahdollisesti kokonaan liikuntakyvyttömille vanhuksille ja vammaisille erittäin tukalia, jopa sietämättömiä. Heillä ei ole mahdollisuuksia hakeutua ulos viileämpään ilmanalaan. Liiallinen lämpö voi olla vanhuksille jopa vaarallista. Hoitokodeissa asuvien ihmisten ulkoiluttamista vaikeuttaa myös jatkuva pula hoitajista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vantaalla on kertonut, että jäähdytyslaitteistoja olisi kesällä asennettu useaan kohteeseen ja että myös tilauksia asennuksista olisi tehty. Tahti on kuitenkin ollut hidas, minkä takia jäähdytys on puuttunut useasta paikasta.

Tulevaisuudessa ei myöskään riitä, että sosiaali- ja terveystoimi herää viilennyksen tarpeeseen vasta helteiden alettua. Niihin pitää varautua hyvissä ajoin etukäteen. Samalla Vantaan kaupungin pitää vaatia samanlaisia käytäntöjä viilentämiseen yksityisiltä hoitokodeilta hankkiessaan niiltä palveluita.

Viilennys voidaan toteuttaa myös energiaa säästävillä, hiilineutraaleilla ratkaisuilla. Toisaalta kuumuudessa viruville vanhuksille ei voi sanoa, että tämä on teidän panoksenne ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi - etenkin kun tukahduttavan kuumuuden taustalla on juuri ilmastonmuutos.

Edellä olevan perusteella Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Kaupunki tekee selvityksen viilennyksen järjestämisestä Vantaalla sijaitseviin kunnallisiin ja yksityisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin. Selvityksen perusteella käynnistetään kokonaisvaltainen suunnitelma viilennyksen järjestämiseksi jo ensi kesäksi. Viilennyksen järjestämiseen liittyvä mahdollinen määrärahojen tarve otetaan esiin syksyn talousarvioneuvotteluissa.”

Kaupunginvaltuusto 23.8.2021 § 36

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Helteet ovat erityisen suuri riski sosiaali- ja terveydenhuollon hoitolaitoksissa, sillä vanhukset ja pitkäaikaissairaat ovat herkempiä kuumuuden haittavaikutuksille. Kesällä 2021 Suomessa oli poikkeuksellisen pitkä hellejakso. Rakennusten sisälämpötilat nousivat monin paikoin korkeiksi ja helteet koettelivat hoivakotien asukkaita.

Vanhus- ja vammaispalvelujen erityisasumisen tulosyksikön eri kohteissa sisälämpötiloja seurattiin kesällä 2021 tehostetusti. Kohteisiin hankittiin lukuisia liikuteltavia tuulettimia ja viilentimiä etenkin yhteisiin tiloihin, mutta myös asukashuoneisiin ja henkilökunnan taukotiloihin. Niiden teho on kuitenkin riittämätön viilentämään isojen tilojen huoneilmaa. Sälekaihtimia pidettiin pääosin kiinni niissä huoneissa, joissa sellaiset ovat. Henkilökunta kiinnitti erityishuomiota muun muassa tilojen tuuletukseen, asukkaiden kevyeen pukeutumiseen, ulkoiluun ja nesteen saantiin. Lääkkeiden säilytystiloihin kiinnitettiin erityistä huomiota. Helteellä on vaikutusta lääkehoitoihin; lääkitykset saattavat lisätä kuumuudesta aiheutuvaa terveysriskiä ja normaalia huonelämpöä kuumemmat olosuhteet voivat heikentää lääkkeiden laatua.

Asumisterveyden näkökulmasta kuumuus ja kylmyys ovat mahdollisia terveyshaitan aiheuttajia mm. melun, homeen ja ilman epäpuhtauksien ohella. Palvelutalojen, hoivakotien ja muiden vastaavien tilojen huoneilman huonelämpötilan pitää olla lämmityskauden ulkopuolella + 20 °C – + 30 °C. Sisäilman lämpötilalle on määritelty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa toimenpideraja (+ 30 astetta), jolloin sen, kenen vastuulla haitta on, tulee ryhtyä terveydensuojelulain 27 §:n tai 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin terveyshaitan selvittämiseksi ja tarvittaessa sen poistamiseksi tai rajoittamiseksi. Jos haitta aiheutuu asuinhuoneiston tai muun oleskelutilan rakennuksen rakenteista, eristeistä tai rakennuksen omistajan vastuulla olevista perusjärjestelmistä, haitan poistamisesta vastaa lähtökohtaisesti rakennuksen omistaja. Edelleen terveydensuojelulain 27 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka vastuulla haitta on, ryhtymään viipymättä tarvittaviin toimenpiteisiin terveyshaitan ja siihen johtaneiden tekijöiden selvittämiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Vantaalla toimii kuusi kaupungin omaa pitkäaikaishoivaa tarjoavaa vanhustenkeskusta: Simonkylän vanhustenkeskus, Myyrinkoti (3. krs), Korson vanhustenkeskus, Malminiityn asumis- ja toimintakeskus, Myyrmäen vanhustenkeskus ja Hämeenkylän vanhustenkeskus. Vammaisille henkilöille ympärivuorokautista asumista kaupungin omana toimintana tarjotaan Martinlaaksonkujan asumisyksikössä, Ruusuhaassa, Tikkurilan Keltamokodissa, Kytötien asumisyksikössä, Kerokujan asumisyksikössä ja Hämeenkyläntien asumisyksikössä sekä Myyrinkodissa (4. kerros Koivukoti, samassa kerroksessa toimii myös vammaisten lasten ja nuorten lyhytaikaisen hoidon yksikkö). Erityisasumisen tulosyksikköön kuuluu lisäksi kuusi palvelutaloa (Pähkinärinne, Suopursu, Heporinne, Koivukylä, Metsotie ja Myyrmäki). Näistä osassa henkilökunta on paikalla ympäri vuorokauden.

Olemassa olevat jäähdytysratkaisut ja korjauskustannukset

Suurta osaa edellä mainituista kohteista hallinnoi nykyisellään VAV-konsernin yhtiöt (VAV Hoiva-asunnot Oy, VAV Palvelukodit Oy, VAV Asunnot Oy). Ruusuhaka, Keltamokoti, Kytötien asumisyksikkö, ja Hämeenkylän vanhustenkeskus ovat kaupungin ulkopuolisten toimijoiden omistuksessa. VAV-konserni

on kartoittanut ympärivuorokautisen hoivan kohteiden olemassa olevia jäähdytysjärjestelmiä. Myyrmäen vuonna 2019 valmistunutta vanhustenkeskusta (Ruukkukuja 7) lukuun ottamatta kohteiden asuinhuoneissa ei ole viilennystä. Myyrinkodissa (Ruukkukuja 5) eräissä yhteis- ja ruokailutiloissa on tuloilman jäähdytysjärjestelmä.

Rakennuskohtainen tarveselvitys-hankesuunnitelma viilennystarpeista on toistaiseksi tehty vain Korson vanhustenkeskuksen osalta (Osakorjaus viilennystarpeet, 25.1.2021). Tarveselvityksen mukaan mainitut korjaustoimenpiteet ovat kiireellisiä. Syksyllä 2021 oleskelu- ja lääketiloihin lisättiin ilmanlämpöpumppuja, joista ei vielä ole kertynyt pidempiaikaista käyttökokemusta. Lisäksi osaan asukashuoneiden ikkunoista asennettiin aurinkosuojakalvoja vähentämään lämpökuormaa. Tehdyt korjaukset toteutettiin kaupungin toimitilainvestointimäärärahoista. Korson vanhustenkeskus on yksi neljästä Vantaan kaupungin palvelutalorakennuksesta, jotka myytiin VAV Hoiva-Asunnot Oy:lle (tekninen lautakunta 31.5.2021, 3 §).

VAV-konsernilta saadun tiedon mukaan kiinteistöihin on toteutettu eritasoisia jäähdytysratkaisuja. Vaihtoehtoina on a) tilakohtainen jäähdytysyksikkö (säätömahdollisuus käyttäjällä/keskitetyllä ohjauksella), b) ainoastaan yhteistilojen (avotilat) jäähdytys siten, että säätömahdollisuus on järjestelmäkohtaisesti kiinteistöllä ja c) yhteistilojen ja asuntojen tuloilman varustaminen viilennyksellä siten, että säätö tehdään kiinteistön toimesta. Vaihtoehto A on näistä kehittynein tapa jäähdytyksen järjestämiseksi.

Talven 2021–2022 aikana mahdollisten korjaustöiden ja lisäjäähdytysjärjestelmien toteutuskustannuksia on alustavasti kartoitettu VAV-konsernin omistamien kohteiden osalta. Viisitoistapaikkaiseen asumisyksikköön tilakohtaisten viilennysyksiköiden (vaihtoehto A) kustannusten on arvioitu olevan noin 75 000 euroa. Tuloilman viilennykseen perustuvat ratkaisut (vaihtoehto C) ovat kustannustasoltaan 210 000–320 000 euroa kohteen koosta riippuen.

VAV-konserni on vuokrannut edellä mainitut kohteet kaupungille niin sanotulla omakustannusvuokraperiaatteella, jolloin mahdollisten jäähdytyksien toteuttamisen mahdollisuudet, kohdekohtainen toteutusmuoto ja toteutuslaajuus tulee sopia vuokralaisen eli Vantaan kaupungin kanssa. Omakustannusvuokraperiaatteen lähtökohtana on, että syntyvät kustannukset peritään vuokralaiselta täysimääräisesti vuokrassa. Kaupunki on jälleen vuokrannut asunnot hoivan asukkaille, sillä asuminen ympärivuorokautisen hoivan kohteissa perustuu vuokrasuhteeseen. Mahdolliset korjauskustannukset voivat vaikuttaa asukkaiden vuokraan. Vuokratason nousun tulee olla kohtuullista.

Viilennyksen ja jäähdytyksen järjestäminen yksityisissä hoivakodeissa

Aloitteessa viilennyksen järjestämisestä edellytetään selvityksen kohdentamista myös Vantaalla sijaitseviin yksityisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin. Ympärivuorokautisessa vanhusten asumispalveluissa ostopalvelujen osuus on 71 prosenttia ja kehitysvammaisten asumispalveluissa 88 prosenttia. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on ollut talven 2022 aikana yhteydessä myös yksityisiin palveluntuottajiin ja kerännyt tietoa eri kohteiden viilennystarpeista ja viilennykseen ja jäähdytykseen käytetyistä keinoista. Palveluntuottajilta saatujen vastausten perusteella huoneilman viilentämiseksi käytetään etenkin tuulettimia (80–90 % kohteista) ja siirreltäviä ilmastointilaitteita (50–60 % kohteista). Yli puolessa kohteista (noin 60 %) on käytössä myös ilmanlämpöpumppuja. Lähes puolessa kohteista huoneilman lämpötila on satunnaisesti ylittänyt 30 astetta. Toimenpiteitä on kohdistettu etenkin yhteistilojen ja lääkehuoneiden viilentämiseen. Tietoja on tammikuun loppuun mennessä saatu vain osasta toimipaikkoja.

Kaupunki edellyttää palveluntuottajia noudattamaan valtakunnallisia ohjeita ja säädöksiä, ja valvoo niiden noudattamista. Viilennyksen järjestäminen helteellä on tärkeää, ja siihen tuottajilla on käytössään samoja keinoja ja välineitä kuin kaupungin omassakin palvelutuotannossa. Yksityisten palveluntuottajien yksiköt ovat erilaisia, ja usein tuottajakin on kiinteistössä vuokralla. Viilennyksen järjestäminen kiinteistöön on iso investointi, mikä käytännössä nostaa vuokria myös yksityisten palveluntuottajien yksiköissä. Kaupunki ei voi vaatia palveluntuottajia tai kiinteistöjen omistajia tekemään sellaisia investointeja, jotka vaikuttaisivat asukkaiden vuokratasoon ja heikentäisivät heidän toimeentuloaan.

Yksityisen palveluntuottajan toimintaa sääntelee laki yksityisistä sosiaalipalveluista, jossa säädetään valvonnasta sekä tarvittaessa palveluntuottajaan kohdistettavista sanktioista. Aluehallintovirasto voi tämän lain mukaisesti antaa yksityisille hoivakodeille sanktioita, jos kuumuuden vuoksi ei ryhdytä asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralla on valtakunnallinen koordinaatiovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnassa. Aluehallintovirastoilla (AVI) on pääasiallinen vastuu palvelujen valvonnasta alueillaan. Kunnassa yksityisten palveluiden valvonnasta vastaa sosiaali- ja terveystoimi tai muu vastaava toimielin.

Toimenpiteet tulevaa kesää varten

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut hoitolaitoksille ohjeet helteen terveyshaittojen torjunnasta. Ohjeet pitävät sisällään sekä toimenpiteitä helteisiin varautumiseksi että toimenpiteitä helteiden aikana. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla toimenpiteitä suunnitellaan valtakunnallisiin ohjeisiin perustuen. Ympärivuorokautista lämpötilojen seurantaa jatketaan ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan.

Kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunkiympäristön toimiala vastaa kaupungin toimitiloista. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toimii tilojen käyttäjän roolissa ja jatkaa yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan, VAV-konserni Oy:n ja muiden kiinteistönomistajien kanssa kohdekohtaisten korjaustarpeiden priorisoimiseksi ja suunnittelemiseksi tulevaa kesää varten. Toimiala näkee tarpeelliseksi, että eri kohteiden viilennys- ja jäähdytystarpeita tarkasteltaisiin säännönmukaisesti niin sanotun vuosikellon avulla yhdessä kiinteistönomistajan kanssa. On myös tarkoituksenmukaista tarkastella viilennys- ja jäähdytystarpeita aina suunniteltaessa muita, isompia korjaushankkeita.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa edelleen, että hoivakodeissa kaikilla tulisi olla helteillä mahdollisuus oleskella avoimessa viileässä tilassa ja siksi etenkin yhteistilojen viilentäminen ja jäähdytys on keskeistä. Myös lämpökuormaa vähentävien, ikkunaan kiinnitettävien aurinkosuojakalvojen hyödyntämistä tullaan selvittämään etenkin niiden tilojen ja huoneiden osalta, jotka kuumenevat kesäaikaan herkästi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa edellä esitetyn lisäksi seuraavaa:

Sosiaali- ja terveydenhuollon tilojen lämpötilojen hallintaa ja viilennyksen järjestämismahdollisuuksia on selvitetty sosiaali- ja terveystoimen priorisoinnin perusteella vanhustenkeskuksista aloittaen. Kaupungin omistamien kohteiden viilennyksen toteutukseen on ollut varattuna kohdentamatonta määrärahaa korjausrakentamisen investointiohjelmassa vuodesta 2020 alkaen. Määrärahaa on käytetty tähän mennessä lähinnä suunnitteluun ja Korson vanhustenkeskuksen muutostöihin. Vanhustenkeskusten siirtyessä VAV Hoiva-Asunnot Oy:n omistukseen ja hyvinvointialueuudistus huomioon ottaen viilennykseen tarkoitettu määrärahavaraus vähennettiin 100 000 euroon/vuosi

taloussuunnitelmavuosina 2023–2025. Valtuuston hyväksymässä investointiohjelmassa määrärahavaraus vuodelle 2022 on edelleen 500 000 euroa. Tämän lisäksi olosuhteiden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä voidaan toteuttaa kohdekohtaisilla määrärahoilla tarve- ja hankesuunnitelmien määrittelemällä tavalla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja kaupunkiympäristön toimialan sekä VAV-konserni Oy:n vuoden 2022 yhteistyöneuvotteluissa on päätetty käynnistää Simonkylän vanhustenkeskuksen ja Malminiityn asumis- ja toimintakeskuksen tilojen viilennys- ja jäähdytysratkaisujen edistäminen. Myyrinkodin kolmannen kerroksen vanhustenkeskuksen yleistilojen viilennystä parannetaan kevään 2022 muutostöiden yhteydessä.

Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluva toimitilajohtamisen palveluyksikkö vastaa ensisijaisesti kaupungin omistuksessa olevien tilojen olosuhteista ja niiden korjaamiseksi vaadittavista toimenpiteistä. Vastaavasti konserniyhtiöt ja ulkopuoliset kiinteistöjen omistajat vastaavat näistä asioista omistamiensa kiinteistöjen osalta. Olosuhteet ja mahdolliset korjaustarpeet arvioidaan tapauskohtaisesti. Toteutuksesta ja taloudellisista vaikutuksista päätetään kiinteistön omistajan ja käyttäjien kesken.

Lisäksi kaupunginhallitus kiirehtii ilmastoinnin kuntoon saattamista palveluyksiköissä, jotta jo kesäkaudella 2022 voidaan turvata huoneistoissa lainmukaiset lämpöolosuhteet.

Kaupunginhallitus 28.03.2022 § 17

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Antero Eerolalle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Kaupunginhallitus täydensi valtuustoaloitevastausta lisäämällä sen loppuun:

Lisäksi kaupunginhallitus kiirehtii ilmastoinnin kuntoon saattamista palveluyksiköissä, jotta jo kesäkaudella 2022 voidaan turvata huoneistoissa lainmukaiset lämpöolosuhteet.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunginhallituksen täydennetty esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- Allekirjoitettu Antero Eerolan ja 17 muun valtuutetun aloite viilennyksen järjestämisestä vantaalaisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, p. 050 3121815
tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, p. 040 7492592

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi.

VALTUUSTOALOITE **KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 23.8.2021**	
Viilennyksen järjestäminen vantaalaisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Kesällä Suomessa koettiin pitkiä hellejaksoja, jotka tuntuivat voimakkaana myös pääkaupunkiseudulla. Suomessa esimerkiksi kesäkuu oli koko mittaushistorian kuumin. Myös muualla maailmassa nähtiin ennätyksellisiä, jopa tuhoisia helteitä. Ilmiöiden taustalla on koko maapalloa koetteleva ilmastonmuutos. Vaikka ilmastonmuutos ei aiheuta vain lämpötilojen nousua - vaan laajemminkin sään ääri-ilmiöitä - on enemmän kuin todennäköistä, että Suomessa koetaan kuumia kesiä myös tulevaisuudessa. Siksi kuumuuden lieventämiseen sisätiloissa on tulevaisuudessa kiinnitettävä vakavaa huomiota. Tämän pitäisi koskea kaikkea julkista rakentamista sekä olemassa olevaa rakennuskantaa, myös Vantaalla. Erityisen tärkeää sisätilojen viilentäminen on vanhusten ja vammaisten palveluasumisessa, jonka järjestäminen on yhteiskunnan vastuulla. Jopa 30 asteen sisälämpötilat ovat heikosti liikkuville tai mahdollisesti kokonaan liikuntakyvyttömille vanhuksille ja vammaisille erittäin tukalia, jopa sietämättömiä. Heillä ei ole mahdollisuuksia hakeutua ulos viileämpään ilmanalaan. Liiallinen lämpö voi olla vanhuksille jopa vaarallista. Hoitokodeissa asuvien ihmisten ulkoiluttamista vaikeuttaa myös jatkuva pula hoitajista. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala Vantaalla on kertonut, että jäähdytyslaitteistoja olisi kesällä asennettu useaan kohteeseen ja että myös tilauksia asennuksista olisi tehty. Tahti on kuitenkin ollut hidas, minkä takia jäähdytys on puuttunut useasta paikasta. Tulevaisuudessa ei myöskään riitä, että sosiaali- ja terveystoimi herää viilennyksen tarpeeseen vasta helteiden alettua. Niihin pitää varautua hyvissä ajoin etukäteen. Samalla Vantaan kaupungin	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Antero Eerola (vas.)* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Tuukka Saimen 2. Tiina Tuomela 3. Marjo Vacker 4. Juha Suoniemi 5. Minttu Sillanpää 6. Jussi Saramo 7. Funda Demiri 8. Susanna Kaiju 9. Eva Tawasoli 10. Mikko Viilo 11. Sirpa Siru Kauppinen 12. Mika Kasonen 13. Reija Friman 14. Tuire Kaimio 15. Markku Weckman 16. Juha Järä 17. Erika Veltheim

pitää vaatia samanlaisia käytäntöjä viilentämiseen yksityisiltä hoitokodeilta hankkiessaan niiltä palveluita. Viilennys voidaan toteuttaa myös energiaa säästävillä, hiilineutraaleilla ratkaisuilla. Toisaalta kuumuudessa viruville vanhuksille ei voi sanoa, että tämä on teidän panoksenne ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi - etenkin kun tukahduttavan kuumuuden taustalla on juuri ilmastonmuutos. Edellä olevan perusteella Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen: * Kaupunki tekee selvityksen viilennyksen järjestämisestä Vantaalla sijaitseviin kunnallisiin ja yksityisiin vanhusten ja vammaisten hoitokoteihin. Selvityksen perusteella käynnistetään kokonaisvaltainen suunnitelma viilennyksen järjestämiseksi jo ensi kesäksi. Viilennyksen järjestämiseen liittyvä mahdollinen määrärahojen tarve otetaan esiin syksyn talousarvioneuvotteluissa. Vantaalla 23.8.2021 Antero Eerola kaupunginvaltuutettu (vas.)	

12 **Vastaus Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen muistisairaiden vanhusten hoitoon panostettava osana sote-alueiden valmistelua**

VD/10678/00.02.00.03/2021

TA/ML-L/PN-M/ST/JT

Antero Eerola sekä 20 muuta valtuutettua jättiväät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Ikääntyneen väestön määrä Vantaalla on kovassa kasvussa. Vaikka suuri osa ikäihmisistä on korkeassakin iässä hyväkuntoisia, tarkoittaa vanhusten määrän kasvu myös lisääntyvää palvelutarvetta.

Valitettavasti palveluiden resurssit eli työntekijämäärä ja rahoitus eivät ole kasvaneet samassa suhteessa. Erityisesti tämä koskee muistisairaiden ihmisten hoitoa ja huolenpitoa.

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan (Vantaan Sanomat 13.10. ja 23.10.2021) vaikuttaa siltä, että Vantaalla ei ole riittävästi resursseja kotona asuvien muistisairaiden toimintakyvyn ja hoitotarpeen arviointiin.

Vantaalla ei ole myöskään riittävästi tehostetun palveluasumisen paikkoja muistisairaille. Vanhus- ja vammaispalvelujohtaja Minna Lahnalampi-Lahtisen on kertonut julkisuudessa, että lokakuussa hoitopaikkojen jonoissa oli yli 150 ikäihmistä. Paikka pystytään järjestämään noin 30 henkilölle kuukaudessa. Näin jonot ovat potentiaalisesti jopa viisi kuukautta.

Riittämätön hoito ja huolenpito myös vaarantavat muistisairaiden vanhusten turvallisuuden. Poliisin mukaan Suomessa katoaa joka vuosi 3000–4000 muistisairasta. Itä-Uudenmaan poliisin toiminta-alueella, johon Vantaakin kuuluu, katoamisilmoituksia tulee noin 400 vuodessa. Useimmiten kadonnut vanhus löydetään, mutta joskus tapaukset eivät pääty hyvin.

Vantaalla valtuuston hyväksyy tänä vuonna sosiaali- ja terveystoimen viimeisen talousarvion. Sen jälkeen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueille. Niiden valmistelu on kuitenkin parhaillaan käynnissä. Muistisairauksien hoitoon tarvittavat palvelut pitää ottaa valmistelussa erityisen huomion kohteeksi.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen aloitteen:

* Vantaan sosiaali- ja terveystoimi panostaa erityisellä tavalla osana hyvinvointialueen valmistelua muistisairaiden ikäihmisten toimintakyvyn ja hoidon tarpeen arviointiin, kotona asumisen tukeen, hoitoon ja tehostetun palveluasumisen paikkoihin.”

Kaupunginvaltuusto 25.10.2021 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaa on Suomen nopeimmin ikääntyviä kaupunkeja. Yli 75-vuotiaan väestön osuuden ennustetaan kasvavan lähes 8000 asukkaalle vuoteen 2030 mennessä, mikä tarkoittaa n. 50 %:n kasvua. Vastaavasti yli 85-vuotiaan väestön määrän ennustetaan kasvavan 70 %:iin vuoteen 2030 mennessä. Muistisairauksien esiintyvyys kasvaa väestön ikääntyessä. Yli 75–84-vuotiailla esiintyvyyden on arvioitu olevan 12,5 % ja yli 85-vuotiailla 36,3 %.

Muistisairaiden palvelupolku ja kotona asumisen tuki

Terveysasemien vastaanottokäynneillä huomioidaan aktiivisesti ikääntyneiden muistisairauden mahdollisuus. Epäiltäessä mahdollista muistisairautta tehdään tarvittavia tutkimuksia. Henkilöstön osaamista kehitetään ja ylläpidetään jatkuvasti.

Vantaan muistisairaiden palvelupolku ohjaa muistisairaiden tukemista Vantaalla. Muistiperheiden säännöllinen seuranta ja tukeminen tapahtuu ikääntyneiden asiakasohjausyksikössä diagnoosin jälkeen. Asiakkaalle nimetään seurannasta vastaava omatyöntekijä asiakasohjauksesta. Muistisairaan vantaalaisen palvelun tarvetta arvioidaan säännöllisillä tapaamisilla, kotona asumista tuetaan ohjauksella sekä tarvittavien palvelujen aloittamisella ja koordinoinnilla. Palveluohjaajat konsultoivat lääkitysasioissa terveysaseman omalääkäriä tai haastavissa tilanteissa geriatrisen vastaanoton geriatria. Muistisairas asiakas ja hänen läheisensä jäävät asiakasohjauksen asiakkuuteen, kunnes asiakas mahdollisesti siirtyy säännöllisen kotihoidon tai tehostetun palveluasumisen piiriin. Tällöin muistiasiakkaan seurantavastuu siirtyy asiakkaan parhaiten tuntevalle omahoitajalle säännöllisen palvelun piirissä.

Asiakasohjauksessa toimii tällä hetkellä kuusi muistiperheiden palveluohjaajaa ja vuodelle 2022 saadut kaksi palveluohjaajan lisävakanssia kohdennetaan muistisairaiden vantaalaisten palveluohjaukseen. Muistiperheiden palveluohjaajien tuki kohdennetaan erityistä tukea tarvitseville muistisairaille ja heidän läheisilleen. Myös muut asiakasohjauksen palveluohjaajat tukevat muistisairaita asiakkaita ja heidän läheisiään. Omaishoitoperheissä on monia muistisairaita.

Asiakasohjauksen lisäksi muistisairaiden vantaalaisten kotona asumista tukee koko ikääntyneiden palveluvalikko, kuten kuntouttava päivätoiminta, kotihoito, kotikuntoutus, kotona asumista tukevat tukipalvelut ja lyhytaikainen ympärivuorokautinen asumispalvelu. Kaupungin järjestämien palvelujen lisäksi asiakasohjaus ohjaa muistisairaita asiakkaita ja heidän läheisiään järjestötoimijoiden kohdennettujen palvelujen piiriin, kuten Muistiluotsitoimintaan tai Muistiliiton järjestämiin tapahtumiin.

Muistisairaiden kasvava osuus asiakkaissa on noussut esille ja tarve palvelun kehittämiseen on tunnistettu erityisesti kotihoidossa, jossa toiminnan kehittämisessä keskiöön on nostettu ihmislähtöisyys sekä kotona asumisen turvallisuuden lisääminen. Kotihoidon kehittämisessä panostetaan myös monialaisen osaamisen vahvistamiseen rekrytoimalla kotihoitoon tulevaisuudessa myös fysioterapeutteja sekä geronomeja, joiden osaamisen turvin pystytään vastaamaan paremmin muistisairaiden asiakkaiden erityistarpeisiin. Muistisairaiden kotihoidon kokonaisuus suunnitellaan aina yksilöllisesti asiakastarpeen mukaisesti, ja palvelua voidaan tarvittaessa tuottaa asiakkaan kotiin ympäri vuorokauden. Kotihoidon palvelun hankinnan valmistelu on käynnissä vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueella. Ostopalveluilla täydennetään omaa palvelutuotantoa, ja siten voidaan vastata

paremmin asiakkaiden palvelutarpeisiin. Yökotihoidon järjestäminen myös Keravan alueelle on osa hyvinvointialuevalmistelua ja kehittämistyötä.

Vantaan kaupunki on saanut valtionavustuksen Vantaan ja Keravan tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelujen kehittämiseen. Kehittämishankkeessa tullaan laatimaan kotona asumista tukevien etäpalvelujen palvelukuvaus, toimintamalli sekä esitys toiminnan vakiinnuttamisesta. Yhtenä uutena pilotoitavana palveluna on etäkotihoito. Hankkeessa käytettävän teknologian avulla pystytään tarjoamaan myös muistisairaille monipuolista kuntouttavaa ja turvallista kotona asumista vahvistavaa toimintaa. Turvateknologiaa hyödynnetään muistisairaiden kodin turvallisuutta lisäävästi jo nyt mm. turvapalveluna, joka mahdollistaa myös erilaisia lisälaitteita (mm. hellavahti, ovihälytin).

Kotiin vietävät sairaalapalvelut eli kotisairaala ja Liikkuva sairaala -LiiSa toimintamalli

Kotiin vietävät sairaalapalvelut ovat yksi Vantaan sairaalan keskeisiä keinoja siihen, millä kasvavaan palvelutarpeeseen pyritään vastaamaan. Tavoitteena on edistää sairaalatasoista hoitoa potilaiden omassa elinympäristössä, nopeuttaa hoidon aloittamista, nopeuttaa sairaalasta kotiutumista ja toipumista sekä vähentää erityisesti ikääntyneille toiseen yksikköön hoitoon siirtymisestä aiheutuvia riskejä.

Kotisairaala tarjoaa sairaalatasoista hoitoa kotona asuville vantaalaisille lapsia lukuun ottamatta. Palvelu sisältää pääasiassa palliatiivista hoitoa, saattohoitoa sekä infektioiden hoitoa. Kotisairaala toteuttaa mm. muuta reittiä kuin suun kautta annosteltavia lääkityksiä, ravitsemusta, nesteytystä, verivalmisteiden antoa ja alipaineimu haavanhoitoa.

Päivystyksellisten tilanteiden hoidon kehittämisessä on parannettu kykyä ratkaista kotona asuvien ikäihmisten yllättäviä ja akuutteja tilanteita, joiden hoito ei vaadi sairaalaan tulemista ja jäämistä. Toiminnan vakiointi, osaamisen vahvistaminen, konsultaatiomahdollisuuksien lisääminen, liikkuvat palvelut ja omaishoitajien tukeminen lisäävät ikäihmisten päivystyksellisten ongelmien ratkaisemista oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Liikkuvan sairaalan avulla ikäihmisten päivystyksellisten tilanteiden ennakointi on parantunut ja suurempi osa niistä kyetään hoitamaan kotona ja erityisasumisen yksiköissä. LiiSan sairaanhoitajan mukana kulkee muun muassa tutkimuslaitteita ja lääkkeitä, ja pikadiagnostiikkavälineiden avulla sairaanhoitaja voi mitata muun muassa tulehdusarvon ja verensokerin asiakkaan luona. Sairaanhoitaja konsultoi tarvittaessa lääkäriä ja aina tarvittaessa asiakas viedään sairaalahoitoon.

Geriatrinen poliklinikka, toiminnan kehittäminen

Vantaan sairaalassa toimii geriatrinen vastaanotto, joka vastaa yli 70-vuotiaiden vantaalaisten muistiongelmien tutkimisesta, diagnostiikasta ja hoidon aloituksesta. Geriatrinen vastaanotto toimii lähetepoliklinikkana eli vastaanotolle tullaan yleisimmin terveysaseman lääkärin lähettämänä. Muistisairauksien hoidon seuranta tapahtuu Vantaan muistisairauksien hoitopolun mukaisesti terveysasemilla ja asiakasohjauksen muistiperheiden palveluohjaajien toimesta. Geriatrisen vastaanoton lääkärit ja hoitajat antavat konsultaatioapua eri hoitotahoille myös muistisairauden myöhemmissä vaiheissa.

Väestön ikääntyminen ja muistisairauksien lisääntyminen lisää palveluntarvetta ja on tuonut tarpeen kehittää toimintaa. Geriatrisen vastaanoton ja Vantaan sairaalan päiväsairaalan toiminnan kehittäminen yhteiseksi geriatriseksi poliklinikaksi on ollut vireillä jo muutaman vuoden ajan. Tavoitteena on laajentaa

iäkkäiden vantaalaisten toimintakyvyn arvioimista ja tukemista muistisairauksien lisäksi myös muihin geriatrisiin haasteisiin ja sairausryhmiin. Laaja-alaisen ja moniammatillisen geriatrisen kokonaisarvion pohjalta voidaan kohdentaa tuki- ja kuntoutustoimia sekä tukea iäkkäiden henkilöiden kotona asumista. Geriatrinen poliklinikka tulee toimimaan perustason terveysasemavastaanottoa täydentävänä toimintana haasteellisissa tilanteissa sekä olemaan geriatrinen osaamiskeskus antaen konsultaatiotukea, ohjausta ja koulutusta muille toimijoille. Muistisairauksien hoidon erityiskysymykset tulevat jatkossakin olemaan geriatrisen poliklinikan pääkohderyhmä.

Kuntoutus- ja arviointiyksiköt sekä tehostettu palveluasuminen

Muistisairaiden toimintakykyä ja omaishoitajien jaksamista tuetaan Vanhus- ja vammaispalveluissa Erityisasumisen arviointi- ja kuntoutusyksiköissä suunnitelluilla lyhyillä hoivajaksoilla. Näissä yksiköissä asiakkaiden vointia seuraa ja asiakkaita kuntouttaa moniammatillinen työryhmä. Yksiköstä tehdään tarvittaessa yhteistyötä kotihoidon ja/tai omalääkärin kanssa.

Tehostettua palveluasumista järjestetään silloin, kun asiakas ei runsaidenkaan palvelujen ja tukitoimien turvin enää selviydy kotona; tuolloin palveluyksiköstä tulee henkilön loppuelämän ajan koti. Palvelun piirissä on tällä hetkellä yhteensä n. 1260 asiakasta; vuosittainen lisätarve on arviolta n. 70 paikkaa. Palvelu järjestetään sekä kaupungin omana palvelutoimintana (29 %) että ostamalla palvelua yksityisiltä palveluntuottajilta (71 %). Tehostetun palveluasumisen yksiköissä on paljon muistisairauksia sairastavia, henkilökunta on moniammatillista ja tottunut palvelemaan muistisairaita.

Strateginen palvelujen järjestäminen hyvinvointialueella

Kunnan – tulevaisuudessa hyvinvointialueen – tehtävänä on järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut niitä tarvitseville asukkaille, ja huolehtia niiden saatavuudesta sekä palvelutuotannon riittävyydestä. Kunta voi tuottaa palveluja itse tai ostaa niitä muilta kunnilta, järjestöiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta. Hyvinvointialuevalmistelussa keskeistä onkin ollut valmisteleva työ palvelujen järjestämisen strategian laadintaa varten; luoda raamit hankintojen vaikuttavuuden ja vastuullisuuden varmistamiseksi ja mallintaa analyysipohjaa optimaaliselle tuotantotapojen kokonaisuudelle. Valmistelussa huomioidaan riittävän hankintaosaamisen tarpeet sekä palvelujen käyttäjien ym. sidosryhmien osallistaminen. Strateginen palvelujen järjestäminen tarkoittaa sitä, että ennen hankintaa tehdään arviointi hankinnan todellisesta tarpeesta ja siitä, millainen eri järjestämistapojen suhde olisi optimaalisin palvelujen saatavuuden ja riittävyyden kannalta tulevaisuudessa.

Laadunvalvonnalla varmistetaan palvelujen vaikuttava järjestäminen. Yksilötason valvonnassa tarkastellaan yksittäisen asiakkaan palvelun toteutumista ja laatua; sillä varmistetaan, että asiakkaan tarpeen mukainen palvelu toteutuu sovitusti. Erityisen suuressa roolissa omatyöntekijä ja valvonta on silloin, kun ihminen ei esimerkiksi muistisairauden vuoksi itse kykene koordinoimaan palvelukokonaisuuttansa ja/tai saamansa palvelun laatua. Yksikkötason valvonnalla varmistetaan palvelua tuottavien yksiköiden toiminnan laatu ja mahdollistetaan palvelutoiminnan kehittäminen ja eri yksiköiden toiminnan ja kustannusten vertailu kautta linjan - sekä oman että ostetun toiminnan osalta, koska molempia koskee samat laatuvaatimukset ja molemmilla on yhtenäinen palvelukuvaus. Tuottajatason valvonnassa fokus on isossa kuvassa ja valvontatieto voi koskea yhtä tai useampaa palvelua.

Hyvinvointialueella vahvistetaan moniammatillista työotetta, jotta muistisairaiden ja heidän omaistensa ohjaaminen palveluiden piiriin on mahdollista yhä aikaisemmin. Tiedonsaantia parannetaan ja järjestöyhteistyötä kehitetään, jotta sairauden varhaisessa vaiheessa tarvittava tuki tavoittaa

hyvinvointialueen asukkaat. Mielenterveys ja päihdeosaamisen vahvistaminen kotihoidossa on hyvinvointialueen valmistelussa tunnistettu. Vanhus- ja vammaispalvelun työntekijöiden mielenterveys- ja päihdeosaamista tullaan lisäämään ja osaamisen ylläpitämistä suunnitellaan pitkällä tähtäimellä. Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden haasteet pakottavat myös hyvinvointialueella etsimään jatkuvasti uudenlaisia ratkaisuja ja monipuolistamaan henkilöstörakennetta, muuttamaan toimintakulttuuria sekä ottamaan käyttöön uutta teknologiaa.

Muistisairaan hoitopolku Vantaalla:
http://www.socca.fi/files/5087/Muistisairaan_hoitopolku_juliste_Vantaa.pdf

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 18

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja esitys:
Päätetään
a) antaa Antero Eerolalle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloite muistisairaiden vanhusten hoitoon panostettava osana sote-alueiden valmistelua

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, p. 050 312 1815
terveyspalvelujen johtaja va. Piia Niemi-Mustonen, p. 050 312 1774

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
VALTUUSTOALOITE **Muistisairaiden vanhusten hoitoon panostettava osana sote-alueiden valmistelua** **I**kääntyneen väestön määrä Vantaalla on kovassa kasvussa. Vaikka suuri osa ikäihmisistä on korkeassakin iässä hyväkuntoisia, tarkoittaa vanhusten määrän kasvu myös lisääntyvää palvelutarvetta. Valitettavasti palveluiden resurssit eli työntekijämäärä ja rahoitus eivät ole kasvaneet samassa suhteessa. Erityisesti tämä koskee muistisairaiden ihmisten hoitoa ja huolenpitoa. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan (Vantaan Sanomat 13.10. ja 23.10.2021) vaikuttaa siltä, että Vantaalla ei ole riittävästi resursseja kotona asuvien muistisairaiden toimintakyvyn ja hoitotarpeen arviointiin. Vantaalla ei ole myöskään riittävästi tehostetun palveluasumisen paikkoja muistisairaille. Vanhus- ja vammaispalvelujohtaja Minna Lahnalampi-Lahtisen on kertonut julkisuudessa, että lokakuussa hoitopaikkojen jonoissa oli yli 150 ikäihmistä. Paikka pystytään järjestämään noin 30 henkilölle kuukaudessa. Näin jonot ovat potentiaalisesti jopa viisi kuukautta. Riittämätön hoito ja huolenpito myös vaarantavat muistisairaiden vanhusten turvallisuuden. Poliisin mukaan Suomessa katoaa joka vuosi 3000 – 4000 muistisairasta. Itä-Uudenmaan poliisin toiminta-alueella, johon Vantaakin kuuluu, katoamisilmoituksia tulee noin 400 vuodessa. Useimmiten kadonnut vanhus löydetään, mutta joskus tapaukset eivät pääty hyvin. Vantaalla valtuuston hyväksyy tänä vuonna sosiaali- ja terveystoimen viimeisen talousarvion. Sen jälkeen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueille. Niiden valmistelu on kuitenkin parhaillaan käynnissä. Muistisairauksien hoitoon tarvittavat palvelut pitää ottaa valmistelussa erityisen huomion kohteeksi. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen aloitteen:	Aloitteen tekijän nimi: *Antero Eerola* Aloitteen allekirjoittajat: 1. Tiina Tuomela 2. Funda Demiri 3. Marjo Vacker 4. Suvi Karhu 5. Markku Weckman 6. Elina Nykyri 7. Anu Hall 8. Jussi Saramo 9. Minna Heikkinen 10. Niilo Kärki 11. Sirpa Siru Kauppinen 12. Reija Friman 13. Eva Tawasoli 14. Vaula Norrena 16. Tuire Kaimio 17. Maija Rautavaara 18. Hanna Valtanen 19. Nina Nummela 20. Jouko Jääskeläinen

* Vantaan sosiaali- ja terveystoimi panostaa erityisellä tavalla osana hyvinvointialueen valmistelua muistisairaiden ikäihmisten toimintakyvyn ja hoidon tarpeen arviointiin, kotona asumisen tukeen, hoitoon ja tehostetun palveluasumisen paikkoihin. Vantaalla 25.10.2021 Antero Eerola kaupunginvaltuutettu (vas.)	

13 **Vastaus Minna Kuuselan ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä luopumisesta**

VD/5561/00.02.00.03/2020

TeA/HW/HB/SN/LS/JT

Minna Kuusela sekä 17 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Glyfosaattien käyttö aiheuttaa pölyttäjien määrän radikaalia vähenemistä. Pölyttäjäkato on monessa tutkimuksessa todettu yhdeksi tämän hetken isoimmista ongelmista. Kaikista maailman kasveista 90 % ja viljelykasveista 75 % tarvitsee eläimiä pölyttyäkseen. Pölyttäjähyönteisten kato merkitsee suoraan ruuan vähenemistä. Glyfosaatit myös kertyvät kotieläinten ja ihmisten elimistöön ollen suoraan ja välillisesti vaikuttamassa monen sairauden syntyyn.

Glyfosaatti on Suomen suosituin rikkakasvien torjunta-aine, jota käytetään noin 850 tonnia vuodessa. Vantaan kaupunki käyttää sitä myös valitettavasti edelleen esimerkiksi liikenneviheralueilla, myös kevyen liikenteen väylillä, joita käyttävät ihmiset ja lemmikkieläimet, sekä jättiukonputken torjumisessa. Kaupungeissa glyfosaatin käyttöä voidaan kuitenkin korvata mekaanisilla sekä termisillä menetelmillä. Termisiä menetelmiä ovat muun muassa liekitys, kuuma vesi, höyry ja kuuma ilma. On tiedossa, että jotkut menetelmät ovat glyfosaattia hintavampia, mutta tekniikat ja aineet kehittyvät koko ajan. Vantaan kaupungin on tässä huolestuttavassa tilanteessa tehtävä myös uudelleen tarkistuksia aiempiin vertailuihin, ja selvitettävä uusia mahdollisuuksia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki luopuu kokonaan glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä ja siirtyy käyttämään kaikessa rikkakasvien torjunnassa mekaanisia ja termisiä menetelmiä, sekä ympäristöystävällisempiä valmisteita.”

Kaupunginvaltuusto 15.6.2020 § 24

———

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungissa on noin 1600 kilometriä katuja ja väyliä sekä noin 860 hehtaaria puistoja. Katujen varsilla on ns. katuvihreää ja puistoissa paljon hoidettavaa viherpinta-alaa.

Koko Suomen mittakaavassa taajamaviheralueilla käytettävä glyfosaatin määrä on prosentin luokkaa glyfosaatin vuotuisesta kokonaiskäytöstä. Vantaan viheralueilla torjunta-aineita käytetään vain vähän ja niiden käyttöä pyritään myös koko ajan vähentämään. Rikkaruohottumisen torjunta aloitetaan jo viheralueita suunniteltaessa ja rakennettaessa käyttämällä hyvin menestyviä kasvilajikkeita, terveitä taimimateriaaleja ja rikkaruohottomia sekä kuorikatteellisia kasvualustoja. Kunnossapitovaiheessa puistoissa olevista pensas- ja perennaryhmistä rikkaruohot kitketään pääosin käsin, ja nurmialueilta rikkaruohoja ei torjuta ollenkaan. Kasvitauteja tai –tuholaisia ei viheralueilla torjuta.

Katuviheralueilla torjunta-aineita kuitenkin joudutaan jonkin verran käyttämään, koska rikkakasvikasvustot peittävät usein näkyvyyttä risteys- ja suojatiealueilla ja vaikeuttavat katuviheralueiden roskienkeruuta ja muuta kunnossa- ja puhtaanapitoa. Lisäksi osa kevyenliikenteen väylillä kulkijoista kokee heinittyviltä kiveysalueilta jalkoihin tai lemmikkieläinten turkkiin mahdollisesti

tarttuvat punkit haitallisina, jopa pelottavina. Katuviheralueiden kiveysten rikkaruohontorjuntaa ei voida korvata kitkemällä, koska kiveysten käsin kitkeminen on erittäin kallista, tehotonta (rikkakasvit lähtevät uudelleen kasvuun jopa muutamassa päivässä) ja sisältää merkittäviä työturvallisuusriskejä (liikenne ja pakokaasut).

Puistoalueilla glyfosaattipohjaisia torjunta-aineita käytetään vain jättiukonputken torjuntaan. Jättiukonputki on haitallinen vieraslaji, joka aiheuttaa vakavia allergisia ihoreaktioita. Tällä hetkellä torjunta-aineet ovat ainoa toimiva menetelmä jättiukonputken torjunnassa. Torjunnan lopettamisen katsotaan johtavan tämän vieraslajin hallitsemattomaan leviämiseen.

Vaihtoehtoiset torjunta-aineet, esimerkiksi etikka- ja pelargonihapot, ovat osoittautuneet glyfosaattia tehottomimmiksi kasvinsuojeluaineiksi kaupunkiympäristössä. Lisäksi näiden aineiden tietyt myrkkypitoisuudet voivat olla glyfosaattia voimakkaampia. Vaihtoehtoisia torjuntamenetelmiä, kuten kuumavesikäsittelyä tai liekittämistä voitaisiin soveltaa joillekin alueille, mutta nämä menetelmät ovat kalliita, eivätkä ne toimenpiteinä sovellu alueille, joissa voi toimenpiteiden aikana olla muuta liikennettä ja/tai ihmisiä. Lisäksi esimerkiksi kuumavesikäsittely joudutaan tekemään useaan kertaan kasvukauden aikana. Vaihtoehtoisten menetelmien hinta muodostuu helposti noin kymmenkertaiseksi glyfosaattitoimiin verrattuna. Tämä tarkoittaisi Vantaan viherkunnossapidolle yli puolen miljoonan euron vuotuista lisärahoitustarvetta. Glyfosaatin käytöstä luopuminen tarkoittaisi samalla katuviheralueiden kunnossapitokustannusten suhteetonta, arviolta jopa 50 %:n nousua.

Kaiken lisäksi, jättiukonputken torjuntaan vaihtoehtoiset menetelmät eivät valitettavasti sovellu, koska kasvustojen polttaminen saa juurakot haaromaan ja kasvustot todennäköisesti leviäisivät entistä suuremmalle alueelle. Juurakoiden poistaminen ei ole tehokas torjuntamenetelmä, koska jättiukonputki lähtee uuteen kasvuun pienestäkin maahan jääneestä juurenpalasta ja kaivuutyö parantaa maassa jo olevan siemenpankin mahdollisuuksia muodostaa uusia taimia. Lisäksi lukuisat massiiviset kaivuutytöt eri puolilla Vantaata olisivat erittäin suuri rasitus ympäristölle ja tuhoaisivat luontaista kasvustoa ja eläimistöä. Riskinä olisi myös jättiukonputken leviäminen yhä uusille alueille kaivuumaiden mukana.

Vantaan kaupunki käyttää omassa toiminnassaan glyfosaattipohjaisia kasvintorjunta-aineita todella vähän ja tarkkaan harkintaan perustuen. Vantaan kaupungin kunnossapito tunnistaa rikkakasveihin kohdistettavien torjuntamenetelmien ongelmallisuuden, mutta ei toistaiseksi ole vielä täysin valmis luopumaan glyfosaattipohjaisten kasvintorjunta-aineiden käytöstä aivan kokonaan. Kunnossapito seuraa koko ajan uusien torjunta-aineiden ja -menetelmien kehittymistä. Kaikki Vantaan kunnossapidon käyttämät torjunta-aineet ovat sekä Suomen että EU:n viranomaisten tähän käyttötarkoitukseen hyväksymiä. Kaikki torjunta-aineruiskutuksia tekevät ja työtä valvovat henkilöt ovat suorittaneet kasvinsuojelututkinnon.

Kaupunginhallitus 8.2.2021 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään:

a) antaa valtuutetulle Minna Kuuselalle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan katu- ja viheralueilla käytetään vain vähän torjunta-aineita ja niiden käyttöä pyritään edelleen vähentämään järjestelmällisesti. Tällä erää EU on sallinut glyfosaatin käytön 15.12.2022 saakka. Glyfosaatille ei ole toistaiseksi löytynyt teknistaloudellisesti kelvollista vaihtoehtoa katuviheralueiden tai puistoalueiden haitallisten vieraslajien torjuntaan, ottaen huomioon julkisen kaupunkitilan kunnossapidon käytettävissä olevat erittäin rajalliset määrärahat.

Puistoalueilla glyfosaattia käytetään vain jättiukonputken (joka aiheuttaa vakavia allergisia reaktioita) torjunnassa, koska glyfosaattipohjaiset torjunta-aineet ovat ainoa edes jossain määrin toimiva menetelmä. Kuumavesikäsittelyt tai vaihtoehtoiset torjunta-aineet eivät ole osoittautuneet toimiviksi ja torjunnan kokonaan lopettaminen johtaisi haitalliseksi vieraslajiksi luokitellun jättiukonputken hallitsemattomaan leviämiseen kaupungin alueella.

Luonnonmukaisiksi kutsutut torjunta-aineet, esimerkiksi pelargoniahappo, eivät valitettavasti ole osoittautuneet kokeilujen perustella toimiviksi ja torjunta-aineina ne ovat lisäksi myrkyllisempiä kuin glyfosaatti. Kokeilujen perusteella kuumavesikäsittely on toimiva menetelmä katuviheralueiden rikkaruohontorjunnassa ja sitä käytetäänkin joissain kohteissa, mutta sen haittapuolena on korkea hintataso. Menetelmän laajempi käyttö edellyttäisi yli puolen miljoonan euron vuosittaista lisärahoitusta katuviheralueiden kunnossapitoon eikä tätä lisäkustannusta ole toistaiseksi mahdollista kompensoida Katujen ja puistojen palvelualueen nykyisistä käyttötalouden määrärahoista. Kuumavesikäsittelyn käytön lisäämismahdollisuuksia selvitetään kuitenkin edelleen.

Juuri hyväksytyn Vantaan uuden kaupunkistrategian mukaan luonnon monimuotoisuudesta huolehditaan ja Kaupunkiympäristön toimiala suhtautuu tähän asiaan kaikella vakavuudella. Siksi pyrimme aktiivisesti lisäämään kuumavesikäsittelyn käyttöä katuviheralueilla samalla seuraten sekä EU-lainsäädännön että torjuntamenetelmien ja -teknologioiden kehitystä.

Vantaan tulee tehdä tarkempi suunnitelma glyfosaatista luopumisen varalle sisältäen eri menetelmät ja kustannusarviot.

Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään:

a) antaa valtuutetulle Minna Kuuselalle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus,
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään lisäämällä valtuustoaloitevastauksen loppuun:

Vantaan tulee tehdä tarkempi suunnitelma glyfosaatista luopumisen varalle sisältäen eri menetelmät ja kustannusarviot.

Päätös:
Hyväksyttiin täydennetty esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- Minna Kuuselan ja 17 muun valtuutetun aloite glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä luopumisesta

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä luopumisesta Glyfosaattien käyttö aiheuttaa pölyttäjien määrän radikaalia vähenemistä. Pölyttäjäkato on monessa tutkimuksessa todettu yhdeksi tämän hetken isoimmista ongelmista. Kaikista maailman kasveista 90% ja viljelykasveista 75% tarvitsee eläimiä pölyttyäkseen. Pölyttäjähyönteisten kato merkitsee suoraan ruuan vähenemistä. Glyfosaatit myös kertyvät kotieläinten ja ihmisten elimistöön ollen suoraan ja välillisesti vaikuttamassa monen sairauden syntyyn. Glyfosaatti on Suomen suosituin rikkakasvien torjunta-aine, jota käytetään noin 850 tonnia vuodessa. Vantaan kaupunki käyttää sitä myös valitettavasti edelleen esimerkiksi liikenneviheralueilla, myös kevyen liikenteen väylillä, joita käyttävät ihmiset ja lemmikkieläimet, sekä jättiukonputken torjumisessa. Kaupungeissa glyfosaatin käyttöä voidaan kuitenkin korvata mekaanisilla sekä termisillä menetelmillä. Termisiä menetelmiä ovat muun muassa liekitys, kuuma vesi, höyry ja kuuma ilma. On tiedossa, että jotkut menetelmät ovat glyfosaattia hintavampia, mutta tekniikat ja aineet kehittyvät koko ajan. Vantaan kaupungin on tässä huolestuttavassa tilanteessa tehtävä myös uudelleen tarkistuksia aiempiin vertailuihin, ja selvitettävä uusia mahdollisuuksia. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki luopuu kokonaan glyfosaattipohjaisten torjunta-aineiden käytöstä ja siirtyy käyttämään kaikessa rikkakasvien torjunnassa mekaanisia ja termisiä menetelmiä, sekä ympäristöystävällisempiä valmisteita. 15.6.2020	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Minna Kuusela <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Emmi Pajunen 3. Maija Rautavaara 4. Anssi Aura 5. Anniina Kostilainen 6. Eve Rämö 7. Siri Ahokas 8. Jari Jääskeläinen 9. Minna Atiye 10. Jussi Saramo 11. Minttu Sillanpää 12. Sveta Silvennoinen-Hiisku 13. Vaula Norrena 14. Ulla Kaukola 15. Kati Tyystjärvi 16. Timo Juurikkala 17. Pirkko Kotila

14 Vastaus Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaalle tarvitaan pienituloisuusohjelma ja -opas

VD/10675/00.02.00.03/2021

TA/ML-L/MV/MR/MT/TV/JT

Elina Nykyri sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki, yhdessä muiden paikallisten toimijoiden kanssa, laatii Vantaalle laajan pienituloisuusohjelman ja -oppaan vähävaraisten vantaalaisten ohjaamiseksi palveluiden pariin. Pienituloisuusohjelman ja -oppaan valmistelua varten tulee perustaa työryhmä. Siinä pitää olla mm. pienituloisten asukkaiden, Kelan, kaikkien valtuustoryhmien, vammais- ja vanhusneuvostojen, potilas-, eläkeläis- ja kansalaisjärjestöjen, oppilaitosten ja seurakuntien edustus.

Pienituloisuusohjelmaan tulee koota keinoja, joilla voimme helpottaa pienituloisten vantaalaisten arkea ja tukea heitä vaikeissa elämäntilanteissa. Koska palvelujärjestelmämme on hajanainen, on palveluiden ja tukien saavutettavuus huono. Jokaisella vähävaraisella vantaalaisella ei ole voimavaroja tai mahdollisuuksia löytää hänelle kuuluvia palveluita tai tukia. Vaikea elämäntilanne tai puutteelliset tietotekniikkataidot ovat usein esteenä palveluiden ja tukien saavuttamiselle.

Pienituloisuusoppaassa on syytä kuvata kaupungin ja muiden toimijoiden vantaalaisille tuottamia palveluita ja tukia. Oppaassa pitää kertoa selvästi, millaisia ehtoja erilaisten palveluiden ja tukien saamiselle on, ja miten niitä haetaan. Oppaan on syytä olla luettavissa paikallisten toimijoiden, kuten kunnan, verkkosivuilta. Koska kaikki vantaalaiset eivät pääse Internettiin, on opasta lisäksi painettava riittävästi sitä tarvitseville. Järjestöt ja Vantaa-infot voivat jakaa opasta.

Vaikka vantaalaisten sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät 1.1.2023 Vantaa-Kerava hyvinvointialueen vastuulle, tulee kaupungin jatkossakin edistää vantaalaisten hyvinvointia. Kuntalaki ei muutu. Vantaan on mahdollista edistää asukkaidensa hyvinvointia ohjaamalla enemmän resursseja kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin toimialoille. Voimme mm. panostaa nuorisotyöhön ja työllisyyden hoitoon sekä ottaa käyttöön aktiivipassin ja kaikukortin.

Arviolta joka kymmenes vantaalainen on pienituloinen, eli ansaitsee alle 1280 euroa kuukaudessa (luvut vuodelta 2019). Vuoden 2021 köyhyysraportti toteaa, että pienituloisuuden taustalla on usein päihde- ja/tai mielenterveysongelma, työttömyys, vammasta tai pitkäaikaissairaudesta johtuva työkyvyttömyys tai osatyökykyisyys, sukupolvelta toiselle periytyvä huono-osaisuus, matala koulutustaso, monilapsisuus, yksinhuoltajuus, yksin asuminen tai opiskelut.

Tampereella köyhyysohjelma on ollut käytössä monta valtuustokautta. Se on tuntuvasti parantanut tamperelaisten hyvinvointia ja ennaltaehkäissyt ongelmia. Ohjelman toimenpiteitä ovat olleet mm. panostukset ehkäisevään ja täydentävään toimeentulotukeen sekä oppilas-, opiskelija- ja kouluterveydenhuoltoon, aktiivipassi, ruokajakelu ja maksuttoman harrastamisen laajentaminen. Tampereen köyhyysohjelman laati kaikista valtuustoryhmistä koostunut köyhyystyöryhmä.

Me allekirjoittaneet siis esitämme, että Vantaalle laaditaan laaja pienituloisuusohjelma ja -opas, jonka valmistelee paikallisista toimijoista ja pienituloisista asukkaista koostuva työryhmä.”

Kaupunginvaltuusto 25.10.2021 § 15

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa**:**

Aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen näkökulmasta tunnistetaan valtuustoaloitteessa kuvattu huoli pienituloisuuteen liittyvistä haitallisista lieveilmiöistä ja elämänhallinnan riskeistä. Pienituloisuuden määritelmä on moniulotteinen ja tämän osalta on hyvä huomioida, että keskimääräisten palkkatulojen tarkastelu ei anna riittävää kuvaa pienituloisuudesta, sillä tarkastelun ulkopuolelle jää merkittävä osa erilaisista tulojen- ja etuuksien saajista. Aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen näkökulmasta pienituloinen on henkilö, joka joutuu turvautumaan saamansa ansiotulon tai sosiaalietuuksien (mm. työmarkkinatuki, yleinen asumistuki, kuntoutusraha, opintotuki, kansaneläke ym.) lisäksi viimesijaiseen toimeentulotukeen.

Kunnan sosiaalipalvelut ovat lakisääteistä sosiaalityötä, ja osa suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää, täydentäen sitä niin täydentävällä ja ehkäisevällä toimeentulotuella kuin sosiaalihuollon palveluilla. Asiakkaan tarvitsemat palvelut arvioidaan palveluntarpeen arvioinnissa, jonka perusteella asiakkaalle annetaan suunnitelmallista sosiaalityötä tai sosiaaliohjausta. Pienituloinen voi saada joko taloudellista tukea tai konkreettisia palveluja, jotka edistävät omatoimista selviytymistä talouden suhteen.

Tarjottavia sosiaalipalveluja ovat

- Sosiaalityö, joka on sosiaalityöntekijän tekemää, palveluntarpeen arviointiin perustuvaa suunnitelmallista, tavoitteellista ja määräaikaista työskentelyä asiakkaan haasteellisen elämäntilanteen tueksi. Tarvittaessa asiakkaalle voidaan nimetä myös omatyöntekijä.
- Sosiaaliohjaus, johon kuuluu myös asumisen sosiaaliohjaus. Sisältää esimerkiksi vuokran maksamisen tai vaikkapa sähkösopimuksen voimassaolon varmistamista.
- Sosiaalinen kuntoutus. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluissa talous huomioidaan keskeisenä tekijänä asiakkaan omatoimiselle selviytymiselle. Kuntoutuksen avulla lisätään konkreettisesti asiakkaan keinoja tai taitoja talouden hallintaan, esimerkiksi opettamalla taloudellista ruuanvalmistusta.
- Ohjaus ja neuvonta. Sisältää sekä oikeaan palveluun ohjausta, että tiedon ja neuvojen antamista. Vantaalla on käytössä ja jaossa muun muassa ”talouden hallinnan infopaketti”. Vuoden 2022 alussa käynnistynyt Neuvova Vantaa -palvelu (https://www.neuvovavantaa.fi/) tarjoaa apuja myös pienituloisille kuntalaisille.

Sosiaalipalveluissa tarjottavia konkreettisia tukimuotoja ja/tai toimintamalleja ovat

- Ehkäisevä toimeentulotuki, mikä tulee harkintaan silloin, kun tavoitteena on ehkäistä henkilön tai perheen syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta.
- Täydentävä toimeentulotuki täydentää Kelan myöntämää perustoimeentuloa silloin, kun perustoimeentulo ei kata henkilön tai perheen erityisiä menoja, kuten esimerkiksi pitkäaikaisen sairauden hoitokustannuksia tai lasten harrastustoimintaan liittyviä menoja.

- Sosiaalinen luototus on tarkoitettu erityisesti pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille, joilla ei esimerkiksi puuttuvien vakuuksien tai maksuhäiriömerkinnän vuoksi ole mahdollisuutta saada muuta kohtuuhintaista luottoa.
- Työkykyselvitykset. Asiakkaita ohjataan sosiaalityöstä työkykyselvityksiin, joiden avulla varmistetaan asiakkaan oikea ensisijainen etuus, esimerkiksi eläke, toimeentulotuen sijasta.
- Ammatillinen tukihenkilötoiminta, jossa tavoitteena voi olla esimerkiksi perheen menojen ja tulojen budjetointia, velkojen selvittelyä yms. yhdessä asiakkaan kanssa.
- Välitystilitoiminta. Mikäli asiakas on kykenemätön hoitamaan itse tulojaan ja menojaan niin, että tulot riittäisivät elämiseen, voidaan asiakkaan pyynnöstä ja/tai suostumuksella hallinnoida asiakkaan varojen käyttöä niin, että laskut tulevat maksettua.
- Talousneuvolan vastaanotot. Toimintamalli on ohjauksen ja neuvonnan, ulosottolaitoksen sekä Itä-uudenmaan oikeusaputoimiston talous- ja velkaneuvonnan yhteinen hanke, jossa moniammatillinen tiimi talousasioiden ammattilaisia on asiakkaan tavattavissa ilman ajanvarausta.

Aikuisten ja nuoren sosiaalipalveluissa tavoitteena on edistää asiakkaan työllistymisen mahdollisuuksia, jonka myötä taloudellinen tilanne kohenee. Tukimuotoja kehitetään parhaillaan myös erilaisissa hankkeissa:

- ”Teot” -hankkeessa edistetään osatyökykyisten työllistymistä ja pyritään löytämään vaihtoehtoisia tapoja työllistyä.
- Työllisyyspalvelujen kanssa yhteistyössä toteutetaan ”Rinnalla kulkien nuorisotyöttömyys laskuun” -hanketta, jossa tarjotaan 18–29-vuotiaille vantaalaisille yksilöllistä tukea työ- tai opiskelupaikan etsimiseen.

Kolmas sektori, järjestöt, seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt voivat tarjota tukea pienituloisille eri tavoin. Esimerkkinä merkittävistä kolmannen sektorin palveluista mainittakoon ruoka-aputoiminta ja seurakunnan diakoniatoiminta. Vantaalla tarjotaan pienituloisille perheille myös runsaasti maksuttomia harrastuksia. (https://hobihobi.fi/)

Aikuisten ja nuorten sosiaalipalveluissa nähdään tärkeänä, että valtuutetut ovat nostaneet pienituloisuuteen liittyvät kehittämistarpeet ja -ehdotukset tämän aloitteen puitteissa esille. Kuten aloitteessa kuvataan, näiden asioiden pitkäjänteinen edistäminen on tärkeätä laaja-alaisena yhteistyönä, eri toimijoiden kesken.

Pienituloisuusohjelman perustamista ja oppaan laatimista koskevan ehdotuksen osalta tässä vaiheessa on todettava, että Vantaalla käynnistettävistä ohjelmista päätetään budjettineuvotteluissa. Talousarvio- ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2025 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.12.2021. Tämän mukaisesti pienituloisuusohjelman valmistelu ei ole käynnistettävissä tänä vuonna, sillä ohjelma ei sisälly vuoden 2022 talousarvioon, eikä tällaisen ohjelman laatimiseen ole varauduttu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla. Tarve kuitenkin on olemassa ja pienituloisuusohjelman laadintaa on hyvä tulevaisuudessa edistää monialaisena yhteistyönä.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 19

Sosiaali- ja terveydenhuollon apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa aloitteen allekirjoittaneelle Elina Nykyrille sekä 15 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- allekirjoitettu Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloite Vantaalle tarvitaan pienituloisuusohjelma ja -opas

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja va. Mirja Varis, p. 050 303 6691
Palvelupäällikkö, aikuisten ja nuorten sosiaalipalvelujen, Minna Ryhänen, p. 040 518 3488

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaalle tarvitaan pienituloisuusohjelma ja -opas Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki, yhdessä muiden paikallisten toimijoiden kanssa, laatii Vantaalle laajan pienituloisuusohjelman ja -oppaan vähävaraisten vantaalaisten ohjaamiseksi palveluiden pariin. Pienituloisuusohjelman ja -oppaan valmistelua varten tulee perustaa työryhmä. Siinä pitää olla mm. pienituloisten asukkaiden, Kelan, kaikkien valtuustoryhmien, vammais- ja vanhusneuvostojen, potilas-, eläkeläis- ja kansalaisjärjestöjen, oppilaitosten ja seurakuntien edustus. Pienituloisuusohjelmaan tulee koota keinoja, joilla voimme helpottaa pienituloisten vantaalaisten arkea ja tukea heitä vaikeissa elämäntilanteissa. Koska palvelujärjestelmämme on hajanainen, on palveluiden ja tukien saavutettavuus huono. Jokaisella vähävaraisella vantaalaisella ei ole voimavaroja tai mahdollisuuksia löytää hänelle kuuluvia palveluita tai tukia. Vaikea elämäntilanne tai puutteelliset tietotekniikkataidot ovat usein esteenä palveluiden ja tukien saavuttamiselle. Pienituloisuusoppaassa on syytä kuvata kaupungin ja muiden toimijoiden vantaalaisille tuottamia palveluita ja tukia. Oppaassa pitää kertoa selvästi, millaisia ehtoja erilaisten palveluiden ja tukien saamiselle on, ja miten niitä haetaan. Oppaan on syytä olla luettavissa paikallisten toimijoiden, kuten kunnan, verkkosivuilta. Koska kaikki vantaalaiset eivät pääse Internettiin, on opasta lisäksi painettava riittävästi sitä tarvitseville. Järjestöt ja Vantaa-infot voivat jakaa opasta. Vaikka vantaalaisten sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät 1.1.2023 Vantaa-Kerava hyvinvointialueen vastuulle, tulee kaupungin jatkossakin edistää vantaalaisten hyvinvointia. Kuntalaki ei muutu. Vantaan on mahdollista edistää asukkaidensa hyvinvointia ohjaamalla enemmän resursseja kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin toimialoille. Voimme mm. panostaa nuorisotyöhön ja työllisyyden hoitoon sekä ottaa käyttöön aktiivipassin ja kaikukortin. Arviolta joka kymmenes vantaalainen on pienituloinen, eli ansaitsee alle 1280 euroa kuukaudessa (luvut vuodelta 2019). Vuoden 2021 köyhyysraportti toteaa, että pienituloisuuden taustalla on usein päihde- ja/tai	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> *Elina Nykyri* <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Tiina Tuomela 3. Reija Friman 4. Mikko Viilo 5. Antero Eerola 6. Funda Demiri 7. Marjo Vacker 8. Jussi Saramo 9. Tuire Kaimio 10. Eva Tawasoli 11. Vaula Norrena 12. Minna Heikkinen 13. Maija Rautavaara 14.Naima El Issaoui 15. Hanna Valtanen

mielenterveysongelma, työttömyys, vammasta tai pitkäaikaissairaudesta johtuva työkyvyttömyys tai osatyökykyisyys, sukupolvelta toiselle periytyvä huono-osaisuus, matala koulutustaso, monilapsisuus, yksinhuoltajuus, yksin asuminen tai opiskelut.

Tampereella köyhyysohjelma on ollut käytössä monta valtuustokautta. Se on tuntuvasti parantanut tamperelaisten hyvinvointia ja ennaltaehkäissyt ongelmia. Ohjelman toimenpiteitä ovat olleet mm. panostukset ehkäisevään ja täydentävään toimeentulotukeen sekä oppilas-, opiskelija- ja kouluterveydenhuoltoon, aktiivipassi, ruokajakelu ja maksuttoman harrastamisen laajentaminen. Tampereen köyhyysohjelman laati kaikista valtuustoryhmistä koostunut köyhyystyöryhmä.

Me allekirjoittaneet siis esitämme, että Vantaalle laaditaan laaja pienituloisuusohjelma ja -opas, jonka valmistelee paikallisista toimijoista ja pienituloisista asukkaista koostuva työryhmä.

Lähteet:
Suomen köyhyysraportti 2021: http://www.eapn.fi/wp-content/uploads/2021/10/EAPN-FIN-Koyhyysvahti-2021-Suomen-koyhyysraportti.pdf, Vantaan Hyvinvointikertomus 2020: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/156962_Vantaan_hyvinvointikertomus_2020.pdf, Tampereen köyhyysohjelma 2018–2021: https://www.tampere.fi/tiedostot/k/pdaEKMINf/Koyhyysohjelma.pdf, Turussa asiasta tehty valtuustoaloite ja juttuja aiheesta: https://www.turku.fi/paatoksenteko/kaupunginvaltuusto/aloite/hae/1768723, http://merviuusitalo.fi/aloitteeni-turun-koyhyysohjelma/ sekä Tampereella tehty valtuustoaloite ja tiedotteita asiasta: https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginvaltuusto/Kokous_2812019/Valtuustoaloitenbspkoyhyysoppaan_saamise(73149), https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Sosiaali_ja_terveyslautakunta/Kokous_10102019/Valtuustoaloite_koyhyysoppaan_saamiseksi(109452), https://demokraatti.fi/kaupunginvaltuusto-hyvaksyi-koyhyysohjelman-tampereella/, https://kuntalehti.fi/uutiset/sote/maria-ohisalo-tampereen-koyhyysohjelma-esimerkki-muille-kunnille/ ja https://www.tampere.fi/tampereen-kaupunki/ajankohtaista/tiedotteet/2018/11/26112018_9.html.

25.10.2021
Elina Nykyri

15 **Vastaus Susanna Kaijun ja Heli Hakalan sekä 40 muun valtuutetun aloitteeseen oppisopimuspaikkojen tarjoamisesta lastenhoitajiksi opiskeleville päiväkoteihin**

VD/11581/00.02.00.03/2021

KK/MM/JT

Susanna Kaiju ja Heli Hakala, sekä 40 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki alkaa tarjota oppisopimuspaikkoja lastenhoitajiksi opiskeleville.

Henkilöstön saatavuus varhaiskasvatuksessa aiheuttaa huolta. Pulaa on paitsi varhaiskasvatuksen opettajista myös lastenhoitajista. Tällä hetkellä Vantaalla satoja lastenhoitajan tehtäviä hoitavat henkilöt, joilla ei ole tehtävään vaadittua kelpoisuutta.

Oppisopimuspaikkojen tarjoaminen lastenhoitajiksi opiskeleville on nopea keino saada lisää käsipareja varhaiskasvatukseen, koska työssäoppiminen aloitetaan heti teoriaopintojen ohella. Opiskelijat työllistyvät todennäköisesti juuri oppisopimustyöpaikkaansa, joten tämä malli edesauttaa pysyvämmin pätevien lastenhoitajien saamista Vantaan kaupungin palvelukseen. (1) Siksi on tärkeää, että kaupunki tarjoaa itse oppisopimuspaikkoja, eikä jätä asiaa pelkästään henkilöstövuokrausyritysten harteille.

Vantaalla Varia kouluttaa lähihoitajia, joiden osaamisalana voi olla Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala, jolloin he pätevöityvät työskentelemään päiväkodissa lastenhoitajana. Varian kanssa oppilaitosyhteistyö on todennäköisesti helposti järjestettävissä, vaikkakin se voidaan järjestää jonkin muunkin oppilaitostoimijan kanssa. Oppisopimuskoulutuksessa oppilaitos tarjoaa työelämävastuuhenkilön, joka vastaa opiskelijan työelämäjaksojen aikaisesta työskentelystä, jolloin kaupungin rooli työnantajana jää kohtuullisen kevyeksi.

Oppisopimuspaikkojen tarjoaminen voi olla myös oiva keino auttaa yhteiskunnassa paikkaansa etsiviä löytämään roolinsa äärimmäisen tarpeellisella tavalla.”

Kaupunginvaltuusto 15.11.2021 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Henkilöstötilanne varhaiskasvatuksessa on haastava ja erityisesti kelpoisuusehdot täyttävistä varhaiskasvatuksen opettajista on pulaa, ja kuten aloitteessa todetaan, myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävissä työskentelee tällä hetkellä jonkin verran henkilöitä, jotka eivät täytä tehtävän kelpoisuusehtoja. Varhaiskasvatuslakiin kirjattu henkilöstörakenteen muutos, jossa siirtymäaikaa on vuoteen 2030 asti, aiheuttaa tulevaisuudessa sen, että varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja tarvitaan vielä nykyistäkin enemmän ja lastenhoitajien tarve jonkin verran vähenee. Lastenhoitajan vakansseja vaihdetaan jatkossa enenevässä määrin suunnitelmallisesti opettajan ja sosionomin vakansseiksi erityisesti eläköitymisten myötä. Mikäli opettajan ja sosionomin tehtäviin saadaan kelpoisia työntekijöitä, ei varsinaista tarvetta isolle määrälle uusia lastenhoitajia enää siirtymäajan jälkeen ole.

Varhaiskasvatuksessa on tunnistettu tarve jatkokouluttaa nykyisistä lastenhoitajista varhaiskasvatuksen sosionomeja ja opettajia. Tähän liittyviä jatkokoulutuspolkuja on jo käynnistetty tai käynnisteillä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Lastenhoitajien osalta suurin tarve on sille, että nyt Vantaan varhaiskasvatuksessa epäpätevinä lastenhoitajan tehtävissä toimivat voisivat opiskella kelpoisuuden nykyiseen tehtävään.

Seuren kanssa yhteistyössä on käynnistetty tammikuussa 2022 oppisopimuskoulutuskokonaisuus, jossa lastenhoitajan tehtävissä toimivat opiskelevat lastenohjaajan tutkinnon, joka antaa kelpoisuuden myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään. Koulutuksen järjestäjänä tässä on Järvenpään seurakuntaopisto. Tammikuussa aloittaneen ryhmän koko on 26 opiskelijaa ja alustavasti on sovittu, että tammikuussa 2023 käynnistyy uusi ryhmä. Oppisopimusopiskelijat ovat henkilöstömitoituksessa olevaa henkilöstöä ja Seuren kautta tulevat opiskelijat toimivat ryhmärakenteessa ja soveltuvasti myös yksikköjen varahenkilöinä. Tässä yhteistyössä Seure myös toimittaa opiskelijoiden lähipäivien ajaksi tarpeen mukaan sijaiset niihin ryhmiin, joissa opiskelijat ovat. Tässä yhteistyössä opiskelu kestää 1,5–2 vuotta.

Varian kanssa on käyty keskusteluja lähihoitajien oppisopimuskoulutusmahdollisuuksien lisäämisestä Vantaan varhaiskasvatuksessa. Opiskelijat suorittaisivat Variassa sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon, lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala, eli lähihoitajatutkinnon. Tämän koulutuksen on määrä alkaa elokuussa 2022 ja koulutukseen pyritään saamaan ensisijaisesti niitä työntekijöitä, jotka tällä hetkellä tekevät lastenhoitajan määräaikaista tehtävää ilman lain tarkoittamaa kelpoisuutta ko. tehtävään. Keskusteluja on käyty sekä mahdollisuudesta perustaa oma ryhmä Vantaan varhaiskasvatuksen työntekijöille että mahdollisuudesta osallistua tavalliseen oppisopimusryhmään, joita Varialla on käynnissä joka tapauksessa. Toteutustapa riippuu halukkaiden ja sopivien opiskelijoiden määrästä ja tämä pyritään ratkaisemaan kevään 2022 aikana. Yksi ratkaistava kysymys on myös se, että opiskelijoilla olisi tässä koulutuksessa yksi lähipäivä viikossa, mikä aiheuttaa sijaistarpeen lapsiryhmään toiminnassa.

Toimiala pitää kuitenkin kokonaisuudessaan kannatettavana, että edellä mainitut oppisopimuskoulutukset toteutetaan. Jatkossa kuitenkin on panostettava erityisesti ylempiin tutkintoihin tähtääviin muuntokoulutuksiin.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 22

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Susanna Kaijun ja Heli Hakalan sekä 40 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- Susanna Kaijun ja Heli Hakalan sekä 40 muun valtuutetun aloite oppisopimuspaikkojen tarjoamisesta lastenhoitajiksi opiskeleville päiväkoteihin

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: Mikko Mäkelä, puh. 050 3417386, etunimi. sukunimi[at]vantaa.fi

VALTUUSTOALOITTEET **KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 15.11.2021**	
Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite **Oppisopimuspaikkojen tarjoaminen lastenhoitajiksi opiskeleville päiväkoteihin**	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Oppisopimuspaikkojen tarjoaminen lastenhoitajiksi opiskeleville päiväkoteihin Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki alkaa tarjota oppisopimuspaikkoja lastenhoitajiksi opiskeleville. Henkilöstön saatavuus varhaiskasvatuksessa aiheuttaa huolta. Pulaa on paitsi varhaiskasvatuksen opettajista myös lastenhoitajista. Tällä hetkellä Vantaalla satoja lastenhoitajan tehtäviä hoitavat henkilöt, joilla ei ole tehtävään vaadittua kelpoisuutta. Oppisopimuspaikkojen tarjoaminen lastenhoitajiksi opiskeleville on nopea keino saada lisää käsipareja varhaiskasvatukseen, koska työssäoppiminen aloitetaan heti teoriaopintojen ohella. Opiskelijat työllistyvät todennäköisesti juuri oppisopimustyöpaikkaansa, joten tämä malli edesauttaa pysyvämmin pätevien lastenhoitajien saamista Vantaan kaupungin palvelukseen. (1) Siksi on tärkeää, että kaupunki tarjoaa itse oppisopimuspaikkoja, eikä jätä asiaa pelkästään henkilöstövuokrausyritysten harteille. Vantaalla Varia kouluttaa lähihoitajia, joiden osaamisalana voi olla Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala, jolloin he pätevöityvät työskentelemään päiväkodissa lastenhoitajana. Varian kanssa oppilaitosyhteistyö on todennäköisesti helposti järjestettävissä, vaikkakin se voidaan järjestää jonkin muunkin oppilaitostoimijan kanssa. Oppisopimuskoulutuksessa oppilaitos tarjoaa työelämävastuuhenkilön, joka vastaa opiskelijan työelämäjaksojen aikaisesta työskentelystä, jolloin kaupungin rooli työnantajana jää kohtuullisen kevyeksi. Oppisopimuspaikkojen tarjoaminen voi olla myös oiva keino auttaa yhteiskunnassa paikkaansa etsiviä löytämään roolinsa äärimmäisen tarpeellisella tavalla.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Susanna Kaiju Heli Hakala <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Paula Lehmuskallio 2. Kai-Ari Lundell 3. Markku Weckman 4. Tuukka Saimen 5. Manav Phull 6. Janne Hartikainen 7. Tiina Tuomela 8. Reija Friman 9. Juha Suoniemi 10. Eeva Tikkanen 11. Pirjo Luokkala 12. Erika Veltheim 13. Otso Kivimäki 14. Anu Hall 15. Tanja Aidanjuuri-Niemi 16. Juha Järä

Lähteet: (1) Lähde: Väitöskirja oppisopimuskoulutuksesta | (oppisopimuskummit.com) *15.11.2021*	17. Mika Kasonen 18. Niilo Kärki 19. Milad Dehghan 20. Jussi Särkelä 21. Vaula Norrena 22. Sirpa Kauppinen 23. Marjo Vacker 24. Jouko Jääskeläinen 25. Nina Nummela 26. Faysal Abdi 27. Suvi Karhu 28. Naima EL ISsaoui 29. Pirkko Letto 30. Minttu Sillanpää 31 Tarja Eklund 32.Funda Demiri 33. Tia Seppänen 34. Eva Tawasoli 35. Oskari Iivarinen 36. Antero Eerola 37. Hanna Valtanen 38. Matilda Stirkkinen 39. Katja Siniketo-Pietilä 40. Tuire Kaimio

16 **Vastaus Anu Hallin ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen Keimolassa sijaitsevan Isosuon käyttömukavuuden lisäämiseksi ja suon suojelemiseksi**

VD/12748/00.02.00.03/2021

TeA/JV/HB/SN/JT

Anu Hall sekä 32 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Länsi-Vantaalla sijaitseva Isosuo on 40 hehtaarin kokoinen pääkaupunkiseudun laajin ja monipuolisin suoalue. Alueelta löytyy eri suotyyppejä, kuten nevaa, rämeitä ja korpea. Suo on kokonaisuudessaan Natura-aluetta ja sen keskiosa on luonnonsuojelualuetta. Kasvisto on monipuolista ja luonnonmukaista.

Alueen viereen on kehittynyt Kivistön suuralue, joista Keimola sijaitsee aivan suoalueen rajalla. Alueen kasvun ja luonnossa liikkumisen suosiosta johtuen, on paikan löytäneet erilaiset ulkoilijat ja sen käyttöaste on kasvanut runsaasti. Isosuolle on matkaa Kivistön asemalta n. 1,5 km, näin ollen sinne on helppo tulla retkelle mistä tahansa pääkaupunkiseudulta lähijunalla.

Käyttöasteen noususta johtuen suon eri alueita uhkaa pinnan kuluminen ja siellä kulkua tulisi ohjata pitkospuilla. Reittien varteen tulee asettaa suosta ja kasvillisuudesta kertovia opastekylttejä. Näin se toimii myös erinomaisena oppimispaikkana koululaisryhmille. Alueen kehittäminen ei ole edistynyt vuonna 2008 tehdystä ennallistamissuunnitelmasta huolimatta juuri lainkaan. Tähän tulee saada muutos ja suunnitelman mukaisiin toimiin on ryhdyttävä ja niitä on toteutettava vuosittain.

Kunnan tehtävä on asukkaiden hyvinvoinnin tukeminen liikunnan eri muodoin. Luonnossa liikkumisen positiivinen vaikutus mielen hyvinvointiin on myös moneen kertaan tunnistettu. Parantamalla Isosuon puitteita, takaamme asukkaille entistä paremman mahdollisuuden luonnossa liikkumiseen.

Esitän, että alueen pitkospuuverkostoa on laajennettava ennallistamissuunnitelman mukaisesti, niin luonnon suojelemiseksi kuin myös liikkumismukavuuden lisäämiseksi. Osa pitkospuista tulee olla esteettömiä. Lisäksi esitän, että alueen lähtöpaikalle rakennetaan tulipaikka, joka toimii ”Omat puut” –periaatteella. Tämän lisäksi sinne tulee rakentaa kuivakäymälä.

Keimolan Isosuon, Myyraksen suon, Slåttmossenin ja Vestran korven ennallistamissuunnitelmat, Koskinen & Mikkola 2008
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119013_Keimolan_Isosuon_ennallistamissuunnitelmat.

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 9

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkiympäristön toimialan Katujen ja puistojen palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Keimolan Isosuolle on suunniteltu Keimolan Isosuon hoitosuunnitelman mukaisesti 2 m leveä kivituhkapintainen ulkoilureitti ja 2 m leveät esteettömät pitkospuut. Suunnittelu on tehty yhteistyössä Vantaan ympäristökeskuksen kanssa.

Kivituhkakäytävän päästä alkavat esteettömät pitkospuut toteutetaan kaksi metriä leveinä ja käytävän oikealle puolelle rakennetaan kaide koko matkalle. Pitkospuiden toiseen reunaan asennetaan reunaeste, joka estää pyörätuolin tai lastenvaunujen renkaiden putoamisen pois kulkuväylältä. Pitkospuuosuudelle toteutetaan kaksi ohitus- ja kääntöpaikkaa. Pitkospuiden päähän rakennetaan aidattu levähdyspaikka penkkeineen. Kivituhkakäytävän alkupäähän ja pitkospuiden loppupäähän asennetaan opastaulut.

Pitkospuille johtavalle kivituhkapintaiselle polulle pääsee parhaiten Ruutulipunkujan kautta, jossa on myös mahdollisuus autojen lyhytaikaiseen pysäköintiin.

Kivituhkapintainen polku sijaitsee Sponda Oy:n omistamalla maalla. Ulkoilureitin rakentamisesta ja kunnossapidosta on tehty ulkoilureitin hallinta- ja hoitosopimus Kiinteistö oy Keimolan Radioaseman kanssa.

Katujen ja puistojen palvelualue on jo aloittanut kivituhkapintaisen polun rakentamisen syksyllä 2021. Pitkospuiden rakentaminen on parhaillaan käynnissä ja työ tulee valmistumaan kevään 2022 aikana.

Koska kyseessä on luonnonsuojelualue, joka sijaitsee tiheästi asuttujen alueiden välittömässä läheisyydessä, tulee kaikkia alueelle sijoitettavia uusia toimintoja kuten nuotiopaikan ja kuivakäymälän sijoittaminen selvittää kunnolla. Niiden tulee olla myös huollettavissa ympäri vuoden. Pitkospuuyhteyden valmistumisen jälkeen tulemme seuraamaan alueen käyttöä ja sen vaikutuksia ympäristölle. Teemme päätöksiä mahdollisista uusista toiminnoista käyttökokemusten perusteella.

Kaupunkiympäristön toimialan Ympäristökeskuksen palveluyksikkö toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Keimolan Isosuota on tarkoitus ennallistaa. Syksyllä 2021 tehtiin suolle maastokäynti Vantaan ympäristökeskuksen edustajien ja Metsähallituksen asiantuntijan kanssa ja tutkittiin paikan päällä ennallistamissuunnitelmassa tukittaviksi esitettyjä ojia. Parhaaksi vaihtoehdoksi todettiin ojien tukkiminen konetyönä.

Vantaan kaupunki haki vuoden 2021 marraskuussa Kunta-Helmi-avustusrahaa ennallistamistoimenpiteisiin. Jos kaupungin avustushakemus hyväksytään, ennallistamistoimiin päästään jo tänä vuonna tai viimeistään vuonna 2023. Samassa yhteydessä tukittaisiin myös Keimolan Isosuon valtion omistamalla alueella olevat suo-ojat. Valtion maalla tehtävien toimenpiteiden rahoituksesta vastaa Metsähallitus.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

a) antaa Anu Hallille ja 32 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:
- Anu Hallin ja 32 muun valtuutetun aloite Keimolassa sijaitsevan Isosuon käyttömukavuuden lisäämiseksi ja suon suojelemiseksi

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
puistosuunnittelupäällikkö Heidi Burjam, puh. 043 825 2343, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VALTUUSTOALOITTEET
KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 13.12.2021

Aloite Keimolassa sijaitsevan Isosuon käyttömukavuuden lisäämiseksi ja suon suojelemiseksi

Anu Hall (sd.)

Keimolan Isosuo monipuolisesti ja turvallisesti käyttöön

Länsi-Vantaalla sijaitseva Isosuo on 40 hehtaarin kokoinen pääkaupunkiseudun laajin ja monipuolisin suoalue. Alueelta löytyy eri suotyyppejä, kuten nevaa, rämeitä ja korpea. Suo on kokonaisuudessaan Natura-aluetta ja sen keskiosa on luonnonsuojelualuetta. Kasvisto on monipuolista ja luonnonmukaista.

Alueen viereen on kehittynyt Kivistön suuralue, joista Keimola sijaitsee aivan suoalueen rajalla. Alueen kasvun ja luonnossa liikkumisen suosiosta johtuen, on paikan löytäneet erilaiset ulkoilijat ja sen käyttöaste on kasvanut runsaasti. Isosuolle on matkaa Kivistön asemalta n. 1,5km, näin ollen sinne on helppo tulla retkelle mistä tahansa pääkaupunkiseudulta lähijunalla.

Käyttöasteen noususta johtuen suon eri alueita uhkaa pinnan kuluminen ja siellä kulkua tulisi ohjata pitkospuilla. Reittien varteen tulee asettaa suosta ja kasvillisuudesta kertovia opastekylttejä. Näin se toimii myös erinomaisena oppimispaikkana koululaisryhmille. Alueen kehittäminen ei ole edistynyt vuonna 2008 tehdystä ennallistamissuunnitelmasta huolimatta juuri lainkaan. Tähän tulee saada muutos ja suunnitelman mukaisiin toimiin on ryhdyttävä ja niitä on toteutettava vuosittain.

Kunnan tehtävä on asukkaiden hyvinvoinnin tukeminen liikunnan eri muodoin. Luonnossa liikkumisen positiivinen vaikutus mielen hyvinvointiin on myös moneen kertaan tunnistettu. Parantamalla Isosuon puitteita, takaamme asukkaille entistä paremman mahdollisuuden luonnossa liikkumiseen.

Esitän, että alueen pitkospuuverkostoa on laajennettava ennallistamissuunnitelman mukaisesti, niin luonnon suojelemiseksi kuin myös liikkumismukavuuden lisäämiseksi. Osa pitkospuista tulee olla esteettömiä. **Lisäksi esitän**, että alueen lähtöpaikalle rakennetaan tulipaikka, joka toimii ”Omat puut” – periaatteella. Tämän lisäksi sinne tulee rakentaa kuivakäymälä.

Keimolan Isosuon, Myyraksen suon, Slåttmossenin ja Vestran korven ennallistamissuunnitelmat, Koskinen & Mikkola 2008
https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119013_Keimolan_Isosuon_ennallistamissuunnitelmat.pdf

13.12.2021

Aloitteen tekijän nimi:
Anu Hall (sd.)

Aloitteen allekirjoittajat:

1. Jari Sainio
2. Jussi Särkelä
3. Tarja Eklund
4. Vaula Norrena
5. Juha Järä
6. Milad Dehghan
7. Paula Lehmuskallio
8. Eve Rämö
9. Susanna Kaiju
10. Faysal Abdi
11. Ida Tamminen
12. Pirkko Letto
13. Elina Nykyri
14. Tiina Tuomela
15. Mikko Viilo
16. Minna Räsänen
17. Anssi Aura
18. Reija Friman
19. Ranbir Sodhi

	20. Hanna Valtanen 21. Matilda Stirkkinen 22. Minttu Sillanpää 23. Erika Veltheim 24. Funda Demiri 25. Antero Eerola 26. Ulla Kaukola 27. Eva Tawasoli 28. Marjo Vacker 29. Tuire Kaimio 30. Katja Siniketo-Pietilä 31. Heli Hakala 32. Suvi Karhu

17 **Toimitilajohtaminen palveluyksikön ja Kadut ja puistot palvelualueen vuonna 2021 valmistuneet merkittävät toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeet**

VD/1470/10.03.02.00/2022

TeA/HW/AK/PW/JV/JK/JR/JT

Toimitilainvestointihankkeiden ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raporteissa kuvataan vuoden aikana valmistuneet merkittävät toimitilahankkeet ja merkittävät kunnallistekniikan investointihankkeet. Lisäksi raporteissa kuvataan, ovatko hankkeet pysyneet hankesuunnitelmassa hyväksytyssä kustannusarviossa ja rakentamiselle määritetyssä aikataulussa. Esitetään merkittäväksi tiedoksi toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2021.

Kaupunginhallitus päätti 19.11.2012 § 16, että kaupunginvaltuustolle tuodaan vuosittain tiedoksi edellisen vuoden aikana valmistuneet uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet, merkittävimmät kadunrakennus- ja kunnallistekniikan hankkeet sekä tieto toteutuneiden hankkeiden lopullisista kustannuksista. Mikäli hankesuunnitelmassa hyväksytty kustannusarvio on ylittynyt tai rakentamisen aikataulu on viivästynyt, selvitetään ylityksiin tai viivästymisiin johtaneet tekijät.

Toimitilajohtamisen palveluyksikkö sekä Kadut ja puistot palvelualue raportoivat kaupunginvaltuustolle päättyneen vuoden merkittävimmistä hankkeista kaupungin tilinpäätöstietojen valmistumisen jälkeen.

Merkittäviksi toimitilahankkeiksi luokitellaan uudisrakennus- ja perusparannushankkeet, joista lautakunta on hyväksynyt hankesuunnitelman. Merkittäviksi kunnallistekniikan investointihankkeiksi luokitellaan puolestaan liikennealueet, urheilualueet ja puistot, joiden kustannusarvio on vähintään 500 000 euroa.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 4 kohdan 6 mukaan kaupunkitilalautakunta vastaa kunnallistekniikan, uudisrakentamisen ja perusparannusten investointiohjelmien valmistelusta ja esittämisestä kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Kaupunkitilalautakunta 23.3.2022 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2021, ja
b) esittää raportit kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 23

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2021, ja

b) esittää raportit kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2021.

Liitteet:
- Toimitilajohtamisen merkittävät investointihankkeet 2021
- Kadut ja puistot palvelualueen merkittävät investointihankkeet 2021

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436
rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa, puh. 040 534 6960
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KIINTEISTÖT JA TILAT / TOIMITILAJOHTAMINEN

Raportti vuonna 2021 valmistuneiden toimitilahankkeiden merkittävimmistä kustannus- ja aikataulupoikkeamista

Hanke	Pinta-ala (brm2)	Tavoitehinta (alv 0 %) korjattu tarjoushetken kustannustasoon	Loppukustannus (alv 0 %)	ero (eur)	ero %	Selvitys poikkeamista
Maatutkimuksen tukikohta	564 brm2	2 370 000 €	1 700 000 €	670 000 €	28,3 %	Valmistui rakennuslupakäsittelyn ennakoitua pidemmän keston takia noin 2 kk tavoiteaikataulusta myöhässä. Kustannukset alittuivat onnistuneen kilpailutuksen takia.
Leppäkorven koulun laajennus ja muutostyöt	4140 brm2 (laajennusosa)	19 455 000 €	16 915 000 €	2 540 000 €	13,1 %	Valmistui noin 3 kk myöhästyneenä, viivästyksen perusteena lisääntynyt louhintatarve, suunnitelmamuutosten aikavaikutus sekä osin koronan aiheuttama viive toimituksiin. Kustannukset alittuivat onnistuneen hankeohjauksen ja onnistuneen kilpailutuksen takia.
Kulttuurikeskus Orvokki	2785 brm2	6 530 000 €	7 510 000 €	-980 000 €	-15,0 %	Tavoitehinta ylittui jo saatujen tarjousten perusteella arvioituna. Toteutuksen aikana vanhoissa rakenteissa ja suunnitelmissa erittäin runsaasti töitä hidastaneita suunnitelmien muokkaustarpeita mm. lisääntyneet asbestipurut, jotka aiheuttivat hankkeen valmistumisen viivästymisen noin 5 kk. Viivästymisestä käyttäjälle aiheutuvaa haittaa vähennettiin kohteen vaiheistuksella.

Toteutetut vuokra-/leasinghankkeet:

	pinta-ala	valmistumista voite	valmistumisa ika	
Koivukylän paviljonkikoulu	3877 brm2	1.8.2021	17.8.2021	Valmistui hieman myöhässä tavoitteesta, mutta käyttö alkoi suunnitellun mukaan syyslukukauden -21 alussa.
Kaivokselan paviljonkikoulu	1170 brm2	1.8.2021	2.8.2021	Valmistui suunnitellusti.
Vierumäen paviljonkikoulu	314 brm2	26.3.2021	26.3.2021	Valmistui suunnitellusti.
Rajakylän paviljonkipäiväkoti	1576 brm2	31.12.2021	7.1.2022	Valmistui hieman myöhässä tavoitteesta, mutta käyttö alkoi suunnitellun mukaan vuoden 2022 alussa.

Tavoitehinta = hankkeella laskettu/hyväksytty tavoitehinta korjattuna tarjoushetken suhdannetasoon

Loppukustannus= hankkeen toteutuneet kustannukset sisältäen varauksen vielä laskuttamatta olevien kustannusten osalta.

1.2.2022
Juha Vuorenmaa

VUONNA 2021 VALMISTUNEET MERKITTÄVÄT KT- INVESTOINTIHANKKEET

Liikennealueet (931)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero (1000 €)**	**Ero-% (tot./suunnittelija)**	***) Suunnitelmien kustannusarvioista puuttuu monissa tapauksissa katuvalaistuksen osuus sekä mahdolliset kaapelien siirrot. Toteutumista puuttuu työnjohdon ja rakennuttamisen kulut.**
Koivukylänväylä jkpp	2 894	2 588	-306	-10,6 %	Toteuma sisältää 1,116 Meur laskutuksen ELYltä.
Leppäkorventien jkpp	836	839	3	0,4 %	
Vernissan silta	1 576	1 978	402	25,5 %	Lisätyönä tehtiin tukimuuria rataa varten.
Ylästö 7	3 211	3 636	425	13,2 %	
Koivuhaantie ja Koivulehdontie	2 207	2 336	129	5,8 %	
Urheilualueet (932)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero (1000 €)**	**Ero-% (tot./suunnittelija)**	***) Toteutumista puuttuu työnjohdon ja rakennuttamisen kulut.**
Myyrmäen urheilupuisto 3.vaihe	977	1 064	87	8,9 %	
Ilolan skeittipaikka	798	978	180	22,6 %	Maaperäolosuhteet eivät vastanneet suunnitelmia.
Hakunilan yleisurheilukenttä	919	966	47	5,1 %	
Puistot (934)	**Kust.arvio (1000 €)**	**Tot. Kust. (1000 €)**	**Ero (1000 €)**	**Ero-% (tot./suunnittelija)**	***) Toteutumista puuttuu työnjohdon ja rakennuttamisen kulut.**
Ankkapuisto 3.vaihe	715	603	-112	-15,7 %	
Väritehtaanranta	628	810	182	29,0 %	Suunnitelmamuutoksia maatiilien ja lammen osalta.

18 Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022-2025

VD/265/00.01.02.06/2022

RV/ML/EJ

Kuntalain 22 §:n mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista. Kuntalain mukaan osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä kuntalaisraateja;
2) selvittämällä asukkaiden mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia kunnan toimielimiin;
4) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun;
5) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
6) tukemalla asukkaiden, järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Kaupunginvaltuuston 31.1.2022 hyväksymän Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaan toimialat huolehtivat suunnitelmallisesti omassa toiminnassaan siitä, että kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti ja vuorovaikutteisesti Vantaan kaupungin toimintaan.

Vantaan kaupungilla on ollut Osallistuva Vantaa -malli vuodesta 2013. Osallistuva Vantaa -ohjelma korvaa 22.1.2018 hyväksytyn Osallistuva Vantaa -mallin ja jatkaa asukasosallisuuden kehittämistä Vantaalla vuosina 2020–2021 voimassa olleen osallisuuden strategiateeman pohjalta.

Uudessa Osallistuva Vantaa -ohjelmassa osallisuus on kaupungin läpäisevänä ja toimintaa ohjaavana periaatteena, jota kehitetään, arvioidaan ja mitataan. Osallistuva Vantaa -ohjelmaa ja asukasosallisuuden kehittämistä koordinoimaan perustetaan osallisuuden koordinaatioryhmä. Ohjelmaa toteutetaan toimialojen normaalin vuosisuunnittelun ja tuloskorttien kautta. Ohjelma sisältää kaupunkiorganisaatiossa työnjaon, jonka mukaan toimialat huolehtivat omassa toiminnassaan osallistumisen järjestämisestä ja saavat tarvittaessa asiantuntijatukea Kaupunkikulttuurin viestintä- ja vuorovaikutustiimiltä eli Osallisuuspalveluilta. Osallisuuspalvelut myös kokoaa tietoa ja raportoi Osallistuvan Vantaan toteutumisesta.

Osallistuva Vantaa -ohjelma neljä päätavoitetta on:
1) Vantaalaiset kokevat osallisuutta.
2) Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.
3) Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.
4) Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.

Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu viiteen teeman, jotka ovat:
1) Vahvistamme alueellista osallisuutta
2) Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja
3) Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
4) Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua
5) Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa

Asukkaille Osallistuva Vantaa -ohjelma näyttäytyy monipuolisina suoran ja edustuksellisen osallistumisen mahdollisuuksina, entistä parempina sähköisen ja mobiilin osallistumisen työkaluina sekä yhä parempana viestintänä. Osallistuva Vantaa -ohjelman avulla saadaan hiljaisten ryhmien ääni kuuluviin ja voidaan osaltaan ehkäistä eriarvoistumista sekä parantaa dialogia asukkaiden, kaupungin henkilökunnan ja luottamushenkilöiden välillä. Kansalaisyhteiskunnan ja asukkaiden omaa aktiivisuutta kaupunki tukee olemalla tarvittaessa kumppani ja mahdollistaja sekä kehittämillä paikallista osallisuutta.
Osallistuva Vantaa -ohjelma on valmisteltu vuorovaikutteisesti asukkaiden, henkilökunnan ja luottamushenkilöiden kanssa. Valmistelua johti osallisuusstrategiateeman johtoryhmä sekä koordinoi ja toteutti Osallisuuspalvelut.

Ohjelmaan liittyviin kyselyihin vastasi keväällä 2021 yhteensä 912 vantaalaista asukasta, luottamushenkilöä ja kaupungin työntekijää. Satunnaisotannalla koostettu asukasraati oli mukana valmistelussa touko-elokuussa 2021. Valmistelua käsiteltiin keväällä 2021 vaikuttamistoimielimissä, kaupungin johtoryhmässä, kaupunginhallituksessa sekä vapaa-ajan lautakunnassa.

Ohjelma oli avoimella kommentoinnilla OsallistuvaVantaa.fi-alustalla kesällä 2021. Ohjelman aiheista järjestettiin myös erillisiä sidosryhmäpalavereita, verkkokeskustelu ja seminaari. Ohjelmaluonnos käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä ja toimialojen johtoryhmissä syksyllä 2021. Ohjelman valmistelussa huomioitiin lisäksi toimialojen osallisuussuunnitelmat, toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vuosiraportointi, Vantaalla tehdyt kuntalaiskyselyt, Kuntaliiton Kuntalaistutkimus sekä ajankohtaista osallisuuskeskustelua ja -tutkimusta. Valmistelussa huomioitiin myös muut ohjelmat, joissa on linjauksia osallisuudesta.

Kaupunginhallitus 14.3.2022 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025, joka korvaa aiemman valtuuston päätöksellä 22.1.2018 § 9 hyväksytyn Osallistuva Vantaa -mallin, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

———

Kaupunkikulttuurin toimiala täydensi Osallistuva Vantaa -ohjelmaa 2022–2025 kaupunginhallituksen kokouksen 14.3.2022 jälkeen teemojen, tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta *seuraavasti:*

Vahvistamme alueellista osallisuutta
Tavoite 1: Paikallisempaa osallistumista yhteistyössä

Toimenpide: Kehitämme asukasfoorumikonseptia vuorovaikutteisemmaksi.
Toimenpide: Tuemme paikallista asukasaktiivisuutta. Kerämme hyviä toimintatapoja nykyisistä asukasliikkeistä, luomme mallin kaupungin osallistumiselle ja tuelle sekä kokeillemme uusia tapoja edistää alueellista ja *kaupunginosissa tapahtuvaa osallisuutta*.
Toimenpide: Uudistamme Alueen päivä -konseptin.

Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua

Tavoite 2: Laadukkaan ja rakentavan keskustelun menetelmät käytössä palveluissa ja yhteiskehittämisessä
Toimenpide: Hyödynnämme Erätauko-dialogeja.
Toimenpide: Säilytämme dialogisen verkostotyön osaamisen.
Toimenpide: Edistämme sosiaalisen kuuntelun menetelmän käyttöönottoa.
Toimenpide: Koulutamme henkilöstöä hyödyntämään asukkaiden palautteita ja arjen innovaatiota dialogisten ja palvelumuotoilun menetelmien avulla.

Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelman mukaan, *esimerkiksi tiivistämällä kodin ja varhaiskasvatuksen sekä kodin ja koulun yhteistyötä.*

Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa
Tavoite 1: Asukasvuorovaikutus on suunnitelmallista

Toimenpide: Kannustamme asukasvuorovaikutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.
Toimenpide: Lisäämme asukasosallisuuden osaksi päätöksiä.
Toimenpide: Selkiytetään toimialojen osallisuussuunnitelmien päivitysprosessit ja tavoitteena on viedä ne jatkossa toimielimien kuten lautakuntien käsittelyyn.

_____

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 14

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025, joka korvaa aiemman valtuuston päätöksellä 22.1.2018 § 9 hyväksytyn Osallistuva Vantaa -mallin, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tiedoksi merkittäväksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginhallitus täydensi Osallistuva Vantaa -ohjelmaa 2022–2025 tavoitteiden ja toimenpiteiden osalta tekstilisäyksellä *seuraavasti*:

Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
Tavoite 3: Syrjäytymisvaarassa olevien osallisuuden tukeminen

Toimenpide: Luomme uusia toimintamalleja.
Toimenpide: Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä.
Toimenpide: Lisäämme osaamista esteettömien *ja saavutettavien* tilaisuuksien järjestämisestä

Päätös:
Hyväksyttiin esitys käsittelyosassa ilmenevällä lisäyksellä.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025.

Liitteet:
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tausta-aineisto
- Osallistuva Vantaa -ohjelma 2022–2025 tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:
osallisuusasiantuntija Mari Lehtoruusu, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

OSALLISTUVA VANTAA -OHJELMA

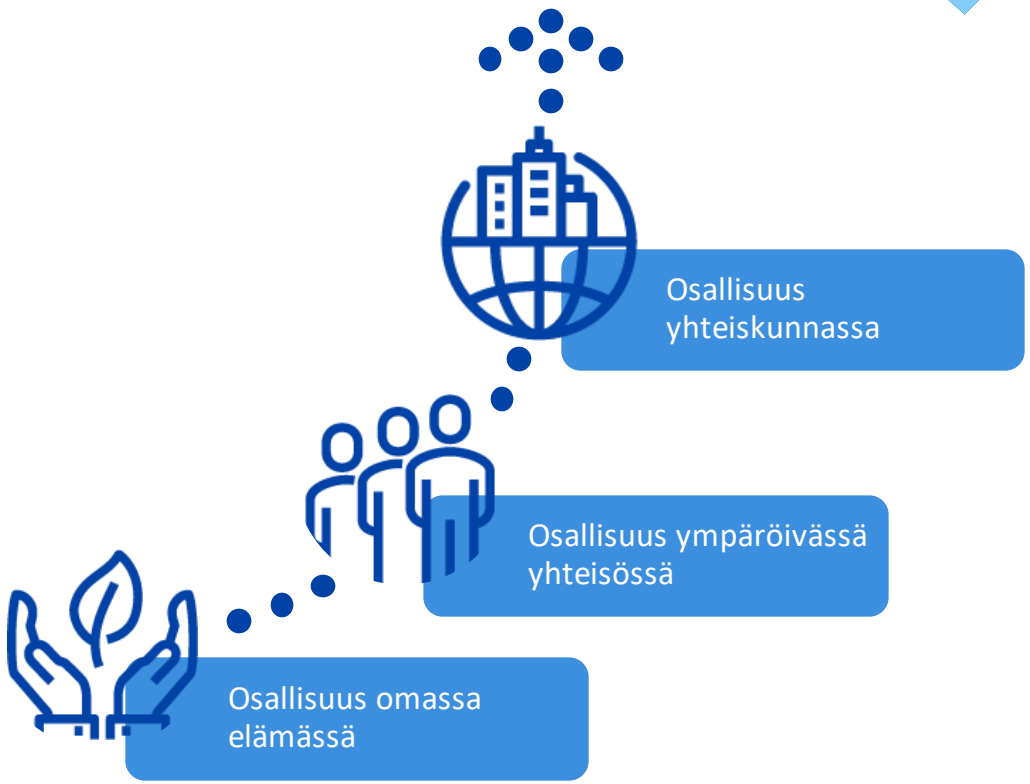
Hyväksytty XX.XX.2022

Ohjelman tavoite

Haluamme, että kaikilla vantaalaisilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja kokea osallisuutta. Kaupungin työntekijöiden, johdon ja luottamushenkilöiden tulee edistää hyvinvointia ja luottamusta, ja siinä osallisuustyö voi olla merkittäväksi avuksi. Osallistuminen ei ole pelkkää äänestämistä ja vaikuttamista, vaan myös omaehtoista aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä ja kuulumisen tunnetta.

Visiomme on, että Vantaan asukkaat kokevat osallisuutta omassa elämässään ja kuuluvuutta kaupunkiin ja lähiympäristöönsä. Heillä on yhteisöjä, joissa toimia ja tulla arvostetuiksi. He vaikuttavat aktiivisesti kaupunkiin ja yhteiskuntaan.

Erilaisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja tarvitaan täydentämään edustuksellista demokratiaa, lisäämään turvallisuutta ja rakentamaan kuilut ylittävää keskusteluilmapiiriä. Yhdenvertaisen osallisuuden toteutuminen vaatii kaikille saavutettavia osallistumisen mahdollisuuksia ja tukea erilaisille asukasryhmille. Osallistuva Vantaa -ohjelman tavoitteena on tuoda osallisuuden edistäminen osaksi kaikkien työntekijöiden toimintaa ja näkökulmaksi kaikkeen tekemiseen.

Jokainen kaupungin työntekijä voi arkisissakin asukkaiden kohtaamisissa vaikuttaa osallisuuden kokemuksiin!

Ohjelman sisältö

Osallistuva Vantaa –ohjelma koostuu tästä visuaalisesta, tiiviistä ohjelmasta ja pidemmästä taustoittavasti dokumentista.

1. Esipuhe
2. Johdanto
3. Muuttuva vaikuttaminen
4. Osallistuva Vantaa –malli
    1. Osallisuuden johtaminen
    2. Osallisuuspalveluiden tehtävät
5. Osallistuva Vantaa ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet
    1. Päätavoitteet
    2. Vahvistamme alueellista osallisuutta
    3. Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja
    4. Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua
    5. Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
    6. Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa
6. Valmisteluprosessi
7. Liitteet

Esipuhe

Me Vantaalla suunnittelemme ja kehitämme palveluita yhdessä vantaalaisten kanssa. Haluamme olla kaupunki, jossa asukkaiden on hyvä olla ja kaupunki, joka antaa tulevaisuuden näkymiä asukkailleen.

Osallisuus ei ole itsestään selvää, vaan vaatii onnistuakseen järjestelmällistä ja pitkäjaksoista tukea sekä erilaisia vuorovaikutuskeinoja. Toki äänestäminen on tärkeä keino vaikuttaa, mutta tänä päivänä tarvitaan monipuolisia ja erilaisia osallisuuden keinoja. Myös kaupunkimme kansainvälistyminen edellyttää uusia osallisuuden muotoja. Lisäksi on tärkeää voida vaikuttaa tässä ja nyt, eikä vain määrävuosin.

Osallisuuden vahvistamisessa on kyse ennen kaikkea luottamuksen rakentamisesta. Jotta kuntaorganisaation ja kuntalaisten välille voi syntyä luottamuksellinen suhde, on vuorovaikutuksen oltava tiivistä ja tasapuolista.

Osallisuutta kehittäessä on tärkeää muistaa, että kyse ei ole vain lakisääteisen velvollisuuden täyttämisestä vaan aidon vaikuttamismahdollisuuden tarjoamisesta, ja se tarkoittaa myös vallan antamista kuntalaisille. Ei siis olla vain kuuntelevinaan, vaan aidosti kuunnellaan ja etsitään yhdessä ratkaisua.

Kunnalla on myös tärkeä tehtävä toimia asukkaan tukena elämän vaikeissa tilanteissa ja erilaisilla tavoilla edistää vantaalaisten osallisuutta omassa elämässään. Paljon tästä merkittävästä työstä tapahtuu osana arkista puurtamista eikä sitä välttämättä edes havaita osallisuuden edistämiseksi.

Osallisuuden pitää olla myös helppoa ja iloa tuottavaa. Yhteistyön ja luottamuksen kulttuuri on meille vantaalaisille kaiken toiminnan kivijalka. Rento ja rohkea Vantaa haluaa olla tässäkin asiassa edellä muita.

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Johdanto

Vantaalla osallistumisella on pitkät juuret

Vantaan kaupungin ensimmäinen osallisuusmalli on vuodelta 2013. Se päivitettiin 2017 Osallistuva Vantaa –malliksi.

Mallin myötä Vantaalle syntyi osallisuutta koordinoiva tiimi.

2019 luotiin poikkihallinnolliset strategiateemat vuosille 2020–2021. Niistä yksi oli osallisuus.

Osallisuuden edistämisen perusta

Osallisuuden perusta on lakisääteinen.

Suomen perustuslaissa säädetään yksilön oikeudesta osallistua yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen ja itseään koskevaan päätöksentekoon.

Kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista kunnan toimintaan.

Mitä tarkoitamme osallisuudella?

Osallisuutta voi tarkastella hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja vaikuttamisen näkökulmasta, portaina tai erilaisten muotojen kautta.

Tässä ohjelmassa käsittelemme osallisuutta ensisijaisesti osallisuutena kunnassa ja yhteisöissä, vaikuttamisena kaupungin palveluihin ja lähiympäristöön sekä osattomuuden ehkäisynä.

Muuttuva vaikuttaminen

Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelussa osallisuuteen vaikuttaviksi tulevaisuuden trendeiksi nousivat:

Vaikuttamisen tulee olla helppoa

- Matalasta äänestysprosentista huolimatta vantaalaisia kiinnostaa lähiympäristöön ja arjen valintojen kautta vaikuttaminen. Yli puolet vantaalaisista on kiinnostunut vaikuttamaan kaupungin ja oman asuinalueensa kehittämiseen, mutta alle kolmannes tiesi, miten voi osallistua. Enemmistö haluaa vaikuttaa ja ottaa kantaa, jos he voivat tehdä sen helposti kotoa tai arkisten valintojen kautta

Vuorovaikutus rakentaa luottamusta

- Luottamus julkisiin instituutioihin on Suomessa verrattain korkea, mutta niiden ihmisten osuus, jotka uskovat voivansa vaikuttaa poliittisiin prosesseihin, pieni verrattuna muihin korkean luottamuksen maihin. Myös Vantaalla valtaosa luottaa kunnan toimivan asukkaiden, mutta alle viidennes koki, että kuntalaisten mielipiteitä kuunnellaan. Suurimmaksi osallistumisen esteeksi koettiin tiedotuksen riittämättömyys.

Näennäisosallistumisesta aitoon vaikuttamiseen

- Asukkaiden ajatusten ja mielipiteiden näkyminen päätöksissä motivoi osallistumaan. Motivaatiota ylläpitää myös nopea reagointi palautteisiin ja perustelut, kun mielipide hylätään. Huonosti toteutettu osallistuminen ja etenkin näennäinen osallistuminen voi heikentää kuntalaisten luottamusta kuntaan.

Asukasliikkeet kumppaneina

- Järjestöjen ulkopuolella tapahtuvan yhteisöllisen toiminnan suosio on kasvanut ja haastaa vakiintuneita organisaatiota ja instituutiota. Kaupunkien ja kuntien on tulevaisuudessa mietittävä tapoja olla vuoropuhelussa kansalaisliikkeiden kanssa sekä tukea järjestöjen ulkopuolista asukasaktiivisuutta ja innostusta.

Muuttuva kunta

- Hyvinvointialueiden syntyminen muuttaa radikaalisti kunnan tehtäviä ja toimintaympäristöä. Jatkossakin kuntalaisten ja hyvinvointialueen asukkaiden tulee voida vaikuttaa omaan sekä oman palveluunsa että palveluiden kehittämiseen ja arviointiin.

Osallisuuden johtaminen

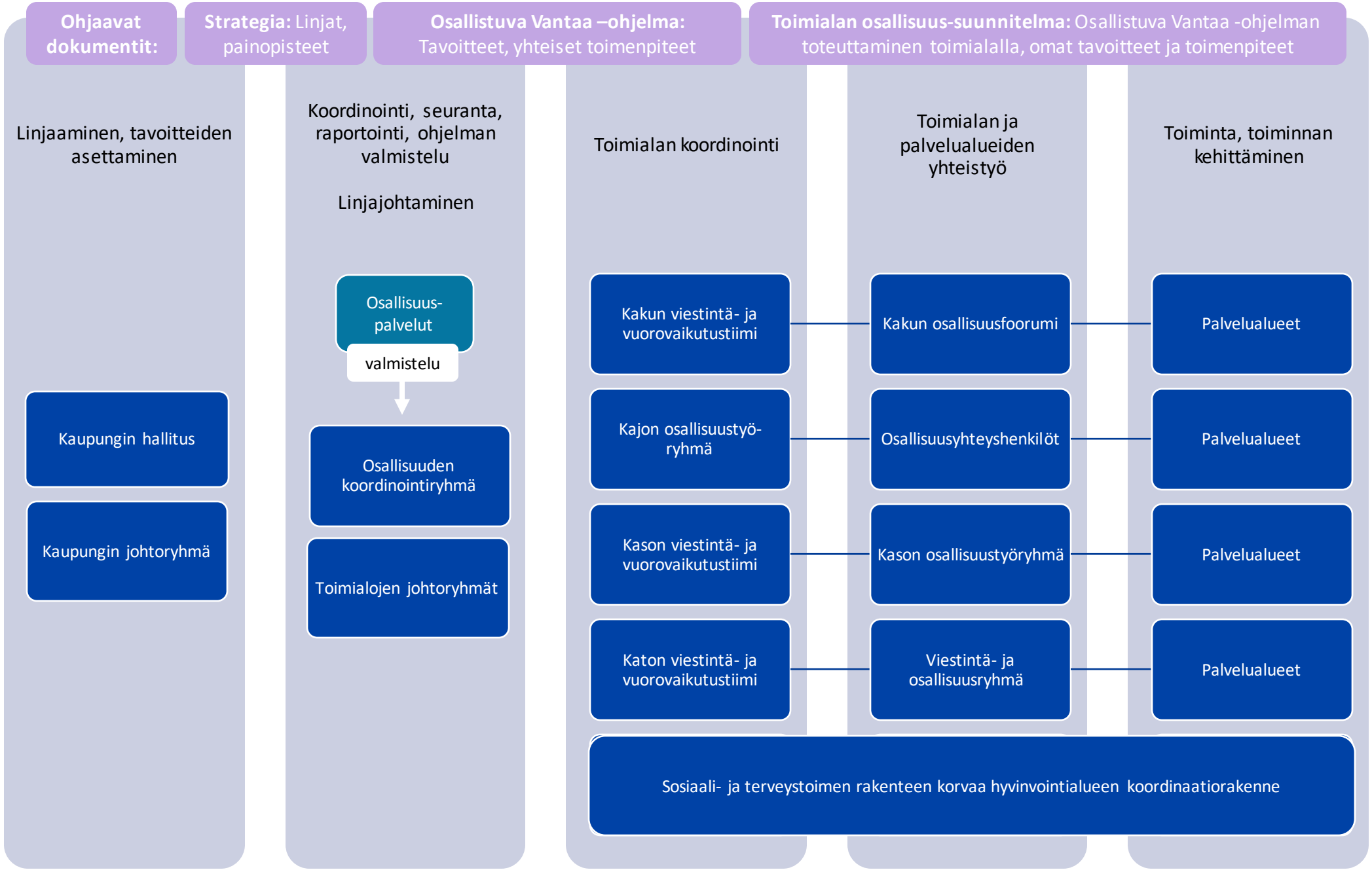
Seuraavalla sivulla on kuvattu osallisuuden johtaminen ja koordinaatiorakenne. Kuvion yläosassa näkyvät tärkeimmät ohjaavat dokumentit ja kunkin pääasiallinen käyttöalue.

Kaupungin hallitus päättää osallisuustyöstä Osallistuva Vantaa -ohjelmassa ja muissa ohjelmissa sekä strategiassa. Hallitukselle raportoidaan Osallistuva Vantaa ohjelman etenemisestä. **Kaupungin johtoryhmä** vastaa osallisuuden strategisesta johtamisesta eli seuraa toteutumista ja päättää operatiivisista kysymyksistä ohjelmakauden aikana.

Osallisuuden koordinointiryhmä vastaa Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelusta, toteuttamisen koordinoinnista, seurannasta ja raportoinnista. Lisäksi ryhmä koordinoi toimialojen osallisuussuunnitelmien päivittämistä. Koordinointiryhmän valmistelijana toimivat **Osallisuuspalvelut**.

Toimialojen johtoryhmät osallistuvat Osallistuva Vantaa -ohjelman valmisteluun sekä päättävät oman toimialansa osallisuussuunnitelmista. Johtoryhmien vastuulla on myös osallisuuden johtaminen omalla toimialallaan esimerkiksi henkilö- ja muiden resurssien kautta.

Ohjaavat dokumentit:
Strategia: Linjat, painopisteet
Osallistuva Vantaa –ohjelma: Tavoitteet, yhteiset toimenpiteet
Toimialan osallisuus-suunnitelma: Osallistuva Vantaa -ohjelman toteuttaminen toimialalla, omat tavoitteet ja toimenpiteet
Linjaaminen, tavoitteiden asettaminen
Koordinointi, seuranta, raportointi, ohjelman valmistelu
Linjajohtaminen
Toimialan koordinointi
Toimialan ja palvelualueiden yhteistyö
Toiminta, toiminnan kehittäminen
Osallisuus-palvelut
valmistelu
Kaupungin hallitus
Kaupungin johtoryhmä
Osallisuuden koordinointiryhmä
Toimialojen johtoryhmät
Kakun viestintä- ja vuorovaikutustiimi
Kakun osallisuusfoorumi
Palvelualueet
Kajon osallisuustyö-ryhmä
Osallisuusyhteyshenkilöt
Palvelualueet
Kason viestintä- ja vuorovaikutustiimi
Kason osallisuustyöryhmä
Palvelualueet
Katon viestintä- ja vuorovaikutustiimi
Viestintä- ja osallisuusryhmä
Palvelualueet
Sosiaali- ja terveystoimen rakenteen korvaa hyvinvointialueen koordinaatiorakenne

Osallisuuspalvelujen tehtävät

Osallisuuspalvelut on osallisuustyötä kaupunkitasoisesti koordinoiva tiimi, joka toimii osana Kaupunkikulttuurin viestintä- ja vuorovaikutustiimiä.

Kehittäminen

- Kuntademokratian ja osallisuuden kehittämistyö (esim. kansallinen kuntademokratiaverkosto)
- Kaupunkitasoiset osallistumisen prosessit (esim. kaupungin strategia)
- Uusien menetelmien pilotointi ja käytön tuki
- Mittaaminen ja arviointi

Koordinointi

- Osallistuva Vantaa – ohjelma ja toimialojen osallisuussuunnitelmat
- Tapahtumat
  - Kaupungin johdon asukasfoorumit
  - Alueen päivät
- Menetelmät
  - Asukasraadit
  - Osallisuuspuhelin
  - Erätauko-dialogi

Palvelut

- Osallisuuden suunnittelun tuki
- Asukastilaisuuksien suunnittelun ja fasilitoinnin tuki
- Asukkaiden tavoittamisen tuki
- Sähköinen osallisuusympäristö
- Alueelliset uutiskirjeet
- Koulutukset henkilöstölle
- Osallisuusverkosto
- Osallisuuspalvelut-sivusto intrassa

Yhteistyökumppani

- Paikalliset verkostot
- Asukastilat ja kylätapahtumat matalan kynnyksen osallistumisen paikkoina
- Avustukset kansalaistoimintaan
- Tilat kansalaistoimintaan

Osallistuva Vantaa – ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Osallistuva Vantaa ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu päätavoitteisiin ja viiden teeman alle. Päätavoitteilla ei ole erillisiä toimenpiteitä, sillä teemojen tavoitteet toteuttavat kaikki niitä.

Ohjelman teemat ovat:

- Vahvistamme alueellista osallisuutta
- Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja
- Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua
- Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
- Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa

Päätavoitteet

Osallistuva Vantaa -ohjelman päätavoitteet ja niiden mittarit ohjaavat ja mittaavat paitsi ohjelmakauden tavoitteita myös jatkuvaa toimintaa. Päätavoitteilla ei ole erillisiä toimenpiteitä, sillä teemojen alta löytyvät toimenpiteet edistävät niistä jokaista.

Tavoite 1: Vantaalaiset kokevat osallisuutta.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset osallisuusindikaattorista.

Tavoite 2: Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.

Mittari: Osallisuuskyselyn tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus.

Tavoite 3: Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.

Mittari: Kuntavaalien äänestysprosentti.

Tavoite 4: Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset viestintäkanavien tunnettuudesta.

Vahvistamme alueellista osallisuutta

Tavoite 1: Paikallisempaa osallistumista yhteistyössä

Toimenpide: Kehitämme asukasfoorumikonseptia vuorovaikutteisemmaksi.

Toimenpide: Tuemme paikallista asukasaktiivisuutta. Kerämme hyviä toimintatapoja nykyisistä asukasliikkeistä, luomme mallin kaupungin osallistumiselle ja tuelle sekä kokeillemme uusia tapoja edistää alueellista ja kaupunginosissa tapahtuvaa osallisuutta.

Toimenpide: Uudistamme Alueen päivä -konseptin.

Tavoite 2: Osallistuva budjetointi lisää asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia

Toimenpide: Vakiinnutamme osallistuvan budjetoinnin osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja laajennamme sen poikkitoimialaiseksi.

Tavoite 3: Viestinnästä paikallisempaa

Toimenpide: Parannamme alueellisia uutiskirjeitä.

Toimenpide: Menemme mukaan some-ryhmiin.

Toimenpide: Näymme paikallislehdissä.

Tavoite 4: Kaupungin avoimet kohtaamistilat luovat osallisuutta

Toimenpide: Kartoitamme kohtaamistilat.

Tavoite 5: Omaehtoisen toiminnan tukeminen

Toimenpide: Tutkimme kumppanuusrahoitusmallin mahdollisuuksia.

Toimenpide: Tuemme tapahtumien järjestämistä.

Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja

Tavoite 1: Käyttäjälähtöiset ja matalan kynnyksen osallistumisen digipalvelut

Toimenpide: Parannamme sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä kaupunkilaisten kanssa.

Toimenpide: Kehitämme monipuolista, kattavaa ja vilkasta sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä työntekijöiden kanssa.

Toimenpide: Luomme yhteisiä digiratkaisuja hyvinvointialueen kanssa.

Tavoite 2: Edistämme digikokeiluja

Toimenpide: Kokeilemme pelillistämistä.

Toimenpide: Kokeilemme digitaalisia kaupunkimalleja.

Tavoite 3: Vuorovaikutteinen etäosallistuminen

Toimenpide: Kehitämme ja jatkamme koronapandemian aikana opittua etävuorovaikutusta.

Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua

Tavoite 1: Puntaroiva keskustelu vakiintunut osa päätösten valmistelua

Toimenpide: Hyödynnämme asukasraateja päätösten valmistelussa.

Tavoite 2: Laadukkaan ja rakentavan keskustelun menetelmät käytössä palveluissa ja yhteiskehittämisessä

Toimenpide: Hyödynnämme Erätauko-dialogeja.

Toimenpide: Säilytämme dialogisen verkostotyön osaamisen.

Toimenpide: Edistämme sosiaalisen kuuntelun menetelmän käyttöönottoa.

Toimenpide: Koulutamme henkilöstöä hyödyntämään asukkaiden palautteita ja arjen innovaatiota dialogisten ja palvelumuotoilun menetelmien avulla.

Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta

Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelman mukaan, esimerkiksi tiivistämällä kodin ja varhaiskasvatuksen sekä kodin ja koulun yhteistyötä.

Tavoite 2: Vieraskielisten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Panostamme selkokielisiin ja vieraskielisiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

Toimenpide: Luomme uusia menetelmiä ja toimintatapoja.

Tavoite 3: Syrjäytymisvaarassa olevien osallisuuden tukeminen

Toimenpide: Luomme uusia toimintamalleja.

Toimenpide: Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä.

Toimenpide: Lisäämme osaamista esteettömien ja saavutettavien tilaisuuksien järjestämisestä.

Tavoite 4: Digiosallistumisen esteiden poistaminen.

Toimenpide: Kehittämme osallisuuspuhelimesta sujuvan vaihtoehdon digiosallistumiselle.

Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa

Tavoite 1: Asukasvuorovaikutus on suunnitelmallista

Toimenpide: Kannustamme asukasvuorovaikutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Toimenpide: Lisäämme asukasosallisuuden osaksi päätöksiä.

Toimenpide: Selkiytetään toimialojen osallisuussuunnitelmien päivitysprosessit ja tavoitteena on viedä ne jatkossa toimielimien kuten lautakuntien käsittelyyn

Tavoite 2: Luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelu vahvistuu

Toimenpide: Otamme käyttöön uusia paikkoja ja tapoja luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelulle.

Toimenpide: Kokeilemme verkkokeskusteluja.

Tavoite 3: Päätöksenteon avoimuuden lisääminen

Toimenpide: Teemme avoimempaa viestintää kaupunkitasoisesta päätöksenteosta.

Toimenpide: Parannamme palautepalvelun käyttämistä.

Tavoite 4: Vaikuttamistoimielinten vaikuttavuus kasvaa

Toimenpiteet: Järjestämme vähintään yhden kokouksen vuodessa avoimena kuntalaisille.

Toimenpiteet: Kehitämme vaikuttamistoimielinten viestintää näkyvämmäksi sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla.

Valmisteluprosessi ja liitteet

Osallistuva Vantaa -ohjelma on valmisteltu vuorovaikutteisesti asukkaiden, henkilökunnan ja luottamushenkilöiden kanssa. Valmistelua johti osallisuusstrategiateeman johtoryhmä sekä koordinoi ja toteutti Osallisuuspalvelut.

Ohjelmaan liittyviin kyselyihin vastasi keväällä 2021 yhteensä 912 vantaalaista asukasta, luottamushenkilöä ja kaupungin työntekijää. Satunnaisotannalla koostettu asukasraati oli mukana valmistelussa touko-elokuussa 2021. Valmistelua käsiteltiin keväällä 2021 vaikuttamistoimielimissä, kaupungin johtoryhmässä, kaupunginhallituksessa sekä vapaa-ajan lautakunnassa.

Ohjelma oli avoimella kommentoinnilla OsallistuvaVantaa.fi-alustalla kesällä 2021. Ohjelman aiheista järjestettiin myös erillisiä sidosryhmäpalavereita, verkkokeskustelu ja seminaari. Ohjelman valmistelussa huomioitiin lisäksi toimialojen osallisuussuunnitelmat, toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vuosiraportointi, Vantaalla tehdyt kuntalaiskyselyt, Kuntaliiton Kuntalaistutkimus sekä ajankohtaista osallisuuskeskustelua ja -tutkimusta. Valmistelussa huomioituun myös muut ohjelmat, joissa on linjauksia osallisuudesta

Liitteet

Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet taulukossa

Osallistuva Vantaa –ohjelman taustoittava dokumentti

Toimialojen osallisuussuunnitelmat 2021

- Kaupunkikulttuuri
- Kaupunkistrategia ja johto
- Kasvatus ja oppiminen
- Kaupunkiympäristö
- Sosiaali- ja terveystoimi

Osallistuva Vantaa-ohjelma 2021–2025 LUONNOS

Osallistuva Vantaa -ohjelma kuvaa strategiakauden 2021–2025 osallisuuden kehittämisen kehittämisteemat, tavoitteet ja toimenpiteet Vantaalla. Tämä pidempi tekstidokumentti taustoittaa ohjelmaa, jonka tavoitteet on tiivistetty myös esitysmuotoon.

Sisällys

1. Esipuhe: Vantaata kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa 2
2. Johdanto 3
2.1. Vantaalla osallistumisella ja osallisuudella on pitkät juuret 3
2.2. Osallisuuden edistämisen perusta 4
2.3. Mitä tarkoitamme osallisuudella? 5
3. Muuttuva vaikuttaminen 7
3.1. Vaikuttamisen tulee olla helppoa 7
3.2. Vuorovaikutus rakentaa luottamusta 8
3.3. Näennäisosallistumisesta aitoon vaikuttamiseen 9
3.4. Asukasliikkeet kumppaneina 10
3.5. Muuttuva kunta 11
4. Osallistuva Vantaa –malli 11
4.1. Osallisuuden johtaminen 12
4.2. Osallisuuspalvelut koordinoivat osallisuutta kaupunkitasoisesti 13
4.3. Osallisuustyö toimialoilla 14
4.4. Osallisuustyötä tukevat toiminnot 14
5. Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet 15
5.1. Päätavoitteet 15
5.2. Vahvistamme alueellista osallisuutta 16
5.3. Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja 20
5.4. Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua 22
5.5. Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta 24
5.6. Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa 27
6. Valmisteluprosessi 30
7. Liitteet 31

1. Esipuhe: Vantaata kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa

Sosiaalisesti kestävä kaupunki ottaa kaikki mukaan kaupungin kehittämiseen. Me Vantaalla suunnittelemme ja kehitämme palveluita yhdessä vantaalaisten kanssa. Haluamme olla kaupunki, jossa asukkaiden on hyvä olla ja kaupunki, joka antaa tulevaisuuden näkymiä asukkailleen. Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet tukevat heidän hyvinvointiaan, ja rakentavat luottamusta kunnan ja kuntalaisten välille. Kehittämiseen kutsutaan mukaan myös järjestöt, yhteisöt ja yritykset. Lisäksi asukkaiden omaehtoista aktiivisuutta ja toimintaa tuetaan. Vantaa haluaa kaikki mukaan rakentamaan yhteistä kaupunkia!

Osallisuus ei ole itsestään selvää, vaan vaatii onnistuakseen järjestelmällistä ja pitkäjaksoista tukea sekä erilaisia vuorovaikutuskeinoja. Toki äänestäminen on tärkeä keino vaikuttaa, mutta tänä päivänä tarvitaan monipuolisia ja erilaisia osallisuuden keinoja. Myös kaupunkimme kansainvälistyminen edellyttää uusia osallisuuden muotoja. Lisäksi on tärkeää voida vaikuttaa tässä ja nyt, eikä vain määrävuosin.

Osallisuuden vahvistamisessa on kyse ennen kaikkea luottamuksen rakentamisesta. Jotta kuntaorganisaation ja kuntalaisten välille voi syntyä luottamuksellinen suhde, on vuorovaikutuksen oltava tiivistä ja tasapuolista. Näin kuntalaiset voivat varmistua, että heidän mielipiteensä ja hyvinvointinsa otetaan huomioon päätöksenteossa, lähiympäristön rakentamisessa ja palveluiden tuottamisessa. Kunnan näkökulmasta tämä tarkoittaa hyvän hallinnon periaatteiden noudattamista eli avointa valmistelu- ja päätöksentekotyötä, riittävän ja ajantasaisen tiedon tuottamista sekä kuntalaisten kuulemista erilaisia osallistumistapoja hyödyntäen.

Osallisuus on tapahtumaketju, joka ei voi koskaan olla ainoastaan yksisuuntainen. Osallisuus edellyttää välineitä ja keinoja kuntalaisille tuoda erilaisia näkemyksiään esiin sekä mahdollisuuksia kaupungin johdolle ja työntekijöille hyödyntää tätä tietoa. Kaikilta vaaditaan kykyä ja tahtoa vastaanottaa muiden ajatuksia. Osallisuutta kehittäessä on tärkeää muistaa, että kyse ei ole vain lakisääteisen velvollisuuden täyttämisestä vaan aidon vaikuttamismahdollisuuden tarjoamisesta, ja se tarkoittaa myös vallan antamista kuntalaisille. Ei siis olla vain kuuntelevinaan, vaan aidosti kuunnellaan ja etsitään yhdessä ratkaisua.

Kunnalla on myös tärkeä tehtävä toimia asukkaan tukena elämän vaikeissa tilanteissa ja erilaisilla tavoilla edistää vantaalaisten osallisuutta omassa elämässään. Paljon tästä merkittävästä työstä tapahtuu osana arkista puurtamista eikä sitä välttämättä edes havaita osallisuuden edistämiseksi. Se, että jokainen asukas voi vaikuttaa elämänsä kulkuun, nauttia yhteisestä hyvästä ja kuulua yhteisöön, joka arvostaa häntä omana itsenään, on edellytys myös vaikuttamiselle.

Kaikki vantaalaiset ovat monin eri tavoin kosketuksissa kuntaan palvelujen ja lähiympäristönsä kautta. Siksi asukkaiden osallistumista palveluita ja lähiympäristöä koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon voidaan pitää tärkeimpänä suoran osallistumisen väylänä. Osallistuminen voi saada erilaisia muotoja paikallisesti ja kaupunkitasoisesti. Lähiympäristöä kehittävät ja palveluja suunnittelevat ja tuottavat tahot ovat avainasemassa sen mahdollistamisessa. Paikallinen asukastoiminta on myös tärkeä osa vantaalaista osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vaikuttamista.

Osallisuuden pitää olla myös helppoa ja iloa tuottavaa. Yhteistyön ja luottamuksen kulttuuri on meille vantaalaisille kaiken toiminnan kivijalka. Rento ja rohkea Vantaa haluaa olla tässäkin asiassa edellä muita.

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

2. Johdanto

Tässä luvussa taustoitetaan Vantaan osallisuustyön historiaa sekä edeltävän strategiakauden tuloksia. Luvussa käydään läpi osallisuuden edistämisen lakisääteinen ja kansalliseen ohjelmatyöhön liittyvä perusta. Lisäksi tarkennetaan osallisuuden määritelmä tämän ohjelman näkökulmasta.

2.1. Vantaalla osallistumisella ja osallisuudella on pitkät juuret

Suomessa kuntalaki on vuodesta 1995 lähtien korostanut voimakkaasti kuntalaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia. Osallisuutta on edistetty monin hankkein ja projektein niin kunnissa, valtionhallinnossa kuin järjestöissäkin. 2000-luvulla erityisesti lasten ja nuorten osallisuus on ollut huomion keskipisteenä.[1] Laskeva trendi äänestysaktiivisuudessa ja kansalaisten vieraantuminen puolueista on herättänyt tarpeen luoda edustuksellisen demokratian rinnalle suoran osallistumisen kanavia.

Vantaalla osallisuuteen on panostettu jo pitkään. **Vantaan hallintosääntöön** on kirjattu, että toimialojen on huolehdittava suunnitelmallisesti omassa toiminnassaan siitä, että kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti ja vuorovaikutteisesti kunnan toimintaan.

Vantaan kaupungin ensimmäinen osallisuusmalli on vuodelta 2013. Siinä on kuvattu silloin käytössä olleet merkittävimmät osallisuuden menetelmät ja toimenpide-ehdotukset osallisuuden kehittämiselle. Osallisuusmallia ovat edeltäneet mm. Lasten ja nuorten Vantaa -ohjelma, jossa kehitettiin heidän osallisuuttaan sekä aluekoordinaattorien toteuttama lähidemokratian malli.

Vuoden 2013 osallisuusmalli päivitettiin valtuustokaudelle 2017–2021 strategian liitteeksi, nimellä Osallistuva Vantaa -malli, jossa kuvattiin osallisuuden muotojen lisäksi osallisuuden kaupunkitasoinen koordinointi ja asiantuntijapalvelun roolit. Osallistuva Vantaa -mallin myötä Vantaan kaupunkiorganisaatioon syntyi osallisuutta koordinoiva tiimi vuonna 2017. Sitä ennen asukasosallisuutta koordinoitiin osana aluepalveluita aluekoordinaattorien tiimin kautta.

Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksessa 2019 haluttiin vahvistaa strategian poikkihallinnollisten teemojen painoarvoa ja luotiin strategian toteuttamista tukevat strategiateemat vuosille 2020–2021. Yksi näistä oli osallisuus. Strategiateeman tavoitteiden mukaisesti jokaiselle Vantaan toimialalle rakennettiin osallisuussuunnitelmat keväällä 2021 ja myös muut teeman tavoitteet näyttävät toteutuvan joko erinomaisesti tai kohtuullisesti. Osallisuus-strategiateemaa koordinoi johtoryhmä ja sen toteuttamista edisti projektiryhmä.

Valtuustokauden 2017–2021 strategiassa osallisuus näkyi erityisen vahvasti tavoitteessa: Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät. Osana tavoitteen arviointia Vantaan toimialoilta on vuodesta 2018 on kerätty tieto asukkaille tarjotuista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Vuosina 2018–2020 uusia vaikuttamismahdollisuuksia kertyi yli 400. Vuoden 2020 raportointi kattaa mm. kyselyitä, asukastilaisuuksia ja oppilaskunta- ja kokemusasiantuntijatoimintaa. Sekä sähköisiä että kasvokkaisia menetelmiä on hyödynnetty asukasvuorovaikutuksessa. Valitettavasti eri vuosien tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia organisaatiouudistuksen ja kattavuusongelmien takia. Raportointimalli oli myös toimialoille hyvin raskas toteuttaa, sillä tieto ei kertynyt automaattisesti vaan piti kerätä erikseen.

Vuonna 2020 vantaalaiset tarttuivat osallistumismahdollisuuksiin arviolta 74 000 kertaa. Määrä ei kuitenkaan kerro, onko sama aktiivinen ihminen osallistunut monta kertaa eri tavoin vai vain kerran.

[1] Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia, Elina Nivala & Sanna Ryynänen, *Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2013, vol. 14*

Osallistumismahdollisuuksia määrällisesti eniten tarjosivat Kasvatuksen ja opetuksen, Kaupunkiympäristön ja Kaupunkikulttuurin toimialat. Kaikki osallisuutta edistävä työ ei kuitenkaan näy tässä raportoinnissa, esimerkiksi monet sosiaali- ja terveysalan palvelut sisältävät asiakkaan osallisuuden edistämisen jo itsessään.

Kaupunkilaisten mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen mitattiin myös tutkimalla osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksiin tyytyväisten osuus vuosittaisella kyselyllä. Vuonna 2019 tieto kerättiin Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan asukasbarometrissä. Sen jälkeen on toteutettu vuonna 2020 ja 2021 erillinen osallisuusteemainen asukaskysely. Asukasbarometrissä tyytyväisten osuus oli 23 % ja viimeisimmässä osallisuusteemaisessa kyselyssä 31 %.

Vantaalla osallisuuden kanaviksi ja keinoiksi ovat vakiintuneet mm. kaupunkitasoiset asukasfoorumit, alueen päivät, projektikohtaiset asukastilaisuudet, työpajat ja kyselyt, asukasraadit sekä osallistuva budjetointi. Toiminnallisen osallistumisen muotoja ovat mm. vapaaehtoistyö ja asukasliikkeissä toimiminen. Uusia kokeiluja tehdään jatkuvasti ja toimivat vakiinnutetaan osaksi toimintavalikkoa. Pääviestintäkanavina osallistumismahdollisuuksista toimivat OsallistuvaVantaa.fi sekä alueelliset uutiskirjeet.

2.2. Osallisuuden edistämisen perusta

Osallisuuden edistäminen on kansallinen tavoite. Sanna Marinin **hallitusohjelmassa 2019** yhtenä strategisena kokonaisuutena on Turvallinen oikeusvaltio Suomi. Sen tavoite 3 kuuluu “Demokratia, osallisuus ja luottamus yhteiskunnan instituutioihin vahvistuvat”. Keinoina mainitaan mm. kansalaistoiminnan edellytysten vahvistaminen, syrjäytymisen riskien kartoittaminen sekä viranomaisten välisen palveluohjauksen kehittäminen.[2]

Osallisuuden perusta on lakisääteinen. **Suomen perustuslaissa** (11.6.1999/731) säädetään yksilön oikeudesta osallistua yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen (2§) ja itseään koskevaan päätöksentekoon (14§). **Kuntalain** (10.4.2015/410, luku 5) mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista kunnan toimintaan. Laissa linjataan myös, että kunnissa on oltava nuorisovaltuusto sekä vanhus- ja vammaisneuvostot. Lisäksi suunnitelmista ja päätöksistä on annettava riittävästi tietoa asukkaille ja viestinnässä käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Muita osallisuudesta säätäviä lakeja ovat:

- Maankäyttö- ja rakennuslaki
- Sosiaali- ja terveydenhuollossa asiakkaan osallisuutta määrittävät terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, laki potilaan asemasta ja oikeuksista, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta.
- Yhdenvertaisuuslaki
- Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta
- Laki kotoutumisen edistämisestä

Osallisuutta määrittävät myös erilaiset sopimukset ja ohjelmat kuten YK:n Lapsen oikeuksien sopimus, kansallinen lapsistrategia, Oikeusministeriön kansallinen demokratiaohjelma 2025,

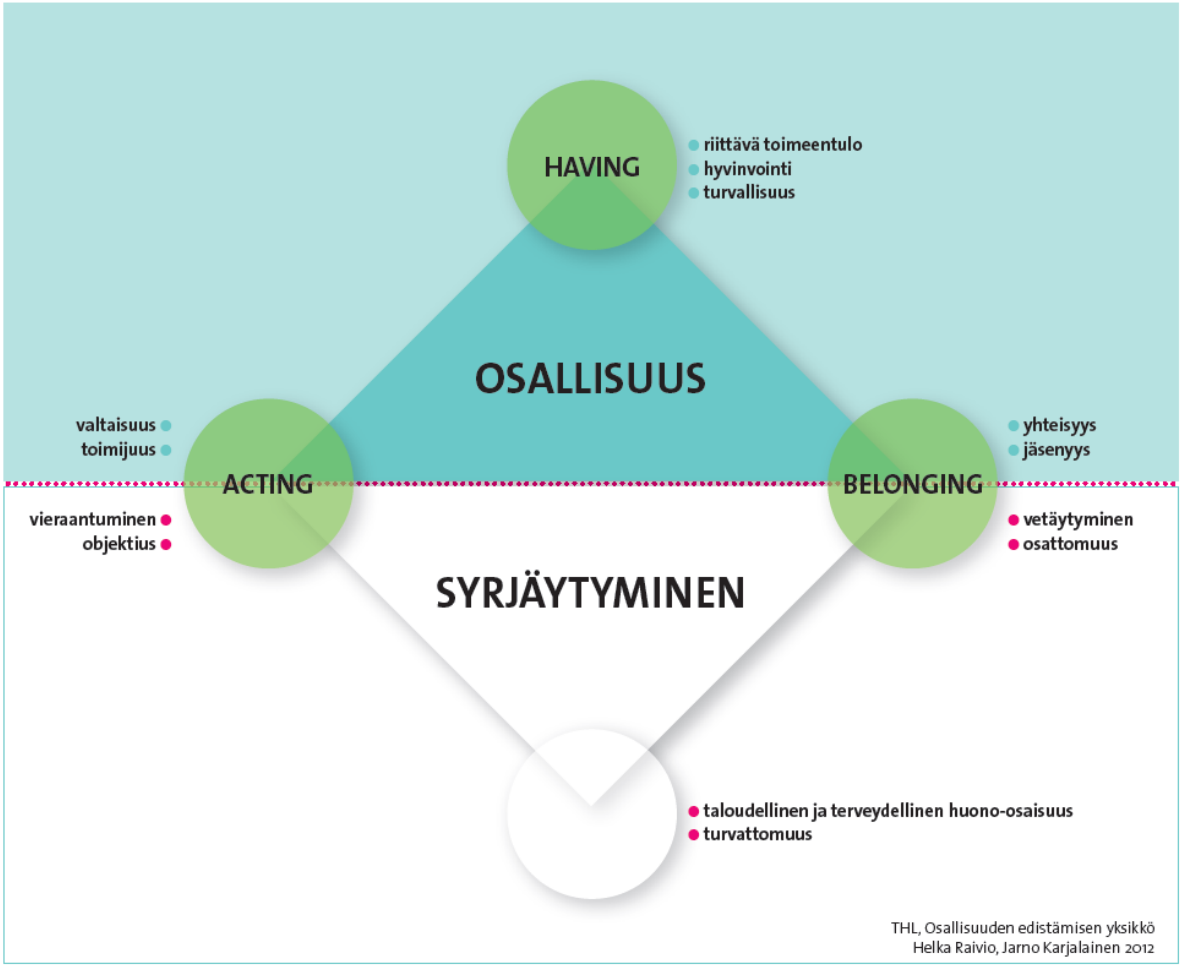
[2] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma/oikeudenmukainen-yhdenvertainen-ja-mukaan-ottava-suomi

Avoimen hallinnon kansallisen strategia 2030, Valtioneuvoston periaatepäätös ja toimeenpanosuunnitelma Terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi ja YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030.

2.3. Mitä tarkoitamme osallisuudella?

Osallisuus on käsite, jolla ei ole vain yhtä määritelmää vaan se saa erilaisia sävyjä ja painotuksia riippuen näkökulmasta. Osallisuuden eri määritelmiä yhdistää se, että kyse on aina tavalla tai toisella kuulumisen ja mukanaolon tunteesta.

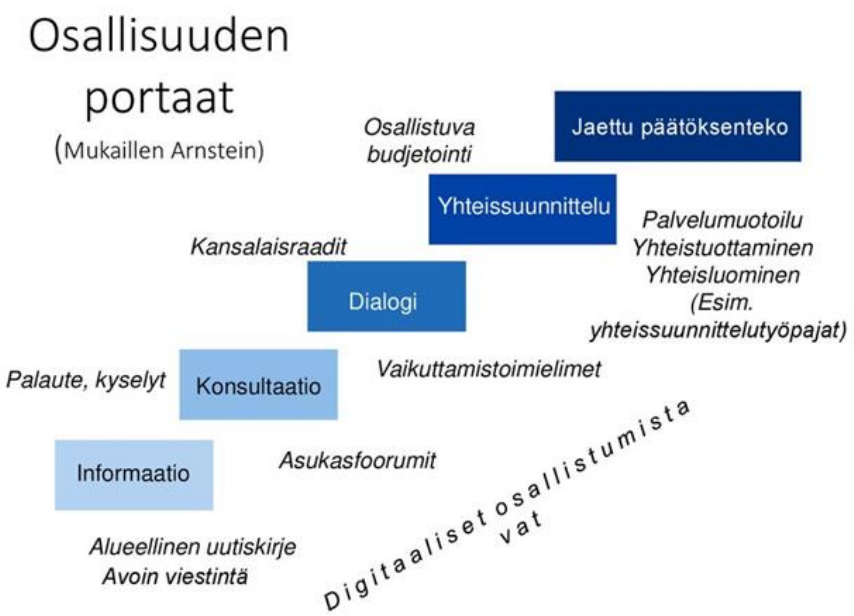
Osallisuuden käsitettä voi tarkastella ainakin kolmesta näkökulmasta eli hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen kautta. Hyvinvoinnin näkökulmasta osallisuus tarkoittaa sitä, että yksilöllä on sellaiset fyysiset ja henkiset resurssit, että hän voi elää oman näköistään elämää ja vaikuttaa omaan elämäänsä. Tästä näkökulmasta osallisuuden vastakohtana on syrjäytyminen ja osallisuuden edistäminen on myös syrjäytymisen ehkäisyä.

Yhteisöllisyyden näkökulmasta osallisuus tarkoittaa kuuluvuuden tunnetta. Ihmisellä on tunne siitä, että hän on osa jotakin – yhteisöä tai ympäröivää yhteiskuntaa – jolloin hän haluaa sitoutua, ottaa omalta osaltaan vastuun toiminnasta ja usein myös vaikuttaa. Kuuluvuuden tunne voi syntyä omaan perheeseen, lähiyhteisöön tai kuntaan.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen näkökulmasta osallisuus tarkoittaa yksilön oikeutta ja mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon niin lähiympäristössään kuin laajemmin yhteiskunnassa.

Osallistuminen voi tapahtua suoran vaikuttamisen kautta esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin keinoin tai epäsuorasti kuten edustuksellisessa demokratiassa.

Osallisuuden nähdään usein liittyvän omaehtoiseen kansalaistoimintaan, kuten kansalaisaktivismiin tai järjestötoimintaan. Osallisuuden tunne on kuitenkin oleellista myös edustuksselliselle demokratialle. Jos kuntalaiset eivät tunne olevansa osa kunnan toimintaa ja edustuksellista päätöksentekoa, heidän mielenkiintonsa loppuu. Osallisuus pitää sisällään ymmärryksen siitä, että asioita valmistellaan ja toteutetaan yhdessä. Se tarkoittaa, että päätöksenteossa huomioidaan erilaiset näkökulmat ja erilaisten toimijoiden resurssit sekä se, miten toimintaa voidaan tukea kestävästi. Osallisuuden voi nähdä julkishallinnon toimijoiden velvollisuudeksi varmistaa ja mahdollistaa kansalaisten osallistuminen yhteiskuntaan.

Tieto-osallisuus

Suunnitteluosallisuus

Päätösosallisuus

Toimintaosallisuus

Osallisuutta voi tarkastella, ja sen toteutumista arvioida, erilaisten osallisuuden muotojen kautta. Tieto-osallisuus tarkoittaa asukkaan oikeutta tiedon saamiseen ja tuottamiseen. Suunnitteluosallisuus tarkoittaa asukkaan mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskevan toiminnan suunnitteluun ja kertoa mielipiteitään esimerkiksi asukasraatien, kyselyjen ja yhteiskehittämisen kautta. Päätösosallisuus tarkoittaa asukkaan mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon itseä tai vaikkapa omaa asuinaluettaan koskevissa asioissa. Verrattuna suunnitteluosallisuuteen asukkaalla on enemmän valtaa. Toimintaosallisuus tarkoittaa asukkaan mahdollisuuksia osallistua ja järjestää itse toimintaa kaupungissa.

Tässä ohjelmassa käsittelemme osallisuutta ensisijaisesti osallisuutena kunnassa ja yhteisöissä, vaikuttamisena kaupungin palveluihin ja lähiympäristöön sekä osattomuuden ehkäisynä.

3. Muuttuva vaikuttaminen

Tässä luvussa käsitellään osallisuustyöhön vaikuttavia trendejä. Työssä on hyödynnetty Osallistuva Vantaa –ohjelman valmistelussa toteutettua asukaskyselyä ja asukasraadin julkilausumaa. Tietoa on koottu myös vuosittain toteutettavasta osallisuusteemaisesta asukaskyselystä sekä ajankohtaisesta osallisuuteen liittyvästä tutkimuksesta.

Osallistumisen ja vaikuttaminen tavat ovat jatkuvassa muutoksessa. Jukka Vahti ja Hannu-Pekka Ikäheimo Sitrasta näkevät osallisuuden tulevaisuudessa digitalisaation, keskustelun kärjistymisen, likaisten vaikuttamisyritysten ja disinformaation yleistymisen sekä osallisuuden muotojen eriytymisen ja moninaistumisen. Sosiaalinen media sisältää sekä demokratiaa edistäviä että hajottavia piirteitä. Valta on verkostomaisempaa, mutta ei aina edistä kansanvaltaa. Nuoret käyttävät aivan eri medioita kuin keski-ikäiset ja iäkkäämmät.

Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelussa osallisuuteen vaikuttaviksi tulevaisuuden trendeiksi nousivat:

- Halu vaikuttaa helposti ja nopeasti
- Luottamuksen rakentaminen kunnan ja kuntalaisten välille hyvällä viestinnällä
- Kaipuu aitoihin vaikuttamismahdollisuuksiin näennäisosallistumisen sijaan
- Asukasliikkeiden synty ja järjestöjen merkityksen muuttuminen
- Kunnan muuttuminen hyvinvointialueiden perustamisen myötä

3.1. Vaikuttamisen tulee olla helppoa

"Yritän mahdollisuuksieni mukaan olla ajan tasalla kunnan asioista, haen tietoa ja yritän vaikuttaa mieluummin netissä." Asukaskyselyn vastaaja

"Lapsiperheenä on tärkeää, että arjen kiireissä pystyy nopeasti ja vaivattomasti vaikuttaa ja tehdä asioita mitä haluaa" Asukaskyselyn vastaaja

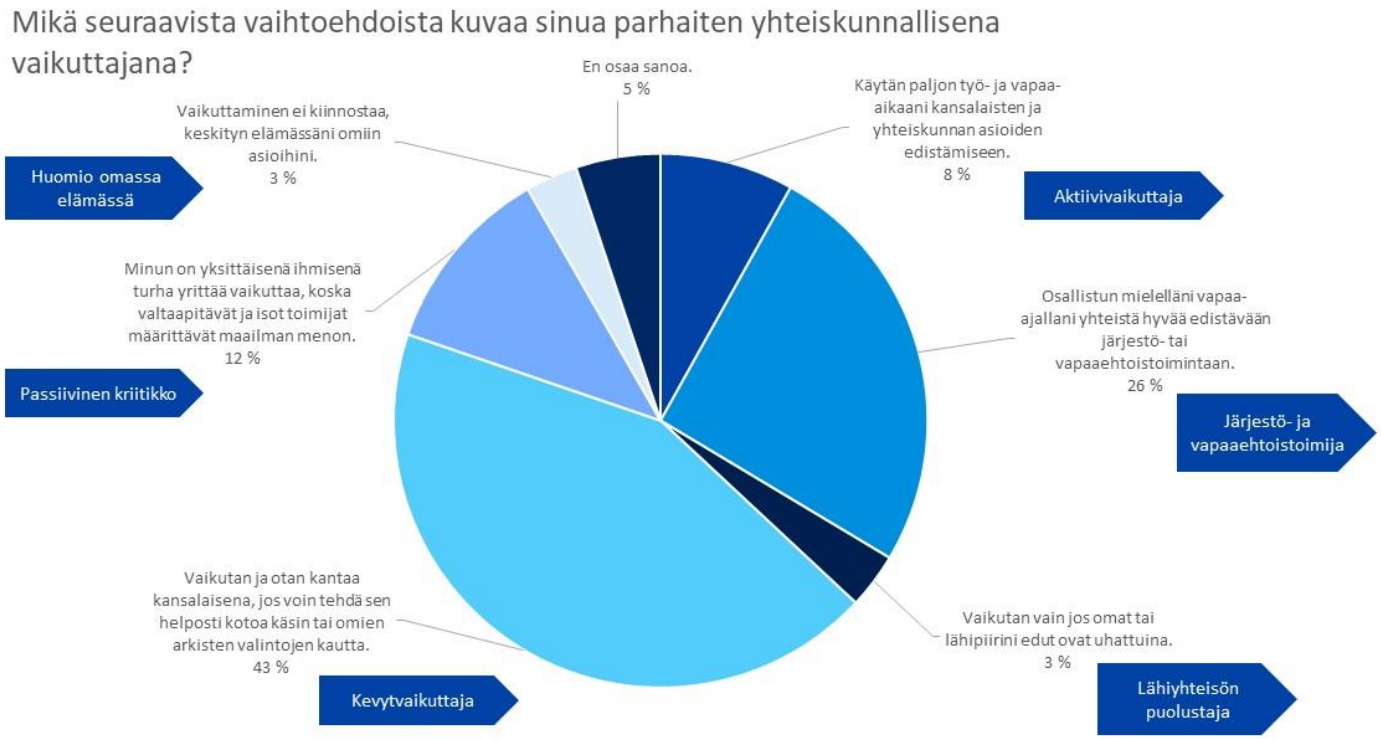
"Monesti liian vaikeata ja monimutkaista vaikuttaa. Sen pitäisi olla helppoa ja yksinkertaista. Aika ei muuten riitä." Asukaskyselyn vastaaja

Kuntademokratian ongelmaksi on jo pidempään tunnistettu alhainen äänestysprosentti. Kuinka legitiiminä edustuksellista demokratiaa voi pitää, jos alle puolet vantaalaisista äänestää? Poliittisen päätöksenteon koetaan olevan kaukana arjesta. Tarvitaan edustuksellista demokratiaa täydentävää vaikuttamista ja mahdollisuuksia keskustelulle ja osallistumiselle.

Matalahkosta äänestysprosentista huolimatta vantaalaisia kiinnostaa erityisesti lähiympäristöön ja arjen valintojen kautta vaikuttaminen. 54 % vantaalaisista on kiinnostunut vaikuttamaan kaupungin ja oman asuinalueensa kehittämiseen (Kuntalaiskysely 2021).[3] Kuitenkin vain 27 % tiesi, miten voi osallistua. Vain omaan asuinympäristöön vaikuttamisesta oli kiinnostunut 22 % (Kuntaliiton kuntalaistutkimus 2020), useampi kuin tutkimuksen verrokkikunnissa. Kuntalaiskyselyssä noin kolmannes oli tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin Vantaalla.

[3] Verkkosivulla käyty 18.11.2021: https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/157330_kuntalaiskysely_kooste_2021.pdf

Osallistuva Vantaa -ohjelman valmisteluun liittyvässä asukaskyselyssä (n=649) useimmat vastaajista (43 %) kertoivat haluavansa vaikuttaa ja ottaa kantaa, jos he voivat tehdä sen helposti kotoa tai arkisten valintojen kautta. Huomattava osa kuvaili itseään myös järjestö- ja vapaaehtoistoimijaksi. Halu osallistua helposti ja kevyesti näkyi kyselyn vastauksissa laajasti eri kysymyksissä, ei ainoastaan vaikuttajatyypin itsearvioinnissa. Syitä kevytvaikuttamisen suosimiselle on monia: kiireinen arki, introverttius, verkko-osallistumisen nykyaikaisuus ja koettu vaikuttavuus, sekä kyselyn ajankohdalle odotetusti myös korona.

3.2. Vuorovaikutus rakentaa luottamusta

”Asioiden informointi asukkaille helppotajuisesti ja ajoissa, niin että ymmärtäisin ja mielipiteeni ehtisi vaikuttaa. Nytkin asioita esitellään asukkaille, mutta niin sirpaleisesti, etten maallikkona saa käsitystä kokonaisuuksista.” Asukaskyselyn vastaaja

”Tiedon saaminen helpoksi. Tarjoillaan suoraan asukkaille, ilman että tarvitsee erikseen älytä kaivaa esim. kaupungin verkkosivuilta.” Asukaskyselyn vastaaja

OECD:n Suomelle tekemä luottamusarviointi (julkaistu 4.5.2021) näyttää, että kansalaisten luottamus instituutioihin vaihtelee. Kuntahallintoon luottaa 52 %. Luottamus on matalampaa maaseudulla, matalammin koulutetuilla ja alemman tulotason kotitalouksissa. OECD:n raportti toteaa, että jos luottamuksen eriytymiskehitys syvenee, se saattaa heikentää yhteenkuuluvuutta ja

Suomen kykyä selviytyä väestön ikääntymisestä, ilmastonmuutoksesta, digitalisaatiosta ja työn muutoksista johtuvista haasteista.[4]

Luottamus julkisiin instituutioihin on Suomessa verrattain korkea, mutta niiden ihmisten osuus, jotka uskovat voivansa vaikuttaa poliittisiin prosesseihin, pieni verrattuna muihin korkean luottamuksen maihin. OECD:n suosittaa Suomelle mm. luottamuksen mittaamisen parantamista, kansalaislähtöisiä palveluita, osallistavampaa valmistelua ja päätöksentekoa, avoimuuden lisäämistä.

Suurin osa vantaalaisista luottaa kaupunkiin Kuntalaiskyselyn mukaan. Eniten vastaajat allekirjoittivat väitteen siitä, että kaupunki toimii kaupunkilaisten parhaaksi (48 %). Kuntalaisten mielipiteitä koki kuunneltavan Vantaalla vain 17 %. Asukaskyselyssä osallistumisen esteissä korostui tiedonsaannin puute. Liki puolet vastaajista koki, ettei saanut tarpeeksi tietoa kaupungin toiminnasta ja suunnitelmista. Osallistumismahdollisuuksien löytäminen, mutta myös viestinnän ymmärtäminen koettiin hankalaksi.

Myös Kuntaliiton Kuntalaistutkimuksen 2020 mukaan vain kolmasosa vantaalaisista koki, että Vantaan palveluista tiedotetaan riittävästi. Muissa tutkimuskunnissa luku oli korkeampi. Vajaa neljäsosa koki, että päätöksistä tiedotetaan riittävästi. Luku on kuitenkin kasvanut vuodesta 2017. Kunnan toimintaa ja päätöksentekoa seurattiin eniten paikallisen sanomalehden/ilmaisjakelulehden kautta, radiosta ja TV:stä sekä kunnan oman lehden kautta. Vantaan omista kanavista seuratuimpia ovat asukaslehti ja vantaa.fi.

Asukkaiden ja henkilöstön käsitykset riittävästä viestinnästä eivät kohtaa. Ohjelman valmistelun henkilöstökyselyssä keväällä 2021 (n=434) reilu puolet vastaajista oli sitä mieltä, että palveluiden kehittämisen suunnitelmista ja päätöksistä viestitään asukkaille riittävästi.

3.3. Näennäisosallistumisesta aitoon vaikuttamiseen

“Muutoksia olen vuosien aikana ehdottanut, ihan konkreettisia asioita, tapahtumia. Hyvä idea, mutta asia ei mihinkään etene.” Asukaskyselyn vastaaja

”Oman kädenjäljen ja vaikuttamistyön tulosten näkeminen esimerkiksi katukuvassa tai omassa arjessa suoraa.” Asukaskyselyn vastaaja, kysyttäessä mikä motivoisi osallistumaan.

Kurkela ja Jäntti korostavat, että jos osallisuutta ei toteuteta laadukkaasti, se voi heikentää kuntalaisten luottamusta.[5] Vantaan henkilöstön mielestä suunnitelmien kommentointi valmisteluvaiheessa oli paras tapa tukea asukkaiden osallisuutta. Paikalliset tapahtumat ja verkkokyselyt nähtiin lähes yhtä hyvinä. Avovastauksissa mainittiin mm. yhdenvertaisten (digi)osallistumismahdollisuuksien edistäminen sekä työntekijöiden kannustaminen osallistumismahdollisuuksien tarjoamiseen. Kuitenkin vajaa 40 % mielestä palveluja ei suunnitella yhdessä asukkaiden kanssa. Vain neljäsosan mielestä asukkaat otettiin mukaan päätöksentekoon.

Asukaskyselyssä huoli ns. näennäisosallistamisesta näkyi osassa vastauksista. Oman osallistumisen vaikuttavuus kaupungin toimintaan ja päätöksentekoon nousi vastauksista esille tärkeänä tekijänä motivaation kannalta – omien ajatusten ja mielipiteiden halutaan näkyvän päätöksissä, mutta toisaalta myös perustelut kommenttien hylkäämiselle ja nopea reaktio palautteeseen koettiin

[4] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://www.oecd.org/publications/drivers-of-trust-in-public-institutions-in-finland-52600c9e-en.htm

[5] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://www.kuntaliitto.fi/blogi/2021/osallistumisen-mahdollistaminen-laajaa-yhteistyota-vaativa-kuntajohtamisen-ydinkysymys

tukevan motivaatiota osallistua. Teema nousi esiin myös Osallistuva Vantaa -seminaarin 30.8.2021 työpajoissa, joissa toivottiin vaikuttamismahdollisuuksia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Asukaskyselyssä niin sanottuja ”passiivisia kriitikoita” kuvaili olevansa 12 % asukaskyselyn vastaajista. Heidän valitsemansa väittämän mukaan vaikuttaminen koetaan turhaksi, sillä isot toimijat ja valtaapitävät määrittelevät maailman menon. Avoimissa vastauksissa näkyi näissäkin valinnoissa vahva halu vaikuttaa, mutta vastaajilla on ollut negatiivisia kokemuksia vaikuttamisyritystensä käsittelystä ja asioiden edistymisestä kaupungissa.

Vuodenvaihteessa 2020–2021 toteutetussa osallisuusteemaisessa asukaskyselyssä äänestäminen kunnallisvaaleissa koettiin sekä vaikuttavimmaksi että mieluisammaksi osallistumisen tavaksi. Liki 90 % vastaajista valitsi äänestämisen mieluisaksi tavaksi osallistua Vantaalla. Seuraavaksi suosituimpia tapoja olivat sähköiset kyselyt (yli 50 % piti mieluisana) sekä palautteen anto verkkosivuilla (liki 40 %). Vaikuttavimpina tapoina osallistua pidettiin luottamustehtävissä toimimista, sähköisiä kyselyitä ja kuntalaisaloitteita. Mieluisaksi koetut vaikuttamistavat eivät siis aina olleet vaikuttavimmiksi koettuja. Joistain kyselyn vastauksista voidaan tulkita, ettei annettu osallistumiskanava ole tuttu. Esimerkiksi asukas-, asiakas- ja käyttäjäraadit 40 % oli arvioinut ei hyväksi eikä huonoksi vaikuttamistavaksi, mikä voi johtua siitä, että menetelmä ei ole tuttu.

Ohjelman valmistelussa toteutetussa asukaskyselyssä kysyttiin erilaisten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksien riittävyyttä Vantaalla. Vastaajien mukaan ei ole tarpeeksi mahdollisuuksia osallistua vastaamalla paperisiin kyselyihin, osallistuvaan budjetointiin tai keskustelemalla vapaamuotoisesti kaupungin johdon ja viranhaltijoiden kanssa. Neljänneksi riittämättömäksi koettiin mahdollisuudet kommentoida suunnitelmia valmistelu vaiheessa esimerkiksi netin kautta tai työpajoissa.

3.4. Asukasliikkeet kumppaneina

“Vaikutan kyläyhdistyksen hallituksessa, jolla voi vaikuttaa alueen kehittymiseen.” Asukaskyselyn vastaaja

“Haluan kehittää omaa asuinaluetta viihtyisäksi ja kaikille oman kiinnostuksen kohteen mukaista toimintaa mikäli mahdollista. Kuulun nyt kahteen eri järjestöön, jotka toimivat asuinalueeni hyväksi.” Asukaskyselyn vastaaja

“En kuulu esim. järjestöihin. Mutta olen kyllä tarvittaessa aktiivinen edistämään erilaisia asioita tai ottamaan kantaa erilaisiin tärkeiksi katsomiini asioihin kalenterini puitteissa.” Asukaskyselyn vastaaja

Neljännen sektorin eli järjestöjen ulkopuolella tapahtuvan yhteisöllisen toiminnan suosio on kasvanut. Pasi Mäenpään ja Maija Faehnlen mukaan neljäs sektori muuttaa yhteiskuntia ja vaikuttaa monin eri tavoin vakiintuneisiin organisaatioihin ja niiden instituutioihin haastaen kaupunkien hallinnan aloittein ja toimintamallein. Kaupungin tulee omaksua tapoja osallistua kansalaisverkostoihin. Heidän mukaansa neljäs sektori edustaa suoraa tekemisen demokratiaa, jonka tunnistaminen ja tunnustaminen merkitsee demokratian ymmärtämistä aiempaa laajemmin.6 Tutkijoiden Faehnle, Isola ja Tuomisto mukaan kaupunkilaisten omaa innostusta ja projekteja tulee tukea esimerkiksi pedagogisella työllä tai joukkorahoituksella.7

[6] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/M%C3%A4enp%C3%A4%C3%A4_Faehnle_Neljas_sektori_kirjan_esittely.pdf

[7] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/kaupunkisymposium-faehnle-isola-tuominen

Vapaamuotoisten asukasliikkeiden nousu näkyy myös ehdotuksessa uudeksi toimintaryhmälaiksi, jossa säädetään yhteisömuotoisessa kansalaistoiminnassa käytettävästä vaihtoehtoisesta uudesta oikeushenkilömuodosta, joka soveltuu erityisesti määräaikaiseen, tilapäiseen tai pienimuotoiseen kansalaistoimintaan.[8] Grönlundin ja Mäenpään mukaan kumppanuudet viranomaisten ja yhteisöjen kesken ovat myös olennaisia tehokkaalle toiminnalle ja toipumiselle erilaisten kriisien yhteydessä.[9]

3.5. Muuttuva kunta

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on laadukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjoaminen yhdenvertaisesti sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventuminen. Tulevaisuuden sote-keskushankkeessa on tarkoitus perustaa hyvinvointialueet, jotka vastaavat sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen tuottamisesta. Kunnille jäävät mm. koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalvelujen tuotanto, joissa korostuu ennaltaehkäisevien palveluiden merkitys.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus 2020–2022 ohjelma ja hankeopas listaa, että ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi on varmistettava asiakkaiden ja potilaiden osallistuminen ja vaikuttaminen sekä oman palvelun että palveluiden kehittämiseen ja arviointiin. Asiakasosallisuuden menetelmien käyttöönottoon on panostettava yhdenvertaisuuden, saavutettavuuden ja oikea-aikaisuuden parantamiseksi. Uudistuksen toteutuminen riippuu lakien voimaantulosta. Jos aikataulu pitää, sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueiden tuotettaviksi vuoden 2023 alusta.[10]

Uudistuksessa on tärkeä huomioida kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö asiakkaiden osallisuuden edistämiseksi. Vantaa – Kerava sote-hankkeelle on perustettu osallisuuden koordinaatioryhmä. Hyvinvointialueen osallisuuden rakenteiden, toimintatapojen ja tavoitteiden määritteleminen tulee vaikuttamaan myös Vantaan kaupungin osallisuustyöhön. Yhteistyö on avainasemassa, jotta asukkaat voivat kokea kuuluvansa sekä kuntaan että hyvinvointialueeseen ja löytävät palvelut vaivatta.

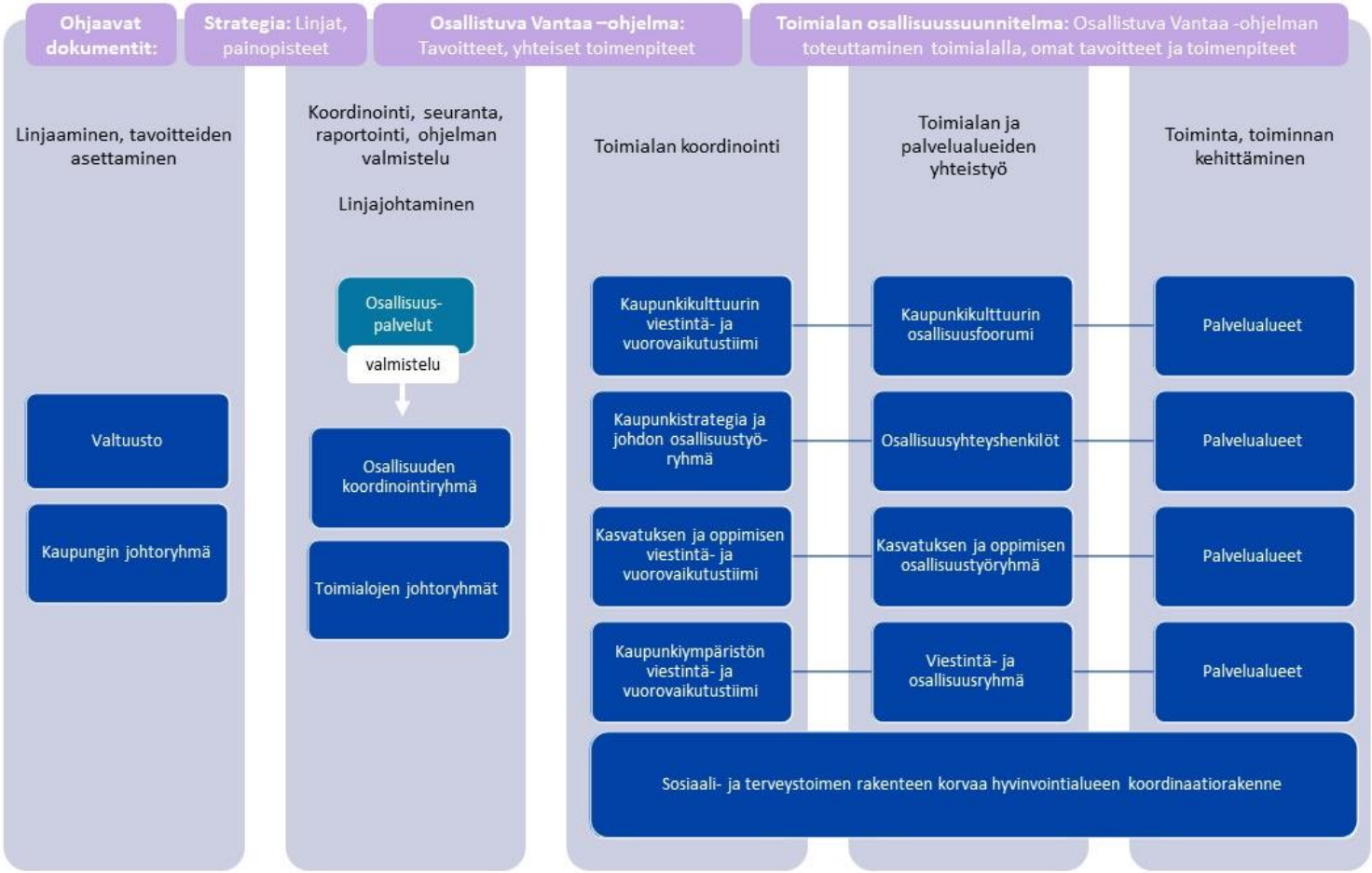
4. Osallistuva Vantaa –malli

Tässä luvussa kuvataan osallisuustyön johtaminen ja koordinointijärjestelmä sekä tukipalvelujen tehtävät. Luvussa esitellään myös toimialojen rooli sekä osallisuustyöhön olennaisesti liittyvät kunnan palvelut ja yksiköt.

[8] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162854.
[9] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/kaupunkisymposium-gronlund-maenpaa
[10] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162004/STM_2020_3_j.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4.1. Osallisuuden johtaminen

Asukkaan oikeus osallistua ja vaikuttaa kuntaan ja lähiympäristöönsä perustuu lakiin ja Vantaalla oikeus on myös kirjattu hallintosääntöön. Lainsäädännön ja hallintosäännön ohella osallisuustyötä ohjaa kaupungin laajuisesti strategia ja Osallistuva Vantaa -ohjelma. Toimialojen osallisuussuunnitelmat toteuttavat osaltaan ohjelman tavoitteita sekä tarkentavat osallisuuden tavoitteita toimialojen erityiskysymyksissä. Toimialojen ja palvelualueiden tuloskortit ovat myös tärkeä väline osallisuuden edistämiseen.

Osallisuuden koordinaatiojärjestelmä on esitetty oheisessa kuvassa. **Kaupungin valtuusto** päättää osallisuustyöstä Osallistuva Vantaa -ohjelmassa ja muissa ohjelmissa sekä strategiassa. Valtuustolle raportoidaan Osallistuva Vantaa ohjelman etenemisestä. **Kaupungin johtoryhmä** vastaa osallisuuden strategisesta johtamisesta eli seuraa toteutumista ja päättää operatiivisista kysymyksistä ohjelmakauden aikana.

Osallisuuden koordinointiryhmä vastaa Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelusta, toteuttamisen koordinoinnista, seurannasta ja raportoinnista. Lisäksi ryhmä koordinoi toimialojen osallisuussuunnitelmien päivittämistä. Koordinointiryhmän valmistelijana toimivat **Osallisuuspalvelut**. Kaupungin johtaja nimittää osallisuuden koordinointiryhmän ja kokoonpanoon kuuluvat Osallisuuspalveluiden asiantuntijat sekä toimialojen osallisuuden asiantuntijat ja koordinaattorit, jotka vastaavat oman toimialansa osallisuustyöstä.

Toimialojen johtoryhmät osallistuvat Osallistuva Vantaa -ohjelman valmisteluun sekä päättävät oman toimialansa osallisuussuunnitelmista. Johtoryhmien vastuulla on myös osallisuuden johtaminen omalla toimialallaan esimerkiksi henkilö- ja muiden resurssien kautta.

Kullakin toimialalla osallisuutta koordinoi osallisuusasiantuntija, viestintä- ja vuorovaikutustiimi tai erikseen koottu ryhmä. He toimivat linkkinä palvelualueiden ja kaupunkitasoisen koordinointiryhmän välillä.

Konkreettinen ja asukkaalle näkyvin osallisuustyö tapahtuu palvelualueilla, jossa yksiköt ja tiimin toteuttavat toimialan osallisuussuunnitelmaa, kehittävät omaa työtään ja asettavat tavoitteita.

Osallistuva Vantaa -ohjelman mittareita seurataan osallisuuden koordinaatioryhmässä. Koordinaatioryhmä raportoi vuosittain kaupungin johtoryhmälle. Valtuustolle tuodaan käsiteltäväksi väliarviointi ohjelmakauden puolivälissä sekä loppuarviointi. Koordinaatioryhmä kehittää osallisuuden vaikuttavuuden arviointia.

4.2. Osallisuuspalvelut koordinoivat osallisuutta kaupunkitasoisesti

Osallistuva Vantaa -ohjelman kirjoitushetkellä Vantaan osallisuuspalveluita järjestää Kaupunkikulttuurin Yhteisten palveluiden Viestintä ja vuorovaikutustiimi, tuttavallisemmin Osallisuuspalvelut. Kaupunkikulttuurin toimialalta käsin se koordinoi koko kaupungin osallisuustyötä ja tukee henkilöstöä asukasosallisuuden ja -vuorovaikutuksen toteuttamisessa. Osallisuuspalveluiden tehtäviin kuuluu kaupunkitasoisten osallistumismahdollisuuksien, osallisuuskoulutusten sekä osallisuusverkoston koordinointi sekä toimialojen konsultointi ja tuki sekä kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin osallistuminen.

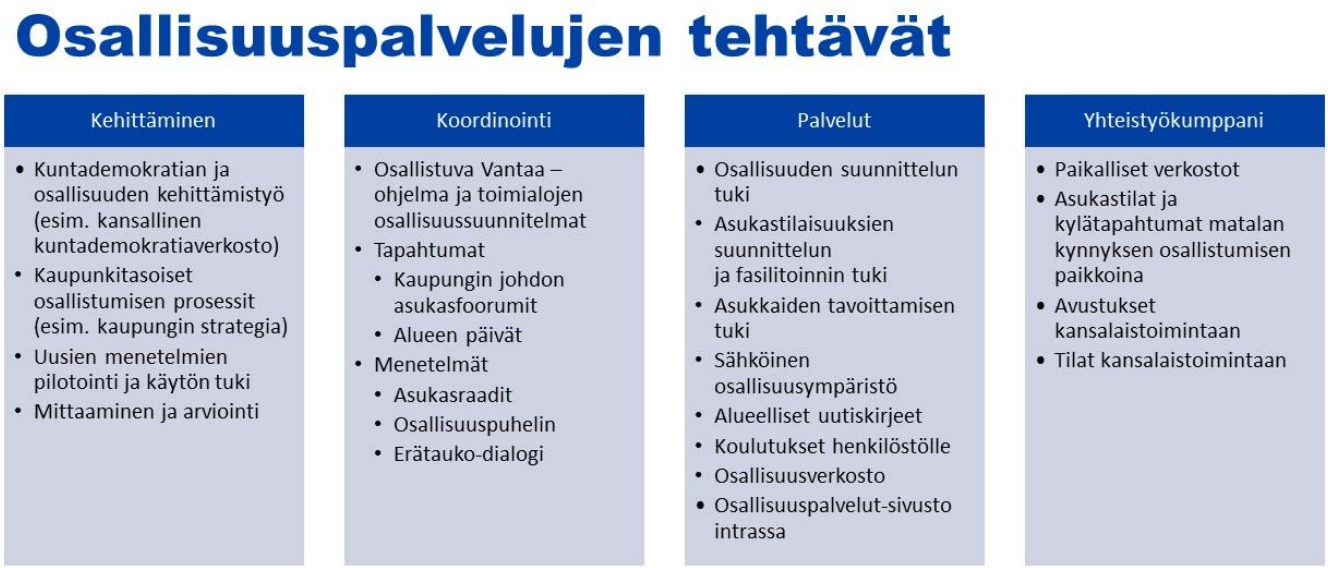
Osallisuuspalvelut toimivat valmistelijana osallisuuden koordinaatioryhmälle eli vastaavat Osallistuva Vantaa -ohjelman valmistelusta, toteutuksen koordinoinnista ja raportoinnista. Osallisuuspalvelut tuottavat tietoa osallisuustyön tueksi esimerkiksi vuosittaisen osallisuusteemaisen asukaskyselyn avulla ja kehittävät osallisuuden vaikuttavuuden mittaamista, arviointia ja seurantaa yhteistyössä muiden kaupunkien kanssa.

Toimialoille, yksiköille ja hankkeille tarjottavan tuen keskiössä on asukasvuorovaikutuksen suunnittelussa konsultoiminen. Osallisuustiimin tarjoama tuki voi olla esimerkiksi tukea osallisuussuunnitelman laatimisessa, ohjausta, neuvontaa, konsultointia tai kumppanina työskentelyä.

Osallisuuspalvelut koordinoivat Vantaan kaupungin yhteisiä asukasvuorovaikutuksen menetelmiä. Osallisuuspalvelut koordinoivat sähköistä osallisuusympäristöä ja kouluttaa sivuston pääkäyttäjiä samoin kuin osallistuvan budjetoinnin verkkopalvelua. Osallisuuspalvelut kokoavat ja kehittävät alueellisia uutiskirjeitä. Osallisuuspalvelut tukevat asukastilaisuuksien järjestämisessä ja koordinoivat asukasfoorumeja ja alueen päiviin osallistumista. Lisäksi Osallisuuspalvelut pilotoivat ja kehittävät uusia osallisuuden menetelmiä kuten strategiakaudella 2017–2021 käyttöön otettuja asukasraateja ja osallisuuspuhelinta.

Osallisuuspalvelut järjestävät Vantaan henkilöstölle koulutuksia asukasosallisuuden tueksi sekä koordinoivat osallisuusverkostoa on Vantaan henkilöstölle tarkoitettu verkosto, joka kokoaa yhteen osallisuudesta kiinnostuneita ja sen parissa työskenteleviä. Osallisuusverkostossa jaetaan tietoa ajankohtaisesta osallisuustyöstä ja inspiroidutaan osallisuuden teemojen äärellä. Osallisuusverkosto

tukee henkilöstölle tarjottavia koulutuksia tarjoamalla mahdollisuuden itsenäiseen osaamisen ja

oman työn kehittämiseen.

4.3. Osallisuustyö toimialoilla

Vastuu osallistumisen järjestämisestä kuuluu koko kuntaorganisaatiolle. Osallistuva Vantaa -mallissa erilaisia palvelumuotoiluprosesseja, asukastilaisuuksia, sähköisiä kyselyitä, käyttäjäraateja ja asiakaspalautetta hyödynnetään toimialojen suunnittelussa ja päätöksenteossa. Toimialoilla suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään oman toimialan osallisuustyötä.

Toimialan osallisuustyötä ohjaa toimialan osallisuussuunnitelma, joka määrittää toimialan sisäisen koordinointi ja johtamisrakenteen. Osallisuussuunnitelmassa kuvataan toimialan osallisuustyötä eri näkökulmista, määritellään erityisiä kohderyhmiä ja asetetaan tavoitteita.

Toimialojen osallisuustyössä on toimialakohtaisia erityispiirteitä. Esimerkiksi Kaupunkiympäristön toimialalla kaavoituksen asukasvuorovaikutusta koskevat erityiset Maankäyttö- ja rakennuslain säädökset. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla puolestaan korostuu kasvatuskumppanuuden rakentaminen ja lapsia koskevat erityiskysymykset.

4.4. Osallisuustyötä tukevat toiminnot

Osallisuus on koko kaupungin läpäisevä periaate. Asukkaan osallisuuden edistämiseen voivat omasta roolistaan osallistua kaikki kaupungin työntekijät. Lisäksi on erityisiä tehtäviä, joissa asukasosallisuuden merkitys ja rooli korostuu.

Vaikuttamistoimielimet ovat tärkeä osa kuntalaisten edustuksellista osallistumista päätöksen tekoon. Kuntalain mukaan kunnassa on oltava nuorisovaltuusto ja vammais- sekä vanhusneuvosto. Vantaalla toimii lisäksi Svenska Kommittén ja monikulttuurisuusneuvottelukunta.

Kaupungin tarjoamien osallistumiskanavien lisäksi huomioidaan **kansalaisyhteiskunnasta kumpuava osallistuminen**. Vantaalla tuetaan asukkaiden omaehtoista toimintaa ja yhteisöjen ja yhdistysten työtä monimuotoisesti avustuksilla, tiloilla, koulutuksilla ja verkostoitumisen mahdollisuuksia

tarjoamalla. Järjestöt ovat myös tärkeitä kumppaneita kaupungille niin alueellisen osallisuuden toteuttamisessa kuin esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjoajina.

Vantaalla on myös toimintaa, joka tähtää yhteisöllisyyden luomiseen ja tukee siten kaupunkilaisten osallisuutta. **Yhteisöpalvelut** järjestävät tapahtumia, koordinoivat Yhteinen pöytä -ruoka-apua ja ylläpitävät asukastiloja, jotka ovat tärkeitä kohtaamispaikkoja. Yhteisöpalvelut myös kehittävät kaupungin vapaaehtoistoimintaa poikki toimialojen.

Osallisuus linkittyy voimakkaasti hyvinvointiin ja osallistumisen edistäminen on osaltaan syrjäytymisen ehkäisemistä. Osallisuus linkittyy siten osaksi monen toimialan perustehtäviä ja erityisesti hyvinvointityötä.

5. Osallistuva Vantaa –ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Tässä luvussa esitetään osallisuuteen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet valtuustokaudelle 2021–2025.

Haluamme, että kaikilla vantaalaisilla on mahdollisuus tulla kuulluksi ja kokea osallisuutta. Kaupungin työntekijöiden, johdon ja luottamushenkilöiden tulee edistää hyvinvointia ja luottamusta, ja siinä osallisuustyö voi olla merkittäväksi avuksi. Osallistuminen ei ole pelkkää äänestämistä ja vaikuttamista, vaan myös omaehtoista aktiivisuutta, yhteisöllisyyttä ja kuulumisen tunnetta.

Visiomme on, että Vantaan asukkaat kokevat osallisuutta omassa elämässään ja kuuluvuutta kaupunkiin ja lähiympäristöönsä. Heillä on yhteisöjä, joissa toimia ja tulla arvostetuiksi. He vaikuttavat aktiivisesti kaupunkiin ja yhteiskuntaan.

Erilaisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja tarvitaan täydentämään edustuksellista demokratiaa, lisäämään turvallisuutta ja rakentamaan kuilut ylittävää keskusteluilmapiiriä. Yhdenvertaisen osallisuuden toteutuminen vaatii kaikille saavutettavia osallistumisen mahdollisuuksia ja tukea erilaisille asukasryhmille. Osallistuva Vantaa -ohjelman tavoitteena on tuoda osallisuuden edistäminen osaksi kaikkien työntekijöiden toimintaa ja näkökulmaksi kaikkeen tekemiseen.

Osallistuva Vantaa -ohjelman päätavoitteet ovat lisätä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kuuluvuuden tunnetta kotikuntaansa. Muut ohjelman tavoitteet on koottu viiden teeman alle. Teemat ovat painopistealueita, joiden kehittämiseen halutaan keskittyä. Ne ovat syntyneet taustaselvityksen sekä asukas-, henkilöstö- ja luottamushenkilöstökyselyjen pohjalta.

Ohjelman teemat ovat

- Vahvistamme alueellista osallisuutta
- Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja
- Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta
- Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua
- Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa

5.1. Päätavoitteet

Osallistuva Vantaa -ohjelman päätavoitteet ja niiden mittarit ohjaavat ja mittaavat paitsi ohjelmakauden tavoitteita myös jatkuvaa toimintaa. Päätavoitteilla ei ole erillisiä toimenpiteitä, sillä teemojen alta löytyvät toimenpiteet edistävät niistä jokaista.

Päätavoitteet ja mittarit

Tavoite 1: Vantaalaiset kokevat osallisuutta.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset osallisuusindikaattorista.

Tavoite 2: Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.

Mittari: Osallisuuskyselyn tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus.

Tavoite 3: Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.

Mittari: Kuntavaalien äänestysprosentti.

Tavoite 4: Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.

Mittari: Osallisuuskyselyn tulokset viestintäkanavien tunnettuudesta.

5.2. Vahvistamme alueellista osallisuutta

"Olen kiinnostunut lähinnä oman asuinalueen kehittämisestä. Se on konkreettista ja siitä saa myös hyvää paikallista palautetta." Asukaskyselyn vastaaja

Vantaa koostuu useista vahvoista kaupunkialueista. Vantaalla kiinnittyminen kuntaan on selvästi matalampaa kuin kunnissa keskimäärin. Sen sijaan kylään tai kunnan osaan sekä asuinalueeseen kuuluminen on Vantaalla samaa tasoa muun Suomen kanssa. 54 % vantaalaisista on kiinnostunut vaikuttamaan kaupungin ja oman asuinalueensa kehittämiseen. Vaikuttavimmiksi osallistumisen tavoiksi vantaalaiset kokivat oman lähiympäristön kehittämisen, talkoot, suorat kontaktit päättäjiin ja viranhaltijoihin sekä vanhempainillat. (Kuntalaiskysely 2021 ja Kuntaliiton Kuntalaistutkimus 2020.) Paikalliset tilaisuudet, kyselyt, paneelit ja katselmukset sekä monikielinen viestintä eri kanavissa ovat Vantaan henkilöstön ja luottamushenkilöiden mielestä parhaita keinoja tukea paikallista osallistumista. Myös viestintää osallistumisen vaikutuksista kaupunkiin pidettiin tärkeänä.

Asukasraati ehdotti julkilausumassaan alueellisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittämistä erilaisten kokeilujen kautta. Raati totesi paikallisidentiteettien olevan merkityksellisiä ja tärkeitä osallisuuden kokemukselle. Lisäksi tärkeänä pidettiin kaupungin tukea yhteisöille ja harrastusryhmille sekä tapahtumien järjestämiselle. Raati näki, että matalan kynnyksen tilaisuudet ja tapahtumat ovat tärkeä väylä osallistumiseen. Asukasraati toivoi myös kaupungilta sosiaalisen median hyödyntämistä viestinnässä ja yhteisötyössä.

Osallistuva Vantaa -seminaarissa 30.8.2021 osallistujat kehittivät työpajassa alueellisen osallisuuden tavoitteita. Työpajoissa nousi esiin erilaisten asukkaiden tavoittaminen. Viestinnän toivottiin olevan alueellista, selkeää ja monimediaista esimerkiksi sähköisiä ilmoitustauluja toivottiin lisää. Viestinnän pirstaloituminen eri kanaviin nähtiin yhtäältä ongelmallisena, mutta toisaalta todettiin eri kanavien tavoittavan eri ihmisiä. Myös kaupunkilaisten oman toiminnan tukeminen puhututti. Toivottiin byrokratian helpottamista, selkeitä ohjeita ja mentorointia tai koulutusta alueellisesti. Lisäksi ehdotettiin viestintämahdollisuuksien lisäämistä paikallisille toimijoille. Aluefoorumeihin ehdotettiin mukaan info-osiota Vantaan päätöksenteosta ja toivottiin vuorovaikutteisuutta.

Vantaalla on paikallisdemokratian tukena kokeiltu aluetoimikuntia ja alueellisia kehittämistoimikuntia, molemmissa jäseninä olivat poliittiset luottamushenkilöt. Aluetoimikunnat oli järjestetty suuralueittain, ja ne päättivät aluerahan jakamisesta paikallisille yhdistyksille. Merkitys alueellisen osallisuuden edistämisessä jäi vähäiseksi. Nyt paikallisen kansalaistoiminnan avustuksista päätetään vapaa-ajan lautakunnassa.

Alueelliset kehittämistoimikunnat syntyivät aluetoimikuntien jatkeena, kolmelle vielä suuremmalle alueelle. Tehtävänä oli keskustella ja kommentoida maankäytön ja ympäristön ajankohtaisia asioita. Päätäntävallan puuttuminen nähtiin ongelmallisena. Informaation saaminen jäi päällimmäiseksi

tehtäväksi. Uusi Vantaa -toimikunta päätti vuonna 2019, etteivät toimikunnat jatka uudella strategiakaudella. Kehittämistoimikuntien jäsenet totesivat viimeisissä kokouksissaan, että alueen asukkaita ja järjestöjä tulisi saada mukaan alueellisen osallisuuden edistämiseksi. Vantaalla toimii useita aktiivisia alueellisia asukasjärjestöjä ja -liikkeitä, joiden kanssa kaupunki tekee yhteistyötä. Paikalliset toimijat lisäävät alueidensa yhteisöllisyyttä ja asukkaiden toimintamahdollisuuksia.

Osallistuva Vantaa -mallin mukaan aloitettiin 2018 asukkaiden ehdotuksesta Alueen päivät. Niissä kaupunki jalkautui osaksi alueiden kylä- ja tapahtumapäiviä kertomaan ajankohtaisista suunnitelmista ja vaikuttamismahdollisuuksista. Päivät saivat hyvää palautetta, mutta olivat koronan takia tauolla. Alueelliset uutiskirjeet tuovat tietoa paikallisista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista ja tapahtumista. Lukijakyselyn (2020) vastaajista 60 % piti alueellisia uutiskirjeitä ja Vanda Nyttiä kiinnostavina.

Vantaalla on kokeiltu osallistuvaa budjetointia sosiaali- ja terveystoimessa 2017 ja Meidän Korso -hankkeessa 2018. Laajemmat osallistuvat budjetoinnit toteutuivat osana Myönteisen erityiskohtelun hanketta Martinlaaksossa, Hakunilassa, Havukoskella, Mikkolassa ja Länsimäessä 2020–2022. Kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Paikallisempaa osallistumista yhteistyössä

Toimenpide: Kehitämme asukasfoorumikonseptia vuorovaikutteisemmaksi.

Kutsumme asukasfoorumeihin alueen järjestöt, asukkaat, luottamushenkilöt ja viranhaltijat keskustelemaan ajankohtaisista asioista ja suunnitelmista ja vaikuttamaan niihin ennen päätöksentekoa. Valmistelemme asukasfoorumit yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Hyödynnämme Asukasfoorumeissa erilaisia keskustelumenetelmiä ja otamme käyttöön monipuolisia tapoja vuorovaikuttaa ja osallistua.

Mittari: Arviointi ohjelmakauden puolivälissä ja lopussa, foorumien palaute.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Tuemme paikallista asukasaktiivisuutta.

Keräämme hyviä toimintatapoja nykyisistä asukasliikkeistä, luomme mallin kaupungin osallistumiselle ja tuelle sekä kokeillemme uusia tapoja edistää alueellista ja kaupunginosissa tapahtuvaa osallisuutta.

Kaupungin päämääränä on tukea asukkaiden aktiivisuudesta syntyvää paikallista yhteistyötä kaupunkilaisten, virkahenkilöiden ja luottamushenkilöiden välille. Yhteistyön tavoitteena on tuottaa kiinnostusta vaikuttamiseen omaan lähiympäristöön ja kaupunkiin. Keräämme hyviä toimintatapoja nykyisistä asukasliikkeistä kuten Korson Kyläneuvostosta, Myyrmäki-liikkeestä ja MarjaVerkosta (Kivistö). Kartoitamme ja kontaktoimme paikallisia asukasliikkeitä myös muilla alueille.

Kehitämme mallin kaupungin osallistumiselle ja tuelle. Mallissa kuvaamme prosessit ja roolit kaupungin osallistumiselle, tunnistamme resurssitarpeet sekä listaamme hyviä toimintatapoja ja kuvailemme paikallista yhteistyötä edistävät ja mahdollistavat tekijät.

Teemme pieniä kokeiluja olemassa olevien asukasliikkeiden kanssa. Esimerkiksi tuemme Korsossa luottamushenkilöiden ja asukkaiden verkoston - Korson Kyläneuvoston - vakiintumista ja luomme vuorovaikutuspinnan kyläneuvoston ja viranhaltijoiden välille.

Mittarit: Kokeilujen arviointi. Malli toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit, yhteisöpalvelut, järjestöt

Toimenpide: Uudistamme Alueen päivä -konseptin.

Käynnistämme Alueen päivä -konseptin eli osallistumisen paikallistapahtumiin uudelleen koronapandemiasta johtuneelta tauolta. Varmistamme kaupungin monipuolisen ja aktiivisen osallistumisen. Teemme myös yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, jotta kaikki asukkaalle olennaiset palvelut ja kehittämishankkeet ovat mukana riippumatta organisaatiorajoista.

Mittari: Toteutuneiden Alueen päivien määrä. Mukana olevien toimialojen määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit

Tavoite 2: Osallistuva budjetointi lisää asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia

Toimenpide: Vakiinnutamme osallistuvan budjetoinnin osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja laajennamme sen poikkitoimialaiseksi.

Vuonna 2022 toteutamme yhden alueellisen osallistuvan budjetoinnin projektin, jossa testataan OsallistuvaVantaa.fi-verkkoympäristöön tuotettua osallistuvan budjetoinnin työkalua. Vuodesta 2023 eteenpäin varaamme kaupungin talousarviossa rahaa ja henkilöresurssin alueellisesti toteutettaviin osallistuvan budjetoinnin projekteihin. Vuoteen 2025 mennessä olemme toteuttaneet osallistuvaa budjetointia jokaisella suuralueella. Projekteihin valitaan esimerkiksi kaupunginosat positiivisen erityiskohtelun indikaattorien mukaan. Strategiakaudella vakiinnutamme ja levitämme aiemmista osallistuvan budjetoinnin projekteista kertynyttä osaamista ja hyviä käytänteitä sekä laajennamme osallistuvan budjetointi kattamaan Kaupunkiympäristön ja Kaupunkikulttuurin toimialojen lisäksi myös muut toimialat.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei. Jätettyjen ideoiden määrä, ideoiden jatkokehittämiseen osallistuneiden asukkaiden määrä, äänestäneiden asukkaiden määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit, palvelualueet

Tavoite 3: Viestinnästä paikallisempaa

Toimenpide: Parannamme alueellisia uutiskirjeitä.

Kehitämme alueellisten uutiskirjeiden sisältöä entistäkin kiinnostavammaksi ja kasvatamme niiden levikkiä esimerkiksi markkinoinnilla.

Mittari: Kirjeiden tilaajamäärät ja avausprosentit. Lukijakyselyn tulokset

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Menemme mukaan some-ryhmiin.

Edistämme kaupungin aktiivista osallistumista paikallisissa ja ruotsinkielisessä Facebook-ryhmissä. Teemme yhteistyötä ryhmien moderaattorien kesken ja keräämme heidän toiveensa kaupungin osallistumistavoista. Luomme käytännöt, vastuut ja rakenteet läsnäololle sosiaalisessa mediassa yhteistyössä toimialojen viestintä ja vuorovaikutustiimien kanssa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei, hyödynnettyjen ryhmien määrä

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit

Toimenpide: Näymme paikallislehdissä.

Vantaan osallistumismahdollisuudet näkyvät paikallislehdissä. Tarjoamme paikallislehdille säännöllisesti juttuvinkkejä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Mittari: Julkaistujen uutisten ja artikkelien määrä.

Vastuu: Kaupunkikulttuurin viestintä- ja vuorovaikutustiimi

Tavoite 4: Kaupungin avoimet kohtaamistilat luovat osallisuutta

Toimenpide: Kartoitamme kohtaamistilat.

Kartoitamme erilaiset avoimet kohtaamistilat, joita kaupungilla ovat kirjastojen, asukastilojen ja Vantaa-infojen lisäksi esimerkiksi avoimet päiväkodit. Tuemme tilojen vuorovaikutteisuutta ja asukaslähtöistä aktiivisuutta.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Yhteisöpalvelut, järjestöt

Tavoite 5: Omaehtoisen toiminnan tukeminen

Toimenpide: Tutkimme kumppanuusrahoitusmallin mahdollisuuksia.

Selvitämme kumppanuusrahoitusmallin käyttöä omaehtoisen toiminnan tukemiseksi. Kumppanuusrahoitusmallissa toimintaa rahoittaa kunnan lisäksi muu paikallinen toimija tai rahoitusta kerätään esimerkiksi joukkorahoituksella. Selvityksessä hyödynnämme muiden kuntien esimerkkejä.

Mittari: Selvitys toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Tuemme tapahtumien järjestämistä.

Tuemme avointen, yhteisöllisten ja asukaslähtöisten tapahtumien järjestämistä. Varmistamme, että ohjeet ja tuki tapahtumien järjestämiseen löytyy helposti yhdestä paikasta ja tapahtuman järjestämisestä kiinnostuneet löytävät myös oikeat tahot auttamaan. Helpotamme ohjeistuksella tapahtumien järjestämistä ja niihin liittyvästä byrokratiasta selviämistä.

Mittari: Tapahtumien määrä

Vastuu: Kaupunkikulttuurin viestinnän ja vuorovaikutuksen tiimi

5.3. Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja

"Matalampi kynnys osallistua, osallistumisen epävirallisuus." Asukaskyselyn vastaaja kysyttäessä mikä motivoisi osallistumaan

Vantaalaisten suosituimpia osallistumisen tapoja ovat äänestäminen, sähköiset kyselyt ja palautteen jättäminen verkkosivuilla. (Kuntalaiskysely 2021 ja Kuntaliiton Kuntalaistutkimus 2020) Luottamustehtävässä toimimista ja kuntalaisaloitteen tekemistä pidettiin sähköistä osallistumista vaikuttavampana, mutta ei niin mieluisana. Verrattuna muihin kuntiin, merkittävästi pienempi osa vantaalaisista piti palautekanavaa toimivana (Kuntaliiton Kuntalaistutkimus 2020).

Asukasraati korosti julkilausumassaan, että palautteen jättämisen kaupungin palveluista tulee olla sujuvaa ja vuorovaikutteista. Palautetta tulee voida jättää digitaalisesti yhdessä paikassa ja palautteisiin tulee saada vastaus. Raati ehdotti chat-palvelun käyttöönottoa.

OsallistuvaVantaa.fi -sivuston tarkoitus on koota kaikki kaupungin sähköiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä niistä viestintä yhteen paikkaan. Sivusto aukesi loppuvuonna 2019 ja tavoitti ensimmäisenä vuonnaan noin 20 000 kävijää. Kuitenkin 70 % kuntalaiskyselyn vastaajista ei ollut kuullut sivustosta.

Poikkeukselliset olosuhteet koronapandemian aikana ovat myös havahduttaneet kehittämään uusia osallistumisen muotoja, jotka eivät ole aika- tai paikkasidonnaisia. Samalla huomattiin, että digitaaliset ratkaisut tuovat vanhoihinkin konsepteihin mukaan uusia osallistujaryhmiä. Esimerkiksi Asukasfoorumeihin osallistui etänä enemmän ja erilaisia vantaalaisia kuin aiempiin vain lähitilaisuutena järjestettyihin tilaisuuksiin.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Käyttäjälähtöiset ja matalan kynnyksen osallistumisen digipalvelut

Toimenpide: Parannamme sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä kaupunkilaisten kanssa.

Arvioimme OsallistuvaVantaa.fi käytettävyyttä ja kehitämme osallisuusympäristöä yhdessä asukkaiden kanssa. Lisäämme OsallistuvaVantaa.fi tunnettuutta kaupunkilaisten keskuudessa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei. Osallisuuskyselystä tunnettuusprosentti.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Kehitämme monipuolista, kattavaa ja vilkasta sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä työntekijöiden kanssa.

Kehitämme OsallistuvaVantaa.fi:stä osallistumisen ja vaikuttamisen kotipesän, jonka kautta kaupunkilainen löytää kaikki osallistumisen ja vaikuttamisen kanavat. Esimerkiksi linkitämme muita vaikuttamisen palveluita osaksi sivustoa. Varmistamme, että OsallistuvaVantaa.fi:ssä on esillä monipuolisesti erilaisia osallistumismahdollisuuksia ja koulutamme Vantaan työntekijät käyttämään sivustoa jouhevasti.

Mittari: Koulutettujen työtekijöiden määrä. Projektien jakautuminen toimialoittain.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Luomme yhteisiä digiratkaisuja hyvinvointialueen kanssa

Kehitämme Vantaan ja Vantaa-Kerava hyvinvointialueen osallistumisen digipalveluita yhdessä hyvinvointialueen kanssa, jotta osallistuminen, vaikuttaminen ja palautteen antaminen on asukkaille mahdollisimman helppoa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Hyvinvointialue

Tavoite 2: Edistämme digikokeiluja

Toimenpide: Kokeilemme pelillistämistä.

Selvitämme erilaisia pelillistämisen vaihtoehtoja lasten ja nuorten osallistumisen tukemiseksi. Teemme pelillistämisen kokeiluja.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Kasvatuksen ja oppimisen viestintä- ja vuorovaikutustiimi

Toimenpide: Kokeilemme digitaalisia kaupunkimalleja.

Selvitämme ja testaamme helppokäyttöisten 3D-5D -kaupunkimallien käyttöä vuorovaikutusprosesseissa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Kaupunkiympäristön viestintä- ja vuorovaikutustiimi

Tavoite 3: Vuorovaikutteinen etäosallistuminen

Toimenpide: Kehitämme ja jatkamme koronapandemian aikana opittua etävuorovaikutusta.

Kannustamme ja koulutamme työntekijöitä vuorovaikutteisten etä- ja hybriditilaisuuksien järjestämiseen. Järjestämme Asukasfoorumit hybridimallilla.

Mittari: Koulutusten määrä. Asukasfoorumit toteutuneet hybridimallilla kyllä/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Pilviagentit, HR

5.4. Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua

"Monesti kuunneltu kauniisti ja sitten sanottu, ettei käy tuommoinen edes keskustelematta tarkemmin. Siis tilaisuuksien pitää olla oikeasti keskusteluja, joiden anti myös vaikuttaa."
Asukaskyselyn vastaaja

Eri näkökulmat huomioiva vuorovaikutus rakentaa ymmärrystä ja luottamusta sekä luo pohjaa päätöksenteolle. Deliberaatiolla tarkoitetaan puntaroivaa demokratiaa, joka edellyttää keskenään tasa-arvoisten ihmisten käymää keskustelua.[11] OECD:n suositusten mukaan kansalaisyhteiskunnan toimijoille olisi annettava säännöllisemmin palautetta heidän osallistumisestaan ja erityisen tärkeää olisi edistää edustuksellisten deliberatiivisten osallistumismenetelmien ja dialogien käyttöä sekä varmistaa, että myös erityisen haavoittuvassa asemassa olevilla on mahdollisuus osallistua.[12]

Keskustelun ja yhteisten asioiden harkinnan tueksi on muodostettu esimerkiksi kansalaispaneeleja. Asukkaista satunnaisotannalla muodostetut paneelit ovat mm. Saksassa, Yhdysvalloissa ja Espanjassa täydentäneet tai valvoneet poliittista päätöksentekoa tai pyrkineet ratkomaan monimutkaisia ja pidempikestoisia haasteita. Osa on institutionalisoitu pysyviksi rakenteiksi, joskin vaihtuvin satunnaisotannalla valituin jäsenin.[13] Deliberatiivisen demokratian instituutin mukaan eri kantojen huolellinen puntaroiminen voi auttaa erityisesti, kun päätösasia on vaikea ja monimutkainen. Lisäksi raadit lisäävät osallistujien harkintakykyä ja yhteisen hyvän ajattelua, ymmärrystä erilaisista mielipiteistä ja päätöksenteon vaikeuksista, demokratiataitoja ja uskoa omiin vaikutusmahdollisuuksiin ja saattavat myös muuttaa mielipiteitä.[14] Kansalaiskeskustelujen vakiinnuttaminen edistää tutkimusten mukaan kansalaisten mielipiteiden rakentavaa kanavoimista päätöksentekoon, vahvistamaan osapuolten luottamusta ja sujuvoittaa päätöksenteon prosesseja.[15]

Asukasraati on esimerkki deliberatiivisesta demokratiasta. Grönlundin mukaan asukkaita monipuolisesti edustavien puntaroivien kansalaisraatien tarkoituksena on 1) edistää julkista keskustelua, 2) kouluttaa osallistujia politiikan sisältöjen ja demokratian toimintatapojen suhteen ja 3) tuottaa tietoa poliittisten päätösten tueksi. Myös deliberatiivinen mielipidemittaus edistää näitä.[16] Käytännössä raadit täydentävät usein virallista päätöksentekoa, jolloin päätösvalta säilyy valtuustolla.

[11] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://paloresearch.fi/blogs/mita-on-deliberatiivinen-demokratia/
[12] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://avoinhallinto.fi/oecdn-luottamusarviointi/
[13] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://carnegieeurope.eu/2019/11/26/new-wave-of-deliberative-democracy-pub-80422?fbclid=IwAR18f3xtVZ24rbdFaHI9aLvp4aew2PzXyS4xI1fh3TTOe2mK6FhFLMtq6Dk
[14] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. http://www.deliberaatio.org/~delibero/wordpress/?p=1909
[15] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://www.oecd.org/gov/innovative-citizen-participation-and-new-democratic-institutions-339306da-en.htm
[16] Verkkosivulla käyty 18.11.2021. https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/kaupunkisymposium-gronlund

Asukasraateja on kokeiltu Vantaalla mm. strategiaprosessin yhteydessä. Vantaalle perustettiin vuonna 2021 Vantaan vaikuttajat -asukaskehittäjäryhmä, josta muodostettavien projektikohtaisten asukasraatien avulla eri taustoista tulevien vantaalaisten ääni ja mielipiteet saadaan monipuolisesti kuuluviin. Asukasraadit työstävät omia teemakokonaisuuksiaan ja tuottavat valmistelutyön tueksi esimerkiksi julkilausuman, johon on tiivistetty keskusteluissa esille nousseet raadin tärkeänä pitämät asiat.

Toinen rakentavan kohtaamisen menetelmä on Erätauko-dialogi, joka tuo eri taustaisia ihmisiä keskustelemaan rakentavasti. Erätaukoa voi hyödyntää, kun halutaan lisätä ymmärrystä jostain asiasta, esimerkiksi osana prosessin alkukartoitusta ennen toimenpiteiden ja ratkaisujen etsimistä. Vantaan henkilökuntaa on koulutettu käyttämään Erätauko-menetelmää 2019 ja 2020–2021.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Puntaroiva keskustelu vakiintunut osa päätösten valmistelua

Toimenpide: Hyödynnämme asukasraateja päätösten valmistelussa.

Hyödynnämme asukasraateja kaikilla toimialoilla päätösten valmistelussa esimerkiksi strategia- ja ohjelmatyössä sekä palveluiden kehittämisessä. Osallisuuspalvelut kouluttavat työntekijöitä asukasraatimenetelmän käyttöön ja tiedottavat menetelmän mahdollisuuksista. Varmistamme, että asukasraatien keskustelu on laadukasta, edustavaa ja vaikuttavaa. Arvioimme ja kehitämme asukasraatien julkilausumien käsittelyä valtuustossa ohjelmakauden aikana.

Mittari: Toteutuneiden raatien määrä ja jakautuminen toimialoille, valtuuston käsittelemien julkilauselmien määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit

Tavoite 2: Laadukkaan ja rakentavan keskustelun menetelmät käytössä palveluissa ja yhteiskehittämisessä

Toimenpide: Hyödynnämme Erätauko-dialogeja.

Osallisuuspalvelut järjestävät Erätauko-menetelmän koulutuksia. Hyödynnämme menetelmää toimialoilla asukasvuorovaikutuksessa.

Mittari: Koulutettujen Erätauko-ohjaajien määrä ja jakautuminen toimialoittain.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Säilytämme dialogisen verkostotyön osaamisen.

Varmistamme Sosiaali- ja terveystoimen siirtyessä hyvinvointialueelle, että siellä oleva osaaminen verkostokonsulttien ja dialogisen verkostotyön[17] käytöstä säilyy kaupungin käytössä. Hyödynnämme verkostokonsultteja useilla toimialoilla asukkaiden osallisuuden edistämiseen.

[17] Dialogisessa verkostotyössä asukkaan kanssa toimivat ammattilaiset ja hänen läheisensä kokoontuvat verkostokonsulttien johdolla keskustelemaan ja etsimään ratkaisuja.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Dialogisen verkostotyön ohjausryhmä

Toimenpide: Edistämme sosiaalisen kuuntelun menetelmän käyttöönottoa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Sosiaalisen kuuntelun työryhmä

Kumppanit: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Koulutamme henkilöstöä hyödyntämään asukkaiden palautteita ja arjen innovaatiota dialogisten ja palvelumuotoilun menetelmien avulla.

Mittari: Järjestettyjen koulutusten määrä

Vastuu: Henkilöstöpalvelut

Kumppanit: Osallisuuspalvelut

5.5. Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta

"I would like to say yes to many of these, but I feel actively excluded as a non-Finnish speaking resident. Only signs forbidding things are in English. […] This just tells me that the Finnish speaking community doesn't want me to engage in any activities in society but wants to tell me what not to do." ("Haluaisin sanoa kyllä moniin näistä, mutta tunnen itseni aktiivisesti poissuljetuksi ei-suomea puhuvana asukkaana. Vain kieltokylttejä on englanniksi … Tämä vain kertoo minulle ettei suomea puhuva yhteisö halua minun osallistuvan yhteiskunnallisiin aktiviteetteihin mutta haluaa kertoa minulle, mitä ei saa tehdä") Asukaskyselyn vastaaja

Osallisuus on vahvasti yhteydessä hyvinvointiin. Matalan osallisuuden kokemuksen on THL:n mukaan todettu liittyvän muun muassa vakavaan psyykkiseen kuormittuneisuuteen, yksinäisyyteen ja huonoksi koettuun työkykyyn. Kokemus osallisuudesta lisää hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen ja omiin mahdollisuuksiin.

Vantaan kyselyissä ja asukastilaisuuksissa ovat useimmin edustettuina työssäkäyvät ja korkeasti koulutetut, jotka puhuvat äidinkielenään suomea. Omistusasujat osallistuvat vuokra-asujia useammin. Eläkeläiset ja opiskelijat vastaavat, mutta nuoria ei tavoiteta edustavasti ilman erillistä painotusta. Työttömien ja vieraskielisten osallistuminen jää usein myös alhaiseksi ilman erityishuomiota. Miehet ovat kyselyissä usein aliedustettuina. Kaikille avoimet kyselyt ja tilaisuudet tarvitsevat rinnalleen kohdennetumpaa viestintää ja satunnaistettua otantaa.

Kiinnostus vaikuttaa lähiympäristöön on ikäryhmissä suurinta 60–69-vuotiaiden ja vähäisintä alle 30-vuotiaiden keskuudessa Asuinalueen kehittämiseen osallistumisesta olivat eniten kiinnostuneita Hakunilan ja Aviapoliksen suuralueiden asukkaat. Vähiten kiinnostuneita olivat Korson ja Koivukylän asukkaat (Vantaan Asukasbarometri 2020).

Jotta yhä useampi saisi tietoa kaupungin palveluista ja useamman ääni tulisi kuulluksi kunnan kehittämisessä ja päätöksenteossa, vaatii heikosti edustettujen osallisuuden tukeminen toimia. Jos on huoli perustoimeentulosta, energiaa ja kiinnostusta vaikuttamiseen ei välttämättä ole. Yhteisen pöydän hävikkiruoka-apu, joka toteutetaan yleensä yhteisöruokailuina esimerkiksi asukastiloissa, on hyvä tapa tukea osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja tavoittaa heikoiten edustettuja.

Vantaan henkilöstökyselyssä kysyttiin keiden osallisuutta tulisi tukea enemmän. Vastauksissa toistuivat kymmeniä kertoja lapset, nuoret, maahanmuuttajat/vieraskieliset sekä hiljaiset äänet ja (digi)syrjäytyneet. Myös vanhusten ja vammaisten, ja toisaalta aivan kaikkien osallisuuden tukeminen mainittiin useamman kerran. Osallistumisen tapojen saavutettavuus ja esteettömyys ovat ensisijaisen tärkeitä.

Vantaalaiset vaikuttamistoimielimet edustavat eri asukkaiden ryhmiä. Vanhus- ja vammaisneuvostot, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta, nuorisovaltuusto sekä Svenska kommittén tuovat viiteryhmänsä ajatukset ja kannat esiin valmistelussa. Nekään eivät tavoita kaikkia: esimerkiksi ei-kotoutumisprosessissa olevat maahanmuuttajat, kehitysvammaiset ihmiset itse (ei järjestöedustajat) ja ammattikoululaiset tarvitsevat enemmän osallistumismahdollisuuksia.

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kunta. Vieraskielisiä väestöstä on 20,2 %. Vuonna 2019 Cultura ry teki selvitystyön venäjän- ja arabiankielisten vantaalaisten kokemuksista. Raportti sisältää useita kehittämisehdotuksia vieraskielisten vantaalaisten huomioimiseksi. Muun muassa selkokielisen palveluviestinnän tarve ja monikulttuuristen asukastilaisuuksien toteuttaminen nousivat esiin kehittämiskohteina. Tutkimukseen osallistuneiden osallisuuden kokemus oli alhaisempaa kuin vantaalaisilla keskimäärin. Culturan selvityksen vastaajat tunsivat kaupungin virallisia tiedotuskanavia heikommin kuin vantaalaiset keskimäärin. Ystävät ja tutut olivat merkittävin tiedonsaannin lähde kaupungin asioista venäjän- ja arabiankielisillä vastaajilla ja luotettavan tiedon puute tunnistettiin yhtenä ongelmakohtana selvityksessä.

Lapset ja nuoret ovat erityisryhmä, joka tarvitsee tukea osallisuuden toteutumiseen. Kouluterveyskysely 2019 kertoo Vantaan lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja osallisuudesta. Eniten samaa mieltä vastaajat olivat väittämistä "Pystyn vaikuttamaan elämäni kulkuun" ja "Koen että minuun luotetaan". Vähiten samaa mieltä oltiin "Koen päivittäiset tekemiset mielekkäiksi" ja "Koen, että elämälläni on tarkoitus" väittämien kanssa. Viikoittainen harrastus on lähes kaikilla, mutta liikkuvien osuus on vähentynyt.[18] Lasten oikeuksien ja osallisuuden paremmaksi tukemiseksi Vantaa on liittynyt mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -ohjelmaan.

Luottamushenkilöt tarjosivat kyselyvastauksissaan heikoimmin edustettujen tavoittamiseen vastaajat ratkaisuiksi erityisesti jalkautumista sinne, missä ihmiset ovat ja suoraa vuorovaikutusta. Lisäksi mainittiin otantakirjeet, yhteistyö järjestöjen kanssa sekä vuorovaikutuskanavien tunnettuuden parantaminen ja sosiaalisen median hyödyntäminen.

Asukasraati nosti julkilausumassaan syrjään jäävien ryhmien huomioinnin erityisen tärkeäksi teemaksi. Hiljaiset ryhmät tulisi huomioida hyvin palveluiden suunnittelussa ja kiinnittää huomiota syrjäytymisen ennalta ehkäisyyn. Raati nosti hiljaisista ryhmistä esiin lapset ja toivoi, että Vantaan koulut ja oppilaitokset voimauttavat osallisuuteen yhteiskunnassa. Raati ehdotti kouluihin demokratiakasvatuksen sekä vapaaehtoistyön mahdollisuuksien lisäämistä.

[18] Verkkosivuilla käyty 18.11.2021. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147883_Kouluterveyskyselyn_2019_kooste.pdf

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta – toimintasuunnitelman mukaan, esimerkiksi tiivistämällä kodin ja varhaiskasvatuksen sekä kodin ja koulun yhteistyötä.

Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä yhteistyötä toimialojen välille ja kehittämällä osallisuuden menetelmiä lasten ja nuorten näkökulmasta. Kehitämme Lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toimenpiteiden mukaisesti 2022–2023.

Mittari: Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen kyllä/osittain/ei. Osallisuuden menetelmien lapsiystävällisyyden arviointi ohjelmakauden alussa, puolivälissä ja lopussa.

Vastuu: Osallisuuspalvelut, Lapsi ystävällinen kunta -asiantuntijatyöryhmä ja koordinaatioryhmä, Kasvatuksen ja oppimisen toimialan osallisuustyöryhmä

Tavoite 2: Vieraskielisten osallisuuden vahvistaminen

Toimenpide: Panostamme selkokielisiin ja vieraskielisiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.

Kannustamme ja koulutamme selko- ja monikielisyyteen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien suunnittelussa.

Mittari: OsallistuvaVantaa.fi:ssä käännettyjen projektisivujen ja kyselyjen määrä. Kaupunkitasoisten vieraskielisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien määrä.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Luomme uusia menetelmiä ja toimintatapoja.

Kehitämme yhteistyössä monikulttuuristen järjestöjen kanssa osallisuuden menetelmiä ja toimintatapoja, jotka luovat luottamusta vieraskielisten asukkaiden ja kaupungin välille sekä lisäävät vieraskielisten osallisuutta.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Monikulttuurisuus asiainneuvottelukunta, yhteisöpalvelut, järjestöt

Tavoite 3: Syrjäytymisvaarassa olevien osallisuuden tukeminen

Toimenpide: Luomme uusia toimintamalleja.

Tuomme osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lähemmäs syrjäytyneitä ja syrjäytymisvaarassa olevia vantaalaisia. Osallisuuspalvelut käynnistävät yhteistyön näiden ryhmien kanssa työskentelevien kaupungin ammattilaisten ja sidosryhmien kanssa uusien toimintamallien kehittämiseksi.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: esimerkiksi etsivä nuorisotyö, Yhteinen pöytä, sosiaalipalvelut, järjestöt

Toimenpide: Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä.

Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä suunnittelussa ja kehittämisessä. Sosiaali- ja terveystoimen siirtyessä hyvinvointialueelle varmistetaan, että siellä oleva osaaminen kokemusasiantuntijoiden hyödyntämisestä säilyy kaupungin käytössä. Vahvistetaan KAP-Vantaan toimintaa osallisuuden menetelmänä ja viestitään sen mahdollisuuksista työntekijöille.

Mittari: Kehittämisprojekteihin tilattujen kokemusasiantuntijoiden määrä

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: KAP-Vantaa hanke

Toimenpide: Lisäämme osaamista esteettömien tilaisuuksien järjestämisestä.

Vahvistetaan työntekijöiden osaamista esteettömien asukastilaisuuksien järjestämiseen ja varmistetaan tarvittavat välineet ja resurssit. Järjestetään induktiosilmukka ja viittomakielen tulkkaus asukasfoorumeihin.

Mittari: Koulutusten määrä. Asukasfoorumeissa toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Tavoite 4: Digiosallistumisen esteiden poistaminen.

Toimenpide: Kehitämme osallisuuspuhelimesta sujuvan vaihtoehdon digiosallistumiselle.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Osallisuuspalvelut

5.6. Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa

“Asioiden esittelyn lisäksi avoin keskustelufoorumi määräajaksi ennen päätöksentekoa asiaan liittyen. Jokaiseen asiaan voi avata oman keskustelun, jonka sitten sulkee ennen päätöksentekoa.” Asukaskyselyn vastaaja

Kuntavaalien äänestysprosentti jäi Vantaalla matalaksi. Suoraa osallistumista tarvitaan täydentämään edustuksellista demokratiaa. Asukkaiden, luottamushenkilöiden ja kaupunkiorganisaation välisen dialogin kehittäminen voi tuoda uusia ulottuvuuksia osallisuustyöhön sekä parantaa tiedonkulkua ja luottamuksen rakentamista. Edustuksellinen ja suora demokratia täydentävät toisiaan.

Kuntaliiton Kuntapäättäjätutkimuksessa 2020 kohderyhmänä olivat kunnanvaltuutetut, hallituksen jäsenet, lautakuntien puheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat. Osallisuuden ja vaikuttamisen kehittämiseen liittyen vantaalaiset vastaajat (n=36) suhtautuivat myönteisimmin yhteiskehittämisen

lisäämiseen yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa. Myös kunnan asukkaiden mielipiteiden selvittäminen ennen päätöksentekoa ja raatien ja paneelien käyttö isojen kokonaisuuksien valmistelussa sai kannatusta. Näissä Vantaa suhtautui myönteisemmin tai yhtä myönteisesti kuin verrokkikunnat. Sen sijaan päätösten valmisteluun liittyvissä väittämissä Vantaa erottui toiseen suuntaan. Verrokkikuntia harvemmin koettiin asioiden valmistelu avoimena ja läpinäkyvänä tai valmistelussa olevista asioista keskustelu tai viranhaltijoilta saatavat lisätiedot riittävinä. Ennakkovaikutusten arviointia käytettiin myös vähemmän.

Vantaan luottamushenkilöille maaliskuussa 2021 tehdyssä kyselyssä (n=29) suurin osa piti keskustelutilaisuuksia ja kyselytunteja hyvänä tapana parantaa vuorovaikutusta asukkaiden kanssa. Vähintään puolet vastaajista valitsi myös jalkautumisen asuinalueille ja aktiivisemman läsnäolon sosiaalisessa mediassa keinona tukea vuorovaikutusta. Muina keinoina mainittiin mm. parempi viestintä kuntalaisaloitteista sekä Vantaa-kanavalle valtuustoryhmien infot.

Henkilöstökyselyssä päätöksenteon avoimuutta nähtiin lisättävän parhaiten näin: avoin ja riittävän varhainen viestintä valmistelussa olevista asioista, joka tapahtuu monikanavaisesti ja kaikille ymmärrettävästi. Asiakirjojen löydettävyys nettisivuilla sekä päätöksenteon striimaus Vantaa-kanavalle mainittiin useamman kerran.

Vantaan vaikuttamistoimielimille tehtiin kysely vaikuttamisesta syksyllä 2019. 23 vastaajasta 65 % koki, että toimielin pystyy vaikuttamaan hyvin. 48 % koki, että pystyy itse vaikuttamaan hyvin toimielimen jäsenenä. Vastaajat pitivät suoria kontakteja, palautteen antoa tai oman taustajärjestön kautta vaikuttamista vaikuttamistoimielintä vaikuttavampana. Lisää tietoa kaupungin organisaatiosta/päätöksenteosta ja hyvistä käytännöistä kaivattiin.

Kuntalaiskyselyn vastaajista Vantaan päätöksenteon koki oikeudenmukaiseksi 21 %, mikä on linjassa muiden kuntien kanssa. Luottamus päättäjiin oli tasaista, 27 % (kaikki kunnat 28 %). Jo kolmasosa uskoi luottamushenkilöiden ajavan vilpittömästi kunnan parasta (2017 17,1 %). Kiinnostus kunnallispolitiikkaan on Vantaalla hieman korkeampaa kuin muissa kunnissa. Kunnallinen luottamustehtävä kiinnostaa 6 % vantaalaisista. Suoran vaikuttamisen kannatus nousi. Liki puolet oli samaa mieltä väittämän “Tärkeimmistä asioista tulisi järjestää kunnallinen kansanäänestys” kanssa ja internetäänestyksen kannatti melkein 60 %. Äänestysiän laskua 16 vuoteen kannatti melkein neljännes.

2017 kysyttiin myös järjestötoimintaan osallistumista ja sen vaikuttavuutta. 18,8 % vantaalaisista vastaajista osallistui liikuntaseuran, 12,9 % asukasyhdistyksen ja 11,8 % ammattiyhdistyksen toimintaan. Vaikuttavammiksi sen sijaan arvioitiin poliittiseen puolueeseen (39,8 %) ja kaupunginosayhdistykseen (36,8 %) kuuluminen. Asukasyhdistys arvioitiin 3. vaikuttavimmaksi (33,8 %).

Asukasraati esitti julkilausumassaan, että asukaslähtöinen toiminta ja yhteistyöasukkaiden kanssa ovat valmistelun peruspilareita. Raati toivoi erityisesti, että kaupungin palveluja kehitetään yhteistyössä asukkaiden kanssa. Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien viestinnässä sekä päätösviestinnässä tulisi raadin mukaan panostaa tavoitteen selkeään ilmaisuun. Raati ehdotti, että kaupungissa tulisi järjestää matalan kynnyksen tilaisuuksia, joissa tavata päätöksentekijöitä ja työntekijöitä.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Asukasvuorovaikutus on suunnitelmallista

Toimenpide: Kannustamme asukasvuorovaikutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Edistämme osallisuussuunnitelman käyttöä hankkeiden, projektien ja palveluiden kehittämisen osallisuuden suunnittelussa koulutuksin ja konsultoinnein.

Mittari: Koulutetun henkilökunnan määrä, osallisuuspalvelujen saamat tukipyynnöt

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Toimenpide: Lisäämme asukasosallisuuden osaksi päätöksiä.

Teemme asukasvuorovaikutuksesta näkyvän osan päätösten valmistelua. Ohjeistamme esittelijät kertomaan, miten asukkaita on kuultu valmisteluprosessissa. Selvitämme mahdollisuutta lisätä päätösasiakirjoihin tietoa asukkaiden kuulemisesta. Selvityksessä tunnistetaan ne päätöstyypit, joissa asukkaiden kuuleminen on tehtävä.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat

Toimenpide: Selkiytetään toimialojen osallisuussuunnitelmien päivitysprosessit ja tavoitteena on viedä ne jatkossa toimielimien kuten lautakuntien käsittelyyn

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei

Vastuu: Osallisuuspalvelut

Kumppanit: Toimialojen viestintä- ja vuorovaikutustiimit

Tavoite 2: Luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelu vahvistuu

Toimenpide: Otamme käyttöön uusia paikkoja ja tapoja luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelulle.

Edistämme luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelua asukasfoorumeissa ja Alueen päivissä.

Mittari: Palautekyselyt luottamushenkilöille.

Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat

Toimenpide: Kokeilemme verkkokeskusteluja.

Luomme mallin, jolla luottamushenkilöt ja asiantuntijat voivat ennen päätöksentekoa keskustella verkossa asukkaiden kanssa.

Mittari: Toteutunut kyllä/osittain/ei.

Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan osallisuusvastaavat, Osallisuuspalvelut

Tavoite 3: Päätöksenteon avoimuuden lisääminen

Toimenpide: Teemme avoimempaa viestintää kaupunkitasoisesta päätöksenteosta.

Kehitämme viestimistä avoimemmaksi, kiinnostavammaksi ja tavoittavammaksi esimerkiksi hyödyntäen sosiaalista mediaa. Luomme vuoden 2022 aikana suunnitelman toteutuksesta ja edistämme sitä ohjelmakauden ajan.

Mittari: Suunnitelma tehty kyllä/osittain/ei. Suunnitelman toteutumisen arviointi.

Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintätiimi

Toimenpide: Parannamme palautepalvelun käyttämistä.

Teemme palautepalvelusta ja kuntalaisaloitteesta markkinointikampanjan, jossa selvennetään mihin tarkoituksiin ne sopivat ja edistetään palautejärjestelmän käyttöä. Tavoitteena on kohdentaa aloitteet ja palautteet oikein.

Mittari: Aloitteiden ja palautteiden määrä ennen ja jälkeen kampanjan.

Vastuu: Kaupunkistrategian ja johdon toimialan viestintätiimi

Tavoite 4: Vaikuttamistoimielinten vaikuttavuus kasvaa

Toimenpiteet: Järjestämme vähintään yhden kokouksen vuodessa avoimena kuntalaisille.

Mittari: Avoimet kokoukset/vaikuttamistoimielin.

Vastuu: Vaikuttamistoimielinten koordinaattorit ja puheenjohtajat

Toimenpiteet: Kehitämme vaikuttamistoimielinten viestintää näkyvämmäksi sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla.

Mittari: Toimielinten tunnettuus vaikuttamiskanavana.

Vastuu: Vaikuttamistoimielinten koordinaattorit

Kumppanit: Kaupunkikulttuurin sekä Kasvatuksen ja oppimisen toimialan viestintätiimit

6. Valmisteluprosessi

Osallistuva Vantaa -ohjelma on valmisteltu vuorovaikutteisesti asukkaiden, henkilökunnan ja luottamushenkilöiden kanssa. Valmistelua johti osallisuusstrategiateeman johtoryhmä sekä koordinoi ja toteutti Osallisuuspalvelut.

Ohjelmaan liittyviin kyselyihin vastasi keväällä 2021 yhteensä 912 vantaalaista asukasta, luottamushenkilöä ja kaupungin työntekijää. Satunnaisotannalla koostettu asukasraati oli mukana valmistelussa touko-elokuussa 2021. Valmistelua käsiteltiin keväällä 2021 vaikuttamistoimielimissä, kaupungin johtoryhmässä, kaupunginhallituksessa sekä vapaa-ajan lautakunnassa.

Ohjelma oli avoimella kommentoinnilla OsallistuvaVantaa.fi-alustalla kesällä 2021. Ohjelman aiheista järjestettiin myös erillisiä sidosryhmäpalavereita, verkkokeskustelu ja seminaari. Ohjelman valmistelussa huomioitiin lisäksi toimialojen osallisuussuunnitelmat, toimialojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vuosiraportointi, Vantaalla tehdyt kuntalaiskyselyt, Kuntaliiton

Kuntalaistutkimus sekä ajankohtaista osallisuuskeskustelua ja -tutkimusta. Valmistelussa huomioituun myös muut ohjelmat, joissa on linjauksia osallisuudesta

- Järjestöyhteistyön ohjelma
- Vantaan asukastilaohjelma
- Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma 2019–2021 (MEK)
- Lähiöohjelmassa 2020–2022
- Vantaan kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa
- Vantaan kulttuurilinjausten 2021–2030
- Kirjasto 2030
- Vantaan Hyvinvointiohjelma 2018–2022
- Resurssiviisauden tiekartta

7. Liitteet

- Osallistuva Vantaa -ohjelma
- Osallistuva Vantaa - tavoitteet ja toimenpiteet taulukossa
- Toimialojen osallisuussuunnitelmat 2021
    - Kaupunkikulttuuri
    - Kaupunkistrategia ja johto
    - Kasvatus ja oppiminen
    - Kaupunkiympäristö
    - Sosiaali- ja terveystoimi

Teema	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Mittarin lähtötaso	Toteutus
Päätavoitteet					
	Tavoite 1: Vantaalaiset kokevat osallisuutta.		Osallisuusindikaattori	77 (0-100, vuosi 2020)	
	Tavoite 2: Vantaalaiset ovat tyytyväisiä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa.		Tyytyväisten ja melko tyytyväisten osuus	31% (vuosi 2020)	
	Tavoite 3: Vantaan äänestysprosentti nousee kuntavaaleissa.		Äänestysprosentti	48,4 % (kuntavaalit 2021)	
	Tavoite 4: Asukasvuorovaikutuksen kanavat ovat tunnettuja.		Tunnettuus	uusi mittari	
Vahvistamme alueellista osallisuutta					
	Tavoite 1: Paikallisempaa osallistumista yhteistyössä				
		Toimenpide: Kehitämme asukasfoorumikonseptia vuorovaikutteisemmaksi.	Arviointi ohjelmakauden puoliväliissä ja lopussa, foorumien palaute.		2023
		Toimenpide: Tuemme paikallista asukasaktiivisuutta.	Kokeilujen arviointi. Malli toteutunut kyllä/osittain/ei.		Koko kausi
		Toimenpide: Uudistamme Alueen päivä -konseptin.	Toteutuneiden Alueen päivien määrä. Mukana olevien toimialojen määrä.	uusi mittari	2022
	Tavoite 2: Osallistuva budjetointi lisää asukkaiden vaikuttamismahdollisuuksia				
		Toimenpide: Vakiinnutamme osallistuva budjetointi osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja laajennamme sen poikkitoimialaiseksi.	Toteutunut kyllä/osittain/ei. Jätettyjen ideoiden määrä, ideoiden jatkokehittämiseen osallistuneiden asukkaiden määrä, äänestäneiden asukkaiden määrä.	Havukoski, Länsimäki, Mikkola 2021: ideoita 277, jatkokehittämiseen osallistuneita 28, ääniä 671	Koko kausi
	Tavoite 3: Viestinnästä paikallisempaa				
		Toimenpide: Parannamme alueellisia uutiskirjeitä.	Kirjeiden tilaajamäärät ja avausprosentit. Lukijakyselyn tulokset	uusi mittari	2023
		Toimenpide: Menemme mukaan some-ryhmiin.	Toteutunut kyllä/osittain/ei, hyödynnettyjen ryhmien määrä	uusi mittari	2022
		Toimenpide: Näymme paikallislehdissä.	Julkaistujen uutisten ja artikkelien määrä.	uusi mittari	Koko kausi
	Tavoite 4: Kaupungin avoimet kohtaamistilat tukevat osallisuutta				
		Toimenpide: Kartoitamme kohtaamistilat.			2024
	Tavoite 5: Omaehtoisen toiminnan tukeminen		Toteutunut kyllä/osittain/ei.		
		Toimenpide: Tutkimme kumppanuusrahoitusmallin mahdollisuuksia.	Selvitys toteutunut kyllä/osittain/ei		2024
		Toimenpide: Tuemme tapahtumien järjestämistä.	Tapahtumien määrä	Ilmoituksia Vantaan tapahtumakalenterissa 969 kpl (vuosi 2020)	2022
Kokeilemme ja kehitämme osallisuuden digiratkaisuja					
	Tavoite 1: Käyttäjälähtöiset ja matalan kynnyksen osallistumisen digipalvelut				
		Toimenpide: Parannamme sähköistä osallisuusympäristöä yhdessä kaupunkilaisten kanssa.	Toteutunut kyllä/osittain/ei. Osallisuuskyselystä tunnettuusprosentti.	29 % (vuosi 2020)	2023 alkaen
		Toimenpide: Kehitämme monipuolista, kattavaa ja viikasta sähköistä osallisuusympäristöä.	Koulutettujen työntekijöiden määrä. Projektien jakautuminen toimialoittain.	uusi mittari	Koko kausi
		Toimenpide: Luomme yhteisiä digiratkaisuja hyvinvointialueen kanssa.	Toteutunut kyllä/osittain/ei.		2024
	Tavoite 2: Edistämme digikokeiluja				
		Toimenpide: Kokeilemme pelillistämistä.	Toteutunut kyllä/osittain/ei.		2024
		Toimenpide: Kokeilemme digitaalisia kaupunkimalleja.	Toteutunut kyllä/osittain/ei		2025
	Tavoite 3: Vuorovaikutteinen etäosallistuminen				
		Toimenpide: Kehitämme ja jatkamme koronapandemian aikana opittua etävuorovaikutusta.	Koulutusten määrä. Asukasfoorumit toteutuneet hybridimalleilla kyllä/ei.	uusi mittari	2022
Kohtaamme ja käymme puntaroivaa keskustelua					
	Tavoite 1: Puntaroiva keskustelu vakiintunut osa päätösten valmistelua.				
		Toimenpide: Hyödynnämme asukasraateja päätösten valmistelussa.	Toteutuneiden raatien määrä ja jakautuminen toimialoille, valtuuston käsittelemien julkilauselmien määrä.	3 (vuosi 2020)	Koko kausi
	Tavoite 2: Laadukkaan ja rakentavan keskustelun menetelmät käytössä palveluissa ja yhteiskehittämisessä.				
		Toimenpide: Hyödynnämme Erätauko-dialogeja.	Koulutettujen Erätauko-ohjaajien määrä ja jakautuminen toimialoittain.	uusi mittari, vuonna 2021 koulutettuja 53	2023
		Toimenpide: Säilytämme dialogisen verkostotyön osaamisen.	Toteutunut kyllä/osittain/ei		2023
		Toimenpide: Edistämme sosiaalisen kuuntelun menetelmän käyttöönottoa.	Toteutunut kyllä/osittain/ei		
		Toimenpide: Koulutamme henkilöstöä hyödyntämään asukkaiden palautteita ja arjen innovaatiota dialogisten ja palvelumuotoilun menetelmien avulla	Järjestettyjen koulutusten määrä	Uusi mittari, vuonna 2021 1 koulutus	Koko kausi
Tuemme hiljaisten ryhmien osallisuutta					

Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen				
Toimenpide: Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaan, esimerkiksi tiivistämällä kodin ja varhaiskasvatuksen sekä kodin ja koulun yhteistyötä.	Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen kyllä/osittain/ei. Osallisuuden menetelmien lapsiystävällisyyden arviointi ohjelmakauden alussa, puolivälissä ja lopussa.		Koko kausi	
Tavoite 2: Vieraskielisten osallisuuden vahvistaminen				
Toimenpide: Panostamme selkokielisiin ja vieraskielisiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin.	OsallistuvaVantaa.fi:ssä käännettyjen projektisivujen ja kyselyjen määrä. Kaupunkitasoisten vieraskielisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien määrä.	Käännetyt projektisivut 10/47.	2022	
Toimenpide: Luomme uusia menetelmiä ja toimintatapoja.	Toteutunut kyllä/osittain/ei.		2024	
Tavoite 3: Syrjäytymisvaarassa olevien osallisuuden tukeminen				
Toimenpide: Luomme uusia toimintamalleja.	Toteutunut kyllä/osittain/ei.		2024	
Toimenpide: Edistämme kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä.	Kehittämisprojekteihin tilattujen kokemusasiantuntijoiden määrä	300	2022	
Toimenpide: Lisäämme osaamista esteettömien tilaisuuksien järjestämisestä.	Koulutusten määrä. Asukasfoorumeissa toteutunut kyllä/osittain/ei	uusi mittari	2024	
Tavoite 4: Digiosallistumisen esteiden poistaminen.				
Toimenpide: Kehittämme osallisuuspuhelimesta sujuvan vaihtoehdon digiosallistumiselle.	Toteutunut kyllä/osittain/ei.		2023	
Suora osallistuminen täydentää edustuksellista demokratiaa				
Tavoite 1: Asukasvuorovaikutus on suunnitelmallista				
Toimenpide: Kannustamme asukasvuorovaikutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.	Koulutetun henkilökunnan määrä, osallisuuspalvelujen saamat tukipyynnöt	uusi mittari	Koko kausi	
Toimenpide: Lisäämme asukasosallisuuden osaksi päätöksiä.	Toteutunut kyllä/osittain/ei		2025	
Selkeytetään toimialojen osallisuussuunnitelmien päivitysprosessit ja tavoitteena on viedä ne jatkossa toimielimien kuten lautakuntien käsittelyyn	Toteutunut kyllä/osittain/ei		Koko kausi	
Tavoite 2: Luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelu vahvistuu				
Toimenpide: Otamme käyttöön uusia paikkoja ja tapoja luottamushenkilöiden ja asukkaiden vuoropuhelulle.	Palautekyselyt luottamushenkilöille	uusi mittari	2022	
Toimenpide: Kokeilemme verkkokeskusteluja.	Toteutunut kyllä/osittain/ei.		2023	
Tavoite 3: Päätöksenteon avoimuuden lisääminen				
Toimenpide: Teemme avoimempaa viestintää kaupunkitasoisesta päätöksenteosta.	Suunnitelma tehty kyllä/osittain/ei. Suunnitelman toteutumisen arviointi.		2022	
Toimenpide: Parannamme palautepalvelun käyttämistä.	Aloitteiden ja palauttteiden määrä ennen ja jälkeen kampanjan.	uusi mittari	2024	
Tavoite 4: Vaikuttamistoimielinten vaikuttavuus kasvaa				
Toimenpiteet: Järjestämme vähintään yhden kokouksen vuodessa avoimena kuntalaisille.	Avoimet kokoukset/vaikuttamistoimielin	uusi mittari	Koko kausi	
Toimenpiteet: Kehitämme vaikuttamistoimielinten viestintää näkyvämmäksi sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla.	Toimielinten tunnettuus vaikuttamiskanavana.	65 % (vuosi 2020)	2023	

19 **Asemakaava ja asemakaavamuutos 161800 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja**

VD/3476/10.02.04.00/2020

TeA/TLA/TKA/VIK/JT

Asemakaava käsittää Hämeenlinnanväylän parantamisen, suojeltavan Yhtiönkujan ja kaksi yritystonttia. Toyotan tonttia laajennetaan aiemmin tiealueeksi varatulle alueelle.

Asemakaava koskee osaa korttelista 16136 sekä katu- ja liikennealueita, kaupunginosassa 16 Kaivoksela.

Asemakaavamuutos koskee osa kortteleista 16136, 16137 sekä katu- ja liikennealueita, kaupunginosassa 16 Kaivoksela.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee osaa korttelista 16136.

Alue sijaitsee Helsingin rajan ja Vanhan Kaarelantien välissä.

Hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Vantaan kaupunki, Suomen valtio ja yksityiset.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.
Tie- ja katuluonnokset ja meluselvityksen on laatinut Ramboll Finland Oy.

Voimassa oleva yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta A2 ja tieliikenteen alueita.

Hyväksytty yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaavassa alueella on asuinaluetta A, liikennealuetta L ja liikenneyhteyksiä.

Asemakaava ja asemakaavan muutos
Kaava-alueella on vanhoja teitä ja kaksi tonttia.

Voimassa olevassa asemakaavassa alueella on katu- ja tiealueita sekä kaksi tonttia (TK, Y/k), mutta pääosa alueesta on asemakaavoittamatonta.

Kehä II:sta on luovuttu maakuntakaavassa 2020 ja hyväksytyssä Vantaan yleiskaavassa 2021. Sen sijaan kaavoitetaan Hämeenlinnanväylän tiealue ja uusi yhdyskatu (Kuninkaantammenrinne) Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylän uuteen eritasoliittymään ja edelleen Kuninkaantammeen.

Vantaan puolella uusi Kuninkaantammenrinne sijoittuu leikkaukseen, jolloin tarvitaan muutoksia myös Palotielle ja Laitilantielle. Vanhan Kaarelantien risteykseen tulisi kiertoliittymä.

Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa osoitetaan Hämeenlinnanväylän maantien alue LT ja siihen liittyviä katuja.

Samalla teollisuus- sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialue TK laajennetaan aiemmin tiealueeksi varatulle alueelle ja muutetaan nykylain ja tontin pääkäyttötarkoituksen mukaisesti liikerakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön KM. Tontilla saa olla tilaa vaativaa erikoistavaran kauppaa. Tontilla toimii Toyotan autokauppa.

Lisäksi yleisten rakennusten korttelialue kunnan käyttöön Y/k, jolla sijaitsee yksityinen hoivakoti Azalea, muutetaan tosiasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti palvelurakennusten korttelialueeksi P.

Rakennusperintökohteena suojellaan Vanha Yhtiönkuja (Yhtiönkuja), joka on vanhaa Nurmijärven maantietä ja valtatietä 3 Vaasaan. Sen sijaan Vanhalle Kaarelantielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt Palotien alkuosa) ei esitetä suojelumerkintöjä tarvittavien merkittävien katumuutosten vuoksi.

Kaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan myöhemmin asemakaavalla 161900 Palotie.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 27.1.2021.
Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021.
Kaavan lähtökohtia esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021.
Kaavatyön aikana asukkaiden kanssa on oltu vuorovaikutuksessa kirjein, sähköpostitse ja puhelimitse.
Kaavaan saadut mielipiteet ja vastineet on esitetty kaavaselostuksessa.
Erityisesti on vastustettu Kuninkaantammen eritasoliittymää ja Hämeenlinnanväylän leventämistä.

Tie- ja katusuunnitelmien luonnokset ovat olleet nähtävillä joulukuussa 2020.

Viranomaisneuvottelu
MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 16.3.2021.

Sopimus
Asemakaavaan liittyy maankäyttösopimus Toyotan tontin laajentamisen osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.11.2021 § 5

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja muutti esitystään seuraavasti: Korjataan teknisenä korjauksena päätösesityksen a-kohdan päivämäärä oikeaksi. Korjattu a-kohta on seuraava (muutos kursiivilla):

a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti *9.11.2021* päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja

Päätös:
Hyväksyttiin korjattu esitys. Päätettiin esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

_____

Kaupunginhallitus 13.12.2021 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaava ja asemakaavamuutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.
Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävillä olo
Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 12.1.–10.2.2022.

Tällöin saatiin kolme muistutusta. Niissä huomautettiin Kuninkaantammenrinteen tarpeesta, teiden suojelusta, kaava tulisi palauttaa uudelleen valmisteltavaksi, Hämeenlinnanväylän leventämisestä ja Kaarelan vpk:n tontin pienenemisestä.

Lausunnot
Kaupunginhallitus päätti 13.12.2021 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin neljä ja saatiin kolme.
- Helsingin kaupungilla ei ollut huomautettavaa.
- Uudenmaan ELY-keskus huomautti kaavamääräyksistä ja pohjavesialueen rajauksesta, niitä on tarkistettu.
- Vantaan kaupunginmuseo katsoi, että Vanhaa Kaarelantietä, Palotietä ja Laitilantietä ei muutosten jälkeen voida suojella. Tämä käsitellään kaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne.
- Väyläviraston lausuntoa ei saatu.

Tarkistukset
Lausuntojen ja muistutusten johdosta kaavaan on tarkistettu
- pohjavesialueen rajan sijainti,
- kaavamääräyksiä,
- kaava-alueen rajaaminen.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten kaavan uusi nähtäville pano ei ole tarpeen.

Kaavan rajaaminen ja jakaminen ja siitä ilmoittaminen
Kaavan nähtävillä ollessa samaan kaava-alueeseen 161800 Yhtiönkuja kuulunut eteläosa käsitellään suojelukysymyksen vuoksi jatkossa erikseen asemakaavana 162000 Kuninkaantammenrinne.

Rajattu asemakaava ja asemakaavamuutos sekä tonttijako ja tonttijaon muutosehdotus 161800 Yhtiönkuja koskee osaa kortteleista 16136, 16137 sekä katu- ja liikennealueita kaupunginosassa 16 Kaivoksela.

Rajattu kaava-alue rajautuu etelässä Helsingin kaupungin rajaan ja koskee Hämeenlinnanväylää, Yhtiönkujaa sekä Yhtiönkuja 2:n ja Vanha Kaarelantie 26:n tontteja.

Kaavan rajaamisesta ja jakamisesta jatkokäsittelyihin on ilmoitettu kirjeellä alueen ja naapurialueiden maanomistajille ja internetissä kaavan sivulla 10.3.2022, Vantaan Sanomissa 12.3.2022 sekä ilmoitetaan vastineissa lausuntojen ja muistutusten antajille.

Kaupunkiympäristölautakunta 22.3.2022 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Sopimus
Asemakaavaan liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 24.3.2022.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 22.3.2022 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 161800 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 16 Kaivoksela / Yhtiönkuja.

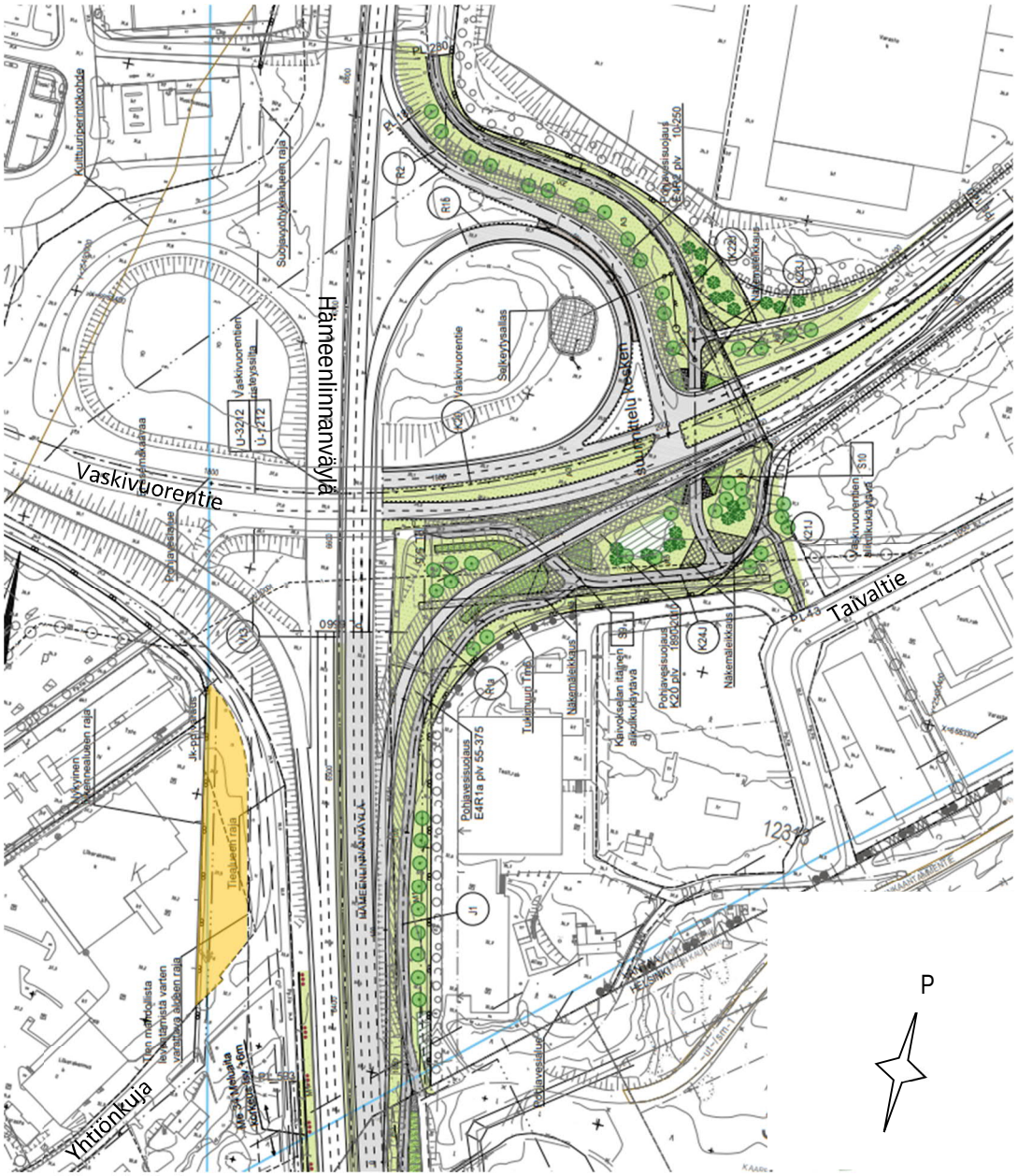
Liitteet
- Asemakaavan selostus 22.3.2022
- Muistutukset ja vastineet 22.3.2022
- Lausunnot ja vastineet 22.3.2022

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Timo Kallalluoto, p. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

161800 YHTIÖNKUJA

KAIVOKSELA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, joka koskee 22.3.2022 päivättyä asemakaavakarttaa nro 161800

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava ja asemakaavamuutos käsittää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan ja kaksi yritystonttia.

Kaava-alueiden sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaava

kaupunginosa 16 Kaivoksela
osa korttelista 16136 sekä katu- ja liikennealueita

Asemakaavamuutos

kaupunginosa 16 Kaivoksela
osa kortteleista 16136, 16137 sekä katu- ja liikennealueita

Tonttijako ja tonttijaon muutos

osa korttelia 16136

Alueen sijainti

Alue on Helsingin kaupungin rajan ja Vanhan Kaarelantien välissä sekä Hämeenlinnanväylä, Kaivokselan eritasoliittymä, Yhtiönkuja ja Vanha Kaarelantie 26.

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	12
4	Asemakaavan kuvaus	31
5	Asemakaavan toteutus	39

1. TIIVISTELMÄ

Yhtiönkuja on ollut vanhaa Nurmijärven maantietä ja valtatietä 3 Vaasaan. TKa 18.3.2020

Asemakaavan tarkoituksena on kaavoittaa Hämeenlinnanväylän tiealue, siihen liittyviä katualueita, Toyotan tontin laajennus ja hoivakoti Azalean tontin asemakaavan ajantasaistus.

Alueella on vanha maantie (Yhtiönkuja), Toyotan liikerakennuksia ja hoivakoti Azalea.

Kehä II:sta on luovuttu Uudenmaan maakuntakaavassa 2020 ja hyväksytyssä Vantaan yleiskaavassa 2021, joten Hämeenlinnanväylälle tarvittava alue on pienentynyt.

Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on tieliikenteen alueita, Toyotan tontin osalta työpaikka-aluetta TP ja Azalean tontin osalta matalaa ja tiivistä asuntoaluetta A2.

Hyväksytyssä yleiskaavassa alueella on asuinaluetta A, liikennealuetta L ja liikenneyhteyksiä.

Voimassa olevassa asemakaavassa alueella on katu- ja tiealueita sekä kaksi tonttia (TK, Y/k), mutta pääosa alueesta on asemakaavoittamatta.

Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa kaavoitetaan Hämeenlinnanväylän maantien alue LT ja siihen liittyviä katuja sekä nykyisen rakentamisen mukaisesti liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön KM, ja palvelurakennusten korttelialue P.

Rakennusperintökohteena Vanha Yhtiönkuja (nyt Yhtiönkuja) suojellaan.

Samaan kaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan asemakaavoilla 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne.

2. LÄHTÖKOHDAT

Kaava-alue lännestä. Google earth 2022

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Kaava-alue on osa Hämeenlinnanväylään tukeutuvaa kaupunkirakennetta.

Luonnonympäristö

Vanha Kaarelantie seurailee vanhaa pellonreunaa. Hämeenlinnanväylä halkaisee Helsingin rajalla kallioisen metsämäen. Kaava-alueella ei ole inventoituja arvokkaita luontokohteita.

Kulttuurihistoriaa

Vanha Kaarelantie ja Yhtiönkuja ovat olleet vanhaa Nurmijärven maantietä, jonka on yhdistänyt toisiinsa jo 1400-luvulla mainittuja kyliä. Kårbölen kylä mainitaan 1417 Magnus i Karisbola. Vanha kylänosa (1695 Gambelby) on sijainnut Helsingin Runonlaulajantiellä ja uusi kylänosa (1540 Nyby, 1695 Hussbacka) Vantaan Pohjois-Kaarelantiellä.

Tämä kaava-alue on Silvolan kylää.

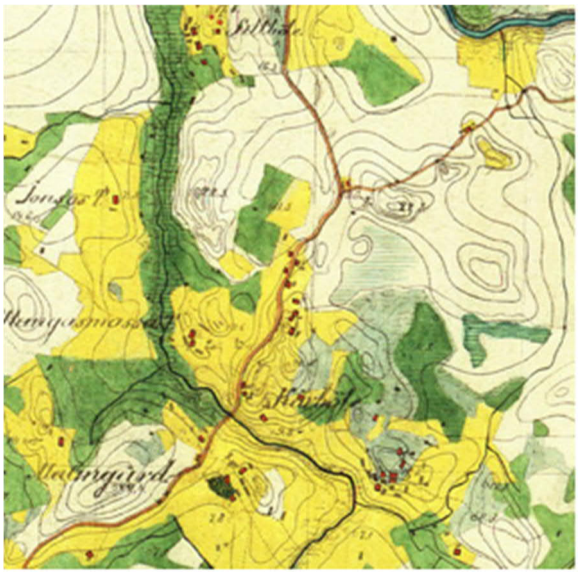
Ennen Helsingin kaupungin siirtoa Vironniemelle 1640, maantie lienee alkanut meren rannalta Talista (1524 talleghe buw). Tie parannettiin 1917–1923 viertotieksi eli soratieksi Vantaankoskelle asti. 1938 alkaen 1950-luvulle tie on ollut valtatietä 3 Helsingistä Vaasaan.

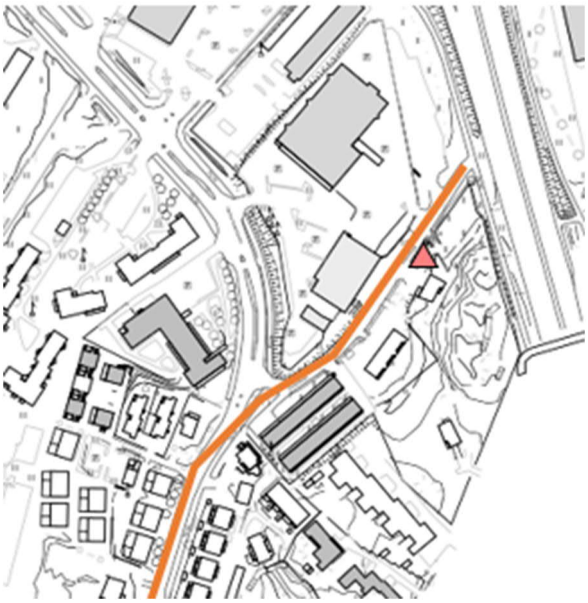
Kuninkaan kartassa 1700-luvulla Palotie on vanha tie Kuninkaantammentielle ja edelleen Helsingin pitäjän kirkolle ja Laitilantie esiintyy Gamlakseen menevänä tienä. Senaatin kartassa 1870-luvulla näkyy asutusta Vanhan Kaarelantien varrella.

Kaava-alue rajautuu Vanhaan Kaarelantiehen ja Helsingin kaupunkiin. Helsingin kaupungin raja siirtyi nykyiselle paikalleen 1946.

Kuninkaan kartta 1785–1805. Vanhat kylät ja tiet.

Senaatin kartta 1870-luvulta. Asutusta.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Kårbölen kylä mainitaan 1417 Karisbola. Sillböle mainitaan 1517 Selbuw, Sylbuw ja ssijl buw. Näiden välimaastossa on ollut myös 1556 Kåtte böl, 1564 Kåttby. Nimien alkuosana on miehen nimi. Loppuosa -böle tarkoittaa uudistaloa.

Kaava-alueelta ei tunneta muinaisjäännöksiä.

Rakennusperintökohteet

A. Tiet
- Vanha Kaarelantie ja Yhtiönkuja ovat keskiaikaista Nurmijärven maantietä. Tie näkyy Broteruksen kartassa 1695/1711. Luokitus R2.

B. Rakennelmat
- Kilometripylväs, kivipaasi. Luokitus R2.

Rakennettu ympäristö

Kaava-alueella on Toyotan toimitiloja (1960, 1992) ja hoivakoti Azalea (2013).

Vanha Kaarelantie Yhtiönkujasta etelään, Yhtiönkuja ja Yhtiönkuja 5:n tontilla oleva kilometripylväs ovat rakennusperintökohteita, joilla on paikallisia erityisiä arvoja.

Vanha Kaarelantie – Yhtiönkuja on Nurmijärvelle ja Hämeenlinnaan menneen tien varhaisia reittejä. Tie on tullut Pitäjänmäeltä Kaarelaan ja jatkunut Vantaankoskelle ja edelleen Klaukkalaan. Tie on ollut 1930-luvulta 1950-luvulle valtatietä 3 Vaasaan. Yhtiönkuja on kuusi metriä leveä asfalttitie ja on säilyttänyt vanhan maantien luonteensa. Yhtiönkuja 5:n tontilla on kilometripylväs, kivipaasi, joka näkyy pensasaidan takaa vain lehdettömänä aikana. Tästä eteenpäin tie on jäänyt Hämeenlinnenväylän alle ja on jatkunut pohjoiseen Kaivokselantielle. Tieosuus näkyy Broteruksen kartassa 1695/1711.

Hämeenlinnanväylä rakennettiin 1950-luvulla yksiajorataiseksi Nurmijärventieksi ja parannettiin 1980-luvulla kaksiajorataiseksi Hämeenlinnanväyläksi, jolla on eritasoliittymiä ja bussipysäkkejä.

Liikenne

- Hämeenlinnanväylä (valtatie 3) on vilkasliikenteinen maantie ja pääkaupunkiseudulla tärkeä sisääntuloväylä. Se on osa kansainvälistä E12-tietä ja kuuluu valtakunnallisesti merkittävien liikenneverkkojen runkotieverkkoon. Tie on tärkeä myös seudun bussi- ja jakeluliikenteelle. Hämeenlinnanväylällä liikkuu tällä kohdalla noin 58 000 ajoneuvoa vuorokaudessa (2019). Raskaan liikenteen osuus on 6 %. Liikennemäärä on kasvanut vuosittain noin 3–4 %. Liikenne-ennuste vuodelle 2050 on 86 200 ajon/vrk.

Helsingin puolella Palotien päässä on kevyen liikenteen silta Hämeenlinnanväylän yli Maria Wiikin puistoon.

Suomen valtio / Uudenmaan ELY-keskus.
Vantaan kaupungin kiinteistöt.
Vantaan kaupungin määräalat.
Yksityiset ja yhtiöt.

Maanomistus.

Hämeenlinnanväylä on paikoitellen erittäin ruuhkautunut. Yksi pullonkauloista on Kannelmäen ja Kaivokselan eritasoliittymien väli. Kuninkaantammen ja Myyrmäen alueen rakentaminen sekä Silvolan yritysalueen kehittäminen asuinalueeksi synnyttävät uutta liikennettä. Lisäksi Hämeenlinnanväylän varrella on alueita, joiden melusuojausta ei ole vielä toteutettu.

Hämeenlinnanväylän molemmin puolin on jalankulku- ja pyörätiet, joista itäpuoleinen on jatkuva. Palotien kohdalla on ylikulkusilta ja Louhijanpolun kohdalla on alikulkutunneli.

- Kehä II on pääkaupunkiseudun poikittaisväylä, jota on suunniteltu 1960-luvulta alkaen ja jonka osuus Länsiväylältä Turuntielle avattiin syksyllä 2000. Kehä II:n jatkamisesta on tehty ympäristövaikutusten arviointi (YVA) 2002. Kehä II:n yleissuunnitelma valmistui 2009 (Pöyry & Ramboll) ja se oli nähtävillä 26.5. – 24.6.2010. Hanke sisälsi uuden kaksiajorataisen tien välille Turuntie – Hämeenlinnanväylä sekä kaista- ja liittymäjärjestelyjä Hämeenlinnanväylällä. Hankkeen kustannusarvio tunneleineen oli 565 milj. euroa (2010). Kehä II:sta tutkittiin myös katumainen vaihtoehto (Sito Oy ja A-konsultit 2012), mutta se välitti lähinnä paikallista liikennettä. Kehä II:sta on luovuttu Uudenmaan maakuntakaavassa 2020 ja Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa 2021.

- Vanha Kaarelantie on kaupungin katu, jolla on jatkuva jalankulku- ja pyörätie kadun itäpuolella. Kadun liikennemäärä on 8 750 ajon/vrk (2017).

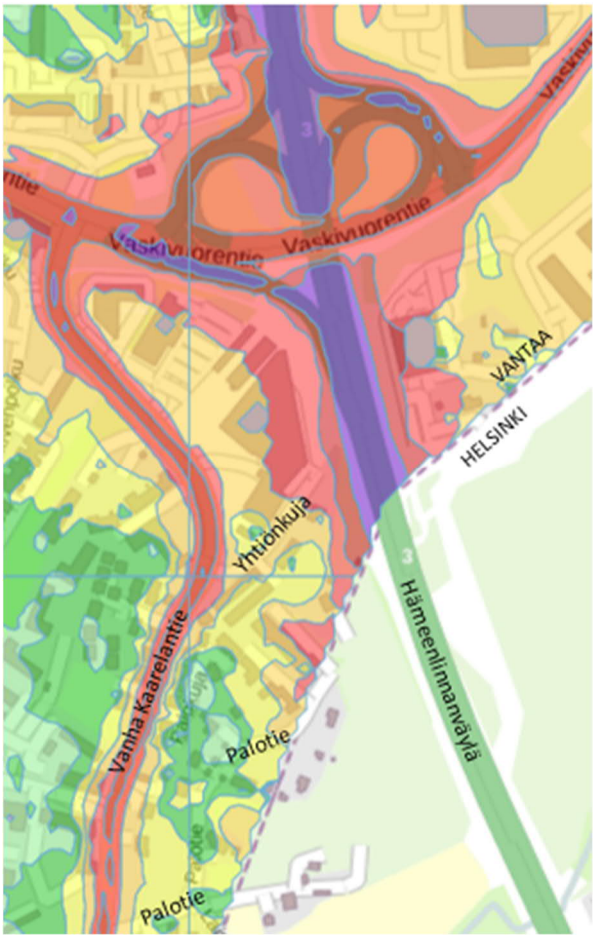
- Yhtiönkuja on nykyisin kaupungin tonttikatu.

- Joukkoliikenne
Vanhaa Kaarelantietä kulkee runkobussilinja 30 Eira –Munkkiniemi –Konala –Myyrmäki.

Vaskivuorentiellä kulkee syksystä 2022 alkaen bussit 311 Kaivoksela – Myyrmäki – Hämeenkylä, 400 Elielinaukio – Myyrmäki – Martinlaakso – Vantaankoski ja 560 Myyrmäki – Malmi – Vuosaari.

Hämeenlinnanväylällä Palotien kohdalla on Kamppiin ja Elielinaukiolle kulkevien bussien pysäkit.

Myyrmäen ja Malminkartanon rautatieasemille on kävellen tai polkupyörällä noin 1,6–1,9 km.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- Lentomelu

Kaava-alueen lentomelutaso Lden on 50–55 dB, mikä edellyttää asunnoilta ΔL 32 dB ja toimistoilta ΔL 28 dB ääneneristävyyttä. Ääneneristävyydestä määrätään rakennus-järjestyksessä.

- Tiemelu

Tiemelutaso Aeq, päivä (2016)

45–50	65–70
50–55	70–75
55–60	yli 75 dB
60–65	

Vantaan ympäristökeskus 2016.

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemelu-vyöhyke dB	Äänitasoero asunnoissa ΔL dB	Äänitasoero toimistoissa ΔL dB
65...100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60...64,9	35	30
55...55,9	30	25
50...54,9	30*	–

Vantaan rakennusjärjestys 57 §, Kv 15.11.2010.
*) YM asetus 796/2017.

- Pohjavesialue

Tiealue ja korttelin 16136 itäosa ovat Kaivokselan pohjavesialuetta. Myös Kaivokselan veden-ottamon vahvistettu kaukosuoja-alue (Länsi-Suomen vesioikeus, No 83/1986/1) ulottuu korttelin 16136 itäosaan, kaukosuojavyöhykkeen raja mukailee pohjavesialueen rajaa.

Tekninen huolto

Tonteille on valmis kunnallistekniikka: vesijohdot, jätevesiviemärit, hulevesiviemärit, kaukolämpö, sähkö ja tietoliikennekaapelit.

Alueella voidaan hyödyntää myös maalämpöä ja aurinkoenergiaa.

Tontit on liitetty HSY:n vesi- ja viemäriverkkoon. Vesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitok-selta. Painetaso vaihtelee välillä +92.00 ... + 96.00. Jätevedet johdetaan Vanhan Kaarelantien jätevedenpumppaamolle ja edelleen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle. Yleisiä johtoja kulkee tonttien läpi.

Pintavedet johdetaan hulevesiviemäreihin, jotka laskevat Vaskipellonojaan ja siitä Mätäojaan ja mereen. Mätäojaan johdetaan lisävettä Päijännetunnelista.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

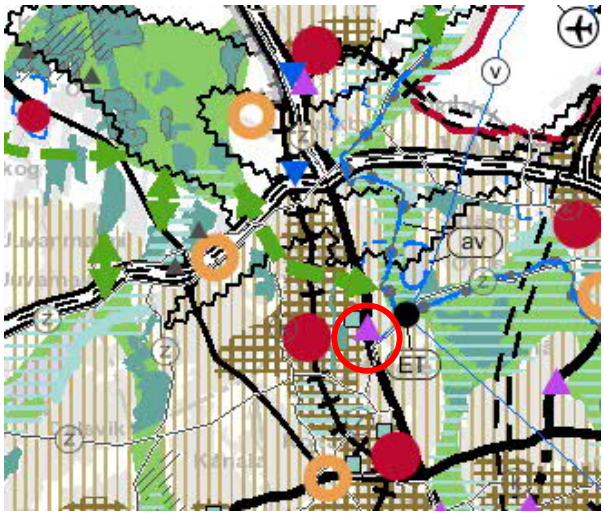
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT) on annettu

1. toimivista yhdyskunnista ja kestävästä liikkumisesta,
2. tehokkaasta liikennejärjestelmästä,
3. terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä,
4. elinvoimaisesta luonto- ja kulttuuriympäristöstä, luonnonvaroista ja
5. uusiutumiskykyisestä energiahuollosta. (VN 14.12.2017)

Tavoitteena on mm., että suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

=> Asemakaava on tavoitteiden mukainen.

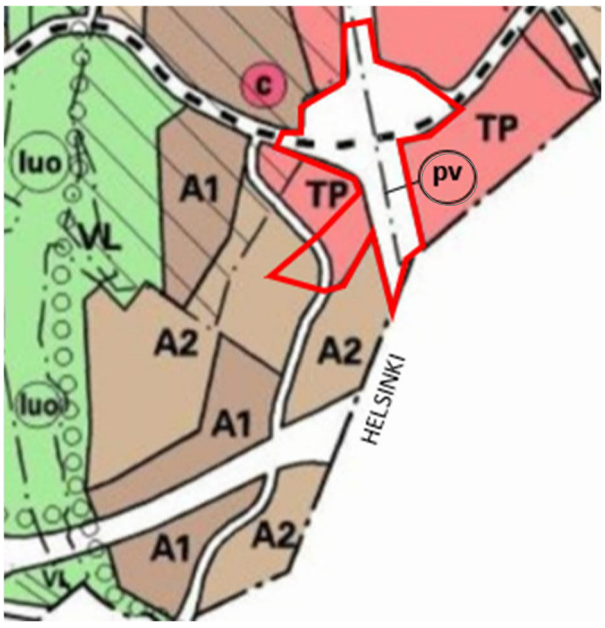

Maakuntakaava

Uusimaa 2050 -kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Kaivoksela kuuluu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeeseen. Kehä II on poistettu.
(Maakuntavaltuusto 25.8.2020, HHO 24.9.2021)
=> Asemakaava on maakuntakaavan mukainen.

Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
Keskustatoimintojen alue, keskus.
Kaupan alue.
Viheryhteystarve.
Joukkoliikenteen vaihtopaikka.
Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä kohde.

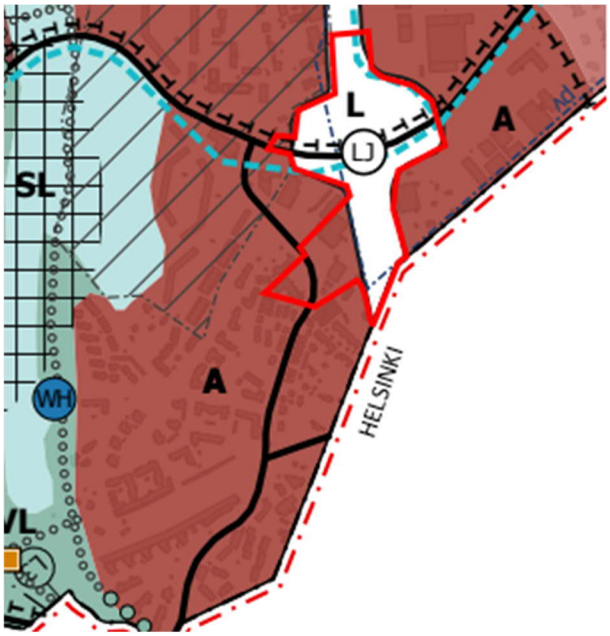

Vantaan yleiskaava 2007, voimassa

Vantaan oikeusvaikutteisen yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja uudistaminen. Alue on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta A2, työpaikka-aluetta TP ja tieliikenteen aluetta.
(Kv 17.12.2007)
=> Asemakaava on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

A1	Tehokas asuntoalue.
A2	Matala ja tiivis asuntoalue.
c	Keskustatoimintojen alakeskus.
TP	Työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.
(pv)-	Tärkeä pohjavesialue.
- - -	Ohjeellinen joukkoliikenteen runkoyhteys.
	Asemakaava-alueen sijainti.

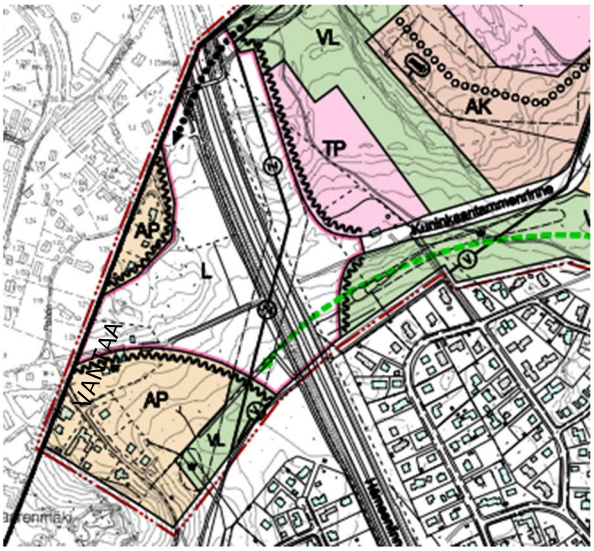
Katso Vantaan karttoja, kaavoja ja paikkatietoja tarkemmin: kartta.vantaa.fi

Vantaan yleiskaava 2020, hyväksytty

Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen tiivistäen ja uudistaen. Alueelle on osoitettu asuinaluetta A, liikennealuetta L ja liikenneyhteyksiä.
(Kv 25.1.2021, valitettu)
=> Asemakaava on hyväksytyn yleiskaavan mukainen.

A	Asuinalue.
L	Liikennealue.
SL	Luonnonsuojelualue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Arvokas kulttuuriympäristö.
	Liikenneyhteys.
U	Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka.
	Joukkoliikenteen runkoyhteys.
oooooo	Ohjeellinen ulkoilureitti.
	Pyöräilyn baana.
pv	Pohjavesialue.
	Asemakaava-alueen sijainti.

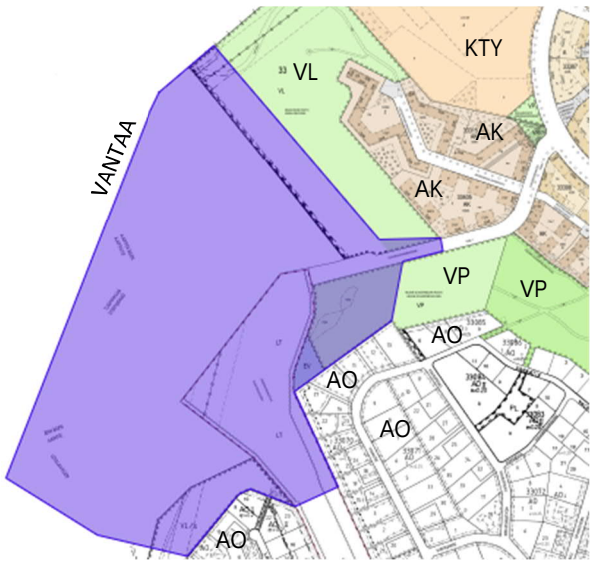
Helsingin Kuninkaantammen osayleiskaava 2008

Helsingin voimassa olevassa osayleiskaavassa Hämeenlinnanväylä ja Kuninkaantammen eritaso-liittymä ovat liikennealuetta L. (Kvsto 4.6.2008)

AK	Kerrostalovaltainen asuntoalue.
AP	Pientalovaltainen asuntoalue.
L	Liikennealue.
TP	Työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Kevyen liikenteen yhteystarve.
	Viheryhteystarve.

Helsingin yleiskaava 2016 ei ole kumonnut osayleiskaavoja.

Katso tarkemmin: kartta.hel.fi

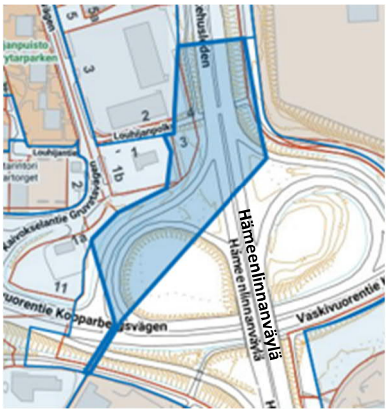

Helsingin ajantasa-asemakaava

Vantaan rajalla on vireillä asemakaava Kaarela, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö.

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AO	Erillispientalojen korttelialue.
KTY	Toimitilarakennusten korttelialue.
VL	Lähivirkistysalue.
VP	Puisto.
	Valmisteilla oleva asemakaava, osallistuminen ollut 4.6. – 25.6.2020, luonnosaineisto esillä 9. – 22.12.2020.

Katso tarkemmin: kartta.hel.fi

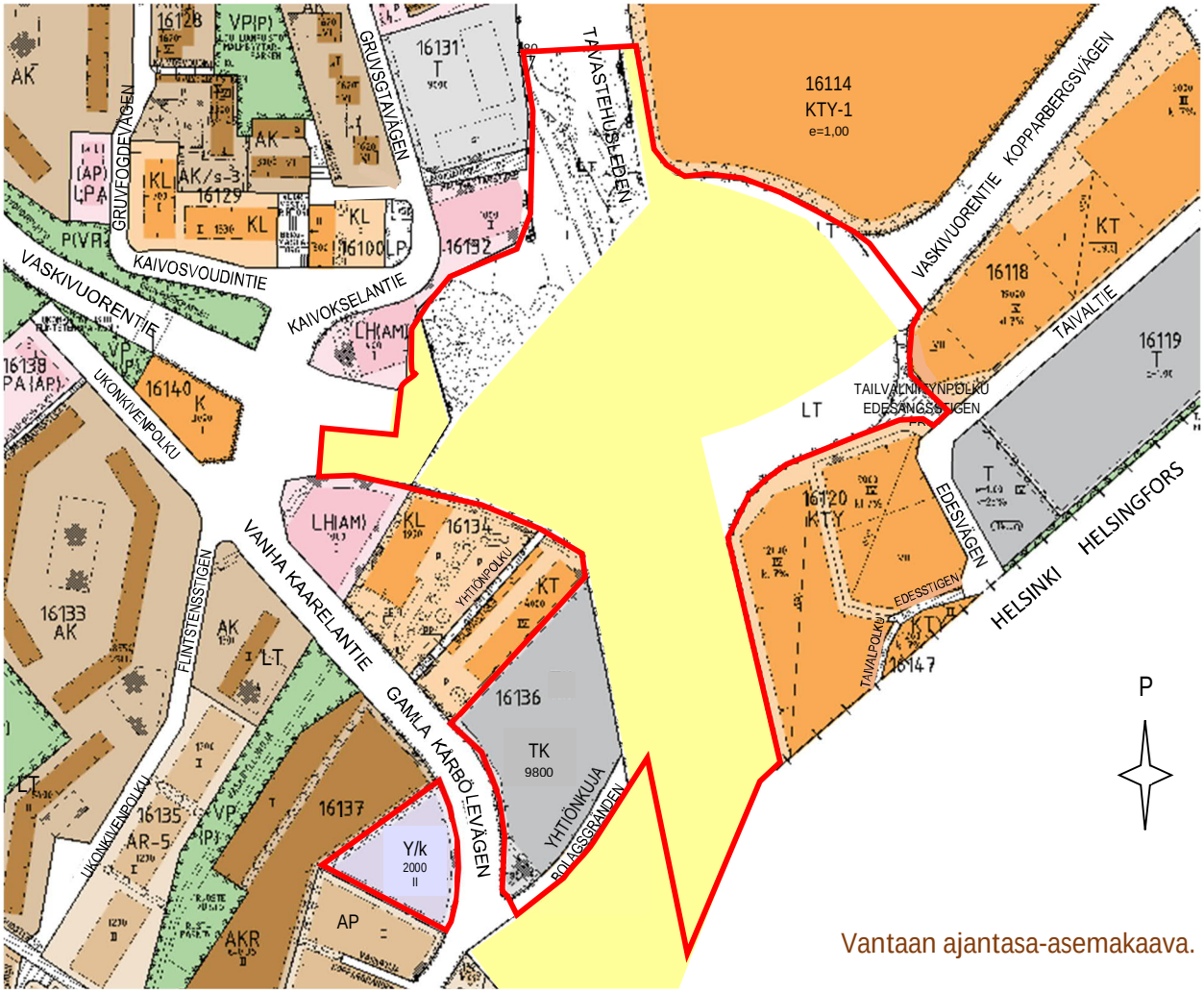
Kaivokselan rakennuskaavan alue.

Vantaan ajantasa-asemakaava

Alue on pääosin asemakaavoittamaton.
Alueella on voimassa seuraavat asemakaavat:

Kaivokselan rakennuskaava (LH 22.8.1961)
160100 Silvolan teollisuusalue (SM 12.6.1978)
160600 Kaivoksela 2 (YM 23.1.1990)
000977 (YM 11.10.1991)
001435 (Kv 17.4.2000)
001436 (Kv 17.4.2000)
001489 (Kv 28.2.2000)

Katso alueet kartta.vantaa.fi.
Rakennuskaavasta on tullut asemakaava lakimuutoksessa 1.1.2000.

Vantaan ajantasa-asemakaava.

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AKR	Asuinkerrostalojen ja rivitalojen korttelialue.
AP	Asuinpientalojen korttelialue.
AR-5	Rivitalojen korttelialue.
K	Liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
KL	Liikerakennusten korttelialue.
KT	Toimistorakennusten korttelialue.
KTY	Toimitilarakennusten korttelialue.
LH(AM)	Huoltoasemarakennusten korttelialue.
LPA(AP)	Autopaikkojen korttelialue.
LT	Kauttakulku- tai sisääntulotie.

T	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.
TK	Teollisuus- sekä liike- ja toimistorakennusten k.
VP	Puisto.
Y	Yleisten rakennusten korttelialue.
	Asemakaavoittamaton alue.
16136	Korttelin numero.
9800	Rakennusoikeus kerrosneliömetreinä.
e=0,25	Tonttitehokkuus eli kerrosala / tontin ala.
II	Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.
	Rakennusalat on tummennettu.
	Asemakaava-alueen rajaus.

Hämeenlinnanväylä Palotien sillalta pohjoiseen. TKa 12.2.2022

Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne, MAL 2019

Seutu kasvaa 2 miljoonaan asukkaaseen 2050. Kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen. Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän parantaminen sisältyvät ennen vuotta 2030 toteutettaviin hankkeisiin. Kartalla on esitetty maankäytön kehittämisen ensisijaiset vyöhykkeet, joille kohdistuu vähintään 90 % asuntotuotannosta. (HSL 26.3.2019; Helsingin seudun yhteistyökokous 28.3.2019; Kv 20.5.2019)

=> Asemakaava kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen ja edistää MAL-suunnitelman tie- ja katuhanketta.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon sekä elinkeinoelämän ja työpaikkarakentamisen edellytysten luomiseen. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Rakennusjärjestys

Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri

Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot

Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Toyotan kiinteistö Hämeenlinnanväylän suuntaan. TKa 20.2.2022

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelman taustaa

Edellinen vuonna 1998 hyväksytty tiesuunnitelma ei ole enää lainvoimainen. Hankkeesta on laadittu rakennussuunnitelma 2008 ja kehittämisselvitys 2018.

Tie- ja katusuunnittelun aloitusvaihe

Tie- ja katusuunnittelun aloitus kuulutettiin Helsingin Uutisissa, Vantaan Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa 29.5.2019. Suunnittelun lähtökohtia esiteltiin Kuninkaantammen aluerakentamisen asukastilaisuudessa 6.6.2019.

Tie- ja katusuunnittelun ensimmäinen luonnosvaihe

Tie- ja katusuunnitelmaluonnokset olivat nähtävillä 4.6. - 25.6.2020, mistä ilmoitettiin Helsingin Sanomissa ja Hufvudstadsbladetissa 3.6.2020 sekä Helsingin Uutisissa ja Vantaan Sanomissa 6.6.2020. Tiedote ja aineistot julkaistiin Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, Helsingin kaupungin ja Vantaan kaupungin uutisissa ja suunnitelmien esittelysivuilla 4.6.2020. Koronapandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten takia ei järjestetty asukastilaisuutta vaan suunnitelmaluonnoksia esiteltiin visualisointivideolla. Samalla esiteltiin Helsingin puoleisen asemakaavan aloitusvaihetta. Palautteet pyydettiin 25.6.2020 mennessä.

Tie- ja katusuunnittelun toinen luonnosvaihe

Toisesta tie- ja katusuunnitelmaluonnosten nähtävillä olosta 9.12. - 22.12.2020 ilmoitettiin Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Helsingin Uutisissa ja Vantaan Sanomissa 5.12.2020. Tiedote ja aineistot julkaistiin Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, Helsingin kaupungin ja Vantaan kaupungin uutisissa ja suunnitelmien esittelysivuilla 9.12.2020. Koronapandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten takia asukastilaisuus järjestettiin verkossa Teams Live

-tapahtumana 16.12.2020, jossa esiteltiin myös Helsingin asemakaavan aineistoa. Palautteet pyydettiin 30.12.2020 mennessä. Lisätietoa tiehankkeesta: https://vayla.fi/uudellamaalla-suunnitteilla/vt-3-kannelmaen-ja-kaivokselan-valilla-ja-kuninkaantammen-etl

Helsingin kaupunki laatii puolelleen asemakaavaa Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö, josta on järjestetty osallistuminen 4.6. – 25.6.2020, luonnosaineisto on ollut esillä 9. – 22.12.2020 ja MRL 66 § viranomaisneuvottelu on pidetty 18.8.2021.

Vantaan kaupunginhallitus 19.10.2020 § 18 antoi seuraavan lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024: --- ”Hämeenlinnanväylälle suunniteltu uusi Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön Helsingin Kuninkaantammen alueen rakentamisen johdosta, jotta jo nyt ruuhkaisen Kaivokselan liittymän toimivuus voidaan turvata. Tämän lisäksi Kaivokselan eritasoliittymä vaatii nopeita parantamistoimenpiteitä liikenteen toimivuuden parantamiseksi. Vantaa on varautunut Kuninkaantammen eritasoliittymän toteuttamisen yhteydessä rakentamaan katuyhteydet Vanhalle Kaarelantielle.” ---

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 § 8 hyväksyi kaavoitusohjelman 2021.

Vantaan kaupunginvaltuusto 25.1.2021 § 15 hyväksyi Vantaan yleiskaavan 2020.

Vantaan kaupunkiympäristölautakunta 18.1.2022 § 8 hyväksyi kaavoitusohjelman 2022.

3.2 ASEMAKAAVAN OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

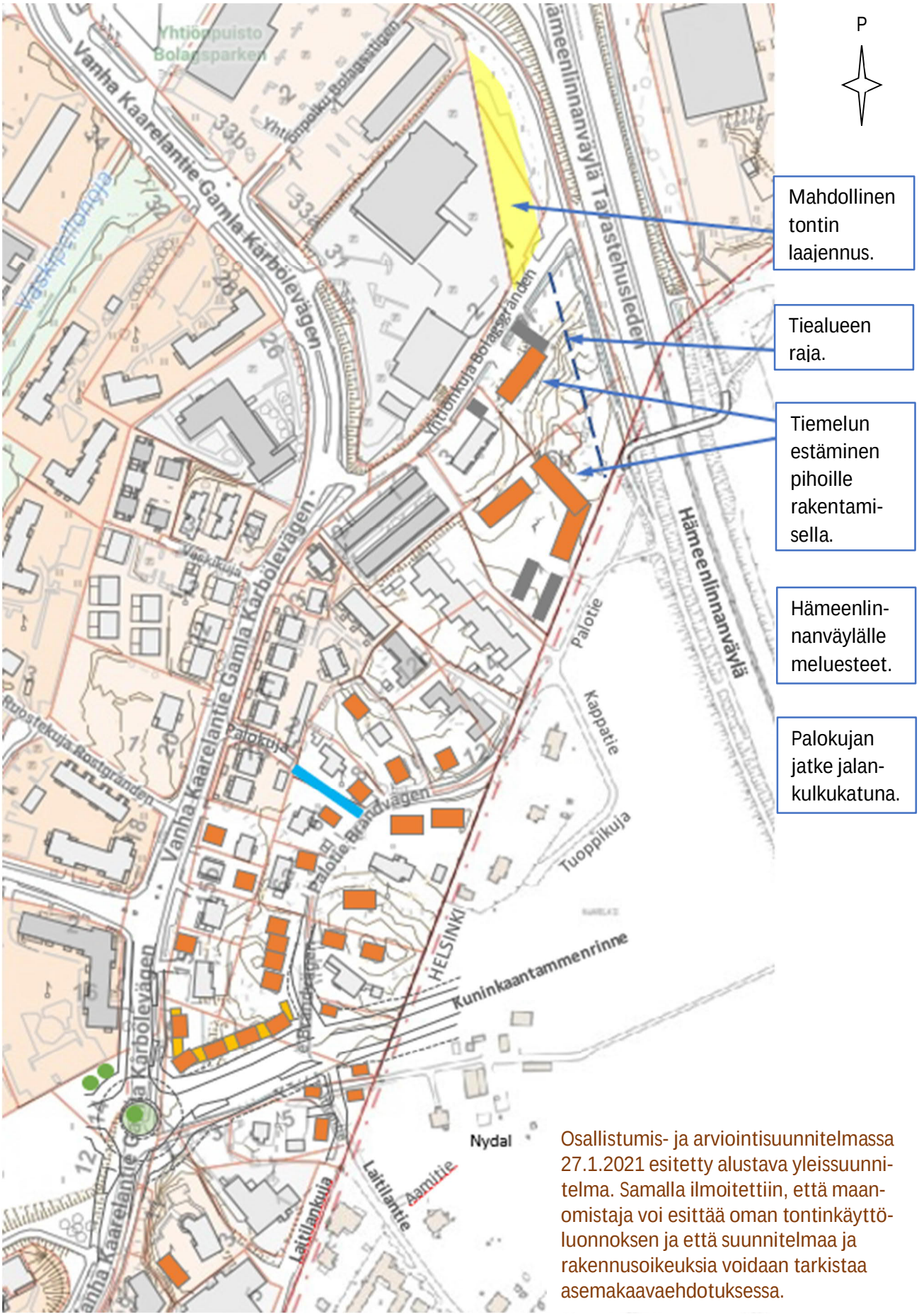
Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat

- ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa: alueen ja naapurikiinteistöjen omistajat, haltijat ja asukkaat, kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia, sekä
- ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea: Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan liitto, Helsingin kaupunki, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Helsingin seudun liikenne HSL ja Vantaan kaupunki.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) julkaistiin internetissä, postitettiin osallisille ja jaettiin kaava-alueella 27.1.2021, tarkistettu OAS 5.2.2021, täydennys 1.3.2021, tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 16.2.2021 ja 9.3.2021. Mielipiteet ja tontinkäyttösuunnitelmat pyydettiin kirjaamoon 31.3.2021 mennessä.
- Kaavan vireille tulo ilmoitettiin Uutta Länsi-Helsinkiä Teams Live -tilaisuudessa 27.1.2021, Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021.
- Kaavaa esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021 klo 17.00, jossa oli enimmillään 229 osallistujaa. Muuta yleisötilaisuutta ei järjestetty perustuen valitseviin koronapandemian rajoituksiin ja suosituksiin, koska yleisötilaisuuden järjestämiselle ei ole lakiin perustuvaa pakottavaa syytä.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa puhelimitse (varmimmin 17.2. klo 15–18, 8.–12.3. klo 16–17 ja 17.3.2021 klo 15–18) sekä sähköpostilla.
- Kuulutukset julkaistaan www.vantaa.fi > Asuminen ja ympäristö > Kaavoitus ja maankäyttö > Ajankohtaiset kaavat > Kaupunkisuunnittelun kuulutukset https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/ajankohtaiset_kaavat/nahtavilla_olevat_kaavat/kaupunkisuunnittelun_viralliset_kuulutukset

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 27.1.2021 esitetty alustava yleissuunnitelma. Samalla ilmoitettiin, että maanomistaja voi esittää oman tontinkäyttöluonnoksen ja että suunnitelmaa ja rakennusoikeuksia voidaan tarkistaa asemakaavaehdotuksessa.

Osallistumisessa saadut kysymykset ja mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen tämän asemakaavan osalta

Tämä asemakaava sisältää Hämeenlinnanväylän tiealueen ja katualueita sekä hoivakoti Azalean (Vanha Kaarelantie 26) ja Toyotan (Yhtiönkuja 2) tontit. Muut alueet, tontit ja kadut käsitellään asemakaavoissa 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne.

1. Yksityishenkilö, 1.2.2021:
”Hei, Olen saanut useampia yhteydenottoja otsikossa olevaan asemakaava suunnitelmaan. Ensiksi muutama yleinen toteamus asemakaavasta ja tavasta sen käynnistämisessä. Yleiskaava hyväksyttiin valtuustossa 26.1. Heti seuraavana päivän toimitatte asiakirjat asukkaille sekä tieto suunnitelmista tulee puskista alueen maanomistajille. Olisin odottanut että ymmärrätte ja teillä on pelisilmää siitä että asukkaat voivat olla(ja ovat) pettyneitä siihen että yleiskaava hyväksyttiin niin että suunnitelmissa on pilata ja rakentaa tieliittymä idyllisen maiseman läpi. Siitä oli tehty yleiskaavassa muutospyyntöjä. Ei, vaan se oli heti laitettava liikkeelle. Toinen asia jonka puolesta olen puhunut. MIKSi ETTE OTA yksityisiä maanomistajia mukaan suunnittelemaan näitä alueita etukäteen, kun se koskee heidän alueita. Heillä voi ja on varmasti ajatuksia näiden omistamiensa alueidensa tulevaisuuden suhteen. Kolmas asia, miten voitte tehdä asemakaava suunnitelmaa vaikka tuleva tieliittymä ei ole vielä hyväksytty tarvittavissa elimissä? Sitten alla kysymyspatteri tähän suunnitelmaan liittyen alueella olevilta asukkailta.

1. Onko tämä asemakaavan mahdollisten rakennusten paikkojen merkitseminen (oranssit palikat) kaavaan uusi tapa.
2. Pitääkö rakennusoikeus olla samansuuruinen kuin esitetty rakennusoikeus eli voiko sitä pienentää mahdollisesti suurentaa? Eli mikä on suurin/pienin rakennusoikeuskoefisientti?
3. Voiko AR-merkinnän vaihtaa esim AO-merkintään?
4. Koska sanotaan että tontinomistaja voi esittää oman tontinkäyttöluonnoksen ym pitääkö se olla ammattilaisen tekemä tai miten on ajateltu että maallikko ymmärtää ja osaa tämän?
5. Voiko tontin muodostaa kuntarajan ylitse eli Vantaan ja Helsingin puolella sijaitsevista osista?
6. Mitä edustaa Kaarelan VPK:n oranssi palikka, asuntoa tai muuta?”

=> Asukkaat ovat toivoneet asemakaavaa, mutta Kehä II on estänyt asemakaavoitusta. Myös Hämeenlinnanväylän tiealue on pienentynyt, joten nyt saadaan parempi lopputulos. Tie- ja katusuunnitelmaluonnokset olivat jo olleet nähtävillä. Kaupunginhallitus on antanut lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024 ja vastineet muistutuksiin. Lautakunta hyväksyi kaavoitusohjelman. Hyväksytyssä yleiskaavassa on esitetty yhdyskatu. Eritasoliittymä sijoittuu Helsingin puolelle. Kaavoituksesta tiedotettiin ensin asukkaille ja naapureille.

Kaavoitus alkoi OAS:illa, jossa on esitetty alustava luonnos ja asukkailta pyydettiin omia tontinkäyttöluonnoksia, joten asukkaat otettiin mukaan suunnittelemaan aluetta.

Eri suunnitelmia voidaan valmistella yhtä aikaa. Helsingin puolella valmistellaan asemakaavaa, johon oli jo suoritettu osallistuminen. Tie- ja katusuunnitelmien tulee olla asemakaavan mukaisia.

1. Alustavassa yleissuunnitelmassa oranssit palikat tarkoittivat uusia asuinrakennuksia.
2. OAS:issa ilmoitettiin, että rakennusoikeuksia voidaan muuttaa asemakaavaehdotukseen.
3. Voi olla AP, mutta Palotie 16:n ja Yhtiönkuja 5:n tonteilla rakentamisella on saatava riittävän alhainen melutaso (<55 dB) oleskelupihalle tai lasitetulle terassille tai lasitetulle parvekkeelle.
4. Aluearkkitehdille saattoi lähettää sähköpostia. Oli myös mahdollista käyttää ammattilaista.
5. Ei, eikä maanomistajat ole samat, eikä pientaloalueen kaavoitus ole vireillä Helsingin puolella.
6. Vpk:n tontilla oranssi palikka voi edustaa joko asuntoa tai uutta paloasemaa tai autotallia.

Pientalotontit ja paloaseman tontti ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

2. As Oy Vantaan Professorinrinne, 2.2.2021:
”Mielipiteemme Palokujan jatkeesta” --- jne.

=> Palokujan jatkaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie. Katso mielipide 31.

3. Yksityishenkilö, 2.2.2021:
”Sain eilen postissa OAS-suunnitelman / Palotie ja Yhtiönkuja. Se ei ole hyväksyttävissä ja sitä on korjattava ja täydennettävä seuraavista syistä:

1. Toisaalta sanotaan että alue on pääosin asemakaavoittamaton ja toisaalta sanotaan että rakennuskaavasta on tullut asemakaava. Hyvin epämääräisesti todettu asia. OAS:aan on korjattava mikä on mitäkin!

2. Lisäksi todetaan että Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön Kuninkaantammen rakentamisen johdosta. Ei asiaa voi eikä saa näin puolueellisesti ilmaista. On OSA:aan kirjoitettava kenen mielestä se on välttämätön, liikennesuunnittelijoidenko?

Lisäksi olisi reilua kertoa että Kuninkaantammessa ja sekä Helsingin että Vantaan puoleisilla pientaloalueilla asukkaat vastustavat voimallisesti uutta tielinjausta Vanhalle Kaarelantielle ja myös Kuninkaantammen eristasoliittymää.

Koska tiesuunnitelmista ei ole virallisia päätöksiä olisi viisainta toistaiseksi olla viemästä kaavaa eteenpäin ja yhdessä alueen asukkaiden kanssa (sekä Helsingin että Vantaan puolella) pohtia yhdessä miten asuinalue säilyttää viihtyisyytensä ja ominaispiirteensä parhaiten.

3. Kirjoitusvirheet paljastavat välinpitämättömyyttä ja asemakaava-alueen asukkaiden melkoista väheksymistä kun suunnitelmat tulevat aivan yllättäen heidän eteensä ilman kuulutuksia tms.”

=> 1. Asemakaavoittamaton alue on esitetty ajantasa-asemakaavassa keltaisella. Muulla alueella on voimassa asemakaava. Vanhasta rakennuskaavasta on tullut lakimuutoksessa 1.1.2000 asemakaava. (Kartat s. 10)

2a. Kuninkaantammen eritasoliittymä tarvitaan, koska Kaivokselan liittymä on ylikuormitettu eikä sen laajempi kehittäminen ole mahdollista, sillä ympäristö on rakennettu. Myös Kuninkaantammen bussiliikenne (431 Elielinaukiolle) tarvitsee eritasoliittymää (HSL 26.3.2021).

2b. Eritasoliittymä sijoittuu Helsingin puolelle. Tie- ja katusuunnitelmien luonnoksiin ja Helsingin asemakaavaan on järjestetty omat osallistumisensa 2020. Mielipiteet tähän asemakaavaan pyydettiin kirjaamoon.

2c. Eritasoliittymä sisältyy MAL-suunnitelmaan 2019 (Kv 20.5.2019). Vantaan kaupunginhallitus 19.10.2020 antoi lausunnon Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2021–2024 (s. 15). Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.1.2021 hyväksyi kaavoitusohjelman. Kaupunginvaltuusto 25.1.2021 hyväksyi yleiskaavan, jossa on esitetty yhdyskatu Vanhalle Kaarelantielle. Asemakaavaa on laadittu alueen asukkaiden kanssa, mutta pientalotonttien rakentaminen, kadut ja muut alueet ratkaistaan erillisissä asemakaavoissa 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne.

3. Asemakaavoituksen alkaminen ilmoitettiin ensin kaava-alueen asukkaille ja naapureille. OAS postitettiin suomeksi ja ruotsiksi 27.1.2021 ja ruotsiksi korjattuna 28.1.2021. Kaavan vireille tulo ilmoitettiin myös internetissä 27.1.2021 ja Vantaan Sanomissa 13.2.2021.

4. Caruna Oy, 4.2.2021:
”kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.”

5. Yksityishenkilö, 4.2.2021:
--- ”Suunnitelman mukaan halutaan tiivistää aluetta kovasti ja rakentaa liittymä palotien läpi Kuninkaantammeen, niin pitihän sekin rakentaa ensin ja sitten vasta miettiä miten sieltä liikutaan. Olen edelleen sitä mieltä että avaisivat Perhekunnantien jotta voisivat käyttää Kannelmäen liittymää. Toki näin saadaan Helsingin "city-vihreiden" ajatus kaupunkibulevardeista toteutettua.

Ensin kehä I:en liittymä, sitten Kannelmäen, Kuninkaantammen ja Kaivokselan... kaikki pienessä sumpussa peräkkäin. Siitä syntyy sellainen sotku että nopeusrajoitus on laskettava 60km/h ja sehän taas antaa mahdollisuuden rakentaa taloja tiehen kiinni. Jos nyt Keskuspuistosta on vielä jotain jäljellä niin ei enään pitkään...

Kysymyksiä: Jos hyväksyy uudet rakennusoikeudet pihallaan, onko pakko alkaa suunnitella taloja piha täyteen vai voiko antaa olla mikäli ei niitä halua? Tähän --- oli piirretty joku ilmeisesti rivitalo nykyisen kotini päälle, miksi?

- Jos en halua lisää rakennusoikeutta saati taloja pihalle, miten silloin toimitaan? Miten tämä kaikki vaikuttaa kiinteistöveroon? Jos hyväksyn rakennusoikeudet enkä myy rakennusmaata ... - Onko Vantaa jo niin "venäläinen" paikka että viedään lopulta vaikka väkisin alueet jos ei muuten saada alueita pilattua?

Haluaisitte yli 700m2 viedä pihaa tiealueeksi... kartalla ei kyllä näkynyt mitään siinä joten mistä on kyse ja mitä ajattelitte korvata alueesta?

- Tässä nyt jotain näin ensihätään, yritin kyllä soittaa mutta turhaan. Sitten toivon ettei näistä sovita mitään missään Teams-life- video-kokouksissa, jo se tuosta Palotien -Kuninkaantammenrinteestä oli naurettavaa... Yritä nyt sitten jonkun chatti-palstan kautta kertoa ja vaihtaa näkemyksiä, ei sen puolen että mielipiteillä olisi mitään merkitystä mutta kuitenkin.

--- kotini on minulle kallisarvoinen paikka. Tähän on vuosien varrella sijoitettu paljon remotointiin ym.ym... joten mieti omalle kohdalle miltä tuntuu kun laatikkoon yhtäkkiä ilmestyy moinen paperinivaska suunnitelmia mallia haluamme viedä kotisi. Sanottakoon näistä touhuista nyt mitä vaan mutta tällainen vie kyllä pohjan kaikesta, näin Ei mielestäni toimita mikäli halutaan edes jonkinlaisesta sivistysvaltiosta tässä puhua. Ymmärrän kyllä että Suomi on rakennettu täyteen tuolla Kehä III:n ulkopuolella ja tänne on pakko sulloa loput ja jos kartassa näkyy hiukan liikaa pihamaata niin siihen täytyy piirrellä rakennuksia, teitä ym. jotta viihyisyys saadaan alueelta hävitettyä.

- Mielestäni Vantaa sahaa jo omaa oksaansa tällä liiallisella tiivistämisellä. Ihmiset on tänne aikoinaan muuttaneet väljyyden ja viihtyisyyden takia ja jotkut yrittävät sitä vieläkin, mutta tällaisilla toimilla viedään pohja tältä asialta. Näillä hinnoilla luulisi että voisi ikkunasta nähdä muutakin kuin naapuritalon seinän, mutta ei... esim. Ylästöä katsoessa herää kyllä ihmettelyä, valtavan kokoisia omakotitaloja jonka pihalle ei mahdu kuin puolet autosta eikä edes lumivaraa ole oman pihan lumelle... Mitä tässäkin oikein ajateltiin?

Jossain vaiheessa täällä käy kuin Espoossa... Ne jotka pystyvät lähtevät muualle ja jäljelle jää... paljon ongelmia.”

=> Kehä II:n liittymää on suunniteltu 1960-luvulta asti. Kuninkaantammen eritasoliittymä kuuluu Helsingin osayleiskaavaan 2008 ja on tulossa Helsingin puolelle. Helsinki järjesti eritasoliittymän asemakaavaan osallistumisen ja tiesuunnitelmaluonnokset olivat nähtävillä 2020. Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa (Kv 25.1.2021) on esitetty yhdyskatu Hämeenlinnanväylälle.

Tiealue perustuu tiesuunnitelmaluonnokseen ja tiealueen lunastaa valtio. Kevyen liikenteen raitti tulee jalankulkukaduksi, jonka lunastaa kaupunki. Tiealueessa on varauduttu Hämeenlinnanväylän kolmansiin kaistoihin luiskineen. Tiealue on huomattavasti supistunut siitä, mitä Kehä II olisi vaatinut. Asemakaavan tulee vastata tie- ja katusuunnitelmia.

Teams Live -tilaisuudessa ei sovita mitään vaan esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämishankkeita, myös tätä asemakaavaa. Mielipiteet pyydettiin kirjaamoon ja niistä on keskusteltu.

Kotia ei viedä, kuten jos Kehä II olisi tullut, eikä kiinteistölle ei ole pakko rakentaa mitään. Pientalotonttien rakentaminen, kadut ja muut alueet ratkaistaan erillisissä asemakaavoissa 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne. Katso mielipiteet 13 ja 25.

Vantaan väestö kasvaa. Uusi yleiskaava lähtee täydennysrakentamisesta, ei asutun kaupunkirakenteen laajentamisesta, jolloin voidaan säilyttää laajoja virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Hämeenlinnanväylän bulevardisointi ei sisälly Helsingin yleiskaavaan 2016.

Hämeenlinnanväylän parantamisen luonnos etelästä Kaivokselan kohdalta. Ramboll 3.6.2020

6. Yksityishenkilö, 8.2.2021:
”Itse taidan kuulua niihin harvoihin, joka on odottanut tätä kaavoitusta. Mutta tietenkin pieni huoli nousee tietyistä asioista. Osaatko ottaa kantaa muutamaan kysymykseen? Noin oletuksena --- haluaisi lohkoa tonttia ---. Tässä olisi muutama kysymys joka askarruttaa:” --- jne.

”11. Onko mahdollista että Helsingin kaavoitus tuo mukanaan yhteyden --- nykyisen tontin läpi?”

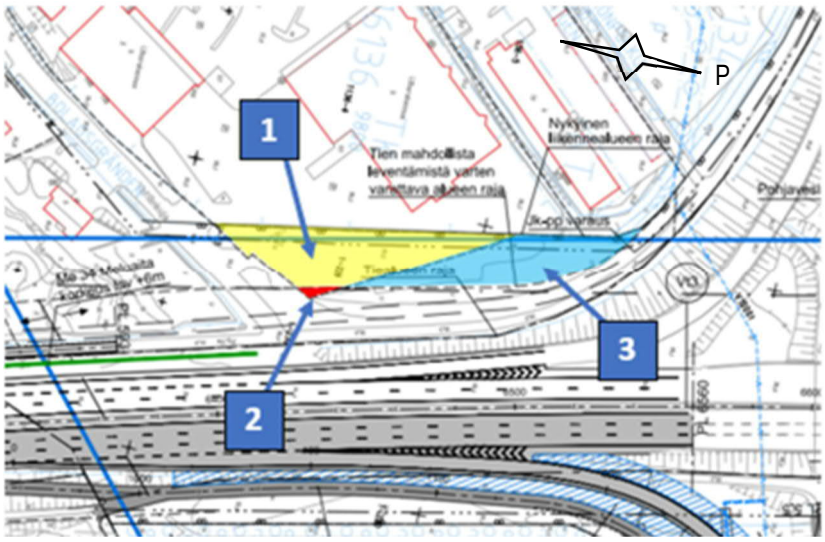
=> Pientalotonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.
11. Ei, koska Palotie jatkuu Helsingin puolelle ja Helsinki voi kaavoittaa vain omaa puoltaan.

7. Yksityishenkilö, 9.2.2021:
Ilmoitus virheestä kiinteistön pinta-alasta. --- jne.

=> Pientalotonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

8. Toyota Tsusho Nordic Oy, 10.2.2021:
--- ”Tarpeemme olisi --- jatkaa parkkipaikkaamme (alue 1) Vantaan omistamaan alueeseen 3. Tarpeemme ei ehkä olisi noin laaja jonka Vantaa omistaa. --- Kysyisin myös --- meluaidasta? --- miten Ely on sitä ajatellut Hämeenlinnantien ja tonttimme väliin.” ---

=> Vantaan maa-aluetta voi ostaa tarvittavilta osin. Meluaita näkyy tiesuunnitelmassa vihreällä viivalla, se tulee vain asutuksen kohdalle, alkaa Yhtiönkujasta etelään eikä tule Toyotan tontin kohdalle. Meluesteen korkeus on tällä kohdalla 6 metriä tien tasausviivasta.

Maakauppa Toyotan kanssa:
1. Toyotan maata liitetään Toyotan tonttiin 1 221 m2.
2. Toyotan maata liitetään katualueeksi 47 m2.
3. Kaupunki myy Toyotalle lisämaata tonttiin 703 m2.

Maakaupasta tehdään maankäyttösopimus, joka käsitellään erikseen.

9. Helsingin kaupunki, 11.2.2021:
”Vantaan Palotien alueen naapurissa Helsingin puolella on vireillä Kuninkaantammen eritasoliittymän ja ympäristön asemakaava ja asemakaavan muutos. Kaavalla mahdollistetaan esitasoliittymän rakentaminen Hämeenlinnanväylälle ja siihen liittyvän yhdyskadun (Kuninkaantammenrinne) rakentaminen liittymästä Vantaan rajalle. Kadun jatkaminen Vanhalle Kaarelantielle edellyttää asemakaavoitusta Vantaan puolella, joten asemakaavan 161800 vireilletulo on kokonaisuuden kannalta hyvä asia.

Helsingin puolella osa lähialueen kiinteistöistä liittyy nykyiseen ja rakennettavaan katuverkkoon kaupungin rajan yli. Vastaavasti Palotien ja Yhtiönkujan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan osa Vantaan puolelle suunnitteilla olevasta rakentamisesta liittyy katuverkkoon Helsingin puolelta. Alueen kehittäminen ja täydennysrakentaminen edellyttävät tiivistä yhteystyötä kaupunkien välillä. Tähän mennessä tehty yhteistyö on ollut erinomaista.

Helsingin kaupungilla ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan huomautettavaa.”

10. Yksityishenkilö, 15.2.2021:
”Yhdystien tarpeesta Kaarelan suuntaan olemme eri mieltä ja sen olemme myös yleiskaava prosessissa ilmoittaneet. Toki siellä hyväksytty. En ymmärrä miksi ajatamme ison määrän autoja kylän läpi,vaan kehittäisimme kaivokselan tietä ympyrällä jne. Edelleen olen sitä mieltä että huonosti ajoitettu heti yleiskaavan hyväksynnän jälkeen. En usko ja kokemuksesta tiedän ettei nuo ehdotukset hevillä muutu, mitä olette sinne yksityisten tonteille suunnitelleet. Tämän takia nämä asukkaat ovat todella epäröiviä tuon suhteen. Nouseeko kiintestövero näiden palikoiden takia? Tässä tärkeässä asiassa olisi syytä löytää mahdollisuus järjestää yleisötilaisuus. Teams ei riitä.”

=> Kaivokselan risteys on ylikuormitettu eikä kiertoliittymä riitä liikennemäärille, koska sivukaduilta ei pääsisi mukaan liikennevirtaan. Helsinki kaavoittaa tiealueen ja eritasoliittymän omalla puolellaan.

Pientalotontit ja muut kadut ratkaistaan myöhemmin asemakaavoissa 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne. Kiinteistöveroa peritään tontista ja rakennuksesta.

Koronavirus oli leviämisvaiheessa Uudellamaalla. Yleisötilaisuutta ei järjestetty koronarajoitusten ja suositusten vuoksi. Pakottavaa lakisääteistä syytä ei ollut, koska maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä yleisötilaisuuden järjestämistä. Kaavaan oli mahdollista jättää mielipiteitä suullisesti ja kirjallisesti. Kirjaamoon pyydettiin ilmoittamaan, haluaako rakennusoikeutta vai ei.

11. Kaarelan VPK - Kårböle FBK, 18.2.2021:
”--- Meillä on edelleen suuri tarve uudelle korkeammalle autotallille” --- jne.

=> Paloaseman tontti ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

12. Neljä kirjettä, yhteensä 24 yksityishenkilöä, kirjattu 22.2.2021:
Fyra brev, tillsammans 24 privata personer, registrerad 22.2.2021:

”Vaatimus keskeyttää ja siirtää asemakaavan suunnitteleminen ---
Me tämän Kaivokselan 161800 asemakaavasuunnittelun keskeyttämisen vaatimuksen allekirjoittaneet perustamme näkemyksemme seuraavasti:

1. Yksittäisille tontinomistajille asemakaavalla on suuri merkitys ja siksi se vaatii perusteellisen analyysin eri asemakaavavaihtoehtojen seurauksista. Joissakin tapauksissa on apua haettava ammattitaitoisilta arkkitehdeilta ja juristeilta parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi. Lisäksi on vaikeaa erityisesti riskiryhmiä ajatellen vastaanottaa ja käsitellä informaatiota ja saada perusteellinen kuva suunnittelusta koronaepidemian aikana.
2. Tiesuunnitelma nk. Kuninkaanrinne, joka on ainoastaan suunnitelmavaiheessa ilman oikeusvaikutteisia päätöksiä sisältyy Kaivokselan asemakaavaan 161800 eikä siksi voi olettaa lopulliseksi. Tässä vaiheessa asemakaavalla päättäminen asuntojen sijoittelusta tiesuunnitelman ympäristössä on ennenaikaista.

3. Nk. Kuninkaanrinteen ympäristövaikutusten arviointi on tekemättä ja maastoon korkealle sijoittuvalla tiesuunnitelmalla Helsingin kaupungin alueella on pitkälle menevät vaikutukset myös Kaivoksela 161800 kaava-alueelle kaikkine ympäristöhaittoineen, nykyhetkellä niin viihtyisään ja rauhalliseen alueeseen."

=> 1. Aluearkkitehtiin on voinut ottaa yhteyttä ja hän on laatinut tontinkäyttöluonnoksia. Aikaa on annettu kaksi kuukautta. Pientalotontit ja muut kadut ratkaistaan erillisissä asemakaavoissa 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne.
2. Uusi tie on osoitettu sekä voimassa olevassa yleiskaavassa (2007) että hyväksytyssä yleiskaavassa (2021). Tie- ja katusuunnitelmat on laadittu tie- ja katualueiden rajojen määrittämiseksi, mutta niiden hyväksyminen edellyttää asemakaavaa sekä Helsinkiin että Vantaalle.
3. Tie- ja katusuunnitelmat eivät edellytä YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia. Tämä asemakaavaselostus sisältää asemakaavan merkittävien vaikutusten arvioinnin. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaalla leikkaukseen.

"Yrkande för att avbryta och uppskjuta detaljplaneringen ---
Vi undertecknade till detta yrkande önskar att detaljplaneringen av Gruvsta 161800 avbryts omedelbart. Vårt yrkande baseras vi på följande grunder:

1. För enskilda tomtägare är detaljplanen av stor betydelse och den kräver därför en grundlig analys av följderna av olika detaljplanealternativ. I vissa fall krävs anlitande av yrkeskunniga arkitekter och jurister för att nå bästa resultat.
   Dessutom är det svårt speciellt med tanke på riskgruppernas möjligheter att motta och bearbeta information och få en grundlig bild av planeringen under coronaepidemin.
2. Vägplanen den sk Kungseksbranten som endast är i planeringsstadium utan beslut med laga kraft ingår i Gruvsta detaljplan 161800 och kan därför inte beaktas som ett reellt slutlig alternativ. Att i detta skede fastställa planering för husbyggen kring vägplanen är förhastat.
3. Miljökonsekvensbedömningen av den sk Kungseksbranden har inte gjorts och den enligt planerna högt belägna vägen på Helsingfors stads område har otvivelaktig långtgående konsekvenser med tillkommande miljöolägenheter också för Gruvsta detaljplaneområde 161800, på det för tillfället trivsamma och lugna området."

=> 1. Områdesarkitekten har kunnat kontaktas och han har utarbetat tomtplaner. Tidsfristen har varit två månader. Småhustomterna och andra gatorna kommer att lösas senare i detaljplaner 161900 Brandvägen och 162000 Kungseksbranten.
2. Den nya vägen anges i både den nuvarande generalplanen (2007) och den godkända generalplanen (2021). Väg- och gatuplaner har utarbetats för att bestämma gränserna för väg- och gatuområden, men fastställandet av dem förutsätter en detaljplan både i Helsingfors och Vanda.
3. Väg- och gatuplaner förutsätter ingen miljökonsekvensbedömning i enlighet MKB-lagen (lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning). Denna detaljplanbeskrivning innehåller en arkivering av de betydande effekterna av detaljplanen. Kungseksbranten ligger i en skärning i Vanda.

13. Yksityishenkilö, 24.2.2021:
"Pari asiaa jäi vielä hiukan askarruttamaan, eli kuka on valtio? Onko olemassa nimeä tai osoitetta kehen voisi olla yhteydessä koskien lunastusta --- ja millä aikataululla..ym..mitään lisäkaistoja ollaan tuskin heti rakentamassa vai onko vielä paljonkin yllätyksiä tulossa mistä emme tiedä?
Mikäli ei nyt halua lisätä rakennusoikeutta , onko sitä mahdollista esim. 10vuoden päästä saada vai onko tämä nyt joko tai juttu?
Mikäli ei halua rakennusoikeutta tarkoittaako se että aluetta voidaan lunastaa pienempään hintaan jos sellaiseen päädytään?

ollaan saatu suhteellisen erillaisia lausuntoja paljonko kiinteistövero nousisi/neliö rakennusoikeutta, verotoimisto sanoi ettei nouse ollenkaan ennenkuin on rakennettu jne. joten tämä hiukan sekavaa vielä, mutta osaatko arvioida jos esim vero olisi nyt 1000e/vuosi niin jos lisätään 500m2 rakennusoikeuden mihin sitten päädyttäisiin??

Olisiko mahdoton ajatus lykätä koko suunnitelmaa tämän koronan ajan?? On aika haastavaa kokooontua edes naapureiden kanssa pohtimaan tätä juttua joten miksi tämä kiire nyt??"

=> Tiealuetta hallinnoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Osallistumisessa tiealueeksi esitetty kevyen liikenteen raitti tulee jalankulkukaduksi, jonka lunastaa kaupunki.

Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

Kiinteistöverotukseen vastaa verotoimisto.

Tie- ja katuluonnokset ja asemakaava ovat tarpeen tie- ja katualueiden määrittämiseksi, vaikka hankkeet toteutettaisiin myöhemmin. Asemakaavaa on laadittu yhtä aikaa Helsingin asemakaavan kanssa. Vahvistettavien tie- ja katusuunnitelmien tulee olla asemakaavan mukaisia. Kaupunginhallitus 19.10.2020 lausui, että Kuninkaantammen eritasoliittymä on välttämätön ja Vantaa on varautunut Kuninkaantammen eritasoliittymän toteuttamisen yhteydessä rakentamaan katuyhteydet Vanhalle Kaarelantielle.

Valtion yhteyshenkilö ja tiealueen lunastamisesta: Uudenmaan ELY-keskus / Sami Mankonen.

Jalankulkukadun lunastamisesta: Vantaan kaupunki / Jorma Hopponen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennys 1.3.2021

Tämä osallistuminen koski keskialueen pientalorakentamista, ei tätä asemakaavaa. Keskialueen pientalorakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) täydennys julkaistiin internetissä, postitettiin osallisille ja jaettiin kaava-alueella 1.3.2021, tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnalle 9.3.2021. Mielipiteet ja tontinkäyttösuunnitelmat pyydettiin kirjaamoon 31.3.2021 mennessä.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa sähköpostilla, ja puhelimitse varmimmin 8.–12.3. ja 17.3.2021.
- Kaavaa esiteltiin Myyrmäen alueen kehittämisillassa Teams Live -tilaisuudessa 16.3.2021 klo 17.00. Muuta yleisötilaisuutta ei järjestetty perustuen valitseviin koronapandemian rajoituksiin ja suosituksiin ja koska yleisötilaisuuden järjestämiselle ei ole lakiin perustuvaa pakottavaa syytä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennyksessä 1.3.2021 esitetyt rakentamismahdollisuudet alueen keskiosaan. Tontin lisärakentaminen tuli hyväksyä ilmoittamalla siitä kirjaamoon.

Nykyinen rakennus.
Uudisrakennus, kerrosala.
Autopaikka.
Havu- ja lehtipuita.

14. Yksityishenkilö, 1.3.2021:
”Pyydän poistamaan tämän ehdotuksen kokonaan alustavasta luonnoksesta johtuen näistä vastineista:
1. Palokujalla oleva yhtiö Professorinrinne on pieni yhtiö. Vastustan turhaa jalankulun jatkeen rakentamista,” --- jne.

=> Palokujan jatkaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

15. Asunto Oy Kaarviita, 2.3.2021:
”tiedustelen taloyhtiön puolesta paria vaihtoehtoa koskien ko. kaavaehdotusta. Kyse on siis --- tontista, jolle on ehdotettu viimeisimmässä kaavaehdotuksessa lisärakennusoikeudeksi 2 x 145 neliötä, eli tontista lohkottaisiin kaksi uutta tonttia.” --- jne.

=> Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

16. Helsingin kaupunki, 5.3.2021:
”Helsingin kaupungilla ei ole asemakaavan 161800 osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydennykseen (1.3.2021) huomautettavaa.”

17. Caruna Oy, 10.3.2021:
”Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.”

18. Doventus Oy, 11.3.2021:

”Ohessa luonnostasoisena alueen kaava-muutokseen liittyvä Toyotan tonttia koskeva alue-esitys. Pohjakartta ei ole erityisen tarkka, siksi osa aloista noin arvioina. Kokonaisrakennusoikeus olisi yhdistetyllä tontilla 10 000 m2, josta nyt käytetyn rakennusoikeuden jälkeen rakennusoikeutta jää n.1045 m2.” ---

=> Asemakaavaehdotus on laadittu esityksen mukaisesti niin, että tontti laajenee osin Toyotan jo omistamalle maalle ja osin kaupungin maalle alueelle, jota ei tarvita tie- eikä katualueeksi.

19. Yksityishenkilö, 16.3.2021:
1. ”Vastustan edelleen Kuninkaantammen liittymän rakentamista. Kuninkaantammeen ei tarvita omaa liittymää aivan Kaivokselan liittymän kupeeseen, vaan jo olemassa olevaa Kaivokselan liittymää tulisi muuttaa niin, että Kuninkaantammen suuntaan on sujuvampi ajaa. Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa eritasoliittymää kuvataan ”välttämättömänä”, mikä on mielestäni ihmisten ajatuksia johdattelevaa eikä totta. Kuninkaantammen oli tarkoitus olla ”autoton asuinalue”, jossa alueen sisällä pyöräillään tai kävellään paikasta toiseen. Silti tämän ”autottoman alueen” vuoksi olette valmiit pilaamaan vanhan ja viihtyisän alueen (Palotie) toisella puolella Hämeenlinnantietä vain sen vuoksi, että Kuninkaantammeen pääsisi sujuvammin autolla. Kyseenalaistan todella paljon Vantaan kaupungin arvoja. Huvittavaa on, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa yleiskaavamääräyksessä määritellään, että ”alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkitilan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia”. Silti alueen viihtyisyys ei todellakaan kiinnosta asemakaavan suunnittelijoita, eikä liittymä paranna kävelyn tai pyöräilyn mahdollisuuksia.”
2. ”Mielestäni on törkeää, että Vantaalla ollaan valmiita hakkaamaan kaikki mahdolliset pienet metsäalueet ja muuttamaan ne asuinalueiksi ja teiksi. Palotien alue on juuri sen takia niin viihtyisä, että talojen välissä ja takana on puita ja tilaa. Nyt haluatte täyttää koko alueen taloilla. Palotiellä on tällä hetkellä kaksitoista asuttua taloa, mutta haluatte sinne rakennutettavan 24 lisää. Viereisille entisille pelloille on rakennettu jo suuri määrä kerrostaloja. Aluetta on tiivistetty jo muutenkin, mutta nyt toivotte, että viimeinenkin väljä omakotitaloalue saadaan rakennettua

äärimmilleen täyteen. Palotiellä ja Laitilantiellä käy paljon kävelijöitä ja lenkkeilijöitä, koska alue on esteettisesti viihtyisä eikä ahtaanpaikankammoa herättävän täyteen ahdettu. Mielipiteeni Palotie 16:n tontin (täyttämis-) suunnitelmasta: ihmettelen, minne tontilla sijaitseva nykyinen talo on mennyt? Alustavan tontinkäytön luonnoksen vaihtoehtoista vähemmän huono on A, jos niistä on valittava."

3. "Haluatte tuhota alueen myös lisäämällä jo entisestään kovaa liikennemelua rakentamalla sillan ja tien, joka kulkee alueen läpi. Vaikka suunnitelmassa Palotien liikennemelua pyritään vähentämään meluestein, onko suunnittelijoiden mielestä hyväksyttävää, että 2050 vuoden ennusteen perusteella nykyisistä 12 talosta seitsemän sijaitsee 55-60 desibelin alueella? Tällä hetkellä klo 10 arkipäivänä Palotiellä mitatut desibelilukemat ovat 60 desibelin luokkaa. Olemme toivoneet asiaan parannusta jo pitkään, mutta tulevaisuuden ennusteessa tilanne pysyisi samana. Jos liittymähanke toteutuu, mitä en todellakaan toivo, meluaidat on saatava sekä Hämeenlinnantien että eritasoliittymän puolelle. Hämeenlinnantien (ja mahdollisen uuden liittymän) meluaitojen suunnittelussa toivon otettavan huomioon sen, että alue ei kaipaa graffitiseiniä talojemme läheisyyteen – niitä on jo viereisellä kerrostaloalueella, koska tällaista artisteille aiheutuvaa kiusausta ei ole otettu huomioon naapuruston aidan suunnittelussa. Meluaidan eteen tulisi kasvattaa esim. tuijia tai muuta kasvustoa, etteivät spray-artistit pääse siihen käsiksi."

4. "Ja ihmettelen, mitä alueen kannalta tarkoittaa maininta yritysalueen täydentämisestä kaavoituksessa. Onko suunnitteilla lisää yritystontteja? "Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikkörajan alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kauppaa." Ainakaan päivittäistavarakauppaa alue ei tarvitse. Lidl on kirjaimellisesti 550 m päässä Palotie 1:stä, S Market 800 m:n Alue on aiemmin ollut suhteellisen syrjäinen ja hiljainen. Toivon, että alue pyritään pitämään mahdollisimman rauhallisena ja turvallisena, mistä hyötyvät niin alueen asukkaat kuin teillä viihtyvät ulkoilijatkin."

=> 1. Kaivokselan eritasoliittymä sekä Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormittuneita ja kaupunkiseutu kasvaa. Yhdyskatu parantaa myös kävely- ja pyöräily-yhteyttä kahden asuntoalueen välillä, Vaskipellon ja Kuninkaantammen. 2. Tiivistäminen ja täydentäminen ovat yleiskaavan pääperiaatteita. Pientalotontit ja muut kadut ratkaistaan erikseen asemakaavoissa 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne. 3. Uusi ramppi ja meluaita luovat meluesteen, mutta Palotien kaikilla tonteilla ei saavuteta alle 55 dB melutasoa eikä meluaidan korottaminen enää parantaisi melutilannetta. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaalla leikkaukseen. 4. Toyotan tontilla on autokauppa, joka on vähittäiskaupan suuryksikkö, mutta tontilla ei sallita päivittäistavarakauppaa. Tontilla on käyttämättä rakennusoikeutta.

20. Myyrmäen alueen kehittämisilta, Teams Live -tilaisuus 16.3.2021:
Tilaisuudessa oli enimmillään 229 osallistujaa. Kysymyksiä saatiin ennakkoon 29 ja tilaisuudessa 224. Tähän asemakaavaan saadut kysymykset vastauksineen:

1. "Kaivokselan Palotien kohdalle suunnitteilla olevan eritasoliittymän rakentaminen.Onko otettu huomioon lähiasukkaille kohdistuvat terveyshaitat pakokaasut,autojen aiheuttamat rengaspölyt, melutasojen nousu jne.On kohtuutonta,kun näin jälkijunaan rakennetaan valtaväyliä tiheään valmiiksi rakennetulle alueelle.Eikö saavuteta sama lopputulos parantamalla jo olemassa olevia liittymiä."

=> Kuninkaantammenrinteen ja Vanhan Kaarelantien liikennemäärillä pienhiukkasvaatimus täyttyy. Hämeenlinnanväylää vastaan rakennetaan 6 metriä korkea meluaita. Meluesteet ja uusi ramppi vähentävät melun ja pienhiukkasten leviämistä Palotielle, vaikka liikennemäärä kasvaa. Kuninkaantammenrinne sijoittuu Vantaan puolella leikkaukseen. Meluselvitys on jäljempänä. Kaivokselan eritasoliittymä ja katuristeys ovat jo nyt kapasiteettinsa ylärajalla.

2. "Miten on mahdollista, että autofirma saa lisää maa-aluetta ja yksityinen joutuu luovuttamaan? Ja taas yksityishenkilö luopuu maistaan liikenteen hyväksi"

=> Tiealueen raja määritellään tiesuunnitelmassa. Hämeenlinnanväylän parantaminen ja leventäminen tarvitsee lisää tiealuetta nykyiseen tiealueeseen verrattuna. Mutta Toyotan nykykaavassa oli otettu huomioon Kehä II:n rinnakkaisrampit, joita ei tarvita, joten tonttia voidaan laajentaa. Myös yksityisiltä tarvittavat tiealueet ovat pienentyneet Kehä II:n tilatarpeeseen verrattuna.

3. ”Keneen pitäsi olla yhteydessä kun kaupungille taas pitäisi luovuttaa tiealuetta eli kolmas kerta ja laki sallii vain kerran?”

=> Teitä ja katuja voidaan leventää useita kertoja, muuten liikennettä ei voitaisi kehittää.

4. ”Haluaisin kuulla meluaitasuunnitelmista jatkossa. Aikoinaan, noin 10 vuotta sitten on tehty suunnitelmat, mutta edistystä emme ole huomanneet. Koska meluaitoja aletaan rakentamaan?”

=> Valtio rakentaa Hämeenlinnanväylän meluesteet tien parantamisen yhteydessä.

21. Yksityishenkilö, 16.3.2021:
”1. Kiinteistöön oleellisesti kuuluva kiviaita tulee kaavoituksessa säilyttää.” --- jne.

=> Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

22. Yksityishenkilö, 17.3.2021:
”Omistan kiinteistön osoitteessa --- ja haluaisin tiedustella mahdollisuutta muuttaa tontin käyttötarkoitusta.” --- jne.

Myöhemmin: --- ”Kerrostalotontin voi unohtaa --- Onko mahdollista erottaa pientalotontti” --- jne.

=> Teollisuustontti ja pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

23. Yksityishenkilö, 19.3.2021:
Kysymyksiä Hämeenlinnanväylän meluesteistä.

=> Meluesteet on esitetty tiesuunnitelmassa, jonka löytää googlella: vt3 Kannelmäki Kaivoksela.

24. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, HSL, 26.3.2021:
”Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat ovat yksi MAL 2019 -suunnitelman maankäytön edellyttämiä tieverkon muutoksia. Tiesuunnitelma-alue sijaitsee kahden eri kaupungin alueella ja siksi HSL tähdentää, että yhteistyö kaupunkien kesken alueen kaavoituksessa on erittäin tärkeää parhaan suunnitteluratkaisun saavuttamiseksi. Asemakaava mahdollistuu mainitun Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelman ratkaisujen pohjalta.

Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. HSL palvelee alueella Hämeenlinnanväylää ja Vaskivuorentietä pitkin liikennöivillä seutulinjoilla 411, 435 ja 436 sekä Vanhaa Kaarelantietä pitkin linjalla 39. Kyseiset linjat tarjoavat yhteyden Helsingin keskustaan, Myyrmäkeen, Martinlaaksoon ja Pohjois-Espoon pientalo- ja teollisuusalueille. Vaskivuorentietä pitkin liikennöivä runkolinja 560 palvelee tiheästi Myyrmäen ja Itä-Helsingin välisessä liikenteessä. Alueella liikennöi myös ikäihmisiä palveleva lähibussi 313.

Vuoden 2021 elokuusta alkaen linja 39 muutetaan runkolinjaksi 30 ja sitä aletaan liikennöidä nykyistä kalustoa pidemmillä sähkönivelbusseilla. Vuoden 2022 elokuussa otetaan käyttöön Hämeenlinnanväylän ja Vihdintien linjastosuunnitelman mukainen uusi linjasto, jossa suurin osa Hämeenlinnanväylän seutulinjoista yhdistetään uudeksi runkolinjaksi 400 välille Elielinaukio – Vantaankoski. Uusi yhdyskatu Hämeenlinnanväylältä Vanhalle Kaarelantielle liittyy Helsingin puolella rakennettavaan uuteen Kuninkaantammen eritasoliittymään. Uuden eritasoliittymän kautta kulkee linja 431 tarjoamaan suoran joukkoliikenneyhteyden Hämeenlinnanväylältä Kuninkaantammeen.

Uusi Kuninkaantammenrinteen katuyhteys ja Vanhan Kaarelantien uusi liikenneympyrä tulee myös tarjoamaan uusia mahdollisuuksia tuleviin linjastosuunnitelmiin. Vaikka nykyisissä linjasto-

suunnitelmissamme uutta tieyhteyttä ei ole vielä otettu huomioon, HSL pitää erittäin tärkeänä, että Kuninkaantammenrinne ja Vanhan Kaarelantien uusi kiertoliittymä suunnitellaan joukkoliikenteen tarpeet huomioiden. Kiertoliittymän yhteyteen tulee toteuttaa esitetyt pysäkit Vanhan Kaarelantien sekä Kuninkaantammentien varteen. Katusuunnitelmissa ja erityisesti pysäkkien mitoituksessa tulee huomioida nivelbussien vaatima tilantarve, ja kaikki kaava-alueen pysäkit tulee mitoittaa nivelbusseille sopiviksi.

HSL haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa."

=> Kuninkaantammenrinne ratkaistaan erikseen asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne.

25. Yksityishenkilö, 28.3.2021:

1. "Mielestäni --- voisi vastaanottaa 300m2 uutta rakennusoikeutta tulevaisuutta ajatellen, mikäli se ei velvoita rakentamaan tai aiheuta muita toimenpidevaatimuksia tulevaisuudessa. Tällä hetkellä en pysty kuvittelemaan pihalle rivi- saati muuta taloa mutta nykyään ei voi varmuudella sanoa mitä tulevaisuus tuo mukanaan."

2. "Suunnitelma, että pihalta lunastettaisiin (taas) n.700m2 tiealueeksi, ei ole mielestäni mitenkään välttämätön. Oletan että asiasta ja alueen laajuudesta voidaan keskustella. Olen toki kuullut sellaistakin ettei samasta syystä voisi useampaan kertaan lunastaa, mutta asiaa selvitetään."

3. "Mitä muuhun kaavaehdotukseen tulee, niin näkisin mielelläni että Kuninkaantammenrinne poistuisi suunnitelmista Vantaan osalta. On mielestäni aika ala-arvoista Helsingiltä ensin rakentaa asuinalue ja sitten vaatia Vantaata mukaan jotta saisivat yhteydet sinne, varsinkin kun Helsingin puolella on jo olemassa valmiit yhteydet. Perhekunnantien avaaminen muillekin kuin busseille olisi halvin ja paras ratkaisu mutta ei... joku poliittinen päätös estää tämän - Palotien asukkaat kärsiköot seurauksista sekä kaikki VT3:n autoilijat. Neljä liittymää (Kehä I, Kannelmäki, Kuninkaantammi ja Kaivoksela) olisivat liian lähekkäin - ei tule toimimaan, alueesta tulee valtava sumppu. Kuninkaantammenrinne ei muutenkaan sovi alueen ympäristöön ja toisi alueelle melua sekä päästöjä entistä enemmän, joten toivon että Vantaalla löytyisi rohkeutta sanoa Helsingille EI tässä asiassa. Liittymä lisäisi liikennettä myös Vanhalla Kaarelantiellä huomattavasti."

4. "Mitä kaavaan muuten tulee, toivon ettei aluetta rakenneta täyteen - se on mielestäni vihtyisä niin kuin se on. Lisäksi toivoisin ettei aleta teiden nimiä vaihtamaan alueella. Olkoonkin jossain muuallakin saman nimisiä katuja, näin on ollut todella pitkään eikä siitä kummempaa haittaa ole ollut. Lähes jokaisesta puhelimesta tulisi löytyä 112 sovellus joka kertoo metrin tarkkuudella sijaintisi, joten hädän tullen apu kyllä löytää perille. Jos osoitteita aletaan vaihtamaan tietää se valtavasti töitä uuden osoitteen ilmoittamisesta niin virallisille kuin yksityisillekin tahoille. Ja jo nykyisin huonosti toimiva postin jakelu vaarantuisi kokonaan..."

=> 1. Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

2. Tämä on alueen ensimmäinen asemakaava. Tiesuunnitelmassa varaudutaan kolmansiin kaistoihin myös välille Kaivoksela – Klaukkala, jolloin nyt suunnitellut kolmannet kaistat jatkuvat pohjoiseen ja Kaivokselan liittymä tarvitsee uudet liittymiskaistat. Tietä voidaan leventää tarpeen mukaan useampaan kertaan, muuten liikennettä ei voitaisi kehittää. Kevyen liikenteen raitti merkitään jalankulkukaduksi.

3. Kuninkaantammenrinne perustuu Helsingin osayleiskaavaan (2008), Helsingin seudun MAL-suunnitelmaan (2019) ja Vantaan yleiskaavaan (2007, 2021). Kaivokselan eritasoliittymä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormitettuja. Kuninkaantammenrinne ratkaistaan myöhemmin asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne.

4. Kadunnimeksi esitetään Vanha Yhtiönkuja.

26. Yksityishenkilö, 29.3.2021:

1. "Pitkän pohdinnan jälkeen olen tullut siihen päätökseen että --- vastaanottaa 400k-m2 sillä varauksella että rakennusvelvoitetta ei ole ja jo olemassa oleva asuinrakennus säilyy ennallaan. Toivottavasti alueesta kaavamuutoksen myötä ei muutu epämukavaksi lähiöksi."

2. ”Kaupungille taas luovutettava maa-alue 648m2 tiealueeksi ei ole välttämätön. Tästä asiasta toivon keskustelua. Olen kuullut että lain mukaan maata saisi ottaa ainoastaan kerran yksityisomistuksessa olevasta tontista (tämä olisi 4 kerta).”

3. ”Kuninkaantammenliitymä on turha liittymä jolla on ympäristöhaitallisia vaikutuksia. Avatkaa Perhekunnantie autoliikenteelle. Miten poliitinen päätös voi vaikuttaa suunnitelmiin ja suunnittelijoihin? Vai onko se niin että Helsinki määrää tahdin ja Vantaa tanssii?”

=> 1. Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

2. Tiesuunnitelmassa varaudutaan kolmansiin kaistoihin myös välille Kaivoksela – Klaukkala, jolloin nyt suunnitellut kolmannet kaistat jatkuvat pohjoiseen ja Kaivokselan liittymä tarvitsee uudet liittymiskaistat. Tietä voidaan leventää tarpeen mukaan useampaan kertaan, muuten liikennettä ei voitaisi kehittää. Tämä on alueen ensimmäinen asemakaava. Maantien alueen lunastaa valtio. Kevyen liikenteen raitti merkitään jalankulkukaduksi, jonka lunastaa kaupunki.

3. Kuninkaantammenrinne perustuu Helsingin osayleiskaavaan (2008), Helsingin seudun MAL-suunnitelmaan (2019) ja Vantaan yleiskaavaan (2007, 2021). Kaivokselan eritasoliittymä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteys ovat jo nyt ylikuormitettuja. Kuninkaantammenrinne ratkaistaan myöhemmin asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne.

27. Vantaan kaupunginmuseo, 30.3.2021:
”Alueella ei ole todettu kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja, eikä sieltä tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Kaava-alueella sijaitsee useita inventoituja rakennusperintökohteita, joiden suojeluperusteet on selvitettävä kaavatyön yhteydessä. Rakennuskohteita --- [koskee Palotie 5, 9 ja 10:n rakennuksia].

Kaava-alueella on myös arvokkaita tielinjauksia. Palotie --- [koskee Palotietä].

Yhtiönkuja kuuluu yhdessä Vanhan Kaarelantien kanssa kokonaisuuteen, joka on ollut Hämeenlinnaan suuntautuneen tien varhaisia reittejä. Tie on merkitty Kuninkaankartastoon ja nykyisellä paikallaan se on kulkenut ainakin 1800-luvun lopulta lähtien. Tie on tullut Konalan suunnasta Kaarelaan ja siitä se on edelleen jatkunut Martinkylän kautta Vantaanlaaksoon. Tie on kulkenut Keimolan ja Luhtaanmäen kylien kautta kohti Klaukkalaa. Vanhan tiereitin nykyinen tiestö on seuraava: Vanha Kaarelantie, Yhtiönkuja, Kaivokselantie, Vanha Nurmijärventie, Nybackankuja, Kauppalaivurintie, Vantaankoskentie, Vantaanpuistontie, Kivistönkorventie, Keimolantie, Luhtaanmäentie [, Kuhajoentie] ja Klaukkalantie. Yhtiönkujan varrella on säilynyt tiehistoriasta kertova kilometripylväs (Yhtiönkuja 5)

Kaikkien mainittujen kohteiden luokitustunnus on kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokannassa R2, mikä tarkoittaa, että kohteiden rakennusperintöarvot on todettu inventoinneissa merkittäviksi. Museon tavoitteena kaavatyöhön on selvittää tarkemmin näiden kolmen rakennuskohteen, kahden tiekohteen ja kilometripylvään suojeluperusteet ja siirtää mahdolliset suojelutarpeet kaavakartalle asianmukaisin suojelumerkinnöin sekä niihin liittyvin määräyksin. Suojeltavien rakennusten kohdalla tulee myös uudisrakentamisen määrää, massoittelua ja sijoittelua tontilla miettiä siten, että uudisrakentaminen ei heikennä vanhojen rakennusten suojeluperusteita. Näkymälinjat ja mittakaavallinen yhteneväisyys ovat tärkeitä huomioida.”

=> Vanha Kaarelantie näkyy myös Broteruksen kyläkartassa 1695/1711. Yhtiönkujaa lukuun ottamatta mainitut kohteet sijaitsevat tämän kaava-alueen ulkopuolella. Niiden suojelukysymykset ratkaistaan asemakaavoissa 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne.

28. As Oy Kaarviita, 31.3.2021:
”määritellään asemakaavaan rakennusoikeudeksi” --- jne.

=> Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

29. Yksityishenkilöt (4), 31.3.2021:
--- ”kiinteistöjen omistajina haluamme tuoda esiin mielipiteenämme asemakaavan alustavista luonnoksista Kuninkaantammenrinteen kohdalla seuraavaa:” --- jne.

=> Tonttien rakentaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie tai laajempana kokonaisuutena myöhemmässä asemakaavassa.

30. Yksityishenkilö, 31.3.2021:
”Alustava kaavaluonnos kelpaa meille --- osoitteessa. Eli 500m2 uutta rakennusoikeutta, mahdollistaen kolme uutta asuinrakennusta.” --- jne.

=> Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

31. Yksityishenkilö, 31.3.2021:
”Palokujan asukkaana ja pienen lapsen äitinä koen arvelluttavana suunnitelmana rakentaa kevyenliikenteen väylä vanhan omakotialueen tonttien” --- jne.

=> Palokujan mahdollinen jatkaminen ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

32. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 31.3.2021:
– ”Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.”

– ”Kaukolämpöverkko: Ei huomautettavaa. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.”

33. Yksityishenkilöt (4), 31.3.2021:
”Kaavassa on alustavasti suunnitelma Palokujan jatkamisesta Palotielle tonttien --- kautta.” --- jne.

=> Palokujan jatkaminen ja pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

34. Yksityishenkilö, 31.3.2021:

1. ”Yleistä
Asemakaavaehdotus sijoittuu alueelle, joka on valtaosin pientalovaltaista aluetta ja joka on vuosikymmenten aikana orgaanisesti kehittynyt omaleimaiseksi ja kaupunkikuvallisesti” --- jne.

2. ”Lisärakentaminen Palotiellä
Osallistumis- ja arviointisuunnitelman s. 7-9 on esitetty luonnos uusien rakennuspaikkojen ja rakennusoikeuksien jakautumisesta (oranssit kuviot).” --- jne.

3. ”Kuninkaantammenrinteen ympäristö
Kaavaehdotuksen selvästi heikoin osa on Kuninkaantammenrinteen ympäristön esitetyt järjestelyt. Kaavassa on sijoitettu runsaasti rakennuksia” --- jne.

=> Pientalotontit ja Kuninkaantammenrinne rakentaminen ratkaistaan erikseen asemakaavoissa 161900 Palotie ja 161200 Kuninkaantammenrinne.

35. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 12.8.2021:
”Kaivokselan eritasoliittymän kohdalla kulkee itä-länsisuunnassa tärkeä päävesijohto DN 1000. Koska asemakaavan toteuttaminen ja päävesijohdon läheisyydessä rakentaminen voivat aiheuttaa johdolle vaurioriskin, tulee suunnitella tarvittavat johdon siirto- ja suojaustoimenpiteet. Toimen-

piteiden suunnittelusta, toteutuksesta ja kustannuksista tulee neuvotella HSY:n vesihuollon kanssa hyvissä ajoin ennen kaavan toteutusta.

Kyseiselle päävesijohdolle tulee tonteille tai muille yksityisille alueille merkitä vähintään 12 metriä leveä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai syväjuurisia pensaita.

Asemakaava Kuninkaantammenrinteen ja Vanha Kaarelantien kiertoliittymällä saattavat vaatia hulevesiverkoston laajentumista. Muilta osin aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Jatkosuunnittelussa tulisi esittää yleisen vesihuollon alustava suunnitelma ja määrä- ja kustannusarvio."

=> Kannanotto on lähetetty tiedoksi Uudenmaan ELY-keskukselle ja Väylävirastolle. Päävesijohto DN 1000 kulkee kaava-alueella vain maantien ja jalankulkukadun alueilla. Yleisille alueille ei merkitä johtorasitteita. Tiesuunnitelmaluonnoksen mukaan johtoa siirretään Hämeenlinnanväylän LT-alueella. Tiealueen rakentaminen ratkaistaan tiesuunnitelmassa. Tonteille sijoittuu muita johtorasitteita. Tonteille annetaan mainittu kaavamääräys. Alueella on valmis kunnallistekniikka, joten vesihuollon esisuunnitelma ja kustannusarvio eivät ole tarpeen.

Neuvottelut viranomaisten kanssa

Asemakaavan tavoitteista on neuvoteltu Väyläviraston, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Helsingin kaupungin kanssa Hämeenlinnanväylän tie- ja katusuunnittelun yhteydessä vuonna 2020.

MRL 66 §:n viranomaisneuvottelussa 16.3.2021 Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa todettiin, että asemakaava on tie- ja katusuunnitelmien mukainen ja että Vantaan voimassa oleva yleiskaava on Kehä II:n osalta MRL 42 §:n nojalla ilmeisen vanhentunut. Lisäksi on huomioitava melutilanne.

Uudenmaan ELY-keskus 26.3.2021: [Kaupan] seudullisuuden rajat tulevat 2. vaihemaakuntakaavasta. Vantaalla ne ovat TIVA 30 000 k-m^2, muu erikoistavarakauppa 10 000 k-m^2 ja päivittäistavarakauppa 5 000 k-m^2. Olemassa olevaa toimintaa voi esittämälläsi tavalla laajentaa. Kaavamääräyksissä on oltava kaupan laadusta määräys eli se voi olla vain TIVA-kauppaa [tilaa vaativaa kauppaa].

Erillinen kuuleminen / Palotie 12

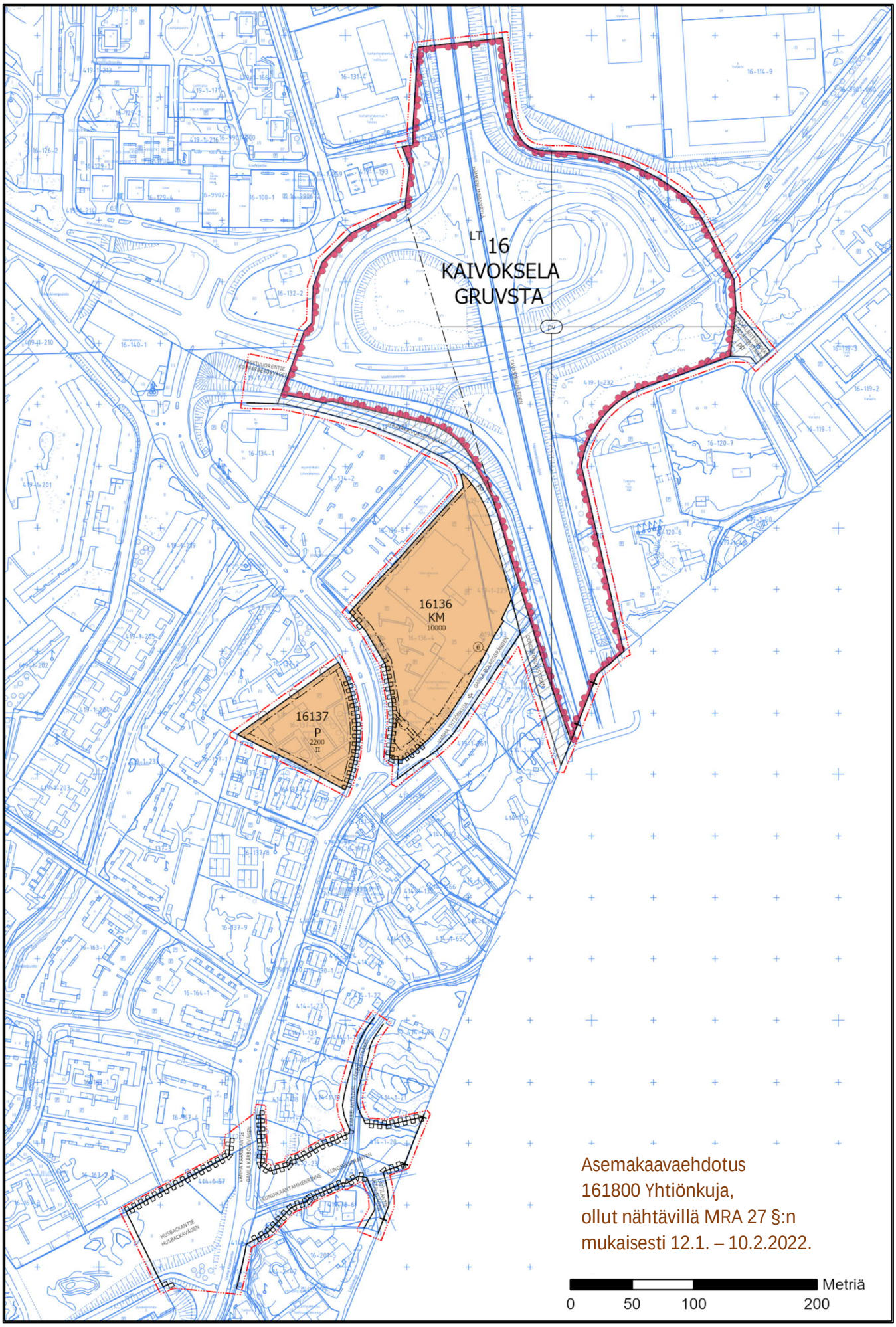
Asemakaavaa piirrettäessä ilmeni, että tulevan tontin koko on 2818 m2. Siten tonttitehokkuudella e = 0,25 tontille voidaan osoittaa 700 k-m2 rakennusoikeus. Kiinteistölle lähetettiin sähköposti 21.7.2021, johon pyydettiin vastaus 16.8.2021 mennessä. Kiinteistö hyväksyi rakennussoikeuden 23.7.2021.

=> Pientalotontit ratkaistaan asemakaavassa 161900 Palotie.

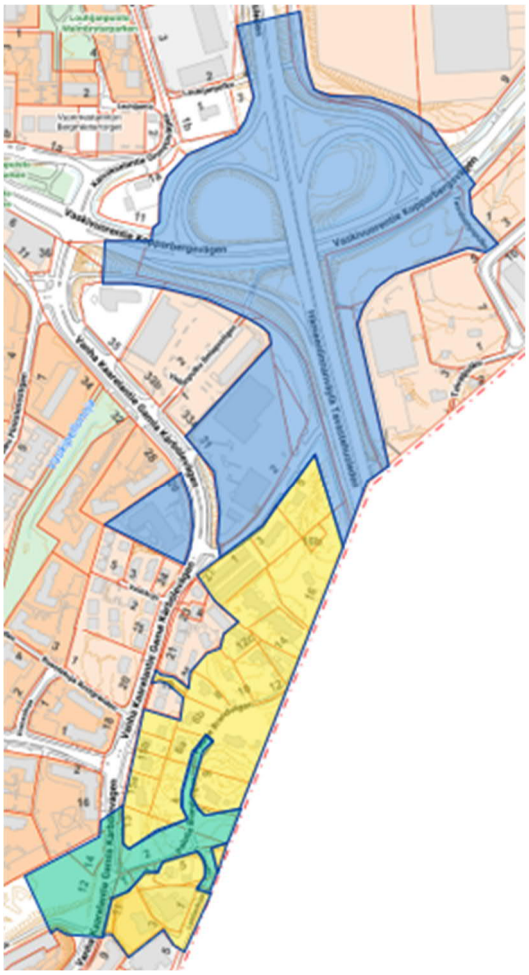
Kaavan nähtävillä olo ja lausunnot

Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti asettaa kaavan nähtäville ja se oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 12.1. – 10.2.2022. Tällöin jätettiin kolme muistutusta. Lausuntoja saatiin kolme. Näistä on erilliset asiakirjat. Nähtävillä olon jälkeen tästä kaavasta on rajattu pois Kuninkaantammenrinteen alue. Kaavamääräyksiä ja kaavaselostus on tarkistettu.

Kaavan vaihe ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 5.3.2022.

LT 16
KAIVOKSELA
GRUVSTA
16136
KM
10000
16137
P
2200
II
Asemakaavaehdotus
161800 Yhtiönkuja,
ollut nähtävillä MRA 27 §:n
mukaisesti 12.1. – 10.2.2022.
Metriä
0
50
100
200

Kaava-alueen rajaaminen ja jakaminen ja kaavoituksen jatkuminen

Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi kaavaksi:

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

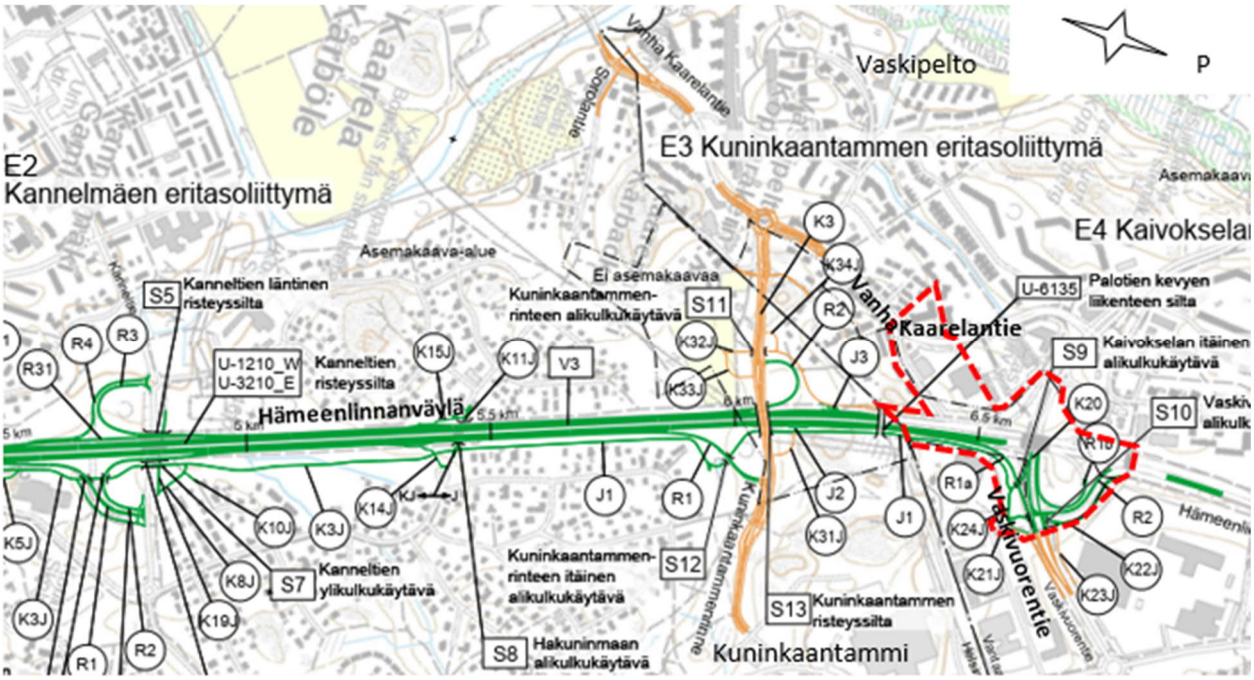
161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2021 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue on ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Kaava-alueen rajaamisesta ja jakamisesta ilmoittaminen

Nähtävillä olon jälkeen asemakaavan 161800 Yhtiönkuja pohjoisosa käsitellään tässä asemakaavassa ja eteläosa asemakaavassa 162000 Kuninkaantammenrinne. Tästä on ilmoitettu kaava-alueen maanomistajille ja naapureille kirjeellä 10.3.2022, internetissä kaavan sivulla 10.3.2022, Vantaan Sanomissa 12.3.2022, sekä lausuntojen ja muistutusten vastineissa 22.3.2022. Kaavaselostukset on tarkistettu. Kumpikin asemakaava käsitellään samassa kaupunkiympäristölautakunnassa 22.3.2022.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

Valtatie 3:n (Hämeenlinnanväylä) Kannelmäki – Kaivoksela tiesuunnitelman yleiskartta. Ramboll 21.1.2021

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavassa ja asemakaavamuutoksessa kaavoitetaan Hämeenlinnanväylän maantien alue LT ja siihen liittyviä katuja sekä nykyisen rakentamisen mukaisesti liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön KM, ja palvelurakennusten korttelialue P. Näistä tarkemmin jäljempänä.

Rakennusperintökohteena Vanha Yhtiönkuja (nyt Yhtiönkuja) suojellaan.

Asemakaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan asemakaavoilla 161900 Palotie ja 162000 Kuninkaantammenrinne.

Hämeenlinnanväylälle toteutetaan kolmannet kaistat meluaitoineen ja Helsingin puolelle uusi Kuninkaantammen eritasoliittymä. Kaivokselan eritasoliittymää parannetaan rakentamalla uusi ramppi Helsingistä Silvolan suuntaan. Suunnitelma sisältää myös parannuksia bussipysäkeille sekä jalankululle ja pyöräilylle. Aiemmin Kehä II:ta varten varattua tiealuetta voidaan pienentää.

Kaavaratkaisun perustelut

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa.

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kaivokselan eritasoliittymän uusi ramppi Silvolan suuntaan ovat välttämättömiä Helsingin Kuninkaantammen rakentamisen johdosta, jotta jo nyt ruuhkaisten Kaivokselan liittymän ja Vaskivuorentien toimivuus voidaan turvata.

Hämeenlinnanväylän parantaminen ja uudet katujärjestelyt tarvitaan myös pääkaupunkiseudun ja liikenteen jatkuvan kasvun vuoksi.

Asemakaava perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan (2020) ja voimassa olevaan yleiskaavaan (2007) ja on hyväksytyn yleiskaavan (2021) mukainen, tarkemmin sivuilla 8–9.

Hämeenlinnanväylän tiealueen ja katualueiden rajaukset perustuvat valtatien 3 tie- ja katusuunnitelmaluonnoksiin (2021).

Vanha Yhtiönkuja (Yhtiönkuja) on Vantaan kaupunginmuseon inventoima rakennusperintökohde, joka esitetään suojeltavaksi tässä asemakaavassa.

Toyotan tonttia (Yhtiönkuja 2) voidaan laajentaa aiemmin Kehä II:n ramppia varten tiealueeksi varatulle alueelle. Samalla hoivakoti Azalean (Vanha Kaarelantie 26) asemakaava ajantasaistetaan.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tie- ja katumelua torjutaan tiesuunnitelman mukaisilla Hämeenlinnanväylän meluaidoilla. Meluaidan korkeus on Palotien kohdalla 5 metriä ja Palotien sillan pohjoispuolella 6 metriä.

Hämeenlinnanväylän tiesuunnittelun tavoitteena on ollut, ettei nykyisillä oleskelupihoilla ylity 60 dB melutaso ennustetilanteessa vuonna 2050, kun Hämeenlinnanväylällä on meluesteet.

Rakennusten ääneneristävyydestä ja hulevesien viivyttämisestä määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä.

4.3 ALUEVARAUKSET

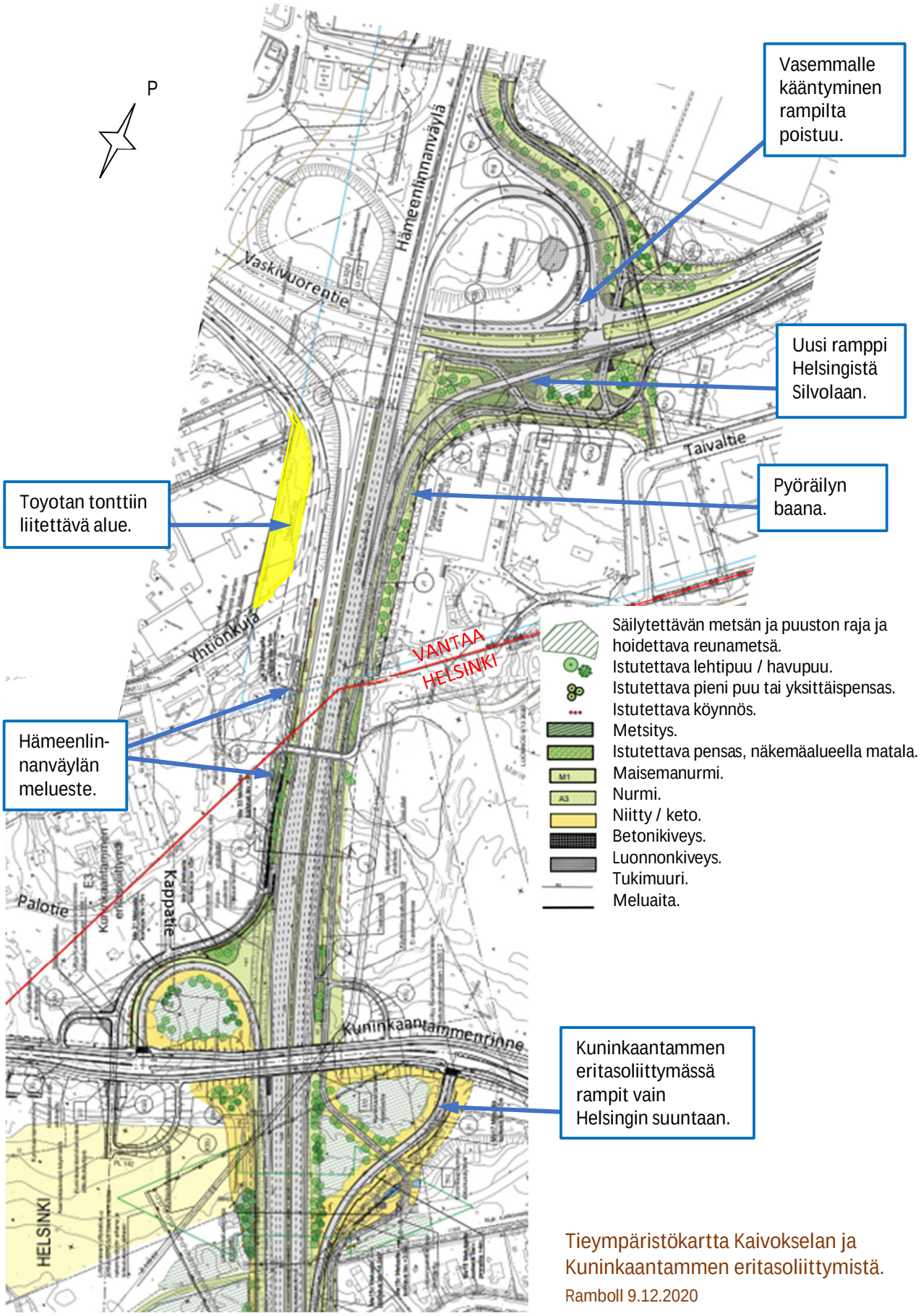
KM, liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön

Nykyinen teollisuus- sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialue TK, jolla on rakennusoikeutta 9 980 k-m2, laajenee aiemmin tiealueeksi varatulle alueelle 1 924 m2, siitä kiinteistön omalle maalle 1 221 m2 ja kaupungin maalle 703 m2. Kiinteistöstä 47 m2 muutetaan jalankulkukaduksi.

Alue kaavoitetaan nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain ja nykyisen tontin pääkäyttötarkoituksen mukaisesti liikerakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön KM. Kaavamääräyksellä alueelle sallitaan paljon tilaa vaativa erikoistavaran vähittäiskaupan suuryksikkö, joka ei kilpaile keskustahakuisen kaupan kassa. Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan myymälätiloja. Asemakaavamääräykset ajantasaistetaan.

Tontilla on autokauppa. Voimassa olevan lain mukaan yli 4 000 m2:n suuruinen vähittäiskauppa on vähittäiskaupan suuryksikkö, jota ei saa sijoittaa maakuntakaavan tai yleiskaavan keskustatoiminnoille tarkoitetun alueen ulkopuolelle, ellei alue ole asemakaavassa erityisesti osoitettu tätä tarkoitusta varten; tämä ei kuitenkaan koske vähittäiskaupan myymälän, vähittäiskaupan suuryksikön tai myymäläkeskittymän laajentamista, joka ei ole merkittävä (MRL 71 a-d §). Autokaupan laajuus on 8 903 k-m2, ja sitä voisi tontin rakennusoikeuden puitteissa vielä laajentaa 1 097 k-m2 (12 %), kun rakennusoikeus 9 980 k-m2 pyöristetään 10 000 k-m2:iin (+ 20 k-m2).

Tontin uusi pinta-ala on 15 370 m2, rakennusoikeus 10 000 k-m2 ja tonttitehokkuus e = 0,65.

Tieympäristökartta Kaivokselan ja Kuninkaantammen eritasoliittymistä.
Ramboll 9.12.2020

Vähittäiskaupan seudullisuuden raja ilmenee Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavasta, jossa se on Vantaalla tilaa vaativa erikoistavarakauppa 30 000 k-m^2, muu erikoistavarakauppa 10 000 k-m^2 ja päivittäistavarakauppa 5 000 k-m^2. Siten olevaa toimintaa voi laajentaa esitetyllä tavalla. Kaavamääräyksissä on kaupan laadusta määräys, joka sallii vain tilaa vaativaa kauppaa.

Toyotan tontilla ollut asuintalo on purettu eikä tontille enää sallita asuntojen rakentamista tiemelutilanteen vuoksi. Rakennuksen suurin sallittu korkeusasema (+40,00 mpy) muutetaan nykyiseen korkeusjärjestelmään (+40,3 mpy). Kaavaan merkitään pohjavesialue.

LT, maantien alue

Hämeenlinnanväylällä on ruuhkia ja välityskykyongelmia etenkin Kannelmäen ja Kaivokselan välillä. Helsingissä Kuninkaantammen rakentaminen ja Vantaalla Myyrmäen ja Silvolan kehittäminen sekä pääkaupunkiseudun yleinen kasvu tulevat lisäämään Hämeenlinnanväylän ja sen ympäristön liikennettä tulevaisuudessa.

Hämeenlinnanväylän maantien alue kaavoitetaan laaditun tiesuunnitelmaluonnoksen mukaisesti. Tiealueen rajaus on huomattavasti suppeampi kuin jos Kehä II olisi toteutunut.

Hämeenlinnanväylän (vt3) tiesuunnitelman Kannelmäki – Kaivoksela luonnos 2021 sisältää
- lisäkaistat
- Kannelmäen ja Kaivokselan eritasoliittymien parantamisen
- Kuninkaantammen uuden eritasoliittymän Helsingin puolelle
- meluntorjunnan asutuksen kohdalle
- pysäkkijärjestelyt
- jalankulun ja pyöräilyn yhteydet
- arvokkaiden luontokohteiden huomioimisen Helsingin puolella

Hämeenlinnanväylän ennusteliikennemäärä on 86 200 ajon/arkivuorokaudessa vuonna 2050. Kuninkaantammen eritasoliittymä palvelee paitsi Kuninkaantammea, myös seudun rakentamista. Tiesuunnitelma sisältää myös uuden rampin Helsingistä itään Silvolan yritysalueen suuntaan. Tällöin poistuu vasemmalle kääntyminen nykyiseltä Hämeenlinnanväylän itäpuoliselta rampilta. Jalankulkijoille ja pyöräilijöille rakennetaan Vaskivuorentien alittava alikulku. Pyöräilyjärjestelyt suunnitellaan Vantaan baanamitoituksella.

Maantielain mukaan hyväksyttävän tiesuunnitelman tulee olla asemakaavan mukainen.

Pohjavesialue merkitään asemakaavaan.

Tiealueella olevaa HSY:n päävesijohtoa DN 1000 siirretään tiesuunnitelman mukaisesti.

P, palvelurakennusten korttelialue

Palvelurakennusten korttelialueilla voi olla julkisia ja yksityisiä palveluita.

Hoivakoti Azalean tontin (Vanha Kaarelantie 26) asemakaavaa ajantasaistetaan rakennetun tilanteen mukaisesti. Tällöin nykyinen yleisten rakennusten korttelialue kunnan tarpeisiin Y/k muuttuu palvelurakennusten korttelialueeksi P. Tontilla on yksityinen hoivakoti 2 152 k-m2, joten tontin uusi rakennusoikeus on 2 200 k-m2 (nyt 2 000 k-m2). Suurin kerrosluku on yhä kaksi (II). Tontin pinta-ala on 5 206 m2 ja uusi tonttitehokkuus e = 0,42.

Kadut

Vanha Yhtiönkuja (nyt Yhtiönkuja) merkitään suojelluksi tieksi. Kilometripylväs sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella tontilla, joten sitä ei voida suojella tässä asemakaavassa.

Jyrinäkaivoksenpolku on Hämeenlinnanväylän länsipuolinen jalankulku- ja pyöräkatu, joka ei kuulu valtion maantien alueeseen, vaan lunastetaan kaupungille. Katu kaavoitetaan Hämeenlinnanväylän yleissuunnitelmaluonnoksen mukaisesti, mikä sisältää lumitilat.

Tekninen huolto

Vesihuolto

Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi (HSY 12.8.2021). Nykyiset tonteilla kulkevat yleiset johdot merkitään asemakaavaan johtorasitteina.

Hulevesien hallinta

Vantaan kaupunki on laatinut hulevesiohjelman 2009 ja hulevesienhallinnan toimintamallin 2014. Hulevesien viivyttämisestä määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä.

Vantaalla hulevesien hallinnan ensisijainen tavoite on estää rakentamisesta aiheutuva haitallinen hulevesivirtaamien kasvu. Hulevesiä viivytetään paikallisesti ja alueellisesti niin, että alueelta purkautuva virtaama säilyy nykytilanteen tasossa myös suunnitellun maankäytön toteuduttua.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Tonttien rakentaminen säilyy voimassa olevan asemakaavan mukaisena.
Vanha Yhtiönkuja (nyt Yhtiönkuja) säilyy rakennusperintökohteena.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Tontit on jo rakennettu. Tie- ja katualueet ovat jo nyt liikennekäytössä Yhtiönkuja 5:n kohdalla tehtävää tiealueen laajennusta lukuun ottamatta. Alueella ei ole inventoituja luontokohteita.

Liikenteelliset vaikutukset

Hämeenlinnanväylän liikennemäärä kasvaa nykyisestä 58 800 ajoneuvosta/vrk (2020) 86 200 ajoneuvoon/vrk (2050), mikä tarvitsee toimenpiteitä liikenteen toimivuuden varmistamiseksi.

Asemakaava mahdollistaa Hämeenlinnanväylän parantamisen Vantaan osuudella. Kaivokselan eritasoliittymä vaatii nopeita parantamistoimenpiteitä liikenteen toimivuuden parantamiseksi.

Hämeenlinnanväylän lisäkaistat parantavat Hämeenlinnanväylän välityskykyä ja vähentävät ruuhkautumista, mikä nopeuttaa matka-aikoja. Matka-ajan ennustettavuus paranee ruuhka-aikoina. Myös raskaan liikenteen ja joukkoliikenteen sujuvuus paranee ja matka-ajat nopeutuvat. Pidemmät liittymiskaistat helpottavat bussien liittymistä Hämeenlinnanväylälle. Melusuojaus-toimenpiteet vähentävät liikenteen aiheuttamia meluhaittoja asutukselle.

Liikennemäärät

Tie- tai katuosuus	Nopeus km/h	2020*	Ennuste 2050*
Hämeenlinnanväylä Kannelmäki – Kaivoksela	80	58 800	86 200
Vaskivuorentie Kaivokselantien liittymän itäpuolella	40	18 300	21 500

* Keskivuorokausiliikenne, Ramboll 1.10.2021.

Myös jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet ja turvallisuus paranevat. Hämeenlinnanväylän tie-suunnitelma sisältää jalankulun ja pyöräilyn pääväylät Hämeenlinnanväylän itäpuolelle ja Vaski-vuorentien eteläpuolelle.

Uusi tie- ja katusuunnitelma vie huomattavasti vähemmän maata, kuin mitä Kehä II:n vaatimat ramppi- ja eritasojärjestelyt olisivat vieneet. Myös Palotien kävelysilta säilyy paikallaan.

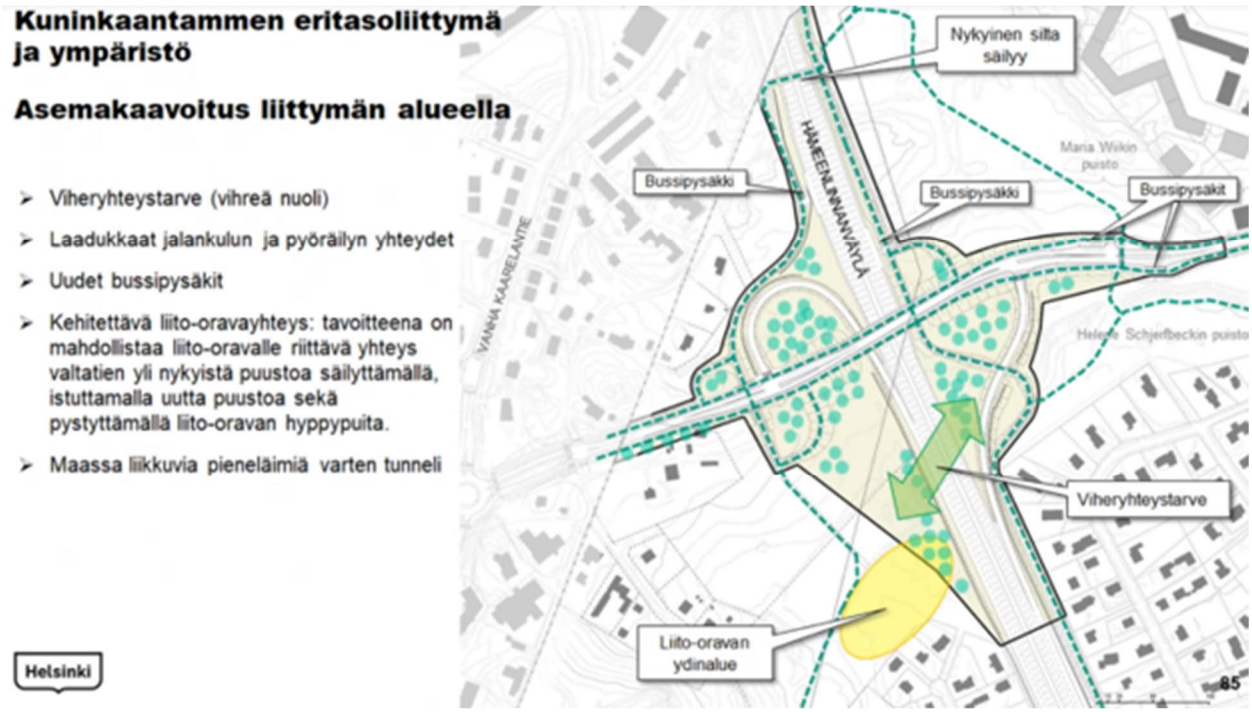
Tässä asemakaavassa esitettävät tiet ja kadut liittyvät saumattomasti Helsingin puolen tie- ja katu-suunnitelmiin, mikä on tutkittu tie- ja katusuunnitelmien yhteisen laatimisen yhteydessä.

Suhde Helsingin puolen kaavoitukseen

Helsingin Kuninkaantammen osayleiskaavassa 2008 Hämeenlinnanväylä ja Kuninkaantammen eritasoliittymä ovat liikennealuetta. Lisäksi yleiskaavassa on esitetty pientaloaluitta Vantaan rajaa vastaan. Ne liittyvät Vantaan pientaloalueisiin.

Helsinki laatii asemakaavaa Kuninkaantammen eritasoliittymää ja sen liikenne- ja katujärjestelyjä varten. Lisäksi tutkitaan maankäytön mahdollisuuksia liittymän ympäristössä. Yhteys Helsingin pientaloalueille kulkee Palotien ja Laitilantien kautta, jotka jatkuvat Helsingin puolelle. Palotieltä on Helsingin kautta tonttiliittymiä myös Vantaan tonteille (Palotie 12, 14 ja 16).

Suhde Helsingin puolen asemakaavasuunnitelmiin. Uutta Länsi-Helsinkiä, Ulla Jaakonaho 27.1.2021

Sosiaaliset vaikutukset
Asemakaava vastaa kasvavan kaupungin jatkuvaan väestön ja liikenteen kasvuun. Uudet tie- ja katuratkaisut helpottavat liikkumista ja vähentävät liikenteeseen käytettyä aikaa.

Ilmastovaikutukset
Rakentaminen vaatii resursseja, sekä varoja että materiaaleja, mikä lisää rakentamisen aikaista hiilijalanjälkeä. Liikenteen sähköistyminen kuitenkin vähentää päästöjä ja ilmastovaikutuksia. Liikkumisen helpottuminen vähentää ajosuoritetta ja päästöjä. Tonteilla voidaan hyödyntää kaukolämpöä, maalämpöä ja aurinkoenergiaa.

- Varautuminen ilmastonmuutokseen: Ilmaston lämpeneminen lisää kasvillisuutta, se varjoisuutta. Lumien lisääntymiseen varaudutaan katujen lumitiloilla ja Ylästöön kaavoitetulla lumen vastaanottopaikalla. Runsaisiin sateisiin varaudutaan hulevesien hallinnalla. Tulvavedet vähentävät lisäveden tarvetta Päijännetunnelista Mätäojaan.

Kaavan laajemmat vaikutukset
Tie- ja katuverkon parantamisen laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen ja ilmastoon on tutkittu yleiskaavassa.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja katumelu
Hämeenlinnanväylän parantamisen yhteydessä meluntorjunta paranee huomattavasti Palotien alueella, kun Palotien kohdalle rakennetaan 5–6 metriä korkea meluaita. Meluaidan korotus 8 metriin ei enää olennaisesti parantaisi melutilannetta.

Asemakaavassa sovelletaan Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 melutasojen ohjearvoja. Asemakaava on olevan asuinalueen täydennysrakentamista, jolloin yöajan ohjearvo on 50 dB.

Uudenmaan ELY-keskuksen oppaan 2/2013, Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa, tavoitteena on, että melun ohjearvot täyttyisivät koko asumiseen varatulla alueella. Mikäli tähän ei ole mahdollista päästä, tulisi varmistaa, että ohjearvot alitetaan ainakin asuntojen pihoilla oleskeluun ja leikkiin tarkoitetuilla alueilla. Asuinrakennusten oleskeluparvekkeet ja terassit rinnastetaan ulko-oleskelualueisiin.

P-korttelissa asuinrakennukset suojataan 32 dB:n ääneneristävyysvaatimuksella, mikä kattaa sekä lento- että tie- ja katumelun. Myös pihamelun ja yöajan ohjearvot täyttyvät.

KM-korttelissa rakennusala kattaa tontista laajan alueen, jolloin ääneneristävyysvaatimus vaihtelee suuresti tontin eri osissa sekä olevien että mahdollisesti joskus tulevaisuudessa rakennettavien rakennusten eri julkisivuilla ja myös niiden eri osissa. Rakennusten ääneneristävyydestä määrätään rakennusjärjestyksessä, jonka määräyksiä ei toisteta asemakaavassa. Rakennusten ääneneristävyys tarkastetaan rakennuslupien yhteydessä.

Kaavaan on laadittu meluselvitykset sekä tietä että kaavaa suunniteltaessa (Ramboll tiesuunnitelmaan 11.5. – 7.12.2020, kaavaan 1.10.2021). Näiden tulos on luonnollisesti sama.

Pienhiukkaset
Hämeenlinnanväylän melueste rajoittaa sekä melun että pienhiukkasten leviämistä. Asuntojen minimietäisyydet katujen ajoratojen reunoista täyttyvät. Bussilinjaa 30 ajetaan sähköbusseilla.

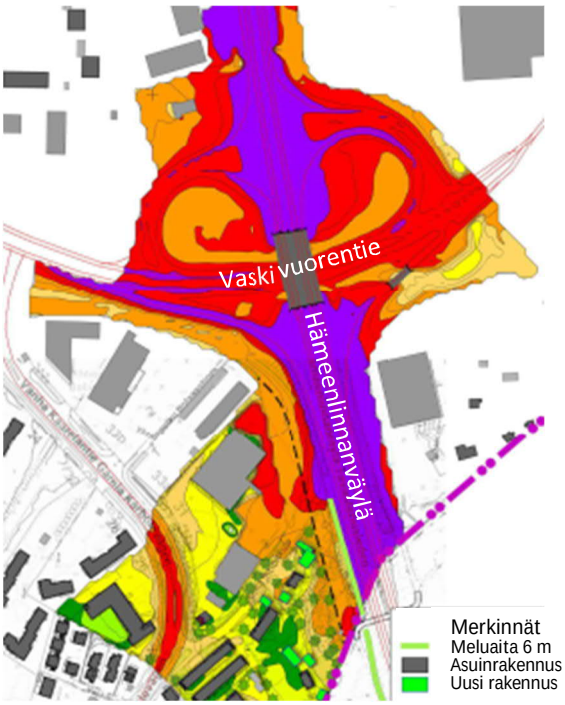
Pienhiukkasmäärät ovat laskeneet sekä pitkällä aikavälillä että viime vuosina huomattavasti. Kehitys jatkuu, kun autokanta uusiutuu. Uudet myytävät autot ovat sähköautoja 2030. Autojen keski-ikä on Uudellamaalla 10 vuotta (2019), joten autokanta on uusiutunut ennustevuonna 2050.

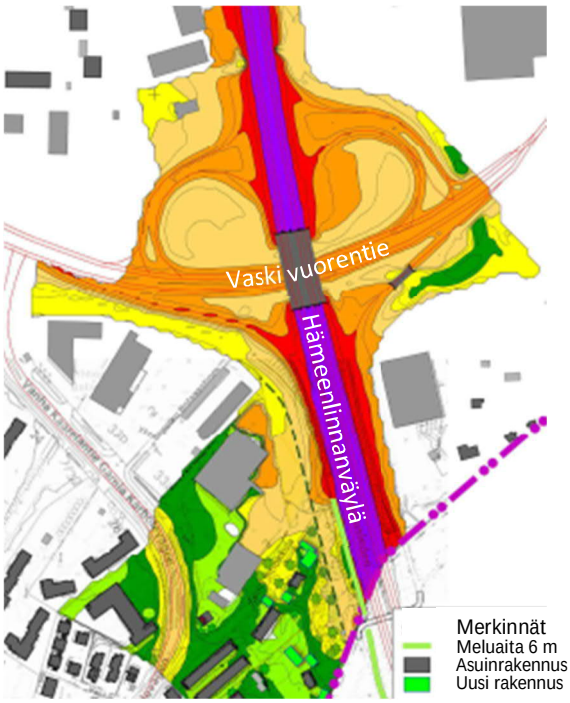
1. Nykytilanne, tie- ja katumelu. Nykyinen meluntorjunta. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 11.5.2020

2. Ennustetilanne 2030, tie- ja katumelu. Nykyiset liikennejärjestelyt ja nykyinen meluntorjunta. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 22.5.2020

3. Ennustetilanne 2050, tie- ja katumelu. Tiesuunnitelman järjestelyt ja suunniteltu meluntorjunta. Päiväajan klo 7–22 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 1.10.2021

4. Ennustetilanne 2050, tie- ja katumelu. Tiesuunnitelman järjestelyt ja suunniteltu meluntorjunta. Yöajan klo 22–7 keskiäänitaso (Laeq) 2 m korkeudella maanpinnasta. Ramboll 1.10.2021

< 45 | 45–50 | 50–55 | 55–60 | 60–65 | 65–70 | 70–75 | 75– dB

4.6 NIMISTÖ

Kylän nimi Kaarela / Kårböle, esiintyy 1417 Magnus i Karisbola. Helsingin puolella on kaupunginosa Kaarela / Kårböle (1990), Vantaan puolella kylä Pohjois-Kaarela / Norra Kårböle (1946).

Kaupunginosan nimi Kaivoksela / Gruvsta (1961) johtuu 1700-luvun rautakaivoksista. Ruotsalaisen nimen loppuosa -sta merkitsee paikkaa ja kaupunkia (stad).

Tiet ja kadut

- Hämeenlinnanväylä, Tavastehusleden Tie rakennettiin maalaiskunnan osalta 1955 – 1960. Helsingissä 1949 Nurmijärventie, Nurmijärvivägen, Helsingin maalaiskunnassa 1958 Hämeenlinnan pikatie, 1959 Helsinki – Tampere pikatie, Tampereentie, 1966 eteläosa Nurmijärventie, Nurmijärvivägen, Kistolantiestä pohjoiseen Hämeenlinnantie, Tavastehusvägen, 1974 Helsingissä ja Vantaalla Hämeenlinnanväylä, Tavastehusleden.
- Jyrinäkaivoksenpolku, Dundergruvsstigen, Sillbölen rautakaivosten Jyrinäkaivoksen, Dundergruvan, mukaan. Jalankulkukatu sijaitsee Hämeenlinnanväylän vieressä. Helsingissä on Jyrinäpolku, Dunderstigen (1975), se rautatien lähellä. (Nr 25.5.2021)
- Taivalniitynpolku, Edesängsstigen, 2000, tiealueelle jääneen Taivalniitty, Edesängen, nimisen puiston (1976 – 2000) mukaan. Se Taivaltie, Edesvägen (1974), mukaan, tämä taas vanhasta paikannimestä 1640 Wadhängz råå … 1974 Kahluuniitty, Vaddängen.
- Vaskivuorentie, Kopparbergsvägen, 1961, läheisen Vaskivuoren (1933 Kopparberg) mukaan.
- Vanha Yhtiönkuja, Gamla Bolagsgränden, ollut vanhaa Hämeenlinnan maantietä, 1966-76 Vanhaa Kaarelantietä, sen jälkeen nimetön. Asemakaavassa 1981 Yhtiönkuja, Bolagsgränden, mikä jätettiin tältä osin vahvistamatta, mutta tuli asemakaavaan 1990. Nimi johtuu Sillbölen rautakaivoksista: Yhtiönkaivos, Bolagsgruvan, avattiin 1845 ja sen syvyys oli 40 metriä. Kauniaisissa on Yhtiönkuja, Bolagsgränden. Päällekkäisiä kadunnimiä poistetaan pelastusturvallisuuden vuoksi. (Nr 25.5.2021)

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus lisämaan ostosta Vantaan kaupungilta Toyotan tonttiin.

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän parantaminen esiintyy ennen vuotta 2030 aloitettavana liikenneinvestointina Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa (MAL 2019, s. 24, 38, 82), joka on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 28.3.2019.

Valtio lunastaa Hämeenlinnanväylän tiealueen. Kaupunki lunastaa katualueet.

Hämeenlinnanväylän tiesuunnitelman eteneminen:
- Valmis tiesuunnitelma asetetaan nähtäville, jolloin siitä on mahdollisuus jättää muistutus. Samaan aikaan tiesuunnitelmasta pyydetään lausunto eri viranomaisilta ja muilta tahoilta.
- ELY-keskus lähettää tiesuunnitelman hyväksyttäväksi Traficomille.
- Traficom tekee päätöksen tiesuunnitelman hyväksymisestä. Päätös asetetaan nähtäville ja siitä voi tehdä valituksen.

Uusille katualueille laaditaan katusuunnitelma, jonka luonnos on ollut nähtävillä 9.–22.12.2020.

Mahdollisista tonttien rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla (MRL 133 §).

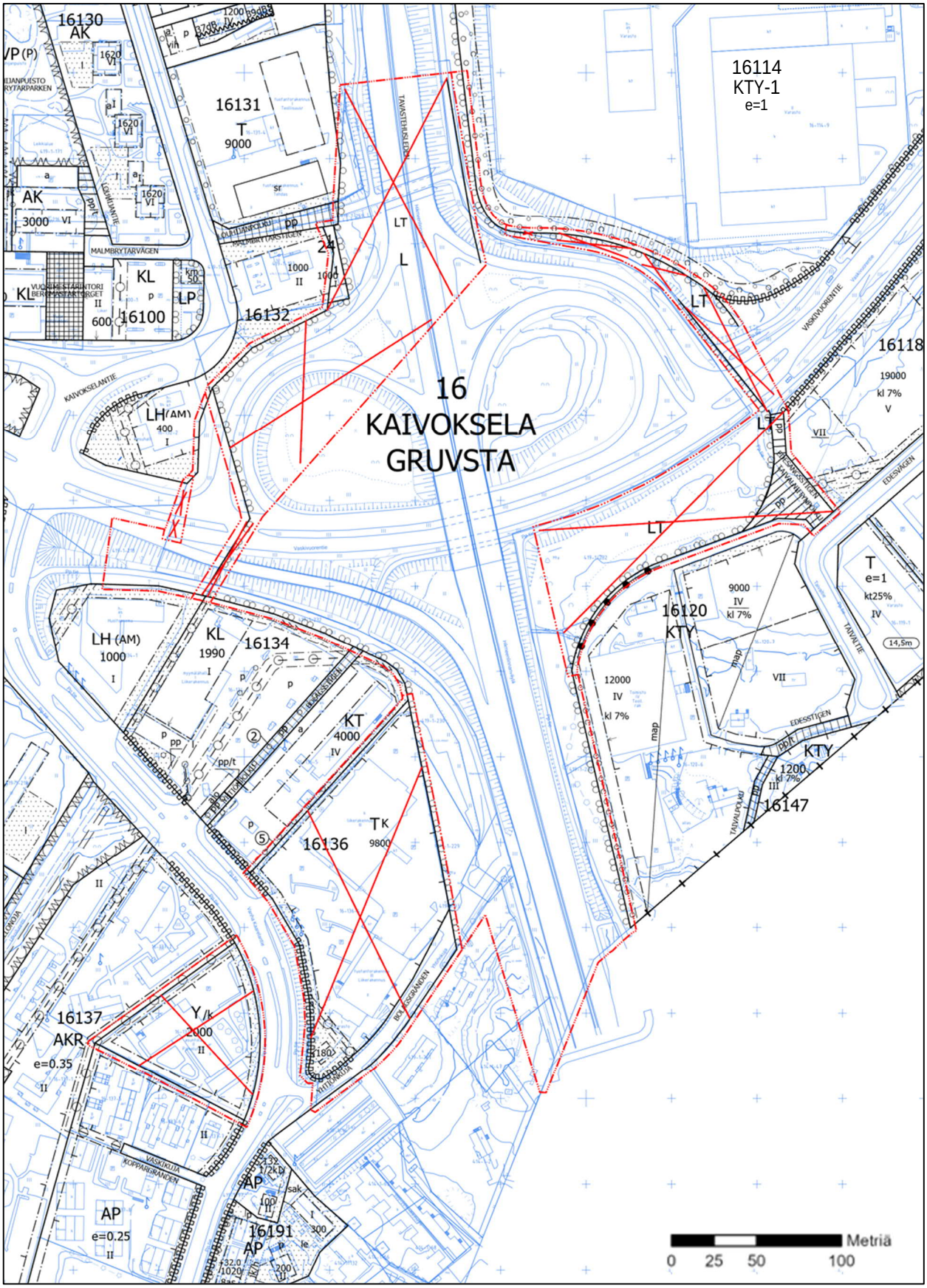
Kaavan valmisteluun osallistuneet			
Vantaan kaupunki			
	Asemakaavoitus	asemakaavapäällikkö	Ilkka Laine
		aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
		asemakaava-arkkitehti	Annakaisa Haanpää
		asemakaava-arkkitehti	Anna Hakamäki
		asemakaava-arkkitehti	Anders Hedman
		kaavoitusinsinööri	Mikko Järvi
		kaavatekninen koordinaattori	Marko Hoffren
	Kiinteistöt ja tilat	tonttipäällikkö	Armi Vähä-Piikkiö
		tonttiasiamies	Jari Sainio
		kiinteistökehityspäällikkö.	Tomi Henriksson
		maankäyttöinsinööri	Juho Lumme
		maankäyttöinsinööri	Marja Hannikainen
		maanäyttöteknikko	Jorma Hopponen
		paikkatietoasiantuntija	Natalia Lindström
		lakimies	Heino Pitkänen
	Kadut ja puistot	liikenteen alueinsinööri	Teemu Vihervaara
		liikenneinsinööri	Pirjo Salo
		liikennetietoasiantuntija	Suvi Rytkönen-Halonen
		Alueinsinööri	Mikko Kettunen
		suunnitteluinsinööri	Henri Hyttinen
	Rakennusvalvonta	lupa-arkkitehti	Timo Tamminen
	Talous- ja hallintopalvelut	vuorovaikutusasiantuntija	Pia Tasanko-Lavinkainen
	Yleiskaavoitus	yleiskaavapäällikkö	Mari Siivola
		johtava maisema-arkkitehti	Laura Muukka
		maisema-arkkitehti	Elina Ekroos
		yleiskaavasuunnittelija	Jonna Kurittu
	Ympäristökeskus	ympäristösuunnittelija	Jarmo Honkanen
Helsingin kaupunki			
	Jukka Tarkkala	Ulla Jaakonaho	Taina Toiviainen
	Tiina Falck	Raimo Pakarinen	Olli-Pekka Aalto
	Petra Rantalainen		
Väylävirasto			
	Matti Ryynänen		
Uudenmaan ELY-keskus			
	Juha Noeskoski	Arto Kärkkäinen	Tuomas Autere
	Sami Mankonen	Eeva Kopposela	
Ramboll Finland Oy			
	Lotta-Maija Salmelin	Topi Vuorio	Emilia Vainikainen
	Maija Musto	Meri Lampinen	Annukka Kylmälä
	Eeva Elmnäinen	Timo Korkee	Nico Id

Vantaa 22.3.2022

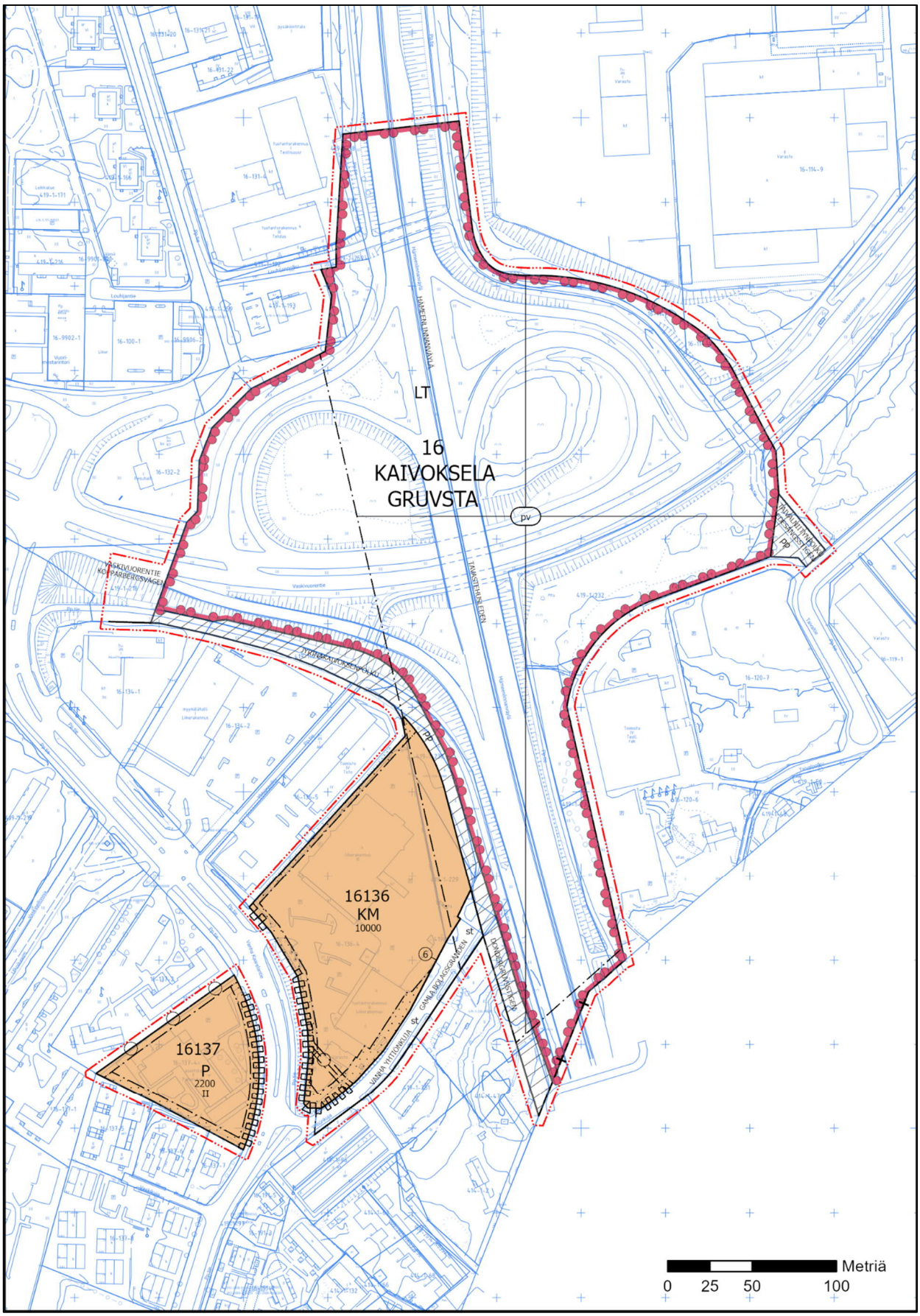
VANTAAN KAUPUNKI
Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi, p. 050 3122 132, Kielotie 28, PL 1860, 01300 Vantaan kaupunki

Poistettavat merkinnät

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
161800	22.3.2022

Vantaan kaupunki

YHTIÖNKUJA

Kaupunginosa 16, Kaivoksela

Vanda stad

BOLAGSGRÄNDEN

Stadsdel 16, Gruvsta

Asemakaava

Osa korttelia 16136 sekä katu- ja liikennealuetta.

Detaljplan

Del av kvarteret 16136 samt gatu- och trafikområde.

Asemakaavan muutos

Osat kortteleista 16136 ja 16137 sekä katu- ja liikennealuetta.

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteren 16136 och 16137 samt gatu- och trafikområde.

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Osa korttelia 16136.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen

Del av kvarteret 16136.

1:2000

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
P	**Palvelurakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för servicebyggnader.**
	Alueella saa olla julkisia ja yksityisiä palveluja.	På området får vara allmänna och privata service.
	Alueelle saa sijoittaa vanhusten palvelukeskuksen tai hoivakodin siihen liittyvine asuntoineen.	På området får placeras servicecenter eller vårdhem för åldringar med därtill anslutande bostäder.
	Rakennuksen ääneneristävyys tie- ja lentomelua vastaan tulee esittää rakennusluvan yhteydessä.	Byggnadens ljudisolering mot väg- och flygbuller ska presenteras i samband med bygglov.
	Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	Den del av området som ska planteras ska ha träd och buskar.
	Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita, muuttaa maanpinnan tasoa eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer, ändras marknivån eller planteras träd och djuprotade buskar.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikkaa / 150 k-m².	Bilplatser ska reserveras minst 1 bilplats / 150 m²-vy.
KM	**Liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön.**	**Kvartersområde för affärsbyggnader där en stor detaljhandelsenhet får placeras.**
	Alueelle saa sijoittaa paljon tilaa vaativan erikoistavaran vähittäiskaupan suuryksikön, joka ei kilpaile keskustahakuisen kaupan kanssa.	På området får placeras en stor detaljhandelsenhet som kräver mycket utrymme, vilken inte konkurrerar med de affärer som placeras i centrum.
	Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan myymälätiloja.	På området får lokaler för dagligvaruhandel inte placeras.
	Enintään 50 % rakennusoikeudesta saa käyttää toimisto- ja palvelutiloja varten.	Högst 50 % av byggrätten får användas för kontors- och serviceutrymmen.
	Alueelle saa sijoittaa ympäristöä häiritsemättömiä teollisuustiloja.	På området får placeras industriutrymmen som inte stör omgivningen.
	Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema on +40,3 metriä meren pinnasta.	Högsta höjd för skärningspunkt mellan fasad och vattentak är +40,3 meter över havsytan.
	Suurimman sallitun rakennuskorkeuden korkeintaan 2,0 metriä ylittäviä, kerrosalaan luettaviin tiloihin kuuluvia rakennusosia saa rakentaa enintään 10 % tontin rakennetusta kerrosalasta.	Byggnadsdelar, som överstiger den högsta tillåtna byggnadshöjden med högst 2,0 meter och som räknas in i våningsytan, får byggas till högst 10 % av den våningsyta som byggts på tomten.
	Autopaikat voidaan rakennusoikeuden estämättä sijoittaa talleihin tai pysäköintilaitokseen, jonka ylimmän tason korkeusasema on enintään +38,3 metriä meren pinnasta.	Bilplatserna kan utan hinder av byggrätten placeras i garage eller i parkeringsanläggning vars översta plans höjdläge är högst +38,3 meter över havsytan.

Rakennusten ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee esittää rakennusluvan yhteydessä.	Byggnadernas ljudisolering mot flyg- och vägbuller ska presenteras i samband med bygglov.
Lastaukseen käytettävä tontin osa on näkösuojattava.	Den del av tomten som används för lastning, ska förses med insynsskydd.
Istutettavalla alueen osalla tulee olla puita ja pensaita.	Den del av området som ska planteras ska ha träd och buskar.
Hämeenlinnanväylää vastaan on istutettava pensasaita.	Mot Tavastehusleden ska planteras en häck.
Johtoalueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita, muuttaa maanpinnan tasoa eikä istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.	På ledningsområdet får inte placeras fasta eller tunga strukturer, ändras marknivån eller planteras träd och djuprotade buskar.
Autopaikkoja on varattava vähintään: paljon tilaa vaativa erikoistavaran kauppa 1 ap / 50 k-m² toimistot 1 ap / 50 k-m² teollisuus 1 ap / 150 k-m²	Bilplatser ska reserveras minst: affärer för specialvaror som kräver mycket utrymme 1 bp / 50 m²-vy kontorer 1 bp / 50 m²-vy industri 1 bp / 150 m²-vy
Maantien alue.	**Område för landsväg.**
Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
Kaupunginosan numero.	**Stadsdelsnummer.**
Kaupunginosan nimi.	**Stadsdelens namn.**
Korttelin numero.	**Kvartersnummer.**
Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
Katu.	**Gata.**
Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. Johtoalueelle ei saa istuttaa puita eikä syväjuurisia pensaita.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.** På ledningsområdet får inte planteras träd eller djuprotiga buskar.
Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**

st

Suojeltava tie.

Historiallisesti merkittävä tie, jonka nykyinen linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Väg som skall skyddas.

Vägavsnitt av historisk betydelse, vars nuvarande dragning ska bevaras. Över områdets byggnads- och underhållsplaner ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

pv

Tärkeä pohjavesialue.

Alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa alueen pohjaveden laadun.

Pysäköintialueet ja vastaavat alueet tulee päällystää läpäisemättömällä materiaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella. Näiden alueiden hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai vastaavien rakenteiden kautta pois pohjavesialueelta. Pohjavesialueella maaperään saa imeyttää vain puhtaita hulevesiä.

Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjavedelle voidaan minimoida.

Pohjavesialueella ei sallita maalämpökaivoja.

Rakentamisesta tai maankaivusta ei saa aiheutua haitallisia vaikutuksia pohjaveden määrään tai laatuun.

Viktigt grundvattensområde.

I området får inte placeras funktioner som kan riskera kvaliteten på områdets grundvatten.

Parkeringsområden och motsvarande områden ska beläggas med ogenomsläppligt material eller en konstruktion som inbegriper grundvattenskydd. Dagvattnet i dessa områden ska ledas bort från grundvattenområdet via oljeavskiljningsbrunnar, biofilter eller motsvarande konstruktioner. På grundvattenområdet får endast rent dagvatten infiltreras i marken.

Gatu- och trafikområdena ska planeras så att trafikens eventuella olägenheter för grundvattnet kan minimeras.

I grundvattenområdet tillåts inte jordvärmebrunnar.

Byggnads- eller markgrävningsarbetena får inte orsaka skadeverkningar på grundvattnets kvalitet eller kvantitet.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område ska en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __.__.20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	**092 Vantaa**	Täyttämispvm	**03.03.2022**
Kaavan nimi	**161800 Yhtiönkuja**		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	**27.01.2021**
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	**092161800**
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	**11,5733**	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	**6,7621**
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	**4,8112**

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**11,5733**	**100,0**	**12200**	**0,11**	**6,7621**	**220**
A yhteensä						
P yhteensä	0,5206	4,5	2200	0,42	0,5206	2200
Y yhteensä	0,0000		0		-0,5206	-2000
C yhteensä						
K yhteensä	1,5370	13,3	10000	0,65	1,5370	10000
T yhteensä	0,0000		0		-1,3405	-9980
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	9,5157	82,2	0		6,5656	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**11,5733**	**100,0**	**12200**	**0,11**	**6,7621**	**220**
A yhteensä						
P yhteensä	0,5206	4,5	2200	0,42	0,5206	2200
P	0,5206	100,0	2200	0,42	0,5206	2200
Y yhteensä	0,0000		0		-0,5206	-2000
Y	0,0000		0		-0,5206	-2000
C yhteensä						
K yhteensä	1,5370	13,3	10000	0,65	1,5370	10000
KM	1,5370	100,0	10000	0,65	1,5370	10000
T yhteensä	0,0000		0		-1,3405	-9980
TK	0,0000		0		-1,3405	-9980
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	9,5157	82,2	0		6,5656	0
L	0,0000		0		-1,7279	0
Kadut	0,2967	3,1	0		0,0441	0
Kev.liik.kadut	0,5348	5,6	0		0,4102	0
LT	8,6842	91,3	0		7,8691	0
LH	0,0000		0		-0,0299	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 161800 YHTIÖNKUJA, KAIVOKSELA
ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 162000 KUNINNKAANTAMMENRINNE, KAIVOKSELA

Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti asettaa nähtäville asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksen 161800 Yhtiönkuja, joka on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Tällöin jätettiin kolme muistutusta.

Jatkokäsittelyissä alueen pohjoisosa käsitellään asemakaavana 161800 Yhtiönkuja ja eteläosa asemakaavana 162000 Kuninkaantammenrinne.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
NRO 1 **Yksityishenkilö 1**	Kuninkaantammenrinteen katualue rajattava kaava-alueen ulkopuolelle ja kaavaehdotus palautettava uudelleen valmisteltavaksi.	Lisätään selostukseen luonnos rakentamisesta Helsingin puolelle.
NRO 2 **Yksityishenkilö 2**	Osa kiinteistöstä menee Hämeenlinnanväylän tie- ja katualueiksi, mutta naapurin tontti laajenee.	–
NRO 3 **Kaarelan VPK ry**	Vpk:n tontti pienenee. Tarvitaan uusi paloasema ja harjoitustilaa.	–

MUISTUTUS NRO 1
YKSITYISHENKILÖ 1

Muistutus

Osallisuus

xxx omistaa kaava-alueen naapurissa olevan Nydalin tilan maa-alueet, jotka sijaitsevat Helsingin puolella. Kaavaehdotus vaikuttaa olennaisesti Nydalin tilan maa-alueiden maankäyttöön.

Vaatimus

Kaavoitusprosessi ja kaavan sisältö eivät täytä maankäyttö- ja rakennuslain vaatimuksia. xxx vaatii, että kaavaa muutetaan siten, että Kuninkaantammenrinteelle varattu katualue rajataan kokonaan kaava-alueen ulkopuolelle ja että kaavaehdotus joka tapauksessa palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Perustelut

1. Ns. Kuninkaantammenrinteelle tehty katualuevaraus ei palvele Vantaan kaupungin maankäyttöä, vaan päinvastoin hankaloittaa sitä ja aiheuttaa tarpeetonta ja peruuttamatonta suojeltavan rakennetun ympäristön tuhoamista. Kaavaselostuksessa todetaan: ”Rakennusperintökohteena Vanha Yhtiönkuja (nyt Yhtiönkuja) suojellaan. Vanhalle Kaarelantielle, Laitilantielle ja Kaarelantaipaleelle (nyt Palotien alkuosa) ei anneta suojelumerkintöjä merkittävien katumuutosten vuoksi. Kaava-alueeseen kuuluneet muut alueet kaavoitetaan suojelukysymysten vuoksi myöhemmin asemakaavalla 161900 Palotie.”. Katsomme, että kaavassa ei ole otettu huomioon lain edellyttämällä tavalla rakennetun ympäristön suojelua koskevia vaatimuksia.

2. Edellä yksilöity katualuevaraus perustuu olettamukseen, että Helsingin kaupungin alueelle rakennetaan ”yhdyskatu” Hämeenlinnanväylän liittymään ja Kuninkaantammen kaupunginosaan. Yhdyskadusta on laadittu Helsingin puolella luonnoksia, mutta mitään hyväksyttyä statusta kadulla ei ole. Tämän vuoksi edellytyksiä laatia kadusta yleissuunnitelma, jossa kadun tarkempi linjaus pituus- ja poikkileikkauksineen määriteltäisiin, ei ole olemassa. Vantaan kaupunki ei voi laatia asemakaavaa spekulaatioiden varaan siitä, mitä toisen kunnan alueella mahdollisesti tapahtuu.

Kaupunkien välisen rajan kohdalla kaavaselostuksessa esitetyn katusuunnitelmaluonnoksen mukainen poikkileikkaus, sisältäen yhden puurivikaistan, vastaa Helsingin kaupungin ’Katutilaohjeen’ (Helsingin kaupunki: Katutilan mitoitus, suunnitteluohjeet Helsingin kaupungille 05/2014) mukaista 19 m ratkaisua. Siihen voidaan tarvittaessa lisätä mahdolliset luiskaukset, mutta nämä voidaan tarkemman suunnittelun pohjalta sisällyttää osittain tai kokonaan korttelialueisiin. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan ole mahdollista määrittää kadun korkeusasemaa suhteessa olevaan maastoon eikä luiskaustarvetta eikä edellytyksiä järjestää tasoeroja rakenteellisesti viereiseen maankäyttöön ja rakentamiseen nähden. Nydalin alueen kohdalla katualueen leveys on n. 35 m eli lähes kaksinkertainen katutilaohjeen mukaiseen verrattuna. Tämä tarkoittaa kohtuutonta ja tarpeetonta epävarmuustekijää ja tilanhaaskausta Nydalin tilan nykyistä ja suunniteltua maankäyttöä ajatellen.

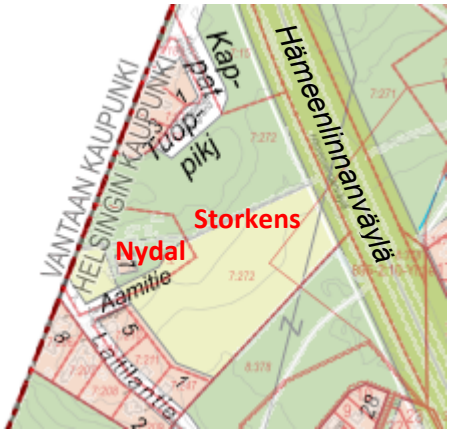
Kaavoitusprosessissa ei siten ole otettu huomioon lain edellyttämällä tavalla tehtyjen ratkaisujen vaikutuksia muuhun suunnitteluun ja päätöksentekoon. Esitetyssä muodossa katuvaraus aiheuttaa Nydalin tilan alueen maankäytölle niin kohtuutonta rajoitusta ja haittaa, ettei sitä voida pitää lain mukaisena.

3. Maankäyttöä ja liikennettä on suunniteltava erottamattomana kokonaisuutena siten, että katu palvelee maankäyttöä eikä toisin päin – kyseessähän ei ole yleinen, valtakunnallista tai seudullista tarvetta palveleva tie, vaan kaupunginosien sisäistä liikkumista palveleva kokoojakatu. Katu tulee suunnitella nimenomaan osaksi tulevaa maankäyttöä eikä irrallisena ”moottoritien liittymäramppina”. Tämän vuoksi nyt toteutuneessa kaavoitusprosessissa ei katualuevarauksen osalta ole voitu mitenkään päästä koko alueen käytön järjestämisen ja rakentamisen yksityiskohtaisuudessa sellaiselle tasolle, jota maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttävät asemakaavalta.

Vastine

1.
Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa. Kuninkaantammenrinne tarvitaan paitsi yhdyskaduksi Hämeenlinnanväylälle, myös Nydal–Storkensin pientaloalueen rakentamiseksi Helsinkiin.

Kuninkaantammenrinne on Vantaan voimassa olevassa yleiskaavassa tiealuetta (Kv 17.12.2007) ja Vantaan hyväksytyssä yleiskaavassa yhdyskatu (Kv 25.1.2021). Vaskivuorentie on jo nyt ylikuormittunut Kaivokselan eritasoliittymässä ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien risteyksessä ja kaupunkiseutu kasvaa. Myös Nydal–Storkensin maalle on esitetty asuntorakentamista yli 10.000 k-m2, mikä lisää liikennettä.

Muistuttaja vastustaa Kuninkaantammenrinteen rakentamista Vantaan puolelle, vaikka sama katu esiintyy myös maanomistajien omassa luonnoksessa (A-konsultit / Staffan Lodenius 10.8.2021), jossa Helsingin Nydalin ja Storkensin tiloille on esitetty runsaasti rakentamista. Luonnoksessa Vantaan puolen rakentaminen on esitetty lähes sellaisenaan niin kuin sitä on käsitelty Vantaan Palotien asemakaavan osallistumisessa 27.1. – 31.3.2021.

Maanomistajan luonnos 10.8.2021:

Maanomistajan luonnos Helsingin Nydalin ja Storkensin tiloille, pientalo- ja pienkerrostalo-rakentamista 10 750 k-m2, A-konsultit / Staffan Lodenius 10.8.2021.

Luonnoksessa Nydal–Storkensin liikenne on esitetty tulevaksi Vantaalle Laitilantielle ja Kuninkaantammenrinteelle laadittujen katusuunnitelmaluonnosten (9.12.2020) mukaisesti.

Vanhaa Kaarelantietä, Palotietä ja Laitilantietä ei ole suojeltu lailla eikä asemakaavalla, vaan suojelukysymys harkitaan tässä asemakaavassa.

Vantaan kaupunginmuseon lausunnossa 15.2.2022 todetaan: ”Vanhan Kaarelantien ja Palotien tieosuudet ovat jätetty suojelun ulkopuolelle. Asemakaavaselostuksessa tuodaan ilmi, että suojelua ei voida näillä katualueilla toteuttaa, koska Kuninkaantammenrinteen uusi katulinjaus vaatii oleellisten muutosten tekemistä vanhojen teiden linjauksiin ja luonteeseen. Suojelu ei uuden kadun rakentamisen jälkeen ole enää perusteltua kyseisillä linjauksilla.”

Maankäyttö- ja rakennuslain rakennetun ympäristön suojelua koskevat vaatimukset eivät ole ehdottomia. Suojelukysymysten lisäksi asemakaavassa on otettava huomioon muun ohella asemakaavan tarkoitus ja ylemmän asteinen kaavoitus. Kun asemakaavan sisältövaatimukset ovat osin ristiriitaisia, tulee eri vaatimusten välillä pyrkiä optimaaliseen ratkaisuun. Asemakaava vastaa Vantaan ja Helsingin yleiskaavoja ja kaupunkien kehittämisen tavoitteita, joihin Vantaan ja Helsingin kaupungit ovat sitoutuneet yhdessä osana MAL-sopimusta.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

Kuninkaantammenrinteen asemakaava on joka tapauksessa tarpeen liikenteen hoitamiseksi, jotta Helsingin puolelle luonnosteltu rakentaminen voidaan toteuttaa.

2.
Hämeenlinnanväylän parantamiseksi ja yhdyskadun toteuttamiseksi tarvitaan asemakaavat sekä Vantaan että Helsingin puolelle. Laaditut *tie- ja katusuunnitelmaluonnokset* (9.12.2020) voidaan lain mukaan asettaa *tie- ja katusuunnitelmina* nähtäville ja hyväksyä vasta, kun asemakaava on tullut voimaan. Tie- ja katusuunnitelmia ja asemakaavaa on laadittu yhtä aikaa ja yhteistyössä Väyläviraston, Uudenmaan ELY-keskuksen ja Helsingin kaupungin

kanssa ja perustuu Kuninkaantammenrinteen osalta Vantaan kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymään yleiskaavaan. Vantaa ei voi kaavoittaa Helsinkiä.

Helsingin puolella Kuninkaantammen eritasoliittymä ja liikenneyhteys Vantaalle on esitetty Kuninkaantammen osayleiskaavassa, jonka Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 4.6.2008 ja on voimassa. Helsingin yleiskaava 2016 ei kumonnut osayleiskaavoja.

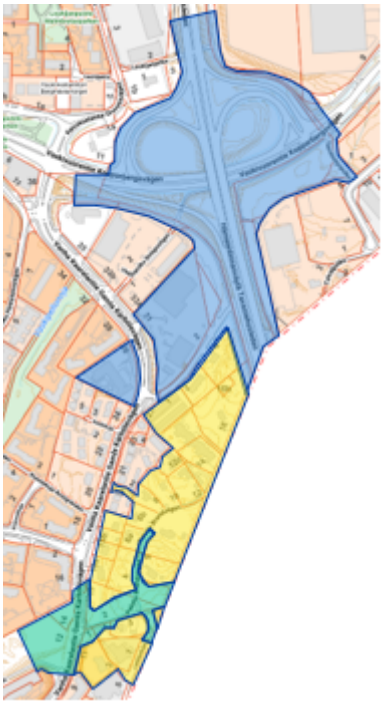
Lisäksi Helsingin puolella on vireillä asemakaavan Kaarela, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja ympäristö, laatiminen, josta on suoritettu osallistuminen 4.6. – 25.6.2020 ja jonka luonnos oli esillä 9.12. – 22.12.2020. Asemakaava voidaan hyväksyä kaupunginvaltuustossa vasta, kun se on valmisteltu.

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän parantaminen esiintyy myös ennen vuotta 2030 aloitettavana liikenneinvestointina Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa (MAL 2019), joka on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 28.3.2019.

Vantaan puolella katujen luiskat sisältyvät asemakaavan katualueeseen, jonka mitoitus on suunniteltu ja ollut mahdollista määrittää myös tulevien korkeustasojen ja luiskien leveyksien osalta. Luiskat voidaan liittää tuleviin tontteihin asemakaavassa 161900 Palotie. Vantaan asemakaava ei koske Helsinkiä eikä Nydalin tilaa eikä estä sen rakentamista.

3.
Maankäyttö ja liikenne on suunniteltu sekä yleiskaavassa että asemakaavassa yhtäaikaisesti, kuten kaavaselostuksesta ilmenee. Tämä asemakaava sisältää kokonaisuudesta yleissuunnitelman mukaisen katualueen.

Kuninkaantammenrinteen asemakaava ei estä Helsingin puolella Nydalin ja Storkensin tilojen rakentamista, vaan päinvastoin edistää sitä. Ilman Vantaan katuja tiloille luonnosteltu rakentaminen ei olisi mahdollista kasvavan liikennemäärän vuoksi.

Kaavoituksen jatkaminen
Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

Kaava-alue on erotettu Yhtiönkujan asemakaavasta ja asetetaan uudelleen nähtäville. Lisätään kaavaselostukseen luonnokset rakentamisesta Vantaan ja Helsingin puolelle.

MUISTUTUS NRO 2
YKSITYISHENKILÖ 2

Muistutus

1.
Sain kuulla huhuja, että tämä kaava olisi nyt nähtävillä, mutta en ole nähnyt infoa lehdissä tai muussakaan vastaavassa. Hiukan outoa mielestäni, enkä edes tiedä pitääkö tässä vaiheessa kommentoida kaavaa vai ei? Muutama sana kuitenkin tästä:

2.
Olen kuullut että Yhtiönkuja tulisi ns. suojelukohteeksi... mikä ei tietenkään koske ely-keskusta tai Yhtiönkujalla toimivaa liikettä, nehän kyllä saavat laajentaa ja ottaa kujalta alueita? Ei ole mitään selvitystä tullut asiaan mitä liike aikoo tällä niille tarjottavalla laajennuksella tehdä?? Milloin siihenkin asiaan saadaan selvyyttä?

3.
Sitten Hämeenlinnanväylän raja tulisi viemään pihalta (Yhtiönkuja 5) suuren osan. Kukaan ei ole ollut asiasta yhteydessä millään lailla. Kuinka paljon lopulta haluavat, saati miten aikovat asian korvata? Jotenkin tästä koko touhusta alkaa muodostumaan sellainen kuva, että kaavaa pyöritetään täysin venäläis-tyyppisellä sanelupolitiikalla.

4.
Tämä Kuninkaantammenrinne väitetään ehdottoman tarpeelliseksi... miksi? Kukaan ei ole kertonut minkä takia ei Perhekunnantietä tai Paloheinän tunnelia voida avata sen sijaan että heitetään miljoonia uuteen liittymään.

5.
Minkä takia koko Kuninkaantammi piti rakentaa jos se ei kuitenkaan toimi, eikö asia tiedetty? Ei muuten toimi 4 liittymää Hämeenlinnanväylälläkään (Kehä1, Kannelmäki, Kuninkaantammi ja Kaivoksela) niin pienellä matkalla - liikenne puuroutuu täysin. Jollei se olekin tarkoitus - kun liikenne muutenkin matelee voidaan Hämeenlinnanväylä muuttaa bulevardiksi ja taas voidaan työntää reunat täyteen kerrostaloja!!

6.
Nyt mielestäni olisi aika ottaa aikalisä tässä kaavoituksessa - sekä Vantaalla että Helsingissä. Aloittakaa sillä että menette katsomaan kuinka nämä tiheään rakennetut alueet toimivat. Ei tarvitse kummoista lumisadetta niin tilanne muuttuu vaaralliseksi. Näillä tiiviillä alueilla ei ole edes ajateltu mahdollisuutta että sataa lunta. Suunnitellaan pensaita, kivetyksiä, ties mitä ihmeellisyyksiä jotka jonkun suunnittelijan mielestä on niin hienoja, mutta todellisuudessa ne tekevät auraamisesta ja kunnossapidosta lähes mahdotonta. Lumivara on täysin unohdettu asia, kunhan on tiheästi rakennettu... Kiinteistöjen lumet työnnetään kaduille ja jalkakäytä-ville surutta - koska muualle ei mahdu - joten ihmisten on käveltävä ajoradoilla sen takia... Eikä sillä auraajallakaan ole paikkaa mihin lumet laittaa... Koska sellaista paikkaa ei ole piirretty mihinkään! On tietty helppoa sanoa että ajakaa lumet pois, mutta kaikki tiedämme ettei sellainen hetkessä onnistu. Koneita ja kuorma-autoja on rajoitettu määrä, eikä rahaa-kaan moiseen tahdo löytyä. Mutta kuka vastaa kun alkaa sattumaan onnettomuuksia?????

7.
Minkä takia tällaiselle kaavoitukselle annetaan lupa?? Autot saati lumet eivät mahdu pihoille. Kaupungin säännöissä ihan mainitaan, että lunta ei saa työntää pihalta ulos... NO KUKA VALVOO?? Vantaakin voisi tienata miljoonia jos parkki-pate pysäköinnin lisäksi sakottaisi näitä kiinteistöjä jotka rikkovat lakia. Mutta niinkään ei voi tehdä - on riski että herää lopulta kysymys onko kaavoituksessa vikaa...

8.
Nyt on kohta viikko mennyt edellisestä lumisateesta ja Kuninkaantammi on edelleen kaaoksen vallassa... Ei parkkipaikkoja, bussit pohjastaan kiinni... mikään ei oikein toimi. Mutta ei hätää... Havainne-kuvassa aurinko paistaa, hörpitään kahvia ja luetaan kirjoja siellä puiston penkillä - sehän riittää! Eikä Helsinki lopeta rakentamista ennenkuin kaikki maa Haltialaan asti on vallattu kerrostaloilla. Ei tuommoista isoa liittymää vain nykyisen Kuninkaantammen takia rakenneta, luultavasti vihreiden toive toteutetaan ja rakennetaan koko keskuspuisto täyteen... Viihtykää sitten siinä ihmiset!

Ja valitettavasti Myyrmäen tilanne ei ole yhtään parempi. Kunhan ns. MYYR-York valmistuu aion ainakin minä yrittää välttää kyseistä paikkaa.

9.
Nyt kun vauhtiin päästiin niin täytyy muistaa kiittää Kaivokselan alueen tiivistämisestä. Nykyisin meillä pyörii varkaita nurkissa harva se yö - ja joskus myös päivisin. Kaikki irrallinen kelpaa, jopa puutarhaletku. Liikennettä on niin ettei paremmasta väliä ja huumeiden myynti kukoistaa. Voi tätä onnea...

10.
Kun somessa lukee ryhmien julkaisuja kommentteineen (Myyrmäki,Kuninkaantammi) tulee hyvin selväksi, että tiivistäminen ei tee ketään onnelliseksi. Viihtyisyys kärsii jo nyt pahasti ja uutisissakin mainittiin että hyvin suuri määrä ihmisiä aikoo muuttaa tai harkitsee vakavissaan muuttoa pois pääkaupunki-seudulta. Luulisi jo että jossakin syttyisi ajatus että jotain on pielessä! Mutta ehkä määrä korvaa laadun? Onhan se parempi että saadaan sullottua tuhansia ihmisiä pienelle alueelle - sen sijaan että alue olisi hiukan harvempaan asuttua ja asukkaat saattaisivat jopa viihtyä, välittää ja pitää huolta ympäristöstä. Mutta ei. Ehkä se slummiutuminen sentään on mukavampaa. Sotkuisia seiniä, roskia, ruuhkia, jengiväkivaltaa, ihmisiä jatkuvasti pahalla päällä ja stressaantuneina. Kyllä kyllä - näillä eväillä varmaan rakennetaan toimivia ja onnellisia asuin-alueita.

Toivon nyt kaikilta osapuolilta tässä asiassa aika-lisää ennenkuin viimeisetkin metsät on kaadettu alueelta, ja nehän ovat muuten niitä paikallisia hiilinieluja(HUOM!) Olisiko jo aika yrittää poistua tästä rakennusliikkeiden vallasta ja mantrasta että jokaisen on asuttava Kehä III:n etelä-puolella ja ajatella asioita hiukan tämän kuplan ulkopuoleltakin....

Vastine

1.
Ilmoitukset kaavan vireille tulosta olivat Vantaan Sanomissa 13.2.2021 ja kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 6.3.2021. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ilmoitetaan, että kuulutukset julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Kuulutus kaavan nähtävillä olosta on julkaistu 12.1.2022.

2.
Yhtiönkuja on ollut vanhaa Nurmijärven maantietä. Suojelu ei estä tien käyttämistä. Toyotan tontti ei laajene Yhtiönkujalle vaan osin omalle ja osin kaupungin maalle Hämeenlinnanväylän suuntaan alueelle, jota ei tarvita tiealueeksi. Tonteille voidaan hakea rakennuslupia asemakaavan mukaisiin käyttötarkoituksiin.

3.
Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmat on jaettu muistuttajan postilaatikkoon 27.1.2021, 5.2.2021 ja 1.3.2021. Muistuttaja on jättänyt kaavaan mielipiteet 4.2.2021, 24.2.2021 ja 28.3.2021 ja on saanut niihin aluearkkitehdin vastauksia ja vastineet kaavaselostuksessa. Osallistuminen tie- ja katusuunnitelmista on kuvattu kaavaselostuksen sivuilla 12–13. Tie- ja katualueet on osoitettu nähtävillä olleessa asemakaavaehdotuksessa. Tie- ja katualueet lunastetaan erillisissä lunastustoimituksissa. Hämeenlinnanväylän leventäminen perustuu liikennemäärien tapahtuneeseen ja tulevaan kasvuun.

4.
Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa. Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien/Hämeenlinnanväylän liittymät ovat jo nyt ylikuormittuneita. Tavoitteena on liikenteen keskittäminen isoille pääteille, kuten Hämeenlinnanväylälle, ei asuntoalueiden kokoojakaduille. Kuninkaantammenrinteellä on arvioitu kulkevan 5 100 ajoneuvoa/vrk.

Myöskään vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

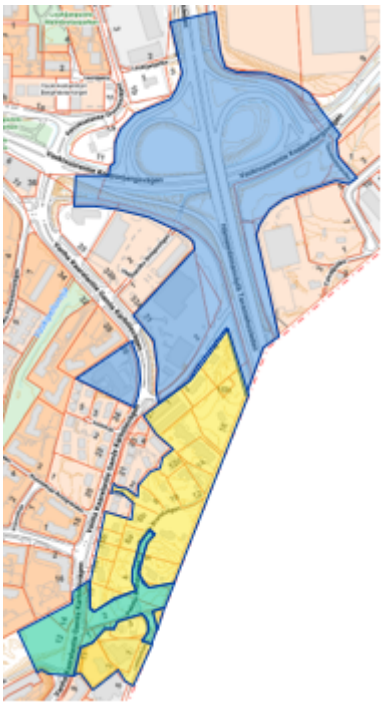
5.
Kuninkaantammen eritasoliittymä on esitetty jo Kuninkaantammen osayleiskaavassa 2008. Hämeenlinnanväylän toimivuutta parannetaan tietä leventämällä, uudella eritasoliittymällä ja uudella rampilla Silvolan suuntaan. Helsingin yleiskaavassa 2016 ei ole esitetty Hämeenlinnanväylän bulevardisointia.

6–8.
Alueita on käyty katsomassa usein. Kaavaselostuksessa on valokuvia. Asemakaava koskee Hämeenlinnanväylää, Yhtiönkujaa ja Kuninkaantammenrinnettä, joilla on riittävät lumitilat.

Asemakaava perustuu Vantaan ja Helsingin yleiskaavoihin ja Helsingin seudun MAL-sopimukseen tiehankkeiden toteuttamisesta. Kaupunkiseutu kasvaa, joten asuntorakentamiselle tarvitaan jatkuvasti uusia tontteja.

9.
Asemakaavalla ei voi vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen.

10.
Asuntoja tarvitaan, koska pääkaupunkiseutu kasvaa vuosittain 10 000 asukkaalla (2020). Tiivistäminen ja täydentäminen ovat Vantaan yleiskaavan pääperiaatteita. Näin säästetään rakentamiselta laajoja virkistys- ja luonnonsuojelualueita.

Kaavoituksen jatkaminen
Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset –

MUISTUTUS NRO 3
KAARELAN VPK RY

Muistutus

1.
Kaarelan VPK on huolissaan tonttinsa pienennyssuunnitelmista.

Esitetyn arvion mukaan VPK:n tonttia ollaan leikkaamassa noin 300 m2, mikä on lähes viidennes tontin koosta. Ymmärtääksemme nämä leikkaukset johtuvat tontin ympärillä olevista tiesuunnitelmista eli osaltaan tonttia leikkaa yhdystie Kuninkaantammen suuntaan ja osaltaan Laitilantien muutossuunnitelma.

2.
Perusteluna huolillemme on tuotava esiin toimintamme Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen yhtenä sopimuskumppanina. Jotta voisimme omaa toimintakykyämme ylläpitää ja kehittää, tarvitsemme riittävät tilat kalustollemme, harjoittelullemme ja myös nuorisotoiminnallemme. Ajoneuvokalustomme on kasvanut Pelastuslaitoksen sijoitettua yhden kärkiyksikön Kaarelaan. Lisäksi on käynyt selväksi, että kun nykyinen sammutusautomme tulee uusittavaksi, laitoksen kiertoon asettamat sammutusautot ovat niin suurikokoisia, etteivät mahdu enää meidän vanhaan talliin. Tämä johtaa tarpeeseen saada uusia tiloja ajoneuvoillemme, joita on siis tällä hetkellä kolme eli sammutusauto, kärkiyksikkö ja miehistön kuljetusauto. Keskusteluja on käyty jo aiemminkin uusista rakennushankkeista tontillemme.

Lisäksi toimintamme tarvitsee aluetta jokaviikkoisiin hälytysosastomme harjoituksiin eikä voi vähätellä toimintaamme nuorisotoiminnan edistäjinä. Kaarelan VPK harjoittaa vireää nuorisotoimintaa harjoituttamalla alueen nuorisoa palokunta-aatteen mukaiseen osaamiseen ja käyttäytymiseen. Nuorisonkin monipuoliset harjoitukset käydään oman tonttimme alueella.

Kun yhdystiesuunnitelmat Kuninkaantammen suuntaan on jo päätetty, siinä on otettu huomioon, että sammutusautomme pääsee kääntymään tallista Laitilantien suuntaan. Tällöin tonttimme käyttö keskittyy enemmän juuri Laitilantien suuntaan muutenkin. Tulevat rakennushankkeet ja liikennöinti tulevat keskittymään juuri siihen suuntaan, josta nyt aiotaan leikata merkittävä osa tontistamme.

3.
Jos “yleinen” etu vaatii ko. leikkauksia, tiedustelemme kantaa siihen, voisiko leikkauksia mahdollisesti korvata nostamalla tonttitehokkuutta. Se voisi auttaa hankkeitamme, koska aiotut leikkaukset merkitsisivät runsaan 70 kerrosneliömetrin pienennyksiä.

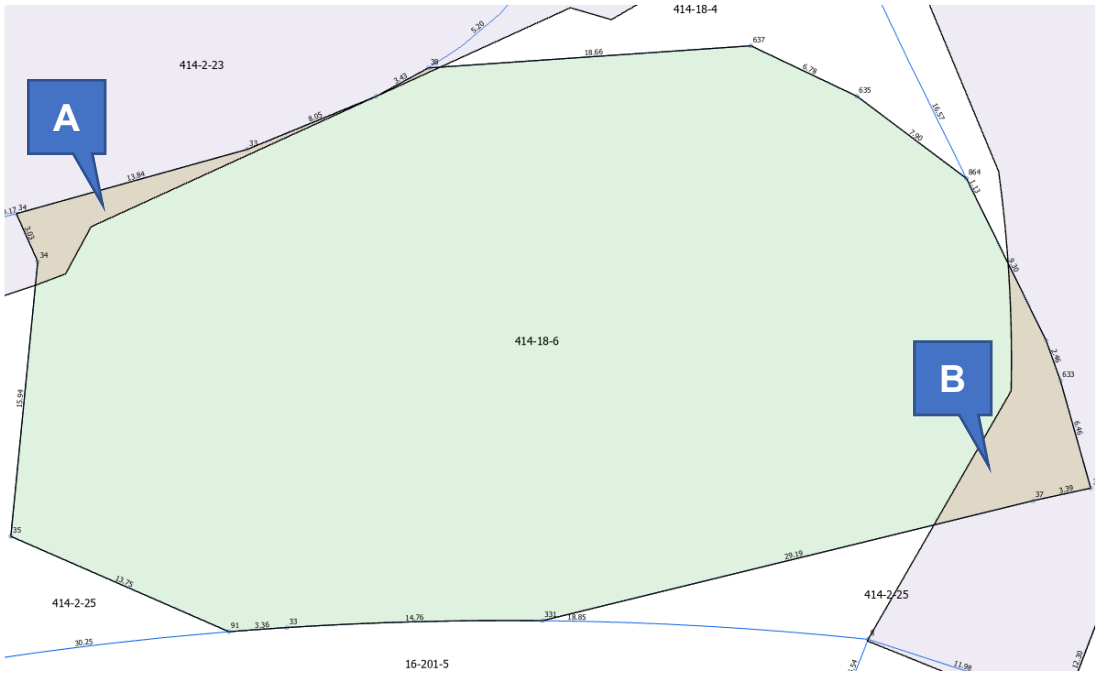
4.
Viimeiseksi vielä talomme suojelusuunnitelmasta. Palokunnan talo on katsottu olevan merkittävä suojelukohde (R2-luokassa). Talomme ei varsinaisesti ole alkuperäisessä kunnossa. Talossa on tehty isojakin uudistuksia toimintamme ja rakennuksen kunnon vaatimusten mukaisesti. Ulkonäköön vaikuttavia muutoksia ovat uusitut ovet, ikkunat ja valaistus. Huolemme tässäkin asiassa on, että tulevan toimintamme vaatimat kunnostukset talossa tulevat yhdistyksellemme kalliimmiksi ja Pelastuslaitos suhtautuu korkeampiin kiinteistökustannuksiin todennäköisimmin niukkenevin korvauksin.

Vastine

1.
Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne on välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun, kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Helsingin ja Vantaan yleiskaavojen mukainen maankäyttö voidaan toteuttaa. Nykysuunnitelmat vievät maata huomattavasti vähemmän, kuin jos Kehä II olisi toteutettu.

Kuninkaantammenrinne helpottaa pääsyä vpk:n tontilta Kuninkaantammen ja Silvolan suuntaan ja Hämeenlinnanväylälle etelään. Lisäksi tie- ja katusuunnitelmat helpottavat Vaskivuorentien liittymien toimivuutta.

Suunnittelussa vpk:n tonttia on mahdollisuuksien mukaan vältetty. Vpk:n tontti on digitaalisessa mittauksessa nyt 1 597,4 m2 ja myös kiinteistörekisterissä 1597 m2. Tontti pienenisi 75,9 m2 (4,8 %), jolloin jäljelle jäävän tontin pinta-ala tulisi olemaan 1 521,5 m2. Kuninkaantammenrinteeseen menisi 25,7 m2 (A). Laitilantiehen ja Laitilankujaan menisi 50,2 m2 (B).

Tontilla on nyt Palotien ja Laitilantien tierasitealueet, jotka ovat enemmän kuin katualueiksi tulevat alueet. Palotien tierasitealue on 78,5 m2 (C), Laitilantien tierasitealue on 40,6 m2 (D), yhteensä 119,1 m2. Kartta tierasitealueista:

2.
Kaarelan vpk on Palotien kaavaan annetussa mielipiteessään 18.2.2021 esittänyt uuden autotallin sijoittamista tontilleen seuraavasti:

Yllä esitetty sijoittelu ja ajosuunnat eivät toimi käytännössä.

Kaupungin liikenneinsinööri on tutkinut paloauton ajouria:

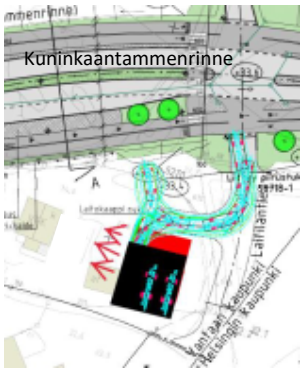

Vpk:n tontti, paloauton (8 m) ajourat lännestä…

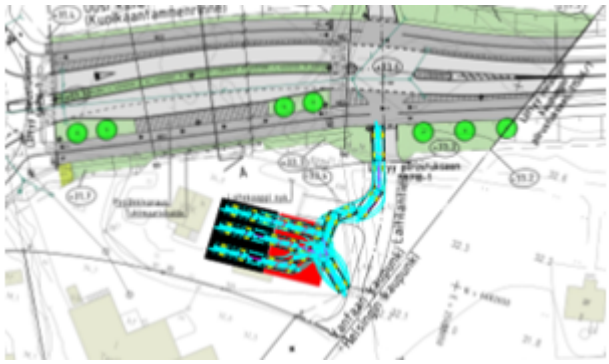

ja pohjoisesta.

Yllä tutkitut ajourat eivät mahdu tontille eivätkä toimi hälytyksessä. Ajouratarkastelussa paloauto ei mahdu kääntymään tontilla, jos ovet avautuvat länteen tai pohjoiseen. Sen sijaan paloaseman autotalli voi avautua itään suoraan Laitilantielle.

Lisäksi tontilta ei voi ajaa jatkossa suoraan Kuninkaantammenrinteelle, koska Palotien mäkeä madalletaan, Kuninkaantammenrinteelle tulee tasoero ja paloaseman kohdalle bussipysäkki. Tällöin tonttiliittymä Kuninkaantammenrinteelle poistuu. Jatkossa tontille ajo ja lähtö paloasemalta tulee järjestää suoraan Laitilantielle, jonka liikenne on vähäistä. Laitilantielle on myös mahdollista järjestää leveä tonttiliittymä paloaseman autotallin eteen.

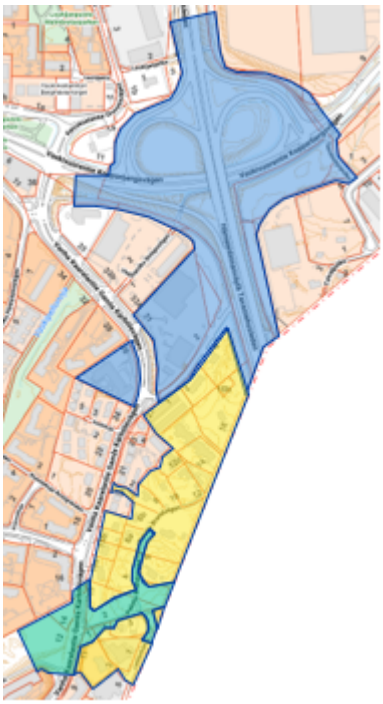
Liikenneinsinöörin ehdotus.
Autotalli mahtuu hyvin tontille.

Nykyinen Palotien mäki.

3.
Tontille voidaan kaavoittaa tarvittava rakennusoikeus asemakaavassa 161900 Palotie. Uuden paloaseman autotallin voisi mahdollisesti toteuttaa myös suunnittelutarveratkaisulla ennen tonttia koskevan asemakaavan laatimista, kun katualueet on määritelty.

4.
Tässä asemakaavassa ei ratkaista rakennuksen suojelukysymyksiä.

Kaavoituksen jatkaminen
Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Vpk:n tontin rakentaminen ratkaistaan myöhemmin asemakaavassa 161900 Palotie.

Tarkistukset

–

ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 161800 YHTIÖNKUJA, KAIVOKSELA
ASEMAKAAVA JA ASEMAKAAVAMUUTOS 162000 KUNINNKAANTAMMENRINNE, KAIVOKSELA

Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti pyytää tarvittavat lausunnot asemakaavasta ja asemakaavan muutosehdotuksesta 161800 Yhtiönkuja. Lausuntoja pyydettiin 4 kpl ja saatiin 3 kpl.

Jatkokäsittelyissä alueen pohjoisosa käsitellään asemakaavana 161800 Yhtiönkuja ja eteläosa asemakaavana 162000 Kuninkaantammenrinne.

Lausuja	Lausuntojen tiivistelmä	Tarkistukset
NRO 1 **Helsingin kaupunki-ympäristön toimialan maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus**	Asemakaava mahdollistaa osaltaan suunnitellun Kuninkaantammen eritasoliittymän ympäristön liikennejärjestelyt ja kaupunkirakenteen kaupunkien rajalla.	Selostukseen tarkistettu Helsingin kaavatilanne.
NRO 2 **Uudenmaan ELY-keskus**	Esitetty tarkistuksia kaupan, pohjavesialueen ja meluntorjunnan kaavamääräyksiin.	Kaavamääräyksiä ja selostusta tarkistettu.
NRO 2 **Vantaan kaupunginmuseo**	Suojelu on liitetty ainoastaan Yhtiönkujan linjaukselle. Suojelu ei Kuninkaantammenrinteen rakentamisen jälkeen ole enää perusteltua Vanhan Kaarelantien, Palotien ja Laitilantien linjauksilla.	–

LAUSUNTO NRO 1
HELSINGIN KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN MAANKÄYTTÖ- JA KAUPUNKIRAKENNE -PALVELUKOKONAISUUS

Lausunto

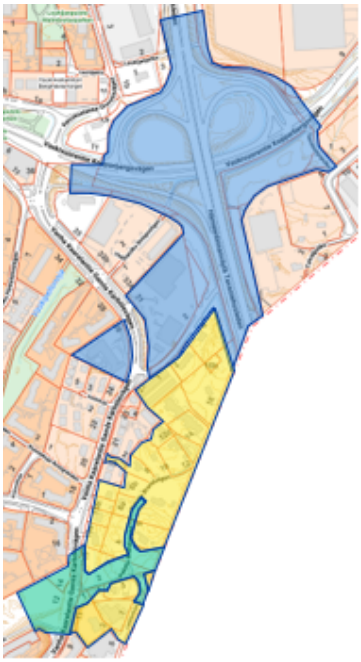
Helsingin Kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden lausunto Vantaan asemakaavoitukselle Kaivokselan asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta 161800 sekä tonttijaosta ja tonttijaon muutoksesta
HEL 2021-014441 T 10 03 01

Vantaan kaupunginhallituksen 13.12.2021 tekemän päätöksen perusteella Vantaan asemakaavoitus on pyytänyt Kaivokselaan sijoittuvasta asemakaavasta ja tonttijaosta lausuntoa. Asemakaava käsittää Hämeenlinnanväylän, yhdyskadun Hämeenlinnanväylälle ja Kuninkaantammeen, näihin liittyvät kadut ja kaksi yritystonttia. Asemakaavan tarkoituksena on kaavoittaa Hämeenlinnanväylän tiealue, siihen liittyviä katualueita, liikerakennustontin laajennus ja hoivakotitontin asemakaavan ajantasaistus. Alueella on vanhoja teitä, Toyotan liikerakennuksia ja hoivakoti Azalea. Kehä II:sta on luovuttu Uudenmaan maakuntakaavassa 2020 ja hyväksytyssä Vantaan yleiskaavassa 2021. Sen sijaan kaavoitetaan yhdyskatu Vanhalta Kaarelantieltä Hämeenlinnanväylän uuteen eritasoliittymään ja edelleen Kuninkaantammeen sekä Hämeenlinnanväylän tiealue.

Asemakaava on Helsingin ja Vantaan kaupunkien suunnitteluyhteistyön tulosta ja mahdollistaa osaltaan tulevan Kuninkaantammen eritasoliittymän ympäristön liikennejärjestelyt ja suunnitellun kaupunkirakenteen kaupunkien rajalla. Helsingin kannalta merkittävää on Kuninkaantammenrinne-kadun jatkaminen kaupunginrajan yli Vanhalle Kaarelantielle sekä uuden rampin rakentaminen Hämeenlinnanväylältä Silvolan suuntaan, mikä vähentää Kaivokselan risteyksen vaikeaa ruuhkautumista. Tonttijakoasiaan ei Helsingin kaupungilla ole lausuttavaa.

Vastine

Kaavaselostukseen on tarkistettu Helsingin kaavatilanne: Helsingin yleiskaava 2016 ei ole kumonnut Kuninkaantammen osayleiskaavaa 2008, joka on voimassa ja jossa on esitetty Kuninkaantammen eritasoliittymän liikennealue.

Kaavoituksen jatkaminen
Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

Tarkistettu selostukseen Helsingin kaavatilanne.

LAUSUNTO NRO 2
UUDENMAAN ELY-KESKUS

Lausunto

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Palotien ja Yhtiökujan asemakaavaehdotuksesta (nro 161800). Asemakaavan tarkoituksena on kaavoittaa Hämeenlinnanväylän tiealue, siihen liittyviä katualueita, Toyotan tontin laajennus ja hoivakoti Azalean tontin asemakaavan ajantasaisuus.

Kaupan määräykset

Asemakaavaehdotuksessa on seuraava KM-korttelialuetta koskeva määräys: ”Liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön. Alueelle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön, joka ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa ja jossa myydään paljon tilaa vaativan kaupan tuotteita.” Määräystä tulee selventää seuraavaan muotoon: ”Alueelle saa sijoittaa paljon tilaa vaativan erikoistavaran vähittäiskaupan suuryksikön, joka ei kilpaile keskustahakuisen kaupan kassa. Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan myymälätiloja.” Määräys vastaa tällöin kaavassa asetettuja tavoitteita.

Pohjavesi

Kaavakartalla esitetty pohjavesialuerajaus tulee tarkistaa. Kaavaselostuksen mukaan pohjavesialueen rajauksena on käytetty yleiskaavan pohjavesialuerajausta. Rajaus ei kaikilta osin vastaa Kaivokselan pohjavesialueen virallista aluerajausta. Tiealue on kokonaisuudessaan Kaivokselan pohjavesialuetta, pohjavesialueen raja ulottuu korttelin 16136 itäosaan siten, että osa korttelista sijoittuu pohjavesialueelle. Myös Kaivokselan vedenottamon vahvistettu kaukosuoja-alue (Länsi-Suomen vesioikeus, No 83/1986/1) ulottuu korttelin 16136 itäosaan, kaukosuojavyöhykkeen raja mukailee pohjavesialueen rajaa. Kaivokselan vedenottamon vesioikeudellinen suoja-alue ja viittaus suoja-aluepäätökseen tulee esittää kaavakartalla ja kaavamerkinnöissä. Suoja-aluemääräykset tulee huomioida.

Kaavamääräyksissä tulee esittää pohjavesialuetta koskevat kaavamääräykset:

Alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa alueen pohjaveden laadun.

Pysäköintialueet ja vastaavat alueet tulee päällystää läpäisemättömällä materiaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella. Näiden alueiden hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai vastaavien rakenteiden kautta pois pohjavesialueelta. Pohjavesialueella maaperään saa imeyttää vain puhtaita hulevesiä.

Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjavedelle voidaan minimoida.

Pohjavesialueella ei sallita maalämpökaivoja.

Rakentamisesta tai maankaivusta ei saa aiheutua haitallisia vaikutuksia pohjaveden määrään tai laatuun.

Meluntorjunta

Kaavassa P-kortteliin 16137 on annettu seuraava määräys:
"Ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asunnoissa vähintään 32 dB sekä toimisto- ja työtiloissa vähintään 28 dB"

Kaava-aineistoon ei ole liitetty sellaista liikennemeluselvitystä, jonka perusteella palvelu- ja asuinrakennusten julkisivuille määrättyjen ääneneristävyysvaatimusten tarkoituksenmukaisuutta voisi arvioida.

Edellä mainittu kaavamääräys on annettu myös P-kortteliin 16201. Kortteliin saisi kaavamääräysten mukaan sijoittaa enintään kaksi asuntoa. Korttelia 16201 ei ole esitetty asemakaavaehdotuksessa ja määräys tulee tältä osin korjata.

KM-korttelille on annettu seuraava määräys: "Rakennusten ääneneristävyys lento- ja tiemelua vastaan tulee esittää rakennusluvan yhteydessä." Meluselvityksiä ja melusuojaustarpeen arviointia ei tule jättää tehtäväksi rakennuslupavaiheessa, vaan tarvittavat selvitykset tulee tehdä ja kaavamääräykset tulee niiden perusteella antaa kaavoitusvaiheessa.

Kaavaselostuksessa olevien melukarttojen perusteella muutamien asuinrakennusten melutilanne heikkenee kaava-alueella olevan uuden tien (Kuninkaantammenrinne) vuoksi. Uuden tien meluvaikutuksia ja meluntorjuntatarvetta tulee avata kaava-aineistoon ja esittää toimenpiteet olemassa olevien asuinrakennusten melutorjuntatoimenpiteistä.

Vastine

Asemakaava mahdollistaa Hämeenlinnanväylän ja Kaivokselan eritasoliittymän parantamisen. Asemakaava on nähtävillä olleen tiesuunnitelmaluonnoksen 9.12.2020 mukainen.

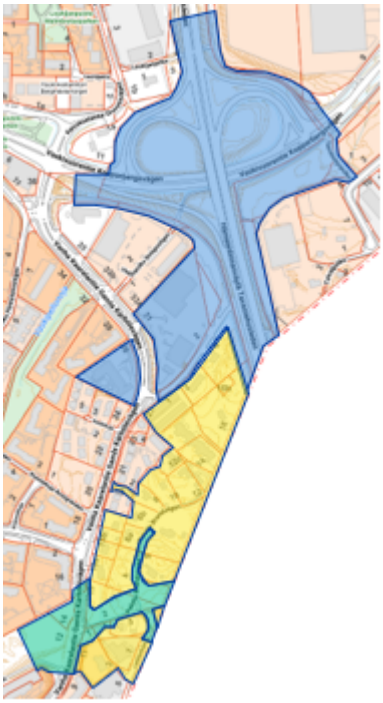
Kaupan ja pohjavesialueen kaavamääräykset tarkistetaan esitetyllä tavalla. Rakennusvalvonta ei tosin muutenkaan enää myönnä lupia maalämpökaivoille pohjavesialueelle. Asuinkiinteistöille pysäköintialueen määräys on melko tiukka, mutta tässä asemakaavassa pohjavesialue ei ulotu asuinkiinteistöille.

Kaavaan on laadittu liikennemeluselvitykset sekä tien että kaavan suunnittelun yhteydessä (Ramboll tiesuunnitelmaan 11.5. – 7.12.2020, ne nähtäville 9.12.2020, kaavaan 1.10.2021). Näiden samoilla lähtökohdilla tehtyjen selvitysten lopputulos on luonnollisesti sama. Asiaa selvennetään kaavaselostukseen.

P-korttelissa ääneneristävyysmääräys kattaa sekä lentomelun että tiemelun, kuten kaavaselostuksessa on esitetty (161800, 9.11.2021 s. 41–42 / 22.3.2022 s. 37–38). Lisäksi täyttyvät pihamelun ja yömelun vaatimukset. Asiaa selvennetään kaavaselostukseen.

KM-korttelissa on laaja rakennusala. Siten ääneneristävyysvaatimus vaihtelee tontin eri osissa, olevien ja joskus rakennettavien rakennusten eri julkisivuilla ja julkisivujen eri osissa. Siksi yksilöityä ja yksiselitteistä kaavamääräystä eri rakennusten osille ei voida kirjoittaa eikä kaavoihin voida ryhtyä piirtämään ajassa muuttuvia tiemelukäyriäkään. Tontille laadittava kaava on myös ilmeisen pitkäikäinen – yli tutkitun vuoden 2050, jonka senkin liikennemäärä on suuresti epävarma. Nykykaavakin on ollut voimassa 30 vuotta. Rakennusten ääneneristävyydestä määrätään kaupungin rakennusjärjestyksessä, jonka määräyksiä ei toisteta asemakaavassa. Rakennusten ääneneristävyys tarkastetaan joka tapauksessa rakennuslupien hakemisen yhteydessä. Asiaa selvennetään kaavaselostukseen.

P-korttelin 16201 kaavamääräykset ovat kaavan luonnosvaiheesta ja poistetaan.

Kaavoituksen jatkaminen
Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

Tarkistettu kaupan ja pohjavesialueen kaavamääräykset. Selvennetty meluntorjuntaa kaavaselostukseen ja vaihdettu vuoden 2050 tiemelukuvat (Ramboll 1.10.2021).
Poistetaan P-korttelin 16201 kaavamääräykset.
Tarkistettu selostukseen pohjavesialueen kuvaus.

LAUSUNTO NRO 3
VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavamuutoksesta 161800 Yhtiönkuja. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on kaavoittaa Hämeenlinnanväylän tiealue, siihen liittyviä katualueita, Toyotan tontin laajennus ja hoivakoti Azalean tontin asemakaavan ajantasaistus. Museo on lausunut mielipiteensä kaavamuutoksesta 27.1.2021 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/034/2021). Kaava-aluetta on tämän jälkeen pienennetty siten, että Palotien varren kiinteistöt ovat jätetty kaava-alueen uokopuolelle.

Pienennettyyn kaava-alueeseen liittyen museo toi mielipiteessään esiin arvokkaat tielinjaukset, Palotien ja Vanhan Kaarelantien-Yhtiönkujan linjauksen. Museo on esittänyt näille linjauksille suojelumerkintää ja niihin liittyvää suojelumääräystä. Asemakaavaluonnoksessa on suojelumerkintä ja -määräys ovat liitetty ainoastaan Yhtiönkujan linjaukselle. Yhtiönkuja on Vanhan Kaarelantien jatke kohti Hämeenlinnanväylää. Tämä on noin kuusi metriä leveä asfalttitie, jonka varrella on omakotitaloja ja rivitaloja sekä iso autokauppa. Yksittäisenä suojelukohteena tämän tienpätkän kulttuurihistoriallinen merkitys jää vähäiseksi. Museo pitäisi hyvänä tulevissa kaavoissa, jotka koskevat Vanhan Kaarelantien linjausta (tulevan Kuninkaantammentien pohjoispuolella) sekä Yhtiönkuja 5:ssä sijaitsevaa kilometripylvästä, että suojelu pystyttäisiin toteuttamaan nyt esitettyä laajemmalla alueella ja että suojeltavaksi tulisi myös kilometripylväs, joka kertoo osaltaan Vantaan tiehistorian kehityksestä.

Vanhan Kaarelantien ja Palotien tieosuudet ovat jätetty suojelun ulkopuolelle. Asemakaavaselostuksessa tuodaan ilmi, että suojelua ei voida näillä katualueilla toteuttaa, koska Kuninkaantammenrinteen uusi katulinjaus vaatii oleellisten muutosten tekemistä vanhojen teiden linjauksiin ja luonteeseen. Suojelu ei uuden kadun rakentamisen jälkeen ole enää perusteltua kyseisillä linjauksilla.

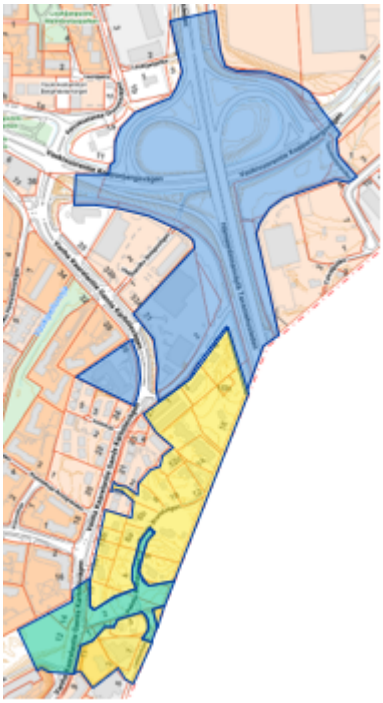
Vastine

Hämeenlinnanväylän parantaminen, Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Kuninkaantammenrinne ovat välttämättömiä kaupunkiseudun kasvun sekä kasvaneen ja yhä kasvavan liikenteen vuoksi ja jotta Vantaan ja Helsingin yleiskaavojen mukainen maankäyttö ja liikenneyhteydet voidaan toteuttaa. Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylä kuuluu myös maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitelmaan. Hanketta on suunniteltu yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna Kaivokselan eritasoliittymän ja Vaskivuorentien / Kaivokselantien / Vanhan Kaarelantien liittymien kehittäminen ei ole mahdollista, koska siihen ei ole jäljellä enää tilaa eikä liittymien kapasiteetti voi enää kasvaa liikennemäärien kasvaessa.

Vanha Kaarelantie ei ole ollut tämän kaavan kohdalla vanhaa maantietä.

Yhtiönkuja 5:n kilometripylväs sijaitsee tontilla kaava-alueen ulkopuolella.

Kaavoituksen jatkaminen
Asemakaava on jaettu jatkokäsittelyihin kolmeksi alueeksi

161800 Yhtiönkuja
Sisältää Hämeenlinnanväylän, Yhtiönkujan, Yhtiönkuja 2 ja Vanha Kaarelantie 26. Ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022. Kaavaan jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

161900 Palotie
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan ja Vanha Kaarelantie 11–17b, Yhtiönkuja 1–5, tontit ja kadut. Järjestetty osallistuminen 27.1. – 31.3.2022 kaavassa 161800. Kaavoitus jatkuu myöhemmin.

162000 Kuninkaantammenrinne
Sisältää Palotien, Laitilantien, Laitilankujan, Vanhan Kaarelantien ja uuden Kuninkaantammenrinteen katualueita. Alue ollut nähtävillä 12.1. – 10.2.2022 osana kaavaa 161800, johon jätetyt mielipiteet, lausunnot ja muistutukset huomioidaan jatkokäsittelyissä.

Tarkistukset

–

20 **Asemakaava ja asemakaavan muutos 512000 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus**

VD/9541/10.02.04.00/2019

TeA/TLA/JOR/MHÄ/VIK/JT

Backaksen kartanohistoriaan tuodaan uusi, virkistystä ja elämyksiä tarjoava vaihe unohtamatta historian kerrostumia. Vantaalle luodaan kansainvälisesti ja kaupungin elinvoiman kannalta merkittävä matkakohde, jossa yhdistyvät suomalainen luonto, kulttuurihistoria ja kansainvälisesti kiinnostavat brändit. Elämyskeskus rakennetaan kartanokukkulan laidoille ja sen viereen tulee persoonallinen asuinkortteli. Uutta rakennusoikeutta tulee kaikkiaan 19 510 k-m^2. Luonto on vahvasti läsnä mm. Krakanojan luonnonsuojelualueena, laajoina virkistysalueina, korkeina vihertehokkuuksina ja kasvikattoina.

Asemakaava koskee asuinkerrostalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten, asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen, autopaikkojen ja palvelurakennusten korttelialueita korttelissa 51164, luonnonsuojelualuetta, lähivirkistysaluetta, puistoa ja katualuetta, kaupunginosassa 51 Pakkala, sekä luonnonsuojelualuetta, lähivirkistysaluetta ja katualuetta kaupunginosassa 40 Ylästö.

Asemakaavamuutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelin 51157 liikerakennusten korttelialuetta, rakennussuojelualuetta, puistoa ja rakentamatonta katualuevarausta kaupunginosassa 51 Pakkala.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee asuinkerrostalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten, asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen, autopaikkojen, palvelurakennusten ja liikerakennusten korttelialueita kortteleissa 51164 ja 51157.

Alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa pääosin Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie ja Sandbackan asuinalue, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä Kartanonkosken liikuntapuiston alue.

Hakija
Helsingin Osuuskauppa Elanto

Maanomistus
Kartanoalueen maat omistaa HOK-Elanto. Ylästöntie on Suomen valtion /ELY-keskuksen omistuksessa. Ringinpuisto on Vantaan kaupungin omistuksessa. Ylästön puolella sekä osin Ylästöntien pohjoispuolella on yksityistä maanomistusta.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun ovat osallistuneet HOK-Elannon konsultteina Avanto Arkkitehdit Oy, WSP Finland Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra Oy, Sitowise Oy /Helimäki Akustikot ja A-Insinöörit. Toimijana hankkeessa on Livson Group Oy.

Yleiskaava
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kartanomäki lähiympäristöineen on palvelujen aluetta, joka varataan yksityisille ja julkisille palveluille. Alueella

voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä. Mäen länsi- ja eteläpuolella on urheilu- ja virkistyspalvelujen alue sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Länsiosassa on Krakanoja, joka on merkitty luonnonsuojelualueeksi. Kaava-alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi, jonka maisemakuvaa on suojeltava. Ylästöntie on historiallinen tie.

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymä yleiskaava 2020 ei ole vielä astunut voimaan. Siinä alue on palveluiden ja hallinnon aluetta, lähivirkistysaluetta ja arvokasta kulttuuriympäristöä. Alueella kulkee Suuri Rantatie (Ylästöntie), raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus sekä pyöräliikenteen baana. Suunnittelualue sivuaa mm. kestävän kasvun vyöhykettä, kaupunkikeskustan aluetta ja asuinalueita. Krakanojan ja Illenpuron varteen on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit. Krakanojan alue on luonnonsuojelualuetta. Aluetta leikkaa lentomeluvyöhyke L3 (Lden 50-55 dB).

Asemakaavallinen ratkaisu on sekä vuoden 2007 että 2020 yleiskaavan mukainen. Ratkaisu tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja yleiskaavojen keskustamerkintöihin. Virkistykseen käytettävän alueen määrä ei juuri muutu yleiskaavan aluevaraukseen nähden.

Asemakaava ja asemakaavan muutos
Tavoitteena on rakentaa Backaksen tapahtuma- ja elämyspuisto sekä Ylästöntien varteen uusi asuinalue. Elämyspuisto on merkittävä hanke Vantaan kaupungille. Hanke toteuttaa Aviapoliksen visiota elävästä ja kansainvälisestä lentokenttäkaupungista. Hanke sisältää mm. Muumi-sisäpuiston, tapahtumakeskuksen erilaisille esityksille ja tilaisuuksille, ulkotilaa esim. rekikoira-ajeluja varten sekä toisen sisäpuiston, jonka tematiikka perustuu suomalaiseen luontoon.

Asemakaavalla muodostetaan asuinkerrostalojen (AK), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen (AH), autopaikkojen (LPA) ja palvelurakennusten (P) korttelialueet kortteliin 51164, osoitetaan luonnonsuojelualuetta (SL), lähivirkistysaluetta (VL), puistoa (VP) ja katualuetta.

Asemakaavan muutoksella korttelin 51157 liikerakennusten korttelialue (KL) pienenee hieman, rakennussuojelualueen (SR) uudisrakennuksen kerrosalamäärä kasvaa ja sijainti tarkentuu, rakentamaton katualuevaraus poistuu ja baanalle osoitetaan katualuetta sekä reitti puiston halki. KL-korttelialueen myymälärakennus on saamaisillaan rakennusluvan voimassa olevan asemakaavan mukaan.

Kartanoalueen suojelu ei muutu voimassa olevaan asemakaavaan nähden. Kartanon ympärillä uudisrakentaminen sijoittuu paikkoihin, joissa on aiemmin ollut tai niihin on Backaksen tilan kulta-aikoina suunniteltu rakennuksia. Uudisrakennusten muotokieleen ja materiaaleihin on kiinnitetty erityistä huomiota. Avoin maisematila ympäröi kartanomäkeä edelleen joka puolelta korostaen kartanokukkulan hallitsevaa asemaa maisemassa.

Kaava-alueen koko on 31,81 ha. Siitä virkistysalueita on (VL, VP) 41,1 %, suojelualueita (SR, SL) 32,7 %, palvelurakennusten aluetta (P) 14,3 %, pysäköinti- (LPA) ja katualueita 6,1 %, asumisen alueita (AK, AR, AH) 3,9 % sekä kaupan korttelia (KL) 2 %. Asumiseen rakennusoikeutta tulee yhteensä 8 810 k-m^2 ja asumiseen liittyville talousrakennuksille 400 k-m^2. Elämyspuistoa varten osoitetaan palvelurakennusten korttelialueelle 7 400 k-m^2 ja rakennussuojelualueelle 3 600 k-m^2. Rakennussuojelualueella toteutumaton 700 k-m^2:n rakennusoikeus poistuu. Muu, voimassa olevan asemakaavan mukainen uudisrakentamisen määrä säilyy. Kaava lisää uudisrakentamista 19 510 k-m^2.

Asuinkorttelin rakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti OAS:ssa esitetystä 15 000 k-m^2:sta. Harjakattoiset asuinrakennukset ympäröivät yhteistä piha-aluetta. Rakennusten kattolyhdyt antavat korttelille omanlaisensa ilmeen. Kerrostaloissa neljännen kerroksen yläpuolella on ullakolla asuintiloja, mikä tekee ylimmistä asunnoista persoonallisia. Kortteli rajautuu pehmeästi maisemaan rivitaloin ja matalin pensasaidoin. Käytettävä kasvillisuus on perinteistä puutarhakasvillisuutta. Asuinkorttelin lähes sataan asuntoon muuttanee lähes 250 asukasta. Alustava asuntojakauma on Vantaan maapoliittisten linjausten mukainen.

Palvelurakennusten korttelialueelle ja rakennussuojelualueelle saa sijoittaa hyvin monenlaista toimintaa, jolla kartanokokonaisuus saadaan palvelemaan kaikenikäisiä ihmisiä. Asemakaavamääräyksin varmistetaan monipuoliset toimintamahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaisuuteen” sekä se, että elämyspuistorakennukset ovat näyttäviä ja paikoilleen sopivia. Mäen länsilaidalla kumpuilevat kasvikatot jatkavat kartanomäen muotoa. Kukkulan pohjoispuolella rakennukset muodostavat uuden ”miespihan” ja vertautuvat ulkomuodoiltaan perinteiseen rakentamistapaan, mutta kuvastavat selvästi aikaamme. Pysäköintialue viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Tilausbusseille varataan tilaa Ylästöntien varteen.

Krakanojan varsi osoitetaan luonnonsuojelualueeksi. Koko kaava-alue pysyy erittäin vehreänä mm. laajojen viheralueiden ja kasvikattojen sekä tavallista suurempien vihertehokkuusvaatimusten ansiosta.

Asemakaava ja asemakaavan muutos on laadittu Backaksen elämyspuistohanketta varten. Jos alueelle tulisi hanke, jota ei voisi toteuttaa tällä asemakaavalla, on harkittava asemakaavan muuttamista. Uuden asuinalueen toteuttaminen on sidoksissa elämyspuiston toteutukseen. Asuinkorttelin ja elämyspuiston pysäköintialueen toteuttaminen edellyttää Backaksenojan siirtoa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 26.5.2020. Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 93 kpl.

Viranomaismielipiteitä saatiin viisi. Caruna ja Fingrid ilmoittivat, ettei alueella ole heidän verkkojaan. HSL muistutti hyvistä joukkoliikenneyhteyksistä. Vantaan kaupunginmuseo ilmoitti mm., että muinaisjäännösalueet tulee merkitä kaavakartalle sm-merkinnällä ja aluemerkintöihin liittää määräys. Vantaan Energia Oy haluaa, että maakaapeleiden sijainti otetaan huomioon.

Asukkailta saatiin 88 mielipidettä. Mielipiteet koskivat mm. maisemaa, historiaa ja kulttuurimaisemaa, luontoa ja ulkoilua, liikennettä ja pysäköintiä, uudisrakentamista, alueelle tulevia toimintoja ja ympäristöhäiriöitä. Mielipiteissä kannatettiin Backaksen alueen kehittämistä, puutarhamaista pysäköintialuetta, asuinrakentamista OAS:ssa esitettyä vähemmän, erilaisten toimintojen lisäämistä ja hankkeen Vantaalle tuomia verotuloja. Huolissaan oltiin mm. peltonäkymistä, kartanoidyllin katoamisesta, luonnosta ja eläimistä sekä liikenteen lisääntymisestä. Mielipiteissä toivottiin mm. jalankulku- ja pyöräreittejä, perheasuntoja pientaloihin, pikku putiikkeja, ulkoharrastetiloja ja toimintaa kaikille. Osa mielipiteistä oli keskenään ristiriitaisia: muumeista, ehdotetuista toiminnoista ja asuntorakentamisesta sekä tykättiin että ei tykätty. Lisäksi hankkeen epäiltiin sekä nostavan että laskevan ympäröivän alueen arvoa ja haluttavuutta.

26.11.2020 Vantaan kaupunki ja maanomistaja konsultteineen järjestivät virtuaalisen yleisötilaisuuden. Tilaisuutta ja sen tallennetta katsoi yhteensä 120 henkilöä.

Mielipiteitä ja kommentteja on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa. On huolehdittu mm. tärkeiden näkymien säilymisestä, maiseman avoimuudesta, kartanoalueen säilymisestä yleisön käytössä ja asvalttikenttien maisemoinnista. Eläinten elinoloja turvataan kaavamääräyksin (mm. linnut, kalat, lepakot, pölyttäjät). Jalankulun ja pyöräilyn reittejä lisätään, mm. Krakanojan suuntainen ulkoilureitti sekä baana. Asuinkorttelin uudisrakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti yleisölle esitetystä määrästä ja luotu ns. ihmisen mittakaavaa piharakennuksin ja rivitaloin. Kartanonkosken muotokielestä asuinrakennuksiin lainataan tiiliset tai peltiset harjakatot ja perinteisestä rakentamisesta julkisivujen puu tai puhtaaksimuurattu tiili. Asemakaavamääräyksin on pyritty varmistamaan alueen monipuoliset käyttömahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaiseen toimintaan”. Pysäköinti sijoittuu maantasoon maanpinnan muotoja seuraillen. Suuren pysäköintilaitoksen sijoittaminen kulttuurimaisemaan olisi haastavaa. Elämyskeskuksen pysäköintialue maisemoidaan hedelmätarhamaiseksi. Liikenteen vaikutuksia on tutkittu varsinaista kaava-aluetta selkeästi laajemmalta alueelta mukaan lukien uuden yleiskaavan mahdollistamaa kaupunkikeskustan aluetta. Elämyskeskuksen pysäköintialue on tarkoitettu pelkästään lyhytaikaiseen asiakaspysäköintiin. Pitkäaikaista pysäköintiä tullaan rajoittamaan yhdessä maanomistajan kanssa sovittavin keinoin.

Viranomaisneuvottelu
MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 19.10.2020.

Sopimus
Asemakaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.8.2021 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 17.8.2021 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen elämyskeskus,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa muutoskustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 440 €), yhteensä 23 440 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Tarja Eklund ja kaupunginhallituksen edustaja Lauri Kaira poistuivat yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Mikko Merelä esitti asian palauttamista valmisteluun seuraavilla perusteilla:
”Kaupunginhallituksen näkemystä ei ole otettu huomioon, viitataan kaupunginhallituksen pöytäkirjalausumaan tammikuussa, ”2. Lisääntyvän asukaspysäköintitarpeen ja Backaksen alueen henkilöpysäköinnin suojelemiseksi kartanonalueen keskitetyn pysäköinnin rakentamisedellytykset esimerkiksi Leijan yritysalueen tai Jumbon kauppakeskuksen yhteyteen.”

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Minna Räsänen kannatti palautusesitystä.

Päätös:
Palautettiin asia yksimielisesti valmisteluun.

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunta jätti asiaan seuraavan ponnen:
"Hanke käsiteltävä nopeasti, jotta alueelle elinvoimainen hanke saadaan käyntiin.”

Merkittiin, että vihreä lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Vihreä ryhmä esittää, että viheralueelle yleiskaavan vastaisesti suunniteltu asuntorakentaminen poistetaan.”

_____

Tehdyt tarkistukset:
Elämyskeskuksen autopaikkatarpeeksi on arvioitu 354 ap. Pysäköintiin haettiin suunnittelun aikana vaihtoehtoja, joita palautuksen jälkeen tarkasteltiin uudelleen.

Ensimmäisessä vaihtoehdossa pysäköintialue oli laaja, suorakaiteen muotoinen pysäköintipuutarha, joka asettui laskuojan päälle. Todettiin, että puutarhamainen ratkaisu hedelmäpuineen olisi tähän paikkaan sopiva pysäköintialueen malli, mutta valiomuotoisena ja esitetyn suuruisena se vaikutti vieraalta.

Toisena vaihtoehtona oli pysäköinnin sijoittaminen entisten kasvihuoneiden pysäköintialueelle. Todettiin, että ajoliikenne elämyskeskusalueen halki pysäköintialueelle ja pois sieltä vaarantaisi erityisesti lapsivieraiden turvallisuuden. Sen takia pysäköinti on syytä sijoittaa lähelle Ylästöntietä.

Kolmantena vaihtoehtona keskusteltiin pysäköintitalosta. Todettiin, että se olisi kulttuurihistoriallisessa maisemassa vieras elementti. Se olisi myös koko ajan ja pysyvänä näkemäesteenä Ylästöntieltä avoimeen maisemaan. Jos pysäköintitalo tai -alue sijoitettaisiin muualle kuin kaavaehdotuksen alueelle, edellyttäisi se asemakaavan laatimista selvityksineen myös sille toiselle alueelle.

Elämyskeskuksen pysäköinti ratkaistiin maantasopysäköintinä, koska siten autot olisivat maisemassa vain ajoittain. Maantasopysäköintiä kehitettiin maisemaan soveltuvammaksi siten, että se jaettiin kolmeen osaan ja se noudattelee paremmin kukkulan muotoa. Pysäköintikampojen välissä on hulevesiä imeyttävä vihervyöhyke. Esitetty pysäköintialue sijoittuu lähelle Ylästöntietä ja viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Pintamateriaali ei ole asvalttia. Tilausbusseille varataan tilaa Ylästöntien varteen.

Asuinkorttelin autopaikkatarpeen on arvioitu olevan 105 ap. Autopaikkoja sovitettiin aluksi myös kerrostalojen väliin, mutta todettiin, että pysäköintiliikenne häiritsee rauhallisen pihan toimintoja ja rakennusten välistä ”valuu” liikenteen melua pihalle. Näin ne sijoitettiin ainoastaan Ylästöntien ja asuinrakennusten väliin. Kumpikin asuinkorttelin pysäköintialueen vaihtoehto edellyttää istutuksia Ylästöntien varteen, mutta niin, että näkymät Ylästöntieltä kohti peltomaisemaa säilyvät.

Selostusta on täydennetty kuvaamalla liikenneselvitystä ja pysäköintiratkaisua laajemmin, sekä maaperätietoja on tarkistettu Krakanojan vaikutusalueella.

Asemakaavakarttaa ja -määräyksiä on täydennetty mm. palvelurakennusten korttelialueella pysäköintialueen pintamateriaalien osalta sekä maaperätietoja on tarkistettu kaavamerkinnällä ja määräyksellä.

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty asemakaavaehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 52 Pakkala / Backaksen elämyskeskus,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa muutoskustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 440 €), yhteensä 23 440 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan varapuheenjohtaja Tarja Eklund poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi ja hänen paikkansa kokouksessa otti varajäsen Maiju Atzmon.

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Anniina Kostilainen esitti asemakaavaehdotuksen palauttamista valmisteluun. Jäsen Tuomas Mutanen kannatti palautusesitystä.

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Mikko Merelä kannatti kaupunkisuunnittelujohtajan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, josta joudutaan äänestämään. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja ne, jotka kannattavat asian palauttamista valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 15 jaa-ääntä (Linnakangas, Atzmon, Erkkilä, Hartikainen, Haverinen, Iivarinen, Jääskeläinen, Karhu, Merelä, Rahkala, Suni, Tamminen, Virkamäki, Åstrand, Aura) ja 2 ei-ääntä (Kostilainen, Mutanen). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hylätyksi. Asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:
Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Soili Haverinen jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon porvareiden, perussuomalaisten, vasemmistoliiton, Liike Nytin ja vihreiden ryhmät yhtyivät:
”Backas on historiallisesti merkittävä alue, jonka erityisluonnetta tulee suojella huolellisesti elämyspuistojen toteuttamisessa. Alueen kasvava pysäköinnin tarve ja lisääntyneet liikennemäärät tulee huomioida Ylästöntien pohjoispuolen aluetta kaavoitettaessa, jotta turvataan läheisten asuinalueiden rauhallisuus ja sujuva liikenne.
Lisäksi Baanan suunnittelussa tulee huomioida erityisesti lasten turvallisuus paikoissa, joissa jalankulkuliikenne risteää Baanan kanssa.”

Merkittiin, että SDP:n ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Backaksen alueen teemapuiston pysäköintialue on tarkoitettu Backaksen alueen ja teemapuiston asiakkaiden käyttöön. Alueella ei tule sallia ympärivuorokautista asiakaspysäköintiä. Pysäköinti tulee

rajoittaa teemapuiston ja muiden kartanoalueen palveluiden käyttöaikaan. Yöpysäköinti tulee kaavassa kieltää.”

Merkittiin, että vihreä ryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
”Alueen kehittämiselle on selkeä tarve. Backaksen elämyskeskuksen asemakaava on kuitenkin aivan liian massiivinen sekä rakennusten mittakaavan, että alueelle sijoitettujen toimintojen suhteen eikä ota huomioon Backaksen kulttuurihistoriallisesti arvokasta kartanomiljöötä. Erityisen ongelmallisena kaavoituksen osalta voidaan pitää asemakaavan ristiriitaa vuoden 2020 yleiskaavan kanssa. Kartanon länsipuoliselle virkistysalueelle suunnitellaan merkittävää rakentamista. Tämän lisäksi oikeusvaikutteinen yleiskaavaliite 1 määrittelee alueen arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokkaaksi kylämaisemaksi. Asemakaava ei kunnioita näitä erityispiirteitä. Backaksen elämyskeskuksen liikenneratkaisut ovat puutteelliset ja perustuvat alueella voimakkaasti kasvavaan yksityisautoiluun. Tämä ei tue Vantaan kunnianhimoisia resurssiviisauden suunnitelmia.”

_____

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty asemakaavaehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 52 Pakkala / Backaksen elämyskeskus,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa muutoskustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 440 €), yhteensä 23 440 €.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 1.11.2021 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 12.10.2021 päivätty asemakaavaehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 52 Pakkala / Backaksen elämyskeskus,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Helsingin Osuuskauppa Elanto maksaa muutoskustannukset (20 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 440 €), yhteensä 23 440 €.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtaja lisäsi esittelytekstin viimeiseen kappaleeseen seuraavat virkkeet:

Elämyskeskuksen pysäköintialue on tarkoitettu pelkästään lyhytaikaiseen asiakaspysäköintiin. Pitkäaikaista pysäköintiä tullaan rajoittamaan yhdessä maanomistajan kanssa sovittavin keinoin.

Lisäksi merkittiin, että kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Lauri Kaira poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.
Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että asiaan jätettiin seuraavat pöytäkirjalausumat:

Kaupunginhallituksen yhteinen pöytäkirjalausuma**:**
"Elämyskeskuksen hyvä saavutettavuus joukkoliikenteellä tulee varmistaa. Jatkotyössä tulee kiinnittää erityistä huomiota kävelyn ja pyöräilyn ohjaamiseen luonnollisille, sujuville ja turvallisille reiteille. Korkeatasoiset väylät tulee toteuttaa mahdollisimman suorina ja sujuvina niin suunnittelualueen sisällä kuin sen välittömässä läheisyydessä.
Lisäksi kaupunginhallitus esittää hankkeen toteuttajalle vahvan toiveen, että kaava-alueella toteutetaan mahdollisimman paljon perheasuntoja, jotka suunnataan ensisijaisesti suurempien perheiden asunnoiksi. Tarvetta voitaisiin selvittää markkinatutkimuksella tai varhaisella ennakkomarkkinoinnilla."

Vihreiden ryhmän pöytäkirjalausuma:
"Alueen kehittämiselle on selkeä tarve. Backaksen elämyskeskuksen asemakaava on kuitenkin liian massiivinen sekä rakennusten mittakaavan että alueelle sijoitettujen toimintojen suhteen, eikä ota riittävästi huomioon Backaksen yleiskaava 2020:ssä suojattua kulttuurihistoriallisesti arvokasta kartanomiljöötä."

Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtajan Säde Tahvanaisen pöytäkirjalausuma:
"Elämyspuiston pysäköinnin sijoittaminen kartanoalueelle on kestämätön ratkaisu. Kaavan jatkovalmistelussa pysäköinti tulisi toteuttaa keskitettynä pysäköintinä kartanoalueen ulkopuolelle."

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 10.11. – 9.12.2021.Tänä aikana jätettiin 11 muistutusta sekä yksi myöhästyneenä. Nähtävilläolon aikana pidettiin 17.11.2021 Teamsissa yleisötilaisuus, jossa oli 54 osallistujaa.

Muistutuksissa haluttiin tutkittavaksi liikenneselvitys, joka ei sisällä ratikkaa ja joka selvittää myös muita liikennemuotoja kuin autoilua, ja sitoa kaavan hyväksyminen ratikan hyväksymispäätökseen. Haluttiin myös mm. siirtää elämyspuisto juna-aseman lähelle, poistaa kaikki esitetyt pysäköintipaikat ja käyttää pysäköintiin nykyistä asvalttikenttää tai tutkia pysäköinnin järjestämistä tämän kaava-alueen ulkopuolelle, madaltaa asuintaloja sekä korjata vanhat rakennukset ilman lisärakentamista. Muistutuksissa oltiin huolissaan mm. Ylästöntien ruuhkaisuuden lisääntymisestä, jalankulun turvallisista reiteistä, mahdollisten ulkona järjestettävien konserttien melusta, kulttuurisesti ja luonnoltaan arvokkaan alueen pilaamisesta, eläinten hyvinvoinnista, baanan linjauksesta, Sandbackan maisemien menetyksestä ja uudisrakentamisen suuresta määrästä. Epäiltiin myös, että asuntorakentaminen ei olisi yleiskaavan mukaista; että kaavaehdotuksen sallimasta toiminnasta ei ole hyötyä asukkaille; että uudisrakentaminen pilaa alueen ja estää vanhojen rakennusten näkymisen; että alueen viihtyisyys ja

virkistyskäyttö heikentyvät; että rakentaminen ja Backaksenojan siirto uhkaavat eläimiä ja että asukkaiden näkemyksiä ei ole otettu huomioon.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 25.10.2021 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 11 ja saatiin 7 kpl.

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus kannatti alueen kehittämistä monipuolisena elämyskeskuksena ja ehdotti uuden siltayhteyden tutkimista Vantaanjoen yli kuntayhteistyönä.

HSL kiinnitti huomiota tilausbussien pysäköinnin suunnitteluun Ylästöntien varressa, jotta tilausbussien pysäköinti ei haittaa HSL:n joukkoliikenteen toimintaa.

HSY totesi, ettei kaavamuutos edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.

Vantaan Energia lausui, että mikäli maakaapeleita pitää siirtää, siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti. Alue voi liittyä kaukolämpöön Ylästöntien ja Oolannintien kautta.

Ylästön kotiseutuyhdistys oli huolissaan liikenteen ruuhkautumisesta Ylästöntiellä, etenkin viikonloppuisin, ja Pakkalan yhteyksistä pääväyliin, Krakanojan luontoarvojen ja eläimistön suojelemisesta sekä kartanon erityisluonteen ja historiallisen identiteetin säilymisestä.

Vantaan kaupunginmuseo totesi, että muinaisjäännöskohteet on merkitty asianmukaisesti ja voimassa olevan asemakaavan suojelumääräykset ja kulttuurihistorialliset selvitykset on otettu huomioon. Alueen ominaisluonne ja erityispiirteet on huomioitu. Valtakunnallisesti arvokkaan alueen kulttuuriympäristön arvot on mahdollista turvata esitetyillä ratkaisuilla. Uudisrakentaminen sijoittuu siten, että sen avulla voidaan tukea vanhojen rakennusten korjausta ja uudiskäyttöä.

Uudenmaan ELY-keskus pyysi täydentämään selostusta, miten asemakaava toteuttaa kaavoitusta ohjaavaa yleiskaavaa ja sen tavoitteita, huomioimaan hulevesien hallinnan kokonaisuutena, arvioimaan Vantaanjoen Natura-alueelle kohdistuvasta vesistökuormituksesta ja sen vaikutuksesta vuollejokisimpukkaan. Myös asuinkorttelin melutilannetta tulee täydentää ja mm. varmistaa, että kaikki asuinhuoneistot avautuvat myös suuntaan, jossa melutasojen ohjearvot täyttyvät. ELY pyysi lisäksi täydentämään määräyksiä hulevesien käsittelyrakenteiden ajoituksen osalta ja pysäköintialueiden hulevesien käsittelystä sekä lisäämään toimistotiloja koskevan melumääräyksen ja poistamaan yhden lauseen työmaavesien käsittelyä koskevasta määräyksestä.

Elisa Oyj, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, Omakotiyhdistys Tammisto, Pakkalan asukasyhdistys ja Vantaan ympäristöyhdistys eivät jättäneet lausuntoa.

Tehdyt tarkistukset
Muistutusten johdosta on tehty tarkistuksia asemakaavamääräyksiin.
P- ja SR-alueiden määräyksiin lisätään: ”Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen *ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille*.”

Lausuntojen johdosta selostusta on täydennetty ja määräyksiä on täydennetty ja tarkennettu.

Selostuksen kohtaa ”1.5 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista” täydennetään kahdella julkaisulla.
Selostuksen kohtaa 3 Lähtökohdat /Selvitys suunnittelualueen oloista / 3.1.2 Luonnon ympäristö täydennetään vesieläinten osalta.
Selostukseen lisätään kohtaan 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut /Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan /Valitun ratkaisun suhde yleiskaavaan /Uudisrakentaminen /Asuinkortteli /Kaavaratkaisun perustelut, miten asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus ottaa huomioon yleiskaavan, sekä täydennetään melun näkökulmaa.
Selostuksen kohtaa 5.4. Kaavan vaikutukset /5.4.2. Vaikutukset luonnon ympäristöön täydennetään kaavan vaikutuksia alueen vesistöihin ja niiden eläimistöön.

Lausuntojen johdosta määräyksiä on täydennetty:
- AK-, AR-, AH-, P- ja LPA-alueiden kaavamääräyksiä täydennetään rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden osalta: Hulevedet: ”*Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista*.”
- LPA-, P- ja SR-alueille määräys pysäköintialueiden hulevesien tarkemmasta käsittelystä: Pihat: ”*Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista*.”
- P-korttelialueella määräystä täsmennetään: Pihat: ”Pysäköintialueen ajoteiden tulee olla kivituhkaa tai vastaavaa *puoliläpäisevää* pinnoitetta ja pysäköintiruutujen tulee olla nurmikivipintaisia.”
- C- ja SR-alueille määräys ulkokonserttien äänitason huomioimisesta sekä liike- ja toimistohuoneiden melutason maksimista: ”*Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille*.” ja ”*Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq)-päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A).*”
- Kaavamerkintää wh, hulevesialue, täydennetään lisämääräyksellä *”Hulevesialue tulee toteuttaa maanpäällisenä rakenteena”.*
- Kaavamerkintää wr, ohjeellinen hulevesialue, täydennetään lisämääräyksellä *”Ohjeellinen hulevesireitti tulee toteuttaa maanpäällisenä rakenteena”.*
- Hulevesimääräyksistä on poistettu ELY:n ehdottama lause.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Asemakaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaava kohdistuu Vantaan kaupungin omistamalle maalle ainoastaan Ringhinpuiston, osittain Ylästöntien ja osittain Krakanpuiston osalta.

Kaupunkiympäristölautakunta 22.3.2022 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty, asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus.

Käsittely:
Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan varapuheenjohtaja Tarja Eklund poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, ja hänen paikkansa kokouksessa otti varajäsen Maiju Atzmon.

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti, että päätösesitykseen lisätään kohta c: "Päätetään lisäksi, että kaupunkiympäristölautakunnalle tuodaan selvitys kaava-alueen ja sen lähiympäristön liikennejärjestelyiden toimivuudesta viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun kaavan mahdollistama elämyskeskus on valmistunut ja avattu käyttöön."

Muutosesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:
Päätettiin muutetun esityksen mukaisesti esittää kaupunginhallitukselle, että
a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty, asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus.
c) Lisäksi päätettiin, että kaupunkiympäristölautakunnalle tuodaan selvitys kaava-alueen ja sen lähiympäristön liikennejärjestelyiden toimivuudesta viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun kaavan mahdollistama elämyskeskus on valmistunut ja avattu käyttöön.

Merkittiin, että vihreiden lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:
"Asukkaiden huoli Backaksen alueen suunnitelman riskeistä on perusteltua. Asiasta on jätetty useita lausuntoja ja niissä on selkeästi eritelty, mitkä asiat asukkaita huolestuttavat. Kaupunki on kuitenkin vastineessaan suhtautunut asukkaiden huoleen välinpitämättömästi. Asukkailla ei ole ollut todellista vaikuttamisen mahdollisuutta tilanteessa, jossa hankkeen toteuttaja on selkeästi sanellut hankkeen toteuttamisen ehdot. Tämä ei ole kestävä tapa toteuttaa asukasvuorovaikutusta."

_____

Sopimus
Asemakaavaan liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 1.4.2022.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 28

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että asiaan jätettiin seuraavat pöytäkirjalausumat:

Kaupunginhallituksen yhteinen pöytäkirjalausuma**:**
”Kartanokosken -Tammiston -Pakkalan alueella on pula suurista vähintään 4–5 h ja keittiö kokoisista perheasunnoista. Asukkaat toivovat voivansa asua alueella myös perhekoon kasvaessa. Nykytilanteessa he joutuvat muuttamaan usein pois alueelta. Suuria perheasuntoja tarvitaan lisää. Siksi Backaksen alueen asuntojen kaavoituksessa ja maankäyttösopimuksissa on edellytettävä rakennettavaksi riittävä määrä suuria perheasuntoja.”

Vihreiden ryhmän pöytäkirjalausuma:
”Backaksen elämyspuiston suunnitelma nojaa huomattavassa määrin ulkomaiseen turismiin. Muuttuneessa maailmantilanteessa alkuperäinen arvioitu ulkomaisten kävijöiden määrä vaikuttaa vaikealta saavuttaa ja näin myös elämyspuiston toteutuminen suunnitellusti on kyseenalaista. Kaava ja maankäyttösopimukset eivät sido rakennusten lopullista käyttötarkoitusta elämyspuistoksi.

Vantaa kärsii huomattavasta muuttotappiosta ja on todennäköistä, että yksi syy on sopivien perheasuntojen puute. Backaksen alueelle olisi Vantaan edun mukaista saada perheasuntoja. Maankäyttösopimuksen mukainen asuntojen kokonaismäärästä (kappalemäärä) korkeintaan 30 % saa olla yksiöitä asuinrakennusta kohden ja vähintään 30 % on oltava kolmioita tai suurempia asuntoja asuinrakennusta kohden ei varmista, että asunnoista tulisi riittävän kokoisia.

Asukkaiden huoli Backaksen alueen suunnitelman riskeistä on perusteltua. Asiasta on jätetty useita lausuntoja ja niissä on selkeästi eritelty, mitkä asiat asukkaita huolestuttavat. Kaupunki on kuitenkin vastineessaan suhtautunut asukkaiden huoleen välinpitämättömästi. Asukkailla ei ole ollut todellista vaikuttamisen mahdollisuutta tilanteessa, jossa hankkeen toteuttaja on selkeästi sanellut hankkeen toteuttamisen ehdot. Tämä ei ole kestävä tapa toteuttaa asukasvuorovaikutusta.”

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 22.3.2022 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 512000 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 40 Ylästö, 51 Pakkala / Backaksen elämyskeskus.

Liitteet:
- Asemakaavaselostus 22.3.2022
- Muistutukset ja vastineet 22.3.2022

- Lausunnot ja vastineet 22.3.2022

Seuraavat oheismateriaalit ovat luettavissa Vantaan kaupungin internetsivuilta https://beta.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/backaksen-kartanon-alueelle-elamyspuisto

- 512000 Backas viitesuunnitelma, 19.5.2021,
- 512000 ymparistosuunnitelma Backas, 7.5.2021,
- 512000 Backaksen hiilineutraaliusselvitys, 9.6.2021,
- 512000 Backaksen liikenneselvitys, 16.11.2020,
- 512000 osallistumis- ja arviointisuunnitelma, 26.5.2020,

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Johanna Rajala, p. 050 3028975,
asemakaavasuunnittelija Merja Häsänen, p. 050 3028958
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

512000 PAKKALA, YLÄSTÖ

BACKAKSEN ELÄMYSKESKUS

Kuva: Avanto Arkkitehdit Oy

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 22.3.2022 päivättyä asemakaavakarttaa nro 512000. Kaavoitus on tullut vireille 26.5.2020.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava: Kortteli 51164, suojelualue sekä katu- ja virkistysalueet kaupunginosassa 51, Pakkala.
Suojelualue kaupunginosassa 40, Ylästö.

Asemakaavan muutos: Kortteli 51157, suojelualue sekä katu- ja virkistysalueet kaupunginosassa 51, Pakkala.

Tonttijako: Kortteli 51164 kaupunginosassa 51, Pakkala.

Tonttijaon muutos: Kortteli 51157 kaupunginosassa 51, Pakkala.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella suojellaan kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen kartanokukkula, osoitetaan luonnonsuojelualuetta, lähivirkistysaluetta sekä puistoa ja sallitaan uudisrakentamista kukkulan ympärille. Uudisrakentaminen on asuntorakentamista 8 810 k-m^2:n ja elämyspuistorakentamista 11 000 k-m^2:n verran ja 380 k-m^2:n verran rakennussuojelualueen voimassa olevan kaavan mukaisia uudisrakennuksia. Asuinkortteliin sallitaan lisäksi yhteensä 400 k-m^2 talousrakennuksia. Liikerakennuksen (950 k-m^2) korttelialueen ja rakennussuojelualueen asemakaavamerkintöjä tarkistetaan. Asemakaavaa laaditaan osalle Ylästöntietä.

Kaavan laatija:

Merja Häsänen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi.

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Asemakaavoitettava alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa pääosin Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie ja Sandbackan asuinalue, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä Kartanonkosken liikuntapuiston alue. Alueen koko on noin

1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Helsingin Osuuskauppa Elannon 28.11.2019 päivätty asemakaavahakemus kirjattiin saapuneeksi 28.11.2019.

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 26.5.2020.
- Mielipiteet pyydettiin 18.6.2020 mennessä (MRL 62§). Mielipiteitä saatiin 93 kappaletta.
- 26.11.2020 pidettiin virtuaalinen yleisötilaisuus. Tilaisuutta ja sen tallennetta katsoi yhteensä 120 henkilöä.
- Kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittely 17.8.2021. Lautakunta palautti asemakaavan ja asemakaavan luonnoksen valmisteluun.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.10.2021.
- Kaupunginhallitus 1.11.2021 päätti asettaa kaavaehdotuksen nähtäville 10.11. – 9.12.2021.
- Nähtävilläoloaikana saapui 11 muistutusta ja yksi myöhässä tullut sekä 7 lausuntoa.
- Hakijan konsultteina ovat olleet Avanto Arkkitehdit Oy, WSP Finland Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra Oy, Sitowise /Helimäki Akustikot, A-Insinöörit.

1.3 SISÄLLYSLUETTELO

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 2
2 TIIVISTELMÄ 6
3 LÄHTÖKOHDAT....8
4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET....30
5 ASEMAKAAVAN KUVAUS 54
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS....73
7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET 73

1.4 LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

Seuraavat erilliset liiteasiakirjat ovat luettavissa netissä https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/151184 :

- Backas Village, viitesuunnitelma, Avanto Arkitehdit Oy, 19.5.2021
- Backaksen tila, Ympäristösuunnitelma, viitesuunnitelma, Studio Terra Oy, 7.5.2021
- Backaksen hiilineutraaliusselvitys ja kaavamääräysehdotukset, A-Insinöörit, 9.6.2021
- Backaksen liikenneselvitys, WSP Oy 16.11.2020

1.5 LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Vantaankosken mylly, asemakaavamuutoksen natura-arviointi. Vaikutukset Vantaanjoen NATURA-alueeseen. Ramboll, 30.11.2021.
- Meluselvitys, Backaksen kartanon asemakaava, Vantaa (kaavanro 512000), Helimäki Akustikot /Sitowise Oy 22.1.2021.
- Vantaan Ratikan suunnitelmat asemakaavan laadinnan tilanteen mukaisina.

- 511800 Backaksen kartano, asemakaava, KV 18.5.2020.
- Lindblom, K (2020). Vantaan linnusto 2010-luvulla avomaaympäristöissä. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.
- Backaksen alueen maisemasuunnittelu. Luonnos/ Tilannekatsaus 30.1.2018. Kokouksia varten tuotettu materiaali koottu raporttimuotoon. Loci Maisema-arkkitehdit Oy.
- Tringa (2017). Lintutiedot 2012–2017. Paikkatietoaineisto Vantaan ympäristökeskukselle. Julkaisematon.
- Ramboll (2016). Myyrmäen-Kivistön-Ylästön alueen liito-oravaselvitys 2016. Vantaan kaupunki. Julkaisematon.
- Solonen, T. (2015). Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla vuosina 2001–2014. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.
- Ulkoilureittien yleissuunnitelmaluonnos, Vantaan kaupunki 2015.
- Backaksen tila, maisemaselvitys ja kartanopuiston puut -selvitys, Ark-Byroo, 31.8.2015.
- Vantaan Backaksen kartanon arkeologinen koetutkimus 29.6. – 3.7.2015 -raportti.
- Rakennetekninen kuntoarvio. Backaksen kartanoalue. Vahanen Oy, 15.4.2014.
- Faunatica Oy (2013). Vantaan Krakanojan saukkoselvitys 2012/2013. Vantaan kaupunki. Julkaisematon.
- Lindblom, K. (2013). Eteläisen Vantaanjokilaakson pesimälinnusto ja luontoympäristöinä monimuotoiset viheralueet. Vantaan kaupunki. Ympäristökeskus. Julkaisematon.
- Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma 17.10.2012. Serum Arkkitehdit Oy, Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson Oy, Arkkitehdit Mona Schalin ja Kati Salonen Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy ja Ramboll Finland Oy.
- Aviapolis-alueen kävely- ja pyöräilyselvitys, Kuntatekniikan keskus, muistio 28.2.2012.
- Uhanalaisen keltamataran kasvupaikat, Vantaan Ympäristökeskus 2011.
- Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011, Vantaan Ympäristökeskus, Aki Janatuinen.
- Backaksen kauppapuutarha. Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi ja pilaantuneen maaperän kunnostussuunnitelma. 30144-D3459. HOK-Elanto Liiketoiminta Oy. FCG Planeco Oy, 6.4.2010.
- Backaksen kauppapuutarha. Loppuraportti sekä riskinarvio. 11144-D3459. HOK-Elanto Liiketoiminta Oy. Finnish Consulting Group, 6.4.2010.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristökohteet, RKY 2009.
- Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkainventointi 2004-2007. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Eläinmuseo ja Maailman Luonnon Säätiö (WWF). Valovirta, I. 2008.
- Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu, 2005.
- Backaksen tila, rakennushistoriallinen selvitys ja inventointi, säilyneisyyden arviointi ja arvottaminen 18.4.2004, Arkkitehtitoimisto Ark-Byroo.
- Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Vantaa 2003.
- Backaksen kartanon työväenasunnot 31.8.1992, Vantaan Kaupunginmuseo. Rakennuskulttuuri Vantaalla, inventointi 1981, Vantaan kaupunki.

Suunnittelualueen rajaus.

2 TIIVISTELMÄ

Asemakaava koskee Backaksen kartanon viereen sijoittuvaa elämyskeskuskokonaisuutta. Vantaalle luodaan sekä kansainvälisesti että kaupungin elinvoiman kannalta merkittävä matkakohde, jossa yhdistyvät suomalainen luonto, kulttuurihistoria ja kansainvälisesti kiinnostavat brändit. Hanke tuo Vantaalle kymmeniä uusia työpaikkoja sekä lukuisia työpaikkoja kausityöntekijöille. Hanke myös toteuttaa Aviapoliksen visiota elävästä ja kansainvälisestä lentokenttäkaupungista. Alue on valtakunnallisesti kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta.

Asemakaavalla muodostetaan asuinkerrostalojen (AK), rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten (AR), asumista palvelevan yhteiskäyttöalueen (AH), autopaikkojen (LPA) ja palvelurakennusten (P) korttelialueet kortteliin 51164, osoitetaan luonnonsuojelualuetta (SL), lähivirkistysaluetta (VL), puistoa (VP) ja katualuetta. Kaava-alueen koko on 31,81 ha.

Asemakaavan muutoksella korttelin 51157 liikerakennusten korttelialue (KL) pienenee hieman, rakennussuojelualueen (SR) uudisrakennuksen kerrosalamäärä kasvaa ja sijainti tarkentuu, rakentamaton katualuevaraus poistuu ja baanalle osoitetaan katualuetta sekä reitti (ppl) puiston halki.

Asumiseen rakennusoikeutta tulee yhteensä 8810 k-m^2 ja asumiseen liittyville talousrakennuksille 400 k-m^2. Elämyspuistoa varten osoitetaan palvelurakennusten korttelialueelle 7400 k-m^2 ja rakennussuojelualueelle 3600 k-m^2. Rakennussuojelualueella toteutumaton 700 k-m^2:n rakennusoikeus poistuu, muut uudisrakennusmerkinnät (yht. 380 k-m^2) sekä KL-korttelialueen 950 k-m^2 pysyvät voimassa olevan kaavan mukaisina. Kaava lisää uudisrakentamista 19 810 k-m^2.

OAS-vaiheessa saatiin 93 mielipidettä. Syksyllä 2020 pidettyä nettiyleisötilaisuutta seurasi 120 ihmistä. Mielipiteitä on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa. On huolehdittu mm. tärkeiden näkymien säilymisestä, maiseman avoimuudesta ja kartanoalueen säilymisestä yleisön käytössä. Eläinten elinoloja turvataan kaavamääräyksin (mm. linnut, kalat, lepakot, pölyttäjät). Krakanojan varsi osoitetaan luonnonsuojelualueeksi. Koko alue pysyy erittäin vehreänä mm. laajojen viheralueiden ja kasvikattojen sekä tavallista suurempien vihertehokkuusvaatimusten ansiosta. Jalankulun ja pyöräilyn reittejä lisätään, mm. Krakanojan suuntainen ulkoilureitti sekä baana.

Nähtävilläolon vaiheessa saatiin 12 mielipidettä ja 7 lausuntoa, joiden vuoksi määräyksiä ja selostusta on täydennetty mm. ulkokonserttitapahtumien ja luonnonympäristön osalta sekä tarkennettu kaavaratkaisun perusteluja.

Kartanoalueen suojelu ei muutu voimassa olevaan asemakaavaan nähden. Kartanon ympärillä uudisrakentaminen sijoittuu paikkoihin, joissa on aiemmin ollut tai niihin on Backaksen tilan kulta-aikoina suunniteltu rakennuksia. Uudisrakennusten muotokieleen ja materiaaleihin on kiinnitetty erityistä huomiota. Avoin maisematila ympäröi kartanomäkeä edelleen joka puolelta korostaen kartanokukkulan hallitsevaa asemaa maisemassa.

Asuinkorttelin rakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti OAS:ssa esitetystä 15 000 k-m^2:sta. Harjakattoiset asuinrakennukset ympäröivät yhteistä piha-aluetta. Rakennusten kattolyhdyt antavat korttelille omanlaisensa ilmeen. Kerrostaloissa neljännen kerroksen yläpuolella on ullakolla asuintiloja, mikä tekee ylimmistä asunnoista persoonallisia. Kortteli rajautuu pehmeästi maisemaan rivitaloin ja matalin pensasaidoin. Käytettävä kasvillisuus on perinteistä puutarhakasvillisuutta. Asuinkorttelin lähes sataan asuntoon muuttanee noin 250 asukasta.

Palvelurakennusten korttelialueelle ja rakennussuojelualueelle saa sijoittaa hyvin monenlaista toimintaa, jolla kartanokokonaisuus saadaan palvelemaan kaikenikäisiä ihmisiä.

Asemakaavamääräyksin varmistetaan monipuoliset toimintamahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaisuuteen” sekä se, että elämyspuistorakennukset ovat näyttäviä ja paikoilleen sopivia. Mäen länsilaidalla kumpuilevat kasvikatot jatkavat kartanomäen muotoa. Kukkulan pohjoispuolella rakennukset muodostavat uuden ”miespihan” ja vertautuvat ulkomuodoiltaan perinteiseen rakentamistapaan, mutta kuvastavat selvästi aikaamme. Pysäköintialue viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Tilausbusseille on tilaa Ylästöntien varressa.

Asemakaava ja asemakaavan muutos on laadittu Backaksen elämyspuistohanketta varten. Jos alueelle tulisi hanke, jota ei voisi toteuttaa tällä asemakaavalla, on harkittava asemakaavan muuttamista. Uuden asuinkorttelin toteuttaminen on sidoksissa elämyspuiston toteutukseen. Asuinkorttelin ja elämyspuiston pysäköintialueen toteuttaminen edellyttää Backaksenojan siirtoa.

Ympäristösuunnitelma /Studio Terra Oy 7.5.2021

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Backaksen kartano ja sen lähiympäristö muodostavat merkittävän osan Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemaa, johon kuuluvat myös Petaksen, Grotensin ja Haltialan kartanot. Backaksen kartanon miljöö on verrattain hyvin säilynyt. Puretun taimitarhan ja kasvihuoneen paikalle jääneet asvaltti- ja sorakentät luovat maisemaan särön. Kartanon lähiympäristössä sijaitsee myös Tammiston luonnonsuojelualue.

Alue sijaitsee kahden kilometrin päässä Kehäradan Aviapolis-asemalta.

3.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Krakanojan purolaakso ja Vantaajoen laakso yhdistyvät muodostaen laajan, vuosisatoja vanhan peltomaiseman pitkine näkymineen. Laaksoa rajaavat laajemmat selänteet ovat pohjoisessa. Helsingin puolella Vantaanjokilaakson kulttuurimaisema on suhteellisen hyvin säilynyt, mutta Vantaan puolella uudisrakentaminen on voimakkaasti kaventanut viljelysmaisemaa. Maisemaa ovat muuttaneet myös aluetta halkovat voimalinjat.

Lustikullan edustan rinne ja Backaksen sikalan edusta muodostavat nykyisellään erillisenä hahmottuvan, avoimen tilan. Laajempi, avoin tila jatkuu Backaksen kartanon länsi- ja eteläpuolella peltojen viljelymaisemana. Avoin maisematila kiertyy myös Backaksen kartanon itäpuolelle, minkä vuoksi kartanonmäki kohoaa avoimesta maisemasta omana saarekkeenaan.

Kartanon komeat talousrakennukset ja jalopuuvaltainen puusto muodostavat vaikuttavan puistomaisen kokonaisuuden. Poikkeuksen muodostaa kartanonmäen etelänpuolinen rinne, missä puretusta taimitarhasta ja kasvihuoneista on jäänteenä sorakenttä, laajat pysäköintialueet ja ylikasvaneet kuusiaidat.

Kartanon lähiympäristössä sijaitsee useita luonto- ja kulttuuriarvoiltaan merkittäviä kohteita, kuten Tammiston luonnonsuojelualue, joka on ainoa pääkaupunkiseudulla säilynyt alkuperäinen tammimetsikkö, ja Ruutinkoski, jonka joenrinteiden lehtometsät kuuluvat valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan, sekä viljelymaisemaa hallitsevat Petaksen ja Grotensin vanhat kantatilat. Helsingin puolella Vantaanjoen viljelysmaisemaan kuuluvat Haltialan tila sekä Niskalan arboretum, vaikkakin joenrantojen, puronvarsien ja kuusiaidanteiden umpeenkasvu ovat heikentäneet näiden alueiden ja Backaksen välistä maisemallista yhteyttä. Kaava-alueella oleva Krakanoja on myös luontoarvoiltaan merkittävä kohde.

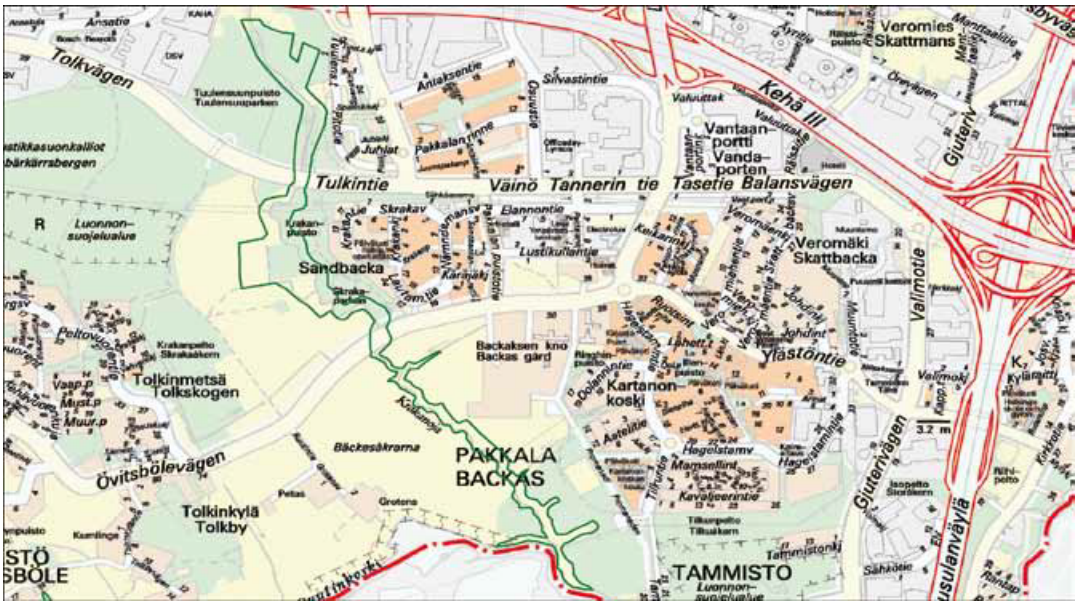
Rakentaminen on perinteisesti sijoitettu moreenipeitteisille kalliokumpareille, kuten Backaksen tilakeskus. Myöhemmin on alettu rakentaa myös savilaaksoon kantavien maiden käytyä vähiin.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykytilanteessa pääosin rakentamatonta peltoa ja niittyä eli vettä läpäisevää pintaa.

Kaavamuutosalue kuuluu Krakanojan valuma-alueeseen. Nykytilanteessa kaavamuutosalueelle satavat vedet osin imeytyvät maaperään ja osittain ohjautuvat ojien kautta Krakanojaan, josta vedet laskevat edelleen Vantaanjokeen.

Vantaan virtavesiselvityksessä 2010-2011 Krakanojan ala- ja keskijuoksu arvotettiin maakunnallisesti arvokkaaksi virtavesiluonnon kohteeksi. Lisäksi kaava-alueen eteläosassa kulkeva ja Krakanojaan laskeva Illenoja on myös vesilain mukainen puro.

Krakanojan suojeltavaksi esitetty alue Vantaan virtavesiselvityksen 2010-2011 mukaan. /Aki Janatuinen

Maaperä ja rakennettavuus

Kaava-alue on suurimmaksi osaksi savialuetta. Kaava-alueen keskellä on moreenimäki, jonka ympärillä on silttiä. Navetan ja puimala-kuivaamon kohdalla on kallioinen moreenikumpare. Kaava-alueen länsiosassa on Krakanoja, johon laskee kaava-alueen pohjoisosan läpi kulkeva Backaksenoja.

Savialueella rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Liikennöivät piha-alueet ja kunnallistekniikka on pohjanvahvistettava, esimerkiksi stabiloimalla.

Ympäristön painumariskin takia alueella ei sallita pohjavedenpinnan pysyvää alentamista. Lähtökohtaisesti vanhojen rakennusten lähelle sijoittuviin rakennuksiin ei suositella kellareiden rakentamista.

Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

1. <u>Kartanon alue sekä navetta ja puimala-kuivaamo</u>

Alueella tehtyjen pohjatutkimusten perusteella maan pinnassa on 0-3 m pehmeä maakerros, jonka alla moreenia. Pohjavesi on alueella noin 0.5-2 m syvyydellä maanpinnasta.

Rakennukset voidaan perustaa kantavan pohjamaan varaan. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

2. <u>Kartanoa ympäröivä alue</u>

Moreenimäkeä ympäröivä alue on pääasiassa savialuetta. Alueella on myös savirinteitä. Pohjavesi on alueen pohjoisosassa sijaitsevissa pohjavesiputkissa havaittu olevan noin 0.5-1 m syvyydellä maanpinnasta ja alueen eteläosassa sijaitsevassa pohjavesiputkessa noin 2-3 m syvyydellä maanpinnasta.

Rakennukset suositellaan perustettavaksi paaluttamalla. Savirinteissä rakennuspaikan stabiliteetti tulee selvittää. Kunnallistekniset rakenteet sekä liikennöitävät alueet edellyttävät pääsääntöisesti

pohjanvahvistusta, esim. massanvaihtona tai syvästabiloimalla. Ylästöntien varteen rakennettaessa tulee ottaa huomioon tiepenkereen stabiliteetti sekä tieliikenteen aiheuttama tärinä.

Osa rakennettavista alueista vaatii alueellisen stabiliteettiselvityksen Krakanojan suhteen sekä Backaksenojan luonnollisen haaran ja mahdollisen Backaksenojan siirrettävän uoman suhteen (POV-alue) sekä mahdollisia pohjanvahvistustoimenpiteitä. POV-Alueen ulkopuolelle rakentaminen edellyttää myös stabiliteettitarkastelua Krakanojan suhteen, mikäli maapohjan nettokuormitusta lisätään.

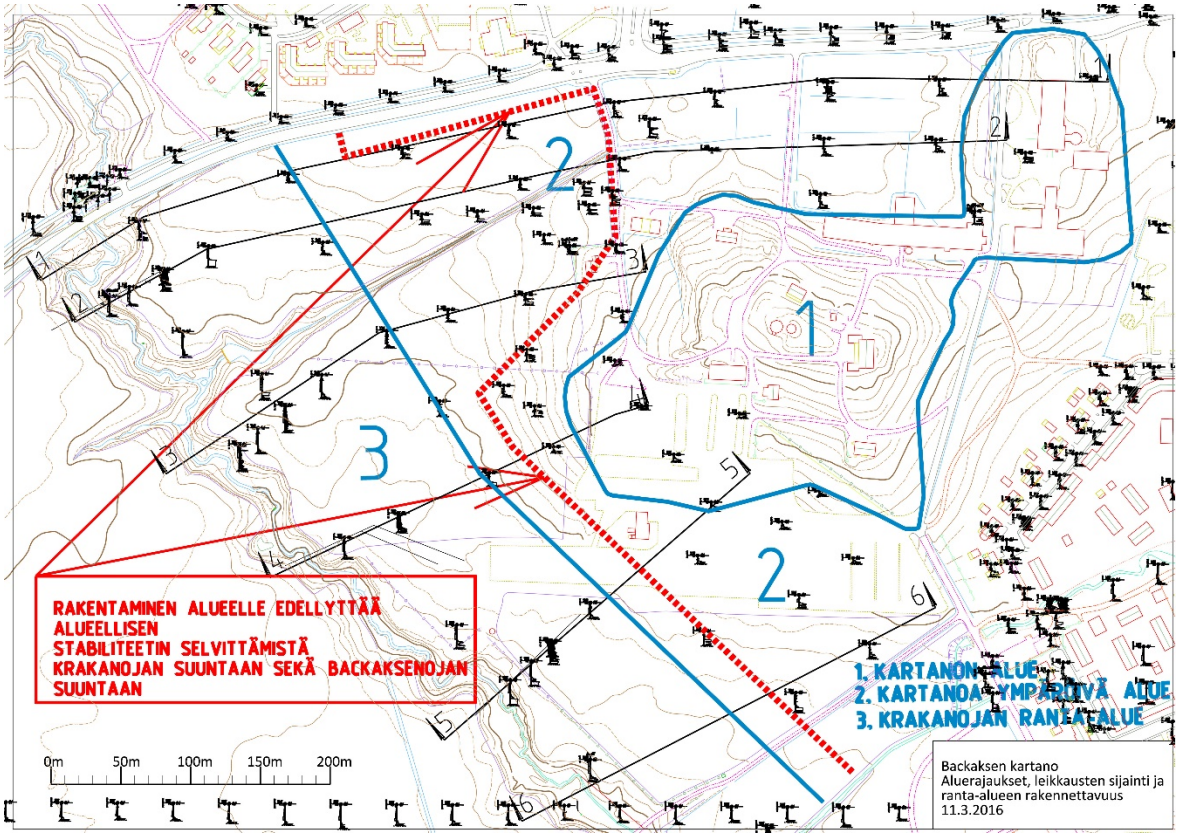
Alustavien arvioiden mukaan F=1,8 toteutuu noin 130 metrin etäisyydellä Krakanojasta. Stabiliteettia Backaksenojan luonnollisen haaran suhteen ei ole tutkittu. Rakentaminen alueelle edellyttää stabiliteettitarkasteluja luonnollisen Backaksenojan suhteen ja tulevan Backaksenojan siirrettävän osuuden ja sen koko vaikutusalan suhteen. Mikäli F<1,8 vaadittavissa lisästabiliteettiselvityksissä, voidaan maapohjaa vahvistaa tarvittaessa stabiloinneilla tai teräspaaluseinin riittävän varmuustason (F>1,8) saavuttamiseksi.

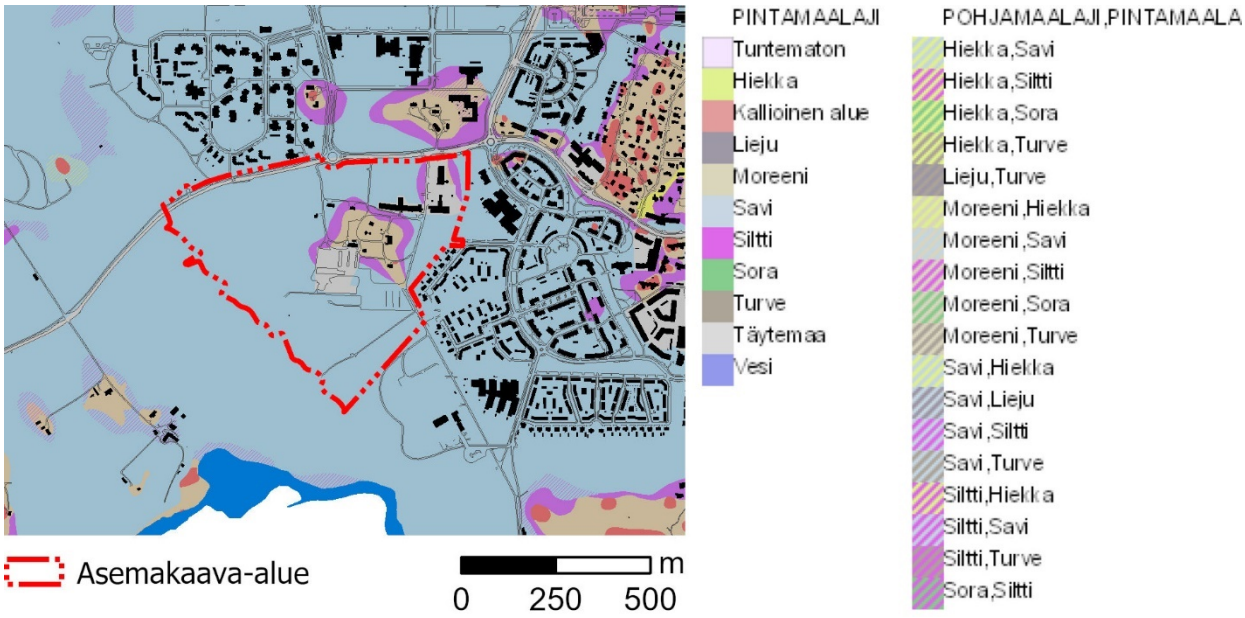
Perustamistaparatkaisut sekä pohjanvahvistusratkaisut tulee perustua rakentamispaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin sekä riittäviin paikallisiin sekä alueellisiin lisästabiliteettianalyyseihin.

3. Krakanojan ranta-alue

Savikerros muuttuu paksummaksi kuljettaessa kohti Krakanojaa. Ojan varressa savikerroksen paksuus vaihtelee välillä 10-15 m. Saven alla on noin 1-2 m paksuudelta silttiä ja siltin alla moreenia. Saven suljettu leikkauslujuus vaihtelee välillä 7-11 kPa ja on Backaksenojan läheisyydessä alimmillaan 3-5 kPa. Pohjavesi on alueella lähellä maanpinnan tasoa.

Ranta-alueen stabiliteetti ei ole riittävä lisärakentamiselle (F<1,8). Maapohjan nettokuormitusta ei saa lisätä alueella. Mikäli alueelle suunnitellaan viherrakentamista, tulee tehdä stabiliteettilaskelmia sekä pohjanvahvistuksia. Ranta-alueen muotoiluilla ei saa aiheuttaa myöskään lisästabiliteettirasituksia kiinteistön alueille.

Maaperäkartta.

Eläimistö

Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) yhteydessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen (Ramboll, 30.11.2021). Vantaanjoessa elää vuollejokisimpukka (Unio crassus), joka on Suomessa uhanalainen ja rauhoitettu, valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) virtalude, jota esiintyy mm. Ruutinkoskella, sekä erittäin uhanalainen taimen, ja vaikka se ei olekaan suojeluperuste tai erityisesti suojeltu laji, on se syytä huomioida. Taimen nousee myös Krakanojaan. Vantaanjoki on todettu yksilömäärältään Suomen runsasyksilöisimmäksi suursimpukkajoeksi (Valovirta ym. 2008). Selvityksen perusteella

Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti noin 2,9 miljoonaa yksilöä ja vähintään 2,06 milj. yksilöä. Vantaanjoen alajuoksun (0–20 km jokisuulta) vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti keskimäärin 1,98 milj. yksilöä ja vähintään 1,4 milj. yksilöä. Saukkohavainnot ovat lisääntyneet Vantaalla viime vuosina ja saukkoja esiintyy mm. Vantaan- ja Keravanjoella sekä niiden suurimmissa sivupuroissa. Vantaanjoen Natura-alueen suojeluperusteena on myös saukko, joka liikkuu myös Krakanojalla.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Skattmansbyn kylän tonttimaa on sijainnut peltojen ympäröimällä mäellä, jossa nykyään sijaitsee Backaksen kartanon päärakennus sekä siihen liittyviä muita asuin- ja talousrakennuksia. Lisäksi kylään on kuulunut nykyisestä kartanorakennuksesta noin 350 m etelään sijainnut tontti, johon 1600-luvun lopun karttaan on merkitty autioituneita tonttimaita.

Pakkalan ensimmäinen rakennusvaihe sijoittuu 1950- ja 1960-luvuille, jolloin rakennettiin Veromäen asuinalue. 1990-luvulla Pakkalaan alettiin rakentaa kerrostaloja mm. Sandbackan alue ja 2000-luvulla Kartanonkosken alue. Kartanonkosken suunnittelusta järjestettiin arkkitehtikilpailu, jonka ohjelman tavoitteissa mainitaan, että alueen on sovelluttava Vantaanjoen kulttuurimaisemaan.

Vuosina 2000-2010 Pakkalassa on rakennettu selvästi enemmän kuin Vantaan muissa kaupunginosissa. Tuolloin Pakkalaan valmistui yli 3 000 asuntoa. Uudistuotanto on ollut pitkälti kerrostaloja. Lähes puolet alueen asunnoista on vuokra-asuntoja ja asumisoikeusasuntojakin on paljon.

1990-luvun alussa asukkaita oli Pakkalassa hieman yli 400, mutta vuoden 2020 alussa asukkaita oli jo yli 10 200. Alle kouluikäisten osuus Pakkalassa on suurempi kuin missään muualla Vantaalla.

Asuinalueet muodostuvat omiksi kokonaisuuksiksi kuten Kartanonkoski, Sandbacka ja Pakkalanrinne. Kartanonkoski on lähes kokonaisuudessaan rakennettu valmiiksi alueeksi. Pakkalanrinteellä on vielä joitain tontteja rakentamatta.

Perheväestön osuus Pakkalassa on 80 % (koko Aviapolis 83 %, koko Vantaa 74 %). Väestöstä työllisiä on 53 % (koko Aviapolis 53 %, koko Vantaa 47 %). Asuntokunnan keskikoko on 2,2 henkilöä (koko Aviapolis 2,3 %, koko Vantaa 2,1 %). Asunnoista 72 % on kaksioita tai kolmioita (koko Aviapolis 62 %, koko Vantaa 60 %).

Palvelut ja työpaikat

Pakkalan sijainti Kehä III:n ja Tammiston kauppatien kupeessa on houkutellut alueelle runsasti yritystoimintaa. Vuonna 2014 työpaikkoja oli 7 200, kun vielä 1995 työpaikkoja oli alle 2000. Suurin osa työpaikoista on kaupan alalta ja joka viides työpaikka on teollisuuden parissa.

Kauppakeskus Jumbon rakentaminen aloitettiin 1990-luvulla. Jumbo on osa laajempaa Vantaanportin liikekeskusta ja yrityspuistoa. Alueella sijaitsee myös paljon hotelleja.

Väestömäärän kasvu on lisännyt Pakkalan palveluja. Lähialueella sijaitsee Kartanonkosken neuvola sekä useita päiväkoteja ja kouluja. Pakkalassa on myös mm. kirjasto ja nuorisotalo.

Backaksen kartanon remontoiduissa tiloissa avattiin kesällä 2017 ravintola ja juurrutuskellarissa

kesäkahvila kesällä 2018.

Yhdyskuntarakenne

Vilkkaan rakentamisen johdosta pellot ovat saaneet väistyä ja tilalle on tullut asuntoja sekä toimitiloja. Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet väylien varteen ja lähettyville: Kehä III:n eteläpuolelle sekä Tammiston kauppatien varteen. Asumisen alueet ovat omaleimaisia ”kyliä”: Kartanonkoski, Sandbacka, Veromäki sekä etäämpänä olevat Ylästö ja Tammisto. Laajat peltoalueet ovat edelleen tyypillistä pakkalalaismaisemaa.

Kaupunkikuva

Pakkalan kaupunkikuva muodostuu mosaiikkimaisesti erilaisista alueista.

Backaksen kartanomiljöö on kuin häivähdys menneestä tai pala maalaismaisemaa. Se liittyy uusklassistiseen Kartanonkosken kaupunkikuvaan mm. mittakaavan, punatiilisten kattojen ja asemakaavallisten ratkaisujen, kuten näkemäakselien, välityksellä. Maisema- ja kaupunkikuvan kannalta ongelmallisimpia ovat Sandbackan Ylästöntien puoleiset asuinrakennukset, joiden kattomuodot ja massoittelu rikkovat kartanomaiseman silhuettia, sekä korkeat laatikkomaiset toimisto- ja hotellirakennukset. Jumbon kauppakeskuksen ja Flamingon vapaa-ajankeskuksen sekä HK Scanin toimitilat ovat jättimäisiä lähialueiden pienipiirteiseen ympäristöön nähden.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Varmasti Skattmansby eli Veromiehenkylä on asutettu keskiajalla, kun alueelle tuli ruotsalaissiirtolaisia. Skattmansby mainitaan ensimmäisen kerran historiallisissa lähteissä vuonna 1480. Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan mukaan Veromiehenkylässä oli kahdeksan taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella kaksi taloa oli lisäksi ulkokyläläisten omistuksessa. Tontti on merkitty Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalle. Paikalla oli tuolloin neljä tilaa.

Backaksen rustholli muodostettiin 1600-luvulla Veromiehen kylän, Skattmansbyn, 1500-luvulla muodostuneesta kantatilasta ja siihen liitetystä autiotilasta. 1600–1700-luvuilla tila toimi ratsutilana ja 1800-luvun alussa se siirtyi Tomtbackan säterin, aatelisen Gustav von Boismanin omistukseen. Sen jälkeen tila oli pitkään aatelissukujen hallussa ja siitä tuli kartano. Nykyisen päärakennuksen rakennutti 1818 oletettavasti luutnantti ja nimismies Ehrenkrona. Häntä seuranneet omistajat laajensivat tilaa liittämällä siihen useita maatiloja.

1900-luvulla Backaksen kartanon historia yhdistyi suomalaisen osuusliikkeen ja Elannon tuotantotoiminnan vaiheisiin. Osuustoiminnan käynnisti Suomessa siirtyminen agraariyhteiskunnasta teolliseen ja omavaraistaloudesta kaupankäynnin yhteiskuntaan.

Osuusliike Elanto perustettiin 1905 leipomoalan tuotanto-osuuskunnaksi. Elanto rakennutti Helsingin Sörnäisiin monipuolisen elintarviketuotantoalueen ja laajeni pian kulutusosuuskunnaksi, johon kuului mm. lukuisia leipä- ja maitokauppoja. Elanto hankki 1916 Backaksesta lähes 700 hehtaaria maata turvatakseen omavaraisuutensa ja tuottaakseen elintarvikkeita myymälöihinsä ja ravintoloihinsa. Backaksen lisäksi ostettiin lähialueelta muitakin tontteja ja kiinteistöjä.

Peltoviljelyn ja kotieläintalouden lisäksi Backaksen tilalla harjoitettiin laajaa puutarhaviljelyä sekä tomaatti- ja kurkkuviljelyä, jota varten rakennettiin kolme suurkasvihuonetta. Elannon ravintoloiden, leipomon ja oluttehtaan ruokajätteet puolestaan kuljetettiin Helsingistä Backaksen sikojen ruoaksi. Vuonna 1939 sikaluku nousi yli tuhannen.

Kartanon alueelle rakennettiin 1920-luvulla punatiilinen talous- ja asuinrakennusten kokonaisuus: talli, navetta, suursikala, paja, sähkölaitos ja henkilökunnan asuintaloja. Tilalle perustettiin sepelimurskaamo ja tiilitehdas, jonka tuotteilla rakennettiin tilan ulkorakennukset. Tiiliä käytettiin myös muihin Elannon tarpeisiin, kuten Veromiehenkylän kansakoulun rakentamiseen kartanon

maalle vuonna 1926. 1930-luvulla rakennettiin kaksi kasvihuonetta tomaatin- ja kurkunviljelyä varten. Kartanon 1800-luvulta periytyvää päärakennusta käytettiin konttorina ja tilanhoitajan asuntona.

Sotien jälkeen siirtoväen asuttaminen, Helsinki-Vantaan lentokenttä, Kehä III ja teollisuusalueet pienensivät vähitellen kartanon maa-alueita. 1960-70-luvuilla Backaksen toiminta jäi taustatekijäksi Elannon kiihkeässä kaupunkikeskeisessä kasvussa. Ainoa kasvava ala oli kasvihuoneviljely, jonka toimintaa oli laajennettu 1940-luvulla käsittämään kukkien viljelyä.

Elanto luopui maa-alueista kartanon tilakeskusta ja lähipeltoja lukuun ottamatta. Backaksen mallisikalan toiminta loppui 1970-luvun lopulla. Nautakarjanhoito oli päättynyt jo 1953. 1980-luvulla Backas tuotti kukkia, viljaa ja palveluja ja päärakennuksessa toimi pitopalveluravintola.

Toukokuussa 1986 Polar ja Haka ostivat Elannolta valtaosan Backaksen maista. Elannolle jäi vain tilan ydinosa, 33 ha kartanon ja kartanonpuiston ympärillä.

Kaupunki on kasvanut kiinni Backaksen kartanoon ja sinne johtavaan puukujanteeseen. Backaksen entisille maille on rakennettu mm. Veromäen ja Kartanonkosken asuinalueet. Ylästöntien pohjoispuolelle on rakennettu Sandbackan alue, jonka asemakaava on vuodelta 1992. Backaksen mäen juurella ja rinteen lounais- ja eteläosassa 1900-luvulla ja 2000-luvun alussa sijainnut laaja puutarhamyymälä kasvihuoneineen purettiin 2010-luvun alussa.

Arkeologia

Vantaan kaupunginmuseo suoritti kesällä 2015 HOK-Elannon tilauksesta arkeologisen koekaivauksen Backaksen kartanon ympäristössä, keskiaikaisen Skattmansbyn kylän alueella. Alueelta oli löytynyt kivikautinen kivikirves, joten keskiajan lisäksi oli mahdollista, että paikalla voisi olla kivikautisia löytöjä. Koekaivausten avulla todettiin, että tutkimusalueella ei enää ollut jäljellä kulttuurikerroksia tai muita muinaiseen ihmistoimintaan liittyviä merkkejä. Vanhat maakerrokset oli todennäköisesti viety pois paikalla sijainneen kauppapuutarhan toimesta. Puutarhamullasta poikkeavia maakerroksia kaivetuissa koeojissa olivat ainoastaan vanhan pihatien sorakerrokset. Kun tiesi, mistä etsiä, hoidetulla nurmikkoalueella pystyi vieläkin erottamaan vanhan tielinjauksen, joka erottui nurmikossa hiukan koholla olevana juovana.

Lisäksi Skattmansbyn kylään on kuulunut nykyisestä kartanorakennuksesta noin 350 m etelään sijainnut tontti, johon 1600-luvun lopun karttaan on merkitty autioituneita tonttimaita.

Rakennukset

Merkinnät sr/[nro] vastaavat asemakaavakartalla 512000 olevia suojelumerkintöjä. Jos rakennusta ei asemakaavalla ole suojetu, kuvan kohdalla on (-). sra-merkintä tarkoittaa suojeltavaa rauniota.

Kartanon päärakennus, 1818, laaj. 1840-l, muutokset 1920-l, peruskorj. 2017 (sr/1)

Kellarivaja (sr/2)

Asuinrakennus (Puutarhureiden asunto), 1916 (sr/3). Tilanhoitajan asunto, 1948 (sr/4)

Asuinrakennus (Narikka), 1910-l, 1938 (sr/5)

Juurrutuskellari, 1929, 1935 (sr/6)

Paja, 1929 (sr/7)

Navetta (kivisikala) 1870-l, laaj. sikala 1927 (sr/8)

Navetta, 1928, turvesäiliö 1945 (sr/9)

Kuivaamo, puimala ja rehulato, 1920, 1934, 1958 (sr/10)

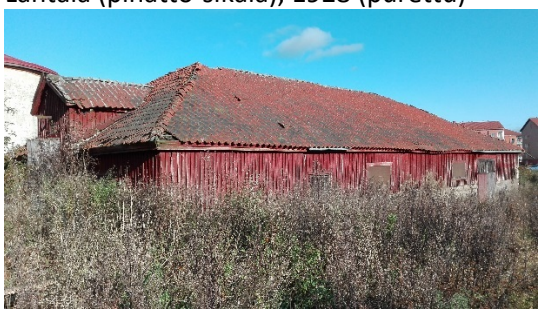
Pieni vesisäiliö, ennen v. 1918 (sra)

Iso vesisäiliö, 1958 (-)

Lantala (pihatto-sikala), 1928 (purettu)

Sauna, 1955 (-)

Lämpökeskus, 1936, 1955 (purettu 2020)

Muuntaja, 1938 (sr/11)

Asuinrakennus, 1966 (-)

Sysivaja/puuliiteri, 1934 (paloi 8.6.2011)

Rakennusten kunto

HOK-Elanto on teettänyt Vahanen Oy:llä kartanoalueen rakennuksista rakenneteknisen kuntoarvion 2014. Kuntoarvio sisältää arvion rakennusten nykyisestä kunnosta ja korjaustarpeista seuraavan 10 vuoden aikana.

Suluissa olevat merkinnät (sr/[nro]) vastaavat asemakaavakartalla 512000 olevia suojelumerkintöjä. Jos rakennusta ei ole esitetty suojeltavaksi, arvion kohdalla on (-). sra-merkintä tarkoittaa suojeltavaa rauniota.

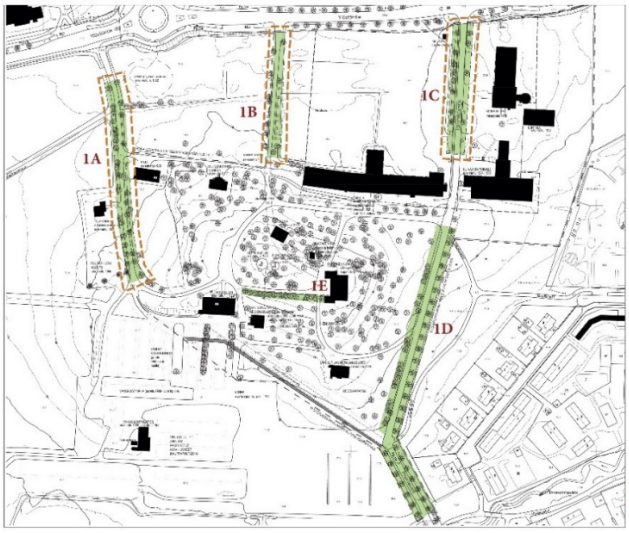
Kartanon päärakennus:	tyydyttävä kunto (sr/1)	(-> Peruskorjattu 2017)
Piharakennus:	tyydyttävä kunto (sr/2)	Vesikatteen uusiminen, julkisivun huoltomaalaus.
Tilanhoitajan asunto:	tyydyttävä kunto (sr/3)	Ikkunoiden uusiminen, kellarikerroksen ja yläkerran asunnon märkätilojen kunnostus.
Puutarhurin asunto:	tyydyttävä kunto (sr/4)	Ikkunoiden uusiminen, julkisivujen huoltomaalaus, alakerran märkätilojen ja yläkerran wc-tilojen kunnostus.
Narikka:	huono kunto (sr/5)	Purku tai raskas peruskorjaus.
Juurrutuskellari:	välttävä kunto (sr/6)	Vesikaton uusiminen, julkisivujen ja ulkoseinärakenteen peruskorjaus, betonirungon kunnostus.
Paja:	välttävä kunto (sr/7)	Vesikaton uusiminen, julkisivujen ja ikkunoiden korjaukset.
Kivisikala:	osittain heikko kunto (sr/8)	Sisärungon laaja kunnostus, julkisivuvaurioiden korjaus, ikkunoiden ja ovien sekä huoltosillan kunnostus, lantalan julkisivun kunnostus.
Kivinavetta:	välttävä kunto (sr/9)	Julkisivuvaurioiden korjaus, ikkunoiden ja ovien sekä huoltosillan kunnostus, rehutornin peltikatteen uusiminen.
Kuivaamo-puimala:	välttävä kunto (sr/10)	Vesikattojen uusiminen, julkisivukorjaukset.
Vesisäiliöt:	heikko kunto (sra, -)	Ison säiliön vesikaton ja yläpohjarakenteen uusiminen, pienen säiliön purku tai perusteellinen korjaus.
Sauna:	tyydyttävä kunto (-)	Vesikatteen uusiminen, julkisivujen ja ikkunoiden huoltokorjaukset.
Muuntaja:	(ei arvioitu) (sr/11)	

Kartanopuisto

Backaksen kartanon edellisen asemakaavan (511800) maisemaselvitysten teon yhteydessä ei ole löydetty todisteita siitä, että kartanopihalle olisi koskaan laadittu puistosuunnitelmaa. Samassa yhteydessä kartanoalueen puut inventoitiin, niiden kunto arvioitiin ja tehtiin päätelmät säilyttämisestä. Tämän kaavatyön (512000) yhteydessä on tehty hieman lisäinventointeja.

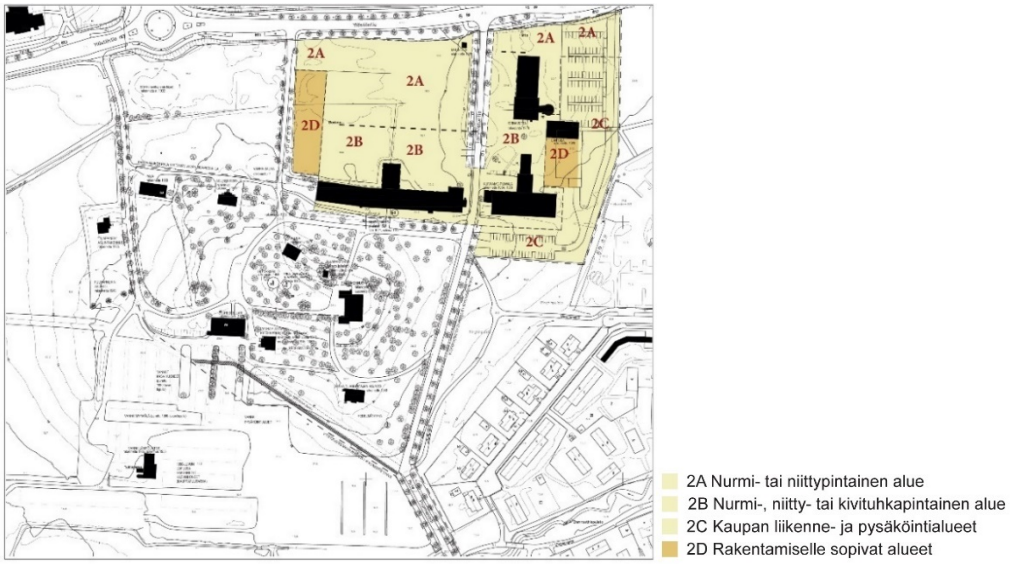
Nykytilanteessa kartanoalueella hahmottuu neljän laisia osa-alueita: (1) puurivit ja -kujanteet, (2) talouspiha, (3) kartanon mäki ja (4) vanhojen kasvihuoneiden alue (Loci maisema-arkkitehdit Oy).

Backaksen kartanon puurivit ja -kujanteet ovat eri aikakausilta. Ne ovat tärkeitä aluetta kehystäviä sekä kulkua, katsetta ja saapumista johdattavia elementtejä. Puurivit ja -kujanteet ovat hyvin eri-ikäisiä ja -kuntoisia. Alueen keskimmäinen puurivi (1B) on kartanon historiallinen saapumisreitti. Puurivit ja -kujanteet tulee säilyttää.

Talouspiha-alueet muodostuvat vanhoista karja- ja talouspihoista sekä laitumista ja pelloista. Maisema näillä alueilla on ollut avoimena, viljelyskäytössä ja niittyinä, jo 1500-luvulta asti ja sen avoimena hoitamista tulee jatkaa. Näiden avointen maisematilojen yli avautuvat näkymät kohti Backaksen tunnusomaisia rakennuksia, jotka toimivat alueen identiteettiä luovina maamerkkeinä

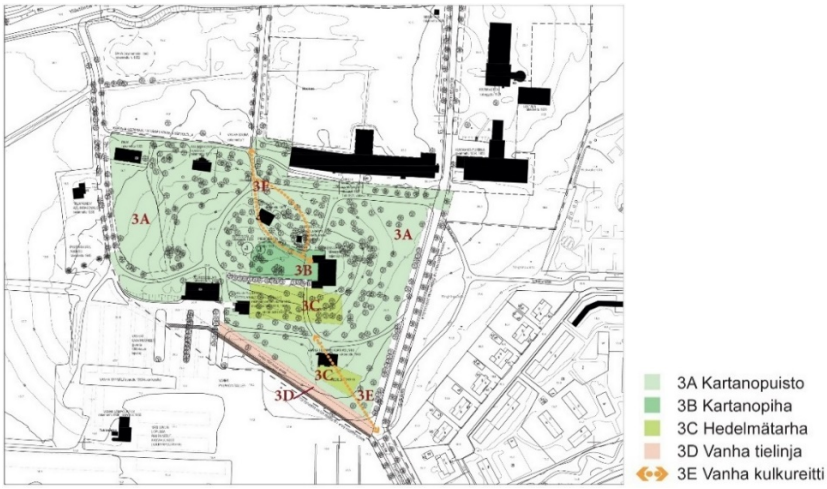
ympäröivään kaupunkiin.

Kartanorakennuksen läheisyyteen puiston sisälle on sijoittunut muusta puistosta erottuvat alueet: hedelmätarha ja kartanopiha. Kartanonmäen eteläreunaan sijoittuu vanha tielinja, jota pitkin aikoinaan saavuttiin etelän suunnata kartanolle. Tielinja ei nykyisin erotu maisemassa. Kartanon sisäänkäynnille johtanut vanha pääkulkureitti kivisikalan ja nk. ”Narikan” välistä on poistettu. Reitti on kulkenut hieman eri tavoin eri kartoissa, joten sen todellinen linja olisi syytä tutkia.

Elannon kasvihuoneet purettiin 1980-luvun lopulla. Tätä ennen kasvihuoneiden kohdalla sijaitsi kasvimaa, taimilavoja sekä suuri kompostialue.

Yleisilmeeltään kartanonmäki on nykyisellään metsäinen, sillä puusto on paikoin tiheää. Puuston kunto on paikoin huonoa ja se siten vaatii toimenpiteitä. Kartanonmäellä on useita maisemallisesti arvokkaita yksittäispuita.

Virkistys

Vantaanjoen varren virkistysalueilla on suuri merkitys seudullisessa virkistyskäytössä ja niiden merkitys tulee edelleen kasvamaan ympäröivän maankäytön tiivistyessä. Backaksen kartanoa sivuaa eri kaupungisosia yhdistäviä ulkoilureittejä ja joki soveltuu hyvin esim. melontaan.

Vantaanjoen varteen on Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelmassa (2003) esitetty kevyen liikenteen reitistöjä. Joen varrella sijaitsee merkittäviä luonto-, ulkoilu- ja virkistysaluekokonaisuuksia, kuten Vantaankoski, Pitkäkoski, Ruutinkoski, Haltialan tila, Tammiston luonnonsuojelualue, Kartanonkosken liikuntapuisto ja Tuomarinkylän kartano ratsutalleineen.

Kartanon eteläpuolelle rakennettussa Kartanonkosken liikuntapuistossa on erilaisia urheilukenttiä ja skeittipaikkoja.

Liikenne

Autoliikenne ja joukkoliikenne

Kehäradan Aviapolis-asemalta Backaksen kartanolle on noin 2 kilometriä linnuntietä ja noin 2,5 kilometrin matka katuja pitkin.

Alue liittyy vanhaan Ylästöntiehen, jota on parannettu v. 2015 rakentamalla mm. uudet pysäkit ja Pakkalan puistotien kiertoliittymä.

Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Kaava-alueen lähimmät bussireitit kulkevat Ylästöntietä pitkin. Linja 415 ja 571vievät mm. Aviapoliksen asemalle ja Lentoasemalle. Lisäksi linjoja kulkee Pakkalan puistotiellä (571, mm. Tikkurilaan ja Varistoon ja 614, mm. Helsinki ja Ylästö) sekä Hagelstamintiellä (614 ja 615, mm. Helsinki, Aviapolis ja Lentoasema). Lentoasemantien kautta kulkee myös mm. linja 561 (Itäkeskus-Aviapolis).

Hämeenlinnanväylän- ja Vihdintien linjastosuunnitelma tuo muutoksia alueen joukkoliikenneverkkoon. Näillä näkymin vuonna 2022 linja 415 lakkautetaan ja bussi 574 Myyrmäki – Peijas siirtyy kulkemaan kaavoitusalueen viereen reitille Ylästöntie – Pakkalan puistotie – Väinö Tannerin tie. Linja tulee kulkemaan myös Lentoaseman rautatieaseman eteläisen sisäänkäynnin läheisyyteen, jossa se tulee palvelemaan kaavoitusalueen joukkoliikennetarjonnasta poistuvan linjan 415 Lentoaseman suuntaiset yhteydet. Linjan 571 Myyrmäki – Tikkurila reitti oikaistaan Ylästön-tielle, Kuriiritielle ja Tikkurilantielle, jonka seurauksena matka Tikkurilaan nopeutuu huomatta-vasti. Linjapari 571-574 yhteisellä runkolinjamaisella tiheydellään tulee tarjoamaan erinomaiset yhteydet Martinlaaksoon ja Myyrmäkeen sekä sujuvat vaihdot Kehäradan junille Martinlaaksos-sa Helsingin keskustaan.

Jalankulku ja pyöräily

Olosuhteet jalankululle ja pyöräilylle ovat hyvät. Etelästä tulee alueen halki Promenadin jatkeena yhteys, jonka säilyminen yleisessä käytössä tulee kaavassa turvata. Ylästöntien varrella on tien pohjoispuolella yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Tien eteläreunalla vastaava yhteys ei ole vielä jatkuva, mutta kaavavaraus on olemassa raitin myöhemmälle toteuttamiselle. Alueelle on myös ulkoilureittiyhteyksiä eri suunnasta, mm. Kartanonkoskelta.

Kartanoalueen liikennöinti

Nykyisin kartanoalueelle ajetaan Ylästöntieltä muuntamorakennuksen ja kivinavetan välistä,

Pakkalantien liikenneympyrän länsipuolelta ja kivisikalan länsipuolitse.

Vesihuolto

Kaava-alueen pohjoisreunalla Ylästöntiellä on rakennettu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu

Kaavamuutosalue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Kaava-alueen asuinkortteli voidaan liittää Lautamiehenpolun vesijohtoon (DN225, 1993). Lisäksi elämyskeskuksen ja kaupan vesihuolto voidaan liittää Ylästöntien DN225 runkovesijohtoon. Kaava-alueen tarpeisiin tehdään uudet liitoshaarat Ylästöntien eteläpuolelle.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +66.00 … +83.00 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Kaava-alueen jätevedet voidaan johtaa Ylästöntien runkoviemäriin (DN 315, 1983). Kaava-alueen tarpeisiin tehdään uudet liitospaikat Ylästöntien eteläpuolelle.

Jätevedet johdetaan rakennetun DN 315 runkoviemärin kautta Ylästöntien pumppaamoon, josta jätevedet pumpataan Vantaanportikadulle DN 600 runkoviemäriin, josta ne johtuvat kehä III sekä Tuusulanväylän alitse Köyhämäen mittausasemalle. Mittausasemalta vedet johdetaan Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kaavamuutoksesta johtuen Ylästöntien kuvatusta palvelevat ojat poistuvat ja kaavamuutosta varten Ylästöntielle rakennetaan DN 600 hulevesiviemäri. Hulevesiviemäri johdetaan Krakanojaan.

Kaukolämpö ja sähköverkko

Kaukolämpö- ja sähköverkko ulottuvat alueelle.

Ympäristöhäiriöt

Melu

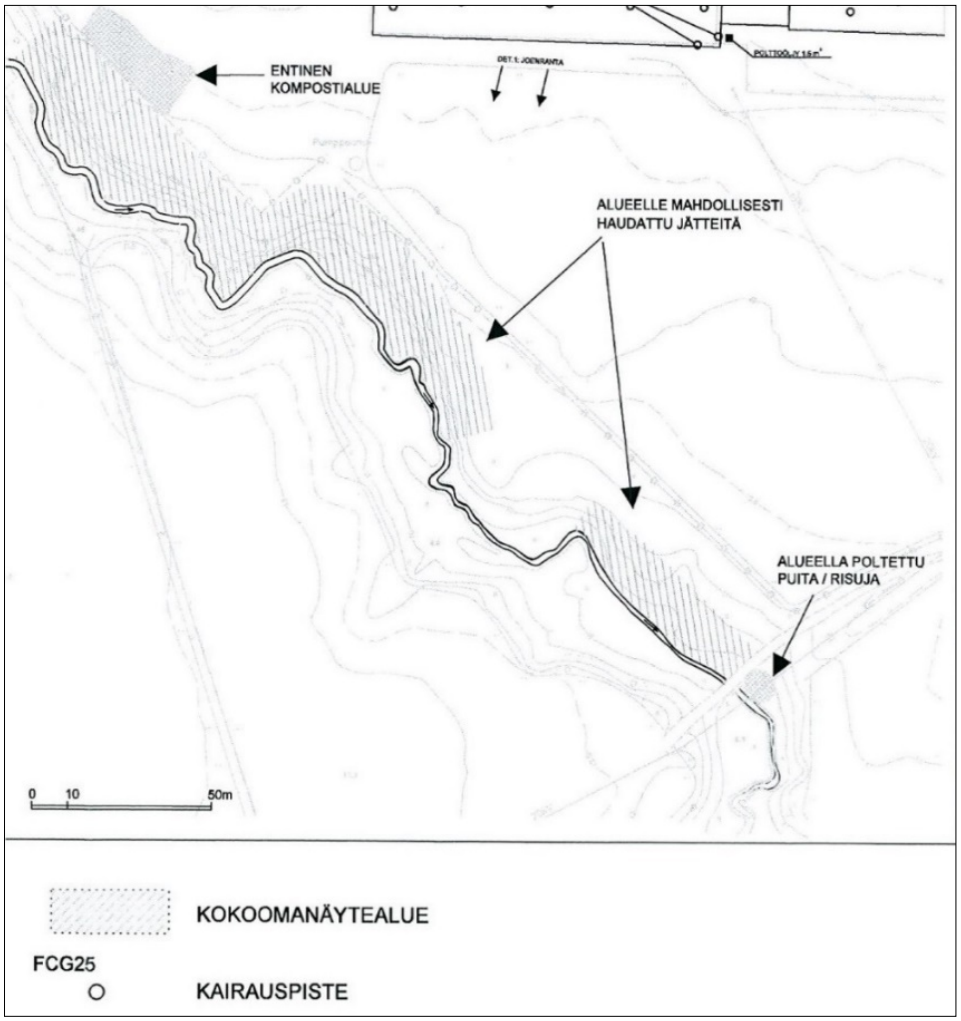
Alue sijaitsee osittain lentomelualueen L_{den} 50 sekä uuden yleiskaavan mukaisella lentomelualueella L_{den} 50-55 dB. 55 dB:n liikennemeluvyöhyke ylettää Ylästöntien katualueen reunasta noin 30-60 metrin päähän asemakaavoitettavalle alueelle.

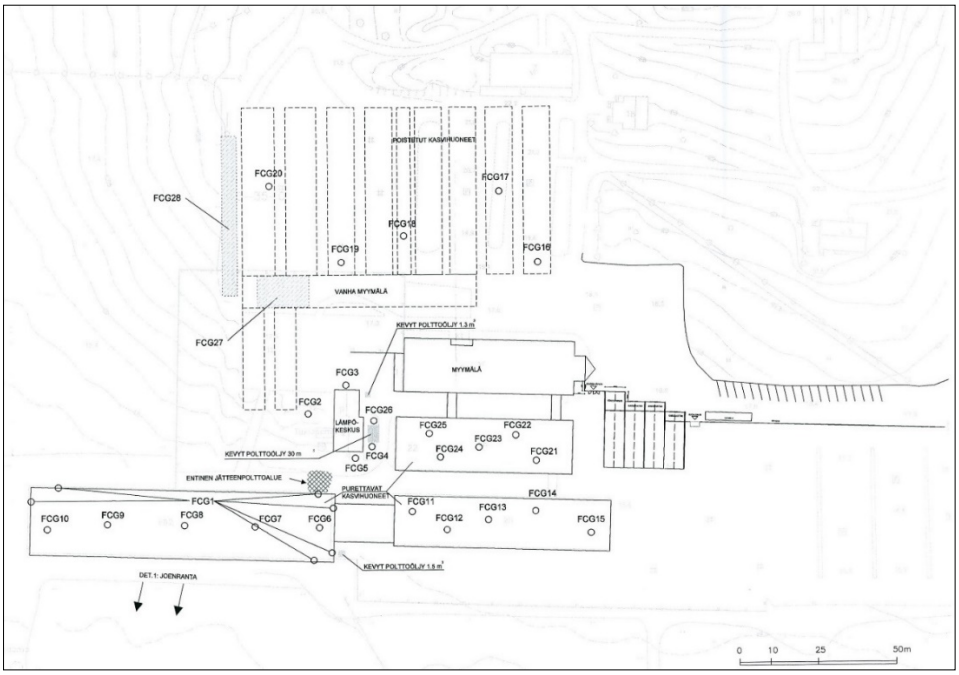
Pilaantuneet maat

Puretun kauppapuutarhan alueella tehtiin pilaantuneen maan kunnostustöitä syksyllä 2009 kasvihuone- ja myymälärakenteiden purun yhteydessä. Kunnostustöitä valvoi ja siitä raportoi FCG Finnish Consulting Group Oy (ent. FCG Planeco Oy). Vanhan lämpökeskuksen ympärillä oli öljyllä pilaantunutta maata, joka poistettiin nykyisen Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen YS1215 (UUS-2009-Y-432-114, 6.10.2009) mukaisesti. Maaperään ei jäänyt tavoitearvoja ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Lisätutkimuksissa alueelta ei löydetty uusia pilaantuneita alueita tai jätealueita. Toimenpidetarvetta nykytilassa ei ole.

Kunnostuksen yhteydessä tehtiin lisätutkimuksia kauppapuutarhan eteläpuolella sijaitsevalla ojanpientareella, jonne oli historiatietojen mukaan saatettu haudata jätettä. Alueelta todettiin haitta-ainepitoista maata, johon oli paikoin haudattu runsaasti mm. kasvihuoneiden purkujätettä. Alueen maaperässä todettiin alemman ja ylemmän ohjearvon ylittäviä lyijy- ja sinkkipitoisuuksia sekä kynnysarvon ylittäviä arsenipitoisuuksia ja yksi DDT-DDD-DDE-summapitoisuuden kynnysarvon ylitys. Haitta-aineista ja jätteistä ei aiheudu merkittävää ekologista tai terveydellistä riskiä eikä kulkeutumisriskiä ympäristölleen tai ihmisille nykytilassa. Jos maaperää kunnostetaan, saattaa haitta-aineita kulkeutua kaivun aikana lähiympäristöön ja vesistöön. Raportissa arvioidaan, että kunnostamisesta olisi enemmän haittaa kuin kunnostamatta jättämisestä.

Seuraavat kuvat: Otteet tutkimuspistekartasta, 17.9.2009, FCG Finnish Consulting Group Oy.

3.1.4 Maanomistus

Kartanoalueen maat omistaa HOK-Elanto. Ylästöntie on Suomen valtion /ELY-keskuksen omistuksessa. Ringhinpuisto on Vantaan kaupungin omistuksessa. Ylästön puolella sekä osin Ylästöntien pohjoispuolella on yksityistä maanomistusta.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.

- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta (vaalean ruskea), virkistysaluetta (vihreä) ja kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeää aluetta (turkoosinvihreä raidoitus), jonka läpi kulkee myös kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeä tie (turkoosinvihreä viiva). Aluetta leikkaa myös kehäkaupungin kehittämisvyöhyke (keltaiset viivat) ja 2. vaihekaavassa liikennetunelin ohjeellinen linjaus.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

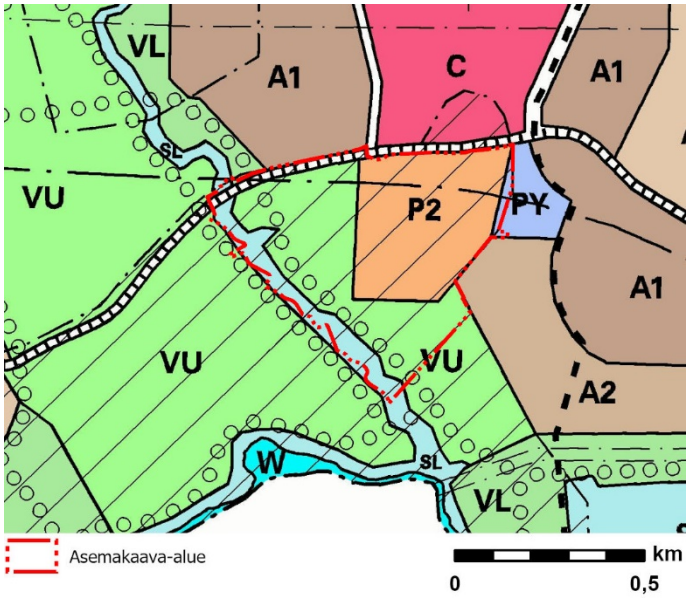
Uudenmaan maakuntakaava 2050 -ehdotus

2016–2020 laadittu Uusimaa 2050 -kaavakokonaisuus koostuu Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Kaavakokonaisuus on hyväksytty maakuntavaltuustossa 25.8.2020, mutta päätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Uudenmaan maakuntahallitus määräsi 7.12.2020 Uusimaa-kaavan kokonaisuuden tulemaan voimaan, mutta Helsingin hallinto-oikeuden välipäätöksellä 22.1.2021 se asetettiin täytäntöönpanokieltoon. Se korvaisi aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua ja Östersundomin vaihemaakuntakaavassa suunnittelualue (punainen rinkula) on pääosin virkistysaluetta (vihreä) ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta (turkoosi raidoitus). Alue liittyy taajamatoimintojen kehittämisalueeseen (ruskeat pystyviivat) ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeseen (ruskea ruudutus). Pakkala on merkitty keskukseksi (punainen ympyrä). Suunnittelualuetta leikkaa liikennetunneli (musta katkoviivapari).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava (Kv 17.12.2007)

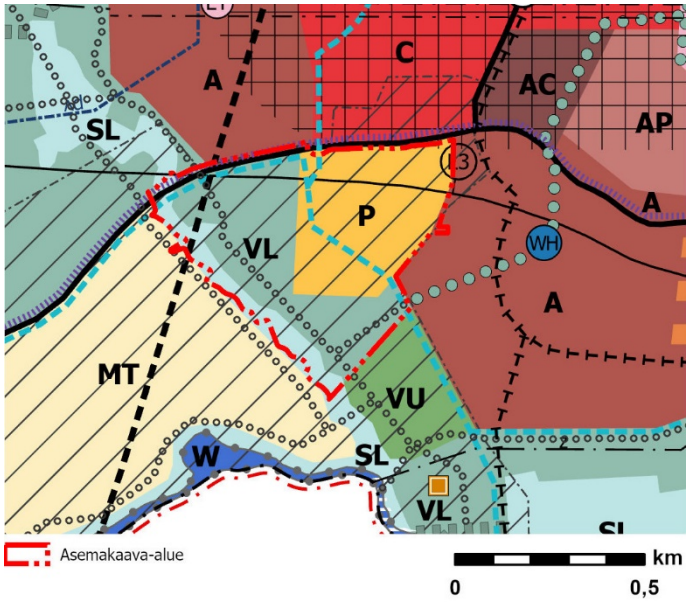

Kartanon mäki ja lähiympäristö on osoitettu palvelujen alueeksi (P2). Alue varataan yksityisille ja julkisille palveluille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Backaksen pohjoispuolella on keskustatoimintojen aluetta (C) toimisto-, liike- ja palvelutiloille, asunnoille sekä keskusta-alueelle soveltuville työpaikkatoiminnoille. Kartanokoski ja Sandbacka ovat asuntoalueita (A1 ja A2). Kartanon itäpuolella on julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY). Kartanon länsi- ja eteläpuolella on urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Länsiosassa on Krakanoja, joka on merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL). Kaava-alue on maisemallisesti arvokasta aluetta (viivoitus), jonka maisemakuvaa on suojeltava. Ylästöntie on historiallinen tie.

Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.1.2021 yleiskaava 2020:n, mutta se ei ole vielä astunut voimaan.

Suunnittelualue on palveluiden ja hallinnon aluetta P, lähivirkistysaluetta VL ja arvokasta kulttuuriympäristöä (musta raidoitus). Alueella kulkee Suuri Rantatie (Ylästöntie, violetti palkkiviiva) ja raskaan raideliikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus (musta katkoviiva) sekä pyöräliikenteen baana (turkoosi katkoviiva).

Suunnittelualue sivuaa kestävän kasvun vyöhykettä (ruudutus), kaupunkikeskustan aluetta C, asuinalueita A, urheilu- ja

Krakanojan ja Illenpuron varteen on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (palloviiva). Krakanojan alue on luonnonsuojelualuetta SL. Aluetta leikkaa lentomeluvyöhyke L3 (Lden 50-55 dB).

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti erityisen arvokkaasta kylämaisemasta yleiskaava2020 määrittelee:

Kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas kylämaisema, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, pihapiirit tai puistot sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet, yksittäispuut, pellot tai niityt on säilytettävä.

Museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaisia merkittäviä rakennusperintökohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §), eikä niiden ulkoasua muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöön kannalta merkittävä luonne turmeltuu. Alueella tapahtuva rakentaminen, ympäristörakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisema- tai kyläkuvallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin.

Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että sekä rakennusten että ympäristön rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä. Avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Kaavahanke on yleiskaava 2020:n mukainen.

Asemakaavatyön suhteesta yleiskaavaan kerrotaan tarkemmin kohdassa 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut / Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan, s. 37 - 41.

Rakennuskielto

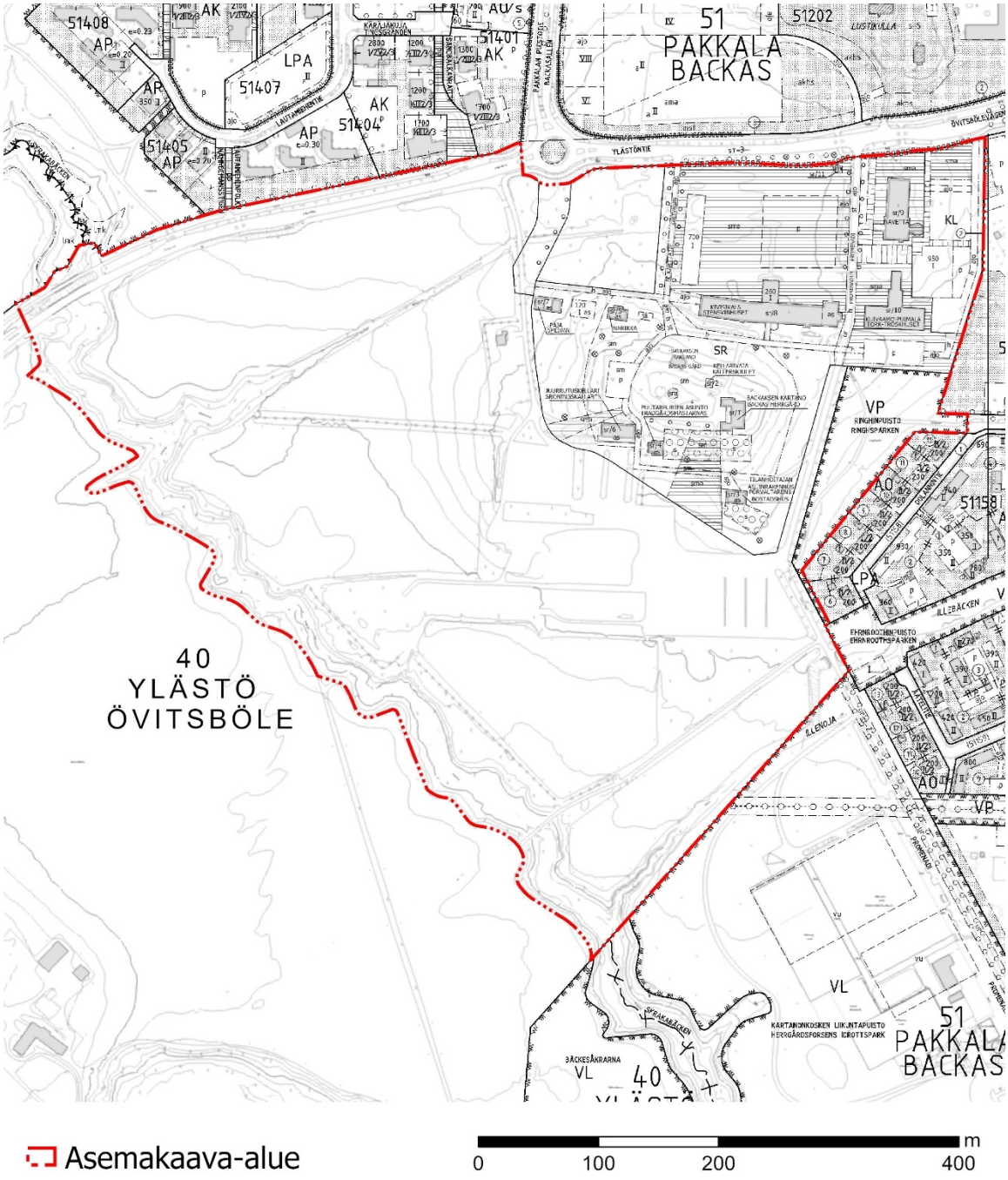
Alueella ei ole rakennuskieltoa. Asemakaavattomilla alueilla on toimenpidekielto yleiskaavan perusteella (MRL § 127 ja § 128).

Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa asemakaava nro 511800 (KV 18.5.2020) kartanomäen alueella ja navetan ja POINT:n välillä. Kartanonmäki rakennuksineen ja puukujineen on suojeltu.

Ringhinpuiston osalla on voimassa asemakaava nro 511400 (YM 3.9.1999).

Suuri osa alueesta on ilman asemakaavaa.

Ajantasa-asemakaava.

Museoviraston delegointipäätökset

Museovirasto on delegoinut vuonna 2008 rakennusperintöä ja maisemaa koskevat sekä vuonna 2012 arkeologiaan liittyvät asiat Vantaan kaupunginmuseolle.

Tilapäinen paviljonki: Backaksen päiväkoti-koulu

Pakkalan oppimis- ja informaatiotalon POINT:n (mm. kansainvälinen koulu ja päiväkoti) tontille Hagelstamintien varteen (Hagelstamintie 1) on vuoden 2021 alussa valmistunut tilapäinen paviljonkirakennus POINT:n pohjoispuolelle.

Rakennuslupa myymälärakennukselle

Vanhan navetan itäpuolelle on vireillä rakennuslupahakemus myymälärakennusta varten voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.

Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma

Vuonna 2012 laadittiin Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma (Serum Arkkitehdit), joka käsitti Backaksen kartanon maat sekä Ylästöntien pohjoispuolella olevan, rakentamattoman alueen. Tavoitteena oli, että kartanon ydinalue edelleen hahmottuu omana maisemallisena kokonaisuutena. Raportissa tarkasteltiin mm. näkymiä kartanolle ja kartanolta, korostettiin tärkeitä näkymäsektoreita ja -akseleita.

Analyysikartta /Serum Arkkitehdit 2012

Vantaan ratikka

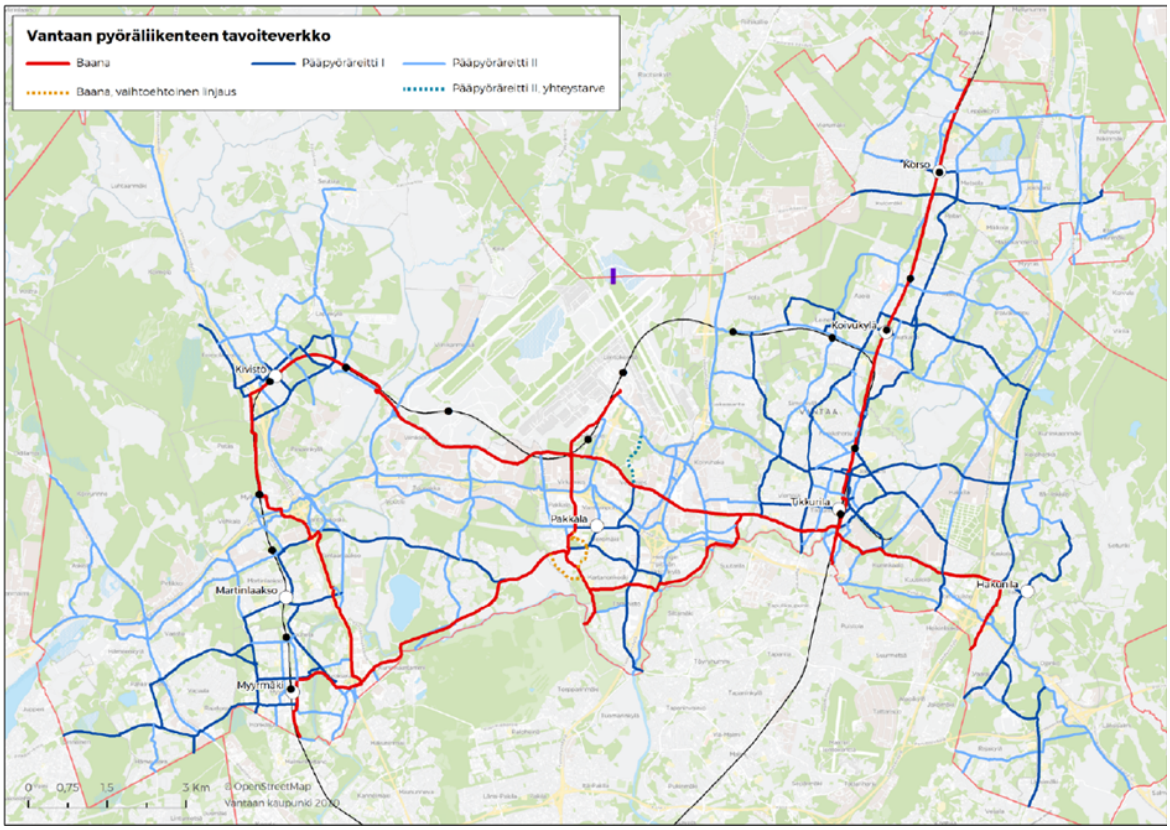
Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys Länsimäestä Hakunilan ja Tikkurilan kautta Aviapolikseen ja lentoasemalle. Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että Vantaan ratikan sunnittelua jatketaan yleissuunnitelman pohjalta. Suunnittelu toteutetaan vuosien 2020-2022 aikana. Tämänhetkisen aikataulun mukaan kaupunginvaltuusto päättää ratikan rakentamisesta noin vuonna 2023. Backaksen kartanoaluetta lähin ratikkapysäkki sijoittuu Osuustien ja Väinö Tannerin tien risteyksen lähelle, noin puolen kilometrin päähän kartanosta.

Baana

Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että Vantaalla on keskuksia yhdistävä laadukkaiden pyöräteiden baanaverkko. Verkko sisältää uusia pyörätieosuuksia mm. Backaksen kartanoympäristön kohdalla. Backaksen kohdalla tavoiteltavat pyöräilysuunnat ovat Tammistosta

kohti lentoasemaa sekä kohti Ylästöä ja edelleen Vantaan läntisimpiin osiin. Pyöräliikenteen pääreitit sisältävä Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkkotyö tähtää vuodelle 2030.

Pyöräilyn laatukäytävien laatuvaatimuksia ovat mm. riittävä leveys, sujuva ja yhtenäinen reitti, tasainen pinta, pyöräilyn ja jalankulun erottelu sekä hyvä valaistus.

Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko, WSP Finland Oy, 1.12.2020

Hankkeeseen liittyvät selvitykset

Backaksen liikenneselvitys, WSP Oy, 16.11.2020

Vierailijoista n. 50 % oletetaan olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu omalla autolla. Autolla saapuu n. 65 % vieraista. Koska elämyskeskus on perhepainotteinen, on kussakin autossa useita matkustajia. Vieraista n. 60 % käy arkisin ja 40 % viikonloppuina.

Elämyspuiston liikennetuotos ei ole ympäröivän katuverkon suhteen ongelmallinen. Suurempi vaikutus on kauppakeskukseen suuntautuvalla ostosliikenteellä etenkin lauantaisin sekä ratikasta johtuvasta ajoittaisesta jonoutumisesta.

Backaksen alueen hiilineutraaliusselvitys, A-Insinöörit, 9.6.2021

Hiilijalanjälkilaskenta koskee koko aluetta ja sillä 50 vuoden elinkaaren aikana tapahtuvaa rakentamista, energiankulutusta ja -tuotantoa (uudet rakennukset), alueen asukkaiden ja vierailijoiden henkilöautoliikennettä sekä infra- ja esirakentamista. Lisäksi on laskettu hiilikädenjälki, joka koostuu rakennusmateriaalien hiilivarastoista ja hyödynnettävyydestä rakennusten elinkaaren jälkeen sekä alueella tuotetusta aurinkosähköstä.

Meluselvitys, Helimäki Akustikot /Sitowise Oy 22.1.2021.

Asuinkorttelissa melun ohjearvot täyttyvät pihan oleskelualueilla. Kerrostalojen pohjoisjulkisivuun kohdistuu 61 dB:n melutaso, joten ulkovaipan laskennallinen äänitasoerovaatimus olisi 26 dB. Vantaan rakennusjärjestys edellyttää 30 dB:n äänitasoeroa tieliikennemelua vastaan.

Palvelurakennusten korttelialueella majoitus-, opetus- ja kokoontumistiloilta edellytetään samaa äänitasoeroa kuin asuinrakentamisessa.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Asemakaavatyö 512000 otettiin kaupunkisuunnittelun työohjelmaan keväällä 2020. OAS on päivätty 26.5.2020.

4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat,
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset),
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset,
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia,
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo,
- muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, HSL ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

4.3.2 Vireilletulo

Ilmoitus kaavoituksen vireille tulosta tehtiin 26.5.2020 työnumerolla 512000. Asemakaavatyön aloittamisesta on tiedotettu Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62 §) alueen maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Viranomaisyhteistyö

Asemakaavaratkaisua esiteltiin Uudenmaan ELY-keskukselle 19.10.2020. ELY totesi, että *asemakaavoituksen tulee olla yleiskaavaratkaisun mukaista ja yleiskaavan yleispiirteisyyden puitteissa voidaan todeta seuraavien seikkojen perustelevan suunnitelmaa:*

- *yleiskaavaehdotuksen tiivistysrasteri on hyvin lähellä tätä kohdetta,*
- *esitetty asuinkortteli tukeutuu Sandbackaan ja muodostaa katumaista miljöötä,*
- *kadun varressa rakennusten massoittelu voi parantaa esim. elinympäristön viihtyisyyttä, turvallisuutta yms. suojaamalla melulta,*
- *yleiskaavan VL-alueen pinta-ala ei pienene, vaan VL-aluetta ns. siirretään Ylästöntien varresta asumisen alta P-alueen eteläosaan, jolloin yleiskaavan mukainen P-alue pienenee.*

Palvelurakennusten korttelialueen P ja lähivirkistysalueen VL rajautumisesta ja koosta on suunnittelun aikana laadittu useita vaihtoehtoja, jotka esitellään selostuksen kohdassa 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut/ Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan s. 36 - 40.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Mielipiteet pyydettiin 18.6.2020 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 93 kappaletta.

Viranomaismielipiteitä saatiin viisi. Caruna ja Fingrid ilmoittivat, ettei alueella ole heidän verkkojaan. HSL muistutti hyvistä joukkoliikenneyhteyksistä. Vantaan kaupunginmuseo ilmoitti mm., että muinaisjäännösalueet tulee merkitä kaavakartalle sm-merkinnällä ja aluemerkintöihin liittää määräys. Vantaan Energia Oy haluaa, että maakaapeleiden sijainti otetaan huomioon.

Asukkailta saatiin 88 mielipidettä, jotka jakautuivat alueittain seuraavasti:

Kartanonkoski	50 mielipidettä
Sandbacka	7 mielipidettä
Pakkalanrinne	5 mielipidettä
Veromäki	2 mielipidettä
Pakkala (ei tarkemmin)	10 mielipidettä
Ylästö	4 mielipidettä
Tammisto	2 mielipidettä
Veromies	1 mielipide
asuinpaikkaa ei mainittu	7 mielipidettä

Mielipiteet jakautuivat aihepiirien mukaan seuraavasti:

1. Maisema, historia ja kulttuurimaisema

Puolesta

- Backaksesta saadaan hieno alue

Vastaan

- näkymät Ylästöntieltä säilytettävä
- tuhlausta rakentaa uusi pysäköintialue ja maisemoida nykyinen
- kulttuurihistorian säilyttäminen
- alueen kulttuuri-, virkistys- ja luontoarvot menetetään
- idylli katoaa, kartanomiljöö tuhoutuu
- pala historiaa tuhoutuu
- suunnitelma ei kunnioita historiallisia puitteitaan kuten Puimala ja Olohuone
- valittu asuinpaikaksi luonnon ja historian takia, poismuuttouhkauksia
- kartanoaluetta ei saa laittaa sileäksi, eikä täyteen asuntoja ja liiketiloja /viihdekeskusta
- elämyspuisto ei sovi kartanomiljöön henkeen

Ehdotuksia

- muumit ja elämysmaailma kauemmas kulttuurikohteista ja tiiviistä asumisesta: Ylästöntien pohjoispuolelle, lentokentän luo, Veromieheen, Aviapoliksen aseman luo, Pakkalan ja Ylästön väliin pellolle, Kivistöön
- kunnostetaan ja entisöidään vanhaa rakennuskantaa, ei tuhota uudisrakentamisella
- kartanoympäristö säilytetään mahdollisimman koskemattomana ja väljänä
- pidetään Backas entisellään, siistitään kasvihuonealue luonnontilaan /maisemoidaan

2. Luonto ja ulkoilu

Vastaan

- luonnonrauha ja pienet peltotilkut häviävät
- lähiluonto tärkeä, jos ei ole omaa pihaa
- huoli pölyttäjähyönteisistä ja eläinten hyvinvoinnista, tilaa myös eläimille
- ulkoilijat siirtyvät rasittamaan Tammiston luonnonsuojelualuetta

- suuret turistimäärät vaarantavat virkistäytymis- ja ulkoilualueen kauempaakin tuleville
- ei uudisrakennuksia/asuntoja maalais- ja puutarhamaiseen keitaaseen, jota tarvitaan jatkuvasti laajenevien asuinalueiden vastapainoksi
- nyt päiväkotien retkikohde, piknikalue, yleinen puisto, mäenlasku -> katoavatko?

Ehdotuksia

- säilytettävä avara peltomaisema, viheralue
- niitty säilytettävä biodiversiteetin takia
- entisten kasvihuoneiden asfalttikentät puistoksi
- siirtolapuutarha
- pelloista puistometsä: tammia
- jos kuusiaidat kaadetaan, korvataan ne uusilla tuulensuojaksi
- upea hopeapaju säilytetään

3. Liikenne ja pysäköinti

Puolesta

- puutarhamainen pysäköintialue on hyvä idea

Vastaan

- kasvava liikennemäärä vs. vaarantuvat koulumatkat ja muu arkiliikenne
- lasten koulutaival kulkee Backaksen alueen vierestä tai sen poikki
- ei 500 auton pysäköintialuetta
- laaja pysäköintialue ei kuulu Backakseen
- pyörätiet liian kapeita, Ylästöntietä ylitetään mistä sattuu, ei liikennevaloja
- julkisen liikenteen kuormitus; turistit + työmatkalaiset
- Ylästöntie on jo ruuhkainen
- luvaton pysäköinti mm. Oolannintiellä lisääntyy

Ehdotuksia

- kevyenliikenteen turvallisuus ensisijainen
- sujuva baanalinjaus yhdeksi päätavoitteista
- ulkoilu-, kävely- ja pyöräreittejä
- Promenadilla ajaminen tehtävä mahdottomaksi
- julkisen liikenteen kehittäminen
- pysäköintitalo? vajaakäyttöiset pysäköintialueet lähistöltä käyttöön + robottisukkulabussi
- elämyspuiston pysäköintiin nykyinen asvalttikenttä
- nykyistä pysäköintialuetta voi vähän laajentaa
- pysäköintialue sikalan ja Ylästöntien väliin
- pysäköintialueen hyödyntäminen myös urheilukentän tarpeisiin ja sijoittaminen kukkulan eteläpuolelle
- ei pysäköintialueita kartanoalueelle

4. Uudisrakentaminen

Puolesta

- asuntorakentaminen hyväksyttävää tietyssä määrin, luontoa säilyttäen

Vastaan

- ei uusia asuntoja, asuntoja on jo riittävästi
- ei täyteen asuntoja
- ei kerrostaloja, 10 000 – 15 000 k-m^2 liikaa
- ei isoa rakennusta Ylästöntien varteen peittämään sikalaa
- sikalan viereen ei sovi uudisrakennus
- asuinkerrostalot liian dominoivia ja peittävät näkymät Ylästöntieltä
- uudisrakentamista ei tule osoittaa Sandbackanraitin länsipuolelle, vaan Lustikullaan
- kartanoalueen yleisilme muuttuu

Ehdotuksia

- elämyskeskuksesta pienimuotoisempi, sovitettava vanhoihin rakennuksiin, ei uudisrakentamista
- Backaksen alueelle kartanonkoskimaisia pientaloja (harjakatto, värimaailma, muotokieli)
- ihmisenkokoista mittakaavaa
- suuria perheasuntoja pientaloihin
- korkeintaan 2-kerroksisia rivitaloja, erillistaloja ja paritaloja
- rakentaminen kukkulan eteläpuolelle nykyiselle asvalttialueelle tai lounaispuolelle, tai epäsiisteille joutomaa-alueille
- asunnot liikenneympyrän luo tai Lustikullaan, kauppa kivijalkaan
- kauppa sovitettava ympäristöön, ei korkeita valomainoksia
- kauppa lähelle Sandbackaa
- kaupan huoltopihan näköesteeksi tiivis kuusiaita

5. Toiminnat

Puolesta

- muumit tervetulleita
- muumit tuovat verorahoja Vantaalle
- tapahtumapuisto, palveluja, toimintaa
- tapahtumapuisto kuulostaa hyvälle, samoin kauppa
- ehdotetut toiminnot tervetulleita Vantaalle, mutta ei Backakseen

Vastaan

- ei muumeja, ei tapahtumapuistoa, ei viihdekeskusta
- ei satojatuhansia turisteja
- ei kauppaa, etenkään koulun viereen

Ehdotuksia

- Backaksesta ”Vantaan Fiskars”: huomioi historiallisen perinteen
- pieniä putiikkeja ja ravintola kaupan sijaan
- vanhat rakennukset food marketiksi: pk-yrittäjiä, ruokabaareja, vihannestori
- elämysmaailma oleviin rakennuksiin, uusi rakennus ravintolalle /matkamuistomyymälälle
- monimuotoista toimintaa
- kulttuuria aikuisille
- toteutetut lavatanssit ja ulkojumpat ovat olleet ihania
- pienimuotoisemmat huvi- ja viihdepalvelut riittävät
- puistoja, peltoja, pieni lähikauppa, viljelypalstoja, maauimala, suuri, ilmainen lasten ulkoleikkipaikka, pulkkamäki, kartanopuisto, kahvilat, parturi, askartelutiloja ym.
- leikkipuistotoimintaa koulun jälkeen
- koulut tarvitsevat lisää tiloja

- nuorisotiloja
- muumimaailma juna-aseman lähelle

6. Ympäristöhäiriöt

Vastaan

- melu: liikenne ja tapahtumat
- meluhaitat ja muut vaikutukset asuinviihtyvyyteen tulee huomioida
- lisääntyvä liikenne
- Ilmansaasteet
- turistivirrat, levottomuus, roskat
- häiriöitä Kartanonkosken alueelle

Ehdotuksia

- ei klo 22 jälkeen melua tuottavia tapahtumia
- nykyinen tyhjä pysäköintialue poistettava (ilkivaltaa, melua nykyisin)

7. Muita huomioita

Puolesta

- elävöittää aluetta
- elämyspuisto on tarpeellinen elinkeinohanke
- alueen arvo nousee

Vastaan

- alueen vetovoima laskee
- asumishyvinvointi laskee
- alueen ainutlaatuisuus katoaa
- alueen arvo ei lisäänny rakentamalla lisää liiketiloja

Ehdotuksia

- tuettava ulkoilua ja virkistystä
- kartanon ja Jumbon välisen ympäristön kehittämistä, yhdessä Veromiehen kanssa viihtyisäksi kaupunkiympäristöksi
- kaavavalmistelusta tulisi ilmoittaa kaikille esim. kirjastossa
- kuunneltava asukkaiden toiveita

26.11.2020 Vantaan kaupunki ja maanomistaja konsultteineen järjestivät virtuaalisen yleisötilaisuuden. Tilaisuutta ja sen tallennetta katsoi yhteensä 120 henkilöä. Tilaisuuden aihepiirit liittyivät pääosin edellä mainittuihin aiheisiin. Lisäksi kyseltiin mm. vanhojen rakennusten uusiokäytöstä ja lähialueen suunnitelmista.

Mielipiteiden huomioon ottaminen

Mielipiteitä ja kommentteja on otettu huomioon asemakaavaehdotusta laadittaessa. Suunnittelun edetessä on huolehdittu mm. siitä, että näkymät Ylästöntieltä peltomaisemaan ja kohti sikalan omaleimaisia päätyjä säilyvät, sekä siitä, että maisema säilyy avoimena, kartanoalue edelleen yleisön käytössä (mm. pulkkamäki) ja asvalttikentät maisemoidaan. Eläimet otetaan huomioon kaavamääräyksin (mm. linnut, kalat, lepakot, pölyttäjät) ja avoimeen maisemaan osoitetaan

kaavassa ulkoilureittejä. Jalankulun ja pyöräilyn reittien turvallisuuteen ja palvelevuuteen on kiinnitetty huomiota. Asuinkorttelin uudisrakentamisen määrää on pienennetty huomattavasti yleisölle esitetystä määrästä ja luotu ns. ihmisen mittakaavaa piharakennuksin ja rivitaloin. Kartanonkosken muotokielestä asuinrakennuksiin lainataan tiiliset tai peltiset harjakatot ja perinteisestä rakentamisesta julkisivujen puu tai puhtaaksimuurattu tiili. Asemakaavamääräyksin on pyritty varmistamaan alueen monipuoliset käyttömahdollisuudet myös mm. ”fiskarsmaiseen toimintaan”.

Pysäköintiä ei kartanoympäristössä sijoiteta laitokseen, sillä suuren pysäköintilaitoksen sijoittaminen kulttuurimaisemaan on haastavaa. Sen sijaan maantasopysäköinti seuraa maanpinnan muotoja. Pysäköintialue lisäksi maisemoidaan hedelmätarhamaiseksi, mikä myös viittaa kartanon historiaan.

Kaupan toteutus on voimassa olevan kaavan mukainen.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä 10.11. – 9.12.2022. Ehdotuksesta pyydettiin myös lausuntoja. Muistutuksia saatiin 12 kpl ja lausuntoja 7 kpl.

Muistutuksissa oltiin huolissaan mm. liikenteen sujuvuudesta, elämyspuiston sijainnista, esitetyn ratkaisun yleiskaavan mukaisuudesta, ulkokonserttitapahtumien meluhaitoista, kulttuurisesti ja luontoarvoltaan tärkeän alueen pilaamisesta, asuinviihtyisyyden heikkenemisestä, luonnon häiriistymisestä, kävelyn ja pyöräilyn sujuvuudesta ja turvallisuudesta, ilmastonmuutokseen varautumisesta, uudisrakentamisen määrästä, asukkaiden mielipiteiden ohittamisesta, pysäköintipaikkojen riittävyydestä ja paljoudesta sekä luontoselvitysten ajantasaisuudesta.

Lausunnossaan Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne - palvelukokonaisuus kannatti elämyskeskusta ja piti uuden siltayhteyden tutkimista Vantaanjoen yli perusteltuna.

HSL pyysi kiinnittämään huomiota tilausbussien pysäköintiin Ylästöntiellä, jottei se haittaa joukkoliikennettä.

HSY lausui, ettei kaavamuutos ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.

Vantaan Energia muistutti kaupungin ja Vantaan Energian välisestä sopimuksesta tapauksessa, jossa johtosiirrot ovat tarpeen.

Ylästön kotiseutuyhdistys oli huolissaan liikenteen sujuvuudesta, rakentamisen vaikutuksesta Krakanojaan ja Backaksenojaan (Pakkalanpuroon) sekä kartanon erityisluonteen ja identiteetin säilymisestä.

Vantaan kaupunginmuseo oli tyytyväinen esitettyyn kaavaratkaisuun.

Uudenmaan ELY-keskus pyysi täydentämään selostusta, miten asemakaava toteuttaa kaavoitusta ohjaavaa yleiskaavaa ja sen tavoitteita, huomioimaan hulevesien hallinnan kokonaisuutena, arvioimaan Vantaanjoen Natura-alueelle kohdistuvasta vesistökuormituksesta ja sen vaikutuksesta vuollejokisimpukkaan. Myös asuinkorttelin melutilannetta tulee täydentää ja mm. varmistaa, että kaikki asuinhuoneistot avautuvat myös suuntaan, jossa melutasojen ohjearvot täyttyvät. ELY pyysi lisäksi täydentämään määräyksiä hulevesien käsittelyrakenteiden ajoituksen osalta ja pysäköintialueiden hulevesien käsittelystä sekä lisäämään toimistotiloja koskevan melumääräyksen ja poistamaan yhden lauseen työmaavesien käsittelyä koskevasta määräyksestä.

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen

Muistutuksia ja lausuntoja on otettu huomioon siten, että selostusta on täydennetty ja määräyksiä on täydennetty ja tarkennettu.

Selostuksen kohtaa ”1.5 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista” täydennetään kahdella julkaisulla.

Selostuksen kohtaa 3 Lähtökohdat /Selvitys suunnittelualueen oloista / 3.1.2 Luonnon ympäristö täydennetään vesieläinten osalta.

Selostukseen lisätään kohtaan 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut /Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan /Valitun ratkaisun suhde yleiskaavaan /Uudisrakentaminen /Asuinkortteli /Kaavaratkaisun perustelut, miten asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus ottaa huomioon yleiskaavan, sekä täydennetään melun näkökulmaa.

Selostuksen kohtaa 5.4. Kaavan vaikutukset /5.4.2. Vaikutukset luonnon ympäristöön täydennetään kaavan vaikutuksia alueen vesistöihin ja niiden eläimistöön.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavamääräyksiin

Muistutusten johdosta määräyksiin on lisätty P- ja SR-alueiden määräyksiin:

”Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.”

Lausuntojen johdosta määräyksiä on täydennetty:

- AK-, AR-, AH-, P- ja LPA-alueiden kaavamääräyksiä täydennetään rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden osalta: Hulevedet: ”*Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.”*
- LPA-, P- ja SR-alueille määräys pysäköintialueiden hulevesien tarkemmasta käsittelystä: Pihat: ”*Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista.”*
- P-korttelialueella määräystä täsmennetään: Pihat: Pysäköintialueen ajoteiden tulee olla kivituhkaa tai vastaavaa *puoliläpäisevää* pinnoitetta ja pysäköintiruutujen tulee olla nurmikivipintaisia.
- C- ja SR-alueille määräys ulkokonserttien äänitason huomioimisesta sekä liike- ja toimistohuoneiden melutason maksimista: ”*Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.”* ja ”*Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq)-päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A).”*
- Hulevesimääräyksistä on poistettu ELY:n ehdottama lause.

4.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.
- Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle.
- Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteeseen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin.
- Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa.
- Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Varmistamme, että työ, koti ja kauppa lomittuvat kaupunkirakenteessa.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä ja edistämme kaupunkipyörän mahdollisuuksia.
- Varmistamme pyöräilyn laatukäytävien toteutumisen.
- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.
- Arvostamme luonnon monimuotoisuutta ja tuomme sen kaupunkikeskustoihin.
- Lisäämme katuestetiikkaa katupuilla ja valaistuksella.
- Säilytämme ja luonnonmukaistamme vesistöjä ja yhdistämme rannoilla ihmisten toiminnan sekä luonnon ja kulttuurimaiseman suojelun.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.
- Jatketaan laskentatyökalujen käyttöä kaavoituksessa.
- Kaavamääräyksiin lisätään vaatimus varautumisesta uusiutuvan energian tuotantoon.

Hakijan tavoitteet

HOK-Elannon tavoitteena on suojella historiallinen kartanomiljöö, rakentaa alueelle tapahtuma- ja elämyspuisto, uusi päivittäistavarakaupan myymälä sekä Ylästöntien varteen uusi asuinalue.

Asuinalue on tarkoitus suunnitella ympäristöönsä sopivaksi ja uuden rakennusoikeuden määräksi tavoitellaan noin 15 000 k-m^2.

Tapahtuma- ja elämyspuiston rakentaminen perustuisi osittain suojeltaviin, historiallisiin rakennuksiin, mutta lisäksi sille olisi tarve osoittaa 10 000 – 15 000 k-m^2 uutta rakennusoikeutta.

Päivittäistavarakauppaa varten tavoitellaan uudeksi rakennusoikeudeksi 1 000 k-m^2, joka sisältäisi samalla noin 200 – 300 k-m^2 huoltotiloja, jotka palvelisisvat tapahtuma- ja elämyspuistoa.

Asuntorakentamisella rahoitetaan kartanoalueen korjaamista ja alueen muuta toteutusta.

4.4.2 Muut tavoitteet

Suojelutavoitteet

Vanhat rakennukset, yksittäispuut ja puukujanteet suojellaan voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.

Nykyiselä pellolla on muinaismuistoalueita, jotka otetaan jatkosuunnittelussa huomioon.

Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011 oli Vantaan ympäristölautakunnassa 12.12.2012 (§ 8) tiedoksi. Lautakunta halusi edistää Krakanojan luonnonsuojelualuevarauksen rauhoittamista.

Vuonna 2016 tehdyssä liito-oravaselvityksessä (Ramboll 2016) Krakanojan puronvarsivyöhyke osoitettiin liito-oravan kulkuyhteydeksi lajin elinympäristöjen välille. Vantaan Krakanojan saukkoselvityksessä 2012/2013 (Faunatica 2013) todettiin Krakanojan olevan saukolle paikallisesti merkittävää elinympäristöä ja lajista tehtiin havaintoja alajuoksulta aina Kehä III:lle saakka. Suojelualuemerkinnällä turvataan tärkeän elinympäristön ja direktiivilajien elinolosuhteiden säilyminen.

Backaksen kartanon ympäristö on peltolinnuston kannalta tärkeää aluetta (Kari Lindholmin linnustoselvitykset 2013 ja 2020) ja alueen on todettu olevan myös sarvipöllön suosima pesimäympäristö. (Tapio Solonen petolintuhavainnot 2001-2014). Asemakaavalla varmistetaan linnuston elinolojen säilyminen.

On mahdollista, että vanhoissa rakennuksissa saattaa olla lepakoita. Lepakoiden esiintyvyys tulee tutkia ennen rakennuksissa tehtäviä muutos- ja korjaustöitä ja ottaa tarvittaessa huomioon.

Maisemalliset tavoitteet

Suunnittelun lähtökohtana on valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön status (RKY).

Rakentamisen näkökulmasta huomioon otettavia asioita ovat kartanomäkeä kiertävä avoin maisematila sekä näkemäakselit, jotka sitovat kartanon historialliseen kontekstiin ja valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Jälkimmäisiä ovat mm. näkymät Lustikullasta kartanolle ja kohti avointa peltomaisemaa, näkymät Backasta lähestyttäessä eri suunnilta sekä näkymät peltoaukean yli kartanoilta toisilleen (Backas, Haltiala, Petas – Grotens). Kartanonmäen tulisi edelleen hahmottua maisemassa.

Työn kuluessa selvitetään kartanomäen asema suurmaisemassa ja oleelliset, säilytettävät näkymät niin kartanolta maisemaan kuin maisemasta kartanolle. Uusi rakentaminen sovitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön.

Liikenteelliset tavoitteet

Tutkitaan pyöräilyn laatukäytävän, baanan, linjaus alueen halki. Elämyskeskuksen käyttäjien turvallisuuden takia baana ei voi kulkea alueen halki kuten yleiskaavaehdotuksessa. Alueen sisäinen liikenne järjestetään niin, ettei autoliikenteestä aiheudu vaaratilanteita vieraiden kanssa.

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA VALITUN RATKAISUN PERUSTELUT

Suunnittelun lähtökohtana on kartanokukkulan siluetin hallitsevan aseman säilyttäminen maisemassa, mitä harkitusti sijoitetulla rakentamisella korostetaan. Palvelurakennusten korttelialueen ja rakennussuojelualueen rakennukset sijoittuvat kartanokukkulalle ja sen ympärille siten, että avoin maisematila edelleen kiertää kokonaisuuden ympäri. Backaksen rakennukset ovat matalia, eivätkä ne erotu ympäristössä vanhaa puustoa korkeampana.Asuinkortteli sijoittuu erilleen kartanokokonaisuudesta ja liittyy Sandbackan asuinaluekokonaisuuteen.

Kohdetta suunniteltaessa on tutkittu, mitä vastaavia esimerkkejä maailmalta löytyy. Esimerkkejä on haettu uuden asumisen sijoittumisesta kulttuurimaisemaan (Hallunda, Ruotsi; Årslev bymidten, Tanska; ReGen Villages, Tanska/Hollanti), sekä alueiden transformaatiosta, kuinka alue keksii itsensä uudelleen (Fiskars Village, Raasepori; Vallilan konepaja, Helsinki; Tikkurilan Silkki, Vantaa). Sisäteemapuistoista parhaiten Backaksen elämyskeskusta vastannee Junibacken Tukholmassa.

Suunnittelualue jakautuu selvästi erilaisiin osiin: asumiseen, palveluihin ja tapahtumiin, kartanomäkeen, avoimeen maisemaan, Krakanojan varteen ja liikennekysymyksiin. Näitä koskevia vaihtoehtoja on tarkasteltu työn kuluessa.

Täydennysrakentamisella vahvistetaan olemassa olevan ympäristön ominaispiirteitä ja luodaan alueelle uusi kerrostuma. Alueelle muodostetaan kolme pihapiiriä: kartanon piha, tapahtumapiha sekä asuinpiha. Yhdessä olemassa olevien rakennusten kanssa uudisrakennukset luovat pihoille miellyttävän pienilmaston ja antavat rakenteellista suojaa liikenteen melulta. Pihoista muodostuu keskeisiä kohtaamisen paikkoja, jotka kannustavat ihmisten väliseen vuorovaikutukseen.

Asemakaavatyössä HOK-Elannon konsultteina toimivat Avanto Arkkitehdit Oy, WSP Finland Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Studio Terra Oy, Sitowise Oy /Helimäki Akustikot ja A-Insinöörit. Tapahtumakeskuksen rakennusten tuleva käyttäjä, Livson Group Oy, on myös ollut osa suunnitteluryhmää.

Työssä on käytetty hyväksi voimassa olevaa asemakaavaa (2018) varten laadittuja suunnitelmia, joita ovat valmistelleet mm. Loci Maisema-arkkitehdit Oy ja Serum Arkkitehdit Oy.

Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan

Asemakaavallinen ratkaisu on sekä vuoden 2007 että 2020 yleiskaavan mukainen yleiskaavan yleispiirteisyyden rajoissa. Niin asuinrakentaminen kuin palvelurakentaminenkin tukeutuvat keskustatoimintojen alueeseen (2007) / keskustatoimintojen alueeseen ja kestävän kasvun vyöhykkeeseen (2020). Elämyspalvelut, suojeltu kartanoalue sekä lähikauppa sijoittuvat palvelujen alueelle (2007) /palvelujen ja hallinnon alueelle (2020) sekä puisto ja virkistysalue urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (2007) /lähivirkistysalueelle (2020). Krakanojan alue on luonnonsuojelualuetta (2007, 2020).

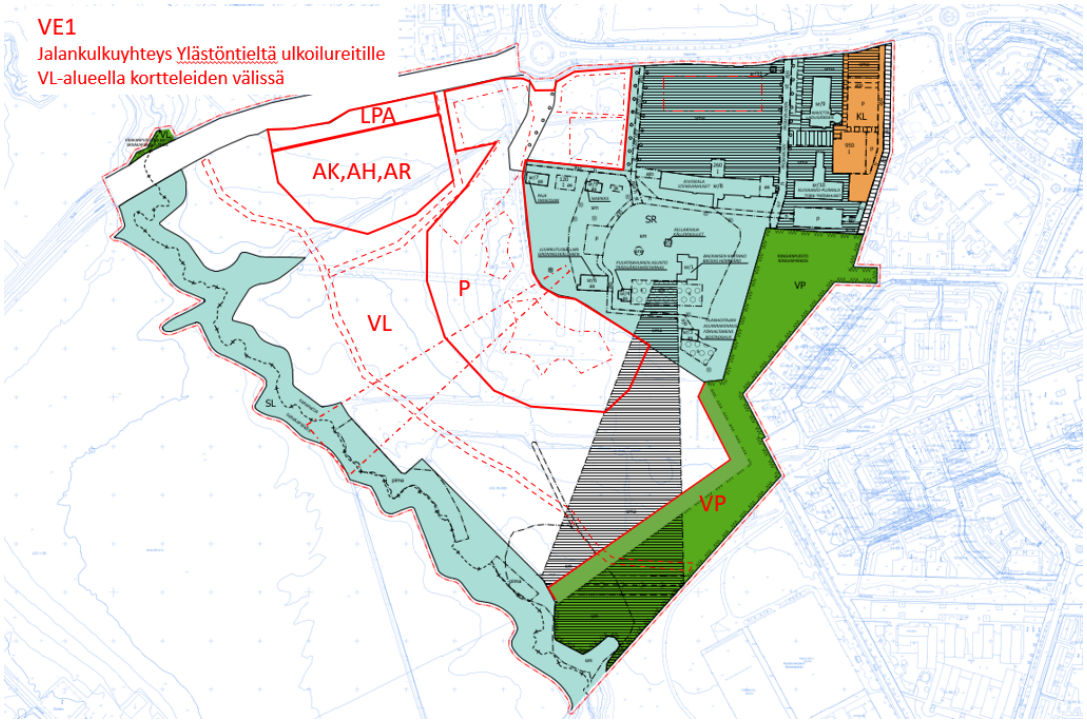
Asuinalue liittyy Sandbackan asuinalueeseen, vaikka itse asuintalot sijoittuvatkin pysäköintialueen verran Ylästöntiestä etelämmäs. Tällä ratkaisulla mahdollistetaan näkymien säilyminen paremmin kohti peltoaukeita niin Ylästöntieltä kuin Sandbackan asunnoista, kuin jos rakennukset

sijoittuisivat aivan Ylästöntien reunaan. Pysäköintialueen runsailla puuistutuksilla luodaan porttimaista, kapeamman katutilan tuntua Pakkalaan saapumisen ja Pakkalasta lähtemisen merkiksi. Virkistysalue jää pääosin liikenteen melualueen ulottumattomiin.

Palvelu- ja tapahtumauudisrakentaminen sijoittuu lähelle kartanokukkulaa. Kartanon lähiympäristössä ulkotilat ovat kaikkien vapaassa virkistyskäytössä. Varsinaisen virkistykseen käytettävän alueen määrä ei siis pienene yleiskaavan osoittamaan pinta-alaan nähden. Yksityistilaisuuden tai vastaavan aikana (esim. häätilaisuus) osa alueesta voi olla muulta yleisöltä suljettuna.

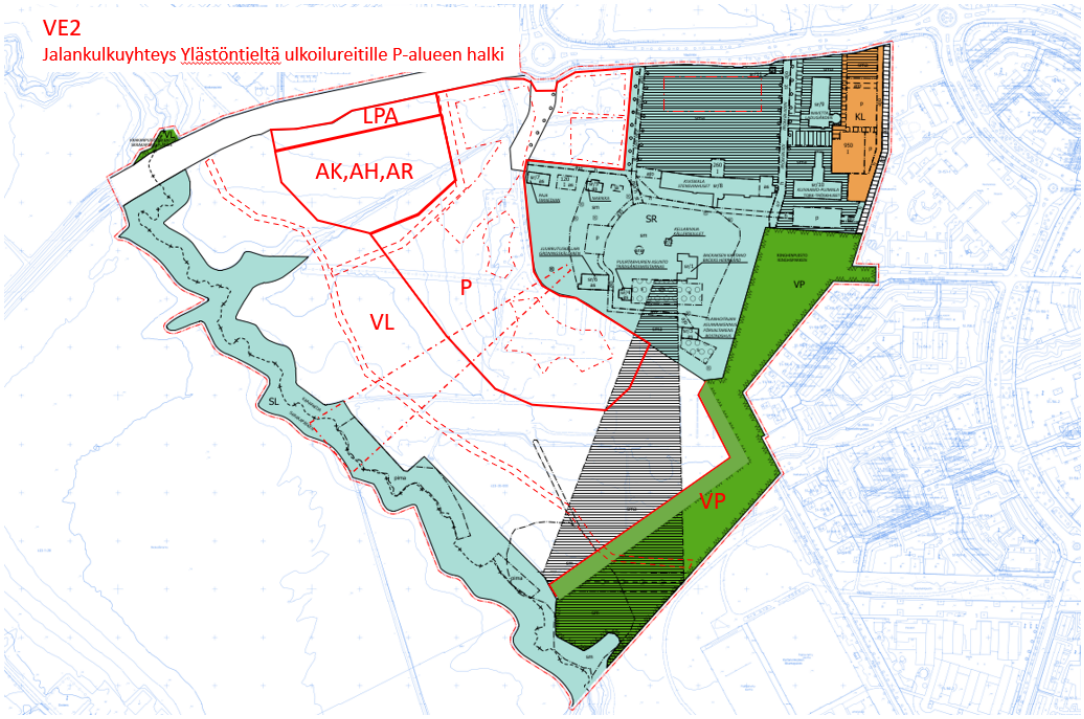
Vaihtoehtoja asuinkorttelin (AK + AR + AH + LPA), virkistysalueen (VL) ja palvelurakennusten korttelialueen (P) rajautumiselle

VE1: Jalankulkuyhteys asuinkorttelin ja elämyskeskuksen välissä on osa viheraluetta.

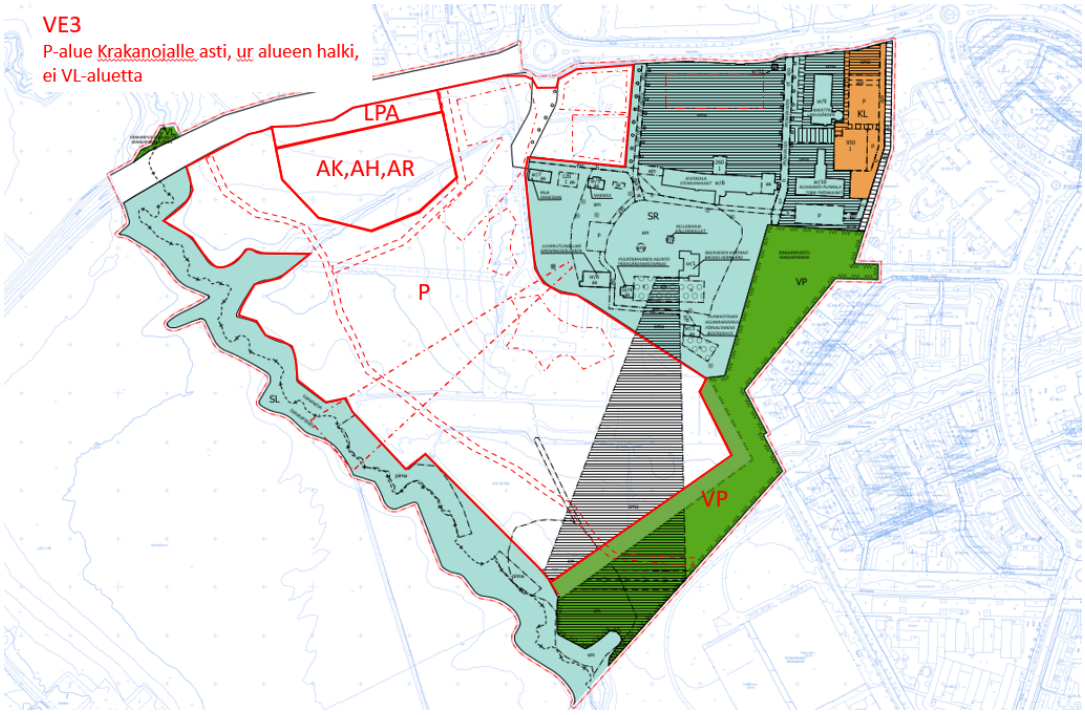
- Palvelurakennusten korttelialue on mahdollisimman pieni. Se myötäilee kukkulan muotoa.
- Elämyskeskuksen toimintoihin kuuluvat ulkoaktiviteetit, kuten koiravaljakkoajelu tai mäenlasku, eivät mahdu palvelurakennusten korttelialueelle. VL-alueelle tulisi sallia elämyskeskuksen ulkoaktiviteetteja.
- Backaksenojaa siirretään hankkeen takia.

VE2: Jalankulkuyhteys P-korttelialueella.

- Palvelurakennusten korttelialue on hieman suurempi, mutta edelleen pieni. Alue sisältää Backaksenojan hulevesijärjestelyt ojan sen siirron.
- Elämyskeskuksen toimintoihin kuuluvat ulkoaktiviteetit, kuten koiravaljakkoajelu tai mäenlasku, eivät edelleenkään mahdu palvelurakennusten korttelialueelle. VL-alueelle tulisi sallia elämyskeskuksen ulkoaktiviteetteja.
- Väljempi P-alueen rajaus joustaa paremmin elämyskeskuksen ulkotoimintojen sijoittelussa.

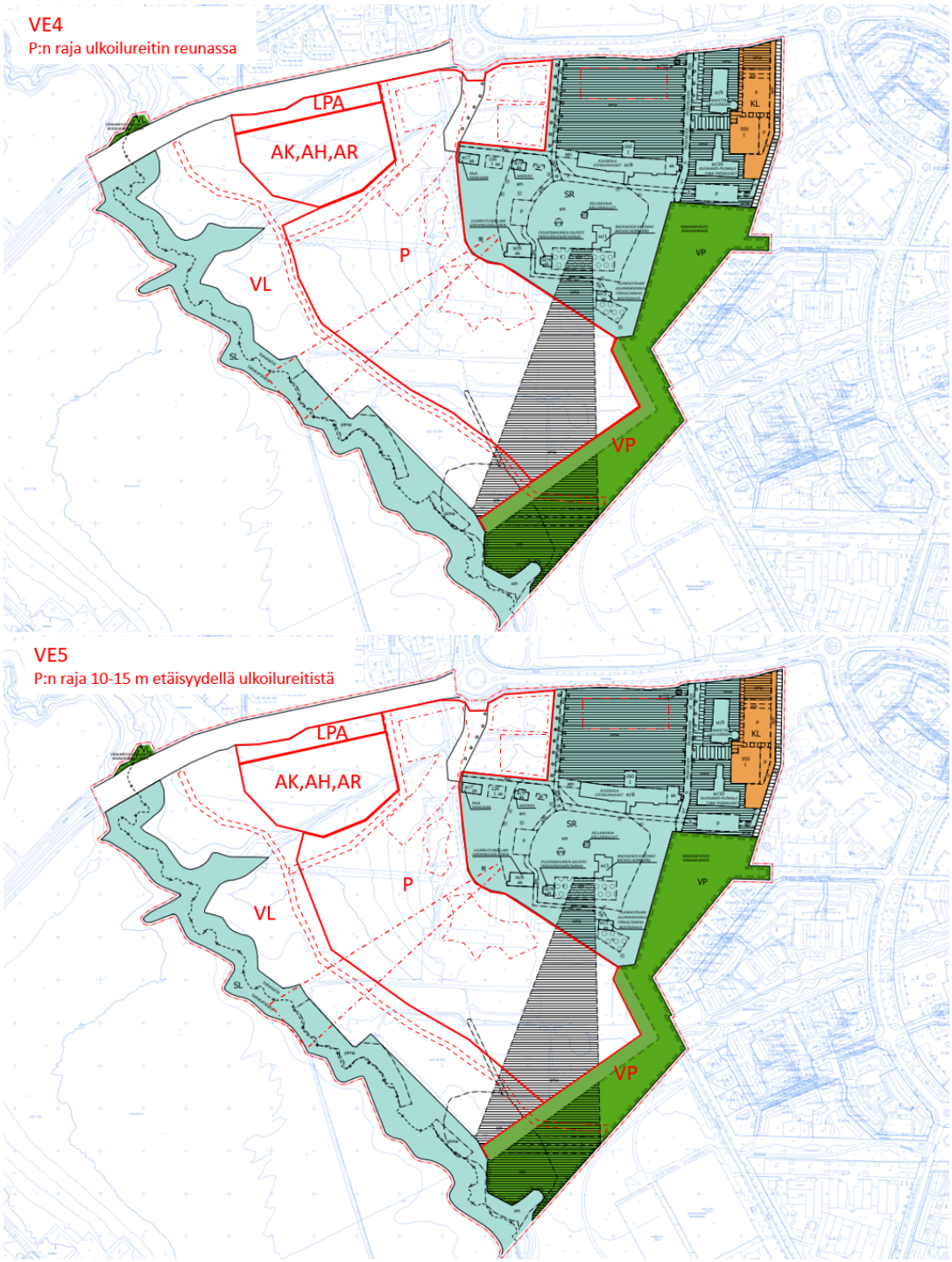
VE3: Palvelurakennusten korttelialue ulottuu Krakanojan luonnonsuojelualueeseen asti.

- Palvelurakennusten korttelialueen koko on suurin.

- Kaikki elämyskeskuksen ulkoaktiviteetit mahtuvat palvelurakennusten korttelialueelle.
- Ulkoilureitti jäisi yksityiselle maalle. Kaupunki hoitaa ja ylläpitää vain omalla maallaan olevia ulkoilureittejä eikä siis tätä ulkoilureittiä. Esitetty ulkoilureittiyhteys on tärkeä ja se tulee toteuttaa laadukkaana.
- Lähivirkistysaluetta ei esitetä lainkaan, minkä vuoksi vaihtoehto VE3 on suuresti ristiriidassa yleiskaavan aluemerkintöjen kanssa.

VE4 ja VE5: Palvelurakennusten korttelialue ulottuu joko ulkoilureitin reunaan tai 10-15 metrin etäisyydelle ulkoilureitistä.

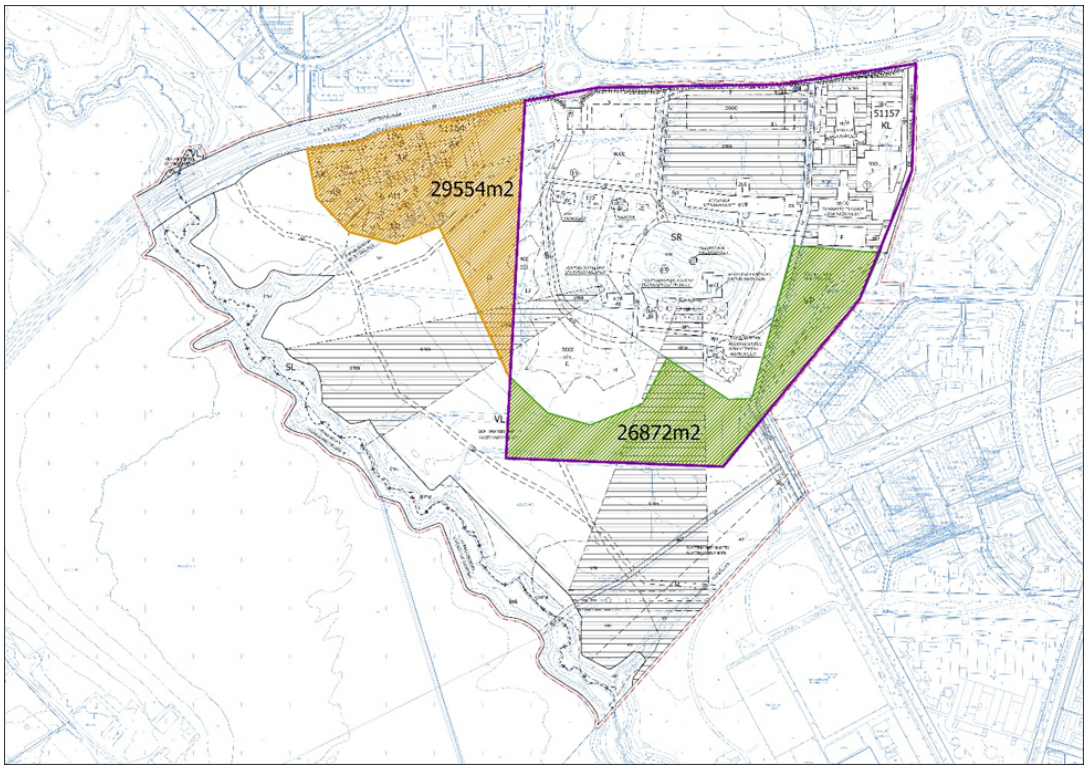

- Ulkoilureittiä ei voi kohtuullisin kustannuksin sijoittaa kovin huonolle maaperälle lähelle Krakanojaa, vaan se tulee rakentaa riittävän kantavalle maalle. Reitin viereen varataan 10-15 metriä leveä alue (VE5) reitin rakenteita, mm. valaisimia ja istuskelupaikkoja varten. Samalla varmistetaan, ettei palvelurakennusten korttelialueen ulkotoiminnoista ole vaaraa ulkoilureitillä liikkujille, esimerkiksi pallo ehtii pysähtyä ennen reitille pääsyä.
- Osa elämyskeskuksen ulkotoiminnoista sijoittuisi VL-alueelle.
- Vaihtoehdot ovat ristiriidassa yleiskaavan aluemerkintöjen kanssa.

Kaavaratkaisu päätettiin tehdä vaihtoehdon VE2 pohjalta, koska esitetyistä vaihtoehdoista se toteuttaa yleiskaavan mukaisuutta parhaiten. Lähivirkistysalueen omistus ja toteutus jäisi HOK-E:lle.

Valitun ratkaisun suhde yleiskaavaan

Yleiskaavan mukaisen korttelimaan (P) virkistysalueeksi (VL) muuttunut osa on esitetty vihreällä ja yleiskaavan mukaisen virkistysalueen korttelimaaksi muuttunut osa on esitetty oranssilla. Kuvasta nähdään, että virkistysalueen määrä asemakaavassa on lähes sama kuin yleiskaavassa.

Uudisrakentaminen

Kartanon historian aikana sen alueella on ollut varsin erilaisia rakennuksia ja erilaista toimintaa sen mukaan, mitä kulloisenakin aikakautena yhteiskunnallinen tilanne on edellyttänyt ja suosinut. Tällä asemakaavalla tuodaan kartanohistoriaan uusi, virkistystä ja elämyksiä tarjoava vaihe unohtamatta kuitenkaan historian kerrostumia. Uudisrakennuksiin mahdollistetaan tapahtuma-, sisäpuisto- sekä julkista palvelutilaa. Alueelle on ideoitu mm. ravintola- ja panimotiloja sekä taidemuseota.

Rakennussuojelualueelle sijoittuva uudisrakentaminen sijoitetaan kartanonmäen läheisyyteen siten, että se tukee suojelupyrkimyksiä. Entiseen sikalaan liittyvällä lisäosalla voidaan korvata nykyinen, huonokuntoinen, puurakenteinen osa, johon tulevaisuudessa sijoittuvat toiminnot

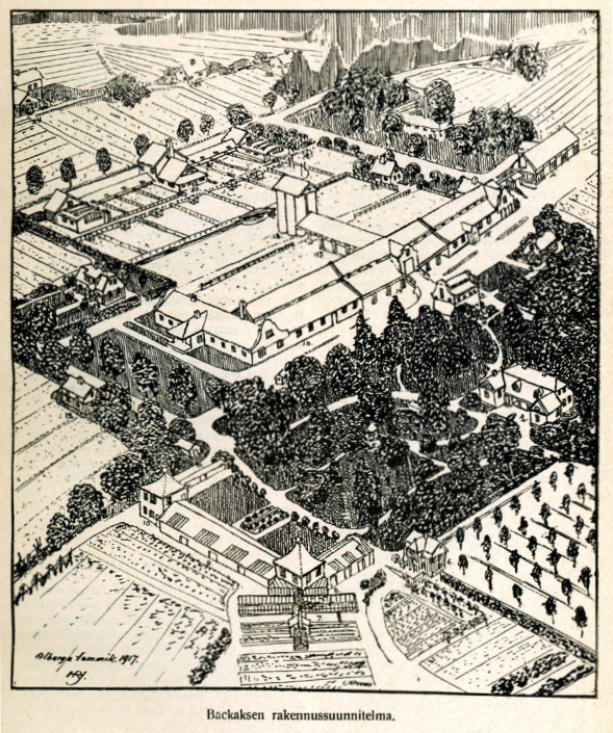
voivat tukea sikalan uutta käyttöä. ”Narikan” ja pajaan väliin osoitetaan voimassa olevan asemakaavan mukaisesti uudisrakennuksen paikka, sillä näillä kohdin on joskus ollut rakennuksia.

Kivisikalan pohjoispuolelle sijoitetaan uudisrakennus (tapahtumakeskus) suunnilleen siihen paikkaan, johon on Backaksen tilan kulta-aikoina, toista sataa vuotta sitten, suunniteltu suuria rakennuksia. Uudisrakennus rajaa entistä talouspihaa - uutta tapahtuma-aukiota - pohjoispuolelta, mutta kuitenkin niin, että Ylästöntieltä edelleen avautuu näkymiä kartanon rakennuksille. Myös kartanokukkulan länsi- ja lounaispuolelle sijoittuvat kumpuilevakattoiset uudisrakennukset sijoittuvat likimain paikkoihin, jotka jo em. vanhassa suunnitelmassa on todettu potentiaalisiksi rakennusten paikoiksi. Itse kartanorakennuksen kannalta oleellista on, että sitä ympäröi kartanopuisto.

Pihapiirien yhteyteen sijoitettu täydennysrakentaminen asemoituu olemassa olevan ympäristön suuntien mukaan. Rakennusten sijoittelussa on huomioitu tärkeimpien näkymien säilyminen alueelta ja alueelle, kuten vanhojen talousrakennusten kaupunkikuvallisesti merkittäviin päätyihin. Rakennusten korkeudet on sovitettu ympäröivien rakennusten korkeuksiin. Uudisrakennusten julkisivujen kaariaiheet viittaavat Backaksen vanhojen maatalousrakennusten näyttäviin päätyihin ja julkisivuihin, joissa sisäänkäyntien paikkaa sekä keskinäistä hierarkiaa on korostettu eri kokoisilla kaarimuodoilla. Uudisrakennuksiin mahdollistetaan tapahtuma-, sisäpuisto- sekä julkista palvelutilaa. Alueelle on ideoitu mm. ravintola- ja panimotiloja sekä taidemuseota.

Alueen kehittäminen aktiiviseen käyttöön siistiyttää alueen ympäristöä mm. karsimalla pusikoituneisuutta ja istuttamalla tarkoituksenmukaisempaa kasvillisuutta. Näin myös vanhat rakennukset, mm. kartanon päärakennus, tulevat paremmin esille kaupunkikuvassa ja maisemassa.

Palvelurakennusten katoissa on toiminnan edellyttämiä suhteellisen pitkiä jännevälejä, jotka tulee huomioida kantavissa rakenteissa ja materiaaleissa. Tapahtumakeskuksen ja teema-sisäpuisto 1:en rakenteina voidaan käyttää esimerkiksi kaarevia kolminivel-liimapuita, joiden päälle rakennetaan kaltevat kattomuodot. Teema-sisäpuisto 2:n loivasti kaareva katto on mahdollista toteuttaa puisen kennorakenteen ja maan sisään sijoittuvien vetotankojen avulla.

Backaksen rakennussuunnitelma.

Asuinkortteli

Asuinkorttelin sijainti maisemassa tukeutuu Sandbackan asuinaluekokonaisuuteen.

OAS:ssa esitelty ratkaisu (vaihtoehto 0)

OAS:in alustavassa maankäyttöluonnoksessa asuinrakennukset sijoittuivat nauhamaisesti Ylästöntien ja hedelmätarhamaisen pysäköintialueen väliin. Rakentamisen määrä oli 15 000 k-m^2 ja kaikki asuintalot olivat IV½-kerroksisia. Asuntojen autopaikat olivat samalla alueella elämyskeskuksen pysäköinnin kanssa.

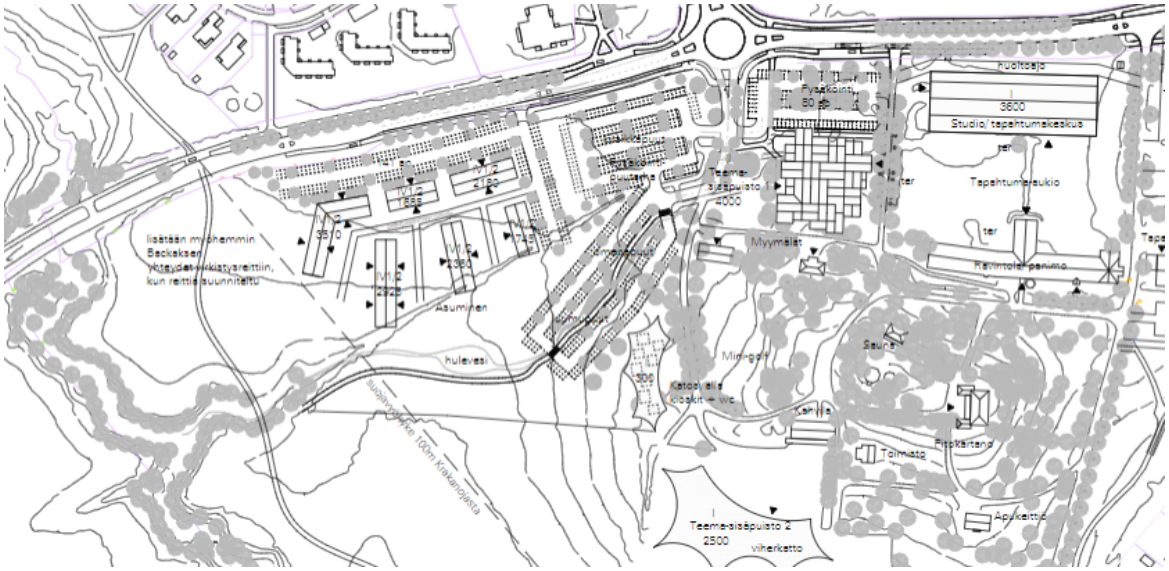
Todettiin, että rakentamisen määrä on suuri ja melulta suojattuja pihoja ei synny ilman rakenteellisia aitoja tai muita rakenteita, jotka

Kuva Backaksen rakennussuunnitelmasta Elanto-lehdestä 2/1917. Arkkitehti A. R. Helinin havainnekuvassa kartanon pihapiirissä on enemmän rakentamista mm. Ylästöntien varressa ja kartanoa vastapäätä kuin nykytilanteessa. Pihapiirejä on rajattu rakentamisella. Aksiaalisuutta ja kartanon

olisivat maisemanäkymien esteenä. Yhteisen pysäköintialueen toimivuutta elämyskeskuksen kanssa epäiltiin.

Seuraavassa vaiheessa tutkittiin asuinkorttelille vaihtoehtoja.

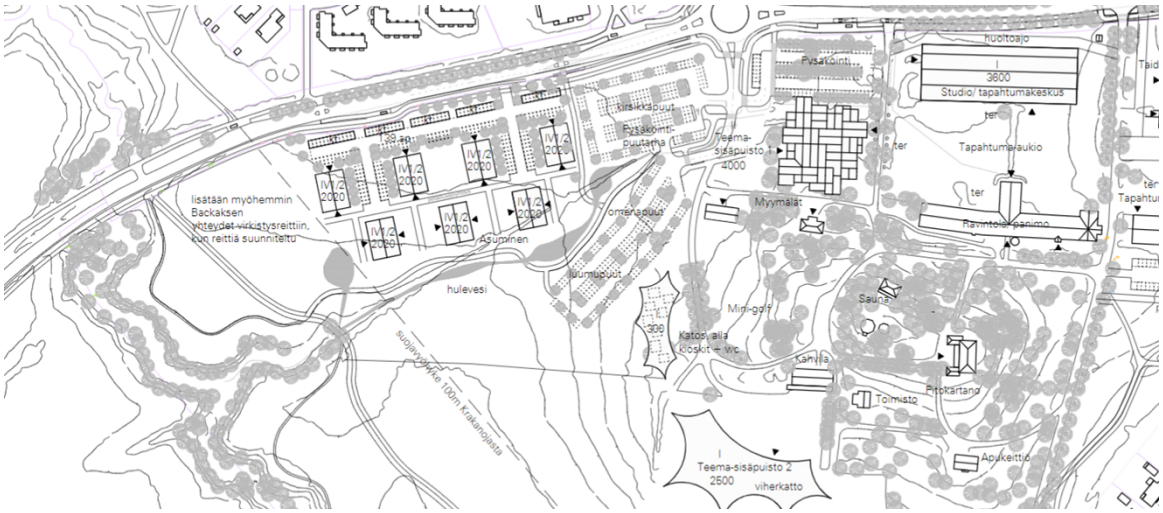
Vaihtoehto 1

Sormimainen korttelirakenne avasi pihoja kohti peltomaisemaa. Kaikkien rakennusten kerrosluku oli edelleen IV½, mutta rakennusoikeutta oli vähemmän, hieman alle 13 000 k-m^2. Asuinkorttelilla oli oma pysäköintialueensa Ylästöntien varressa, korttelin kahdella laidalla. Ratkaisu edellyttää Backaksenojan siirtoa.

Todettiin, että asuinrakennusten on parempi sijaita hieman etäämpänä Ylästönteistä niin, että Sandbackan asunnoista näkyy paremmin pelloille myös korttelin ohi. Kun pysäköinti ei ole yhdessä elämyskeskuksen pysäköinnin kanssa, ei ole vaaraa, että elämyskeskuksen vieraat pysäköisivät asukaspaikoille.

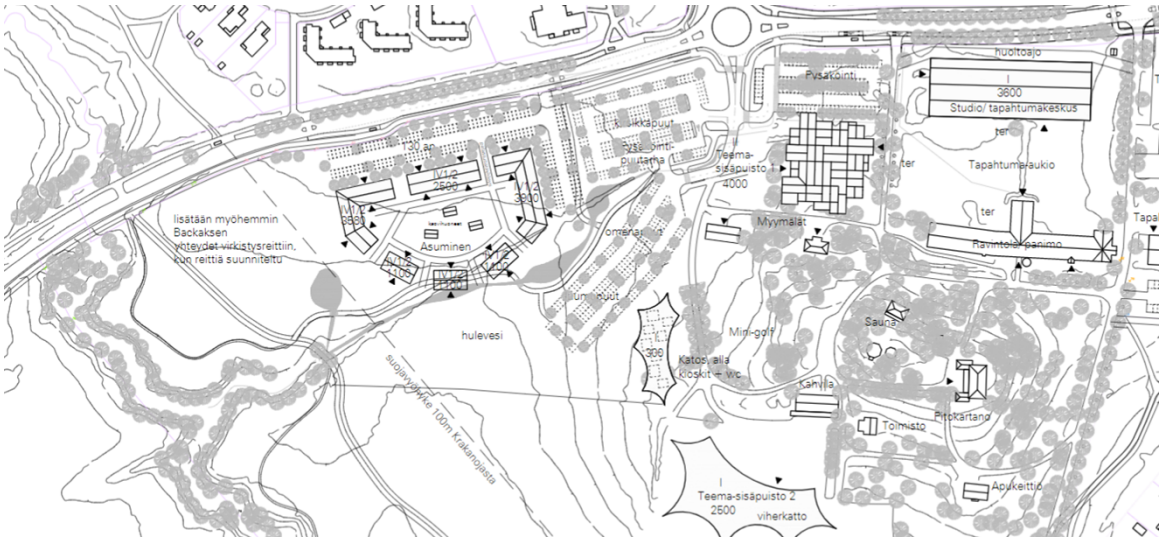
Vaihtoehto 2

Kampamaisessa korttelirakenteessa asuinrakennusten korkeus olisi edelleen IV½, mutta rakentamisen määrä olisi hieman yli 14 000 k-m^2. Pysäköinti olisi pääasiassa Ylästöntien varressa, mutta myös rakennusten välissä. Ratkaisu edellyttäisi Backaksenojan siirtoa.

Todettiin, että piha-alueet on parempi pitää erillään pysäköintialueista. Rakentamisen määrää pidettiin edelleen suurena. Lisäksi toivottiin, että korttelirakenne olisi paremmin historialliseen ympäristöön sopiva ja umpikorttelimaisempi ”miespiha”.

Vaihtoehto 3

Rakennukset muodostaisivat lähes umpikorttelin. Korttelista muodostuisi selkeä, oma kokonaisuutensa, jossa olisi erityyppisiä asuintaloja ja asuntoja. Rakentamisen määrä olisi vähän yli 13 000 k-m^2. Rakennukset olisivat IV½-kerroksisia. Ratkaisu edellyttäisi Backaksenojan siirtoa.

Umpikorttelimaista ratkaisua pidettiin parhaiten tähän paikkaan sopivana. Todettiin, että maisemaan sopii paremmin malli, joka muodostaa selkeän kokonaisuuden avoimen maiseman laidalle ja jossa pellolle päin on matalampia asuinrakennuksia. Näin saadaan toivottuja pientaloja, jotka ovat tässä vaihtoehdossa townhouse-tyyppisiä rivitaloja, sekä korttelipihalle pienipiirteisyyttä. Hyvää oli myös, että eri alueiden pysäköinti oli selkeästi omilla alueillaan.

Vaihtoehtoa 3 päätettiin tutkia lisää.

Asuinkorttelin massoitteluvaihtoehtoja /Avanto Arkkitehdit Oy:

Sormimalli

Kampamalli

Umpikortteli

Avoin kortteli

Kaavaratkaisun perustelut

Asuinkortteli tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja olemassa olevaan katuverkkoon sijoittumalla Ylästöntien eteläpuolelle, kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön rajalle. Kaukomaisemassa uudisrakentamisella ja sen lähiympäristön rakentamisella luodaan uusi reuna rakennetulle ympäristölle niin, että se sopeutuu kulttuuriympäristöön. Sopeutuminen toteutetaan perinteisillä rakennusten asemoimisella, rakennusmuodoilla ja -materiaaleilla sekä pihakasvillisuudella. Sijoittamalla rakennukset hieman etäämmälle Ylästöntiestä ja istuttamalla puita tien ja pysäköintialueen väliin korostetaan tien luonnetta luontoympäristön halki kulkevana Suurena Rantatienä. Jatkokehittelyyn valitussa vaihtoehdossa Sandbackasta Ylästöntielle johtavien kävelykatujen päistä ja Sandbackan asunnoista ohi uudisrakennusten näkyy avointa maisemaa.

Yleiskaava 2020:n mukaisesti asemakaavaehdotuksessa on otettu huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet ja selvitetty niiden suojelutarve ja -edellytykset. Kaavaehdotuksessa on mm. näitä koskevia rakennuskohtaisia ja ympäristöä koskevia suojelumääräyksiä sekä olevaa ja istutettavaa kasvillisuutta koskevia määräyksiä. Uusi rakentaminen sopeutetaan perinteiseen ympäristöön, mistä myös annetaan kaavamääräyksiä.

Asuinkorttelin keskelle muodostuu yhteispiha, jossa on esimerkiksi kasvihuone, sauna ja pyörävarastoja ja jonka laidoille maantasokerroksiin sijoittuu muita yhteistiloja. Pientalojen määrää kasvatettiin kolmesta neljään ja kerrostalorakentamisen määrää vastaavasti vähennettiin. Pientaloihin kuljetaan yhteispihan puolelta, asuntokohtaisten etupihojen kautta ja ulkovarastojen ohi. Korttelista muodostuu oma naapurustonsa, jolle kerrostalot suovat suojaa liikenteen melulta ja pihan pienet rakennukset yhdessä pientalojen kanssa luovat samanhenkisyyttä kartanon historiallisten rakennusten mittakaavaan. Mittakaavaa pienentämällä alkuperäisten viitesuunnitelmien kerrosalamäärä pienentyi noin kolmanneksella.

Sijoittamalla asuinrakennukset etäämmälle Ylästöntiestä sijoittuvat ne myös kauemmas melunlähteestä. Lamellikerrostaloissa on mahdollista tehdä läpitalon asuntoja, jolloin ikkunan voi avata myös meluttomalle puolelle. Asemakaavaehdotuksessa määrätään, että jokaisessa asunnossa tulee olla parveke, viherhuone tai terassi. Lisäksi määrätään, että melutaso 55 dB ei saa päivällä ylittyä oleskeluparvekkeella. Asunnot on näin mahdollista tuulettaa parvekkeen kautta ilman meluhaittaa. L-mallisen talon koillisimman nurkan voi asuntosuunnitteluvaiheessa ratkaista esimerkiksi niin, että nurkkaan sijoitetaan asuntovarastot kerroskohtaisesti. Rakentamisen suunnittelussa, lupamenettelyissä ja valvonnassa sovelletaan rakennusvaihekohtaisesti niin asuintilojen kuin alueen muiden tilojen äänieristävyyden osalta, että rakennusmääräyskokoelman

vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät, kuten on määrätty. Esitetyllä rakennusten asemoinnilla saadaan oleskelupihojen melutaso pysymään ohjearvojen alapuolella.

Palvelurakennukset

Rakennusten numerointi viittaa asemakaavakartan kohdenumerointiin.

nro 12: Teemasisäpuisto 1 /Muumitalo

Uudisrakennukseen olisi sijoittumassa muumiaiheinen sisäpuisto, jonka toiminnat eivät levittäydy ulos kartanoympäristöön. Rakennuksen tulee olla riittävän korkea, jotta Muumitalo mahtuu sen sisälle. Rakennukseen sijoittuisi myös kahvila-ravintola, jolla olisi ulkoterassi rakennuksen eteläpuolella.

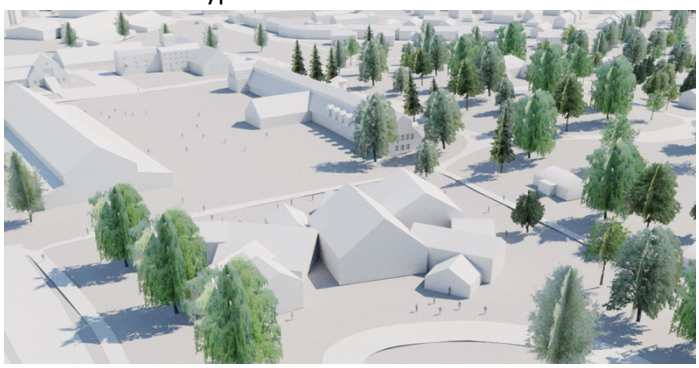
Uudisrakennuksen massoittelun innoittajana ovat olleet Tove Janssoninkin rakastamat saaristokylät, joiden taloryhmät on sommiteltu vapaasti rykelminä maastoon. Ensimmäiset vaihtoehdot koostuivat pienemmistä, harjakattoisista massoista, joilla saataisiin inhimillistä, lapsillekin sopivaa mittakaavaa ja joka toistaisi pienempien Backaksen rakennusten kokoa.

Alustavia sommitteluvaihtoehtoja /Avanto Arkkitehdit Oy:

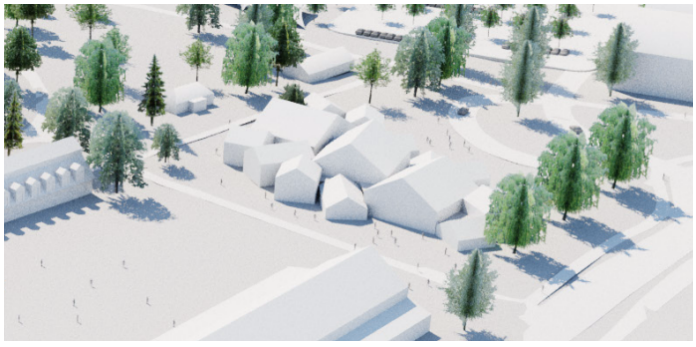

I RYPÄS 1 II RYPÄS 2 III RYHMÄ IV PINO

Esimerkkinä ”II Rypäs 2”-kokonaisuuden havainnekuva:

Esimerkkinä ”III Ryhmä”-kokonaisuuden havainnekuva:

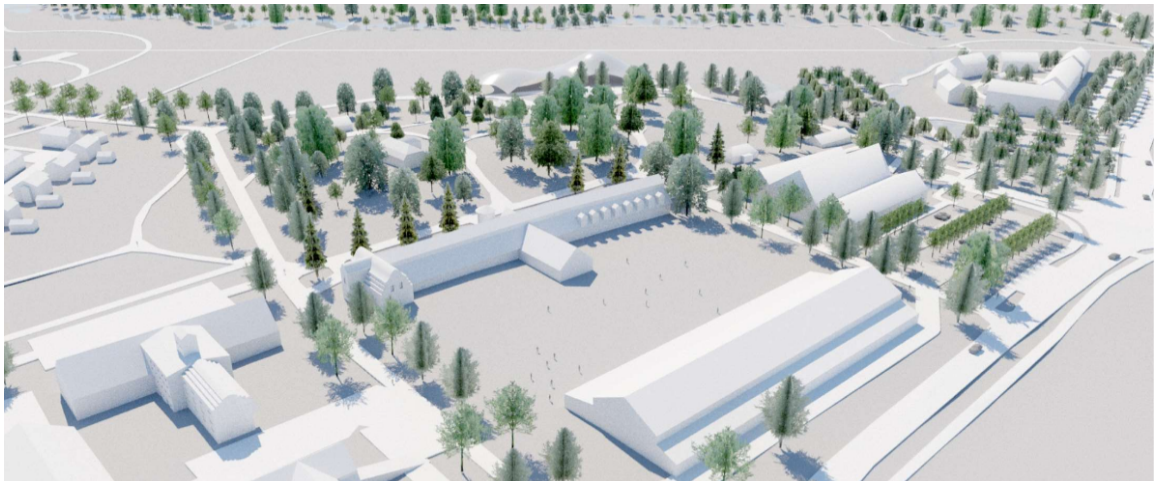

Todettiin, että harjakattoinen rakennus on sopiva valinta. Pienipiirteisyyttä pidettiin hyvänä. Rakennuksen massoittelun ei kuitenkaan sovi olla liian levoton tässä rauhallisessa ympäristössä.

Kaavaratkaisun perustelut

Rakennus sijoittuu paikkaan, jossa on aiemminkin ollut rakennuksia, viimeisimpänä vuonna 2011 palanut sysivaja/puuliiteri. Sisäpuistorakennus sijoittuu lisäksi niin, että sen ja tapahtumakeskuksen välistä Ylästöntielle näkyy kivisikalan vanhimman osan pääty ja katto kattolyhtyineen. Rakennuksen seinälinjat seuraavat sikalan länsiosan koordinaatistoa sekä tapahtumakeskuksen koordinaatistoa. Yhdessä tapahtumakeskuksen, navetan ja sikalan kanssa sisäpuistorakennus rajaa tapahtuma-aukiota miespiha-karjapiha-periaatteella kuten vanhoilla maatiloilla.

Jotta uudisrakennus ei hahmottuisi maisemassa liian suurena massana, tulee sitä jakaa osiin. Viitesuunnitelmassa päädyttiin kolmiharjaiseen malliin, jonka korkeimman harjan alle mahtuu Muumitalo. Pohjamuodoltaan lähes neliön muotoista massaa on rikottu kattomuodolla. Katon kolme epäsymmetristä harjaa muodostuvat päätyjen keskeisiksi elementeiksi ja luovat rakennukselle vahvan identiteetin. Leikkisä kattomuoto ilmentää rakennuksen toimintaa. Julkisivumateriaalien tulee olla kulttuurihistoriallisten rakennusten naapuriksi sopivia. Jyrkät katot ovat osa julkisivua kuten Backaksen vanhoissa rakennuksissa.

Ilmakuvanäkymä länteen päin. Etualalla tapahtumakeskus ja sen takana kolmiharjainen teemasisäpuisto 1.

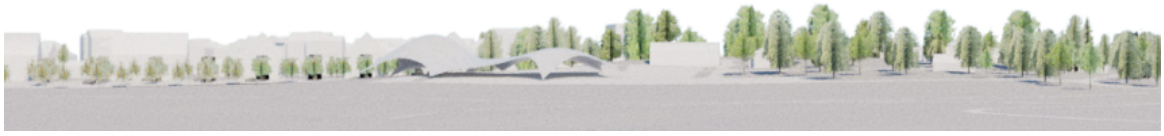
nro 13: Palvelurakennus

Yleisöä palveleva rakennelma kioskeineen, wc-tiloineen ja matkatavarasäilytyksineen sijoittuu kukkulan länsilaidalle paikkaan, jossa on aiemminkin ollut pieniä rakennuksia. Viitesuunnitelmassa esitettiin yhtenäisen katon alle sijoittuvia pieniä erillisiä rakennuksia ja rakennelmia. Yleisöpalveluiden rakennuksen katto toistaa Lappi-talon muotoa pienemmässä mittakaavassa ja on myös kumpuilevasti kasvikattoinen. Sen katon ylin korkeuspiste määritellään suhteessa kartanomäkeen.

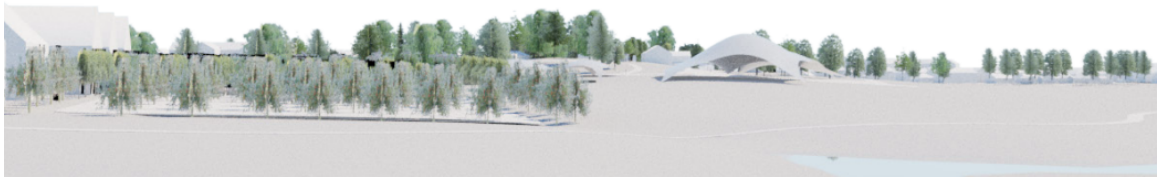
nro 14: Teemasisäpuisto 2

Uudisrakennuksen massoittelun innoittajana ovat ollet Lapin maisemat, loivapiirteiset tunturit, joiden laelle voi vaikka kiivetä. Rakennukseen sijoittuu suomalainen luonto -teemainen sisäpuisto, kahvila- ja ravintolatilat. Sisäpuisto tarvitsee korkeaa tilaa.

Näkymä etelästä /Avanto Arkkitehdit Oy

Näkymä Ylästöntieltä /Avanto Arkkitehdit Oy

Todettiin, että kumpuilevakattoinen rakennus sopii hyvin kartanomäen juurelle, sillä se ”väistyy” kaukomaisemassa ja antaa huomioarvon kartanorakennuksille. Rakennuksen lakipiste ei saa nousta liian korkealle.

Kaavaratkaisun perustelut

Toinen sisäpuistorakennus sijoittuu kartanomäen lounaispuolelle paikkaan, jossa on sijainnut kasvihuonerakennuksia ja joka nykyisin on asvalttikenttää.

Koska kartanoalue on maisemallisesti ja kultturihistoriallisesti merkittävää ympäristöä, jota katsellaan myös etelästä mm. Haltialan tilan suunnalta, uudisrakennuksesta tulisi kumpuilevan muotoisena ja kasvikattoisena osa vihreää maisemaa. On tutkittu vaihtoehtoja, joissa rakennuksen harjakorkeus ei nouse juurrutuskellarin katonharjaa korkeammalle. Laskemalla alinta lattiakorkoa hieman nykyisen maanpinnan alapuolelle saadaan rakennusta matalammaksi. Sisätilan teemat eivät levittäydy ulkotiloihin.

Puurunkoisten rakennusten rajautuminen peltomaiseman suuntaan on pehmeä ja viherkatot liittävät rakennukset maisemallisesti ympäristöön. Sisäpuisto 2:n pääsisäänkäynti sijoittuu rakennuksen pohjoispuolelle muodostuvan reitin varrelle ja rakennuksen terassilta avautuu etelään laajat näkymät pellolle.

nro 15: Tapahtumakeskus

Tapahtumakeskuksessa on tarkoitus järjestää esim. seminaareja, messuja, konsertteja, gaalaillallisia, TV-tuotantoja ja yritystapahtumia. Tilan tulee sen tähden olla riittävän korkea ja joustavasti jaettavissa ja yhdistettävissä pienemmiksi tai isommiksi tiloiksi, joissa voi olla samanaikaisesti jopa eri tilaisuuksia. Tilassa tulisi toimimaan myös ravintola, jolle on mahdollista tehdä ulkotarjoilutilaa rakennuksen aurinkoiselle eteläpuolelle.

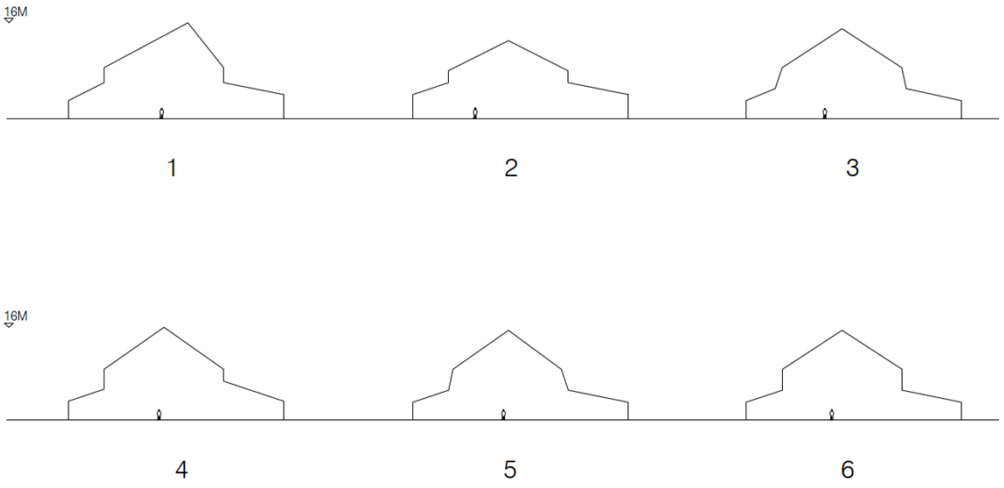
Uudisrakennuksen massoittelun innoittajina ovat olleet Backaksen vanha navetta ja sikala. Rakennuksessa on korkeaharjainen keskitila (ns. keskilaiva) ja matalammat lappeet sivuilla (ns. sivulaivat). Keskitilaan sijoittuvat hallimaiset esiintymis- ja yleisötilat, Ylästöntien puolelle matalammat tausta- ja huoltotilat ja eteläpuolelle lämpiötilat.

Rakennuksen päädyt ovat maisemassa ja katunäkymässä keskeiset, minkä vuoksi niitä tutkittiin erityisen tarkkaan.

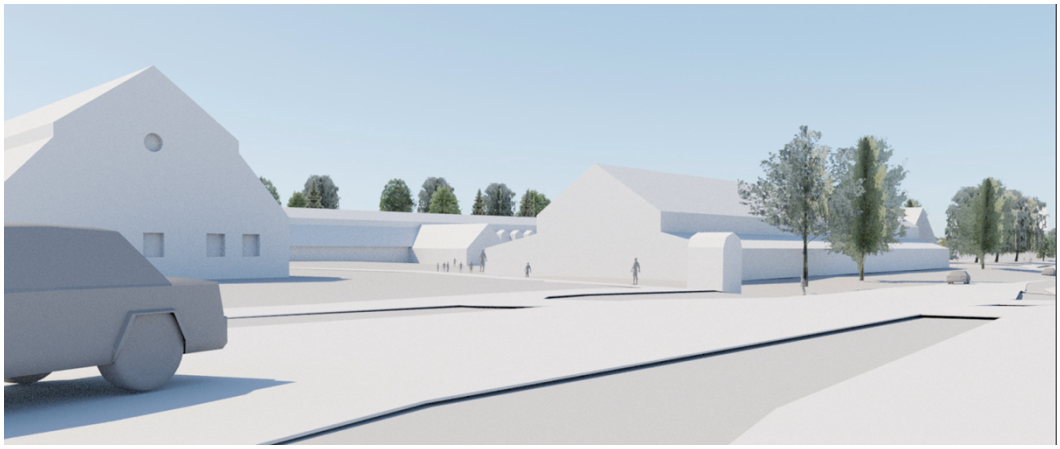
Nykyisten rakennusten päätyaiheita:

Tapahtumakeskuksen päädyn muotokokeiluja /Avanto Arkkitehdit Oy:

Todettiin, että perinteinen, symmetrinen harjamuoto sopii parhaiten Ylästöntien katukuvaan ja kartanoympäristöön. Rakennuksen muoto toistaa kartanon talousrakennusten, etenkin navetan, muotoa kuitenkaan kopioimatta sitä.

Saapumisnäkymä idästä /Avanto Arkkitehdit Oy

Kaavaratkaisun perustelut

Tapahtumakeskus on sijoitettu itä-länsi-suuntaisesti Ylästöntien varteen ja se suojaa tapahtumapihaa tien melulta. Rakennus on pituudeltaan lyhyempi kuin kivisikala eikä siten peitä näkymiä Ylästöntien ja promenadin risteyksestä kohti sikalaa. Myös näkymä Ylästöntieltä sikalan vanhimpaan osaan tulee säilyttää.

Jotta uudisrakennus ei hahmottuisi maisemassa liian suurena massana, sitä tulee jakaa erikorkuisiin osiin. Matalien osien räystäskorkeudet ovat navetan ja sikalan kanssa samankaltaiset, jotta jalankulkijan kokemus rakennuksista on pienimittakaavainen. Lopputuloksena yhdessä navetan koristeellisen pohjoispäädyn kanssa tapahtumakeskuksen pääty muodostaa komean sisääntulonäkymän kartanoalueelle.

Huolto on idän ja pohjoisen puolelta, jonne on sujuva ajoyhteys Ylästöntieltä. Koko rakennuksen pituinen terassi aktivoi pihaa ja tukee siellä järjestettäviä tapahtumia.

Myymälärakennus

Myymälärakennukselle ollaan laatimassa rakennussuunnitelmia voimassa olevan asemakaavan pohjalta. Asemakaavamuutoksessa KL-korttelialue on mukana alueen koon muuttumisen takia.

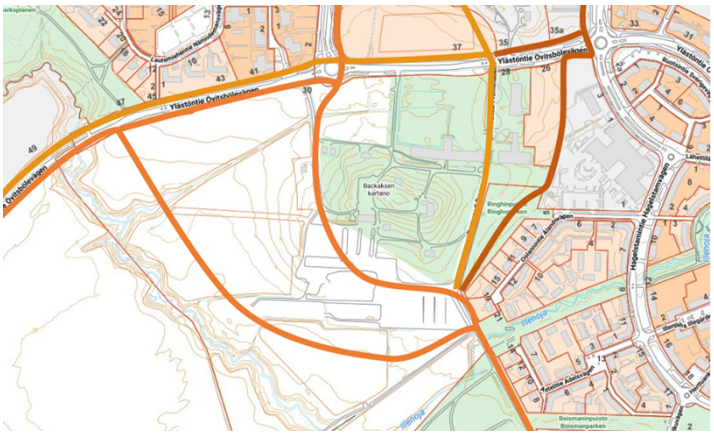
Liikenne

Baana

Baana kulkee etelästä Tammiston suunnasta ja jatkuu Backaksen kohdalla sekä kohti lentoasemaa että Ylästöä. Näistä jälkimmäinen suunta on tässä kohdin oletettu käytetymmäksi. Baanalle tutkittiin eri linjausvaihtoehtoja.

1. Aluksi tutkittiin baanavaihtoehtoa, jossa reitti linjattaisiin Krakanojan itäpuolitse. Siitä todettiin aiheutuvan vaaratilanteita elämyskeskuksen yleisön ja vauhdikkaiden pyöräilijöiden välillä.
2. Toinen baanavaihtoehto kulkisi yleiskaavaehdotuksen mukaisesti alueen halki, kartanokukkulan länsipuolelta kohti liikenneympyrää. Se todettiin elämyskeskuksen yhteydessä vielä vaarallisemmaksi vaihtoehdoksi.
3. Kolmas keskusteltu vaihtoehto kulkisi pitkin kartanon alueella olevaa Promenadia sikalan ja puimalan välistä Ylästöntielle. Tällöin pyöräilijät olisivat aivan elämyskeskuksen toimintojen ja liikenteen keskellä. Myös käytössä oleva pulkkamäki laskee kohti Promenadia. Ajatus hylättiin heti.

4. Neljäs vaihtoehto linjattiin Promenadilta myymälärakennuksen ja POINTin välistä Ylästöntielle. Tämä linjaus tekee Ylästöä kohti pyöräileville mutkan, mutta on vaarattomin elämyskeskuksen käyttäjille, mm. lapsille. Tätä kehitettiin edelleen.

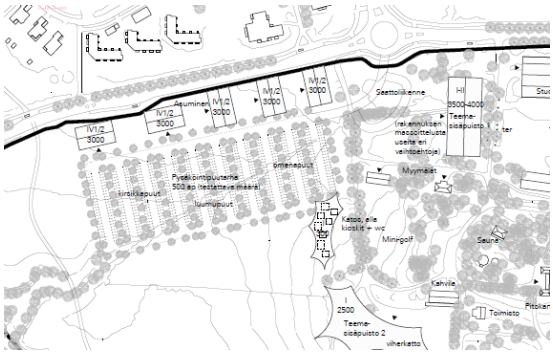
Baanan linjausvaihtoehtoja.

Todettiin, että baanan rakenteet eivät mahdu Promenadin puukujan väliin, minkä vuoksi baana esitetään puukujan länsipuolelle. Varjoisa puukuja jää jalankulkijoiden käyttöön. Pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden risteyskohtaa tutkittiin tarkaan.

Pysäköinti

Elämyskeskuksen autopaikkatarpeen on arvioitu olevan 354 ap. Elämyskeskuksen pysäköintiin haettiin suunnittelun aikana vaihtoehtoja.

1. Ensimmäisessä vaihtoehdossa pysäköintialue oli laaja, suorakaiteen muotoinen pysäköintipuutarha, joka asettui laskuojan päälle.
   Todettiin, että puutarhamainen ratkaisu hedelmäpuineen olisi tähän paikkaan sopiva pysäköintialueen malli, mutta valiomuotoisena ja esitetyn suuruisena se vaikutti vieraalta.

Pysäköintipuutarha-ajatus, alustava muoto.
Valokuva: Pysäköintialue, Latokartano, Helsinki. /M. Häsänen

2. Toisena vaihtoehtona keskusteltiin pysäköinnin sijoittamisesta entisten kasvihuoneiden pysäköintialueelle.

   Todettiin, että ajoliikenne elämyskeskusalueen halki pysäköintialueelle ja pois sieltä vaarantaisi erityisesti lapsivieraiden turvallisuuden.

3. Kolmantena vaihtoehtona keskusteltiin pysäköintitalosta.

   Todettiin, että se olisi kulttuurihistoriallisessa maisemassa vieras elementti. Se olisi myös koko ajan ja pysyvänä näkemäesteenä Ylästöntieltä avoimeen maisemaan. Jos

pysäköintitalo sijoitettaisiin muualle kuin kaavaehdotuksen alueelle, edellyttäisi se asemakaavan laatimista selvityksineen myös sille toiselle alueelle.

Elämyskeskuksen pysäköinti ratkaistiin maantasopysäköintinä, koska siten autot olisivat maisemassa vain ajoittain. Maantasopysäköintiä kehitettiin maisemaan soveltuvammaksi siten, että se on kolmiosainen ja noudattelee paremmin kukkulan muotoa. Pysäköintikampojen välissä on hulevesiä imeyttävä vihervyöhyke. Esitetty pysäköintialue sijoittuu lähelle Ylästöntietä ja viittaa hedelmätarhoihin, kun autopaikkojen väliin istutetaan runsaasti kukkivia puita. Pintamateriaali ei ole asvalttia. Tilausbusseille varataan tilaa Ylästöntien varteen.

Asuinkorttelin autopaikkatarpeen on arvioitu olevan 105 ap. Autopaikkoja sovitettiin aluksi myös kerrostalojen väliin, mutta todettiin, että pysäköintiliikenne häiritsee rauhallisen pihan toimintoja ja rakennusten välistä ”valuu” liikenteen melua pihalle. Näin ne sijoitettiin ainoastaan Ylästöntien ja asuinrakennusten väliin. Kumpikin asuinkorttelin pysäköintialueen vaihtoehto edellyttää istutuksia Ylästöntien varteen, mutta niin, että näkymät Ylästöntieltä kohti peltomaisemaa säilyvät.

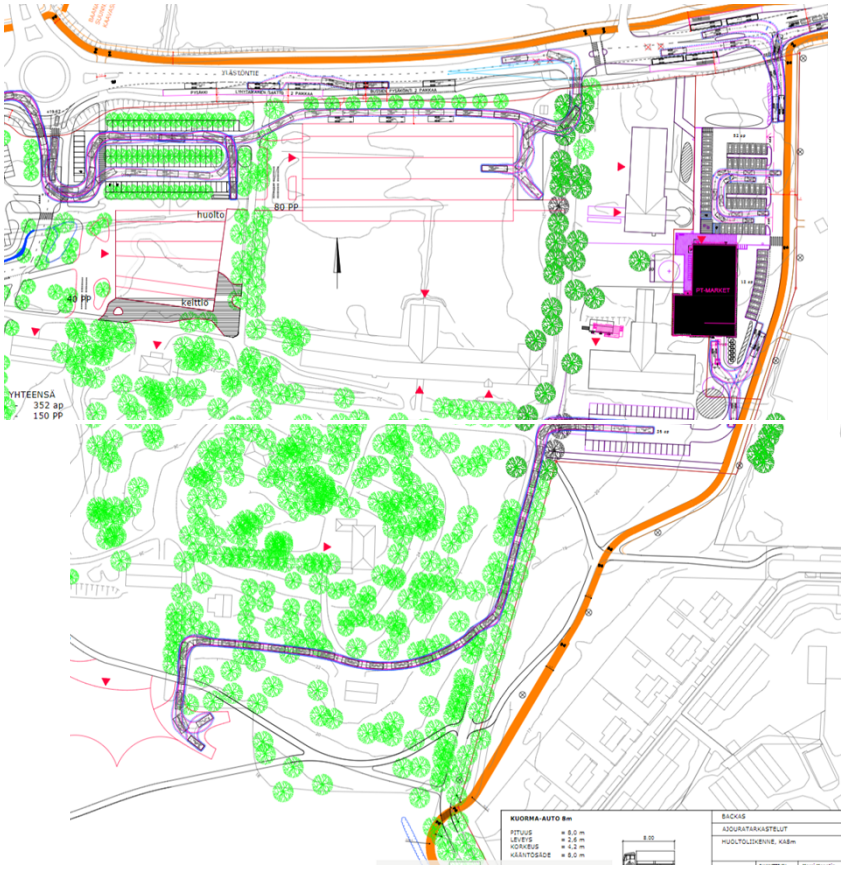
Bussit

Elämyskeskuksen tilausbussien saatto- ja pysäköintipaikat sijoittuvat Ylästöntien varteen eivätkä elämyskeskuksen tai kartanon alueelle, sillä bussit eivät mahdu liikkumaan kartanoalueella ilman huomattavia muutoksia ajoreitteihin. Lisäksi ne olisivat liian vieras elementti historiallisten kartanorakennusten joukossa. Kadun varrella bussit ovat siellä, missä autojen kuuluukin olla: kadulla. Tarvittaessa elämyskeskuksen toimija voi sopia bussien tilapäisestä pysäköinnistä muullakin kyseisen alueen maanomistajan kanssa.

Huolto

Elämyskeskuksen ja kartanoalueen huoltoliikenne pyritään hoitamaan mm. ajoituksella niin, ettei siitä aiheudu häiriötä ja vaaratilanteita yleisön kanssa. Myymälän ja kartanon päärakennuksen huoltoliikennereitit eivät muutu nykytilanteeseen nähden.

Ylästöntien varressa olevan uudisrakennuksen (nro 15, tapahtumakeskus) huolto, mm. mahdollisten lavasteiden kuljetus, sijoittuu rakennuksen pohjoissivulle ja itäpäätyyn. Liikenne kulkee liikenneympyrän ja pysäköintialueen kautta Promenadin pohjoisosaan ja navetan ja muuntajan välistä Ylästöntielle. Teemasisäpuisto 1:n /Muumitalon (uudisrakennus nro 12) tilojen huolto tapahtuu mahdollisimman läheltä ajoreittejä. Teemasisäpuisto 2:n /Lappi-talon ja palvelurakennuksen (uudisrakennukset nro 14 ja 13) huoltoreitti kulkee nykyistä kartanon ajoreittiä pitkin kukkulan länsipuolitse. Samaa reittiä pitkin johdetaan tarvittava liikenne myös kartanon muille rakennuksille. Uusia ajoreittejä kartanonmäelle ei järjestetä.

Huoltoauton ajouratarkastelut sekä baanan reitti /WSP

Viheralueet

Krakanoja ja Backaksenojan siirto

Backaksenojan yläjuoksulla ei ole luontoarvoja tai merkittävää kasvillisuutta. Backaksenojan muotoilulla voidaan parantaa Krakanojan veden laatua. ELY on todennut, että ”siirrettäväksi suunniteltu Krakanojan sivu-uoma ei ole kalaston kannalta merkittävä. Parhaat taimenen lisääntymis- ja elinalueet Krakanojassa ovat Ylästöntien pohjoispuolella. Uoman siirto ei siis edellytä vesilupaa. Kiintoaine- ja samennushaittojen ehkäisemiseksi siirto tulee kuitenkin tehdä vähän veden aikaan ja taimenen nousu- ja kutuajan (syys–marraskuu) ulkopuolella.”

Avoin peltoalue

Koska suunnittelualue on kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokasta aluetta, säilytetään se pääosin avoimena, mikä edistää myös peltolinnuston hyvinvointia. Koska alueella on todettu sarvipöllön pesintää, tulee avoimessa maisemassa säilyttää myös puuryhmiä. Kartanonmäeltä avautuvat näkymät läheisille kartanoille, Haltialaan, Petakseen ja Grotensiin, säilytetään avoimina.

Näkymä Petakseen.

Backaksen kartanon suojelukaava (KV 18.5.2020)

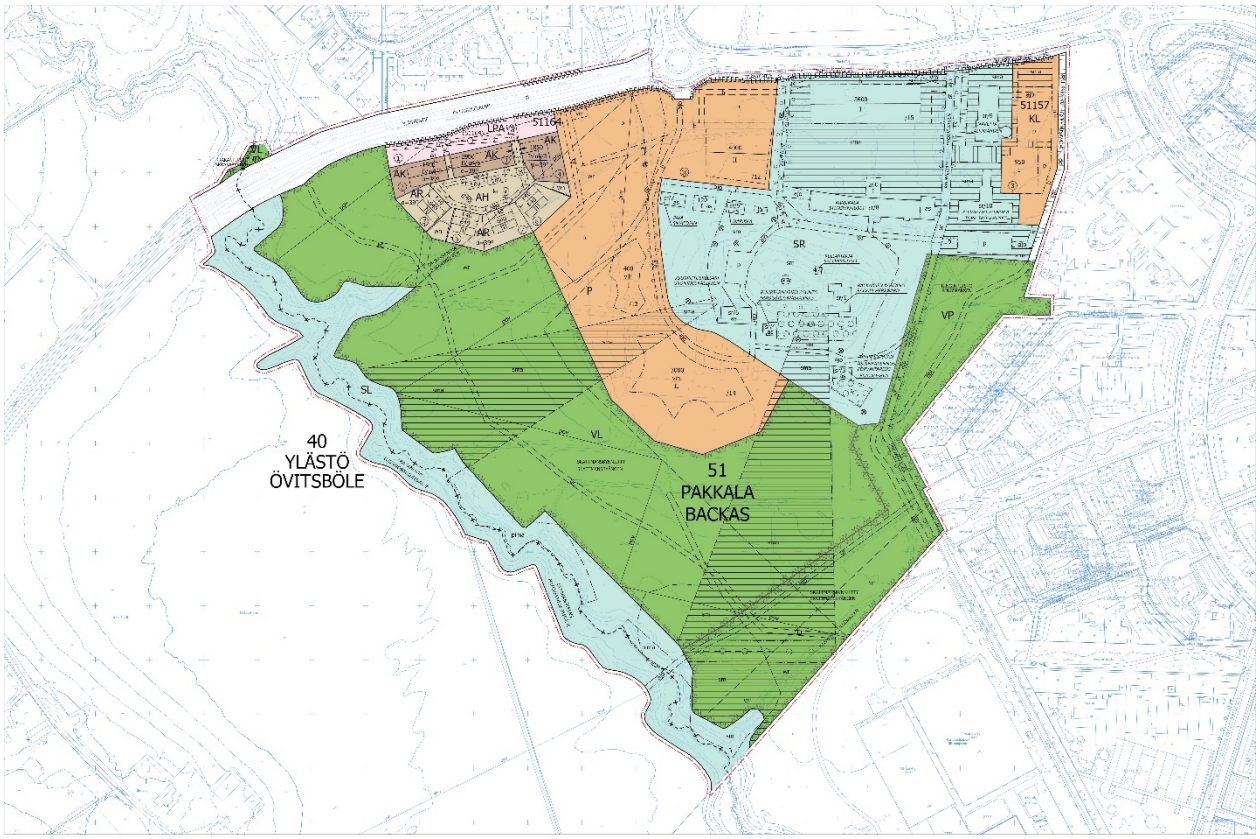
Backaksen kartanon mäkeä puistoineen ja rakennuksineen koskevaan asemakaavaan sisältyi myös lähikaupan sijoittaminen alueelle ja alueen tulevia toimintoja tukevien uudisrakennusten sijoittaminen. Vanhoja rakennuksia, puukujia ja muuta suojeltavaa puustoa koskevat suojelumääräykset säilyvät ennallaan. Sikalan lähelle sijoittuvan uudisrakennuksen korvaa Ylästöntien suuntainen uudisrakennus nro 15 (tapahtumakeskus).

Voimassa olevan asemakaavan mukaiset perustelut rakennussuojelualueelle:

- Uudenmaan ympäristökeskuksen (nyk. ELY) päätöksen mukaiset rakennukset suojellaan lukuun ottamatta sysivajaa/liiteriä, joka on palanut, ja jo purettua lantalaa. Lisäksi suojellaan kellari ja vanhempi vesisäiliö. Kivisikalan puurakenteista osaa ei suojella.
- Kartanomäen puistosta suojellaan muutama edustava puuyksilö ja puurivejä.
- Näkemäakselit kartanonmäeltä maisemaan etelään ja länteen ovat osa suojelutavoitteiden toteutumista.
- Historialliset tiet, Karttatie ja Promenadi, osoitetaan suojelumerkinnöin.
- SR-alue rajataan siten, että kartanomäen etelälaidalla kulkenut vanha tie, joka näkyy pienenä kohoumana maastossa edelleen, jää suojelualueen osaksi.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muodostetaan uusi asuinkortteli sekä siihen liittyvä autopaikkojen korttelialue LPA Ylästöntien varteen, Sandbackan eteläpuolelle. Asuinkortteli käsittää asuinkerrostalojen korttelialueen AK kolme tonttia, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen AR neljä tonttia sekä asumista palvelevan yhteiskäyttöisen korttelialueen AH tontin.

Kartanokukkulan länsipuolelle osoitetaan palvelurakennusten korttelialuetta P. Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa. Toimistotilojen määrää rajoitetaan 15 %:iin alueen kokonaiskerrosalasta. Kartanon lähiympäristöön osoitetaan uudisrakennuksia paikkoihin, joissa on ennenkin ollut rakennuksia tai joihin on vanhojen kartanosuunnitelmien mukaan suunniteltu rakennuksia (ks. kuva s. 42). Elämyskeskustoimintaa on mahdollista laajentaa avoimeen maisemaan erilaisin leikki- ja kilpailutapahtumin (esimerkiksi lasten hiihtokilpailut).

Krakanojan varteen muodostetaan luonnonsuojelualue SL ja lähivirkistysaluetta VL sekä Illenojan varteen puistoa VP, joka jatkuu Promenadille ja liittyy puistoihin.

Asemakaavamuutoksella suojellaan Backaksen kartanon alue osoittamalla se edelleen rakennussuojelualueeksi SR. Vanhat rakennukset ja kartanomäen ympäristö suojellaan. Alueelle saa sijoittaa samoja toimintoja kuin P-alueelle ja niiden lisäksi myös varastoja, autonsäilytystiloja sekä tarkemmin määriteltynä asumista. Suojeltavien rakennusten yksityiskohtaiset suojelumääräykset, kartanopuiston ominaispiirteitä ja huomattavimpia puuyksilöitä koskevat määräykset säilytetään ennallaan. Suojelu kattaa edelleen myös näkymiä kartanolle ja kartanolta maisemaan sekä avoimena säilytettävät alueet. Määräyksiin tulee muutamia tarkennuksia.

Asemakaavan muutoksella liikerakennusten korttelialuetta KL hieman pienennetään, koska alueen itälaidalle osoitetaan jalankulun ja pyöräilyn katualuetta baanaa varten. KL-alueen kaavamerkinnät pysyvät voimassa olevan kaavan mukaisina. Muutamiin määräyksiin tulee hieman tarkennuksia.

Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti vanhoihin rakennuksiin liittyvä uudisrakentaminen sijoitetaan siten, että sillä voidaan tukea vanhojen rakennusten uudiskäyttöä. Kivisikalaan liittyvän lautarakenteisen osan voi korvata uudisosalla. Pajarakennuksen ja vanhan asuinrakennuksen väliin esitetään paikka pienelle uudisrakennukselle, joka voisi olla asuintalo. Uutta on, että Ylästöntien varteen sikalaa vastapäätä sijoittuu uudisrakennus, johon voi sijoittaa hallimaisen rakennuksen mm. seminaareja, konsertteja tai yritystapahtumia varten. Tavoitteena on, että tällainen tapahtumakeskus houkuttelisi toimijoita myös vanhojen rakennusten käyttöön ottoon.

Ajoliikenne kartanoalueelle ja P-alueen uudisrakennuksille osoitetaan KL-alueen liittymän ja Promenadin jatkeen kautta sekä liikenneympyrästä P-alueen halki. Asemakaavan muutoksella poistetaan Pitokartanontien katualuevaraus. Ringinpuistoon osoitetaan ohjeellinen varaus baanalle.

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muodostetaan kortteliin 51157 liikerakennusten korttelialueelle tontti nro 3, kortteliin 51164 palvelurakennusten korttelialueelle tontti nro 10 ja asuinkerrostalojen korttelialueelle tontit nro 2-4, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueelle tontit nro 5-8, asumista palvelevan yhteiskäyttöisen korttelialueen tontti nro 9 ja autopaikkojen korttelialueelle tontti nro 1.

5.1.1 Mitoitus

Asemakaava-alueen koko on 31,8 ha. Siitä liikerakennusten korttelialuetta KL on 0,63 ha, palvelurakennusten korttelialuetta P 4,54 ha, asuinkerrostalojen korttelialuetta AK 0,40 ha, rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialuetta AR 0,46 ha, asumista palvelevaa yhteiskäyttöistä korttelialuetta AH 0,37 ha ja suojelualueita SL 3,49 ha ja SR 6,90 ha. Loput on katualuetta. KL-alueen tehokkuus e_k on 0,15, P-alueen e_k on 0,16 ja A-alueen (AK+AR+AH) e_k on 0,75. Asuinkortteliin tulee asuntoja lähes 250:lle asukkaalle.

Uudisrakennuksille osoitetaan rakennusoikeutta seuraavasti, yhteensä 21 140 k-m^2 ja talousrakennuksia yhteensä 400 k-m^2:

- kauppa 950 k-m^2 yhteen kerrokseen voimassa olevan kaavan mukaisesti,
- kivisikalan ”pohjoissakara” 260 k-m^2 yhteen kerrokseen voimassa olevan kaavan mukaisesti,
- kivisikalan pohjoispuolella oleva rakennus 3 600 k-m^2 yhteen kerrokseen,
- uusi rakennus entisen pajan vieressä 120 k-m^2, yhteen kerrokseen voimassa olevan kaavan mukaisesti
- uusi rakennus liikenneympyrän vieressä 4 000 k-m^2, kahteen kerrokseen
- uusi rakennus kukkulan länsipuolella 400 k-m^2 yhteen kerrokseen,
- uusi rakennus kukkulan lounaispuolella 3 000 k-m^2 kahteen kerrokseen,
- asuinrakentamista kerrostaloihin 6 250 k-m^2 ja rivitaloihin 2 640 k-m^2, yhteensä 8 810 k-m^2, minkä lisäksi talousrakennuksia yhteensä 400 k-m^2.

Tällä asemakaavalla lisääntyvän uudisrakentamisen osuus on kaikkiaan 19 810 k-m^2 (+ 400 k-m^2).

Polkupyöräpaikkojen mitoitus noudattaa Vantaan polkupyörien mitoitusta: asunnoille 2 pp/ asunto. Muiden tilojen polkupyrävaade määritellään rakennusluvan yhteydessä, kun tarkemmin tiedetään tulevan toiminnan laatu.

SR-alueella asuintalojen lähelle saa sijoittaa enintään kaksi autoa kutakin asuinrakennusta kohden. Muiden toimintojen kuin asumisen osalta autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä, myös palvelurakennusten korttelialueella. Asuinkerrostalojen korttelialueella tulee olla 1 ap /100 k-m^2, kuitenkin vähintään 2 ap /3 asuntoa, ja rivitalojen ja muiden kytkettyjen

asuinrakennusten korttelialuella 1,5 ap/ asunto. Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintialueelle. Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka /1 500 k-m^2 sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä sekä kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m^2 porraskäytävien läheisyyteen.

Viitesuunnitelmassa autopaikkoja on asuinkorttelille (LPA-alue) esitetty 105 kpl, elämyspuistolle (P-alueen pysäköintialueet) 354 kpl ja kaupalle (KL-alue) 63 kpl.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Maapoliittisiin linjauksiin liittyvät tavoitteet mm. asuntotuotannon ja yritystoiminnan monipuolisuudesta täyttyvät. Rakentaminen tukee olemassa olevaa infrastruktuuria.

Asemakaavaratkaisu toteuttaa Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2015 tavoitteita mm. viherrakenteen, kerroksellisen kaupunkikuvan, rakennusperinnön vaalimisen, baanojen sekä luonnon ja kulttuurimaiseman suojelun osalta.

Asemakaavaratkaisu sisältää ja toteuttaa resurssiviisauden tiekartan mukaisia tavoitteita.

Hakijan tavoitteet alueen arvokkaan historian ja muiden erityispiirteiden huomioimisesta, sallituista käyttötarkoituksista, asuinkorttelista ja päivittäistavarakaupan sijoittumisesta toteutuvat. Asuinkortteliin tavoitellusta rakentamisen määrästä toteutuu noin 3/5, elämyspuiston rakentamisen määrästä on mahdollista toteuttaa tavoitteen vähimmäismäärä. Päivittäistavarakauppa toteutuu voimassa olevan kaavan mukaisena.

Asetetut suojelutavoitteet sekä maisemalliset ja liikenteelliset tavoitteet toteutuvat.

Näkymä asuinkorttelille. /Avanto Arkkitehdit Oy

5.3 ALUEVARAUKSET

Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon, että alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Kaikki alueet liittyvät Backaksen kartanoalueen visuaaliseen ja monet lisäksi kartanoalueen toiminnalliseenkin kokonaisuuteen. Tämä tekee paikasta erityisen vaativan kohteen, minkä vuoksi uudisrakentamiselle ja ympäristön

rakentamiselle on annettu kohtalaisen tarkkojakin määräyksiä. Myös alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa ja pääasiassa puutarhakasvillisuutta. Kaava-alueella käytettävien materiaalien - ml. maanpinnan materiaalien - mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia. Asemakaava-alueella elää myös erityistä eläimistöä, jonka elinolojen säilyminen turvataan asemakaavalla.

Uudisrakentamisen tulee olla arkkitehtuuriltaan laadukasta ja merkittävää ja paikkaansa soveltuvaa. Uudisrakennusten sijainteihin ovat vaikuttaneet mm. näkymät komeita, vanhoja rakennuksia ja avointa maisemaa kohti. Vantaan nettisivulla https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/151184 on asemakaavallisen ratkaisun mukaisia viitekuvia uudisrakennuksista /Avanto Arkkitehdit Oy.

Krakanojan lähistössä rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

5.3.1 Korttelialueet

Asuinkortteli muodostaa Sandbackan asuinalueelle uuden reunan peltomaisemassa ja yhdessä Sandbackan kanssa porttimaisen paikan Ylästöntiellä kulkeville peltomaiseman ja kaupunkimaiseman välillä. Kortteli on kuitenkin selkeästi omanlaisensa eikä se pyri olemaan sen enempää kartanonkoskimainen kuin sandbackalainenkaaan. Kortteli koostuu kolmen asuinkerrostalon ja neljän rivitalon kokonaisuudesta. Korttelin korkein osa sijoittuu Ylästöntien varteen, korttelin pohjoislaidalle ja matalimmat etelälaidalle. Korttelin lähes linnamaista korttelimuotoa korostetaan kattolyhdyillä, jotka ovat saaneet innoituksensa kivisikalasta. Katon alle muodostuukin tavanomaisesta poikkeavaa, mielenkiintoista asuintilaa.

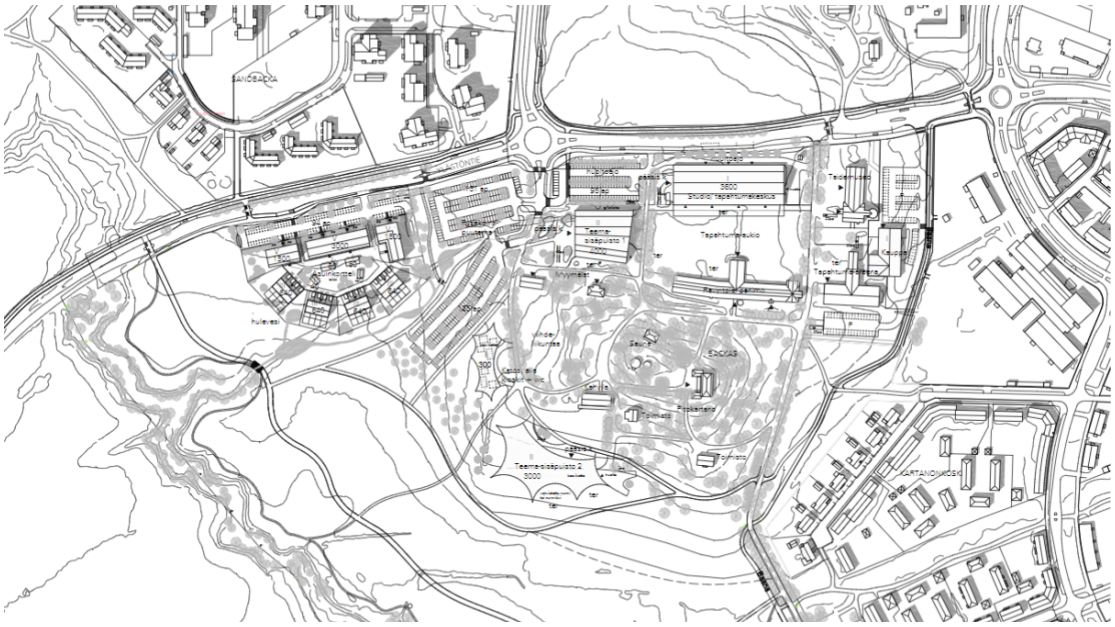
Rakennusten muodot ja materiaalit viittaavat perinteisiin rakennusmateriaaleihin ja -tapoihin, mutta mm. värien käyttö ja mm. parvekkeiden asettelu antavat mahdollisuuksia myös modernimpaan ratkaisuun. Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Asuinkorttelin ja palvelurakennusten korttelialueen pysäköintialueiden toteuttaminen edellyttää Backaksenojan siirtoa. Ennen ojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Palvelu- ja tapahtumarakennukset asettuvat kartanokukkulan ympärille niin, että niiden ja asuinkorttelin väliin jää rakentamatonta, vapaata tilaa, mikä edelleen korostaa kukkulan asemaa maisemassa. Rakennusten sijainnin ja koon valinnassa on tärkeää ottaa huomioon näkymät ja näkemäakselit kohti vanhoja kartanon rakennuksia ja kohti avointa maisemaa. Rakennukset sopeutetaan paikoilleen myös mm. ulkomateriaaleillaan. Puu ja tiili – ja katossa pelti – ovat perinteisiä vaihtoehtoja, mutta ruosteenpunaisen corten-teräksen tai laajan kasvikaton käytöllä rakennus saadaan kuvastamaan nykyaikaa.

Asuinkorttelin polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon. Muualla polkupyöräpaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä. Alueen pysäköinti on maantasossa, sillä pysäköintitalo olisi tässä ympäristössä vieras.

Asuinrakentamisella on tarkoitus osittain rahoittaa paitsi kartanoalueen vanhojen rakennusten korjaamista myös elämyskeskuksen toteuttamista. Tämän vuoksi asuntorakentamisen ajoitus sidotaan aikataulullisesti palvelurakentamiseen ja määrätään, että korttelin 51164 asuinrakentamista ei saa ryhtyä toteuttamaan ennen kuin korttelista 51164 palvelurakennusten korttelialueelta tai rakennussuojelualueelta on huvi- ja/tai tapahtumapalveluiden uudisrakennuksia aloitettu rakentamaan vähintään 3 000 k-m^2 laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty.

Viitesuunnitelma /Avanto Arkkitehdit Oy

Asuinkortteli. Kerrostalojen julkisivukaavio etelään. /Avanto Arkkitehdit Oy

AK Asuinkerrostalojen korttelialue

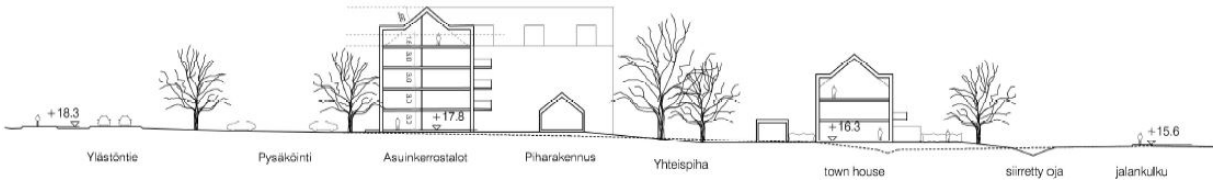
Asuinkerrostalojen korttelialueilla rakennukset asettuvat lähimmäs Ylästöntietä suojaten korttelipihaa (AH) liikenteen melulta. Näihin kolmeen kerrostaloon on viitesuunnitelmissa esitetty yhteensä 81 asuntoa. Korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 6 250 k-m^2. Rakennusoikeuden

lisäksi saa rakentaa asukkaita palvelevia yhteistiloja sekä irtaimistovarastoja, joita saa sijoittaa kaikkiin kerroksiin asunnon yhteyteen.

Kerrostaloissa on neljä kerrosta ja niiden yläpuolella kattolyhdyin varustettu ullakkokerros, josta 4/5 lasketaan rakennusoikeuteen. Harjakatto nousee 39 asteen kulmassa. Viitesuunnitelmassa itäisimpään rakennukseen on esitetty ylimmäksi kaksikerroksisia asuntoja, millä saadaan vaihtelua asuntotarjontaan. Asuinrakennukset ovat väritykseltään punaisia ja harmaita. Kattomateriaali on tiiltä tai peltiä, julkisivut puuta tai tiiltä. Parvekkeet eivät korostu julkisivussa, vaan ne ovat keveitä tai sisäänvedettyjä. Parvekkeet ja asuntopihat suuntautuvat pääasiassa avoimen maiseman suuntaan, etelään ja länteen. Myös Ylästöntien puolelle voi sijoittaa parvekkeita, mutta ehdolla, että ne ovat joko ranskalaisia parvekkeita tai sisäänvedettyjä, lasitettuja parvekkeita.

Maantasokerrokseen asunnot kannattaa sijoittaa viitesuunnitelman mukaisesti niin, että niistä avautuu näkymiä maisemaan rivitalojen ja yhteispihan rakennusten välistä.

Asuinkerrostalojen korttelialueen ja asumista palvelevan yhteiskäyttöisen korttelialueen yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1. Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue sijoittuu korttelin yhteispihalle AH-korttelialueelle. Yhtenäisen naapuruston luomiseksi määrätään, että tonttien välisiä rajoja ei saa aidata, mutta asumisen yksityisyyden turvaamiseksi maantasokerroksen asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin. Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla, joka ei estä näkymiä. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

Leikkaus asuinkorttelista Ylästöntieltä Backaksenojalle /Avanto Arkkitehdit Oy

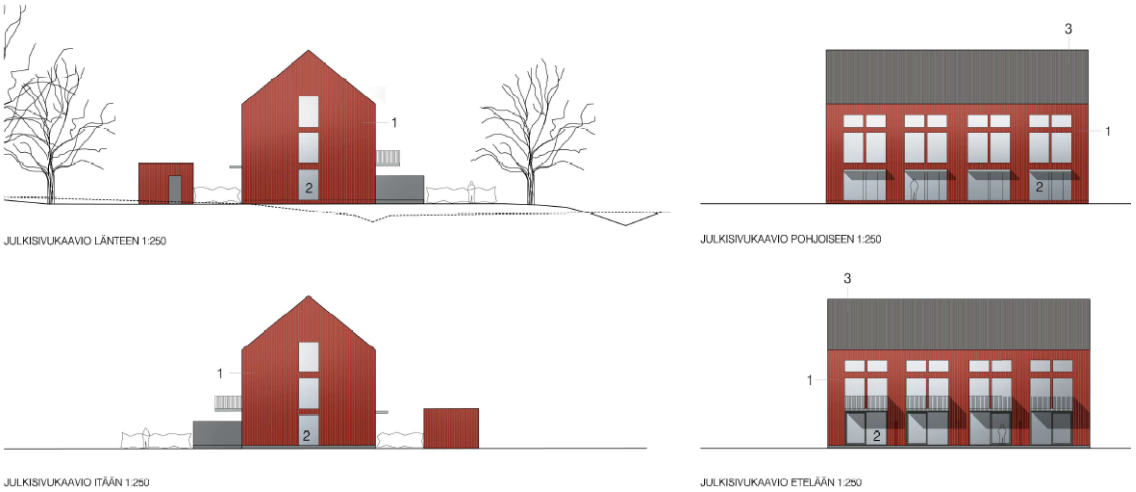
AR Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue

Rivitalot ja muut kytketyt asuinrakennukset sijoittuvat korttelissa kaareksi avoimen maiseman puolelle. Näihin neljään rakennukseen on viitesuunnitelmissa esitetty yhteensä 16 asuntoa. Korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 2 560 k-m^2. Lisäksi on varattu 40 m^2 etupihoille varastotilaa rakennusta kohden. Ulkovarastot rajaavat asuntopihoja korttelin yhteispihasta.

Rakennukset ovat kolmikerroksisia. Harjakatto nousee 39 asteen kulmassa. Asuinrakennuksen ylin kerros tulee käsitellä julkisivussa ullakkomaisesti, mitä kattolyhdyt korostavat. Ullakkomaisuutta korostetaan myös rakentamalla parvekkeet ylimmän kerroksen pitkillä julkisivuilla ranskalaisina parvekkeina tai julkisivupinnasta sisäänvedettyinä. Parvekkeet ja asuntopihat suuntautuvat avoimen maiseman suuntaan. Parvekkeet eivät korostu julkisivussa, vaan ne ovat keveitä tai sisäänvedettyjä. Asuinrakennukset ovat väritykseltään punaisia ja harmaita. Kattomateriaali on tiiltä tai peltiä, julkisivut puuta tai tiiltä.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1. Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue sijoittuu korttelin yhteispihalle AH-korttelialueelle. Yhtenäisen naapuruston luomiseksi määrätään, että tonttien välisiä rajoja ei saa aidata, mutta asumisen yksityisyyden turvaamiseksi asuntokohtaisten terassien välissä saa olla enintään 4 m pitkä puurakenteinen aita.

Muutoin asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin. Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla, joka ei estä näkymiä. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

Rivitalojen julkisivukaaviot, vaihtoehto / Avanto Arkkitehdit Oy

AH Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue käsittää koko korttelin yhteispihan piharakennuksineen ja leikki- ja oleskelualueineen, hulevesien hallintajärjestelmät ja kulun asuinrakennuksiin sekä pysäköintialueelle. Asuintontteja palvelevaa, lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten saa sijoittaa 2 ap asuintalojen sisäänkäyntien läheisyyteen.

Piharakennukset sijoittuvat siten, että kerrostalon maantasokerroksen asunnoista on mahdollista nähdä maisemaan. Ne tuovat pienempää mittakaavaa ja lisäävät yhteisöllisyyttä korttelin asukkaiden välillä. Polkupyörävarastoja saa pihalle sijoittaa enintään 160 m^2:n verran. Pihalle voi rakentaa myös mm. kasvihuoneen, pihasaunan ja/tai kerhotilan, yhteensä 240 k-m^2. Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin ja niissä tulee suosia kasvikattoja.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla, joka ei estä näkymiä. Korttelialueella tulee käyttää erilaisia pinnoitteita ja istutuksia. AK- ja AH-korttelialueiden yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1. AH-alueelle saa sijoittaa korttelin rakennuksia palvelevia energiakaivoja ja hulevesien hallintajärjestelmiä.

P Palvelurakennusten korttelialue

Kartanon lähialueen uusi käyttö voi olla monenlaista kulttuurihistorialliseen ympäristöön soveltuvaa toimintaa. Palvelurakennusten korttelialueelle saakin sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja, muuntamon sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa. Rakennusoikeutta on kaikkiaan 7 400 k-m^2. Jottei alue kehity pelkästään toimistokeskittymäksi, saa toimistotilojen määrä olla korkeintaan 15 % alueen kokonaiskerrosalasta, mikä tarkoittaa 1 110 k-m^2. Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa

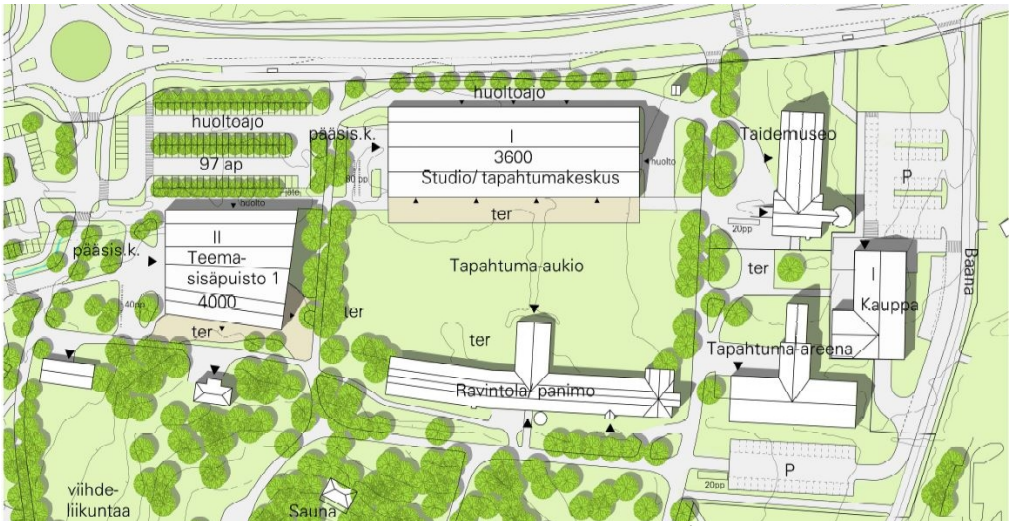
erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä. Uudisrakennusten korkeudet suhteutetaan ympäristöön; kukkulaan ja vanhoihin rakennuksiin. Muuntamo sijoitetaan Ylästöntien tuntumaan, alueen länsiosaan ja sopeutetaan osaksi rakennettavaa ympäristöä.

Lähinnä Ylästöntietä sijoittuvaan rakennukseen (nro 12) on viitesuunnitelman mukaan tulossa Muumi-sisäpuisto (4 000 k-m^2). Rakennus sijoittuu siten, että sen pohjoissivun suuntaisesti avautuu näkemäakseli ja mahdollisesti jalankulkukäytävä kohti navetan ajosiltaa ja eteläsivun suuntaisesti kohti kivisikalan päätyä. Rakennuksen tulee olla kolmiharjainen, jonka keskimmäinen harja on korkein. Kattokulmien tulee vaihdella välillä ~ 25° - 60°, mikä antaa rakennuksen muodolle leikkisyyttä. Etelä- ja pohjoisjulkisivuilla julkisivun ja katon leikkauspisteen korkeus saa olla enintään 7 m maanpinnasta. Julkisivujen tulee olla joko paikalla muurattua tiiltä, puuta tai corten-terästä. Kattomateriaalin tulee olla tiiltä, konesaumattua peltiä tai corten-terästä. Corten-kattoa tulee käyttää vain corten-julkisivun kanssa. Konesaumattua peltikattoa tulee käyttää vain puujulkisivun kanssa.

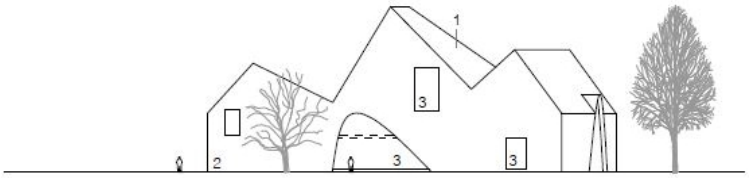
Kukkulan lounais- ja länsilaidoilla olevat rakennukset integroidaan osaksi kumpuilevaa maisemaa. Rakennuksissa on muodoltaan kumpuilevat kasvikatot, jotka paikoin ulottuvat maahan asti. Rakennukset tehdään pääosin puurakenteisina. Eteläisimpään rakennukseen (nro 14) on viitesuunnitelmassa esitetty Lappi-aiheinen sisäpuisto (3 000 k-m^2). Sen vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään juurrutuskellarin harjan tasolla. Pohjoisempaan rakennuksen (nro 13) on viitesuunnitelmassa esitetty yhden laajan kasvikaton alle useita pienempiä tiloja kioskeille, wc-tiloille, lokerikoille, lippumyymälöille (400 k-m^2). Vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään kartanomäen lakikorkeuden tasolla.

Pysäköintialueet maisemoidaan ja sovitetaan maisemaan kauniisti. Kartanokukkulan eteläpuolella olevan, puutarhakauppaa palvelleen, asvaltoidun pysäköintialueen maisemointi tulee toteuttaa ensimmäisen rakennushankkeen yhteydessä, jotta ympäristö olisi käyttäjilleen viihtyisämpi. Uusi pysäköintialue kukkulan luoteispuolella on sovitettava maastoon maaston muotoja seuraillen ja ilman pengerryksiä. Määräyksellä täsmennetään, että pysäköintialueen ajoteiden tulee olla kivituhkaa tai vastaavaa ja pysäköintiruutujen tulee olla nurmikivipintaisia, millä varmistetaan myös maanpinnan materiaalien sopivuus arvokkaaseen ympäristöön. Pysäköintialue istutetaan puutarhamaiseksi kukkivin puin siten, että yhtä puuta kohden on enintään 4,7 autopaikkaa. Karttatien länsipuolella olevalle pysäköintialueelle tulee istuttaa kukkivia pienpuita siten, että yhtä puuta kohden on enintään 3,1 autopaikkaa. Puita istuttaessa tulee huolehtia siitä, että Ylästöntieltä edelleen avautuu näkymiä kohti avointa maisemaa. Koska hanke sijaitsee hyvien pyöräilyreittien, mm. baanan varrella, oletetaan, että monet vierailijat tulevat pyörällä. Polkupyöräpaikkoja sijoitetaan rakennusten lähelle useisiin paikkoihin.

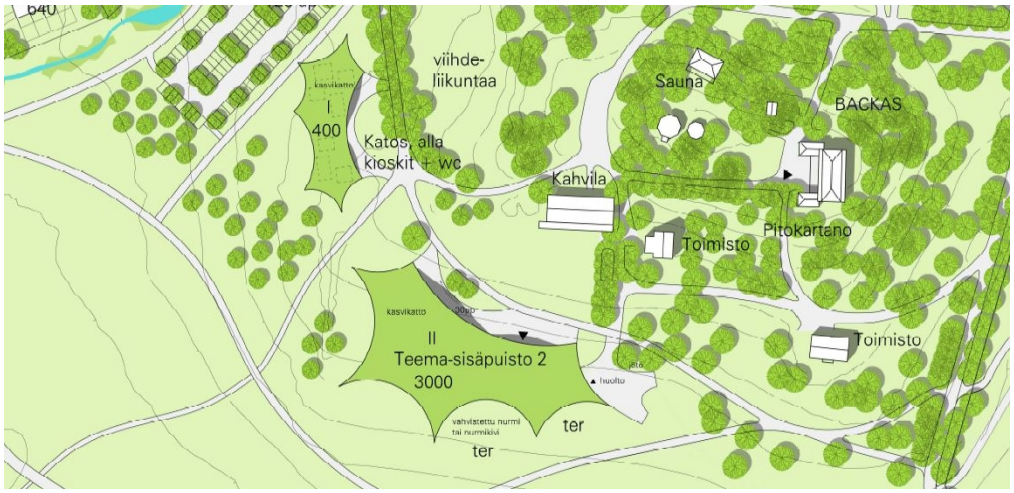
Piha-alueet jäävät enimmäkseen avoimiksi, suoraan lähivirkistysalueeseen liittyviksi alueiksi. Alueita voidaan käyttää esimerkiksi leijanlennätykseen, rekiajeluun tai muuhun toimintaan. Piha-aluetta halkoo kaksi näkymäkiilaa kohti naapurikartanoita, Haltialaa, Grotensia ja Petasta. Näkymäkiilojen eteen ei saa sijoittaa näkymiä haittaavia esteitä. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,0.

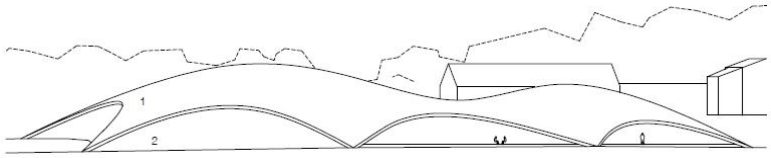
Teema-sisäpuisto 1 (muumit), tapahtumakeskus ja tapahtuma-aukio. /Avanto Arkkitehdit Oy

Teema-sisäpuisto 1 (muumit), julkisivukaavio länteen. /Avanto Arkkitehdit Oy

Teema-sisäpuisto 2 ja katosrakennus. /Avanto Arkkitehdit Oy

Teema-sisäpuisto 2, julkisivukaavio etelään. /Avanto Arkkitehdit Oy

KL Liikerakennusten korttelialue

Liikerakennusten korttelialue pienenee tällä kaavamuutoksella jalankulun ja pyöräilyn katualueen, baanan, verran.

Uudisrakennus liittyy kartanon talousrakennusten lähiympäristöön, minkä takia rakennuksen julkisivujen tulee olla joko punatiiltä tai punamullattua puuta. Kattomateriaalin tulee olla

punatiiltä. Kattomuodon tulee olla harja- tai aumakatto kuten muissakin kartanoalueen rakennuksissa.

Ylästöntien varteen osoitetaan avoimena säilytettävää aluetta (sma), mikä tukee alueen rakennusten näkyvyyttä ja korostaa kartanoalueen merkit tävyyttä. Pysäköintialueet rajataan matalin pensasistutuksin. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9.

LPA Autopaikkojen korttelialue

Autopaikkojen korttelialue palvelee koko asuinkorttelia. Sijoittamalla pysäköintialue tien ja asuinkorttelin väliin saadaan Ylästöntieltä ja Sandbackasta paremmin näkymiä avoimeen maisemaan. Alueen istutukset, mm. 20 puuta, liittävät asuinkorttelin katumiljöön osaksi. Kasvillisuus on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa eikä estä näkymiä Ylästöntien suunnasta peltoalueille. Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,9.

5.3.2 Muut alueet

SR Rakennussuojelualue

Rakennussuojelualueen asemakaavamääräykset säilyvät suojeltavien rakennusten, raunion, puukujien, muinaismuistoalueen ja säilytettävien puuyksilöiden osalta samoina kuin voimassa olevassa asemakaavassa. Joitain määräyksiä tarkennetaan.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja *kokoontumis*tiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, asuntoja, saunoja, varastoja, autonsäilytystiloja *sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa*. (*Kursiivilla* on esitetty asemakaavamuutoksella muutettu osuus.)

Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti asumista saa sijoittaa niihin rakennuksiin, jotka ovat olleet aiemminkin asuinkäytössä sekä entiseen pajarakennukseen ja juurrutuskellariin. Entiseen kivisikalaan (sr/8) saa sijoittaa asuntoja vain rakennuksen itäpäätyyn tiloihin, jotka ovat olleet aiemmin asuinkäytössä. Pajan (sr/7) ja vanhan asuinrakennuksen (sr/5) väliin saa rakentaa uusia asuntoja. Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.

Uudisrakentamista SR-alueelle voi tulla kaikkiaan 3 980 k-m^2. Asemakaavamuutoksella toimistotilojen määrää rajoitetaan siten, että uudisrakennuksiin sijoittuvien toimistotilojen määrä saa yhteensä olla korkeintaan 15 % alueen uudisrakennusten kokonaiskerrosalasta, mikä on 597 k-m^2.

Asemakaavamuutoksella määrätään, että ennen vanhoissa rakennuksissa tehtäviä muutostöitä tulee selvittää lepakoiden esiintyvyys. Mikäli rakennuksissa todetaan lepakoiden levähdys- tai lisääntymispaikkoja, on oltava yhteydessä alueelliseen luonnonsuojeluviranomaiseen jatkosuunnitteluohjeiden saamiseksi.

Alueen suojeltavat rakennukset on kuvattu selostuksen kohdassa 3.1.3 Rakennettu ympäristö / Rakennettu kulttuuriympäristö / Rakennukset, s. 13 - 18. Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti jokaiselle suojeltavalle rakennukselle on kirjattu yksityiskohtaiset suojelumääräykset. Suojeltavat rakennukset ovat historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai

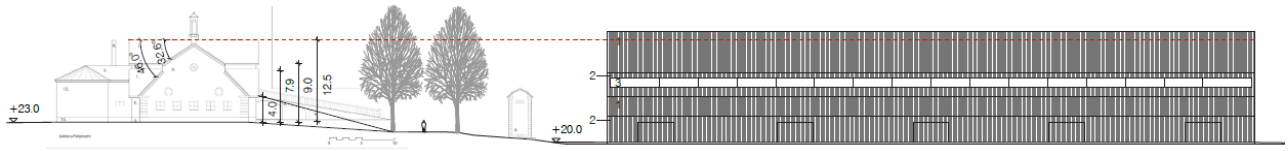
aluekokonaisuuden kannalta merkittäviä ja siten suojelun arvoisia. Rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Uudisrakennusten tulee ulkomuodoltaan ja materiaaleiltaan sopeutua historialliseen ympäristöön. Uudisrakentamisesta määrätään, että rakennusten julkisivut ja kattomateriaali voivat olla puun ja tiilen ohella *myös corten-terästä*. Rakennuksissa tulee olla harjakatto. (*Kursiivilla* on esitetty asemakaavamuutoksella muutettu osuus.)

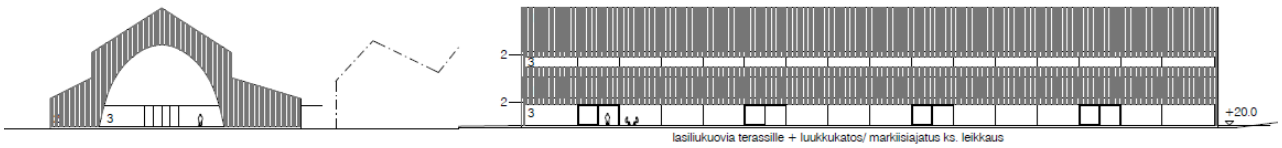
Ylästöntien varteen osoitetulle rakennusalalle on rakennuksen nro 15 on viitesuunnitelman mukaan tulossa tapahtumakeskus (3 600 k-m^2). Rakennuksen muoto vertautuu pääasiassa navetan muotokieleen, minkä vuoksi rakennuksen keskiosassa tulee olla symmetrinen harjakatto, jonka kaltevuus on 32° - 39° ja jonka sivuilla on molemmin puolin matalammat, ulos päin kaatavat lapekatot kaltevuudeltaan 11° - 27°. Korkeimman harjan korkeus maanpinnasta saa olla enintään 18 m, mikä on lähellä navetan korkeinta harjaa. Pitkän julkisivun korkeus maasta seinän ja katon leikkauskohtaan tulee olla enintään 5 m. Rakennuksen päädyn tulee olla mittasuhteiltaan tasapainoinen ja pääsisäänkäynnin suunnassa kutsuva. Pääsisäänkäyntiä korostetaan lasiseinällä.

Voimassa olevan asemakaavan mukaisesti kartanoalue säilyy kaikille avoimena. Alueen asunnoille ei saa tehdä aidattuja yksityispihoja, mutta sen sijaan asunnoille voi istuttaa pienen puutarhan. Myös kartanoalueella sijaitsevat hedelmätarhat säilytetään.

Koska huoltoajo tapahtuu yleensä suurikokoisilla autoilla, on sille esitetty kaavakartalla reitit.

Tapahtumakeskuksen julkisivukaavio pohjoiseen /Avanto Arkkitehdit Oy

Tapahtumakeskuksen julkisivukaaviot länteen ja etelään, vaihtoehto /Avanto Arkkitehdit Oy

VL Lähivirkistysalue

Koko asemakaava-alueesta 512000 on lähivirkistysaluetta tai puistoa enemmän kuin muita maankäyttömuotoja. Niiden osuus on kaikkiaan 13,08 ha koko alueen 31,81 hehtaarista, mikä tarkoittaa 41,1 prosenttia.

Lähivirkistysalue sijoittuu luonnonsuojelualueen viereen ja pieneltä osin Ylästöntien pohjoispuolelle. Lähivirkistysalueen nimi on Skattmansbynniitty.

Lähivirkistysalueelle on tarkoitus sijoittaa elämyspuiston ulkotoimintoja sekä yleisesti käytettäviä ulkoilureittejä. Jos alue ei näin ollen siirry kaupungin hallintaan, määrätään, että maanomistajan tai -haltijan tulee toteuttaa lähivirkistysalue kaupungin hyväksymän puistosuunnitelman mukaisena. Maanomistaja siis laatii suunnitelman ja hyväksyttää sen kaupungilla.

Alueen halki Krakanojan suuntaisesti rakennetaan 4,5 m leveä, kivituhkapintainen ulkoilureitti, joka ei houkuta suuriin pyöräilynopeuksiin. Ulkoilureitti tarvitsee myös pari siltaa laskuojien yli. Sen yhteydessä tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Yleistavoite on, että alue säilyy avoimena, mutta alueella säilytetään tai istutetaan puuryhmiä tukemaan linnuston elinolosuhteita. Etenkin kartanomäeltä avautuvan näkemäkiilan alue (sma) tulee säilyttää esteettömästi avoimena. Mikäli lähivirkistysalueella on tarpeen kaataa puita, ei puidenkaatoja saa tehdä lintujen pesimäaikaan 1.4. - 31.7.. Kasvillisuuden tulee olla luonnonmukaisia niittyjä sekä maisemapeltoja ja muita viljelyalueita. Alueella tulee välttää nurmikoiden perustamista. Alueelle ei saa pystyttää aitoja. Väliaikaiset rakenteet yleisötapahtumien aikana kulkemisen ohjaamiseksi ovat kuitenkin sallittuja.

Alueen eteläosassa on muinaisjäännösalueita (sm); vanha tiepohja ja kyläpaikka, jotka on rauhoitettu muinaismuistolain nojalla. Jos muinaismuistoalueen päälle osoitetaan rakentamista, tulee arkeologisilla koetutkimuksilla selvittää, onko alueella säilynyt muinaisesta ihmistoiminnasta kertovia maakerroksia.

VP Puisto

Puistoalue käsittää Ringhinpuiston ja alueen Illenojan ympäriltä. Illenoja on asemakaavan alueella mahdollista muotoilla mutkittelevaksi ja loivapenkereiseksi kuten Kartanonkosken puolellakin. Kun rakennetaan alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.8, tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Alueen halki sijoittuu näkymäakseli kohti Haltialan kartanoa, mikä on otettu kaavakartalla huomioon merkinnällä sma. Koko alue säilytetään pääosin avoimena. Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Alueen halki kuljetaan Krakanojan länsipuolella olevalle pellolle, mikä sallitaan edelleen. Krakanojaa seuraileva ulkoilureitti toteutetaan 4,5 m leveänä ja kivituhkapintaisena. Muut kulkureitit tehdään kivituhka- tai sorapintaisina. Promenadin puukujanne varataan jalankulkijoille, kun pyöräilijöille tehdään oma baana puukujan länsipuolelle. Siitä pohjoiseen baana kulkee omalla reitillään puiston keskellä jalankulun ja pyöräilyn katualueelle asti. Baanan tulee olla kovapintainen ja tasainen. Se tarvitsee uuden sillan Illenojan yli.

Myös tämän alueen eteläosassa on muinaisjäännösalueita (sm); vanha tiepohja ja kyläpaikka, jotka on rauhoitettu muinaismuistolain nojalla.
Uuden puistoalueen nimi on Skattmansbynniitty kuten sen jatkeena olevan lähivirkistysalueenkin.

SL Luonnonsuojelualue

Krakanojan purokäytävä osoitetaan luonnonsuojelualueeksi virtavesiselvityksen mukaisesti ja pellon rajaa seuraillen. Se rauhoitetaan luonnonsuojelulain 24 §:n perusteella. Purolla ja purokäytävällä on monia luontoarvoja. Puro on vaelluskaloille soveltuva vesistö, joka on myös saukon käyttämää elinaluetta. Puronvarren puuston ja pensaikon linnusto on monipuolinen ja alue toimii ekologisena yhteytenä monille lajeille ja kulkuyhteytenä myös liito-oravalle sen elinympäristöjen välillä. Alueen luontoarvoja ei saa heikentää. Luonnonsuojelualue on nimeltään Krakanojan luonnonsuojelualue.

Alueen halki sallitaan viljelytoiminnan edellyttämä kulku Krakanojan länsipuolella olevalle pellolle. Reittiä tai siltaa parannettaessa saatetaan maaperän takia joutua tekemään pohjanvahvistustoimenpiteitä, mikä edellyttää stabiliteettitarkasteluja. Krakanoja on vesilain tarkoittama puro, joten mahdollisten silta- ja rumpurakentamisen yhteydessä on tarkistettava vesilain luvantarve. Samoin on syytä tarkistaa luvantarve myös jos Illenojaan tehdään rumpuja tai uoman muotoiluja, sekin lasketaan mukaan Krakanojan vesistöalueeseen.

Alueella on myös osa-alueita, joiden maaperä on saastunut jätetäyttöä ja haitta-aineipitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia. Alueet on merkitty kaavakartalle pima-merkinnällä. Ojan lähialueilla välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön.

Myös tämän alueen eteläosaan ulottuu muinaisjäännösalueita (sm); vanha tiepohja ja kyläpaikka, jotka on rauhoitettu muinaismuistolain nojalla.

Katualueet

Asemakaavalla osoitetaan Ylästöntietä Pakkalan puistotien liikenneympyrästä länteen päin katualueeksi ja merkinnällä st suojeltavaksi tieksi. Ylästöntie on tällä kohdin osa historiallisesti merkittävää Suurta Rantatietä, Kuninkaantietä.

Liikerakennusten korttelialueen itäpuolelle osoitetaan uusi jalankulun ja pyöräilyn katualue, jolla ppl-merkintä kertoo baanan reitistä. Reitti jatkuu baanatasoisena reittinä Ringinpuistossa ja Promenadin vierellä etelää kohti. Katualue on nimeltään Backaksenpolku.

Asemakaavan muutoksella Pitokartanontien katualuevaraus ja Karttatien liittymä poistuvat. Tilausbusseja varten Ylästöntien varteen rakennetaan saattopaikat ja katualuetta sen vuoksi levennetään.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Tämä asemakaava ja asemakaavan muutos on laadittu erityisesti elämyspuistohanketta varten. Jos alueelle olisikin tulossa sellainen hanke, jota ei voisi toteuttaa näillä asemakaavamerkinnöillä ja -määräyksillä, on harkittava asemakaavan muuttamista. Uuden asuinalueen toteuttaminen on sidoksissa elämyspuiston toteutukseen.

5.4.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavataloudelliset vaikutukset

Asemakaavan päätarkoitus on mahdollistaa Vantaalle uusi matkailukohde alueelle, jolla on paljon maisemallisia, kulttuuri- ja rakennushistoriallisia arvoja. Alueelle mahdollistetaan myös uutta asumista hienolle, mutta samalla haastavalle paikalle. Kartanon ja KL-korttelin alueet pysyvät enimmäkseen entisellään.

Uusi matkailun vetonaula on kaupungin tunnettavuuden ja elinkeinoelämän kannalta hyvä asia ja voi lisätä alueen yritysten elinvoimaisuutta. Uudet toiminnot virkistävät sekä paikallista kulttuuripalvelujen tarjontaa että Vantaan matkailua. Ainutlaatuinen, historiallisesti merkittävä

ympäristö ja Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyys tukevat näiden toimintojen sijoittumista alueelle.

Uuden asumisen määrä on kohtuullisen suuri, lähes 9 000 k-m². Asuinkortteli on sijoitettu maisemallisesti harvinaisen hienolle paikalle, mutta kuitenkin lähelle palveluita ja hyviä liikenneyhteyksiä. Ympäristön arvojen vuoksi korttelin kaavamääräykset ovat tiukkoja ja rakentamisen on syytäkin olla laadukasta. Backaksenojan siirto kuuluu hankkeelle.

Elämyspuisto vaatii melko mittavia muutoksia Ylästöntiehen ja samassa yhteydessä tien varteen toteutetaan pyöräilyn laatukäytävä. Kaava-alueelle toteutetaan myös muita kevyen liikenteen reittejä, jotka parantavat yhteyksiä laajemmallakin alueella. Ylästöntien ja siihen liittyvä hulevesiviemärin rakentaminen maksavat noin kaksi miljoonaa euroa.

Hankkeen takia vesihuoltoverkostoon ei tarvitse tehdä muutoksia, ja uudet rakennukset on liitettävissä nykyiseen verkostoon.

Haastava maaperä rajoittaa rakentamista jonkin verran ja tekee siitä myös kalliimpaa. Krakanojan lähellä maaperän heikko stabiliteetti vaikuttaa myös ulkoilureittien sijaintiin.

Elämyskeskus sijoittuu kohtalaisen lähelle tulevan ratikan pysäkkiä. Tosin vastaavanlaisiin matkailukohteisiin tullaan usein paljon omalla autolla tai tilausajobussilla. Asumisen kannalta paikka on hyvä, varsinkin kaupallisten palvelujen näkökulmasta. Myös julkiset palvelut löytyvät läheltä ja joukkoliikenteen tarjontakin on kohtuullinen.

Maanomistaja osallistuu maankäyttösopimuksella kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin ja muihin velvoitteisiin.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Asemakaava ja asemakaavan muutos 512000 muuttaa alueen nykyistä yhdyskuntarakennetta. Asuinkortteli muodostaa pyöreän ”kärjen” olemassa olevalle asuinalueelle ja samalla pehmeän reunan avoimeen kulttuurimaisemaan. Kartanokukkulan länsi- ja eteläpuolelle sijoittuvat kasvikattoiset uudisrakennukset sulautuvat maisemaan etelän suunnalta katsottaessa. Kukkulan pohjoispuolen maisemassa muutos on huomattavin. Siellä uudisrakennukset rajaavat vanhojen kartanon talousrakennusten kanssa ”miespihaksi” muuttuneen ”karjapihan” lähes suorakulmaisesti.

Kun elämyskeskuksen rakennukset ja kauppa ovat toteutetuneet sekä vanhat rakennukset korjattu ja otettu uuteen käyttöön, vireytyy alueen kaupunkikuva merkittävästi. Backaksesta tulee monipuolinen kulttuuri- ja vierailukohde niin lähialueen asukkaille kuin kaukomatkailijoillekin.

Kaupunkirakenne: nykytila ja asemakaavan mukainen tilanne.

Asuminen

Asuinkortteliin tulee lähes sata asuntoa ja n. 250 asukasta (35-40 k-m^2/hlö). Etenkin AR-korttelialueelle saattaa tulla suurempia perheasuntoja. Ullakkomainen ylimmän kerroksen käsittely houkuttanee kerrostaloihin personallisempaa asumista haluavia.

Rakennussuojelualueelle voi tulla uusia asukkaita sen mukaan, miten vanhoja, asumiseen sopivia rakennuksia korjataan ja otetaan asuinkäyttöön. Samoihin rakennuksiin voi sijoittua myös muutakin kuin asumista. Rakennussuojelualueella saattaa enimmillään asua pari kymmentä ihmisiä.

Palvelut ja työpaikat

Vantaalle luodaan sekä kansainvälisesti että kaupungin elinvoiman kannalta merkittävä matka-kohde, jossa yhdistyvät suomalainen luonto, kulttuurihistoria ja kansainvälisesti kiinnostavat brändit. Hanke toteuttaa Aviapoliksen visiota elävästä ja kansainvälisestä lentokenttäkaupungista.

Ainutlaatuiseen ympäristöön voi sijoittua hyvin ainutlaatuista toimintaa, joka houkuttelee asiakkaita kaukaa ja tarjoaa useita työpaikkoja. Elämyskeskus on merkittävä elinvoimahanke Vantaan kaupungille sekä laajemminkin koko pääkaupunkiseudulle. Lisäksi alueelle voi syntyä pienempää toimintaa; esimerkiksi putiikkeja, pikku pajoja ja liikuntapalveluita uusine työpaikkoineen.

Alueella varaudutaan elämys- ja tapahtumakeskuksen palveluihin. Niihin kuuluu tapahtumakeskuksen lisäksi myös kaksi sisäpuistoa ja huoltorakennus kioskeineen, lippumyymälöineen ja wc-tiloineeen. Sisäpuistoihin voidaan rakentaa myös myymälä-, kahvila- ja ravintolatiloja.

Koska alueelle voi sijoittua myös monenlaista muutakin toimintaa, lisääntyy Pakkalan työpaikkamäärä ja palvelutarjonta pysyvillä sekä kausittaisilla työpaikoilla. Hyvät yhteydet Aviapolis-aseman ja lentokentän suuntaan saattavat muodostua oleellisiksi palveluiden saavutettavuuden kannalta.

Pakkalan virkistystarjonta kasvaa. Nykyisiä peltoalueita rakennetaan puistomaisemmiksi ulkoilureitteineen ja oleskelupaikkoineen. Koko kartanonmäki säilyy edelleen avoimena, yleisesti

käytettävänä alueena. Myös palvelualueen ulkotilat ovat kaikkien vapaassa virkistyskäytössä. Koska alueen aitaaminen kielletään, on palvelurakennusten korttelialueen, rakennussuojelualueen ja lähivirkistysalueen väliset rajat maisemassa olemattomia.

Baana tuo oman lisänsä liikuntapalveluihin ja alueen saavutettavuuteen.

Vesihuolto

Kaava-aluetta palveleva runkolinja sijaitsee Ylästöntien pohjoispuolella. Kaava-aluetta palvelemaan rakennetaan kolme Ylästöntien ylittävää liitoshaaraa. Liitoshaarat rakennetaan asuinkorttelille, elämyskeskukselle sekä kaupan (KL) korttelille. Kaavamuutoksesta johtuen Ylästöntielle rakennetaan 800 metriä DN600 -hulevesiviemäriä. Ylästöntien rakentamisen yhteydessä HSY:llä on tarve saneerata myös olemassa oleva paineviemäri.

Kaavamuutoksesta johtuvat vesijohdon ja jätevesiviemärin suunnittelu- sekä rakentamiskustannukset ovat arviolta 52 000 €. Uuden hulevesiviemärin suunnittelu- ja rakentamiskustannus on arviolta 406 000 €.

Liikenne

Asemakaavaa varten on tehty kaava-aluetta selkeästi laajemmalta alueelta liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma. Liikenneselvityksessä liikenne-ennusteet ja toimivuustarkastelut on laadittu Helmet 3.1 -liikennemallilla Vantaan raitiotien yleissuunnittelun tarkennetun ennusteen pohjalle. Alueen kävijämäärät on arvioitu asiantuntija-arvioina useiden kotimaisten referenssikohteiden pohjalta. Ennuste on laadittu vuoden 2030 iltahuipputunnille, jonka lisäksi tarkasteluja on tehty illan poistuvalle tapahtumaliikenteelle sekä lauantain huipputunnille. Laadittujen tarkastelujen mukaan elämyskeskuksen synnyttämä liikenne ei aiheuta katuverkon ruuhkautumista tai merkittävää jonoutumista alueen katuverkolla. Ainoat ruuhkautuvat kohdat tarkastellulla alueella ovat Lentoasemantiellä, ja merkittävin niistä on Väinö Tannerin tien/Tasetien liittymä. Tässä kohdassa kauppakeskus Jumbon liikenne on merkittävä tekijä ruuhkautumiseen.

Autoliikenne

Ylästöntielle tulee kolme uutta tonttiliittymää päivittäistavarakaupan, elämyskeskuksen ja asuinkorttelin pysäköintialueille ajon mahdollistamiseksi. Päivittäistavarakaupan liittymä alueen itäosassa lähellä Hagelstamintien liikenneympyrää vaatii muutoksia Ylästöntien katualueelle, mikä tarkoittaa Ylästöntielle uutta ryhmittymiskaistaa idästä kaupalle käännyttäessä ja toiselle puolelle liittymää uutta keskisaareketta. Samalla kadun molemmin puolin olevien linja-autopysäkkien paikkoja on muutettu uusi liittymä huomioiden.

Elämyskeskuksen pysäköintialueen liittymä yhdistyy Pakkalan puistotien ja Ylästöntien risteyksen liikenneympyrään. Linja-autojen tilausajoliikenteen pysäköinti järjestetään Ylästöntien varressa syvennyksessä. Lyhytaikaisia ja pitempiaikaisia pysäköintipaikkoja osoitetaan Ylästöntien varteen neljälle tilausajoliikenteen linja-autolle. Samalla nykyinen Karttatien tonttiliittymä suljetaan.

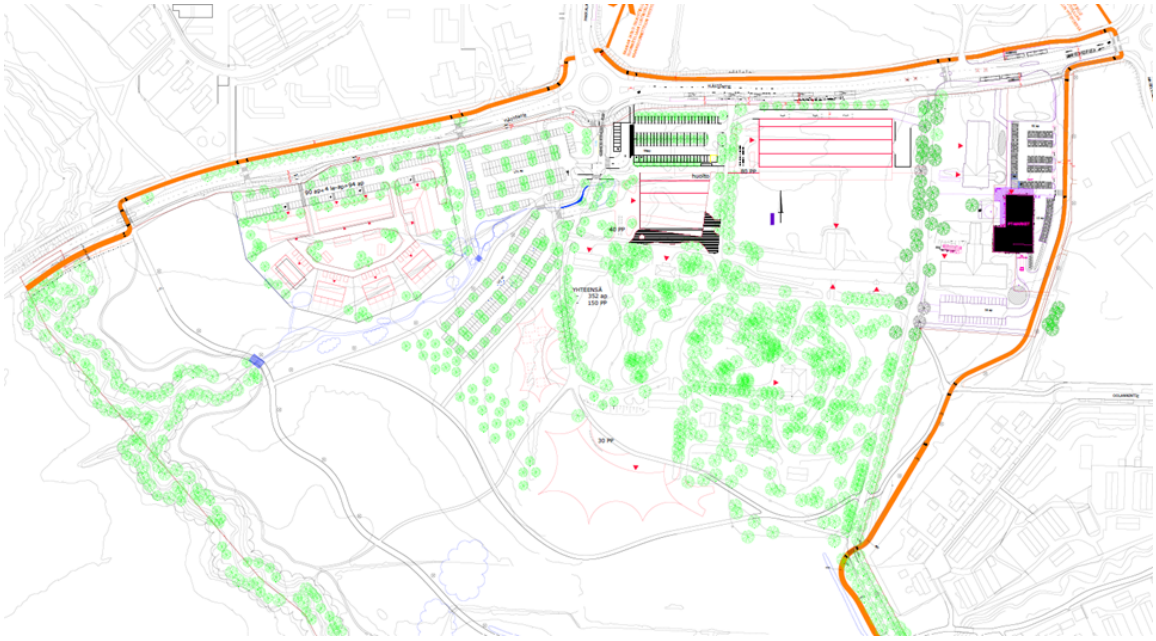
Joukkoliikenne

Alue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Suorat linja-autoyhteydet kulkevat mm. Helsingin keskustaan, Tikkurilaan, Myyrmäkeen ja Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Kartanonkosken ja Pakkalan alueella on useita kaupunkipyöräasemia, jonka lisäksi suunnitteilla olevan Vantaan ratikan lähin pysäkki sijoittuu reilun puolen kilometrin päähän kartanoalueesta. Elämyskeskuksen vieraista puolet saapuu joukkoliikenteellä tai tilausbusseilla.

Jalankulku ja pyöräily

Jalankulkua ja pyöräilyä kehitetään toteuttamalla Ylästöntien eteläpuolelle yhtenäinen yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä Hagelstamintien ja Krakanojan suuntaisesti suunnitellun ulkoilureitin välille. Myös tonteilta on hyvät yhteydet Ylästöntielle. Lisäksi Ylästöntielle on suunniteltu uusia keskisaarekkeellisia suojateitä, joilla varmistetaan turvalliset jalankulun ja pyöräilyn ylityskohdat.

Kaava-alueella kulkee kaksi tulevaisuudessa toteutettavaa pyöräilyn baanayhteyttä, jotka osin yhdistyvät alueella. Etelä-pohjoissuunnassa kulkee Helsingistä lentoasemalle ja länsi-itäsuunnassa Myyrmäestä Tikkurilaan menevät baanayhteydet. Baanayhteydet sijoittuvat Ylästöntielle, päivittäistavarakaupan tontin itäpuolelle, puistoalueelle Ringinpuistoon ja Promenadin viereen erilliselle osuudelle. Samalla Ylästöntielle Krakanojan ulkoilureitistä länteen on varattu tilavaraus tulevaisuudessa toteutuvalle baanayhteydelle Myyrmäen suuntaan.

Backaksen elämyskeskuksen liikenteen yleissuunnitelma, WSP Finland Oy. Baanan reitti on esitetty oranssilla.

Huoltoliikenne

Huoltoliikenteen osalta merkittävimmät huoltoa vaativat kohteet ovat päivittäistavarakauppa sekä elämyskeskus. Päivittäistavarakaupalle on suunniteltu lastauspaikka rakennuksen eteläpuolelle ja elämyskeskuksen huolto on suunniteltu toteutuvan yksisuuntaisena Pakkalan puistotieltä Promenadin kautta poistuen. Asuinkorttelissa riittävät ajourat on tarkastettu pelastuslaitoksen nostolava-autolle.

Sosiaalinen ympäristö

Kartano- ja virkistysalueet ovat avoimia kaikille. Elämyskeskuksen sisäpuistot palvelevat pääasiassa lapsiperheitä. Sisäpuistotoiminta painottunee loma-aikoihin ja viikonloppuihin. Tapahtumakeskuksen palvelutarjonta kattanee laajemman yleisön. Yhdessä ne houkuttelevat kartanoalueen vanhoihinkin rakennuksiin sijoittumaan myös muita palveluita. Niiden tarjonnasta riippuu, kuinka hyvin ja monipuolisesti alue tarjoaa toimintamahdollisuuksia erilaisille ihmisille ja vastaako se toivottuun ”fiskarsmaiseen” toimintaan.

Asuinalueelle rakennettaneen toivottuja isompia perheasuntoja, joissa on kaikenikäisiä asukkaita.

Hanke on VAT:n mukainen.

5.4.2 Vaikutukset luonnon ympäristöön

Luonto ja luonnonympäristö

Tällä asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella turvataan monien eläinluokkien elinoloja.

Krakanojan eläimistöä suojellaan osoittamalla puroalue luonnonsuojelualueeksi, jonka luontoarvoja ei saa heikentää ja jonka luontoarvoja tulee vaalia. Koska taimen nousee kutemaan Krakanojaan, asemakaavassa määrätään, että Krakanojan läheisyydessä olevilla alueilla rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Tämä on otettava huomioon myös Backaksenojaa siirrettäessä. Backaksenojan siirto ja muotoilu asettuvat maastoon hyvin eikä suuria maastoleikkauksia tule.

Vuonna 2013 on Tulkintien lumenkaatopaikan asemakaavamuutoksen (nro 002149, kv 25.8.2014) yhteydessä arvioitu kaavan vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen ja myös Krakanojan luontoarvoihin. Silloin tehtiin myös erillinen saukkoselvitys Krakanojasta. Lumenkaatopaikan eteläisimmästä kolkasta on noin kilometri Backaksen elämyspuiston asemakaavamuutoksen alueeseen. Tuolloin Vantaan ympäristökeskus totesi, että saukon esiintymiseen Krakanojalla vaikuttaa enemmän rantojen kasvillisuuden ja muun vesiluonnon hoito ja suojelu kuin lumenkaatopaikan sulamisvedet. Myös taimenen menestymiseen Krakanojassa vaikuttavat muut puron valuma-alueelta tulevat hulevedet enemmän kuin hyvin toteutettu lumenvastaanottopaikka. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksessa on Krakanojan varteen osoitettu luonnonsuojelualue, jolloin mm. rantakasvillisuus suojaa vesieläinten elinympäristöä,

Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) selvityksessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia jokeen, mitä voidaan soveltaa myös Backaksen elämyspuiston kohdalla. Esirakentamisen ja rakentamisen aikana työmaavesien mukana kulkeutuva kiintoaines voi aiheuttaa samennusta ja uudelleen sedimentoitumista Vantaanjoessa. Samennuksella ja vesirakentamistöiden aiheuttamalla joen pohjan fyysisellä häiriöllä voi olla vaikutusta vuollejokisimpukkaan. Huleveden mukana kulkeutuvalla aineksella (lähinnä kiintoaines) voi olla vaikutusta vedenlaatuun ja siten vuollejokisimpukkaan. Selvityksessä todetaan kuitenkin: ”Vuollejokisimpukka on muiden jokiekosysteemin eliöiden tapaan sopeutunut jatkuviin muutoksiin eli lajilla on ns. kohtalaisen laaja ekologinen amplitudi (Vuorinen 2010). Vähäisestä

väliaikaisesta, paikallisesta ja palautuvasta vedenlaadun muutoksesta aiheutuvien epäsuorien vuollejokisimpukoihin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan siten olevan merkittävyydeltään enintään vähäisiä. Vaikutukset sijoittuvat rakentamisaikaan.” Lisäksi todetaan: ”Vaikutuksia voidaan ehkäistä suunnittelemalla Natura-alueen ympäristössä toteutettavat rakennustyöt siten, että käsiteltävän maa-aineksen kulkeutuminen vesistöön on mahdollisimman vähäistä. Työmaalla muodostuva vesi tulee käsitellä esim. laskeutusaltaissa. Rakentamisen aikainen vesienhallinta on suunniteltava ja toteutettava hyvissä ajoin, jotta huleveden hallinta toimii rakentamisen alusta loppuun. Työmaaveden laatua tulee valvoa.”

Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa määrätään, ettei Krakanojan vedenlaadulle saa aiheuttaa heikentymistä, ja mm. laatimaan hulevesien hallintasuunnitelma paitsi käytön myös rakentamisen ajalle. Hulevesivalunnan vaikutukset vuollejokisimpukan ja saukon elinolosuhteisiin voidaan täten arvioida olevan merkityksettömiä, koska alueelta poistuvan virtaaman tulisi vastata luonnontilaista virtaamaa eikä Krakanojan vedenlaatu saa kaavamääräysten mukaan heikentyä.

Kun osa Backaksen viljellystä pellosta, joka saattaa olla osan vuodesta mullalla, tulee muuttumaan ympäri vuoden kasvipeitteisiksi niityiksi sekä tehdään hulevesien viivytys- ja puhdistusrakenteita samalla, kun huolehditaan Krakanojasta, sen rantojen luonnontilasta ja sinne laskevien vesien laadusta, voidaan arvioida, ettei uudesta rakentamisesta synny haittaa Vantaanjokeen, vuollejokisimpukalle ja saukolle.

Alueelle määrätään istuttamaan vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa kasvillisuutta, mm. puutarhakasveja. Niityt, laajat kasvikatot ja kartanomäen suuret, vanhat puut ja muu monipuolinen kasvillisuuden käyttö houkuttaa monenlaisia hyönteisiä ja pieneläimiä. Maiseman avoimuudella turvataan peltolinnuston viihtyminen ja yksittäispuilla lintujen, mm. sarvipöllön, pesäpuiden säilyminen. Asemakaava ja asemakaavan muutos ottaa huomioon myös vanhoissa rakennuksissa mahdollisesti asuvien lepakoiden olot ja määrää, että ennen rakennuksissa tehtäviä muutostöitä tulee selvittää lepakoiden esiintyvyys. (Voimassa oleva asemakaava ei huomioi mahdollisia lepakoita.)

Entisen kasvihuoneiden alueen asvaltoitua pysäköintikenttää osin käytetään rakennusmaaksi, osin palautetaan kasvulliseksi maaksi, mikä lisää veden imeytymistä maaperään ja edistää veden kiertokulkua luonnossa.

Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat.

Huleveden käsittely suunnitellaan korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle.

Krakanojaan johtuvat vedet tulee huomioida suunnittelussa ja rakentamisessa. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työn aikainen hulevesien hallinta on suunniteltava huolellisesti. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu. Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.

Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla. Hulevesisuunnitelman tulee sisältää suunnitelma työnaikaisesta hulevesien hallinnasta.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Vihertehokkuus

Asemakaavamuutoksen eri korttelialueilla vaaditaan kaavamääräyksissä vihertehokkuutta, joka vaihtelee 0,9:n ja 1,1:n välillä alueen käyttötarkoituksen mukaan. Maiseman takia vihertehokkuusvaatimukset tässä kohteessa ovat korkeammat kuin yleisesti on edellytetty. Vihertehokkuuden – viherpintojen ja puiden – avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiöitä.

Vihertehokkuustuloskortit ovat selostuksen liitteenä.

Taulukko asemakaava-alueen vihertehokkuusvaatimuksista:

Alueen käyttötarkoitus	Vantaan tavoitetaso viherkertoimelle	**Backaksen asemakaavan viherkerroin**
asuinalue AK, AR, AH	0,9	**1,1**
LPA	0,6	**0,9**
palvelut, toimistot P	0,8	**1,0**
kauppa ja liikerak. KL	0,7	**0,9**

Hiilineutraalisuus

Viitesuunnitelman pohjalta tehdyn hiilineutraalisuusselvityksen perusteella asemakaavan hiilijalanjäljen vaikutukset BAU-tilanteeseen (business as usual) verrattuna voivat olla seuraavat:

- Rakennusten rakentamisen hiilijalanjälkeä voidaan puurakentamisella vähentää 21 % .
- Energian hiilijalanjälkeä voidaan vähentää 68 % ottamalla energia-arvoksi A ja käyttämällä maalämpöä.
- Liikenteen hiilijalanjälki voi olla 19 % vähemmän, kun sähköautojen osuus ajosuoritteista on 10 % ja ratikka liikennöi.
- Infra- ja esirakentamisessa voidaan saavuttaa 15,2 % vähennys, kun hyödynnetään purettavan pysäköintialueen ja kasvihuoneiden pohjien rakennekerrokset alueella, hyödynnetään tontilla kaivettava savi esim. pihojen muotoiluun, korvataan stabiloinnin kalkki-sementtiseoksen sementti teollisuuden sivuvirroilla sekä hyödynnetään mahdollisesti lähialueella purettavan rakennuksen betonimursketta korvaamaan pysäköintialueiden murskekerrokset (kuljetus 5 km).
- Mikäli alueen viheralueita kasvatetaan ja puita istutetaan lisää, pystytään pitkälti korvaamaan rakentamisen aiheuttama kasvillisuuden ja maaperän hiilinielun menetys.

Asemakaavatyötä varten laadittu hiilineutraalisuusselvitys (Backaksen hiilineutraaliusselvitys – Kaavamääräysehdotukset, A-Insinöörit, 26.4.2021) on kaupungin nettisivuilla https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/aviapoliksen_kaavat/aviapoliksen_kaavat_arkisto/101/0/151184 .

Yhteenveto

Asemakaava suojelee olemassa olevaa ympäristöä ja sallii täydennysrakentamista, joka tukee alueen säilymistä ja kaupungin elinvoimaisuutta. Backas on hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella.

Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

5.5 NIMISTÖ

Promenadi:	1999, nykyinen nimi. Tammiston rajalta alkava ulkoilutie jatkuu SR-alueella saman nimisenä. Alun perin kulkenut Backaksen kartanolta Tammiston kartanolle.
Karttatie:	Ehrnroothien aikaan (1886 – 1916) kartanorakennuksen länsipuolelta kulkenutta ja pihaa sivunnutta tietä kutsuttiin Karttatieksi, koska se oli kartalla ja sitä käytettiin. Kulkijat tapasivat eksyä kartanon pihaan, vaikka Ehrnrooth oli teettänyt uuden tien sivummalle. Kartanonmäellä on ollut keskiajalla Skatsmansbyn kylä, joten tie saattaa olla ikivanhaa kylätietä.
Illenoja:	2015, nykyinen nimi, Illenpuiston (1994) mukaan. Skattmansbyn rälssin 1500-luvulla omistaneen Ille-suvun mukaan.
Krakanoja:	1988, nykyinen nimi, vanhasta paikannimestä 1760 Skrakaåkrar. 1760 Kiäll-bäck, mutta ’Kylmäojia’ oli useita.
Krakanojan luonnonsuojelualue:	
	2013, nykyinen luonnonsuojelualueen nimi.
Ylästöntie:	1966, nykyinen nimi, 1742 Åbo vägen jne.
Krakanpuisto:	1991, nykyinen nimi, 1760 Skrakaåkrar jne.
Backaksenoja:	2015, nykyinen nimi.
Backaksenpolku:	uusi pyöräilykatu.
Ringinpuisto:	puiston uusi nimi (ent. Ringhinpuisto). Backaksen omisti 1617-33 Per Jönsson Ringh. Backas muodostui 1600-luvulla kahdesta kantatalosta, joista toisessa oli isäntinä 1602 Per Ring ja 1619 Christer Ring.
Skattmansbynniitty:	uusi virkistysalue, kylän nimestä Skattmansby (1480 Skyttmansby, 1505 Skattmanzby, 1957 Veromiehenkylä).

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavaa ryhdytään toteuttamaan kaavan tultua lainvoimaiseksi. Vanhojen rakennusten kunnostus on aloitettu.

7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Johanna Rajala	aluearkkitehti
	Merja Häsänen	asemakaava-arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Jonna Juusola	asemakaavasuunnittelija
	Agon Shala	kaavoitusinsinööri
	Vuokko Rova	kaavatekninen koordinaattori
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kadut ja puistot:	Paula Luomala	suunnitteluinsinööri/vesihuolto
	Jarmo Pajunen	liikenteen alueinsinööri
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
	Petra Tammisto	maisema-arkkitehti
	Taina Suonio	projektivastaava/ kasvikatot
Kiinteistöt ja tilat:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö/ sopimukset
	Tomi Henriksson	kiinteistökehityspäällikkö
	Elina Ranta	asumisen erityisasiantuntija
Kaupunginmuseo:	Anne Silanto	rakennustutkija
	Andreas Koivisto	arkeologi
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija/ melu
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija/ melu
	Marja Vuorinen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
	Heikki Kangas	geotekniikkapäällikkö
	Anna-Leena Karhunen	suunnitteluinsinööri
Rakennusvalvonta	Ilkka Rekonen	lupapäällikkö
	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
	Ilkka Laitinen	lupa-arkkitehti
Avanto Arkkitehdit Oy:	Anu Puustinen	
	Ville Hara	
	Noora Lehtinen	
	Veronika Farvozdinova	
	Akane Imai	
WSP Oy:	Harri Haantio	
Studio Terra Oy:	Sarianna Silfverberg	

A-Insinöörit:	Liisa Jäätvuori Hannela Ahvenniemi Anne Haavisto Tuomo Kotialho Katarina Varteva Salla Vuorinen
Helimäki Akustikot /Sitowise Oy:	Santtu Huusko Miikka Valtonen
HOK-Elanto:	Jyrki Karjalainen Martti Seppänen
Livson Group Oy:	Tim Livson Mikko Riistama

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 22. päivänä maaliskuuta 2022.

Merja Häsänen	Johanna Rajala
asemakaava-arkkitehti	aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	24.05.2021
Kaavan nimi	512000 Backaksen elämyskeskus		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	26.05.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	31,8108	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	22,8825
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	8,9283

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

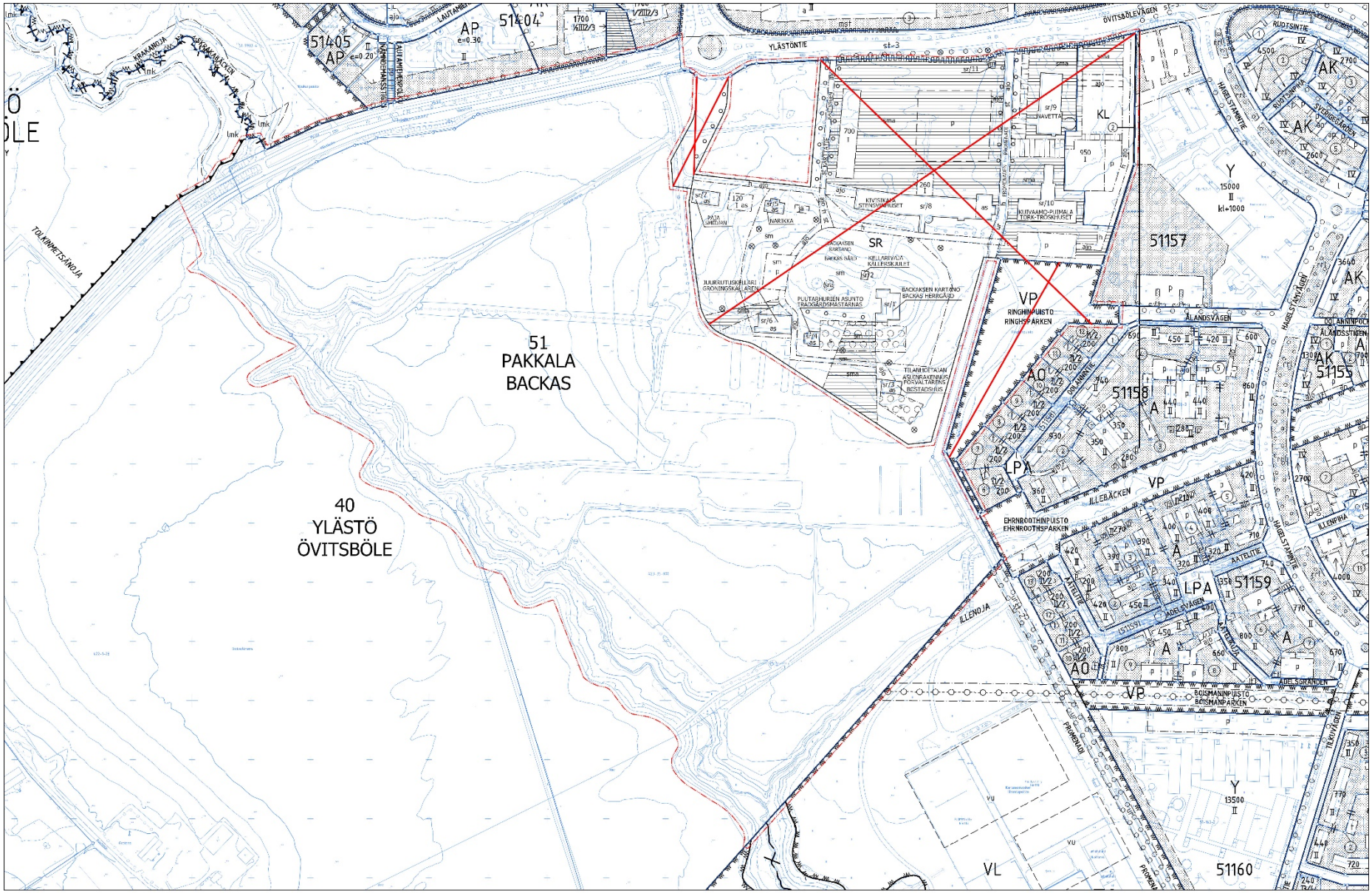
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**31,8108**	**100,0**	**21540**	**0,07**	**22,8819**	**19510**
A yhteensä	1,2358	3,9	9210	0,75	1,2358	9210
P yhteensä	4,5393	14,3	7400	0,16	4,5393	7400
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,6332	2,0	950	0,15	-0,1225	0
T yhteensä						
V yhteensä	13,0840	41,1	0		12,1041	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,9274	6,1	0		1,7092	0
E yhteensä						
S yhteensä	10,3911	32,7	3980	0,04	3,4160	2900
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

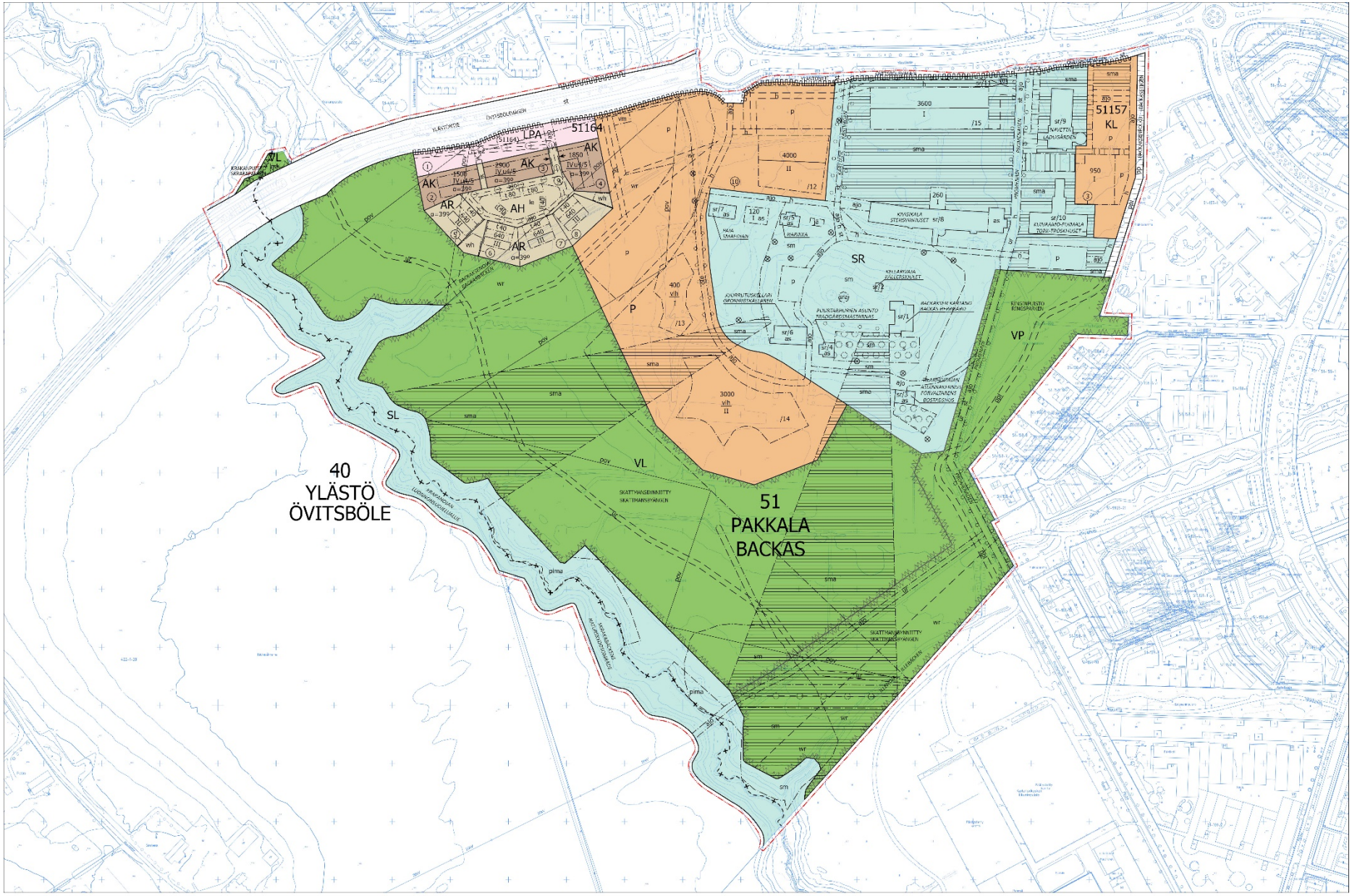
Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**31,8108**	**100,0**	**21540**	**0,07**	**22,8819**	**19510**
A yhteensä	1,2358	3,9	9210	0,75	1,2358	9210
AK	0,4054	32,8	6250	1,54	0,4054	6250
AR	0,4627	37,4	2720	0,59	0,4627	2720
AH	0,3677	29,8	240	0,07	0,3677	240
P yhteensä	4,5393	14,3	7400	0,16	4,5393	7400
P	4,5393	100,0	7400	0,16	4,5393	7400
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,6332	2,0	950	0,15	-0,1225	0
KL	0,6332	100,0	950	0,15	-0,1225	0
T yhteensä						
V yhteensä	13,0840	41,1	0		12,1041	0
VP	3,5403	27,1	0		2,5604	0
VL	9,5437	72,9	0		9,5437	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,9274	6,1	0		1,7092	0
Kadut	1,4757	76,6	0		1,2575	0
Kev.liik.kadut	0,1279	6,6	0		0,1279	0
LPA	0,3238	16,8	0		0,3238	0
E yhteensä						
S yhteensä	10,3911	32,7	3980	0,04	3,4160	2900
SL	3,4893	33,6	0		3,4893	0
SR	6,9018	66,4	3980	0,06	-0,0733	2900
M yhteensä						
W yhteensä						

POISTETTAVAT MERKINNÄT

1:2000 0 50 100 200 m

ASEMAKAAVA-JA ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS

1:2000

0 50 100 200 m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
512000	22.3.2022

Vantaan kaupunki

BACKAKSEN ELÄMYSKESKUS

Asemakaava

Kaupunginosa 51, Pakkala

Kortteli 51164, katu-, virkistys- ja suojelualueet.

Kaupunginosa 40, Ylästö

Suojelualue.

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 51, Pakkala

Kortteli 51157, katu-, virkistys- ja suojelualueet.

Tonttijako

Kortteli 51164.

Tonttijaon muutos

Kortteli 51157.

1:2000

Vanda stad

BACKAS UPPLEVELSECENTRUM

Detaljplan

Stadsdel 51, Backas

Kvarteret 51164, gatu-, rekreations- och skyddsområden.

Stadsdel 40, Övitsböle

Skyddsområde.

Detaljplaneändring

Stadsdel 51, Backas

Kvarteret 51157, gatu-, rekreations- och skyddsområden.

Tomtindelning

Kvarteret 51164.

Ändring av tomtindelning

Kvarteret 51157.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Asuinkerrostalojen korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, muotojen ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Korttelin 51164 asuinrakentamista ei saa ryhtyä toteuttamaan ennen kuin korttelista 51164 palvelurakennusten korttelialueelta tai rakennussuojelualueelta on huvi- ja/tai tapahtumapalveluiden uudisrakennuksia aloitettu rakentamaan vähintään 3 000 k-m² laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty.

Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Rakennusoikeus.

Ullakolle saa rakentaa asuintiloja.

Maantasokerrokseen saa sijoittaa asukkaiden työtiloja.

Yhteistiloja ja ulkoiluvälinevarastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi. Yhteistiloja saa käyttää asukkaiden työtiloina.

Irtaimistovarastot saa sijoittaa asunnon yhteyteen rakennusoikeuden lisäksi.

Asuinrakennuksen porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi palotilanteessa poistumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet för flervåningshus ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård. Material, former och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

Bostadsbyggandet i kvarteret 51164 får inte inledas innan byggandet av nybyggnader för nöjes- och/eller evenemangstjänster har inletts i kvartersområdet för servicebyggnader i kvarteret 51164 eller i byggnadsskyddsområdet i en storlek av minst 3 000 m²-vy, så att åtminstone byggnadernas grunder har anlagts.

Alla byggnader och övriga arrangemang i kvarteret ska bilda en harmonisk arkitektonisk helhet.

Byggrätt.

Bostadsutrymmen får byggas på vinden.

I markplansvåningen får arbetsutrymmen för de boende placeras.

Gemensamma utrymmen och förråd för friluftsutrustning får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen. De gemensamma utrymmena får användas som arbetsutrymmen för de boende.

Förråd för lös egendom får placeras i anslutning till bostäderna utöver byggrätten.

En del som överskrider 15 m²-vy i bostadshusets trapphus får byggas på varje våning utöver den våningsyta som anges i detaljplanen.

Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som fungera som utgång i händelse av brand byggas det egentliga trapphuset.

Tekniset tilat saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.

Tonttien 2 – 4 väestönsuojatilat ja tekniset tilat saa rakentaa yhteisiksi AK-korttelialueella.

Asukkaita palvelevat yhteistilat ja polkupyörävarastot saa rakentaa yhteisiksi koko korttelissa ja niitä saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Maaperä

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1,8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Melu

Melutaso 55 dB ei saa päivällä ylittyä oleskeluparvekkeilla.

Rakennusvaihekohtaisesti tulee huolehtia siitä, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät.

Hiilineutraalisuus

Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.

Autokannan sähköistymisen vaatimukset tulee huomioida rakennushankkeen suunnitelmissa mm. lataustarpeen ja sen arvioidun kehittymisen osalta. Rakennuslupavaiheessa tulee esittää ratkaisun perustelut.

Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.

Rakennukset

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja poikkeuksellisia.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee integroida rakennuksen arkkitehtuuriin.

Rakennusten perustukset ja kuivatusrakenteet saavat ulottua AH-korttelialueelle.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen ja/tai LPA-alueelle joko sääsuojattuun tilaan tai maanalaisina säiliöinä ympäristöönsä sopeuttaen.

Katto ja julkisivut

Kattomuodon tulee olla harjakatto.

Kattomateriaalin ja -värin tulee olla punatiilen väristä tiiltä tai tummanharmaata, konesaumattua peltiä.

Rakennuksen pitkille sivuille tulee rakentaa kattolyhtyjä, joiden ulkomitoista leveys on enintään 3 m, korkeus enintään 3 m ja etäisyys toisiinsa ei saa alittaa 3 m. Kattolyhdyissä ei saa olla näkyvää harjakattoa, vaan kattokallistuksen tulee olla eteen tai sivulle.

Julkisivujen tulee olla pystylaudoitettua puuta tai puhtaaksimuurattua tiiltä maantasokerrosta lukuun ottamatta.

Rakennuksen julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja.

Asuinkerrostalojen julkisivujen värisävyn tulee vaihdella lamelleittain, mutta sävyjen tulee olla keskenään yhteensopivia. Värivariaatioiden tulee olla maanläheisistä harmaan sävyistä punatiilen sävyihin.

Tekniska utrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas.

Skyddsrum och tekniska utrymmen för tomterna 2–4 får byggas så att de är gemensamma i kvartersområde AK.

Gemensamma utrymmen och cykelförråd som betjänar de boende får byggas så att de är gemensamma i hela kvarteret och de får placeras i kvartersområde AH.

Markens beskaffenhet

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Buller

Bullernivån 55 dB får inte överskridas dagtid på balkongerna.

Vid varje byggfas ska man se till att byggbestämmelsesamlingens krav om byggnadernas ljudmiljö uppfylls.

Klimatneutralitet

För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.

Kraven i samband med elektrifieringen av bilparken ska beaktas i byggprojektets planer bl.a. med tanke på laddningsbehovet och dess uppskattade utveckling. I bygglovsfasen ska lösningens grunder presenteras.

Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.

Byggnader

Byggnaderna ska hålla hög kvalitet och vara exceptionella till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Trapphusen ska ha dagsljusintag.

Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anordningar ska integreras i byggnadens arkitektur.

Byggnadernas grunder och dräneringskonstruktioner får skjuta ut i kvartersområde AH.

Soprum ska placeras i en byggnad och/eller i LPA-området antingen i ett väderskyddat utrymme eller som underjordiska cisterner så att de är anpassade till sin omgivning.

Tak och fasader

Takformen ska vara sadeltak.

Takmaterial och -färg ska bestå av rödtegelfärgat tegel eller mörkgrå maskinfalsad plåt.

På byggnadens långsidor ska takkupor byggas, vars yttermått är en bredd på högst 3 m, höjd högst 3 m och avståndet mellan dem får inte underskrida 3 m. Takkuporna får inte ha ett synligt sadeltak, utan taket ska luta framåt eller åt sidan.

Fasaderna ska bestå av stående brädfodring eller renmurat tegel med undantag av markplansvåningen.

I byggnadens fasader är synliga elementfogar inte tillåtna.

Färgnyansen i flervåningshusens fasader ska variera lamellvis, men nyanserna ska vara i harmoni med varandra. Färgerna ska variera mellan jordnära grå nyanser till rödtegelnyanser.

Julkisivut saavat poiketa maantasokerroksessa julkisivukäsittelyltään tai -materiaaliltaan muista kerroksista, olla muita kerroksia tummempia ja olla tiiltä, luonnonkiveä tai pystyuritettua betonia. Maantasokerroksen julkisivu voi olla käsitelty yhtenäisesti kaikissa taloissa.

Ikkuna-aukkojen ja ikkunaovien tulee olla pystysuuntaisia. Maantasokerroksen yleisten tilojen ikkunat voivat olla isoja. Ikkunat ja ikkunaovet tulee toteuttaa pystysuorissa riveissä. Parvekkeiden sijoittelussa tulee olla vaihtelua siten, että kaikki parvekkeet eivät ole pystysuunnassa kohdakkain.

Piharakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin.

Parvekkeet ja ulokkeet

Jokaisessa asunnossa tulee olla parveke, viherhuone tai terassi.

Rakennusrungosta ulkonevat parvekkeet tulee tehdä pinnakaiteellisina ja keveän vaikutelman antavina.

Maahan ulottuvia, rakennuksen rungon ulkopuolella olevia parvekkeen kannattajia ei sallita.

Ylästöntien puoleisiin julkisivuihin saa sijoittaa vain ranskalaisia parvekkeita tai sisäänvedettyjä lasitettuja parvekkeita.

Pihat

Korttelin ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

AK- ja AH-korttelialueiden yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1.

Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue tulee sijoittaa AH-korttelialueelle.

Korttelin piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja istutuksilla.

Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla.

Hulevedet

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Polkupyöräpaikat

Asunnot vähintään 2 pp /asunto

Polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Autopaikat

Asunnot 1 ap /100 k-m², kuitenkin vähintään 2 ap/3 asuntoa.

Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintialueelle.

På markplansvåningen får fasaderna avvika från de övriga våningarna till fasadbehandlingen eller -materialet, vara mörkare eller bestå av tegel, natursten eller lodrätt spårad betong. Markplansvåningens fasad kan vara likadant behandlad i alla hus.

Fönsteröppningar och fönsterdörrar ska vara placerade i höjdled. Fönstren i de allmänna utrymmena på markplansvåningen kan vara stora. Fönster och fönsterdörrar ska placeras i vertikala rader. Placeringen av balkonger ska variera så att inte alla balkonger står mittemot varandra i lodrät riktning.

Gårdens konstruktioner ska passa ihop med bostadshusens arkitektur.

Balkonger och utskjutande partier

Varje bostad ska ha en balkong, ett grönrum eller en terrass.

Balkonger som skjuter ut från byggnadsstommen ska förses med spjälräcken och ge ett lätt intryck.

Balkongstöttor som når ända ner till marken och ligger utanför byggnadsstommen är inte tillåtna.

Endast franska balkonger eller indragna inglasade balkonger får placeras på fasaderna mot Övitsbölevägen.

Gårdar

I anslutning till kvarterets första bygglov ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Den gemensamma gröneffektiviteten i kvartersområdena AK och AH ska ha ett målsättningstal på minst 1,1.

Kvarterets gemensamma lek- och vistelseområde ska placeras i kvartersområde AH.

Kvarterets gårdsområden ska delas upp med olika ytbeläggningar och planteringar.

Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Bostadsgårdarna får avgränsas med häckar som kan klippas.

Kvarterets utkant får endast avgränsas med en lågvuxen häck mot närrekreationsområdet.

Dagvatten

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen samt också i kvartersområde AH.

Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

Cykelplatser

Bostäder minst 2 cp/ bostad

Av cykelplatserna ska minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.

Cykelplatser får placeras i kvartersområdet AH.

Bilplatser

Bostäder 1 bp/100 m²-vy, dock minst 2 bp/3 bostäder.

Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när parkeringen koncentreras till omarkerade platser på parkeringsområdet.

Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka /1 500 k-m², sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m² porraskäytävien läheisyyteen.

Asuntojen autopaikat ja vieraspaikat tulee sijoittaa LPA-alueelle.

Asuintontteja palvelevaa, lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten saa sijoittaa 2 ap asuintalojen sisäänkäyntien läheisyyteen.

Varastot, viherhuoneet ja yhteistilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Utöver normen ska 1 bp / 1 500 m²-vy anvisas för gästparkering samt 1 bp / 5 000 m²-vy i närheten av trapphusen för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Bostädernas bilplatser och gästplatser ska placeras i LPA-området.

För kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering som betjänar bostadstomterna får 2 bp placeras i närheten av bostadshusens entréer.

Förråd, grönrum och gemensamma utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

AR

Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartano-alueen visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, muotojen ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Korttelin 51164 asuinrakentamista ei saa ryhtyä toteuttamaan ennen kuin korttelista 51164 palvelurakennusten korttelialueelta tai rakennussuojelualueelta on huvi- ja/tai tapahtumapalveluiden uudisrakennuksia aloitettu rakentamaan vähintään 3 000 k-m² laajuudelta siten, että vähintään niiden perustukset on tehty.

Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Rakennusoikeus.

Irtaimistovarastot saa sijoittaa asunnon yhteyteen rakennusoikeuden lisäksi.

Tekniset tilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.

Asukkaita palvelevat yhteistilat ja polkupyörävarastot saa rakentaa yhteisiksi koko korttelissa ja niitä saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Maaperä

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1,8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Melu

Rakennusvaihekohtaisesti tulee huolehtia siitä, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät.

Hiilineutraalisuus

Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.

Autokannan sähköistymisen vaatimukset tulee huomioida rakennushankkeen suunnitelmissa mm. latausta rpeen ja sen arvioidun kehittymisen osalta. Rakennuslupavaiheessa tulee esittää ratkaisun perustelut.

Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.

Rakennukset

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja poikkeuksellisia.

Kvartersområde för radhus och andra kopplade bostadshus.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet för radhus och andra kopplade bostadshus ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård. Material, former och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

Bostadsbyggandet i kvarteret 51164 får inte inledas innan byggandet av nybyggnader för nöjes- och/eller evenemangstjänster har inletts i kvartersområdet för servicebyggnader i kvarteret 51164 eller i byggnadsskyddsområdet i en storlek av minst 3 000 m²-vy, så att åtminstone byggnadernas grunder har anlagts.

Alla byggnader och övriga arrangemang i kvarteret ska bilda en harmonisk arkitektonisk helhet.

Byggrätt.

Förråd för lös egendom får placeras i anslutning till bostäderna utöver byggrätten.

Tekniska utrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som angetts i detaljplanen får grönrum byggas.

Gemensamma utrymmen och cykelförråd som betjänar de boende får byggas så att de är gemensamma i hela kvarteret och de får placeras i kvartersområde AH.

Markens beskaffenhet

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Buller

Vid varje byggfas ska man se till att byggbestämmelsesamlingens krav om byggnadernas ljudmiljö uppfylls.

Klimatneutralitet

För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.

Kraven i samband med elektrifieringen av bilparken ska beaktas i byggprojektets planer bl.a. med tanke på laddningsbehovet och dess uppskattade utveckling. I bygglovsfasen ska lösningens grunder presenteras.

Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.

Byggnader

Byggnaderna ska hålla hög kvalitet och vara exceptionella till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee integroida rakennuksen arkkitehtuuriin.

Rakennusten perustukset ja kuivatusrakenteet saavat ulottua AH-korttelialueelle.

Jätetilat tulee sijoittaa rakennukseen ja/tai LPA-alueelle joko sääsuojattuun tilaan tai maanalaisina säiliöinä ympäristöönsä sopeuttaen.

Katto ja julkisivut

Kattomuodon tulee olla harjakatto.

Kattomateriaalin ja -värin tulee olla punatiilen väristä tiiltä tai tummanharmaata, konesaumattua peltiä.

Rakennuksen pitkille sivuille tulee rakentaa kattolyhtyjä, joiden ulkomitoista leveys on enintään 2,6 m, korkeus enintään 1,7 m julkisivun ja katon leikkauslinjan yläpuolella ja etäisyys toisiinsa ei saa alittaa 2,5 m. Kattolyhdyissä ei saa olla näkyvää harjakattoa, vaan kattokallistuksen tulee olla eteen tai sivulle.

Julkisivujen tulee olla pystylaudoitettua puuta tai puhtaaksi muurattua tiiltä. Julkisivujen materiaalin ja värisävyn tulee olla kaikissa asuinrakennuksissa sama.

Rakennuksen julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja.

Asuinrakennuksen ylin kerros tulee käsitellä julkisivussa ullakkomaisesti.

Ikkuna-aukkojen ja ikkunaovien tulee olla pystysuuntaisia. Ikkunat ja ikkunaovet tulee toteuttaa pystysuorissa riveissä.

Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin.

Piharakennuksissa tulee suosia kasvikattoja.

Parvekkeet ja ulokkeet

Jokaisella asunnolla tulee asuntopihan lisäksi olla parveke, viherhuone tai terassi.

Viherhuoneita saa sijoittaa vain maantasokerroksiin.

Rakennusrungosta ulkonevat parvekkeet tulee tehdä pinnakaiteellisina ja keveän vaikutelman antavina.

Parvekkeiden rakentaminen ylimmän kerroksen pitkillä julkisivuilla on sallittu vain ranskalaisina parvekkeina tai julkisivupinnasta sisäänvedettyinä.

Maahan ulottuvia, rakennuksen rungon ulkopuolella olevia parvekkeen kannattajia ei sallita.

Pihat

Korttelin ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

AR-korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1.

Korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue tulee sijoittaa AH-korttelialueelle.

Rakentamattomat tontin osat tulee istuttaa.

Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Asuntokohtaisten terassien välissä saa olla enintään 4 m pitkä puurakenteinen aita. Muutoin asuntopihat saa rajata leikattavin pensasaidoin.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla.

Hulevedet

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta ja myös AH-korttelialueella.

Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anordningar ska integreras i byggnadens arkitektur.

Byggnadernas grunder och dräneringskonstruktioner får skjuta ut i kvartersområde AH.

Soprum ska placeras i en byggnad och/eller i LPA-området antingen i ett väderskyddat utrymme eller som underjordiska cisterner så att de är anpassade till sin omgivning.

Tak och fasader

Takformen ska vara sadeltak.

Takmaterial och -färg ska bestå av rödtegelfärgat tegel eller mörkgrå maskinfalsad plåt.

På byggnadens långsidor ska takkupor byggas, av vars yttermått en bredd på högst 2,6 m, en höjd på högst 1,7 m ligger ovanför fasadens och takets skärningslinje och avståndet mellan dem får inte underskrida 2,5 m. Takkuporna får inte ha ett synligt sadeltak, utan taket ska luta framåt eller åt sidan.

Fasaderna ska bestå av stående brädfodring eller renmurat tegel. Fasaderna ska ha samma material och färgnyans i alla bostadshus.

I byggnadens fasader är synliga elementfogar inte tillåtna.

Bostadshusets översta våning ska behandlas i fasaden på ett vindsliknande sätt.

Fönsteröppningar och fönsterdörrar ska vara placerade i höjdled. Fönster och fönsterdörrar ska placeras i vertikala rader.

Gårdsbyggnader och -konstruktioner ska passa ihop med bostadshusens arkitektur.

I gårdsbyggnaderna ska gröntak prioriteras.

Balkonger och utskjutande partier

Varje bostad ska utöver en bostadsgård ha en balkong, ett grönrum eller en terrass.

Grönrum får endast placeras på markplansvåningar.

Balkonger som skjuter ut från byggnadsstommen ska förses med spjälräcken och ge ett lätt intryck.

Byggande av balkonger på översta våningens fasader tillåts endast som franska balkonger eller så att de är indragna från fasadytan.

Balkongstöttor som når ända ner till marken och ligger utanför byggnadsstommen är inte tillåtna.

Gårdar

I anslutning till kvarterets första bygglov ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

Den växtlighet som ska planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Gröneffektiviteten i kvartersområde AR ska ha ett målsättningstal på minst 1,1.

Kvarterets gemensamma lek- och vistelseområde ska placeras i kvartersområde AH.

Obyggda tomtdelar ska förses med planteringar.

Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Mellan de bostadsvisa terrasserna får det finnas ett högst 4 m långt staket av trä. Annars får bostadsgårdarna avgränsas med häckar som kan klippas.

Kvarterets utkant får endast avgränsas med en lågvuxen häck mot närrekreationsområdet.

Dagvatten

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen samt också i kvartersområde AH.

Konstruktionerna för hantering av dagvattnet från byggandet ska vara färdiga innan byggarbetena påbörjas.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

Polkupyöräpaikat

Asunnot vähintään 2 pp /asunto

Polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.

Polkupyöräpaikkoja saa sijoittaa AH-korttelialueelle.

Cykelplatser

Bostäder minst 2 cp/ bostad

Av cykelplatserna ska minst hälften placeras i ett förråd för friluftsutrustning i gårdsnivå.

Cykelplatser får placeras i kvartersområdet AH.

Autopaikat

Asuinpientalot 1,5 ap/ asunto

Normin mukaisesta autopaikkamäärästä saa vähentää 15 %, kun pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintialueelle.

Normin lisäksi tulee osoittaa 1 vieraspaikka /1 500 k-m² sekä lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap /5 000 k-m² sisäänkäyntien läheisyyteen.

Asuntojen autopaikat ja vieraspaikat tulee sijoittaa pääosin LPA-alueelle.

Varastot, viherhuoneet ja yhteistilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Bilplatser

Småhus 1,5 bp/ bostad

Det normenliga antalet bilplatser får minskas med 15 % när parkeringen koncentreras till omarkerade platser på parkeringsområdet.

Utöver normen ska 1 gästplats /1 500 m²-vy samt 1 bp/5 000 m²-vy anvisas i närheten av entréerna för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Bostädernas bilplatser och gästplatser ska huvudsakligen placeras i LPA-området.

Förråd, grönrum och gemensamma utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

AH

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.

Kvartersområde i sambruk som betjänar boendet.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, muotojen ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Korttelin kaikkien rakennusten ja muiden järjestelyjen tulee muodostaa ehjä arkkitehtoninen kokonaisuus.

Korttelialueelle tulee sijoittaa koko korttelin asukkaita palvelevia yhteistiloja sekä korttelin yhteinen leikki- ja oleskelualue.

Korttelialueelle saa sijoittaa korttelin rakennuksia palvelevia energiakaivoja.

Korttelialueelle saa sijoittaa polkupyörävarastoja enintään 160 k-m².

Piharakennusten ja -rakenteiden tulee sopia asuinrakennusten arkkitehtuuriin.

Piha- ja varastorakennuksissa tulee suosia kasvikattoja.

AK- ja AR-korttelialueiden rakennusten perustukset ja kuivatusrakenteet saavat ulottua AH-korttelialueelle.

Varastot ja yhteistilat eivät mitoita auto- eikä polkupyöräpaikkoja.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård. Material, former och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

Alla byggnader och övriga arrangemang i kvarteret ska bilda en harmonisk arkitektonisk helhet.

I kvartersområdet ska det placeras gemensamma utrymmen som betjänar boende i hela kvarteret samt en lek- och vistelseplats som är gemensam för kvarteret.

I kvartersområdet får energibrunnar som betjänar kvarterets byggnader placeras.

I kvartersområdet får högst 160 m²-vy cykelförråd placeras.

Gårdsbyggnader och -konstruktioner ska passa ihop med bostadshusens arkitektur.

I gårds- och förrådsbyggnaderna ska gröntak prioriteras.

Byggnadernas grunder och dräneringskonstruktioner i kvartersområdena AK och AR får skjuta ut i kvartersområde AH.

Förråd och gemensamma utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser.

Maaperä

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1,8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Markens beskaffenhet

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Piha

Korttelin ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Korttelin ulkoreunan saa rajata lähivirkistysaluetta vasten vain matalakasvuisella pensasaidalla.

Korttelialueen piha tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja istutuksilla.

Gården

I anslutning till kvarterets första bygglov ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Kvarterets utkant får endast avgränsas med en lågvuxen häck mot närrekreationsområdet.

Kvarterets gård ska delas upp med olika ytbeläggningar och planteringar.

AK- ja AH-korttelialueiden yhteisen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,1.

Asuintontteja palvelevaa, lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten saa sijoittaa 2 ap asuintalojen sisäänkäyntien läheisyyteen.

Hulevedet

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

AK- ja AR-korttelialueiden hulevesien viivytys voidaan järjestää AH-korttelialueella.

Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Den gemensamma gröneffektiviteten i kvartersområdena AK och AH ska ha ett målsättningstal på minst 1,1.

För kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering som betjänar bostadstomterna får 2 bp placeras i närheten av bostadshusens entréer.

Dagvatten

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Fördröjningen av dagvatten från kvartersområdena AK och AR kan ordnas i kvartersområde AH.

Konstruktionerna för hantering av dagvattnet från byggandet ska vara färdiga innan byggarbetena påbörjas.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

P

Palvelurakennusten korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Palvelurakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, rakenteiden,mainoslaitteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja, muuntamon sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa.

Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.

Muuntamo tulee sopeuttaa osaksi rakennettavaa ympäristöä myös värityksensä ja julkisivumateriaalinsa osalta.

Kvartersområde för servicebyggnader.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Kvartersområdet för servicebyggnader ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård. Material, konstruktioner, reklamanordningar och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

I området är det tillåtet att placera restaurang-, nöjes- och underhållningstjänster, närtjänster, affärs- och kontorslokaler, inkvarteringslokaler, kultur-, utställnings-, undervisnings- och samlingslokaler, arbetslokaler som inte stör miljön, bastuutrymmen, en transformatorstation samt idrotts- och fritidsverksamhet.

Specialaffärer eller stora detaljhandelsenheter som kräver mycket utrymme får inte placeras i området.

Transformatorstationen ska anpassas så att den bildar en del av den miljö som byggs också för färgsättningens och fasadmaterialets del.

Rakennusoikeus.

Toimistotilojen määrä saa yhteensä olla korkeintaan 15 % alueen kokonaiskerrosalasta.

Tekniset tilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Byggrätt.

Det sammanlagda antalet kontorslokaler får utgöra högst 15 % av områdets totala våningsyta.

Tekniska utrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Maaperä

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Markens beskaffenhet

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Melu

Rakennusvaihekohtaisesti tulee huolehtia siitä, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät.

Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.

Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq)päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A).

Buller

Vid varje byggfas ska man se till att byggbestämmelsesamlingens krav om byggnadernas ljudmiljö uppfylls.

Vid arrangemang av musikframträdanden som eventuellt hålls utomhus ska bullerspridningen utredas i förväg och nödvändiga åtgärder ska vidtas för att minska olägenheterna från buller. Utomhuskonserter ska arrangeras, hållas och placeras så att de orsakar så lite bullerolägenheter som möjligt för områdets invånare, skola och daghem.

Bullernivån i affärs- och kontorsrum får inte överskrida riktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) dagtid (kl. 07–22) 45 dB (A).

Hiilineutraalisuus

Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.

Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.

Klimatneutralitet

För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.

Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.

Rakennukset	**Byggnader**
Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia ja poikkeuksellisia.	Byggnaderna ska hålla hög kvalitet och vara exceptionella till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.
Rakennuksen julkisivuissa ei sallita näkyviä elementtisaumoja.	I byggnadens fasader är synliga elementfogar inte tillåtna.
Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut tekniset tilat ja laitteet tulee integroida rakennuksen arkkitehtuuriin.	Ventilationsmaskinrum och övriga tekniska utrymmen och anordningar ska integreras i byggnadens arkitektur.
Lastaus- ja huoltotilat tulee sijoittaa rakennukseen. Ulkovarastointia ei sallita.	Utrymmen för lastning och underhåll ska placeras i en byggnad. Utomhuslagring tillåts inte.
Jätetilat tulee sijoittaa rakennuksiin tai sääsuojatusti aitauksiin.	Soprum ska placeras i byggnader eller väderskyddade inhägnader.
Piharakenteiden tulee sopia päärakennusten arkkitehtuuriin.	Gårdens konstruktioner ska passa ihop med huvudbyggnadernas arkitektur.
Rakennusta nro 12 koskevia määräyksiä:	**Bestämmelser som gäller byggnad nr 12:**
Rakennuksessa tulee olla kolmiharjainen harjakatto. Kattokulmien tulee vaihdella välillä ~ 25° - 60°.	Byggnaden ska ha sadeltak med tre åsar. Takvinklarna ska variera mellan ~ 25° - 60°.
Rakennuksen korkeimman harjan tulee olla harjoista keskimmäinen. Etelä- ja pohjoisjulkisivuilla julkisivun ja katon leikkauspisteen korkeus saa olla enintään 7 m maanpinnasta.	Den mellersta åsen ska vara byggnadens högsta ås. På södra och norra fasaderna får fasadens och takets skärningspunkt ligga högst 7 m från markytan.
Rakennuksen julkisivujen tulee olla joko paikalla muurattua tiiltä, puuta tai corten-teräst. Kattomateriaalin tulee olla tiiltä, konesaumattua peltiä tai corten-teräst. Corten-kattoa tulee käyttää vain corten-julkisivun kanssa. Konesaumattua peltikattoa tulee käyttää vain puujulkisivun kanssa.	Byggnadernas fasader ska bestå av antingen platsmurat tegel, trä eller cortenstål. Takmaterialet ska bestå av tegel, maskinfalsad plåt eller cortenstål. Cortentak ska användas endast med cortenfasader. Maskinfalsat plåttak ska användas endast med trädfasader.
Rakennuksia nro 13 ja 14 koskevia määräyksiä:	**Bestämmelser som gäller byggnaderna nr 13 och 14:**
Rakennuksissa tulee olla muodoltaan kumpuilevat kasvikatot, jotka paikoin ulottuvat maahan asti.	Byggnaderna ska ha gröntak som till sin form är kuperade och som på sina ställen når ända ner till marken.
Rakennuksen nro 13 vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään kartanomäen lakikorkeuden tasolla. Rakennus saa saavuttaa tämän korkeustason vain kerran.	Den högsta höjden hos yttertaket i byggnad nr 13 får högst ligga i nivå med gårdsbackens högsta höjd. Byggnaden får nå denna höjd endast en gång.
Rakennuksen nro 14 vesikaton ylin korkeusasema saa olla enintään rakennuksen nro sr/6, juurrutuskellarin, harjan tasolla. Rakennus saa saavuttaa tämän korkeustason vain kerran.	Den högsta höjden hos yttertaket i byggnad nr 14 får högst ligga i nivå med åsen på byggnad nr sr/6, groningskällaren. Byggnaden får nå denna höjd endast en gång.
Rakennukset tulee tehdä pääosin puurakenteisena.	Byggnaderna ska huvudsakligen byggas av trä.
Pihat	**Gårdar**
Ulkoalueet tulee säilyttää kaikille avoimina.	Utomhusområdena ska bevaras så att de är öppna för allmänheten.
Ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä tulee laatia koko korttelin laajuinen korttelisuunnitelma, joka sisältää piha- ja valaistussuunnitelman ja jota tarvittaessa päivitetään seuraavien rakennuslupien yhteydessä.	I anslutning till det första bygglovet ska det för hela kvarteret utarbetas en kvartersplan som innehåller en plan över gården och belysningen och som vid behov uppdateras i anslutning till följande bygglov.
Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.	Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.
Vanhan, asvaltoidun alueen maisemointi tulee toteuttaa ensimmäisen rakennushankkeen yhteydessä.	Det gamla asfalterade området ska anpassas till landskapet i samband med det första byggprojektet.
Backaksenojan suuntainen ulkoilureitti tulee toteuttaa kaupungin ohjeiden mukaan. Ulkoilureitin tulee olla aina yleisesti käytettävissä.	Friluftsleden som följer Backasbäcken ska anläggas i enlighet med stadens anvisningar. Friluftsleden ska alltid vara allmänt tillgänglig.
Pysäköintialue on sovitettava maastoon maaston muotoja seuraillen ja ilman maisemaa muuttavia, suuria tasauksia ja pengerryksiä.	Parkeringsområdet ska anpassas till terrängen så att det följer terrängens former och utan stora utjämningar eller terrasseringar som förändrar landskapet.
Pysäköintialueen ajoteiden tulee olla kivituhkaa tai vastaavaa puoliläpäisevää pinnoitetta ja pysäköintiruutujen tulee olla nurmikivipintaisia.	Parkeringsområdets körvägar ska bestå av stenmjöl eller motsvarande halvgenomsläpplig beläggning och parkeringsrutorna ska vara gräsarmerade.
Pysäköintialue korttelin länsiosassa tulee istuttaa puutarhamaiseksi kukkivin puin siten, että yhtä puuta kohden on enintään 4,7 autopaikkaa.	Parkeringsområdet i kvarterets västra del ska planteras trädgårdslikt med blommande träd så att det finns högst 4,7 bilplatser för varje träd.
Karttatien länsipuolella olevalle pysäköintialueelle tulee istuttaa kukkivia pienpuita siten, että yhtä puuta kohden on enintään 3,1 autopaikkaa.	På parkeringsområdet väster om Kartvägen ska blommande små träd planteras så att det finns högst 3,1 bilplatser för varje träd.
Puut tulee istuttaa siten, että näkymiä Ylästöntieltä kohti avointa maisemaa säilyy.	Träden ska planteras så att utsikten över det öppna landskapet från Övitsbölevägen bevaras.
Pysäköintialueille istutettavien puiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa infra-RYL:n mukaisilla kasvualustoilla.	Levnadsmöjligheterna hos de träd som planteras på parkeringsområdena ska tryggas med växtunderlag enligt InfraRYL.
Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 1,0.	Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 1,0.
Korttelialuetta ja tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.	Gränserna mellan kvartersområdet och tomterna får inte inhägnas.
Väliaikaiset rakenteet tapahtumien aikana kulkemisen ohjaamiseksi ovat sallittuja.	Temporära konstruktioner för att styra trafiken under evenemang är tillåtna.

Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista.

Hulevedet

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta.

Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten sementumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Polkupyörä- ja autopaikat

Polkupyörä- ja autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Palvelurakennusten korttelialueelle saa sijoittaa myös rakennussuojelualueen autopaikkoja.

Parkeringsområdenas dagvatten ska hanteras med en filtrerande metod eller en oljeavskiljare innan de leds vidare.

Dagvatten

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen.

Konstruktionerna för hantering av dagvattnet från byggandet ska vara färdiga innan byggarbetena påbörjas.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

Cykel- och bilplatser

Behovet av cykel- och bilplatser fastställs i samband med bygglovet.

I kvartersområdet för servicebyggnader får också byggnadsskyddsområdets bilplatser placeras.

KL

Liikerakennusten korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Liikerakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Alueelle saa rakentaa rakennussuojelualuetta palvelevia tiloja.

Tekniset- ja huoltotilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Ulkovarastointia ei sallita.

Rakennukset

Liiketilojen tulee avautua länteen.

Rakennuksen julkisivujen tulee olla joko punatiiltä tai punamullattua puuta.

Kattomateriaalin tulee olla punatiiltä.

Kattomuodon tulee olla harja- tai aumakatto avoräystäin.

Lastaus-, jäte- ja huoltotilat tulee sijoittaa rakennukseen.

Maaperä

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Pihat

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Pysäköintialue tulee rajata ja jakaa osiin matalin pensasistutuksin.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9.

Polkupyörä- ja autopaikat

Polkupyörä- ja autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Kvartersområde för affärsbyggnader.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet för affärsbyggnader ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård. Material, reklamkonstruktioner och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

I området får det byggas utrymmen som betjänar byggnadsskyddsområdet.

Tekniska utrymmen och serviceutrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i planen.

Utomhuslagring tillåts inte.

Byggnader

Affärslokalerna ska öppna sig västerut.

Byggnadens fasader ska bestå av antingen rödtegel eller rödmyllat trä.

Takmaterialet ska bestå av rödtegel.

Takformen ska vara sadel- eller valmtak med öppen takfot.

Utrymmen för lastning, avfall och underhåll ska placeras i byggnaden.

Markens beskaffenhet

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Gårdar

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Parkeringsområdet ska avgränsas och delas in i delar med låga buskplanteringar.

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 0,9.

Cykel- och bilplatser

Behovet av cykel- och bilplatser fastställs i samband med bygglovet.

VP

Puisto.

Alue valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Alueella käytettävien materiaalien, rakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Puisto liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen.

Alue säilytetään pääosin avoimena maisemana.

Park.

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Den växtlighet som ska planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Material, konstruktioner och belysning som används i området ska passa in i miljön.

Parken ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård.

Området bevaras huvudsakligen som ett öppet landskap.

Pyöräilyn laatukäytävän, baanan, tulee olla kovapintainen ja tasainen.

Muut kulkureitit tulee tehdä pääosin kivituhka- tai sorapintaisina.

Ennen siltojen, ulkoilureittien ja pyöräilyn laatukäytävän rakentamista tulee selvittää maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1,8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Kvalitetskorridoren för cykeltrafik, banan, ska ha en hård yta och den ska vara jämn.

Övriga färdvägar ska anläggas så att de huvudsakligen är belagda med stenmjöl eller grus.

Innan broar, friluftsleder och en kvalitetskorridor för cykeltrafik byggs ska markens stabilitet undersökas och beaktas.

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

VL

Lähivirkistysalue.

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Lähivirkistysalue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Alueella käytettävien rakenteiden, materiaalien ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Maanomistajan tai -haltijan tulee toteuttaa lähivirkistysalue kaupungin hyväksymän puistosuunnitelman mukaisena.

Krakanojan ja Backaksenojan suuntaiset ulkoilureitit tulee toteuttaa ja pitää kunnossa kaupungin ohjeiden mukaan. Krakanojan suuntainen ulkoilureitti tulee toteuttaa 4,5 m leveänä ja kivituhkapintaisena. Ulkoilureittien tulee olla aina yleisesti käytettävissä.

Muut kulkureitit tulee tehdä pääosin kivituhka- tai sorapintaisina.

Alue säilytetään pääosin avoimena maisemana.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja.

Backaksen kartanon ympäristö on arvokasta peltolinnustoaluetta. Alueella tulee säilyttää tai istuttaa puuryhmiä tukemaan linnuston elinolosuhteita. Mikäli alueella on tarpeen kaataa puita, ei puidenkaatoja saa tehdä lintujen pesimäaikaan 1.4. - 31.7.

Avoimena säilytettävät alueet tulee pääosin toteuttaa kasvillisuudeltaan luonnonmukaisina niittyinä sekä maisemapeltoina ja muina viljelyalueina. Alueella tulee välttää nurmikoiden perustamista.

Alueelle ei saa pystyttää aitoja. Väliaikaiset rakenteet tapahtumien aikana kulkemisen ohjaamiseksi ovat sallittuja.

Ennen Backaksenojan siirtämistä tulee selvittää siirron vaikutusalueella maaperän stabiliteetti ja ottaa se huomioon.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Rakennettaessa alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1,8 Krakanojan ja/tai Backaksenojan suhteen tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Område för närrekreation.

Området är en bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Närrekreationsområdet ingår i herrgårdsområdets funktionella och visuella helhet vid Backas gård. Konstruktioner, material och belysning som används i området ska passa in i miljön.

Markägaren eller -innehavaren ska anlägga ett närrekreationsområde enligt en parkplan som godkänts av staden.

Friluftslederna som följer Skrakabäcken och Backasbäcken ska anläggas och underhållas enligt stadens anvisningar. Friluftsleden som följer Skrakabäcken ska anläggas med en bredd av 4,5 m och med en beläggning av stenmjöl. Friluftslederna ska alltid vara allmänt tillgängliga.

Övriga färdvägar ska anläggas så att de huvudsakligen är belagda med stenmjöl eller grus.

Området bevaras huvudsakligen som ett öppet landskap.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att den passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.

Omgivningen runt Backas gård är ett värdefullt fältfågelområde. Trädgrupper ska bevaras eller planteras i området för att stödja fågelbeståndets levnadsförhållanden. Om träd behöver fällas i området får avverkning inte göras under fåglarnas häckningstid 1.4–31.7.

Områden som ska bevaras öppna ska huvudsakligen förverkligas med en växtlighet bestående av ängar i naturtillstånd samt landskapsåkrar och andra odlingsområden. I området ska man undvika att anlägga gräsmattor.

Staket får inte uppföras i området. Temporära konstruktioner för att styra trafiken under evenemang är tillåtna.

Innan Backasbäcken flyttas ska markens stabilitet undersökas och beaktas i det område som påverkas av flytten.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Vid byggande i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1,8 i förhållande till Skrakabäcken och/eller Backasbäcken ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

LPA

Autopaikkojen korttelialue

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Autopaikkojen korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen visuaaliseen kokonaisuuteen.

Korttelialueella käytettävien materiaalien, rakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.

Alueella ei saa tehdä maisemaa muuttavia, suuria tasauksia ja pengerryksiä.

Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa eikä se estä näkymiä Ylästöntien suunnasta peltoalueille.

Alueelle tulee istuttaa vähintään 20 puuta, joista osa sijoittuu autopaikkojen väliin siten, että puiden välissä on enintään 10 autoa.

Istutettavien puiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa infraRYL:n mukaisilla kasvualustoilla.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla 0,9.

Alueelle saa sijoittaa AK- ja AR-korttelialueiden jätetiloja joko sääsuojattuun tilaan tai maanalaisina säiliöinä ympäristöönsä sopeuttaen.

Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää pääasiassa vain ajoreiteillä.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla. Hulevesien hallinta voidaan järjestää tonttijaosta riippumatta.

Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten sementumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Kvartersområde för bilplatser

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Kvartersområdet för bilplatser ingår i herrgårdsområdets visuella helhet vid Backas gård.

Material, konstruktioner och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

I området är det inte tillåtet att göra stora utjämningar eller terrasseringar som förändrar landskapet.

Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön och att den inte blockerar utsikten över åkerområdena från Övitsbölevägen.

I området ska minst 20 träd planteras, varav en del placeras mellan bilplatserna så att det är högst 10 bilar mellan träden.

Levnadsmöjligheterna hos de träd som planteras ska tryggas med tillräckliga växtunderlag enligt InfraRYL.

Målsättningstalet för tomtens gröneffektivitet ska vara 0,9.

I området får soprum för kvartersområdena AK och AR placeras antingen i ett väderskyddat utrymme eller som underjordiska cisterner så att de är anpassade till sin omgivning.

Beläggning som inte släpper igenom vatten får huvudsakligen endast användas på körvägar.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

Parkeringsområdenas dagvatten ska hanteras med en filtrerande metod eller en oljeavskiljare innan de leds vidare.

I kvartersområdet ska dagvattnet fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvattnet under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden. Dagvattenhanteringen kan ordnas oberoende av tomtindelningen.

Konstruktionerna för hantering av dagvattnet från byggandet ska vara färdiga innan byggarbetena påbörjas.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggarbetsplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

SL

Luonnonsuojelualue.

Alue rauhoitetaan luonnonsuojelulain 24 §:n perusteella.

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Jos ulkoilureitti, polku tai silta rakennetaan alueelle, missä maaperän stabiliteetti on pienempi kuin F=1.5, tulee tehdä stabiliteettitarkasteluja ja mahdollisesti pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Krakanojan vedenlaadun heikentymistä, kuten sementumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaiden on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Naturskyddsområde.

Området skyddas med stöd av 24 § i naturvårdslagen.

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Om en friluftsled, stig eller bro byggs i ett område där markens stabilitet är mindre än F=1.5 ska man utföra stabilitetsundersökningar och eventuella markförstärkningsåtgärder.

Byggandet ska utföras så att det inte försämrar Skrakabäckens vattenkvalitet, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggarbetsplatserna ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.

SR

Rakennussuojelualue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Kartanoalueen kaikki rakennukset ja historiallinen puisto muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, jossa rakennussuojelu ja ympäristön suojelu nivoutuvat toisiinsa. Alueen käytön pitää sopeutua historialliseen kartanomiljööseen.

Byggnadsskyddsområde.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Alla byggnader i herrgårdsområdet och den historiska parken bildar en funktionell helhet, där byggnadsskyddet och miljöskyddet knyts samman. Områdets användning ska anpassa sig efter den historiska herrgårdsmiljön.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely-, opetus- ja kokoontumistiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, saunatiloja, asuntoja, varastoja, autonsäilytystiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa.	I området är det tillåtet att placera restaurang-, nöjes- och underhållningstjänster, närtjänster, affärs- och kontorslokaler, inkvarteringslokaler, kultur-, utställnings-, undervisnings- och samlingslokaler, arbetslokaler som inte stör miljön, bastuutrymmen, bostäder, förråd, bilförvaringsutrymmen samt idrotts- och fritidsverksamhet.
Asumista saa sijoittaa asemakaavakartalla as-merkinnällä osoitettuihin rakennuksiin.	Boende får förlaggas till byggnader som anvisats med beteckningen as på detaljplanekartan.
Merkinnällä sr/8 osoitettuun rakennukseen saa sijoittaa asuntoja vain rakennuksen itäpäätyyn tiloihin, jotka ovat olleet aiemmin asuinkäytössä.	I byggnaden som anvisats med beteckningen sr/8 får bostäder endast placeras i lokaler i byggnadens östra gavel, vilka tidigare använts för boende.
Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.	Specialaffärer eller stora detaljhandelsenheter som kräver mycket utrymme får inte placeras i området.
Jätetilat tulee sijoittaa rakennuksiin tai sääsuojatusti aitauksiin.	Soprum ska placeras i byggnader eller väderskyddade inhägnader.
Alueella käytettävien materiaalien, mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia.	Material, reklamkonstruktioner och belysning som används i området ska passa in i miljön.
Suojeltavien rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.	För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder i de skyddade byggnaderna ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.
Uusittaessa suojeltavien rakennusten täydentäviä rakennusosia, kuten ikkunoita tai ovia, tulee ne sopeuttaa rakennuksen alkuperäiseen ilmeeseen. Rakennuksen korjaus-, muutos- ja lisärakennustoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.	När de skyddade byggnadernas kompletterande byggnadsdelar förnyas, som fönster eller dörrar, ska de anpassas till byggnadens ursprungliga utseende. För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder i en byggnad ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.
Ennen vanhoissa rakennuksissa tehtäviä muutostöitä tulee selvittää lepakoiden esiintyvyys. Mikäli rakennuksissa todetaan lepakoiden levähdys- tai lisääntymispaikkoja, on oltava yhteydessä alueelliseen luonnonsuojeluviranomaiseen jatkosuunnitteluohjeiden saamiseksi.	Innan det görs ändringsarbeten i gamla byggnader ska förekomsten av fladdermöss utredas. Ifall det i byggnaderna konstateras rast- och förökningsplatser för fladdermöss ska den regionala naturskyddsmyndigheten kontaktas för anvisningar om fortsatt planering.
Pohjavesiolosuhteet pitää ottaa huomioon suunnittelussa ja etenkin mahdollisten maanalaisten rakenteiden suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.	Grundvattenförhållandena ska beaktas i planeringen och i synnerhet vid planering och byggande av eventuella underjordiska konstruktioner.
Suojeltavaa rakennusta 1 (BACKAKSEN KARTANO) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **1 (BACKAS HERRGÅRD)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla. Rakennuksen vanhat tulisijat tulee säilyttää.	Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen. Byggnadens gamla eldstäder ska bevaras.
Suojeltavaa rakennusta 2 (KELLARIVAJA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **2 (KÄLLARSKJULET)**:
Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennuksen osa. Rakennuksen kivikellaria ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen.	En historiskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnadsdel. Byggnadens stenkällare får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten utföras som riskerar bevarandet av de värden som nämns ovan.
Suojeltavaa rakennusta 3 (TILANHOITAJAN ASUINRAKENNUS) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **3 (FÖRVALTARENS BOSTADSHUS)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla. Rakennuksen vanhat tulisijat tulee säilyttää.	Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen. Byggnadens gamla eldstäder ska bevaras.
Suojeltavaa rakennusta 4 (PUUTARHURIEN ASUNTO) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **4 (TRÄDGÅRDSMÄSTARNAS BOSTAD)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen kivisokkeli, hirsirunko ja rakennuksen ulkomuoto tulee säilyttää tai tehdä alkuperäisen kaltaiseksi.	Byggnadens stensockel, timmerstomme och byggnadens utseende ska bevaras eller återställas till ursprunget.
Suojeltavaa rakennusta 5 (NARIKKA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **5 (NARIKKA)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen kivisokkeli säilytetään, hirsirunko ja rakennuksen ulkomuoto tulee säilyttää tai tehdä alkuperäisen kaltaiseksi.	Byggnadens stensockel bevaras, timmerstommen och byggnadens utseende ska bevaras eller återställas till ursprunget.

Suojeltavaa rakennusta 6 (JUURRUTUSKELLARI) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **6 (GRONINGSKÄLLAREN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto, kivisokkeli, vellikello ja lastauslaituri suojellaan. Julkisivujen värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti.	Byggnadens utseende, stensockel, vällingklocka och lastkaj skyddas. Fasadernas färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.
Suojeltavaa rakennusta 7 (PAJA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **7 (SMEDJAN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto ja ominaispiirteet suojellaan.	Byggnadens utseende och kännetecknande drag skyddas.
Rakennuksen ulkoseinien saastuneisuus tulee tutkia ennen korjaus- ja muutostoimenpiteitä.	Före reparations- och ändringsåtgärder ska föroreningsgraden i byggnadens ytterväggar undersökas.
Suojeltavaa rakennusta 8 (KIVISIKALA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **8 (STENSVINHUSET)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto, vesikatto, seinät ja aukotus suojellaan.	Byggnadens utseende, yttertak, väggar och öppningar skyddas.
Rakennuksen lautaverhoillun, ulkonevan rakennusosan osalta sokkelin kivet tulee säilyttää. Puurakenteisen osan voi korvata uudisosalla.	I fråga om byggnadens brädbeklädda, utskjutande byggnadsdel ska sockelstenarna bevaras. Trädelen kan ersättas med en ny del.
Suojeltavaa rakennusta 9 (NAVETTA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **9 (LADUGÅRDEN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad.
Rakennuksen selkeä ulkomuoto, vesikatto, vellikello sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla.	Byggnadens entydiga utseende, yttertak, vällingklockan samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen.
Suojeltavaa rakennusta 10 (KUIVAAMO-PUIMALA) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **10 (TORK-TRÖSKHUSET)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad.
Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti.	Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.
Suojeltavaa rakennusta 11 (MUUNTAJARAKENNUS) koskevia määräyksiä:	Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden **11 (TRANSFORMATORBYGGNADEN)**:
Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.	En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på områdeshelheten betydelsefull byggnad.
Rakennuksen ulkomuoto, vesikatto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti.	Byggnadens utseende, yttertak samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.
Uudisrakennukset	**Nybyggnader**
Uudisrakennusten tulee tyyliltään sopeutua historialliseen ympäristöönsä. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä museoviranomaisen lausunto sekä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelman sopeutumisen ympäristöönsä ja maastoon.	Nybyggnader ska vara anpassade till den historiska miljön. Till bygglovansökan ska museimyndighetens utlåtande bifogas samt en utredning som visar hur byggnaden/konstruktionen passar in i omgivningen och terrängen.
Uudisrakennuksiin sijoittuvien toimistotilojen määrä saa yhteensä olla korkeintaan 15 % alueen uudisrakennusten kokonaiskerrosalasta.	Det sammanlagda antalet kontorslokaler som placeras i nybyggnader får utgöra högst 15 % av den totala våningsytan för områdets nybyggnader.
Tekniset- ja huoltotilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.	Tekniska utrymmen och serviceutrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i planen.
Rakennusten julkisivujen tulee olla punatiiltä, corten-terästä tai punamullattua tai peittomaalattua puuta.	Byggnadernas fasader ska bestå av rödtegel, cortenstål eller rödmyllat eller täckmålat trä.
Kattomateriaalin tulee olla tiiltä, corten-terästä tai maalattua, konesaumattua peltiä. Corten-kattoa tulee käyttää vain corten-julkisivun kanssa. Konesaumattua peltikattoa tulee käyttää vain puujulkisivun kanssa.	Takmaterialet ska bestå av rödtegel, cortenstål eller målad maskinfalsad plåt. Cortentak ska användas endast med corten-fasader. Maskinfalsat plåttak ska användas endast med träd-fasader.
Kattomuodon tulee olla harjakatto.	Takformen ska vara sadeltak.

Rakennusta nro 15 koskevia määräyksiä:	**Bestämmelser som gäller byggnad nr 15:**
Rakennuksen keskiosassa tulee olla symmetrinen harjakatto, jonka kaltevuus on 32° - 39° ja jonka sivuilla on molemmin puolin matalammat, ulos päin kaatavat lapekatot kaltevuudeltaan 11° - 27°.	Byggnadens mittparti ska ha ett symmetriskt sadeltak som har lutningen 32° - 39° och som på båda sidorna har lägre utåtsluttande pulpettak med taklutningen 11° - 27°.
Korkeimman harjan korkeus maanpinnasta saa olla enintään 18 m. Pitkän julkisivun korkeus maasta seinän ja katon leikkauskohtaan tulee olla enintään 5 m.	Den högsta åsens höjd från markytan får vara högst 18 m. Den långa fasadens höjd från marken till väggens och takets skärningspunkt ska vara högst 5 m.
Rakennuksen päädyn tulee olla mittasuhteiltaan tasapainoinen ja pääsisäänkäynnin suunnassa kutsuva.	Byggnadens gavel ska till sina dimensioner vara balanserad och inbjudande i huvudentréns riktning.
Pääsisäänkäyntiä tulee korostaa lasiseinällä.	Huvudentrén ska framhävas med en glasvägg.
Rakennushankkeelle tulee rakennuslupavaiheessa laatia ilmastoselvitys, jossa esitetään hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki. Selvityksessä on osoitettava, miten hankkeessa pyritään pienentämään hiilijalanjälkeä ja kasvattamaan hiilikädenjälkeä liittyen energiaratkaisuihin, rakennusmateriaaleihin sekä infra- ja esirakentamiseen.	För byggprojektet ska en klimatutredning utarbetas i bygglovsfasen, där koldioxidavtrycket och kolhandtrycket presenteras. I utredningen ska man visa hur man i projektet strävar efter att minska koldioxidavtrycket och förstora kolhandavtrycket i anslutning till energilösningar, byggmaterial samt infrastrukturbyggande och grundberedning.
Rakennusten energiakulutus tulee osittain tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetun uusiutuvan energian avulla.	Byggnadernas energiförbrukning ska delvis eller helt täckas med lokalt producerad förnybar energi.
Pihat	**Gårdar**
Kartanoalue tulee säilyttää kaikille avoimena.	Herrgårdsområdet ska bevaras så att det är öppnet för allmänheten.
Alueen asunnoille ei saa tehdä aidattuja yksityispihoja.	Områdets bostäder får inte förses med inhägnade privata gårdar.
Hulevedet on käsiteltävä imeyttämällä ja/tai viivyttämällä viherpainanteissa ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	Dagvattnen ska hanteras genom infiltrering och/eller genom fördröjning i grönsänkor innan de leds ut i det allmänna dagvattensystemet.
Ulkovarastointia ei sallita.	Utomhuslagring tillåts inte.
Alueelle istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on vanhaan kulttuuriympäristöön sopivaa puutarhakasvillisuutta. Lajeina tulee käyttää monipuolisesti perinnekasveja	Den växtlighet som planteras i området ska väljas så att det är trädgårdsväxtlighet som passar in i den gamla kulturmiljön. Arterna ska bestå av traditionella växter som används på ett varierande sätt.
Ainoastaan kaavakartalla osoitetuilla huoltoajoreiteillä saa käyttää asvalttia. Promenadin asvaltoidun alueen leveys saa olla enintään 5 metriä.	Asfalt får användas endast på de servicekörningsvägar son anvisats på plankartan. Promenadens alfalterade område får vara högst 5 meter brett.
Pysäköintipaikat ja muut ajoväylät tulee tehdä kivituhka- tai sorapintaisina. Kiveyksiä tulee käyttää harkiten ja niiden tulee sopia ympäristöönsä.	Parkeringsplatser och övriga körbanor ska anläggas så att de är belagda med stenmjöl eller grus. Stenläggningar ska användas efter övervägande och de ska passa in i omgivningen.
Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista.	Parkeringsområdenas dagvatten ska hanteras med en filtrerande metod eller en oljeavskiljare innan de leds vidare.
Pysäköinti	**Parkering**
Asuinrakennusten pihapiiriin saa sijoittaa autopaikkoja enintään 2 autoa kutakin asuinrakennusta kohden. Muut autopaikat sijoitetaan kartanoalueen pysäköintipaikoille tai autonsäilytystiloihin.	På bostadshusens gårdsområde får bilplatser placeras till ett antal av högst 2 bilar per bostadshus. Övriga bilplatser förläggs till herrgårdsområdets parkeringsplatser eller bilförvaringsutrymmen.
Polkupyörä- ja autopaikat	**Cykel- och bilplatser**
Polkupyörä- ja autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.	Behovet av cykel- och bilplatser bestäms i samband med bygglovet.
Autopaikkoja saa sijoittaa myös palvelurakennusten korttelialueelle.	Bilplatser får också placeras i kvartersområdet för servicebyggnader.
Melu	**Buller**
Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.	Vid arrangemang av musikframträdanden som eventuellt hålls utomhus ska bullerspridningen utredas i förväg och nödvändiga åtgärder ska vidtas för att minska olägenheterna från buller. Utomhuskonserter ska arrangeras, hållas och placeras så att de orsakar så lite bullerolägenheter som möjligt för områdets invånare, skola och daghem.
Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq)päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A).	Bullernivån i affärs- och kontorsrum får inte överskrida riktvärdet för den A-vägda ekvivalentnivån (LAeq) dagtid (kl. 07–22) 45 dB (A).
Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**
Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**

3	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
51	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
PAKK	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
51164	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
YLÄSTÖNTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
PROMENADI	**Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.**	**Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.**
3000	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
u 4/5	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta ullakon tasolla saa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.	Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**
α=39°	**Kattokaltevuus.**	**Taklutning.**
X	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
as	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.**	**Byggnadsyta där bostadshus får placeras.**
vm	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.**	**Byggnadsyta där transformator får placeras.**
t	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen**	**Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras**
jä	**Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.**	**Riktgivande byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.**
	Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.	**Linje som anger takåsens riktning.**
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	**Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.**
le	**Leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa**	**För lek och utevistelse reserverad del av område**
ppl	**Ohjeellinen pyöräilyn laatukäytävä.**	**Riktgivande kvalitetskorridor för cykling.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.** Reitin tarkempi linjaus tulee tutkia toteutussuunnittelussa.	**Riktgivande friluftsled.** Ledens mer exakta sträckning ska undersökas vid planeringen av genomförandet.
wh	**Hulevesialue.** Hulevesialue tulee toteuttaa maanpäällisenä rakenteena.	**Dagvattenområde.** Dagvattenområdet ska anläggas som en konstruktion ovan jord.
wr	**Ohjeellinen hulevesireitti.** Ohjeellinen hulevesireitti tulee toteuttaa maanpäällisenä rakenteena.	**Riktgivande dagvattenled.** Den riktgivande dagvattenlinjen ska anläggas som en konstruktion ovan jord.
	Säilytettävä/istutettava puurivi Huonokuntoiset puut tulee tarvittaessa uusia.	**Trädrad som skall bevaras/planteras** Träd i dåligt skick ska vid behov förnyas.
vih	**Viherkatto.**	**Gröntak.**

s	**Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.** Backaksen kartanon hedelmätarhat tulee säilyttää. Näkymät kartanonmäeltä hedelmätarhan läpi ja yli kohti kulttuurimaisemaa tulee säilyttää.	**Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.** Fruktträdgårdarna vid Backas gård ska bevaras. Utsikten från herrgårdsbacken tvärs över fruktträdgården och bort mot kulturlandskapet ska bevaras.
⊗	**Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.** Puita uudistettaessa ne tulee korvata mielellään saman lajin yksilöillä. Puun juuristoalueella, 5 metriä puun tyvestä mitattuna, ei saa tehdä kaivuu- tai muita vastaavia töitä.	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.** Då träd förnyas ska de helst ersättas med exemplar av samma trädslag. I området för trädets rotsystem, mätt 5 meter från trädets bas, får inga gräv- eller motsvarande arbeten utföras.
lmk	**Luonnonmukaisena kehitettävä alueen osa.**	**Del av område som ska utvecklas naturenligt.**
sma	**Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.** Avoimen maiseman erityispiirteet tulee säilyttää. Maisemassa olevat yksittäispuut voidaan säilyttää. Kulkuväyliä, pintamateriaaleja, rakenteita ja istutuksia tulee hoitaa ja tarvittaessa uudistaa siten, että ympäristökokonaisuuden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Näkymät kartanonmäeltä hedelmätarhan läpi ja yli kohti kulttuurimaisemaa tulee säilyttää. Rakenteet tulee tehdä riittävän matalina siten, että näkymät kartanonmäeltä ja Ylästöntieltä kohti kulttuurimaisemaa säilyvät.	**Del av område som av landskapsmässiga orsaker skall bevaras öppen.** Det öppna landskapets särdrag ska bevaras. Enskilda träd i landskapet kan bevaras. Förbindelseleder, ytmaterial, konstruktioner och planteringar ska skötas och vid behov förnyas så att miljöhelhetens kulturhistoriska värde bevaras. Utsikten från herrgårdsbacken trävs över fruktträdgårder och bort mot kulturlandskapet ska bevaras. Växtligheten ska huvudsakligen vara låg. Konstruktioner ska byggas så att de är tillräckligt låga på ett sådant sätt att utsikten från gårdsbacken och Övitsbölevägen över kulturlandskapet bevaras.
pima	**Alueen osa, jonka maaperä on saastunut.** Jätetäyttöä ja haitta-ainepitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia alueella sallitaan vain välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentaminen. Maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön.	**Del av område vars mark är förorenad.** På grund av avfallsupplag och marksubstanser som innehåller halter av skadliga ämnen är det i området endast tillåtet med sådan markbyggnad son förutssätts av nödvändiga konstruktioner och planteringar. I samband med markbyggandet ska man se till att skadliga ämnen inte kan spridas till omgivningen.
	Katu.	**Gata.**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
ajo	**Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.**	**Riktgivande körförbindelse inom området.**
h	**Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa**	**För områdets interna servicetrafik reserverad del av område**
h	**Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.**	**Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.**
jk	**Alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa**	**För områdets interna gångtrafik reserverad del av område**
jk	**Ohjeellinen alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa.**	**Riktgivande del av område reserverad för områdets interna gångtrafik.**
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa	**För allmän gångtrafik reserverad del av område**
p	**Pysäköimispaikka.**	**Parkeringsplats.**
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Riktgivande del av område reserverad för underjordisk ledning.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
(51164)	**Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit ja tontit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa.**	**Siffrorna inom parentesen anger de tomter och kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området.**
/11	**Alueeseen tai kohteeseen liittyvä kirjain- tai numerotunnus.**	**Bokstavs- eller sifferkod för ett område eller objekt.**

sm

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolain mukainen muinaismuistoalue.

Alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Jos ulkoilureitti tai muuta rakentamista osoitetaan muinaismuistoalueen päälle, tulee ensin tehdä arkeologiset koetutkimukset, joilla selvitetään, onko alueella säilynyt muinaisesta ihmistoiminnasta kertovia maakerroksia.

Del av område inom vilken i lagen om fornminnen avsett fornminnesområde är beläget.

I området finns ett fast fornminne som är skyddat genom fornminneslagen (295/1963). Med stöd av fornminneslagen är det förbjudet att gräva i området, att täcka in det, ändra eller på annat sätt göra åverkan på området. Angående åtgärder och planer som gäller området måste museimyndigheten konsulteras.

Om en friluftsled eller annat byggande anvisas på ett fornminnesområde ska arkeologiska provgrävningar först utföras för att utreda om marklager som vittnar om forntida mänsklig aktivitet bevarats i området.

sr

Suojeltava rakennus.

Byggnad som bör skyddas.

sra

Suojeltava raunio.

Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä vesisäiliön raunio, jota ei saa purkaa tai muuttaa siten, että sen historiallista arvoa turmellaan. Korjaus- ja muutostoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Ruin som skall skyddas.

En historiskt och med tanke på området som helhet betydelsefull ruin efter en vattenreservoar som inte får rivas eller ändras så att dess historiska värde förstörs. För reparations- och ändringsarbeten ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

st

Suojeltava tie.

Alueen osa, jolla sijaitsee historiallisesti merkittävä tieosuus. Tien luonne ja linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Väg som skall skyddas.

Områdesdel där det finns ett vägavsnitt av historisk betydelse. Vägens karaktär och sträckning ska bevaras. Över områdets byggnads- och underhållsplaner ska den lokala museimyndighetens utlåtande inhämtas.

pov

Alue, jolle rakentaminen edellyttää pohjanvahvistustoimenpiteitä.

Område, där byggande förutsätter åtgärder för att stärka markgrunden.

MUUTA

Rakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta pohjaveden tasoa.

ÖVRIGT

Byggandet ska utföras så att det inte leder till förändringar i grundvattennivån.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __/__20__

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Vihertehokkuuslaskelma
/ Asuinkerrostalojen korttelialue AK ja asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue AH

Tuloskortti

Päivämäärä 7.5.2021

Osoite Backaksen tila, asuinkortteli AH+AK
Kaavan numero 512000 Backas elämyskeskus

Vihertehokkuuslaskelma

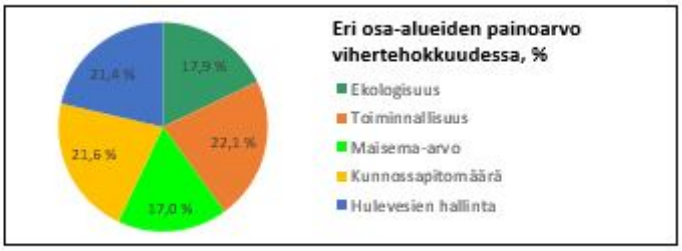
Viher-tehokkuus	1,3
Tavoitetaso	1,1

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuusk	2	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**6**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
24,3	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
24,3	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	66,5
Läpäisemättömän pinnan osuus	
21 %	

kaavavaihe

Vihertehokkuuslaskelma
/ Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue AR

Tuloskortti

Päivämäärä 7.5.2021

Osoite Backaksen tila, Asuinkortteli AR
Kaavan numero 210503 Backas elämyspuisto

Vihertehokkuuslaskelma

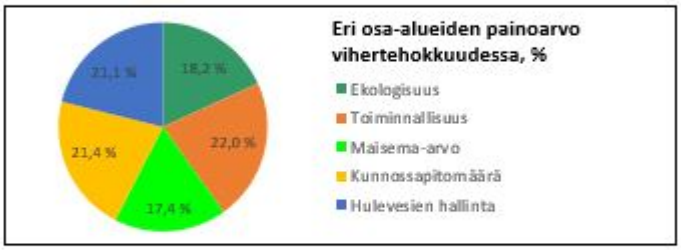
Viher-tehokkuus	1,2
Tavoitetaso	1,1

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

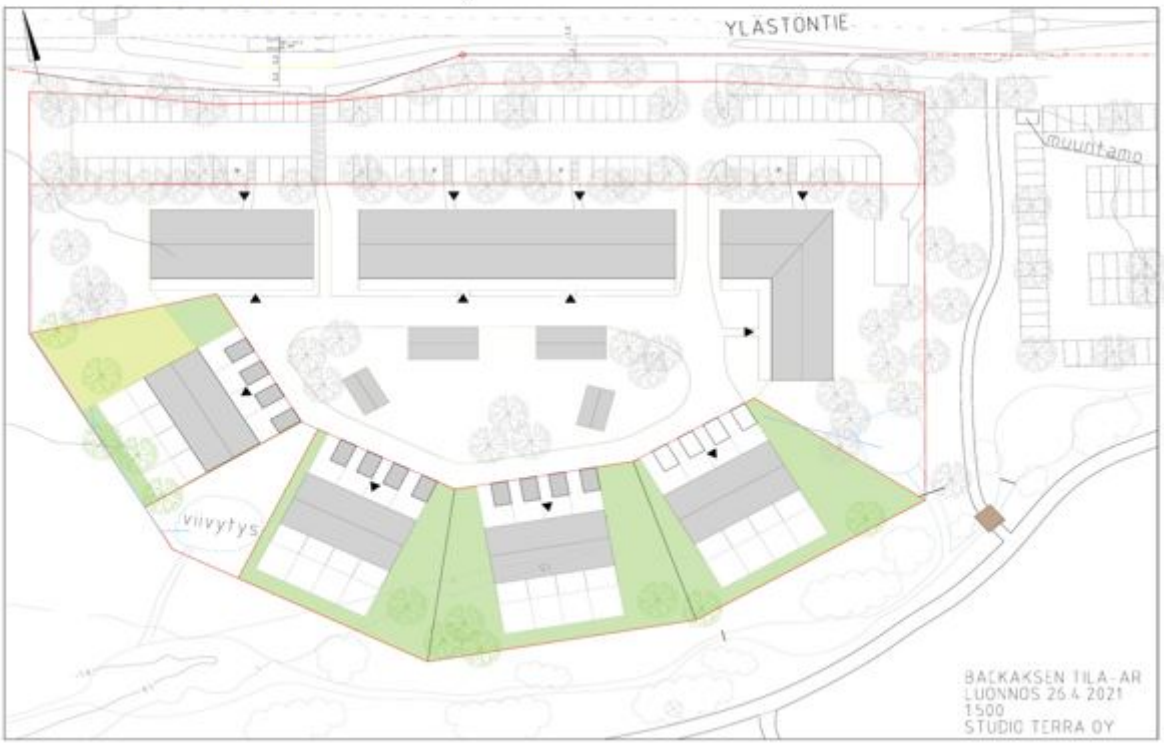
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	2	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuusk	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**5**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
13,4	
Valuma kerroin C	
0,5	
Viivytystilavuustarve m^3	
13,4	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	13,5
Läpäisemättömän pinnan osuus	
12 %	

Kaavavaihe

Vihertehokkuuslaskelma
/ Autopaikkojen korttelialue LPA

Tuloskortti

Päivämäärä 3.5.2021

Osoite Backaksen tila, asuinkortteli LPA
Kaavan numero 210503

Vihertehokkuuslaskelma

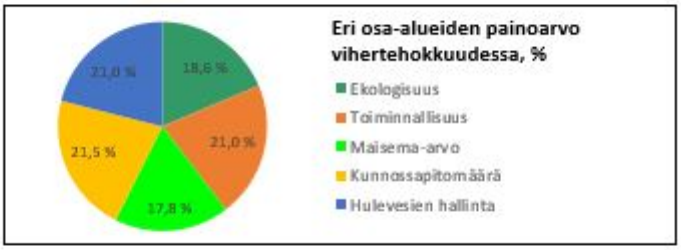
Viher-tehokkuus	1,7
Tavoitetaso	0,9

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

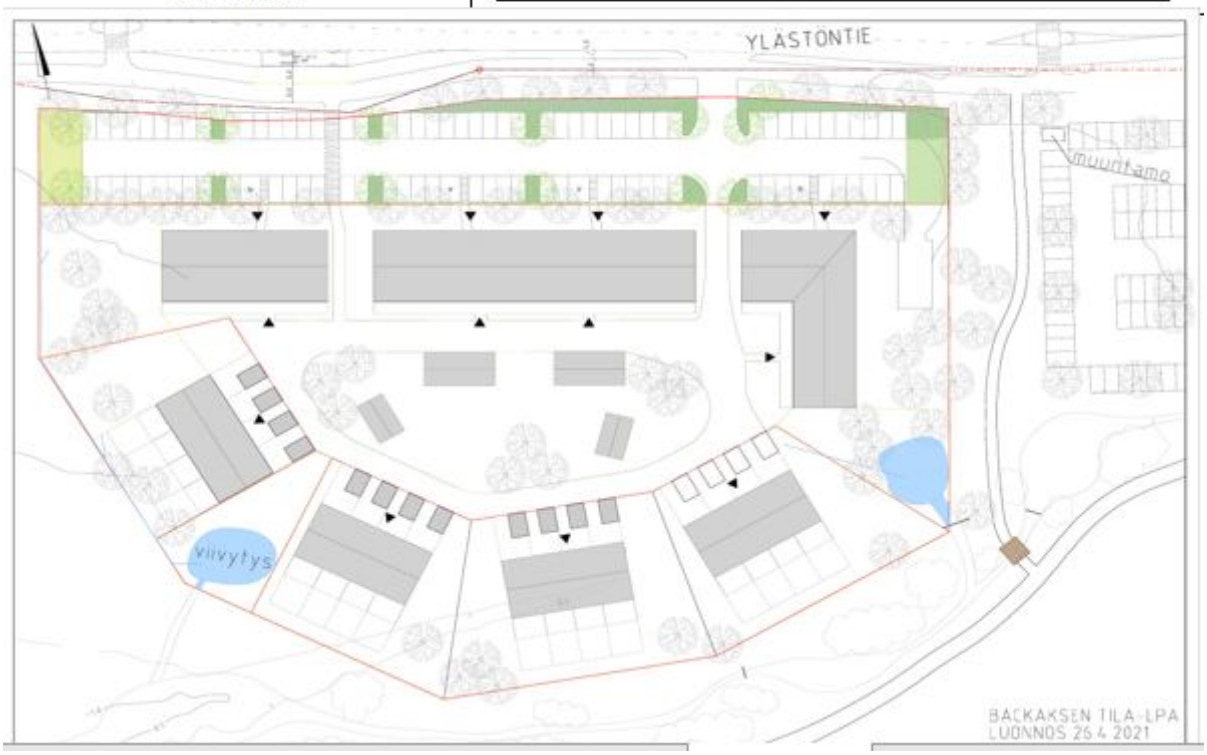
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	3	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuusk	1	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**6**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
16,7	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
16,7	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	17,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
79 %	

Kaavavaihe

Vihertehokkuuslaskelma
/ Palvelurakennusten korttelialue P

Tuloskortti

Päivämäärä 3.5.2021

Osoite Backaksen tila, P- Elämyskortteli, Ylästöntie 28, Pakkala

Kaavan numero -

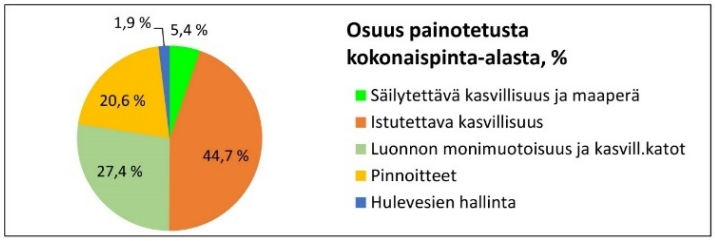
Vihertehokkuuslaskelma

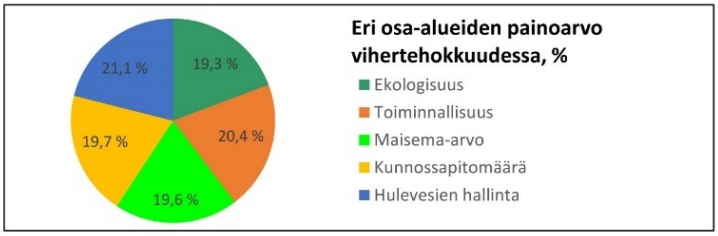
Viher-tehokkuus	**1,6**
Tavoitetaso	**1,0**

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	3	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m³	
76,5	
Valuma kerroin C	
0,4	
Viivytystilavuustarve m³	
76,5	
Jää viivyttämättä m³	**Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m³**
0,0	**150,8**
Läpäisemättömän pinnan osuus	
8 %	

Pihasuunnitelma

Vihertehokkuuslaskelma
/ Rakennussuojelualue SR

Tuloskortti

Päivämäärä 4.5.2021

Osoite Backaksen tila,SR-Alue, Ylästöntie 28, Pakkala

Kaavan numero -

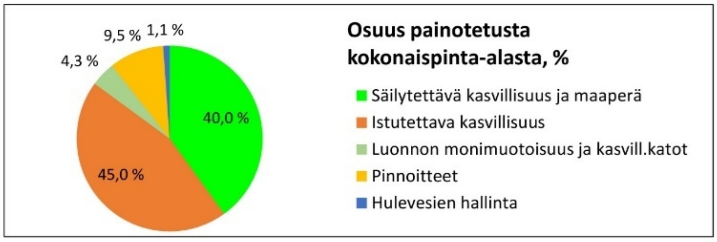
Vihertehokkuuslaskelma

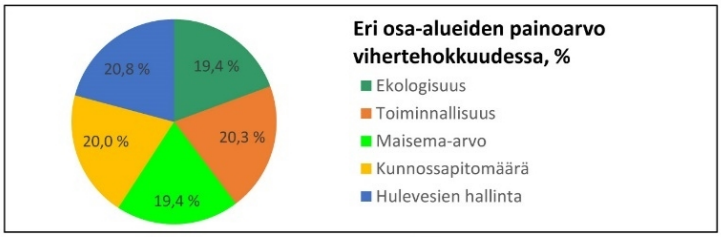
Viher-tehokkuus	1,7
Tavoitetaso	1,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

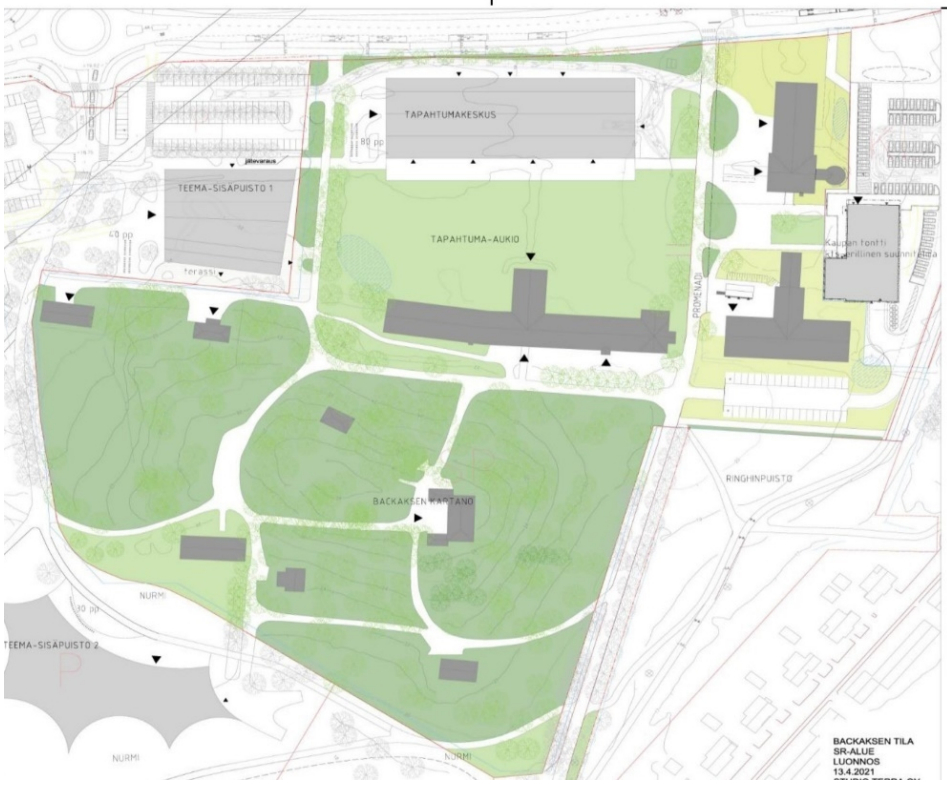
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	2	7
Istutettava kasvillisuus	3	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	1	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**9**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
140,5	
Valuma kerroin C	
0,4	
Viivytystilavuustarve m^3	
140,5	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	151,5
Läpäisemättömän pinnan osuus	
7 %	

Pihasuunnitelma

Puuinventointi / Loci Maisema-arkkitehdit

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 1 (VAAHTERA)

PUU 2 (VAAHTERA)

PUU 3 (VAAHTERA)

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 4 (VAAHTERA)

PUU 5 (TAMMI)

PUU 6 (VAAHTERA)

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 7 (VAAHTERA)

PUU 8 (VAAHTERA)

PUU 9 (TAMMI)

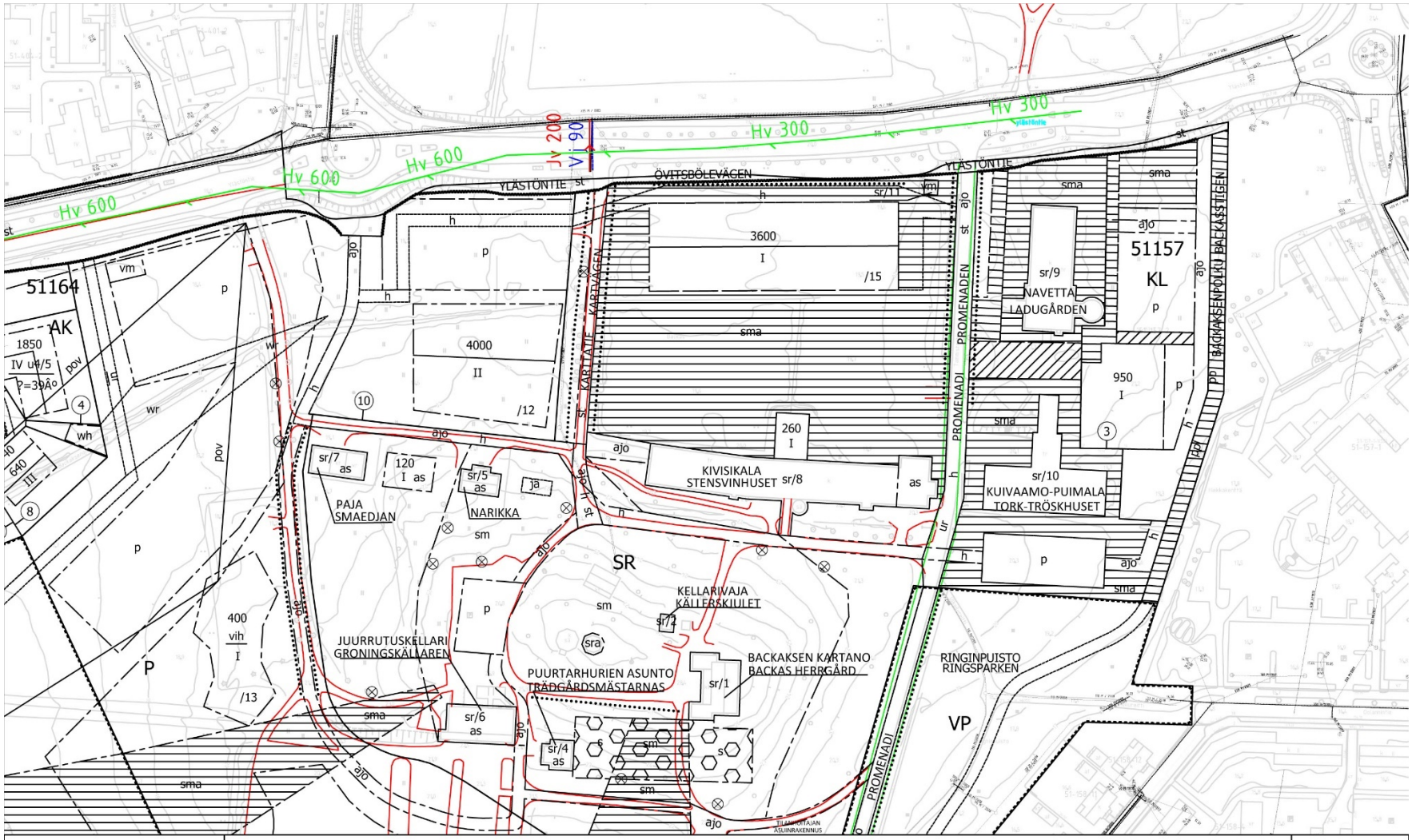

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

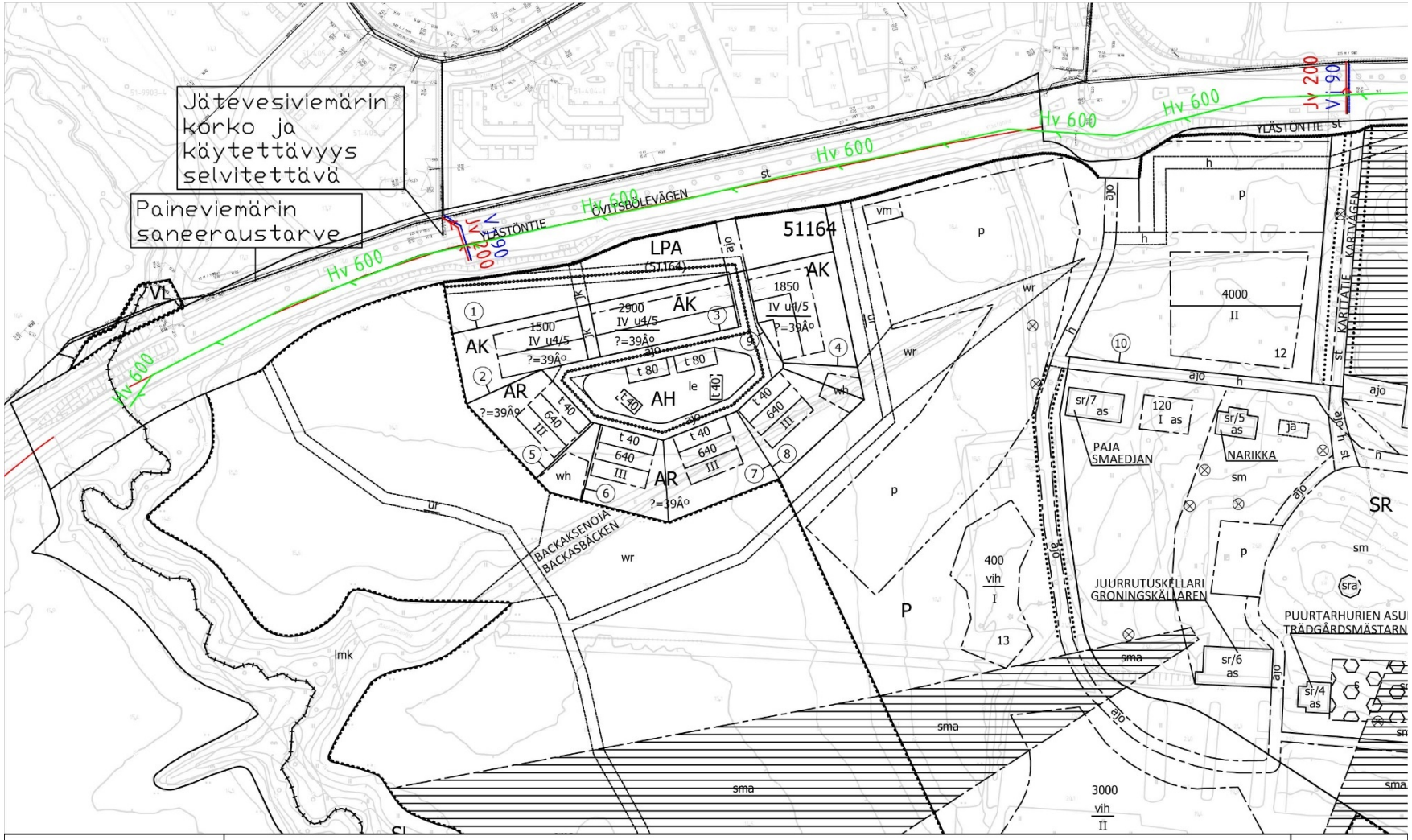
PUU 10 (TAMMI)

Vantaan kaupunki copyright Paula Luomala tulosteen laatija 28.2.2022 päiväys	Vesihuollon esisuunnitelma 512000 Backaksen elämyskeskus	ETRS-GK25 Koord.järj. N2000 Korkeusjärj. 1:2000 Mittakaava

Jätevesiviemärin korko ja käytettävyys selvitettävä
Paineviemärin saneeraustarve
Hv 600
Jv 200
Vl 90
YLÄSTÖNTIE
ÖVITSBÖLEVÄGEN
KARTTATIE
KARTVÄGEN
LPA
(51164)
51164
AK
AR
AH
1500
IV u4/5
?=39Âº
2900
1850
t 80
t 40
640
III
le
wh
wr
ajo
p
P
SR
sm
sma
lmk
ur
BACKAKSENOJA
BACKASBÄCKEN
PAJA
SMAEDJAN
NARIKKA
JUURRUTUSKELLARI
GRONINGSKÄLLAREN
PUUTARHURIEN ASU
TRÄDGÅRDSMÄSTARN
sr/7 as
sr/5 as
sr/6 as
sr/4 as
sra
ja
4000
II
12
120
I as
400
vih
I
13
3000
vih
II
Vantaan kaupunki
copyright
Paula Luomala
tulosteen laatija
18.5.2021
päiväys
Vesihuollon esisuunnitelma
512000 Backaksen elämyskeskus
ETRS-GK25
Koord.järj.
N2000
Korkeusjärj.
1:2000
Mittakaava

VANTAAN KAUPUNKI **ASEMAKAAVAEHDOTUS**

NRO 512000
Backaksen elämyskeskus
MUISTUTUKSET JA VASTINEET
Asemakaavoitus / MHÄ **22.3.2022**

Asemakaavaehdotus nro 512000 / Backaksen elämyskeskus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **10.11.-9.12.2021**. Tänä aikana jätettiin 11 muistutusta ja yksi myöhästyneenä.

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1, **asukas 1,** 25.11.2021	Liikenneselvitys ei sisällä vaihtoehtoa ilman ratikkaa. Ylästöntien ruuhkaisuus kasvaa. Ei huomioitu uusien asuntojen pysäköinnin liikennejärjestelyjä. Tapahtumien purkautumisessa ei ole huomioitu kevyen liikenteen aiheuttamia liikennekatkoja. Elämyspuisto pitää siirtää Aviapoliksen aseman lähelle. Backaksessa ei ole tilaa laajeta. Kaavan hyväksyminen tulee sitoa Vantaan Ratikan hyväksymiseen.	-
NRO 2, **asukas 2,** 30.11.2021	Liikennevaikutuksia ympäröiviin alueisiin pitää tutkia laajasti. Kaavaehdotuksen rajaus on riittämätön eikä ota huomioon liikennejärjestelyitä Ylästöntien itäosassa (kahden kiertoliittymän välillä). Ei ole huomioitu kasvavaa liikennemäärää ja lisäkaistatarvetta. Ei ole huomioitu jalankulun ja kevyenliikenteen sujuvaa ja turvallista reittiä kaavamuutosalueen ja Ylästöntien pohjoispuolen välillä. Asuntorakentaminen ei ole yleiskaavan mukaista. Kaupungin karttapalvelussa kaavamuutosalue ei näy. Ulkoesiintymislava ei näy ohjeellisena alueena kaavaehdotuksessa. Alueille SR ja P täytyy laittaa desibelirajoitukset estämään mahdolliset meluhaitat.	Lisätään P- ja SR-alueiden määräyksiin: *”Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.”*

NRO 3, **asukas 3,** 7.12.2021	Liikennejärjestelyt ruuhkautuvat. Edellyttää suuria kevyenliikenteen ja liittymien laajennuksia. Kaavan hyväksyminen tarkoittaa ratikan hyväksymistä. Alueelle ei mahdu suunniteltuja fasiliteetteja, eikä niistä ole alueen asukkaille hyötyä, esim. Aviapolikseen mahtuisi.	-
NRO 4, **asukas 4,** 6.12.2021	Liikenneselvityksessä ei ole huomioitu tapahtumia, jotka ruuhkauttavat alueen liikenteen. Liikenneselvitys on puutteellinen ja perustuu Vantaan Ratikkaan. Ehdotus pilaa kulttuurisesti ja luontoarvoiltaan tärkeän alueen, kasvattaa liikennemääriä ja alentaa alueen asumisviihtyvyyttä ja liikenneturvallisuutta. Parempi paikka olisi juna-asemalla. Yksittäinen maanomistaja ei voi määrätä kunnan kaavoitusta. Kaavaehdotus ei tue kulttuurisesti arvokkaan alueen säilymistä, vaan tuhoaa sen alueelle sopimattomalla rakentamisella. Kaava poikkeaa ylemmän tason kaavoista. Asukkaiden kuuleminen on jätetty vastausten tasolle tekemättä muutoksia kaavaehdotukseen. Kaavaehdotus heikentää mm. lähiasukkaiden turvallisuuden tunnetta, alueen viihtyisyyttä, liikenteen sujuvuutta, virkistyskäyttöä, luonnonympäristöä… Ehdotus ei tuo asukkaille uusia palveluita. HOK-Elannon tulee pitää kiinteistönsä kunnossa. Pieneliöstöä ei liene kartoitettu. Rakentaminen ja Backaksenojan siirto uhkaavat uhanalaisia eläimiä. Kaikki esitetyt parkkipaikat tulee poistaa ja käyttää olevia asfalttikenttiä ja tulevan kaupan autopaikkoja.	-

	Baana ei sovi Ringhinpuistoon. Baana alkaa ei mistään ja päättyy ei mihinkään. Aidosti julkista liikennettä, kävelyä ja pyöräilyä suosiva kaupunki ei kaavoita parkkipaikkoja. Kaava tulee hylätä ja tarvittaessa palauttaa paremmin yleiskaavan, maakuntakaavan, luonnon monimuotoisuuden, liikenteen ja historialliset arvot huomioiden uudelleen käsittelyyn. Ilmastonmuutokseen varautuminen ei ole huomioitu kaavaehdotuksessa. Erilaisia digitaalisia vaihtoehtoja kansainvälisen elämyskeskuksen järjestämiseksi ei ole huomioitu. Vaarallisiin tartuntatauteihin ei ole varauduttu ja vierailijoiden ennakkotestaus, koronavilkut yms. seuranta tulee saattaa kaavamääräyksiin. Alueen suojeltujen rakennusten käyttötarkoitusta ja kunnossapitoa ei ole yksilöity. Erilaisten sukupuolten välinen ero tulee huomioida alueen käytön suunnittelussa.	
NRO 5, **asukas 5,** 8.12.2021	HOK-Elanto on itse päästänyt alueen rakennukset nykyiseen kuntoonsa. Kaupungin ei tule ottaa kantaa, millä rahalla yksityinen maanomistaja rakennuksiaan kunnostaa maanomistajien tasavertaisen kohtelun nimissä. Vantaa on linjannut, että yksityistä maata ei asemakaavoiteta, miksi nyt toimitaan toisin? Onko noin 14 hehtaarin puistoalueen lisääminen perusteltua? Alueen historia perustuu viljelyyn. Asukkaiden mielipiteillä tulisi olla enemmän painoarvoa.	-
NRO 6, **asukas 6,** 8.12.2021	Uusi liikenneselvitys pitäisi tehdä, jossa mahdollista raitiovaunuverkkoa ei huomioida.	-

NRO 7, **asukas 7,** 8.12.2021	Vantaan upeaa historia Backaksella ja Ylästöntiellä tulee säilyttää ja muutetaan Backaksen kaavasuunnitelmaa, joka tuhoaa historiallisen miljöön. Pelto on luonnonsuojelualuetta. Kerrostalo blokkaa auringonvalon Ylästöntieltä varsinkin talviaikaan, kun aurinko on matalalla. Asuintalot saisivat olla matalia ja siten, etteivät ne eivät pilaa maisemaa, esim. tapahtumahalli 2:n kohdalla, jolloin nykyistä parkkipaikkaa voisi hyödyntää asukkaille. Suunnitelmassa on liian paljon parkkialueita. Suunnitelma ei suojele historiallista miljöötä, sillä uudet rakennukset estävät upeiden rakennusten ja miljöön näkymisen tielle. Ensin olisi tehtävä suunnitelma vanhoille rakennuksille ja laskea niistä saatava hyöty vuokrakseen ja muuhun toimintaan, joilla voisi kustantaa kunnostusta. Suunnitelmassa ei ole otettu huomioon meitä asukkaita, jotka emme halua näin suuria halleja naapuriimme. Mahtipontisen suunnitelman sisäpuistot eivät tue Backaksen kartanomiljöötä tai alueen karaktääriä. Olemassa olevan pysäköintialueen ’maisemointia’ ei suunnitelmassa näytetä. Miksi sitä ei voi käyttää pysäköintipaikaksi? Esityksen mukaan melun ohjearvot täyttyvät pihan oleskelualueilla, mutta ei asunnoissa. Väitetään, että hanke ei aiheuttaisi enempää ruuhkaa, mutta asukkaat ovat eri mieltä. Asiasta kerrottiin ilmoitettavan lähiseudun isännöitsijöille, jotta he olisivat yhteydessä asukkaisiinsa. Isännöitsijämme ei ollut kuullutkaan tästä. Asukkaiden vastustamaa ideaa viedään lujaa eteenpäin, jolloin vaihtoehtoja ei ehditä miettiä tarpeeksi.	

	Kuinka voi olla varaa tehdä kallis suunnitelma ja uudisrakennuksia, mutta ei kunnostaa vanhoja rakennuksia ja luoda niille liiketoimintaa? Asukkaiden toiveita ei ole otettu huomioon. Haluamme, että vanhat rakennukset otettaisiin käyttöön niitä kunnioittaen ja säästettäisiin pihapiirin upea luonto. Suunnitelmassa olevaan taidemuseon rakennukseen olisi hienoa saada yritystapahtumia, konsertteja, joulutapahtumia, messuja ym. Vanha rakennus toisi ainutlaatuisen elämyksen tapahtumille. Backakseen ei sovi uudisrakennus tällaisten tapahtumien järjestämiseen. Sikalarakennukseen olisi hienoa saada ravintola- ja kahvilatoimintaa. Muumipuisto voisi olla Aviapoliksessa.	
NRO 8, **asukas 8,** 9.12.2021	Ehdotuksessa ei ole riittävästi huomioitu vaikutusta Backaksen alueen historiallisen ilmeen säilyttämiseen ja tapahtumakeskuksen vaikutuksia olemassa oleviin lähiasuinalueisiin. Tehdyt arviot tapahtumakeskuksen liikennevaikutuksista sekä tarvittavista pysäköintipaikoista eivät ole riittäviä. Esitettyä kaavamuutosta ei tulisi tällaisenaan hyväksyä. Vaikutukset lähiympäristöön ja kaava-alueeseen tulisi selvittää uudestaan. Ehdotus ei huomioi v. 2012 tärkeinä pidettyjä näkymiä tai kartanoalueen säilyttämistä omana maisemakokonaisuutenaan. Kartanon aluetta tulisi kehittää nykyisiä rakennuksia korjaamalla, ilman näin merkittävää lisärakentamista. Tapatumapuiston ja Vantaan Ratikan päätökset tulisi kytkeä yhteen tai siirtää tapahtuma-	Lisätään P- ja SR-alueiden määräyksiin: *”Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.”*

	puisto paikkaan, jossa esitetty julkinen liikenne voi toteutua, esimerkiksi Aviapoliksen juna-aseman lähistölle. Pysäköintipaikkojen tarve tulisi arvioida uudestaan. Liikenneselvitys tulisi tehdä uudestaan siten, ettei Vantaan Ratikkaa huomioida ja että suurin osa elämyspuiston käynneistä painottuu joko viikonloppuihin (lauantai ja sunnuntai) sekä loma-kausiin. Myös elämyspuiston teemapäivien vaikutukset tulisi arvioida paremmin. Ei ole selvitetty tapahtumien melun vaikutusta lähiasuinalu-eiden asukasviihtyvyyteen.	
NRO 9, **asukas 9,** 9.12.2021	Ylästöntie ruuhkautuu. Miten turvallinen ja toimiva liikenne taataan alueen asukkaille? Ylästöntielle tulisi tehdä Backakseen kääntyville erilliset kaistat. Tilausajobusseille pitää osoittaa sellainen paikka pysähtyä ja pysäköidä, ettei se haittaa Ylästöntien liikennettä ja aiheuta vaaratilanteita. Asukkaiden ilmainen pysäköinti kirjastokäynneille on taattava, etteivät turistit valtaa näitä pysäköintipaikkoja.	
NRO 10, **asukas 10,** 9.12.2021	Toivon, että viheralueita ei ylihoi-deta ja että jätetään pusikoita, pensaikkoja ja puuryhmiä pien-eläimille. Tämän kaavan jälkeen ilmeisesti hankitaan lisää tilaa parkkipai-koiksi Ylästöntien puolelta niityltä. Selostuksessa on ristiriita koskien sarvipöllöjä: säilytetäänkö puu-ryhmiä vai yksittäisiä puita? Riittääkö sarvipöllölle yksittäiset puut? Onko tehdyt luontoselvitykset ajantasaisia?	

NRO 11, **asukas 11,** 9.12.2021	Kaavaehdotus on palautettava valmisteluun Maankäyttö- ja rakennuslain (sekä Vantaan strategisten tavoitteiden vastaisena. Baanan linjaus ei noudata yleiskaavaa. Kaavaehdotus edistää kestävien kulkumuotojen sijaan autoliikennettä. Liikenneselvitys tulisi laatia uudelleen niin, että se kattaa kaikki kulkumuodot. Elämyskeskuksen pysäköinnin sijoittamista kartanoalueen ulkopuolelle ei ole selvitetty tarpeeksi. Kaava-aluetta tulisi tarvittaessa laajentaa. Kookkaat uudisrakennukset ovat ristiriidassa valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen kanssa. Asukkaiden huolia lisääntyvästä liikenteestä ei oteta vakavasti. Muutos ja rakentaminen on liian massiivista. Suunnitelma heikentää alueen luontoarvoja, asukkaiden hyvinvointia ja alueen arvoa.	
NRO 12, **asukas 12,** 12.12.2021 (myöhässä)	Elämyspuisto pitäisi sijoittaa paikkaan, mihin vierailijat pääsisivät helposti tulemaan julkisilla kulkuvälineillä eli Aviapoliksen junaaseman tuntumaan. Kaava muuttaa alueen nykyisen luonteen urbaaniksi lähiöksi. Vähemmällä rakentamisella alueesta saadaan vantaalaisille paljon viihtyisämpi ja se antaisi myös Vantaasta paljon myönteisemmän kuvan vierailijoille.	

NRO 1
asukas1, 25.11.2021

Muistutus:

Arvoisa Vantaan Valtuusto sekä Hallitus.

Backaksen Elämyspuistohankkeen asemakaavamuutoksen valmistelussa on esitetty useita ansiokkaita selvityksiä mm. melun ja ympäristön osalta. Liikenneselvitys ei kuitenkaan täytä laadukkaalta selvitykseltä vaadittuja ansioita. Liikenneselvitys jättää useita kysymyksiä avoimeksi.

Liikenneselvitys perustuu vain ja ainoastaan Vantaan Ratikkaan, jonka rakentamispäätös tehdään aikaisintaan 2023 ja aikaisin valmistumisajankohta olisi vuonna 2028. Ensimmäistäkään liikenneselvitystä ilman Vantaan Ratikkaa ei ole esitetty. Jo nykyään Ylästöntie ennen Lentoasemantien liikenneympyrää Ylästöstä tultaessa on ruuhka-aikoina pahasti ruuhkautunut. Liikenneselvityksen mukaan Ylästöntien liikenne itään päin mennessä ruuhkautuisi vielä entisestään. Ja tämä ratikan kanssa. Ylästöläiset voivat unohtaa liikenteen idän suuntaan elämyspuiston valmistuttua. Ratikalla, tai ilman. Tämän lisäksi kevyen liikenteen kulku Ylästöntien yli on suunniteltu suojateitä pitkin. Jokainen suojatien ylitys pysäyttää koko Ylästöntien liikenteen luoden vielä enemmän ruuhkia. Suunnittelussa ei myöskään olla otettu huomioon uuden asuntotuotannon asukaspysäköinnin vaatimia liikennejärjestelyjä. Idän suunnasta tulevien on lähes mahdotonta päästä kotiinsa tapahtuma-aikoihin. Tämän lisäksi liikenneselvityksen tapahtumien purkautumista koskevassa osiossa ei ole otettu huomioon kevyen liikenteen aiheuttamia liikennekatkoja. Todennäköisesti tapahtumien purkautuminen tullee kestämään tunnista kahteen, jolloin tieraivo ja liikenneonnettomuusalttius lisääntyy huomattavasti.

Ratkaisuja puutteellisiin liikennejärjestelyihin on useita. Backaksen alueen liikenneselvitys tulisi tehdä myös ilman Vantaan Ratikan vaikutusta. Samalla tulee pitää mielessä, että vastuullinen ja kestävä kehitys ei voi perustua yksityisautoiluun.

Raitiovaunulla, tai ilman Vantaan tulee varautua varsinkin kevyen liikenteen liikennejärjestelyistä koituviin kuluihin ylikulkusiltojen, ja/tai alikulkutunneleiden myötä.

Liikennejärjestelyjen suunnitelmat ovat puutteelliset, mutta nojaavat silti 100 % Vantaan Ratikkaan. Kaavamuutoksen hyväksyminen tulee sitoa Vantaan Ratikan hyväksymiseen. Valtuutettujen tulee myös ymmärtää, että hyväksymällä Backaksen Elämyspuiston kaavan Vantaan Ratikan hyväksymiselle ei enää ole vaihtoehtoja.

Paras ratkaisu liikennejärjestelyjen sujuvuuden varmistamiseksi on siirtää elämyspuiston suunnitelmat sinne, minne ne alun perinkin kuuluvatkin, eli Aviapoliksen juna-aseman läheisyyteen. Rautateiden kuljetuskapasiteetti on vertaansa vailla varsinkin tarkasteltaessa asiaa kestävän kehityksen, tai vastuullisuuden mittareilla. Elämyspuisto tulee olemaan massiivinen kompleksi, joka toimisi erinomaisena ankkurina aluekehitykselle. Toteutuessaan elämyspuisto luo useita työpaikkoja Vantaalle ja kehittää koko aluetta eteenpäin. Backaksen alueella jatkokehitysmahdollisuuksia ei ole. Uusia hotelleja, huvipuistoja, ravintoloita, tai baareja ei mahdu Backaksen läheisyyteen elämyspuiston jälkeen. Aviapolikseen mahtuisi. Toteutuessaan Vantaan Ratikka pystyisi tuomaan elämyspuiston alueelle lähialueen kävijöitä, mutta elämyspuisto ei olisi riippuvainen Ratikan toteutumisesta.

Kaavamuutoksen hyväksyminen tulee sitoa Vantaan Ratikan hyväksymiseen. Ilman tomivia joukkoliikenneyhteyksiä kaavamuutosta ei tule hyväksyä.

As Oy Vantaan Backaksen Iidan, Backaksen Elämyspuiston ”seinänaapurin”, puolesta … [asukas 1]

Vastine:
Liikenneselvityksen laatijat ovat alansa huippuja Suomessa. Heillä on monen vuosikymmenen kokemus vastaavien selvitysten laadinnasta, minkä lisäksi he ovat olleet laatimassa Vantaalle monia muita - myös ratikkaan liittyviä - liikenneselvityksiä ja liikenteen toimivuustarkasteluja, mikä antaa heille hyvät pohjatiedot alueen ja sen liikenteen kehityksestä ja muista taustatiedoista.

Liikenneselvityksiä on tehty yksi, jossa yhtenä lähtökohtana on ratikan rakentaminen. Jos ratikkaa ei tulisi, hoidetaan vastaava liikenteellinen palvelutaso bussilinjastolla. Liikenteellinen vertailu ratikan ja ei-ratikan välillä on tehty jo ratikan aikaisemman suunnittelun (mm. ratikan hankearviointi) yhteydessä. Ratikka- tai bussilinjasto -vaihtoehdon erojen vaikutus tällä etäisyydellä olevaan tämäntyyppisen hankkeen liikenteen toimivuuteen on pieni. Ratkaisevia ovat hankkeen omat tunnusluvut ja ominaisuudet, joiden perusteella liikenneselvitys on tehty. Ilmastotietoinen, kestävä kaupunkisuunnittelu perustuu mm. hyvin toimivaan joukkoliikenteeseen. Täten ei voida väittää, että selvitys perustuu yksinomaan ratikan liikennöintiin. Näin vaatimus, että tämä asemakaava ja asemakaavan muutos tulisi sitoa ratikan hyväksymispäätökseen, on perusteeton.

Liikenneselvityksessä elämyskeskuksen vierailijoista noin 50 % odotetaan vuositasolla olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu alueelle omalla autolla, vaan julkisilla liikennevälineillä. Keskukseen saavutaan myös paljon tilausajobusseilla. Kävely- ja pyöräily-yhteydet alueelle ovat hyvät. Vantaan baanaverkkokin kytkeytyy alueeseen. Tästä nähdään, että kohde on hyvin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla.

Liikenneselvityksessä todetaan, että Ylästöntien ja Lentoasemantien kiertoliittymässä sekä Lentoasemantien ja Tasetien liikennevalloissa etelän suunnasta syntyvät jonot ovat lyhytaikaisia. Myös Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymän liikenteen välityskyky on hyvä, joten jonotus ei sielläkään muodostu pitkäksi. Kaikkiaan vaihtoehtoisia reittejä eri suuntiin on useita, mikä tulee tasaamaan yksittäisten liittymien kuormitusta.

Liikenneselvityksessä todetaan myös, että tarkastellun alueen länsipuolella ruuhkautumista ei ole, vaikka selvityksessä lasketut automäärät edustavat syntyvän liikenteen ylälikiarvoa, sen lisäksi, että suurin liikennettä tuottava tekijä on Jumbon kauppakeskus. Uuden asuinkorttelin autopaikkamäärä kokonaisuuden kannalta on pieni, 105 paikkaa. Asukkaat voivat halutessaan autoilla kotiinsa myös vaihtoehtoisia reittejä pitkin, esimerkiksi Pakkalan puistotietä pitkin. Asuinkorttelin autoliikenne ei edellytä lisäkaistoja tai muita liikennejärjestelyjä Ylästöntielle. Kiertoliittymä tulee tässä toimimaan erinomaisesti.

Ylästöntielle tullaan tekemään keskisaarekkeellisia suojateitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Toki suojatietä ylittävää täytyy väistää ja autokin ehkä pysäyttää, mutta liikenne kaupungissa edellyttää sitä. Pakkalan alue on yhä suurelta osaltaan rakentamatonta, mutta yleiskaavan mukaisesti alue tulee täydentymään ja asukasmäärä ja siten myös liikennemäärä kasvamaan. Kun liikenne perustuu pääasiassa joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn, vältytään monelta liikenneraivokohtaukselta ja ylipäätään liikenteen konfliktitilanteilta.

Jalankulun ja pyöräilyn eritasoratkaisut Ylästöntien yli tai ali ovat tässä kohdin haasteellisia. Jotta ratkaisu olisi esteetön, tulee tien ylle tai alle johtavien ramppien pituudeksi – maaston muodoista riippuen – n. 50 – 70 m, minkä johdosta kiertomatkat muodostuisivat helposti pitkiksi, jolloin osa kulkijoista ylittäisi kadun edelleen tasossa, mikä olisi autoilijoille yllätyksellistä ja jalankulkujoille turvattomampaa.

Tilaisuudesta purkautuva liikenne on liikennemallinnuksessa laskettu 500 autoa tunnissa, mikä on liioitellusti yliarvioitu, sillä elämyspuiston alueelle on varattu vain 350 autopaikkaa. Samalla kaavalla laskettuna elämyskeskuksen automäärä poistuisi 42 minuutissa.

Koska Vantaan kaupungin maanomistus kaupungin alueella on kohtalaisen vähäinen, varsinkin Aviapoliksen suuralueella, on kaupungin asemakaavoitus pääasiassa ns. kumppanuuskaavoitusta, jossa maanomistaja

yleensä tekee aloitteen asemakaavan laadinnasta tai muuttamisesta. Elämyskeskuksen tapaiset asemakaavahankkeet edellyttävät toiminnasta kiinnostunutta tahoa; kaupunki ei voi realistisesti ajatellen lähteä kaavoitusmonipolinsa turvin tekemään kaavaa sellaiselle hankkeelle, jolle ei ole tiedossa toteuttajaa. Elämyskeskuksen toimija on selvittänyt toiminnalleen potentiaalisia sijoitusvaihtoehtoja ja päätynyt Backakseen. Vaihtoehtoina on ollut myös ulkomailla sijaitsevia kohteita. Aviapoliksen asemanseutu on todella hyvä toiminnalle, joka houkuttaa asiakasvirtoja, mutta elämyspuistotoimija ei ole siitä kiinnostunut. Kaupunki ei voi pakottaa yksityistä toimijaa toteuttamaan hankettaan paikkaan, jossa tämä ei katso voivansa toimia toimintansa edellyttämällä tavalla.

Aviapoliksen aseman seudulle on Aviapoliksen kaavarungossa esitetty paikka ”yleisömagneetille” Tikkurilantien ja Lentoasemantien kulmaan. Sekin on yksityistä maata, joka toistaiseksi odottaa, että sopiva hanke kiinnostuu paikasta. Aviapoliksen aseman seudulla maankäyttö keskittyy eloisan, kaupunkimaisen ympäristön luomiseen asuinkorttelein, työpaikoin ja palveluin, puistoja unohtamatta.

Elämyskeskuksen toiminnalle Backas on Suomen vaihtoehdoista paras, koska se sijaitsee keskeisesti pääkaupunkiseudulla ja on helposti tavoitettavissa lentoasemalta, juna-asemalta ja mm. seudun hotelleista. Asemilta, hotelleista ja kauppakeskuksesta tuleville vierailijoille elämyskeskustoimija voi järjestää kuljetuksen, mutta se ei ole asemakaavallinen asia eikä siitä voi esimerkiksi antaa asemakaavassa määräystä. Ensi vaiheessa elämyspuistosta on tarkoitus toteuttaa lähinnä Ylästöntietä olevat rakennukset: tapahtumakeskus ja Muumi-sisäpuisto. Myöhemmin toimintaa on tarkoitus laajentaa entisten kasvihuoneitten kulmille toisella sisäpuistolla. Toimijan suunnitelmissa on myös mm. järjestää ympäri vuoden koko perheen ulkoilutapahtumia, jotka tarvitsevat paljon vapaata ulkotilaa, mitä Backaksessa on. Suunnitelmassa on siten jo varauduttu toiminnan laajenemiseen.

Tarkistukset:
-

NRO 2

asukas 2, 30.11.2021

Muistutus:

1. Liikennevaikutukset

Kaavamuutoksen liikennevaikutuksia ympäröiviin alueisiin pitää tutkia laajasti. Ylästöntie on tukossa jo nykyisellä käytöllä. Iltaisin saa jalankulkija odottaa suojatien reunassa loputtoman autoletkan taukoamista. Tämä on tilanne molempien Ylästöntien kiertoliittymien kohdalla sijaitsevilla suojateillä ja lisäksi niiden välillä sijaitsevilla kaksiosaisilla suojateillä.

Kaavaehdotuksen rajaus on riittämätön eikä nykyisellään ota lainkaan huomioon liikennejärjestelyitä po. Ylästöntien itäosassa (kahden kiertoliittymän välillä), koska ko. tieosuus ei kuulu kaavamuutosalueeseen. Mitä kautta vahvasti yksityisautoiluun tukeutuva liikenne saapuu suunniteltuun elämyspuistoon, kun ilmeisesti edellä mainittua tieosuutta ei tulla kaavaehotuksen rajauksesta ja yleisötilaisuuden annista päätellen saapumistarkoitukseen käyttämään? Mitä liikennejärjestelyitä kaavaehdotus pitää sisällään tai poikii jatkossa?

Pidän kaavamuutosalueen rajausta riittämättömänä, koska siinä ei olla huomioitu esimerkiksi Ylästöntien kasvavaa liikennemäärää, kadun mahdollista lisäkaistatarvetta liikennevirran kasvaessa suunnitellun elämyskeskuksen ja muun suunnittelun johdosta. Täten ei myöskään ole voitu ottaa huomioon yleisen jalankulun ja kevyenliikenteen sujuvaa ja turvallista reittiä kaavamuutosalueen ja pohjoisen alueen välillä (Ylästöntie erottaa nämä alueet toisistaan).

2. Asuntorakentaminen

Voimassa oleva yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta (yleiskaavan oikeusvaikutus). Yleiskaavassa kaavamuutosalueella on merkinnät P ja VL, joista kumpikaan ei tarkoita asumisen uudisrakentamista.

Samassa yhteydessä moitin sitä, että tätä kaavamuutosehdotusta ei näy Vantaan karttapalvelun vireillä olevissa kaavoissa alueena, jolloin sitä voisi tehokkaasti tarkastella osana ympäröiviä suunnitelmia ja suhteessa mm. yleiskaavaan. Onko ollut tarkoitus hankaloittaa tiedon etsimistä kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana?

3. Elämyspuistoon suunniteltu ulkolava

Ulkona sijaitseva esiintymislava ei näy ohjeellisena alueena kaavamuutosehdotuksessa, mutta aihe tuli esiin Vantaan järjestämässä yleisötilaisuudessa. Elämyspuisto (ymmärtääkseni kuitenkin vahvasti sisätiloihin tukeutuvana) ja siihen liittyvä toiminta ei saa aiheuttaa meluhaittaa ympäröivien alueiden asukkaille. Tämän turvaamiseksi korttelialueille SR ja P täytyy laittaa asemakaavaan desibelirajoitukset, jotka tehokkaasti estävät mahdolliset suunnitellut meluhaitat.

Vastine:

1. Liikennevaikutukset

Asemakaavaehdotuksen aluerajausta Ylästöntien osalta ei ole ollut tarpeen ulottaa esitettyä laajempana, koska Ylästöntiellä on jo asemakaava Backaksen kohdalta itään päin. Tämän asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotuksen hyväksymisen jälkeen ainoastaan Krakanojan ja Tolkinkyläntien välinen

osuus Ylästöntiestä on ilman asemakaavaa. Liikenneselvityksessä tarkastelualue on tietenkin asemakaavan aluetta huomattavasti laajempi.

Backaksen elämyskeskuksen oletettu vierailijamäärä, noin 0,5 miljoonaa kävijää, huomioiden sille on osoitettu vain 350 autopaikkaa. Tällöin ei voida väittää, että elämyskeskuksen toiminta perustuisi yksityisautoiluun. Elämyskeskuksen vierailijoista noin 50 % odotetaan vuositasolla olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu alueelle omalla autolla, vaan julkisilla liikennevälineillä ja tilausbusseilla. Autolla saapuvat vierailijat tulevat todennäköisesti pääasiassa Kehä III:n suunnasta Lentoasemantietä ja Pakkalantietä – Pakkalan puistotietä pitkin.

Ylästöntielle tullaan tekemään keskisaarekkeellisia suojateitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Alueen pyöräliikenteen sisäistä ja jo osin ulkoistakin verkkoa täydennetään ja tilausajobusseille tehdään jättöpaikat. Ylästöntien pohjoispuolelle, Backasta vastapäätä, ryhdytään laatimaan lähivuosina asemakaavamuutosta. Sen yhteydessä voidaan tarvittaessa tarkemmin määrittää tarvittavien jalankulun ja pyöräilyn ylityspaikkojen sijaintia ja tarkistaa Ylästöntien katualueen leveyttä. Ylästöntien pohjoispuolen aluetta ei otettu mukaan Backaksen asemakaavaan ja asemakaavan muutokseen, koska molemmat asemakaavatyöt ovat hyvin laajoja kokonaisuuksia ja molempiin liittyy siten paljon erilaisia asioita ja selvitystarpeita. Tosin Ylästöntien pohjoispuolta on Backaksen kaavatyön yhteydessä alustavasti luonnosteltu mm. rakentamisen määrän ja liikennetuotoksen arvioimiseksi. Luonnokset ovat olleet niin alustavia, ettei niitä ole ollut syytä liittää asemakaava-aineistoon.

2. Asuntorakentaminen

Maankäyttö- ja rakentamislaki sanoo yleiskaavasta mm.: ”Yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet. / Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. / Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.” Yleiskaava siis ohjaa asemakaavoitusta yleispiirteisesti.

Yleispiirteisyyden rajoissa voidaan todeta, että asuinkortteli tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja olemassa olevaan katuverkkoon sijoittumalla Ylästöntien varteen, kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön rajalle. Kaukomaisemassa uudisrakentamisella ja sen lähiympäristön rakentamisella luodaan uusi reuna rakennetulle ympäristölle niin, että se sopeutuu kulttuuriympäristöön. Sopeutuminen toteutetaan perinteisillä rakennusten asemoimisella, rakennusmuodoilla ja -materiaaleilla sekä pihakasvillisuudella. Sijoittamalla rakennukset hieman etäämmälle Ylästöntiestä ja istuttamalla puita tien ja pysäköintialueen väliin korostetaan tien luonnetta paikoin luontoympäristön halki kulkevana Suurena Rantatienä.

Niin asuinrakentaminen kuin palvelurakentaminenkin tukeutuvat myös yleiskaava 2020:n mukaisiin kestävän kasvun vyöhykkeeseen ja kaupunkikeskustan alueeseen sekä yleiskaava 2007:n mukaiseen keskustatoimintojen alueeseen. Vähänkin lisääntyvä asukasmäärä edistää palvelurakenteen kehittymistä yleiskaavan mukaisella keskustamaisella alueella.

Backaksen asemakaavaehdotuksessa ja asemakaavan muutosehdotuksessa yleiskaavan mukaisesta korttelimaasta (P) osa muuttuu virkistysalueeksi (VL) ja yleiskaavan mukaisesta virkistysalueesta osa muuttuu korttelimaaksi. Lopputuloksena on, että virkistysalueen määrä asemakaavassa on lähes sama kuin yleiskaavassa.

Backaksen asemakaava-alueen rajaus oli huomaamattamme kadonnut karttapalvelun sivulta. Se on jälleen lisätty sinne.

3. Elämyspuistoon suunniteltu ulkolava

Asemakaava ja asemakaavan muutos ei määrää esiintymislavalle sijoituspaikkaa. Mahdollisen esiintymislavan sijoittamisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset.

Desibelirajoitukset laitetaan asemakaavakartalle siinä tapauksessa, että jokin tila on suojattava tilan ulkopuolelta tulevalta melulta, eli koskemaan rakennuksen ulkovaipan (seinät, katto) tai meluesteen (seinämäinen rakenne) äänieristävyyttä. Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti toiminnanharjoittajan on tehtävä erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toimenpiteestä tai tapahtumasta ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus Vantaan ympäristökeskukselle vähintään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista. Tämä koskee mm. ulkoilmakonserttia. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske yksipäiväistä tapahtumaa, joka järjestetään maanantaista lauantaihin klo 7.00–20.00 tai sunnuntaina tai yleisenä juhlapäivänä kello 12.00–20.00.

Ulkokonsertit järjestetään todennäköisimmin sikalan, tapahtumakeskuksen ja vanhan navetan välisellä alueella, jolloin jo ympäröivistä rakennuksista muodostuu hyvää äänisuojaa ympäristöön nähden. Sen lisäksi ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.

Tarkistukset:

Lisätään P- ja SR-alueiden määräyksiin:
”Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.”

NRO 3
asukas 3, 7.12.2021

Muistutus:

Vaadin kaava-ehdotuksen hylkäämistä ja suunnitelmien siirtämistä Aviapoliksen alueelle.

Oma suurin huolenaiheeni on liikennejärjestelyjen ruuhkautuminen ilman ratikkaa tai ratikan kanssa. Jo nyt liikenne on tukkoinen sekä Kartanonkosken liikenneympyrässä että ennen sitä Ylästön ja Jumbon suunnista. Asian ratkaisemiseksi vaadittaisiin massiiviset kevyenliikenteen ja liittymien laajennukset. Mikäli kaava hyväksytään tarkoittaa se myös kytkykauppana ratikan hyväksymistä. Toivottavasti tämä on kaupungin päättäjille selvä.

Alueelle ei yksinkertaisesti mahdu suunniteltuja fasiliteetteja, eikä niistä ole alueen asukkaille hyötyä (alueella on jo riittävästi palveluita ja työpaikkoja välittömässä läheisyydessä, myös nuorisolle).
Toisin kuin esim. Avispolikseen viihdyke-eläimet (muumit) ja konsertti/tv-studio ym.sopisivat mainiosti, vaikka tulevan Ilmailumuseon läheisyyteen.

Pyydän ystävällisesti siirtämään kaupungin lobbaustoiminnan HOK-Elannosta Finavian ja muiden lentokentän alueen toimijoiden suuntaan.

Yst.
[X. X.]
Backaksen alueen välitön naapuri, asunut alueella vuodesta 2013 lähtien.

[Muistutuksesta on poistettu nimi]

Vastine:

Koska Vantaan kaupungin maanomistus kaupungin alueella on kohtalaisen vähäinen, varsinkin Aviapoliksen suuralueella, on kaupungin asemakaavoitus pääasiassa ns. kumppanuuskaavoitusta, jossa maanomistaja yleensä tekee aloitteen asemakaavan laadinnasta tai muuttamisesta. Elämyskeskuksen tapaiset asemakaavahankkeet edellyttävät toiminnasta kiinnostunutta tahoa; kaupunki ei voi realistisesti ajatellen lähteä kaavoitusmonipolinsa turvin tekemään kaavaa sellaiselle hankkeelle, jolle ei ole tiedossa toteuttajaa. Elämyskeskuksen toimija on selvittänyt toiminnalleen potentiaalisia sijoitusvaihtoehtoja ja päätynyt Backakseen. Vaihtoehtoina on ollut myös ulkomailla sijaitsevia kohteita. Aviapoliksen asemanseutu on todella hyvä toiminnalle, joka houkuttaa asiakasvirtoja, mutta elämyspuistotoimija ei ole siitä kiinnostunut. Kaupunki ei voi pakottaa yksityistä toimijaa toteuttamaan hankettaan paikkaan, jossa tämä ei katso voivansa toimia toimintansa edellyttämällä tavalla. Kaupunki ei ole hankkeessa mukana.

Aviapoliksen aseman seudulle on Aviapoliksen kaavarungossa esitetty paikka ”yleisömagneetille” Tikkurilantien ja Lentoasemantien kulmaan. Sekin on yksityistä maata, joka toistaiseksi odottaa, että sopiva hanke kiinnostuu paikasta. Aviapoliksen aseman seudulla maankäyttö keskittyy eloisan, kaupunkimaisen ympäristön luomiseen asuinkorttelein, työpaikoin ja palveluin, puistoja unohtamatta.

Elämyskeskuksen toiminnalle Backas on Suomen vaihtoehdoista paras, koska se sijaitsee keskeisesti pääkaupunkiseudulla ja on helposti tavoitettavissa lentoasemalta, juna-asemalta ja mm. seudun hotelleista. Ensi vaiheessa elämyspuistosta on tarkoitus toteuttaa lähinnä Ylästöntietä olevat rakennukset: tapahtumakeskus ja Muumi-sisäpuisto. Myöhemmin toimintaa on tarkoitus laajentaa entisten

kasvihuoneitten kulmille toisella sisäpuistolla. Toimijan suunnitelmissa on myös mm. järjestää ympäri vuoden koko perheen ulkoilutapahtumia, jotka tarvitsevat paljon vapaata ulkotilaa, mitä Backaksessa on. Suunnitelmassa on siten jo varauduttu toiminnan laajenemiseen, mikä Backaksen alueelle mahtuu hyvin.

Elämyskeskus hyödyttää vantaalaisia mm. siten, että uudet toiminnat tuovat Vantaalle uusia työpaikkoja niin rakentamisen aikana kuin toiminnan aikana mm. pysyvillä ja kausittaisilla työpaikoilla. Toiminnan menestyksekkyys tuottaa Vantaalle myös verotuloja.

Liikenneselvityksessä yhtenä lähtökohtana on ratikan rakentaminen. Jos ratikkaa ei tulisi, hoidetaan vastaava liikenteellinen palvelutaso bussilinjastolla. Ilmastotietoinen, kestävä kaupunkisuunnittelu perustuu mm. hyvin toimivaan joukkoliikenteeseen. Täten väite, että Backaksen elämyskeskuksen asemakaava ja asemakaavan muutos olisi kytköksissä ratikkaa koskeviin päätöksiin, on perusteeton.

Liikenneselvityksessä elämyskeskuksen vierailijoista noin 50 % odotetaan vuositasolla olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu alueelle omalla autolla, vaan julkisilla liikennevälineillä. Keskukseen saavutaan myös paljon tilausajobusseilla. Asemilta, hotelleista ja kauppakeskuksesta tuleville vierailijoille elämyskeskustoimija voi järjestää kuljetuksen, mutta se ei ole asemakaavallinen asia eikä siitä voi esimerkiksi antaa asemakaavassa määräystä. Kävely- ja pyöräily-yhteydet alueelle ovat hyvät. Vantaan baanaverkkokin kytkeytyy alueeseen. Tästä nähdään, että kohde on hyvin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla, jotka rasittavat katuverkkoa vähemmän kuin yksityisautoilu.

Liikenneselvityksessä todetaan, että Ylästöntien ja Lentoasemantien kiertoliittymässä sekä Lentoasemantien ja Tasetien liikennevalloissa etelän suunnasta syntyvät jonot ovat lyhytaikaisia. Lisäksi todetaan, että myös Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymän liikenteen välityskyky on hyvä. Liikenneselvityksessä todetaan myös, että tarkastellun alueen länsipuolella ruuhkautumista ei ole, vaikka selvityksessä lasketut automäärät edustavat syntyvän liikenteen ylälikiarvoa, sen lisäksi, että suurin liikennettä tuottava tekijä on Jumbon kauppakeskus.

Ylästöntielle tullaan tekemään keskisaarekkeellisia suojateitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Alueen pyöräliikenteen sisäistä ja jo osin ulkoistakin verkkoa täydennetään. Pakkalan alue on yhä suurelta osaltaan rakentamatonta, mutta yleiskaavan mukaisesti alue tulee täydentymään ja asukasmäärä ja siten myös liikennemäärä kasvamaan. Esteettömät eli riittävän loivat jalankulun ja pyöräilyn eritasoratkaisut Ylästöntien yli tai ali ovat tässä kohdin haasteellisia. Reittien jatkuminen Ylästöntien pohjoispuolelle tutkitaan kyseisen alueen asemakaavatyössä. Jotta ratkaisu olisi esteetön, tulee tien ylle tai alle johtavien ramppien pituudeksi – maaston muodoista riippuen – n. 50 – 70 m, minkä johdosta kiertomatkat muodostuisivat helposti pitkiksi, jolloin osa kulkijoista ylittäisi kadun edelleen tasossa, mikä olisi autoilijoille yllätyksellistä ja jalankulkujoille turvattomampaa.

Tarkistukset:

-

NRO 4
asukas 4, 6.12.2021

Muistutus:

Vaadin kaava-ehdotuksen hylkäämistä ja tarvittaessa palauttamista uuteen valmisteluun.

Kaavaehdotus ei tue lähialueiden asukkaiden hyvinvointia tai turvallisuutta. Alueelle suuntautuva liikenne kulkee jo ruuhkaisen Jumbon liittymän, Kartanonkosken asuinalueen toisen uloskäynti-liittymän (myös joukkoliikenteen ainoa julkinen väylä), neljän koulun alueelta (Veromies, Veromiehen koulun sivupiste, Pointin kansainvälinen koulu, Kartanonkosken koulu) ja lukuisten päiväkotien läheltä. Alueella järjestettävien tapahtumien jotka ruuhkauttavat alueen liikenteen (autoilu, joukkoliikenne, pysäköinti, jalankulku, pyöräily) ei ole huomioitu liikenne-selvityksissä. Liikenne kohdistuu hyvin pienelle alueella jonka liittymät ovat hyvinkin rajattuja ja suuntautuvat lähinnä pohjoiseen (eli yhteen ilmansuuntaan alueella jossa ei ole liikennevaloja - eikä toivottavasti koskaan tule).

Liikenneselvitys on myös puutteellinen ja perustuu ehkä 2030 rakennettavaan Vantaan Ratikkaan. Vantaan kaupungille on myös tehty valtuustoaloite koko Ratikka-hankkeen hylkäämisestä johon on osallistunut 25 valtuutettua 67:stä valtuutetusta (lähde: Vantaan Sanomat 24.8.2021). Näiltä osin kaavaehdotuksen liikenneselvitys on jo niin puutteellinen että kaava tulee asettaa vähintään uudelleen tarkasteltavaksi, mutta mieluiten hylätä jäljellä esitettävien painavien ja merkityksellisten seikkojen takia.

Hylkäyksen syynä on myös kulttuurisesti ja luontoarvoiltaan merkityksellisen alueen pilaaminen ja liikennemäärien kasvu ja sitä kautta alueen asumisviihtyvyyden ja liikenneturvallisuuden aleneminen. Kaavoittajan tulisikin osoittaa elämyskeskuksille ja vastaaville yleiskaavassa paremmin soveltuva jollekin Vantaan lukuisista juna-asemien ympäristöistä. Yksittäisen maanomistajan toiminta ja halu kaavoittaa ei voi määrätä kunnan kaavoitusta - toki ehdotukset ovat hyviä kun mietitään kuinka Vantaata voi kehittää. Suojeltu alue ei voi olla paras paikka elämys-toiminnalle joka pohjautuu turismiin eikä niinkään kuntalaisten elinolojen ja viihtyvyyden parantamiseen.

Kaavaehdotuksen mukainen rakentaminen ei tue kulttuurisesti arvokkaan alueen säilymistä vaan tuhoaa sen alueelle sopimattomalla lisärakentamisella. Muumit-puistot tai esiintymislavat eivät tue kulttuurihistoriallisesti merkittävän alueen imagoa. SR-kaava jo sinällään vaatii alueen rakennusten suojelua ja ELY-keskuksen puuttumista Kaavoittajan toimiin. Kaava vaikuttaa lainvastaiselta koska poikkeaa ylemmän tason kaavoista (maakuntakaava ja yleiskaava) sekä asukkaiden kuuleminen on jätetty vastausten tasolle tekemättä järkeviä ja tarpeellisia muutoksia kaavaehdotukseen. Kaavaehdotus heikentää oleellisesti alueen lähiasukkaiden turvallisuuden tunnetta, alueen viihtyisyyttä, liikenteen sujuvuutta, alueen virkistyskäyttöä, luonnonympäristön oloja ym..

Alueen asukkaat ovat osoittaneet voimakasta vastustusta, eikä kaava-ehdotus tuo heille mitään uusia kaivattuja palveluita - päinvastoin meluisaa, saastuttavaa ja ruuhkauttavaa liikennettä (bussit, jalankulku, yksityisautoilu). Palvelut ovat jo nyt Vantaan parhaimmistoa: lähikauppoja, supermarketteja, ostoskeskuksia, Jumbon kauppakeskus, Flamingon elämyskeskus, Tammiston luonnonsuojelualue, Vantaanjoki, Haltialan tila ja Haltialan aarnialue.

1
Kiinteistön omistajan HOK-Elannon vastuulla on huolehtia kiinteistöjen pitämisestä kunnossa ja jos rahat ei riitä niin aina voi tehdä Elannot (konkurssi). Tilan osti Elannolle aikanaan sotasyyllisyydestä vankilaan vuosiksi 1946-1948 tuomittu Väinö Tanner (viittaus Tanneriin HOK-Elannon mainosmateriaalissa) ja ehdotankin osuus-liikkeelle että voisi olla aika antaa historian olla ja lahjoittaa tai myydä (esim. eurolla) kiinteistö sen arvot paremmin tunnistavalle taholle. Pitkäaikaisena Elannon ja sittemmin osuusliike HOK-

Elannon asiakasomistajana en ymmärrä halua pilata kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue turismilla ja sinne kuulumattomalla toiminnalla.

Alueella olevaa pieneliöstöä ei liene kartoitettu ja kaava-ehdotus puuttuu eliölajien luontaiseen asujaimistoon, Backaksenojaan - jonka siirtoa on ehdotettu. Alueen lisärakentaminen asettaa uhanalaisen pieneliöstön tai eläimien (nilviäiset, perhoset, liito-oravat, jyrsijät, linnut ym.) elinolosuhteet uhatuiksi. Kaikki kaavaehdotuksessa esitetty parkkipaikat tulee poistaa luonnoksesta ja alueen kehitys sitoa jo olemassa oleviin viihtyisiin asfaltti-kenttiin alueen etelä-reunalla ja alueelle tulevan päivittäistavarakaupan tontille tuleviin autopaikkojen varaan. Alueella jo muutenkin lukuisia parkkialueita jotka istuvat alueen historiaan ja ilmeeseen oikein hyvin.

Alueelle kaava-luonnoksessa esitetty asuinrakennuskanta ei myöskään sovi alueella vaan tulisi suosia maalaismaisemaa - joita ei ole koskaan liikaa. Vastustan siis asuinrakennusten sijoittelua niiden kulttuurimaisemaa pilaavan ja liikennettä haittaavan ylimääräisen liikennetarpeen takia - myös pieneliöstö alueella tulee kartoittaa. Niille voi osoittaa paikan olemassa olevan asfalttikentän etelälaidalta jossa aiemmin sijaisi nyt jo purettu lämpövoimala kauniine tiilisine savupiippuineen.

Polkupyörille tarkoitettu Baana-väylähanke on sijoitettu täysin sopimattomasti Ringhinpuistoon joka on erityisesti koiranulkoiluttajien suosiossa. Korona-aika on lisännyt koirien määrää ja ne tuovat ihmisille iloa. Nyt koiranulkoiluttajat ja Kartanon maisemasta nauttivat ulkoilijat asetetaan vaaraan “vauhdikkaiden” (viittaus kaavaluonnoksen lähdemateriaaliin) pyöräilijöiden sekaan. Baana alkaa ei mistään ja päättyy ei mihinkään, ja se tulee uudelleen linjata järkevämmin Backaksen kartanonmäen länsipuolelta. Sinne voi rakentaa polkupyöräilijöille vauhti-kaistan jolloin turistit voivat ihastella vauhdikasta ja innovatiivista menoa (etenkin jos pyöräilijät ajavat +25km/h sähköpyörillä). Aidosti julkista liikennettä, kävelyä ja pyöräilyä suosiva Kaupunki ei kaavoita parkkipaikkoja (kuten esim. Kivistön alueella on menestyksekkäästi tehty)

Kaava tulee edellä mainituista asioista johtuen hylätä ja tarvittaessa palauttaa paremmin yleiskaavan, maakuntakaavan, luonnon monimuotoisuuden, liikenteen ja historialliset arvot huomioivan kaavaehdotuksen ollessa kyseessä uudelleen käsittelyyn. Ilmastonmuutokseen varautuminen ja huomiointi esim. kansainvälisen lentoliikenteen toivottavana vähentymisenä (hiilidioksidipäästöt) ei ole huomioitu kaavaehdotuksessa. Myöskään erilaisia digitaalisia vaihtoehtoja kansainvälisen elämyskeskuksen järjestämiseen sen sijaan, että suunnitellaan kaikenlaisen liikenteen avulla paikalla tulemiseen pohjautuvaa liikenteenlamauttajaa ja ympäristömelun lisääjää, ei ole huomiotu. Korona-virukseen ja muihin vaaralliseen tartuntatauheihin ei myöskään ole varauduttu suunnitelmissa ja eri puolilta maailmaa alueelle ja erityisesti sisä-puistoon ohjattavien henkilöiden ennakkotestaus, rekisteröinti, korona-vilkut yms. seuranta tulee saattaa kaavamääräyksissä ajan tasalle.

2
Alueella jo olevien, SR kaavalla suojeltujen, rakennusten käyttötarkoitusta ja kunnossapitoa ei ole yksilöity vaan esitetty että niille ehkä keksitään jotain käyttöä. Historiallisesti merkittävän alueen hyödyntäminen ei voi pohjata uudisrakentamiseen vaan jo olemassa olevan rakennuskannan järkevään käyttöön mikä on kulttuuriarvojen ja ekologisuuden kannalta paras ja ainoa vaihtoehto. Ei ole tarpeen jättää vanhoja rakennuksia kulisseiksi vaan luoda niihin aitoa toimintaa.

Erilaisten sukupuolten välinen ero tulee myös huomioida alueen käytön suunnittelussa ja muumit eivät edusta tasapuolista sukupuolten välistä jakoa pohjautuen Muumi-Mamma, Muummi-Pappa, Niisku-Neiti sukupuolittuneisiin termeihin ja 40-luvun perherakenteen manifestaatioon. Muumimaailma edustaakin tässä suhteessa vanhakantaisia patriarkaalisia valtarakenteita.

Taiteilija Goodmania siteeraten ja vinkiksi tontin omistajalle (HOK-Elanto) ja Kaavoittajalle (Vantaan Kaupunki) tähän oli sopinut parempikin teksti, mutta tällä kertaa näin koska kehitystä pitää olla (historian, tasa-arvoisuuden ja segregaation vastustamisen nimissä):

Ensin oli pelto, sitten kymmenen taloa, ostoskeskus ja sen keskellä krouvi
Siellä turvenuijat ja eronneet muijat kaljaansa maistelee
Siellä istuu tummat, ja kollaat ja summat kolunneet taistelee
Se on lähiön kulttuurin kehto, se on monen elämän ehto
Siellä turvenuijat ja eronneet muijat kaljaansa maistelee
Vilja kasvoi ja lainehti puntarpäät
Arkkitehditkin viisaat ja älykkäät
Elementeistä laatikot suuret loi
Perunamaalta kansaa toi
Sinne Karjalan poikaa ja Pohjanmaa
Muutti kirves ja justeeri kontissaan
Päättyi avio-onni pian oikeuteen
Jäi krouvi heille kodikseen

Sanat Irwin Goodmanin kappaleesta Ostoskeskus ja Krouvi.
(Backaksen Krouvi, se uusi Hyvä Ystävä !)

Vastine:

Backaksen elämyskeskuksen asemakaavan ja asemakaavan muutokseen liittyvä liikenneselvitys on tehty, jotta saadaan selville elämyskeskustoiminnan aiheuttama liikennetuotos. Täten väite, jonka mukaan elämyskeskustapahtumien liikennettä ei olisi selvityksessä otettu huomioon, on perusteeton.

Liikenneselvityksessä yhtenä lähtökohtana on ratikan rakentaminen. Jos ratikkaa ei tulisi, hoidetaan vastaava liikenteellinen palvelutaso bussilinjastolla. Ilmastotietoinen, kestävä kaupunkisuunnittelu perustuu mm. hyvin toimivaan joukkoliikenteeseen. Täten väite, että Backaksen elämyskeskuksen asemakaava ja asemakaavan muutos perustuisi ratikkaan, on perusteeton.

Liikenneselvityksessä elämyskeskuksen vierailijoista noin 50 % odotetaan vuositasolla olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu alueelle omalla autolla, vaan julkisilla liikennevälineillä. Keskukseen saavutaan myös paljon tilausajobusseilla. Asemilta, hotelleista ja kauppakeskuksesta tuleville vierailijoille elämyskeskustoimija voi järjestää kuljetuksen, mutta se ei ole asemakaavallinen asia eikä siitä voi esimerkiksi antaa asemakaavassa määräystä. Kävely- ja pyöräily-yhteydet alueelle ovat hyvät. Vantaan baanaverkkokin kytkeytyy alueeseen. Tästä nähdään, että kohde on hyvin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla, jotka rasittavat katuverkkoa vähemmän kuin yksityisautoilu.

Liikenneselvityksessä todetaan, että Ylästöntien ja Lentoasemantien kiertoliittymässä sekä Lentoasemantien ja Tasetien liikennevalloissa etelän suunnasta syntyvät jonot ovat lyhytaikaisia. Lisäksi todetaan, että myös Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymän liikenteen välityskyky on hyvä. Selvityksessä todetaan myös, että tarkastellun alueen länsipuolella ruuhkautumista ei ole, vaikka selvityksessä lasketut automäärät edustavat syntyvän liikenteen ylälikiarvoa. Lisäksi on muistettava, että suurin liikennettä tuottava tekijä on Jumbon kauppakeskus.

Koska Vantaan kaupungin maanomistus kaupungin alueella on kohtalaisen vähäinen, varsinkin Aviapoliksen suuralueella, on kaupungin asemakaavoitus pääasiassa ns. kumppanuuskaavoitusta, jossa maanomistaja yleensä tekee aloitteen asemakaavan laadinnasta tai muuttamisesta. Elämyskeskuksen tapaiset asemakaavahankkeet edellyttävät toiminnasta kiinnostunutta tahoa; kaupunki ei voi realistisesti ajatellen lähteä kaavoitusmonopolinsa turvin tekemään kaavaa sellaiselle hankkeelle, jolle ei ole tiedossa toteuttajaa. Elämyskeskuksen toimija on selvittänyt toiminnalleen potentiaalisia sijoitusvaihtoehtoja ja päätynyt Backakseen. Vaihtoehtoina on ollut myös ulkomailla sijaitsevia kohteita. Aviapoliksen tai muu

asemanseutu on todella hyvä toiminnalle, joka houkuttaa asiakasvirtoja, mutta elämyspuistotoimija ei ole siitä kiinnostunut. Kaupunki ei voi pakottaa yksityistä toimijaa toteuttamaan hankettaan paikkaan, jossa tämä ei katso voivansa toimia toimintansa edellyttämällä tavalla. Kaupunki ei ole hankkeessa mukana.

Elämyskeskuksen toiminnalle Backas on Suomen vaihtoehdoista paras, koska se sijaitsee keskeisesti pääkaupunkiseudulla ja on helposti tavoitettavissa lentoasemalta, juna-asemalta ja mm. seudun hotelleista. Ensi vaiheessa elämyspuistosta on tarkoitus toteuttaa lähinnä Ylästöntietä olevat rakennukset: tapahtumakeskus ja Muumi-sisäpuisto. Myöhemmin toimintaa on tarkoitus laajentaa entisten kasvihuoneitten kulmille toisella sisäpuistolla. Toimijan suunnitelmissa on myös mm. järjestää ympäri vuoden koko perheen ulkoilutapahtumia, jotka tarvitsevat paljon vapaata ulkotilaa, mitä Backaksessa on. Suunnitelmassa on siten jo varauduttu toiminnan laajenemiseen, mikä Backaksen alueelle mahtuu hyvin.

Vantaan kaupunki on katsonut, että elämyskeskus hyödyttää vantaalaisia mm. siten, että uudet toiminnat tuovat Vantaalle uusia työpaikkoja niin rakentamisen aikana kuin toiminnan aikana mm. pysyvillä ja kausittaisilla työpaikoilla. Toiminnan menestyksekkyys tuottaa Vantaalle myös verotuloja.

Asemakaavamääräyksin ja -merkinnöin on varmistettu, että kartanon ainutlaatuinen luonne säilytetään ja otetaan huomioon kaikessa toteutuksessa. Parhaiten alue säilyy, kun vanhat rakennukset otetaan käyttöön ja alueelle sallitaan monipuolista toimintaa.

Pelkästään säilyttämällä vanhat rakennukset ilman, että sallitaan uutta rakentamista, rajataan alueen toimintamahdollisuuksia rajusti, sillä rakennukset ovat pieniä, jolloin niihin sijoittuvan toiminnan tulee olla myös hyvin pienipiirteistä. Pienipiirteisen toiminnan tuotolla harvoin pystytään investoimaan rakennusten edellyttämään korjaamiseen. Kaikkein hankalin tilanne on entisen sikalan kohdalla: kuntoinventoinnissa on ilmennyt, että rakenteet ovat urean kyllästämiä. Sikala tulisi korjata käytännössä lähes rakentamalla se uudelleen puhtain rakentein tai tekemällä ulkokuoren sisään jonkinlainen ”kapseloitu” puhdas tila ja jäykistämällä ulkokuori niin, että se pysyy koossa. Niin kauan kuin sikala on käyttämättömänä, sen säilyttäminen vaikeutuu vuosi vuodelta. Sikala on sentään alueen komeimpia rakennuksia. Alueen säilyttäminen edellyttää uutta rakentamista, jolla osin rahoitetaan korjauskuluja ja siten edistetään alueen historian säilymistä näkyvänä.

Alueen historiallisen luonteen säilyttäminen on varmistettu asemakaavaehdotuksessa. Uudisrakennuksille on annettu hyvin tarkkoja määräyksiä, joilla varmistetaan, että ne sopeutuvat ympäristöönsä. Elämyskeskuksen uudisrakennukset sijoittuvat paikkoihin, joissa on ennenkin ollut tai joihin on joskus suunniteltu uudisrakentamista. Asuinkorttelin sijainti tukeutuu Sandbackan alueeseen ja olevaan katuverkkoon. Rakennusten materiaalit ja muodot ovat peräisin alueen vanhasta rakennuskannasta ja uudisrakennukset korkeudet on sovitettu kartanokukkulaan ja alueen vanhaan rakennuskantaan. Asuinkortteli muodostaa perinteisen, rakennuksin ympäröidyn pihan. Kartanon ympärille jätetään avointa maisemaa. Puutarhahistoriaan viitataan pysäköintialueen runsailla puuistutuksilla.

Alueen vanhat rakennukset on suojeltu asemakaavassa nro 511800 (KV 18.5.2020) aluksi ympäristöministeriön, sittemmin ELY-keskuksen kehotuksen mukaisesti. Määräyksissä on mm. tarkasti määritelty, mitä kunkin rakennuksen piirteitä tulee säilyttää tai ennallistaa. Asemakaavassa alueen suojelua on laajennettu koskemaan myös kulttuuriympäristön kannalta merkittäviä yksittäispuita, puurivejä, rakenteita, vanhoja tielinjauksia ja pitkiä näkymiä ja näkemäsuuntia.

Yleiskaava pohjautuu maakuntakaavaan. Maankäyttö- ja rakentamislaki sanoo yleiskaavasta mm.: ”Yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet. / Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. / Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.” Yleiskaava siis ohjaa asemakaavoitusta yleispiirteisesti.

Yleispiirteisyyden rajoissa voidaan todeta, että asuinkortteli tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja olemassa olevaan katuverkkoon sijoittumalla Ylästöntien varteen, kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön rajalle. Kaukomaisemassa uudisrakentamisella ja sen lähiympäristön rakentamisella luodaan uusi reuna rakennetulle ympäristölle niin, että se sopeutuu kulttuuriympäristöön. Sopeutuminen toteutetaan perinteisillä rakennusten asemoimisella, rakennusmuodoilla ja -materiaaleilla sekä pihakasvillisuudella. Sijoittamalla rakennukset hieman etäämmälle Ylästöntiestä ja istuttamalla puita tien ja pysäköintialueen väliin korostetaan tien luonnetta paikoin luontoympäristön halki kulkevana Suurena Rantatienä.

Niin asuinrakentaminen kuin palvelurakentaminenkin tukeutuvat myös yleiskaava 2020:n mukaisiin kestävän kasvun vyöhykkeeseen ja kaupunkikeskustan alueeseen sekä yleiskaava 2007:n mukaiseen keskustatoimintojen alueeseen. Vähänkin lisääntyvä asukasmäärä edistää palvelurakenteen kehittymistä yleiskaavan mukaisella keskustamaisella alueella.

Backaksen asemakaavaehdotuksessa ja asemakaavan muutosehdotuksessa yleiskaavan mukaisesta korttelimaasta (P) osa muuttuu virkistysalueeksi (VL) ja yleiskaavan mukaisesta virkistysalueesta osa muuttuu korttelimaaksi. Lopputuloksena on, että virkistysalueen määrä asemakaavassa on lähes sama kuin yleiskaavassa.

Edellä esitetyn perusteella voidaan sanoa, että asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus ovat yleiskaavan mukaisia.

Asemakaavatyön aikana asukkaita on kuultu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti työn alussa osallistumis- ja arviointivaiheessa sekä kaavaehdotusvaiheessa, johon esitetty muistutus ja tämä vastine liittyvät. Lisäksi kaavatyöstä on järjestetty kaksi yleisötilaisuutta, jotka koronatilanteen vuoksi toteutettiin Teams-tapahtumina. Asukkaiden mielipiteitä on otettu huomioon mm. sallimalla alueelle erilaisia toimintoja, joilla varmistetaan, että vanhoillekin rakennuksille voidaan saada jotain käyttöä, sekä määräämällä kartanopuiston pysymisestä avoimena myös ulkoilijoille, huolehtimalla alueen eläimistön hyvinvoinnista jopa asemakaavamääräyksin, poimimalla uudisrakennusten ulkonäköön liittyviä seikkoja vanhasta rakennuskannasta ja Kartanonkoskelta sekä vähennetty asuinrakentamisen määrää.

1
HOK-Elanto on korjannut alueen rakennuksia useilla miljoonilla euroilla. Kartanon päärakennus on korjattu perusteellisesti ja rakennustyyliin sopimattomat korjaukset ja muutokset on palautettu vastaamaan paremmin rakennuksen alkuperäistä luonnetta.

Alueen eläimistöstä on kartoitettu saukko ja linnusto, jonka lisäksi erikseen petolinnut. Lisäksi tiedetään, että taimen nousee Krakanojaan ja että Backaksenoja ei ole taimenelle tärkeä. Vantaanjoen vuollejokisimpukka ei esiinny asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alueella, mutta Krakanojan vedenlaatu vaikuttaa sen elinympäristöön ojansuussa Vantaanjoen alueella. Lepakkoja ei kartoitettu, mutta koska niitä esiintyy usein vanhoissa rakennuksissa, määrätään, että lepakkotilanne selvitetään ennen kuin vanhoissa rakennuksissa tehdään muutostöitä. Kartanokukkulan ympärillä on viljeltyä peltoa, jonka pieneläimistö ei ole merkittävä; eläimet siirtyvät nykyisinkin puimureiden tieltä muualle. Asemakaavaehdotuksessa Krakanojan varsi osoitetaan luonnonsuojelualueeksi ja nykyiset pellot virkistysalueeksi, jonka kasvillisuudesta ja muusta käsittelystä määrätään, että sen on oltava monipuolista ja perinnemaisemaan sopivaa. Sillä varmistetaan myös monipuolisen pieneläimistön asettuminen ja hyvinvointi alueella. Myös asuinkortteli sijoittuu nykyisen pellon alueelle eikä se siten ole uhka eläimistölle. Backaksenojan uudelleen muotoilu mutkikkaaksi ja vedenvirtausta hidastavammaksi ojaan liittyvine hulevesien viivytysrakenteineen mahdollistaa kosteikkoeläinten asettumisen ojan äärelle jopa paremmin kuin nykyinen suora pelto-oja.

Asemakaavassa tulee esittää riittävä määrä pysäköintipaikkoja asemakaavassa osoitettuun toimintaan. Jos pysäköintipaikkoja ei ole tarpeeksi eikä niiden käyttöä pystytä riittävästi rajoittamaan esimerkiksi aikatauluttamalla, on vaarana, että pysäköinti laajenee hallitsemattomasti lähiympäristöön ja vie sieltä esimerkiksi asukkaiden pysäköintipaikkoja. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on elämyskeskukselle osoitettu n. 350 autopaikkaa, asuinkorttelille n. 105 autopaikkaa, kaupalle n. 63 autopaikkaa sekä kartanoalueelle n. 45 autopaikkaa, minkä oletetaan olevan tarpeeksi. Kauppapuutarhan aikaiset asvalttikentät kartanokukkulan eteläpuolelta maisemoidaan. Niitä ei osoiteta pysäköintialueiksi, jotta autoliikenne voidaan rajoittaa mahdollisimman pienelle alueelle mahdollisimman lähelle katuverkkoa liikennevahinkojen välttämiseksi. Vaikka olettaisimme kaikkien vierailijoiden käyttävän julkista liikennettä tai tulevan jalan tai pyörällä, aina on liikuntaesteisiä, joiden on hyvä päästä kohteeseen henkilöautolla ja saada auto pysäköityä mahdollisimman lähelle määränpäätään.

Pyöräilyn baana on linjattu asemakaavan ja asemakaavamuutoksen itälaidalle, jotta ei aiheuteta vaaratilanteita lapsivierailijoiden ja pyöräilijöiden välillä. Baanan luonteeseen kuuluu, että se on sujuva ja kovapäällysteinen, minkä vuoksi voidaan olettaa pyöräilijöiden vauhdinkin olevan tavallista suurempi esteettömillä ja vähäliikennöidyillä osuuksilla. Kaavan alueella niin Ringhinpuistossa kuin Promenadin vierelläkin baana kulkee omalla reitillään tai kaistallaan. Alueen länsilaidalle on osoitettu ulkoilureitti, jota myös pyöräilijät voivat käyttää, mutta reitin rakenteen vuoksi kulkuvauhti on rauhallisempi. Ylästöntiellä baana sijoittuu tien pohjoislaidalle elämyskeskuksen kohdalla ja siirtyy tien etelälaidalle ennen Krakanojan ylitystä. Baana tulee jatkumaan Backaksesta etelään päin, mutta sille ei ole toistaiseksi esitetty omaa kaavamerkintää voimassa olevassa asemakaavassa, koska kyseinen asemakaava on tullut voimaan ennen baanasuunnitelmia. Baanan jatkuminen otetaan huomioon myös laadittaessa asemakaavamuutosta Ylästöntien pohjoispuolelle.

Kaavaehdotuksessa on varauduttu ilmastonmuutoksen ilmiöihin. Kaikissa asemakaavoissa edellytetään mm. vihertehokkuuslaskelmaa ja hulevesien käsittelyä, jotka tulee todentaa rakennusluvan yhteydessä. Hiilineutraaliudesta on laadittu selvitys, jonka pohjalta kaavaehdotukseen on kirjattu määräyksiä. Kansainvälisen lentoliikenteen kehitys ja siihen liittyvät päästövähennykset eivät kuulu asemakaavoituksen piiriin.

Digitaalisten, etäkoettavien elämysten järjestäminen ei kuulu asemakaavoitukseen. Asemakaavalla tehdään mahdolliseksi sellaisten tilojen rakentaminen, joihin kyseinen toiminta voi sijoittua.

Tartuntatauteja ja niihin varautumista koskee oma lainsäädäntönsä, joka on eri kuin rakentamista, kaavoitusta ja maankäyttöä koskeva maakäyttö- ja rakennuslaki.

2
Rakennussuojelualueen suojeltuihin rakennuksiin voi asemakaavan mukaisesti sijoittua monenlaista toimintaa. Asemakaavassa ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa täsmällisiä käyttötarkoituksia kullekin rakennukselle, jottei siten tarpeettomasti estetä jotain toista, rakennukseen yhtä hyvin soveltuvaa käyttöä. Tavoitteena on alueen pitäminen ns. elävänä, rakennuksiin aidosti sopivan toiminnan löytäminen. Liian tarkka määrittely myös rajoittaisi rakennukseen sijoittumaan kiinnostuvien toimijoiden piiriä, mikä ei ole viime vuosikymmenten aikana kovin suurena näyttäytynyt.

Sallimalla asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa alueelle lukuisia erilaisia käyttötarkoituksia voidaan olettaa ja odottaa, että kaikensukupuolisille ja kaikenikäisille on alueella toiminnallista, viihdykkeellistä ja esteettistä tarjontaa. Satuhahmot eivät kuulu maankäytön piiriin.

Tarkistukset:
-

NRO 5
asukas 5, 8.12.2021

Muistutus:

Backaksen yleisötilaisuuden 17.11. kysymysvastaukset:
”Jotta vanhoja rakennuksia voidaan korjata ja ottaa käyttöön, alueelle tarvitaan uutta rakentamista, jolla maksetaan ympäristön ja rakennusten korjaamista ja ylläpitoa”
Muistutan että kaupungin puolustaessa asuin rakentamista tuollaisella lausunnolla, tulee huomioida että HOKElanto on itse tietoisesti päästänyt alueen rakennukset nykyiseen kuntoonsa.
Vantaan kaupunkina ei tule ottaa kantaa millä rahalla yksityinen maanomistaja rakennuksiaan kunnostaa, tämä ei ole tasavertaista kohtelua maanomistajien kesken. Tasavertaista ei myöskään ole aiottu maankäyttösopimus, Vantaa on selkeästi linjannut että yksityistä maata ei asemakaavoiteta, miksi nyt toimitaan toisin?

Poimintoja kaavan yleisötilaisuudesta:
”HOK-Elannon tavoitteen ”kartanojuuriensa” säilymisestä.”
"näkymä ylästötieltä peltomaisemaan säilyy".
Tällaisten lauseiden jälkeen voisi olettaa että alueella säilytettäisiin myös oikeaa maatalouspeltoa. Asemakaava alueen vieressä sijaitsee jo ringhinpuisto sekä liikuntapuisto joissa on puistoaluetta jo yhteensä lähes 4 hehtaaria ja asemakaavalla aiotaan vielä lisätä alueelle noin 14 hehtaaria puistoaluetta. Onko näin iso puistoalue perusteltua? Alueen historiahan nimenomaan perustuu viljelyyn, ei mihinkään muuhun. On sinisilmäistä kertoa että halutaan vaalia alueen historiaa ja toimia päinvastaisesti.

Asukkaiden mielipiteillä tulisi olla enemmän painoarvoa. Jää tunne että jos asukkaat vastustavat rakentamista niin saavat vain vastauksen: parkkipaikoille lisätään hedelmäpuita, eikös puu parkkipaikalla olekin ainutlaatuista. Alusta asti on ollut selvää että tämä runnotaan läpi, sanoivat asukkaat mitä hyvänsä

Vastine:
HOK-Elanto on korjannut alueen rakennuksia useilla miljoonilla euroilla. Kartanon päärakennus on korjattu perusteellisesti ja rakennustyyliin sopimattomat korjaukset ja muutokset on palautettu vastaamaan paremmin rakennuksen alkuperäistä luonnetta. Muiden rakennusten osalta korjaaminen on ollut välttämättömien rakenteiden uusimista, millä on estetty rakennuksen tuhoutuminen. On mm. uusittu talousrakennusten kattoja. Rakennusten kunnostaminen sellaiseen kuntoon, että rakennukset voidaan ottaa muuhun kuin varastokäyttöön, vie todella paljon niin taloudellisia kuin muitakin resursseja. Backaksen kartano on myös valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, joka sijaitsee Vantaan kaupungin alueella. Siten on myös kaupungin asia pitää huolta ympäristön kunnosta.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa (Kaupunginvaltuusto 18.6.2018) määritellään kohdan 2. Päämäärä alla, että ”Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen”. Samassa yhteydessä todetaan, että ”Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin omistamaa maata ja asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita”. Backaksen elämyskeskus on katsottu tuon ensimmäisen sitaatin alaiseksi ja siten asemakaavoituksessa erittäin tärkeäksi, vaikkei ns. ensisijaiseksi kaavoituskohteeksi.

Backaksen kartano ei ole enää viljelykartano. Alkuperäinen toiminta on muuttunut kauppapuutarhaksi ja sen loputtua kartanoalueen toiminnallinen identiteetti on ollut löytymättä. Kartanon päärakennus on toiminut ravintolana, mutta muille rakennuksille ei ole juurikaan ollut käyttöä. Ilman käyttöä rakennukset rapistuvat. Jäljellä olevia peltoalueita on viljellyt vuokraviljelijä. Jotta pellosta saataisiin riittävä hyöty viljelijän kannalta, tulee viljeltävän alueen olla riittävän laaja. Backaksen peltoala on jokseenkin pieni. Maisemassa säilyy kyllä viljeltyä peltoakin, sillä Krakanojan länsipuolella on viljelytila edelleen. Myös HOK-

Elannon omistamista alueista osa myös jäämässä edelleen pelloksi ja viljelykäyttöön (Krakanojan länsipuoli). Asemakaavallisen ratkaisun yhtenä periaatteena on jättää kartanomäen ympärille avointa tilaa. Koska se on tehokkaaksi peltopinta-alaksi liian pieni, on se osoitettu pääasiassa virkistysalueeksi. Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa määrätään, että lähivirkistysalue tulee toteuttaa mm. niittyinä ja maisemapeltoina. Kaupunkisuunnittelussa ja asemakaavoituksessa täytyy usein sovittaa vanhaa toimintaa ja rakennuskantaa nykytilanteeseen ja nykynormeihin. Sekä vanhan että nykyisen on usein taivuttava toisiaan kohti.

Asemakaavatyön aikana asukkaita on kuultu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti työn alussa osallistumis- ja arviointivaiheessa sekä kaavaehdotusvaiheessa, johon esitetty muistutus ja tämä vastine liittyvät. Lisäksi kaavatyöstä on järjestetty kaksi yleisötilaisuutta, jotka koronatilanteen vuoksi toteutettiin Teams-tapahtumina. Asukkaiden mielipiteitä on otettu huomioon mm. sallimalla alueelle erilaisia toimintoja, joilla varmistetaan, että vanhoillekin rakennuksille voidaan saada jotain käyttöä, sekä määräämällä kartanopuiston pysymisestä avoimena myös ulkoilijoille, huolehtimalla alueen eläimistön hyvinvoinnista jopa asemakaavamääräyksin, poimimalla uudisrakennusten ulkonäköön liittyviä seikkoja vanhasta rakennuskannasta ja Kartanonkoskelta. On huomattava, että osallistumis- ja arviointivaiheessa saadut mielipiteet olivat toisinaan keskenään ristiriitaisiakin. Myös kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on muistutuksia otettu huomioon mm. tarkistamalla selostusta ja lisäämällä määräys mahdollisten ulkokonserttien kovaäänisyydestä.

Tarkistukset:

-

NRO 6
asukas 6, 8.12.2021

Muistutus:

Elämyspuistoprojektin dokumentaatiossa ja yleisötilaisuudessanne esitetyt selvitykset liikennemääristä eivät vakuuta minua. Alueen vieressä asuvana uskon että ruuhkat ovat väistämättömiä. Uusi liikenneselvitys pitäisi tehdä, jossa mahdollista raitiovaunuverkkoa ei huomioida.

Vaimoni kysyi arviosta, kuinka läpiajoliikenne Hagelstamintien kautta kasvaa. Tähän emme saaneet vastausta.

Vastine:
Liikenneselvityksen laatijat ovat alansa huippuja Suomessa. Heillä on monen vuosikymmenen kokemus vastaavien selvitysten laadinnasta, minkä lisäksi he ovat olleet laatimassa Vantaalle monia muita - myös ratikkaan liittyviä - liikenneselvityksiä ja liikenteen toimivuustarkasteluja, mikä antaa heille hyvät pohjatiedot alueen ja sen liikenteen kehityksestä ja muista taustatiedoista.

Liikenneselvityksessä yhtenä lähtökohtana on ratikan rakentaminen. Jos ratikkaa ei tulisi, hoidetaan vastaava liikenteellinen palvelutaso bussilinjastolla. Ilmastotietoinen, kestävä kaupunkisuunnittelu perustuu mm. hyvin toimivaan joukkoliikenteeseen.

Hagelstamintie on jo alun perin suunniteltu vain Kartanonkosken asutuksen ja muiden toimintojen tarpeisiin. Siksi läpiajosta on tehty mahdollisimman vähän houkutteleva, kun yhteys sitä kautta on hitaampi, mutkikkaampi ja pidempi kuin Ylästöntietä pitkin. Tämä toimii myös uusien käyttäjien suhteen.

Tarkistukset:
-

NRO 7
asukas 7, 8.12.2021

Muistutus:

Toivon että Vantaan upeaa historia Backaksella ja Ylästöntiellä säilyy ja vaaditaan muutosta Backaksen kaavasuunnitelmaan, joka tuhoaa upean historiallisen miljöön. Upeassa maisemassa on suuri arvo!

Backaksen maisemapellolle kerrostaloja

Backaksen maisemapelto on ehdottomasti Vantaan kauneimpia maisemia ja on pieni palanen yhä säilynyttä Elannon historiaa. Backaksen pelto mukailee keskiaikaista maisemaa historiallisen Kuninkaantien varrella. Muuttaessani Pakkalaan vuonna 2010, ihastuin ensimmäisenä upeaan peltomaisemaan, joka avautuu ikkunoistani. Naapurini kertoi minulle tuolloin, että pelto on luonnonsuojelualuetta, eikä siihen tulla rakentamaan. Löysin tuolloin netistä tiedon, että maisemapelto mukailee keskiaikaista näkymää historialliselta Kuninkaantieltä ja on suojeltu alue.

Kaunis maisemapelto on todella upea kaikkina vuodenaikoina ja se on täynnä elämää; muuttolintujen, kuten joutsenten kokoontumispaikkana, jänisten, kettujen, kauriiden, siilien ja monien muiden eläinten elinpaikkana. On ollut upeaa katsella ikkunasta, kun traktori kyntää peltoa ja puimuri poimii viljaa. Tämä pelto on elinehto meille asukkaille, ohikulkijoille ja monille eläimille. Se on pieni jäljellä oleva pala Elannon historiaa, joka on osa Backaksen näkyvää miljöötä. Aurinko nousee Backaksen suunnalta ja ottaa vastaan ohikulkijat. Kerrostalo blokkaisi auringonvalon Ylästöntieltä, varsinkin talviaikaan, kun aurinko on matalalla.

Kaavamuutoksessa myönnetään, että alue on valtakunnallisesti kulttuuriympäristön- ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeää aluetta. Väitetään että kaavamuutoksella suojellaan kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen alue, mutta tämä väite ei käy suunnitelmassa toteen.

Suunnitelmassa esitettiin, että Sandbackasta olisi yhä näkymä peltomaisemaan, vaikka talot rakennettaisiin pellolle. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä talot rakennettaisiin juurikin kauneimpaan peltomaisemaan. Mikäli taloja olisi pakko rakentaa, ne saisi olla matalia ja kohdassa, jossa ne ei pilaa maisemaa. Tämä kohta voisi olla suunnitellun tapahtumahalli 2:n kohdalla, jolloin nykyistä parkkipaikkaa voisi hyödyntää asukkaille. On todella hurjaa, että suunnitelmssa on niin paljon parkkialueita tänne upealle alueelle. Jo nyt suuri alue on pilattu asfaltilla.

[HOK-E:n] mukaan pelto alkaisi risuuntumaan ja kuusiaita olisi ylikasvanut, mutta minä asukkaana näen pellon vuokraajan tekevän työtä maisemapellon ylläpitämiseksi. Kuusiaita on maisemallisesti todella kaunis, kuin metsä pellon laidalla. Kuuset voivat hyvin elää vaikka 400- vuotiaaksi. Vanhat, suuret puut kertovat myös alueen historiasta. Ilmeisesti juurikin näihin kuusiin on sarvipöllökin tehnyt pesän. Pöllön ääntä olen Backakselta kuullutkin. Suunnitelma ei todellakaan näytä suojelevan historiallista kartanomiljöötä, vaan päinvastoin, uudet rakennukset sijoiteltaisiin maisemallisesti estämään upeiden rakennusten näkyvyyttä tielle ja näin ollen estää miljöön näkymisen. Suuria rakennuksia on katsottava kauempaa, jolloin niiden kauneus tulee esiin!

Ulkopaikkakunnalla asuneena näen sen, mitä Vantaalla ikänsä asunut ei välttämättä osaa arvostaa. Luonnonsuojelualueet ja lehtometsät, rauhallinen maalaisidylli loistavilla liikenneyhteyksillä, palveluilla ja kauniilla joenvarsireiteillä yllättivät tehden minuun suuren vaikutuksen. Olen tutustunut myös Vantaan kiehtovaan historiaan, josta en ollut aiemmin kuullutkaan ja josta Vantaa saisi olla vielä ylpeämpi! Meillä ei ole paljoa jäljellä historiallisia alueita, Backas on uniikki ja todellinen helmi!

Backaksen uudistusta koskeva yleisötilaisuus 17.11.2021.

Esitys käytiin nopealla tahdilla läpi ja siinä oli paljon ristiriitoja ja epäkohtia! Hanke vaikuttaa todella mittavalta ja kalliilta, jonka ’tarkoituksena on rahoittaa vanhojen rakennusten kunnostusta’. Mielestäni ensin olisi tehtävä kunnon suunnitelma upeille vanhoille rakennuksille ja laskea niiden käytöllä saatava hyöty vuokraukseen ja muuhun toimintaan, joilla voisi kustantaa kunnostustoimenpiteitä. Näen että vanhojen rakennusten kunnostamisella saataisiin paljon parempi ja kannattavampi lopputulos myös liiketoiminnan kannalta, kuin mittavalla uudisrakentamisella, jolla tuhotaan kulttuurisia arvoja.

- Vaikutti siltä, että [HOK-E] ei ole ottanut huomioon, että vanhojen rakennusten käytöllä on myös taloudellista potentiaalia. […] Saa vaikutelman, että kulttuurilla ei olisi taloudellista tuottoa. Näihin rakennuksiin kannattaisi tehdä kunnon suunnitelmat, jotka palvelisivat sekä alueen asukkaita, että myös vierailevia turisteja. [HOK-E:lla] ei […] ole vielä ideaa tai suunnitelmaa vanhoihin rakennuksiin, vaikka meiltä asukkailta on tullut paljon hyviä ja arvokkaita ideoita, joilla on myös kaupallista arvoa kulttuuri- ja asumisen lisäarvoista puhumattakaan! Hän mainitsi, että sikalan rakennus on niin huonossa kunnossa, että on epävarmaa, voidaanko sitä edes hyödyntää. Olen käynyt Backaksen puutarhamyymälässä, jolloin rakennukset olivat vielä käytössä.

- Suunnitelmassa ei ole otettu tarpeeksi huomioon meitä alueen asukkaita, jotka emme halua näin suuressa mittakaavassa olevia elämyshalleja naapuriimme. Me halusimme vanhojen rakennusten ottamista käyttöön kahvila- ja ravintolatoimintaan, livemusiikille, galleriaksi sekä paikallisten tuotteiden myymäläksi.

- Vaikka toisin väitetään, suunnitelman mukaan Sandbackalta ei jää näkymää varsinaiseen peltomaisemaan enää, koska juuri pellolle, näkymään on tarkoitus rakentaa kerrostaloja!

- Asuinkortteli saisi tulla mieluummin kohtaan, johon on tarkoitus rakentaa teemasisäpuisto 2. jolloin asukkailla olisi jo valmiiksi parkkipaikat, eikä rakennukset pilaisi arvokasta maisemaa.

- Nykyisessä kaavassa on aivan liian mahtipontinen suunnitelma erilaisia sisäpuistoja, jotka eivät millään tavalla tue Backaksen kartanomiljöötä tai alueen karaktääriä.

- Nykyinen upean maiseman avoimuus pellolle ja vanhoihin rakennuksiin EI tulisi säilymään, koska Ylästöntieltä maiseman peittää kerrostalot, muumirakennus ja tapahtumahalli. Kartanonkoskelta tullessa maiseman peittää Alepa, nyt jo rakennettu päiväkoti ja koulu sekä tapahtumahalli. Avoimuudella tarkoitetaan jostain kohdista hieman näkyviin jääviä kulmia, mutta todellisuudessa ei missään nimessä voi puhua avoimesta näkymästä!

- On jo valmiina laaja pysäköintialue, joka tarkoitus 'maisemoida' (asfaltti), jota ei suunnitelmassa näytetä. Miksi sitä ei voi ottaa käyttöön pysäköintipaikaksi, vaan rakennettaisiin uudet pysäköintipaikat? Kyllä autoilijakin voisi sen verran kävellä. Suunnitelmassa Ylästöntien varrella on nyt pelkkää parkkipaikkaa, joka on järkyttävä jo ajatuksenakin. 'Hedelmätarha' ei auta tilannetta!

- Meluselvityksen mukaan asuntoihin kohdistuu 60dB melutaso, kun Vantaan rakennusjärjestys edellyttää 30 dB:n äänitasoeroa tieliikennemelua vastaan. Esityksen mukaan melun ohjearvot täyttyvät pihan oleskelualueilla, mutta ei asunnoissa. Asukkaana Ylästöntien varrella tiedän, että melu on todella kova varsinkin ruuhka-aikaan!

- Väitetään että liikenteellisesti keskus ja asunnot eivät aiheuttaisi enempää ruuhkaa, mutta asukkaat ovat tästäkin eri mieltä. Me tiedämme, millainen ruuhka täällä on jo nyt ja sitä olisi mieluummin vähennettävä! Esityksessä mainittiin, että liikenne ajoittuisi pääosin lauantaihin, jolloin ei oletettu olevan muuta liikennettä mutta lauantait ovat tällä alueella myös todella ruuhkaisia, kun alueen asukkaat käyvät ostoksilla ja viettävät vapaa-aikaa.

- Asiasta kerrottiin ilmoitettavan lähiseudun isännöitsijöitä, jotta he voisivat olla yhteydessä suunnitelmasta asukkaisiinsa. Minulle ei ole tullut isännöitsijältä mitään infoa, eikä isännöitsijämme […] ollut kuullutkaan tästä. He vastasivat, että eivät voi ottaa kantaa ja tiedonvälitys on asukkaiden käsissä. [Kyseiset] asunnot ovat maisemapeltoa vastapäätä.

Joulutapahtuma

Kyselin Backaksesta vuonna 2013, voisiko Puimalaa vuokrata talvikäyttöön. Minulla oli jo tuolloin paljon ideoita Backaksen kehittämiseksi, koska asuin Backaksen naapurissa. Valmistuin […] vuonna 2010, jolloin muutin Sandbackaan ja perustin oman […]. Suunnittelin tuolloin Joulutapahtumaa, jossa olisi rekiajelua, kuusimyyntiä ym. Sain tuolloin Backakselta vastaukseksi, että tilaa ei vuokrata talvella. Lähetin samankaltaisen viestin myöhemmin [HOK-E:lle], joka sanoi jakavansa viestin myös [X:lle], mutta en saanut häneltä vastausta. Ehdotin että voitaisiin pitää asukkaiden kanssa jopa talkoot Backaksen kehittämiseksi ja tarjouduin talkoo- ja ideointiavuksi. […..] Backaksen Puimalassa on järjestetty pari vuotta Joulutapahtumia, jonne olen osallistunutkin, mutta henkilökunta on jäänyt etäiseksi.

Historiallinen asuinalue

Backaksen alue on todella historiallinen, uniikki ja muutokset olisi tehtävä todella harkiten! Nyt tätä asukkaiden vastustamaa ideaa ollaan viemässä liian lujaa eteenpäin, jolloin vaihtoehtoja ei ehditä miettiä tarpeeksi!

Kuninkaantiellä on kuljettu jo keskiajalla. Silloin kestikievarit tarjosivat levähdyspaikkoja kulkijalle. Backaksen upeista kivinavetoista saisi hienon kestikievarin ruokailulle ja illanviettoon rauhallisen livemusiikin parissa. Tapahtumien melutasossa on otettava huomioon asukkaat pidemmältäkin alueelta, joten suuria konsertteja alueella ei voisi järjestää. Ehkä Krapinpajan kaltaisia tapahtumia voisi järjestää.

Tällä hetkellä Backaksen kartanon ravintola tuntuu hyvin etäiseltä, sillä se on pääasiassa tilauskäytössä. Muuten varmasti tulisi käytyä ravintolassa. Tapahtumat Puimalassa ovat todella kalliita siihen nähden, mitä ohjelmaa heillä on. Olisi mukava käydä Backaksella ilman että tarvitsee ostaa kallista lippua tai suunnitella menoa paljon ennakkoon. Kuten Aviapolis asukkaiden ryhmässä keskusteltiin, asukkaat toivovat mukavaa tilaa, jossa voisi viettää aikaa. Lähin tällainen paikka on Wanha Pehtoori Haltialassa, joka onkin todella suosittu. Toinen on Laurentius Pyhän Laurin kirkolla, joka on myös suosittu. Ylästöstä varmasti tulisi asiakkaita viihtymään Backaksella, jos alue olisi mukavan rauhallinen ja viihtyisä.

Lähiympäristöstä pääsee Backakselle helposti bussilla tai pyörällä. Tällöin parkkipaikkaa ei tarvitsisi lisätä, sillä parkkialue Kartanonkosken puolella, Backaksen takana olisi riittävä. Backaksen alue ja Kuninkaantie ovat jo itsessään upeita ja historiallisia nähtävyyksiä. Rakentamalla alueelle lisää, upea ja houkutteleva näkymä tieltä rakennuksiin tuhotaan täysin! Jo nyt aivan rakennuksen viereen ollaan pystyttämässä ALEPA ruokakauppaa, joka peittää upean näkymän lentokenttäväylän varrelta. Tätä näkymää olen aina niin ihaillut bussin ikkunasta ja nyt se tuhotaan lopullisesti. Aviapolis asukkaiden Facebook keskusteluissa kaikki asukkaat ovat olleet ALEPA kauppaa vastaan, sillä meillä on aivan tarpeeksi lähikauppoja alueella.

Jo nyt Ylästöntie on todella ruuhkainen ja meluisa. Jostain syystä kaikki äänet kuuluvat erittäin voimakkaasti, kuten tiellä liikkuvien puhe kuuluu omaan pihaan ja ruuhka-aikana on niin kova melu, että se häiritsee keskustelua pihassa. Naapurin kanssa jutellessa täytyy korottaa ääntä merkittävästi.

Sanottiin että suunnitelmassa Sanbackasta säilytetään peltonäkymä, mutta se tarkoittaa näkymää uusista rakennetuista taloista, joilla blokataan peltonäkymä nykyisistä taloista. Kulttuurihistoriallista maisemapeltoa ei tällöin enää ole Backaksella, joka näkyisi Kuninkaantieltä (nyk. Ylästöntie).

Hiekkatien varrelta, pellon laidalta purettiin viime kesänä omakotitalo maan tasalle. Se taisi olla ensimmäinen askel tälle järjettömälle hankkeelle, jossa ei nähdä alueen todellista potentiaalia, vaan tuhotaan se. Backaksen upeus on näkymä, jonka se tarjoaa jo tieltä Ylästöntieltä- ja Kartanonkoskelta tullessa. Suunnitelmissa nämä kauniit näkymät peitetään uusien rakennusten myötä!

Asukkaiden huomioiminen

Tällähetkellä Backaksen puisto on suosittu virkistyspaikka alueen asukkaille juurikin sen luonnollisen ympäristön ja kauniiden rakennusten ansiosta. Hiekkatie pellon reunalla on aivan ihastuttava ja vertaansa vailla! Täällä on todella tunne, kuin olisi maalla! Olen nähnyt turistien myös ihailevan peltoa ja ottavan siitä kuvia. Jokaisen alueesta päättävän on ehdottomasti tutustuttava alueeseen erityisen tarkasti myös asukkaiden näkökulmasta. Me asukkaat olemme Backaksen tulevia asiakkaita! Me osallistuisimme mielellään talkoisiin – kyläyhteisöllisyys, josta olisi etua jokaiselle ja Vantaa näyttäytyisi asukaslähtöisenä kaupunkina. Ymmärrän että Backaksella on tarkoitus tehdä myös bisnestä, jotta voitaisiin suojella vanhoja rakennuksia. Olen jo kauna odottanutkin, että Backaksen upeat rakennukset tulisivat käyttöön.

Mutta kuinka voi olla, että on varaa tehdä kallis suunnitelma ja uudisrakennuksia, mutta ei ole varaa kunnostaa vanhoja rakennuksia ja luoda niille hyvää liiketoimintaa. Jyrki Karjalaisen mukaan heillä ei ole vielä kunnon suunnitelmia tai ideoita vanhoille rakennuksille. Suunnitelmassa edetään mielestäni väärässä järjestyksessä. Kuulemma vasta kun uudet rakennukset tuottavat, olisi mahdollista alkaa kartoittamaan vanhojen rakennuksien potentiaalia!

Eikö myös asukkaat voisi tehdä ehdotuksia ja niiden perusteella äänestäisimme suosikkia, jonka pohjalta tehtäisiin uusi suunnitelma. Tämän hetken suunnitelmassa Muumipuistorakennus on kuin lapsen piirtämä, eikä sovi ollenkaan arvokkaaseen miljööseen!

Minua harmittaa, että asukkaiden ääntä ja toiveita ei ole otettu huomioon. Me asukkaat haluaisimme, että vanhat, upeat rakennukset otettaisiin käyttöön niitä kunnioittaen ja säästettäisiin pihapiirin upea luonto.

Backas ei kaipaa ulkopuolista, väkisin tehtyä vetonaulaa, vaan jo olemassa olevan upean historian tuomista esille. Meillä Vantaalla voisi olla oma Fiskars, Elannon upea tilapuoti, kulttuuria ja kaupunkilaisten rauhallinen oleskelutila. Alueella ei asu enää niin paljoa lapsiperheitä, vaan aikuisia, joiden lapset ovat jo muuttaneet pois ja alue on silti niin rakas, että täältä ei halua pois muuttaa. Backas olisi ihanteellinen alue aikuisille, mutta toki myös lapsille voisi järjestää tapahtumia ja konsertteja.

Unelmieni Backas, Vantaan historiallinen ylpeys!

- Suunnitelmassa olevan taidemuseon rakennukseen, (ensimmäinen rakennus vasemmalla) olisi hienoa saada tila yritystapahtumille, konserteille, joulutapahtumille, messuille ym. Nimenomaan vanha rakennus toisi ainutlaatuisen elämyksen tapahtumille. Backaksen miljööseen ei mielestäni sovi uudisrakennus tällaisten tapahtumien järjestämiseen. Uudisrakennus lisäksi peittäisi ainutlaatuisen kauniin näkymän historialliselta Kuninkaantieltä, nykyiseltä Ylästöntieltä.

- Sikalarakennukseen olisi hienoa saada avointa ravintola- ja kahvilatoimintaa, samaan tilaan galleria- sekä kotimaisten- ja paikallisten tuotteiden myymälä. Ravintola voisi olla kestikievari, jossa yhdistyisi perinteet raikkaasti nykypäivän mausteilla. Paikalla voisi olla myös Vantaan ylpeys, Fazerin kahvila ja leipomomyymälä. Karl Fazer toi aikanaan Vantaalle fasaaneita, joita on alueella vieläkin runsaasti. Ravintolassa voisi tarjoilla ruoaksi vaikka fasaania ja historia yhdistyisi samalla paikallisuuteen. Uskon että asiakkaita, niin paikallisia kuin turisteja kiinnostaisi paljon enemmän kiehtova historia ja Fazerin uniikki kahvila sekä ravintola, kuin Muumipuisto. Muumipuisto voisi olla Aviapoliksessa, matkan varrella, jolloin turistit voisivat vierailla vaikka molemmissa.

- Sikalarakennuksen edessä, nurmialueella voisi järjestää tapahtumia ja ravintolakahvilalla voisi olla alueella myös terassi. Nurmialue muotoutuisi erilaisiksi tapahtumiksi kesä- ja talviaikaan. Esimerkiksi joulutori kuusineen ja kesällä juhannustapahtuma kokkoineen. Näkymä Ylästöntielle on mielestäni erityisen arvokas ja tärkeä jo houkuttelevuuden ja elämyksellisyyden kannalta, mutta myös historiallisen arvon kannalta. On tärkeää, että kaikkea ei rakenneta umpeen!

- Puimalassa olisi jatkossakin mukava olla lavatansseja, kesäteatteritoimintaa ja kesätapahtumia. Talvella rekiajelua, joulutori ja kuusimyyntiä.

- Backaksen peltoja voisi hyödyntää myös viininviljelyyn. Minulla- ja naapurillani on viiniköynnökset, jotka tuottavat satoa todella hyvin. Olen saanut tehtyä rypäleistä erittäin hyvää viiniä. Olisi upeaa, jos Vantaallakin olisi oma viinitila, kuten muualla Suomessa on esimerkiksi Rönnvikin viinitila, jossa on myös upea ravintola, myymälä ja näyttelytila. http://ronnvik.com/

- Backaksella olisi nähtävä ne potentiaalit, jotka tukevat miljöötä, ovat ainutlaatuisia ja jo olemassa olevia!

Mallia muualta

Asuessani [X:ssä], lähellä oli samankaltainen suuri kivinavetta, kuin Backaksessa. Navetassa oli kahvila, galleria, kivinäyttely ja kotimaisten tuotteiden myymälä, jossa soi rauhoittava musiikki. Paikka oli syrjässä, mutta todella suosittu. Siellä kävi bussilasteittain asiakkaita kauempaakin. […] Tilassa kiehtovaa oli nimenomaan vanhat kiviseinät ja rakennuksen tuoma tunnelma!

Uskon että meiltä Vantaalta löytyisi paljon upeita yrittäjiä tilaan vuokralle! Tilassa voisi olla Kinuskillan tapainen konditoria, jonne voisi milloin vain mennä kahville, lounaalle, brunssille tai lasilliselle. Sieltä saisi tuoreita, paikallisia leivonnaisia myös mukaan vietäväksi. Kinuskilla on todella suosittu, vaikka onkin pienellä Kellokosken ruukkialueella, jossa ei paljoa muuta nähtävää ole. Vantaalaisista yrityksistä uniikki Fazer kahvila olisi upea! Vantaan Fazer kahvila on niin syrjässä, että en ole itse ainakaan siellä koskaan käynyt, paitsi kerran Jumbossa, mutta kauppakeskuksessa ei ole aitoa tunnelmaa. Voisin kuvitella

lentokentältä bussilla kulkevia turisteja (ei tarvitse edes parkkipaikkaa) käymässä jo pelkän Fazer kahvilan- ja paikallisen historian-, ympäristön- ja tuotteiden vuoksi Backaksella!

Vantaalla ei myöskään ole oikein taidegalleriaa, josta voisi ostaa taidetta. Kahvilan yhteydessä voisi samalla ihailla esimerkiksi paikallista, vaihtuvaa taidetta. Myymälässä voisi olla paikallisia tuotteita ja muita kotimaisia, pienempien brandien tuotteita, joita ei Vantaalta oikein löydy. Lähellä on vain suurien ketjujen outletkauppoja sekä kauppakeskus. Vantaan olisi aika nostaa kulttuuria ja paikallista osaamista vahvemmin esille.

Valmistuin vuonna 2010 […] ja minulla on oma […]. Suunnittelen ja valmistan luonnonläheiset tuotteet kotonani […], Backaksen naapurissa. Voisiko olla lähempänä tuotettua ja uniikimpaa, kuin tämä? En ole löytänyt Vantaalta tuotteilleni sopivaa jälleenmyyjää, mutta Backas olisi sopiva paikka juurikin paikalliselle- ja uniikille muotoilulle.

Ravintola Backas

Backaksen ravintola nostaa esille luontoarvoja, paikallisia raaka-aineita ja lähituotantoa. Olisipa hienoa, jos Backas nostaisi tätä vielä enemmän esille ja hyödyntäisi myös aluetta paikallisessa tuotannossa. Oman tilan hunajaa, hedelmiä ja muita pienelintarvikkeita voisi olla myös myynnissä. Miksi ei voisi Backaksellakin olla oma viinitila?

Backaksen ravintolassa on harvakseltaan järjestetty paikallisten elintarviketuottajien myyjäiset. Lisäksi kananmunan tuottaja käy myymässä Kartanonkosken koulun parkkipaikalla kennoittain tuoreita munia. Tilaukset hoidetaan facebookissa. Olisi upeaa, jos esimerkiksi Backaskella oleva vanha, mansardikattoinen talo kunnostettaisiin paikallisten tuottajien kaupaksi, jossa myös ravintolan herkkuja (hunajaa, sinappia, hilloja ym.) olisi tarjolla. Sieltä voisi saada myös tuoretta luomulihaa, riistaa ja sesonkiherkkuja. Talo olisi sympaattinen myös vohvelikahvilana, jonka entisöidyssä puutarhassa voisi istuskella ja ihailla peltomaisemaa.

Kauniin asuinympäristömme puolesta,

[Muistutuksesta on poistettu nimet ja muut henkilöihin suoraan viittaavat tiedot]

Vastine:

Backaksen maisemapellolle kerrostaloja

Backaksen elämyskeskuksen asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella pyritään juuri säilyttämään kartanoalueen upeaa historiaa sekä lisäämään siihen uusi kulttuurikerrostuma. Usein ajatellaan, että vain vanha kulttuuri on arvokasta eikä uudet muutokset niinkään, mutta ehkä nykyisin upeina historiakerrostumina pitämämme muutokset ovat aikoinaan herättäneet närkästystä. Jotain sellaista on aikaisemmassakin historiassa tapahtunut, mikä on ollut syynä muutokseen: kyllästyikö kartanonherra pihansa läpi nelistäviin kasakoihin ja siksi linjasi tiensä uudelleen sikalan ja tallin välistä; halusiko toinen seurata muotia ja uusi siksi päärakennuksen ulkomuotoa? Vanhoja karttoja selaamalla voidaan todeta, että kartanoalueella on ollut mm. monia, nyt jo hävinneitä rakennuksia sekä rautatie kartanolta nykyisen lentokentän alueelle. Elämyskeskus on uusi vaihe kartanon elämässä.

Kartanoa ympäröivä pelto ei ole koskaan ollut luonnonsuojelualuetta. Lähin rauhoitettu luonnonsuojelualue on Ylästöntien pohjoispuolella Krakanojan ympärillä. Krakanojan varsi siitä etelään päin on virtavesien arvokasta elinympäristöä ja siitä on tehty luonnonsuojelualuevaraus. Tämän asemakaavan vahvistuttua Krakanojan luonnonsuojelualueen rajat vahvistuvat. Peltoalueet ovat arvokasta peltolinnustoaluetta. Asemakaavalla määrätään, että alue tulee säilyttää pääosin avoimena niittynä tai maisemapeltoina ja toteuttaa monipuolisin, perinnemaisemaan sopivin lajein, jotta alueella edelleen viihtyy monipuolinen linnusto ja tulisi myös monipuolinen hyönteislajisto. Pellolla olevassa puussa – ei kuitenkaan kuusessa - on myös sarvipöllön pesä. Yksittäispuita tulee tämän vuoksi säilyttää eikä puita saa kaataa lintujen pesimäaikaan. Toki peltoalueen ilme tulee jonkin verran muuttumaan, mutta maisematila säilyy edelleen avoimena ja mm. aitaamattomana.

Asuintalot on sijoitettu niin, että niiden sivuitse ja välistä voi edelleen nähdä avoimeen maisemaan niin Ylästöntiellä kulkien kuin Sandbackan asunnoistakin. Lisäksi Krakanojaa seurailee ulkoilureitti, joka on kaikkien käytettävissä, joten avoimesta maisemasta pääsevät nauttimaan kaikki muutkin, kuin lähiasukkaat. Asuinrakennukset ovat riittävän etäällä Ylästöntiestä, jotta niiden varjo ei lankea tielle asti silloin, kun aurinko jo lämmittää. Talviaurinko paistaa niin matalalta, että se luo aina pitkiä varjoja missä tahansa.

Asemakaavamääräyksin ja -merkinnöin on varmistettu, että kartanon ainutlaatuinen luonne säilytetään ja otetaan huomioon kaikessa toteutuksessa. Parhaiten alue säilyy, kun vanhat rakennukset otetaan käyttöön ja alueelle sallitaan monipuolista toimintaa. Vanhat, suojeltavat rakennukset on asemakaavakartalla osoitettu sr-merkinnöin ja niistä on annettu tarkempia suojelumääräyksiä. Puukujanteita tulee säilyttää, samoin kuin tärkeät näkemäkiilat.

Backaksen uudistusta koskeva yleisötilaisuus 17.11.2021.

Backaksen elämyskeskuksen asemakaava ja asemakaavan muutos on sekä pinta-alaltaan että sisällöltään hyvin laaja asemakaavatyö. Yleisötilaisuudelle oli 17.11.2021 varattu noin kaksi tuntia, mikä oli kieltämättä hyvin lyhyt aika koko kaavamateriaalin esittelemiseen ja siitä keskustelemiseen. Keskustelua ja kysymyksiä kuitenkin nousi kiitettävän paljon.

Pelkästään säilyttämällä vanhat rakennukset ilman, että sallitaan uutta rakentamista, rajataan alueen toimintamahdollisuuksia rajusti, sillä rakennukset ovat pieniä, jolloin niihin sijoittuvan toiminnan tulee olla myös hyvin pienipiirteistä. Pienipiirteisen toiminnan tuotolla harvoin pystytään investoimaan rakennusten edellyttämään korjaamiseen. Kaikkein hankalin tilanne on entisen sikalan kohdalla: kuntoinventoinnissa on ilmennyt, että rakenteet ovat urean kyllästämiä ja haurastuttamia. Sikala tulisi korjata käytännössä lähes rakentamalla se uudelleen puhtain rakentein tai tekemällä ulkokuoren sisään jonkinlainen ”kapseloitu” puhdas tila ja jäykistämällä ulkokuori niin, että se pysyy koossa. Niin kauan kuin sikala on käyttämättömänä, sen säilyttäminen vaikeutuu vuosi vuodelta. Sikala on sentään alueen komeimpia rakennuksia. Se olisi

sijainniltaan upea ravintolaksi, mutta rakenteiden saastuneisuus ja hauraus sekä tilan mataluus toistaiseksi estävät sen. Koko alueen säilyttäminen edellyttää uutta rakentamista, jolla osin rahoitetaan korjauskuluja.

Elämyskeskushankkeella ja asuinkorttelin tuotolla ei pystytä kokonaan kattamaan Backaksen kartanoalueen vanhojen rakennusten korjaamista. Niillä pystytään vain osin auttamaan korjaamisessa. Yleisötilaisuudessa 17.11.2021 kerrottiin, että HOK-Elanto on korjannut Backaksen rakennuksia (mm. päärakennuksen korjaaminen ja kattojen uusimista) jo useilla miljoonilla euroilla. Voidaanko edes kuvitella, kuinka moninkertaisesti jo käytetty rahamäärä vielä tarvitaan, jotta kaikki rakennukset olisivat käyttökelpoisia uuteen toimintaan? On selvää, että vuokratuloilla korjauskuluja ei pystytä kattamaan. Elämyskeskustoiminta uudisrakennuksineen antaa kartanoalueelle pitkään kaivatun piristyspulssin, joka houkuttaa paikalle myös oheistoimintaa. Vanhoihin rakennuksiin on mahdotonta ryhtyä keksimään toteutuskelpoisia käyttötarkoituksia, jollei käytön toteuttajaa ja tilan käyttökuntoon saattamiseen tarvittavaa rahoitusta tiedetä. Siksi on rakennusten säilymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää, että alueesta on kiinnostunut riittävän suuri ns. veturihanke. Ehkä navettaan tai sikalaan syntyykin joskus ”Vantaan Fiskars”, kun ne on ensin kunnostettu, mutta pelkällä pienipiirteisellä toiminnalla niin ei tapahdu. Mutta ideointia tietenkin tarvitaan. Tavoitteena on, että alue on kiinnostava paitsi matkailijoiden myös paikallisten asukkaiden silmissä ja että alueella on monenlaista toimintaa, kuten muistuttajan esittämää kahvila- ja ravintolatoimintaa, livemusiikkia, galleria sekä paikallisten tuotteiden myymälä.

Asukkaiden mielipiteitä on otettu huomioon mm. sallimalla alueelle erilaisia toimintoja, joilla varmistetaan, että vanhoillekin rakennuksille voidaan saada jotain käyttöä, sekä määräämällä kartanopuiston pysymisestä avoimena myös ulkoilijoille, huolehtimalla alueen eläimistön hyvinvoinnista jopa asemakaavamääräyksin, poimimalla uudisrakennusten ulkonäköön liittyviä seikkoja vanhasta rakennuskannasta ja Kartanonkoskelta sekä vähentämällä asuinrakentamisen määrää. On huomattava, että osallistumis- ja arviointivaiheessa saadut mielipiteet olivat toisinaan keskenään ristiriitaisiakin: mm. osa asukkaista toivotti hankkeen tervetulleeksi, osa ei.

Alueen historiallisen luonteen säilyttäminen on varmistettu asemakaavaehdotuksessa. Uudisrakennuksille on annettu hyvin tarkkoja määräyksiä, joilla varmistetaan, että ne sopeutuvat ympäristöönsä. Elämyskeskuksen uudisrakennukset sijoittuvat paikkoihin, joissa on ennenkin ollut tai joihin on joskus suunniteltu uudisrakentamista. Asuinkorttelin sijainti tukeutuu Sandbackan alueeseen ja olevaan katuverkkoon. Rakennusten materiaalit ja muodot ovat peräisin alueen vanhasta rakennuskannasta ja uudisrakennukset korkeudet on sovitettu kartanokukkulaan ja alueen vanhaan rakennuskantaan. Asuinkortteli muodostaa perinteisen, rakennuksin ympäröidyn pihan. Kartanon ympärille jätetään avointa maisemaa. Puutarhahistoriaan viitataan pysäköintialueen runsailla puuistutuksilla.

Se, ettei asuinkortteli ole kiinni Ylästöntiessä, vaan pysäköintialueen verran kauempana, johtaa siihen, että asuinkorttelin ohi ja rakennusten välistä näkee hyvin avoimeen maisemaan.

Asuinkorttelia ei ole esitetty kartanokukkulan eteläpuolelle, koska kartanomäen liittyminen maisemaan ja näkymä kohti Haltialan tilaa on kulttuurimaiseman kannalta tärkeää ja osa kartanon historiaa. Kukkulan lounais- ja länsipuolelle on osoitettu kasvipeitteiset ja kumpuilevakattoiset rakennukset, jotka sulautuvat maisemaan. Samaa vaikutelmaa ei asuinrakennuksilla hevin saada.

Nykyistä, pysäköintikäytössä ollutta asvalttikenttää ei ole osoitettu pysäköintialueeksi, koska elämyskeskustoimijalla on aikomuksena ulottaa toimintoja, kuten lasten hiihtokilpailuja tai rekiajeluja, myös virkistysalueelle, jolloin jalankulkuliikenne risteäisi tarpeettomasti pysäköintialueelle suuntautuvan autoliikenteen kanssa. Asvalttikenttä maisemoidaan paremmin kulttuuriympäristöön sopivaksi mm. nurmettamalla ja liittämällä se osittain kasvikattoisen sisäpuiston pihapiiriin, osittain lähivirkistysalueeksi.

Ylästöstä päin tultaessa kartanorakennuksia ei runsaan puuston takia näe nykyisin juuri lainkaan. Juurrutuskellarin pääty ja vellikello ovat ensimmäisiä, jotka tulevat näkyviin Krakanojan ylityksen jälkeen.

Asemakaava ja asemakaavamuutos eivät muuta tätä. Inventoinneissa on sikalan komeat päädyt arvotettu tärkeiksi. Jos sikala saadaan huonosta nykykunnostaan huolimatta säilymään, näkyvät päädyt hyvin Ylästöntielle uudisrakentamisen jälkeenkin. Navetta ja kuivaamo-puimala näkyvät tielle kuten aiemminkin. Navetan pohjoispääty näkyy Ylästöntielle hyvin myös lännestä lähestyttäessä, sillä tapahtumakeskuksen uudisrakennus on asemoitu siten. Tapahtumakeskuksen sijoittelussa on otettu huomioon myös näkemäyhteys Backaksen ja Lustikullan välillä, koska niillä on yhteinen historia. Myös muuntamorakennus näkyy Ylästöntielle hyvin. Myymälärakennus rakentuu voimassa olevan asemakaavan mukaisesti puretun lantalan paikalle, eli sekään ei oleellisesti muuta maisemaa.

Viimeisen reilun 20 vuoden aikana Backaksen kartanoalueen ympäristöön on etsitty monenlaista toimintaa. Suunnitelmia lie ollut jo aiemminkin.

Alueelle on esitetty suurimittakaavaista pääkonttoritoimintaa Ylästöntien varteen, mutta toimistokeskittymänä alueen tunnelma ja ilme kärsisivät eivätkä kerrostalomaiset toimistorakennukset sopisi tähän maisemaan. Samalla ainakin osa alueesta yksityistettäisiin toimistokäyttöön.

Aluetta on esitetty myös golf-käyttöön. Koko peltoalue olisi sen suunnitelman mukaan golf-kenttää, jonne kenelläkään ei ole menemistä ilman oikeanlaista varustusta ja pelioikeutta. Maisema toki säilyisi avoimena, mutta golf-viheriöt ovat melko kaukana kulttuurihistoriallisen maiseman statuksesta. Tämä suunnitelma ei myöskään tukenut vanhojen rakennusten uusiokäyttöä.

On myös esitetty suunnitelmia, joissa lähes koko kartanokukkulaa ympäröivä peltoalue sekä kartanokukkulan ja Ylästöntien välinen alue täytettäisiin rivitaloilla ja muilla pientaloilla sekä muutamalla kerrostalolla. Tällainen suunnitelma muuttaisi kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisemaa joka suunnalta, peittäisi näkymät avoimeen maisemaan niin Ylästöntieltä kuin Kartanonkosken asunnoista ja muuttaisi lähes koko alueen yksityiseksi korttelimaaksi. Tosin näin suurimittakaavaisella asuntorakentamisella voitaisiin hyvin osin rahoittaa vanhojen rakennusten kunnostusta.

Backaksen elämyskeskus -asemakaavaehdotuksen taustalla oleva suunnitelma on tähän asti esitetyistä suunnitelmista parhaiten kartanorakennukset ja miljöön huomioon ottava. Elämyskeskuksen uudisrakennukset sijoittuvat paikkoihin, joihin on sata vuotta sitten suunniteltu tai niissä on ollut rakennuksia. Suunnitelma ottaa huomioon näkymät niin kartanonmäeltä maisemaan kuin ympäröiviltä alueita kartanolle. Avoin maisema säilyy kartanon ympärillä. Uusi toiminta on sellaista, että se tukee vanhojen rakennusten säilymistä houkutellessaan niihin uusia toimijoita sen jälkeen, kun ne on kunnostettu. Alue säilyy kokonaisuudessaan lähialueen asukkaiden ulkoilukäytössä kuten se on epävirallisesti ollut tähänkin asti, vaikka alue onkin yksityistä maata. Sen lisäksi ulkoilualueita laajennetaan rakentamalla virkistysalueita toimintoineen (mm. viljelypalstoja, leikkipaikkoja, piknik-paikkoja, lintutorneja) nykyisten peltojen sijaan.

Tämä suunnitelma ottaa huomioon kartanopuiston arvokkaan säilymisen, rakennusten hienovaraisen uusiokäytön, asukkaiden toiveet alueen säilymisestä yleisessä käytössä ja siitä, ettei aluetta rakenneta täyteen, kaupungin tahtotilan virkistysmahdollisuuksien lisääntymisestä ja talouden tasapainottamisesta, valtakunnallisesti merkittävän maiseman säilymisen sekä HOK-Elannon tavoitteen ”kartanojuuriensa” säilymisestä. Samalla pidetään huolta liikenneturvallisuudesta niin kartanoalueen sisällä kuin sen ympärilläkin, kun muun muassa jalankulun ja pyöräilyn reittejä ei ohjata tarpeettomasti risteämään autoliikenteen kanssa.

Vantaan kaupunki on katsonut, että elämyskeskus hyödyttää vantaalaisia mm. siten, että uudet toiminnat tuovat Vantaalle uusia työpaikkoja niin rakentamisen aikana kuin toiminnan aikana mm. pysyvillä ja kausittaisilla työpaikoilla. Toiminnan menestyksekkyys tuottaa Vantaalle myös verotuloja.

Ylästöntietä lähinnä oleviin julkisivuihin kohdistuu enimmillään 61 dB:n keskiäänitaso päivällä. Kaavan yhteydessä teetetyn meluselvityksen mukaan kyseisten julkisivujen ääneneristävyysvaatimus olisi 30 dB. Mutta koska kortteli sijoittuu lentomeluvyöhykkeelle 3 (Lden 50-55 dB), Vantaan rakennusjärjestys edellyttää asuntojen ulkovaipalta (ulkoseinät, katto) 32 dB:n äänitasoeroa tieliikennemelua vastaan. Piha-alue sen sijaan on kokonaisuudessaan alle melun ohjearvojen (< 55 dB).

Liikenneselvityksen laatijat ovat alansa huippuja Suomessa. Heillä on monen vuosikymmenen kokemus vastaavien selvitysten laadinnasta, minkä lisäksi he ovat olleet laatimassa Vantaalle monia muita - myös ratikkaan liittyviä - liikenneselvityksiä ja liikenteen toimivuustarkasteluja, mikä antaa heille hyvät pohjatiedot alueen ja sen liikenteen kehityksestä ja muista taustatiedoista.

Liikenneselvityksiä on tehty yksi, jossa yhtenä lähtökohtana on ratikan rakentaminen. Jos ratikkaa ei tulisi, hoidetaan vastaava liikenteellinen palvelutaso bussilinjastolla. Ilmastotietoinen, kestävä kaupunkisuunnittelu perustuu mm. hyvin toimivaan joukkoliikenteeseen. Liikenneselvityksessä elämyskeskuksen vierailijoista noin 50 % odotetaan vuositasolla olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu alueelle omalla autolla, vaan julkisilla liikennevälineillä. Keskukseen saavutaan myös paljon tilausajobusseilla. Kävely- ja pyöräily-yhteydet alueelle ovat hyvät. Vantaan baanaverkkokin kytkeytyy alueeseen. Tästä nähdään, että kohde on hyvin saavutettavissa kestävillä kulkumuodoilla.

Liikenneselvityksessä on tutkittu normaalin arkihuipputunnin ja lauantain huipputunnin liikenteen sujuvuus, eli ajankohdat, jolloin liikenteessä todennäköisimmin on eniten liikkujia. Selvityksessä todetaan, että Ylästöntien ja Lentoasemantien kiertoliittymässä sekä Lentoasemantien ja Tasetien liikennevaloissa etelän suunnasta syntyvät jonot ovat lyhytaikaisia. Myös Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymän liikenteen välityskyky on hyvä, joten jonotus ei sielläkään muodostu pitkäksi. Liikenneselvityksessä todetaan myös, että tarkastellun alueen länsipuolella ruuhkautumista ei ole, vaikka selvityksessä lasketut automäärät edustavat syntyvän liikenteen ylälikiarvoa, sen lisäksi, että suurin liikennettä tuottava tekijä on Jumbon kauppakeskus. Asuinkorttelin autopaikkamäärä, 105 autoa, on pieni kokonaisuuden kannalta.

Osallistumis- ja arviointivaiheessa asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön isännöitsijää pyydetään toimittamaan tieto asemakaavan laatimisesta ja/tai muuttamisesta alueella isännöimänsä yhtiön asukkaille, osakkaille ja kiinteistössä toimiville yrityksille. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaan (MRA 27 §) asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta on lähetettävä kirjallinen ilmoitus sellaiselle asemakaavoitettavaan alueeseen kuuluvan maan omistajalle ja kunnan tiedossa olevalle maan haltijalle, jonka kotikunta on toisella paikkakunnalla. Koska kiinteistöosakeyhtiönne ei ole kaava-alueen maanomistaja, sille ei myöskään ole lain mukaan tarvinnut ilmoittaa nähtävilläolosta.

[Historiallinen asuinalue]

Asemakaavassa tulee esittää riittävä määrä pysäköintipaikkoja asemakaavassa osoitettuun toimintaan. Jos pysäköintipaikkoja ei ole tarpeeksi eikä niiden käyttöä pystytä riittävästi rajoittamaan esimerkiksi aikatauluttamalla, on vaarana, että pysäköinti laajenee hallitsemattomasti lähiympäristöön ja vie sieltä esimerkiksi asukkaiden pysäköintipaikkoja. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on elämyskeskukselle osoitettu n. 350 autopaikkaa, asuinkorttelille n. 105 autopaikkaa, kaupalle n. 63 autopaikkaa sekä kartanoalueelle n. 45 autopaikkaa, minkä oletetaan olevan tarpeeksi. Elämyskeskuksen pysäköintipaikat eivät ole asvalttipintaisia.

[Unelmieni Backas, Vantaan historiallinen ylpeys!]

Koska Vantaan kaupungin maanomistus kaupungin alueella on kohtalaisen vähäinen, varsinkin Aviapoliksen suuralueella, on kaupungin asemakaavoitus pääasiassa ns. kumppanuuskaavoitusta, jossa maanomistaja yleensä tekee aloitteen asemakaavan laadinnasta tai muuttamisesta. Elämyskeskuksen tapaiset asemakaavahankkeet edellyttävät toiminnasta kiinnostunutta tahoa; kaupunki ei voi realistisesti ajatellen

lähteä kaavoitusmonopolinsa turvin tekemään kaavaa sellaiselle hankkeelle, jolle ei ole tiedossa toteuttajaa. Elämyskeskuksen toimija on selvittänyt toiminnalleen potentiaalisia sijoitusvaihtoehtoja ja päätynyt Backakseen. Vaihtoehtoina on ollut myös ulkomailla sijaitsevia kohteita. Aviapoliksen tai muu asemanseutu on todella hyvä toiminnalle, joka houkuttaa asiakasvirtoja, mutta elämyspuistotoimija ei ole siitä kiinnostunut. Kaupunki ei voi pakottaa yksityistä toimijaa toteuttamaan hankettaan paikkaan, jossa tämä ei katso voivansa toimia toimintansa edellyttämällä tavalla. Kaupunki ei ole hankkeessa mukana.

Elämyskeskuksen toiminnalle Backas on Suomen vaihtoehdoista paras, koska se sijaitsee keskeisesti pääkaupunkiseudulla ja on helposti tavoitettavissa lentoasemalta, juna-asemalta ja mm. seudun hotelleista. Ensi vaiheessa elämyspuistosta on tarkoitus toteuttaa lähinnä Ylästöntietä olevat rakennukset: tapahtumakeskus ja Muumi-sisäpuisto. Myöhemmin toimintaa on tarkoitus laajentaa entisten kasvihuoneitten kulmille toisella sisäpuistolla. Toimijan suunnitelmissa on myös mm. järjestää ympäri vuoden koko perheen ulkoilutapahtumia, jotka tarvitsevat paljon vapaata ulkotilaa, mitä Backaksessa on. Suunnitelmassa on siten jo varauduttu toiminnan laajenemiseen, mikä Backaksen alueelle mahtuu hyvin.

Tarkistukset:

-

NRO 8

asukas 8, 9.12.2021

Muistutus:

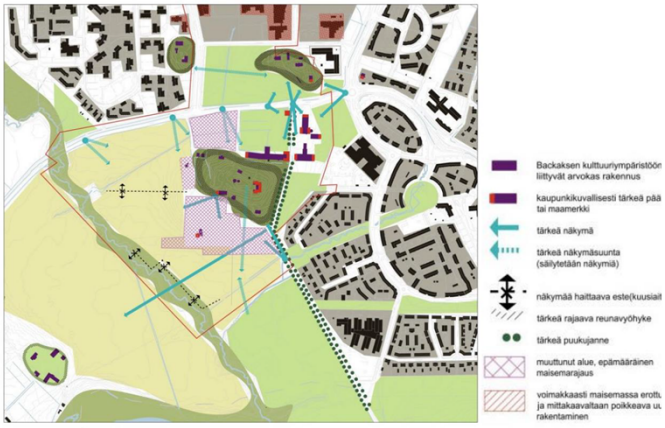
Arvoisa Vantaan Valtuusto sekä Hallitus,

Backaksen elämyspuistohankkeen asemakaavamuutoksen valmistelussa on esitetty useita selvityksiä. Mielestämme kaavamuutosta suunniteltaessa ei ole kuitenkaan huomioitu riittävästi kaavan vaikutusta Backaksen alueen historiallisen ilmeen säilyttämiseen ja tapahtumakeskuksen vaikutuksia olemassa oleviin lähiasuinalueisiin. Lisäksi kaavamuutoksen yhteydessä tehdyt arviot tapahtumakeskuksen liikennevaikutuksista sekä arviot tarvittavista pysäköintipaikoista eivät ole riittäviä ja liikenneselvityksen alkuoletukset ovat mielestämme virheellisiä ja/tai liian optimistisia. Esitettyä kaavamuutosta ei tulisi tällaisenaan hyväksyä ja muutoksen vaikutukset lähiympäristöön ja kaava-alueeseen tulisi selvittää uudestaan.

Backaksen alueen historiallisen ilmeen säilyttäminen

Vuonna 2012 laadittiin Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma, jossa oli tavoitteena kartanon ydinalueen säilyttäminen omana maisemakokonaisuutena ja korostettiin tärkeitä “näkymäsektoreita” (https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/150235_kaupsu_511800_selostus_kh23032020_.pdf). Näitä yleissuunnitelmassa mainittuja “näkymäsektoreita” olivat mm. oheisen kuvan mukaiset näkymät Ylästöntieltä kartanon ja sikalan suuntaan. Nyt esitetty kaavamuutos ei huomioi vuonna 2012 tärkeinä pidettyjä näkymiä tai kartanoalueen säilyttämistä omana maisemakokonaisuutenaan. Osa uudisrakennuksista on suunniteltu suoraan “näkymäsektorien” päälle ja viitesuunnitelmassa mainitut rakennukset "Teema sisäpuisto 1" ja "Studio/tapahtumakeskus" peittävät vanhemmassa suunnitelmassa mainitut "näkymäsektorit" Ylästöntieltä sikalan suuntaan lähes kokonaan muuttaen radikaalisti näkymää Ylästöntien suunnasta.

Backaksen kartanon alue on historiallinen kokonaisuus, jonka viehätys perustuu kauniisiin vanhoihin rakennuksiin ja avaraan tilaan niiden ympäristössä. Ehdotettu kaava lisää merkittävästi alueen rakennusten määrää muuttaen alueen luonnetta merkittävästi. Mielestämme kartanon alueen toimintaa tulisi kehittää nykyisiä rakennuksia korjaamalla, ilman näin merkittävää lisärakentamista.

Analyysikartta /Serum Arkkitehdit 2012

157653_210519_Backas_viitesuunnitelma_Avanto.pdf

Liikenneselvitys

Liikenneselvityksen (https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/157654_Backaksen_liikenneselvitys_raportti_20201116_WSP.pdf) lähtökohtana on käytetty arvioita, jonka mukaan elämyspuistossa kävisi 500 000 vuosittaista kävijää ja puolet kävijöistä saapuisi alueelle julkisilla liikennevälineillä.

Liikenneselvitys perustuu hyvin vahvasti siihen oletukseen, että puolet vuosittaisista vierailijoista käyttäisi julkista liikennettä ja että Vantaan Ratikka olisi käytössä. Vantaan Ratikan rakentamispäätös tehdään kuitenkin aikaisintaan 2023 ja aikaisin valmistumisajankohta olisi vuonna 2028. Mielestämme liikenneselvitys on näin ollen virheellinen, sillä mikäli tapahtumapuiston vierailijoiden käytettävissä ei ole sujuvaa julkista liikennettä – saapuvat he paikalle suurella todennäköisyydellä omilla ajoneuvoilla, jolloin esitetty liikenneselvitys ei toteudu nyt esitetyllä tavalla. Tapatumapuiston ja Vantaan Ratikan päätökset tulisikin mielestämme kytkeä yhteen tai siirtää tapahtumapuisto sellaiseen paikkaan, jossa tämä nyt esitetty julkinen liikenne voi toteutua, esimerkiksi Aviapoliksen juna-aseman lähistölle.

Liikennemääriä arvioitaessa on myös käytetty oletusta, jonka mukaan elämyskeskuksen käynnit jakautuvat tasaisesti ympäri vuoden kaikille viikonpäiville (liikenneselvitys/ Elämyskeskuksen matkatuotos). Toisaalta kaavamuutosten sosiaalisia vaikutuksia arvioidaan asemakaavan selostuksen luvussa "Sosiaalinen ympäristö" seuraavasti: **”Kartano- ja virkistysalueet ovat avoimia kaikille. Elämyskeskuksen sisäpuistot palvelevat pääasiassa lapsiperheitä. Sisäpuistotoiminta painottunee loma-aikoihin ja viikonloppuihin.”.** Nämä kaksi oletusta ovat selvästi ristiriidassa keskenään.

Asemakaavamuutoksesta järjestettiin yleisötilaisuus 2021-11-17. Tilaisuudessa Livson Groupin […] kertoi, että elämyspuiston kävijämäärä “kohtuukiireisenä” päivänä saattaa olla noin 5000 kävijää ja enemmänkin mikäli tapahtuma-aukiolla on tapahtuma. Tapahtumapäivinä arvioidut kävijämäärät ovat selvästi suuremmat kuin mitä liikenneselvityksen päivittäisenä kävijämääränä (500 000/365 <1400) on arvioitu ja mielestämme liikenneselvitys pitäisi tehdä myös selvästi suuremmille kävijämäärille.

Elämyskeskuksen autopaikkatarpeen on arvioitu olevan 354 autopaikkaa (https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/159332_kaupsu_512000_selostus_12102021.PDF). Arvio perustuu liikenneselvitykseen ja elämyskeskuksen kävijämäärien tasaiseen jakautumiseen. Kaava-alueen lähellä olevilla asuinalueilla (esim. Kartanonkoski, Sandbacka) on pulaa vieraspaikoista ja epäilemme, että suuret kävijämäärät tulevat lisäämään merkittävästi lähialueiden pysäköintiongelmia. Pysäköintipaikkojen tarve tulisi arvioida uudestaan, sillä oletuksella, että merkittävästi isompi osa kävijöistä tulee alueelle omalla autolla ja vierailut painottuvat viikonloppuihin ja loma-aikoihin. Pysäköintipaikkojen puute houkuttelee elämyskeskuksen asiakkaita etsimään pysäköintipaikkoja lähiasuinaluiden kaduilta tai Kartanonkosken liikuntapuiston yhteydessä

olevalta parkkipaikalta, mikä tulee lisäämään autoliikennettä asuinaluilla ja heikentämään liikenneturvallisuutta erityisesti pienten lasten osalta.

Liikenneselvityksessä on arvioitu vuoden 2030 iltahuipputunnin liikennemäärien vaikutusta ja selvityksessä on todettu, että idän (elämyskeskuksen) suunnasta tuleva liikenne varaa Ylästöntien ja Lentoasemantien kiertoliittymän aiheuttaen pohjoisen ja lännen suunnilta jonoutumista. Liikenneselvityksessä ei kuitenkaan arvioitu sitä, miten kiertoliittymän varaaminen heijastuu esim. Hagelstamintien kautta ajamisena tultaessa Kartanonkoskelle lännen suunnalta (Muuntotien ja Ylästöntien kiertoliittymän kautta).

Edellä mainituista syistä johtuen liikenneselvitys tulisi tehdä uudestaan siten, ettei Vantaan Ratikkaa huomioida ja että suurin osa elämyspuiston käynneistä painottuu joko viikonloppuihin (lauantai ja sunnuntai) sekä lomakausiin. Myös elämyspuiston mahdollisten teemapäivien vaikutukset tulisi arvioida nykyistä paremmin. 4 (5)

Lähiasuinalueiden asuinviihtyvyyden säilyttäminen
Suunnitelmassa ei ole mielestämme riittävästi arvioitu suunnitellun kaava-alueen lähellä asuvien ihmisten asuinviihtyvyyttä. Mikäli kaava-alueella tulee vierailemaan vuosittain 500 000 vierasta, tulee se väistämättä vaikuttamaan ainakin Sandbackaan ja Kartanonkoskeen. Näin suuri vierailijamäärä tulee varmasti lisäämään myös lähialueiden autoliikennettä, vaikeuttamaan vieraspysäköintiä sekä muuttamaan lähialueiden äänimaailmaa.

Suunnitellun "tapahtuma-areenan" paikalla toimii nykyisin tapahtumakeskus Puimala, jossa järjestettävästä toiminnasta aiheutuu jo nykyisin meluhaittaa viikonloppuisin lähitalojen asukkaille. Suunnitelmassa ei arvioitu riittävästi esimerkiksi "tapahtuma-areenan" ja “tapahtuma aukion” ympäristövaikutuksia (meluhaittaa) lähialueiden asukkaiden asuinviihtyvyyteen. Vuonna 2006 julkaistussa tutkimuksessa "Miljöö miellyttää, palveluissa parannettavaa" (https://docplayer.fi/4939707-Miljoo-miellyttaa-palveluissa-parannettavaa.html), todetaan mm. seuraavasti: "Yli puolet kyselyyn vastanneista oli muuttanut nykyiseen asuntoonsa muualta Vantaalta. Ulkopaikkakuntalaisista 60 prosenttia oli helsinkiläisiä. Kartanonkoski oli ainoa alue, jonne oli muuttanut enemmän ulkopaikkakuntalaisia kuin vantaalaisia. Asuinalueen valintaan valtaosalla vaikutti asuinalueen **luonnonläheisyys**, **rauhallisuus**, **turvallisuus** ja hyvät ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet. Lapsiperheillä asiaan vaikutti luonnollisesti alueen lapsiystävällisyys.

Palveluiden merkitys asuinalueen valintaan jäi vähäisemmäksi. Kartanonkoskella asuinalueen valintaan oli vaikuttanut paljon myös alueen ulkonäkö." Samassa raportissa todettiin myös seuraavasti: "Kyselyyn vastanneet pitivät asuinalueitaan viihtyisinä, rauhallisina ja turvallisina. Kaikki alueet saivat hyviä arvioita visuaalisesta ilmeestään, mutta ylivoimaisesti parhaimmat arviot asukkailtaan sai Kartanonkoski. Palveluihin oltiin tyytyväisimpiä kerrostaloalueilla ja etenkin niiden kerrostaloissa, ja tyytymättömimpiä Kartanonkoskella ja pientaloalueilla.

Tyytymättömyyttä herätti myös vieraspysäköinti, erityisesti Kartanonkoskella, mutta myös kerrostaloalueiden kerrostaloissa." Raportin valmistumisen jälkeen Kartanonkosken ja lähialueiden palveluita ovat parantaneet mm. kahden lähikaupan (Alepa ja K-kauppa) avaaminen Kartanonkoskella, Flamingon ostoskeskuksen avautuminen sekä lukuisien Tammiston kauppatien kauppojen avaaminen. Sen sijaan Sandbackan ja Kartanonkosken vieraspysäköintimahdollisuudet eivät ole juuri parantuneet.

Kartanonkosken asuinalueen rauhallisuus, turvallisuus sekä näkymät Backaksen kartanon suuntaan muuttuvat huonompaan suuntaan suunnitellun teemapuiston myötä. Pelkästään jo lisääntyvä liikenne aiheuttaa rauhallisuuden vähenemistä. Täällä on ollut myös turvallista päästää kohtuullisen pienetkin lapset omalle piha-alueelle ja lähipuistoihin leikkimään – lisääntyvä liikenne ei tätä enää jatkossa mahdollista.

Asuinalueen rauhallisuuteen vaikuttaa myös alueen äänimaailma. Kuten jo aiemmin totesimme, aiheuttavat tapahtumakeskus Puimalassa pidetyt konsertit ja tanssit jo tällä hetkellä meluhaittaa viikonloppuisin Kartanonkoskelle - voimme vain arvailla, miten paljon lisämeteliä tulee teemapuistosta.

Asemakaavamuutoksen yleisötilaisuudessa 2021-11-17 kysyttiin kuinka elämyskeskuksen alueella järjestettävien tapahtumien aiheuttamaa meluhaittaa on tutkittu kaavaa suunniteltaessa. Vantaan kaupungin asemakaava-arkkitehti […] totesi, että melua tuottavia tapahtumia koskee kaupungin järjestyssääntö ja ettei meluhaittoja ole voitu arvioida etukäteen. 5 (5)

Haluaisimme tietää, kuinka voidaan suunnitella kaavamuutosta liiketoiminnalle, jonka yksi liiketoimintaidea on järjestää tapahtumia, ilman että tapahtumien meluhaittoja arvioidaan kattavasti. Lisäksi kaupungin järjestyssäännöt ovat melko väljät melurajojen ja niitä koskevien kellonaikojen suhteen ja vähäisempikin äänenvoimakkuus voi häiritä lähitalojen asukkaita. Kaavaa suunniteltaessa on kyllä selvitetty liikenteen melun vaikutus alueen toimintoihin, mutta ei lainkaan tapahtumien melun vaikutusta lähiasuinalueiden asukasviihtyvyyteen.

Esitämme siis, että elämyspuistoa koskeva kaavamuutos 512000 palautetaan käsittelyyn, jossa huomioidaan tässä muistutuksessa esitetyt asiat.

[Muistutuksesta on poistettu nimet ja muut henkilöihin suoraan viittaavat tiedot]

Vastine:

Backaksen alueen historiallisen ilmeen säilyttäminen

Vuonna 2012 laaditun Länsi-Pakkalan yleissuunnitelman analyysikartan mukaan kartanomäki erottuu hyvin maisemassa, Ylästöntieltä avautuu useita näkymäsuuntia kartanolle päin ja kartanolta avautuu tärkeitä näkemäsuuntia peltomaisemaan. Kyseiseen yleissuunnitelmaan sisältyy myös suunnitelmaosa, jossa on tutkittu erilaisia kehittämisen vaihtoehtoja. Niissä oli mm. asuinkortteli Ylästöntien varrella kuten tässä asemakaavaehdotuksessa, mutta laajempana, sisäpuisto 1:n paikalla oli yhtä paljon rakentamista, sikalan pohjoispuolta oli täydennetty uudisrakentamisella ja entisten kasvihuoneiden paikalla oli myös uudisrakentamista. Analysoituja näkymäsuuntia oli silloin työn edetessä arvotettu ja säilytetty tärkeimmät.

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen ehdotuksessa kartanomäki säilyy edelleen nykyisellään. Uudet rakennukset on sijoitettu paikkoihin, joissa on kartanohistorian aikana ollut tai niihin on suunniteltu rakennuksia jo viime vuosituhannella. Ehdotus säilyttää laajat näkymäkiilat kohti Haltialan ja Petaksen kartanoita ja siten sitoo niiden yhteistä historiaa yhteen. Ylästön suunnasta tultaessa juurrutuskellarin pääty ja vellikello näkyvät edelleen ensinäkymänä kartanosta. Itse päärakennus on kartanopuiston puiden kätkemänä niin, ettei se näy juuri muualta kuin etelän suunnasta. Sisäpuisto 1 sijoittuu nykyisin puustoittuneelle alueelle ja puustoa karsimalla tieltä voidaan avata uusia näkymiä mm. kohti pajarakennusta ja Narikkaa (ent. asuinrakennus). Vanhan sikalan pääty näkyy tielle uudisrakennusten välistä. Tallin pääty ja muuntamorakennus eivät myöskään jää tapahtumakeskuksen taakse piiloon, vaan ne näkyvät hyvin Ylästöntien molemmista suunnista. Myös näkymäyhteys Backaksen ja Lustikullan välillä on huomioitu jättämällä sikalalta ja kuivaamo-puimalalta tielle johtavan puukujanteen ympäristö nykyiselleen. Myymälärakennus rakentuu voimassa olevan asemakaavan mukaisesti puretun lantalan paikalle. Kukkulan lounais- ja länsipuolelle on esitetty kasvipintaisten, kumpuilevakattoisten rakennusten rakennusalat, jotta rakennukset sulautuisivat kaukomaisemassa kartanomäkeen. Niidenkin paikalle on yli sata vuotta sitten suunniteltu isoja rakennuksia. Täten voidaan todeta, että kaavaehdotus ottaa huomioon tärkeitä näkymäsuuntia ja kohtelee kartanoympäristöä kokonaisuutena ja suurella pieteetillä.

Pelkästään säilyttämällä vanhat rakennukset ilman, että sallitaan uutta rakentamista, rajataan alueen toimintamahdollisuuksia rajusti, sillä rakennukset ovat pieniä, jolloin niihin sijoittuvan toiminnan tulee olla myös hyvin pienipiirteistä. Pienipiirteisen toiminnan tuotolla harvoin pystytään investoimaan rakennusten edellyttämään korjaamiseen. Kaikkein hankalin tilanne on entisen sikalan kohdalla: kuntoinventoinnissa on ilmennyt, että rakenteet ovat urean kyllästämiä ja haurastuttamia. Sikala tulisi korjata käytännössä lähes rakentamalla se uudelleen puhtain rakentein tai tekemällä ulkokuoren sisään jonkinlainen ”kapseloitu” puhdas tila ja jäykistämällä ulkokuori niin, että se pysyy koossa. Niin kauan kuin sikala on käyttämättömänä eikä sitä korjata uuteen käyttöön, sen säilyttäminen vaikeutuu vuosi vuodelta. Sikala on sentään alueen komeimpia rakennuksia. Se olisi sijainniltaan upea vaikkapa ravintolaksi, mutta rakenteiden saastuneisuus ja hauraus sekä tilan mataluus toistaiseksi estävät sen. Koko alueen säilyttäminen edellyttää uutta rakentamista, jolla osin rahoitetaan korjauskuluja.

Elämyskeskushankkeella ja asuinkorttelin tuotolla ei pystytä kokonaan kattamaan Backaksen kartanoalueen vanhojen rakennusten korjaamista. Niillä pystytään vain osin auttamaan korjaamisessa. Yleisötilaisuudessa 17.11.2021 kerrottiin, että HOK-Elanto on korjannut Backaksen rakennuksia (mm. päärakennuksen korjaaminen ja kattojen uusimista) jo useilla miljoonilla euroilla. Voidaanko edes kuvitella, kuinka moninkertaisesti jo käytetty rahamäärä vielä tarvitaan, jotta kaikki rakennukset olisivat käyttökelpoisia uuteen toimintaan? Elämyskeskustoiminta uudisrakennuksineen antaa kartanoalueelle pitkään kaivatun piristyspulssin, joka houkuttaa paikalle myös oheistoimintaa. Vanhoihin rakennuksiin on mahdotonta ryhtyä keksimään toteutuskelpoisia käyttötarkoituksia, jollei käytön toteuttajaa ja tilan käyttökuntoon saattamiseen tarvittavaa rahoitusta tiedetä. Siksi on rakennusten säilymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää, että alueesta on kiinnostunut riittävän suuri ns. veturihanke. Ehkä navettaan tai sikalaan syntyykin joskus ”Vantaan Fiskars”, kun ne on ensin kunnostettu, mutta pelkällä pienipiirteisellä toiminnalla niin ei tapahdu. Mutta ideointia tietenkin tarvitaan. Tavoitteena on, että alue on kiinnostava paitsi matkailijoiden myös paikallisten asukkaiden silmissä ja että alueella on monenlaista toimintaa, kuten kahvila- ja ravintolatoimintaa, livemusiikkia, galleria sekä paikallisten tuotteiden myymälä.

Liikenneselvitys

Liikenneselvityksessä yhtenä lähtökohtana on ratikan rakentaminen. Jos ratikkaa ei tulisi, hoidettaisiin vastaava liikenteellinen palvelutaso bussilinjastolla. Ilmastotietoinen, kestävä kaupunkisuunnittelu perustuu mm. hyvin toimivaan joukkoliikenteeseen. Täten ei voida väittää, että selvitys perustuu yksinomaan ratikan liikennöintiin. Näin vaatimus, että tämä asemakaava ja asemakaavan muutos tulisi sitoa ratikan hyväksymispäätökseen, on perusteeton.

Koska Vantaan kaupungin maanomistus kaupungin alueella on kohtalaisen vähäinen, varsinkin Aviapoliksen suuralueella, on kaupungin asemakaavoitus pääasiassa ns. kumppanuuskaavoitusta, jossa maanomistaja yleensä tekee aloitteen asemakaavan laadinnasta tai muuttamisesta. Elämyskeskuksen tapaiset asemakaavahankkeet edellyttävät toiminnasta kiinnostunutta tahoa; kaupunki ei voi realistisesti ajatellen lähteä kaavoitusmonopolinsa turvin tekemään kaavaa sellaiselle hankkeelle, jolle ei ole tiedossa toteuttajaa. Elämyskeskuksen toimija on selvittänyt toiminnalleen potentiaalisia sijoitusvaihtoehtoja ja päätynyt Backakseen. Vaihtoehtoina on ollut myös ulkomailla sijaitsevia kohteita. Aviapoliksen tai muu asemanseutu on todella hyvä toiminnalle, joka houkuttaa asiakasvirtoja, mutta elämyspuistotoimija ei ole siitä kiinnostunut. Kaupunki ei voi pakottaa yksityistä toimijaa toteuttamaan hankettaan paikkaan, jossa tämä ei katso voivansa toimia toimintansa edellyttämällä tavalla. Kaupunki ei ole hankkeessa mukana.

Elämyskeskuksen toiminnalle Backas on Suomen vaihtoehdoista paras, koska se sijaitsee keskeisesti pääkaupunkiseudulla ja on helposti tavoitettavissa lentoasemalta, juna-asemalta ja mm. seudun hotelleista. Ensi vaiheessa elämyspuistosta on tarkoitus toteuttaa lähinnä Ylästöntietä olevat rakennukset: tapahtumakeskus ja Muumi-sisäpuisto. Myöhemmin toimintaa on tarkoitus laajentaa entisten kasvihuoneitten kulmille toisella sisäpuistolla. Toimijan suunnitelmissa on myös mm. järjestää ympäri vuoden koko perheen ulkoilutapahtumia, jotka tarvitsevat paljon vapaata ulkotilaa, mitä Backaksessa on.

Suunnitelmassa on siten jo varauduttu toiminnan laajenemiseen, mikä Backaksen alueelle mahtuu hyvin. Tämän lisäksi sekä maanomistaja että elämyskeskustoimija ovat sitoutuneita kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kartanoympäristön vaalimiseen.

Liikenneselvityksessä sanotaan: ”Ennuste on laadittu vuoden 2030 iltahuipputunnille. Lisäksi on tehty herkkyystarkastelu iltatunnin tapahtumaliikenteelle (festivaalit yms.) sekä lauantain huipputunnille”. Matkatuotoksen jakauma on arvioitu tasaisesti läpi vuoden arkipäiville 60 % ja viikonlopulle 40 % eli esimerkiksi kesäloma- tai hiihtolomakautta ei ole eritelty erikseen. Voidaan olettaa, että esimerkiksi maaliskuussa, jolloin ei ole yleisiä lomapäiviä (jos pääsiäinen ajoittuu huhtikuulle), sisäpuistotoiminta on hiljaisempaa kuin esimerkiksi heinäkuussa, jolloin lähes koko valtakunta lomailee, ja viikonloppuisin – jopa maaliskuussa – voi vierailijoita olla enemmän kuin saman kuun arkipäivinä. Ristiriitaa ei siis ole liikenneselvityksen ja selostusmaininnan välillä.

Liikenneselvitys kuvaa tilaisuudesta purkautuvaa liikennettä näin: ”Liikenneverkon toimivuus on tarkistettu tilanteessa, jossa elämyskeskuksessa oleva iso tilaisuus päättyy. Tässä on oletettu, että tällöin alueelta poistuu katuverkkoon 500 autoa tunnissa. Pohjana on iltaliikenne huipputunnin jälkeen (70 % iltahuipputunnin liikenteestä). Liikenneverkko välittää hyvin tällaisen liikennetilanteen. Liikenteessä syntyy lyhytaikaisia jonoja Ylästöntien ja Lentoasemantien kiertoliittymässä sekä Lentoasemantien ja Tasetien liikennevalloissa etelän suunnasta. Jonoja syntyy myös elämyskeskuksen pysäköintialueelle osallistujien poistuessa paikalta. Ylästöntien ja Pakkalan puistotien kiertoliittymän liikenteen välityskyky on hyvä, joten jonotus ei muodostu pitkäksi.” Tapahtumapäivän tilanne on siis jo tutkittu ja todettu, että liikenneverkko toimii.

Elämyskeskuksen pysäköintipaikkojen tarve on arvioitu noin 350 paikaksi. Elämyspuistovierailijoiden saapumista voidaan porrastaa tiedottamalla asiasta nettisivuilla esimerkiksi lipunoston yhteydessä sekä varaamalla vierailijalle vierailuun esimerkiksi kolme tuntia. Näin kaikki päiväkohtaiset vierailijat eivät ole paikalla samanaikaisesti. Jos alueella sattuu olemaan tapahtuma, joka houkuttaa paikalle samalla kertaa paljon väkeä, voi toimija järjestää lisäpysäköintipaikkoja esimerkiksi Jumbosta tai muualta lähialueelta sekä kuljetuksen kyseisestä paikasta Backakseen. Jumbon ja Flamingon toimijoiden kanssa onkin jo keskustelu autopaikkojen sijoittamisesta myös Jumbon alueelle. Tällöin ratkaisu voisi toimia niin sanottuna varaventtiilinä, mutta ei kaavan mukaisena ratkaisuna. Se tarvitsee bussi-/shuttle-kuljetuksen kohteeseen. Vastaaviin kohteisiin verraten on arvioitu, että suuri osa vierailijoista saapuu paikalle turistibusseilla. Myös esimerkiksi lähialueen hotellivieraille voidaan järjestää kuljetus. Voidaan todeta, että pysäköinti voidaan järjestää hallitusti ja naapurialueita rasittamatta.

Liikenneselvityksessä on oletettu, että elämyskeskusvieraat ymmärtävät, ettei Hagelstamistietä ajaminen lyhennä matkaa tai matka-aikaa, joten selvityksessä on otettu huomioon vain kartanonkoskelaisten aiheuttama liikenne.

Lähiasuinalueiden asuinviihtyvyyden säilyttäminen

Asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotusta on laadittu myös lähialueen asukkaita muistaen. Asukkaiden viihtyvyyttä lisää mm. virkistysalueiden rakentaminen nykyisen pellon sijaan.
Kun alueelle sallitaan erilaisia toimintoja, varmistetaan, että alue voi palvella monenlaisia ihmisiä ja vanhoillekin rakennuksille voidaan saada jotain käyttöä. Asemakaavassa ja asemakaavan muutosehdotuksessa määrätään kartanopuiston pysymisestä avoimena myös ulkoilijoille ja huolehditaan alueen eläimistön hyvinvoinnista. Alueelle rakennetaan uusia ulkoilureittejä monipuolisen liikkumisen takaamiseksi. Myös baana on lähialueen asukkaiden helposti saavutettavissa. Asukkaiden toivomuksesta uudisrakentaminen sopeutetaan vanhaan rakennuskantaan mm. poimimalla uudisrakennusten ulkonäköön liittyviä seikkoja vanhoista rakennuksista ja Kartanonkoskelta. Liikenneturvallisuutta vaalitaan mm. sijoittamalla pysäköintialueet lähelle Ylästöntietä, jottei alueella jalan ja pyörällä liikkuvien – niin

elämyskeskusvieraiden kuin ulkoilijoidenkaan - kulkureitit häiriinny, sekä rakentamalla Ylästöntielle keskisaarekkeellisia ylityspaikkoja.

Vantaan kaupunki on katsonut, että elämyskeskus hyödyttää vantaalaisia mm. siten, että uudet toiminnat tuovat Vantaalle uusia työpaikkoja niin rakentamisen aikana kuin toiminnan aikana mm. pysyvillä ja kausittaisilla työpaikoilla. Toiminnan menestyksekkyys tuottaa Vantaalle myös verotuloja.

Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus eivät vaikuta Sandbackan ja Kartanonkosken leikkipuistoihin johtaviin kulkureitteihin. Elämyskeskukseen suuntautuva liikenne ohjataan Kehä III:n suunnasta Lentoasemantietä ja Pakkalantietä-Pakkalan puistotietä pitkin. Sandbackassa ei ole läpikulkuliikennettä lainkaan eikä mikään ajoreitti oikaise Kartanonkosken kautta.

Tapahtuma-aukio sijoittuisi sikalan ja tapahtumakeskuksen väliin, jolloin em. rakennukset yhdessä tallirakennuksen ja kuivaamo-puimalan kanssa estävät melun leviämistä. Asemakaava ja asemakaavan muutos ei määrää esiintymislavalle sijoituspaikkaa. Mahdollisen esiintymispaikan sijoittamisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset.

Desibelirajoitukset laitetaan asemakaavakartalle siinä tapauksessa, että jokin tila on suojattava tilan ulkopuolelta tulevalta melulta, eli koskemaan rakennuksen ulkovaipan (seinät, katto) tai meluesteen (seinämäinen rakenne) äänieristävyyttä. Vantaan kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti toiminnanharjoittajan on tehtävä erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toimenpiteestä tai tapahtumasta ympäristönsuojelulain 60 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus Vantaan ympäristökeskukselle vähintään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista. Tämä koskee mm. ulkoilmakonserttia missä tahansa Vantaalla. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske yksipäiväistä tapahtumaa, joka järjestetään maanantaista lauantaihin klo 7.00–20.00 tai sunnuntaina tai yleisenä juhlapäivänä kello 12.00–20.00.

Ulkokonsertit järjestetään todennäköisimmin sikalan, tapahtumakeskuksen ja vanhan navetan välisellä alueella, jolloin jo ympäröivistä rakennuksista muodostuu hyvää äänisuojaa ympäristöön nähden. Sen lisäksi ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille. Puimalassa ei ole äänieristystä, mikä musiikkitarkoituksiin suunnitelluilta uudisrakennuksilta vaaditaan. Kun alueelle saadaan konsertteja varten tehty rakennus (tapahtumakeskus), voidaan Puimalan musiikkitilaisuuksia siirtää sinne. Puimala kuitenkin soveltuu hyvin esimerkiksi kesäisille tansseille.

Muistuttajan mainitseman 2006 julkaistun raportin "Miljöö miellyttää, palveluissa parannettavaa" julkaisun jälkeen Kartanonkoskelle on toteutettu vieraspysäköintipaikkoja keskeiselle paikalle, Hagelstamintien varteen asemakaavamuutoksen nro 001951 (kv 25.8.2008) mukaisesti.

Tarkistukset:

Lisätään P- ja SR-alueiden määräyksiin:
”Ulkona mahdollisesti pidettäviä musiikkiesityksiä järjestettäessä tulee etukäteen selvittää melun leviäminen ja tehdä tarvittavat toimenpiteet melusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Ulkokonserttitapahtumat tulee järjestää, toteuttaa ja sijoittaa siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän meluhaittaa alueen asukkaille, koululle ja päiväkodille.”

NRO 9
asukas 9, 9.12.2021

Muistutus:

Millä tavalla tässä suunnitelmassa on huolehdittu siitä, että alueella asuvat ihmiset pystyvät jatkamaan normaalia elämäänsä? Liikkumaan töihin, kouluun, kauppaan, kirjastoon ja harrastuksiin? Suunnitelmissa sanotaan, että elämyskeskuksen synnyttämä liikenne ei aiheuta katuverkon ruuhkautumista, mutta samalla odotetaan 500 000 kävijää vuodessa. Tämä yhtälö on mahdoton. Jo nyt liikenne Ylästöntiellä on todella vilkasta, ja erityisesti ruuhka-aikoina se puuroutuu viimeistään Ylästöntien ja Lentoasemantien liikenneympyrässä. Tähän kun lisätään 500 000 turistia, niin liikennekaaos on aivan varmasti taattu. Tässä asiassa ei voi tuudittautua siihen oletukseen, että kaikki ruuhka johtuu kauppakeskus Jumboon menevästä liikenteestä.

Haluan tietää millä tavalla turvallinen ja toimiva liikenne taataan alueen asukkaille. Ehdotan, että Ylästöntiestä tehdään vähintään Backaksen kohdalla nelikaistainen, niin että Backakseen kääntyvillä on erilliset kaistat, ja liikenne pääsee kulkemaan suoraan kääntyvistä ajoneuvoista huolimatta. Lisäksi linjaautojen tilausajoliikenteelle pitää osoittaa sellainen paikka pysähtyä ja pysäköidä, ettei se haittaa Ylästöntien liikennettä ja aiheuta siinä vaaratilanteita, eli syvennys Ylästöntien varressa ei kuulosta järkevältä ratkaisulta. Lisäksi alueen asukkaiden ilmainen pysäköinti kirjastokäynneille on taattava jollain tavalla, niin etteivät turistit valtaa näitä pysäköintipaikkoja.

Vastine:

Liikenneselvityksen laatijat ovat alansa huippuja Suomessa. Heillä on monen vuosikymmenen kokemus vastaavien selvitysten laadinnasta, minkä lisäksi he ovat olleet laatimassa Vantaalle monia muita - myös ratikkaan liittyviä - liikenneselvityksiä ja liikenteen toimivuustarkasteluja, mikä antaa heille hyvät pohjatiedot alueen ja sen liikenteen kehityksestä ja muista taustatiedoista.

Liikenneselvitys on laadittu siten, että Backaksen elämyskeskuksen kävijämäärät on arvioitu asiantuntija-arvioina useiden kotimaisten referenssikohteiden pohjalta. Selvityksessä sanotaan lisäksi: ”Ennuste on laadittu vuoden 2030 iltahuipputunnille. Lisäksi on tehty herkkyystarkastelu iltatunnin tapahtumaliikenteelle (festivaalit yms.) sekä lauantain huipputunnille. Elämyskeskuksen vierailijoista noin 50 % odotetaan vuositasolla olevan kansainvälisiä turisteja, jotka eivät saavu alueelle omalla autolla, vaan julkisilla liikennevälineillä. Näin ollen selvityksessä lasketut automäärät edustavat syntyvän liikenteen ylälikiarvoa.” Eli tarkastelu on tehty oletettua suuremmalle vierailijajoukolle.

Elämyskeskuksen aiheuttama liikenteen määrä on kohtuullinen ja liikenne jakautuu normaalioloissa suurelle osalle päivää. Alueelle saavutaan paljon myös tilausajobusseilla, mikä merkittävästi pienentää henkilöautoliikenteen määrää.

Selvityksessä todetaan lopuksi: ”Laadittujen tarkastelujen mukaan elämyskeskuksen synnyttämä liikenne ei aiheuta katuverkon ruuhkautumista tai merkittävästi jonotumista alueen katuverkolla. Ainoat ruuhkautuvat kohdat tarkastellulla alueella ovat Lentoasemantiellä, merkittävin niistä on Väinö Tannerin tien / Tasetien liittymä. Tässä kohdassa kauppakeskus Jumbon liikenne on merkittävä tekijä ruuhkautumiseen.

Elämyskeskus liittyy Ylästöntiehen ja keskuksen lähiympäristön liikenneverkko toimii hyvin niin arjen iltahuipputuntina, lauantain päivähuipputuntina kuin illalla alueella olleen yleisötilaisuuden päättyessä. Liikenneturvallisuus on tärkeä lähtökohta elämyskeskuksen suunnittelussa. Se on otettu huomioon kaikissa kohdissa, joissa kävely ja pyöräily risteävät henkilöautoliikenteen kanssa. Olennaista on varmistaa, että

autojen nopeudet Ylästöntiellä pysyvät matalina. Tämä edellyttää nopeusrajoitusten lisäksi niiden noudattamisen valvontaa tai rajoituksia tukevia liikennejärjestelyjä.”

Asiantuntijatyönä tehdyn liikenneselvityksen perusteella alueen liikenneverkko toimii eikä Ylästöntielle ole tarvetta rakentaa lisäkaistoja. Jos niille kuitenkin tulevaisuudessa todetaan tarve, tutkitaan liikenteen järjestämisen vaihtoehtoja.

Pysäköintipaikkojen tarve on arvioitu noin 350 paikaksi. Elämyspuistovierailijoiden saapumista voidaan porrastaa tiedottamalla asiasta nettisivuilla esimerkiksi lipunoston yhteydessä sekä varaamalla vierailijalle vierailuun esimerkiksi kolme tuntia. Näin kaikki päiväkohtaiset vierailijat eivät ole paikalla samanaikaisesti. Jos alueella sattuu olemaan tapahtuma, joka houkuttaa paikalle samalla kertaa paljon väkeä, voi toimija järjestää lisäpysäköintipaikkoja esimerkiksi Jumbosta tai muualta lähialueelta sekä kuljetuksen kyseisestä paikasta Backakseen. Jumbon ja Flamingon toimijoiden kanssa onkin jo keskustelu autopaikkojen sijoittamisesta myös Jumbon alueelle. Tällöin ratkaisu voisi toimia niin sanottuna varaventtiilinä, mutta ei kaavan mukaisena ratkaisuna. Se tarvitsee bussi-/shuttle-kuljetuksen kohteeseen. Vastaaviin kohteisiin verraten on arvioitu, että suuri osa vierailijoista saapuu paikalle turistibusseilla. Myös esimerkiksi lähialueen hotellivieraille voidaan järjestää kuljetus. Voidaan todeta, että pysäköinti voidaan järjestää hallitusti ja naapurialueita rasittamatta.

Tilausbussien pysäköintijärjestelyjen jatkosuunnittelussa otetaan huomioon HSL:n joukkoliikenteen toiminta. Järjestelyissä pyritään mahdollisimman selkeään erotteluun.

Tarkistukset:
-

NRO 10
asukas 10, 9.12.2021

Muistutus:

Alueen "kehittämisen" myötä toivon todella, että jäljelle jääviä viheralueita ei ylihoideta, että alueelle (sekä kartanon ympäristöön että tulevaan puistoon) jätetään oikeasti kunnon pusikoita, pensaikkoja ja puuryhmiä pieneläimille, linnuille ym.. Emme tarvitse yhtään enempää monimuotoisesti köyhää nurmikkoa ja yksittäisiä puita tai siistittäviä, talveksi alasleikattavia pensaita siellä täällä. Tämän kaavan hyväksymisen myötä tullaan ilmeisesti hankkimaan lisää tilaa parkkipaikoiksi Ylästöntien puolelta. Eli lisää niittyä asfaltin alle vain?

Tässä kaksi ristiriitaista otetta selostuksestanne 12.10. koskien sarvipöllöjä:
Sivu 53 "Koska alueella on todettu sarvipöllön pesintää, tulee avoimessa maisemassa säilyttää myös puuryhmiä" mutta sitten s. 71: "Maiseman avoimuudella turvataan peltolinnuston viihtyminen ja yksittäispuilla lintujen, mm. sarvipöllön, pesäpuiden säilyminen." Olette siis tunnistaneet sarvipöllöjen pesäpuut? Tuletteko säilyttämään puuryhmiä vai yksittäisiä puita? Ja riittääkö sarvipöllölle todella yksittäiset puut lajin viihtymiseen alueella jatkossakin?

Onko luontoselvitykset tehty vanhojen raporttien pohjalta ja koskevat ko. raportit nimenomaan tätä aluetta? Onko alueella tehty mitä luontokartoituksia paikan päällä kaavan suunnittelun yhteydessä ja mihin vuoden aikaan selvitykset on tehty?

Asukkaiden huolia lisääntyvästä liikenteestä ei selvästi oteta vakavasti vaan niihin on suhtauduttu jopa vähättelevästi. Liikenne ei muka lisäänny merkittävästi alueella tämän muutoksen myötä. Toisaalta kaupungin puolella ollaan kyllä huolissaan turistien turvallisuudesta, joiden ei ole hyvä kävellä paikalle kauempaa parkkipaikoilta (kts. yleisötilaisuus). Mutta alueen asukkaiden ja etenkin koululaisten on kuitenkin turvallista liikkua?

Muutos ja rakentaminen kartanon ympärille on aivan liian massiivista. Aluetta olisi pitänyt kehittää tavalla, joka olisi sopinut alueen ympäristöön. Alueen rauhallisuudesta ei ole mitään jäljellä tämän jälkeen. Kuljemme tuolla alueella lähes joka päivä. Suunnitelma heikentää alueen luontoarvoja, asukkaiden hyvinvointia ja alueen arvoa.

Ainoa hyvä puoli tässä kaavassa on Krakanojan luonnonsuojelualueen laajentaminen, mutta senkin olisi voinut tehdä ilman tätä massiivista muutosta.

Vastine:

Krakanojan varsi osoitetaan kaavaehdotuksessa luonnonsuojelualueeksi, millä varmistetaan kalojen ja muiden vesieläinten ja alueen muun, pusikoissa viihtyvän eläinkannan hyvinvointi ja elinolosuhteiden säilyminen. Mitä vähemmän hoidettuja Krakanojan reunavyöhykkeet ovat, sitä paremmin ne turvaavat siellä pesiviä (myös maassa pesiviä) lintuja mm. ulkoilijoilta ja koiranulkoiluttajilta. Lähivirkistysalueelle määrätään mm. että ”avoimena säilytettävät alueet tulee pääosin toteuttaa kasvillisuudeltaan luonnonmukaisina niittyinä sekä maisemapeltoina ja muina viljelyalueina. Alueella tulee välttää nurmikoiden perustamista”. Tavoitteena on juuri alueen pieneläimistön monipuolisuuden lisääminen mm. pölyttäjähyönteisillä sekä perinnemaiseman säilyttäminen kuitenkin niin, että asukkaillakin on pääsy alueen ulkoilureiteille, piknikpaikoille ja eläinten bongailuun.

Asemakaavassa tulee esittää riittävä määrä pysäköintipaikkoja asemakaavassa osoitettuun toimintaan. Jos elämyskeskus toteaa tarvitsevansa lisää pysäköintitilaa, voi elämyskeskustoimija vuokrata sitä lähialueelta esimerkiksi Jumbosta, joka on jo esittänyt kiinnostuksensa tällaiseen järjestelyyn. Tällöin ratkaisu voisi toimia niin sanottuna varaventtiilinä, mutta ei kaavan mukaisena ratkaisuna. Se tarvitsee bussi-/shuttle-kuljetuksen kohteeseen. Vastaaviin kohteisiin verraten on arvioitu, että suuri osa vierailijoista saapuu paikalle turistibusseilla. Myös esimerkiksi lähialueen hotellivieraille voidaan järjestää kuljetus. Vierailijoiden saapumista voidaan myös porrastaa tiedottamalla asiasta nettisivuilla esimerkiksi lipunoston yhteydessä sekä varaamalla vierailijalle vierailuun esimerkiksi kolme tuntia. Näin kaikki päiväkohtaiset vierailijat eivät ole paikalla samanaikaisesti. Voidaan todeta, että pysäköinti voidaan järjestää hallitusti ja naapurialueita rasittamatta.

Ylästöntien pohjoispuolelle, Backasta vastapäätä, ryhdytään seuraavien vuosien aikana laatimaan asemakaavamuutosta. Ylästöntien pohjoispuolen pysäköinti tullaan ratkaisemaan kyseisessä kaavatyössä. Samalla tutkitaan mm. jalankulun ja pyöräilyn reittejä alueen halki ja voidaan tarvittaessa tarkemmin määrittää tarvittavien jalankulun ja pyöräilyn ylityspaikkojen sijaintia ja tarkistaa Ylästöntien katualueen leveyttä.

Kaavatyössä on käytetty sekä aiemmin laadittuja luontoselvityksiä että niitä tätä kaavatyötä varten tarkennettuja tietoja. Selvitykset on laadittu asiantuntijatöinä vuosina 2013 – 2020. Luonnonsuojelualueen rauhoituksen taustalla on vuosina 2010 - 2011 tehty Vantaan virtavesiselvitys 2010 - 2011 (Vantaan Ympäristökeskus, Aki Janatuinen). Asiantuntijat tietävät, mihin aikaan vuodesta selvitys on paras tehdä.

Lintututkija Tapio Solonen (Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla vuosina 2001–2014. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon, 2015) on tämän kaavatyön yhteydessä tarkentanut inventointiraportissaan olevaa tietoa sarvipöllöstä seuraavasti: ”Tammiston – Backaksen alueella on havaittu sarvipöllöpoikueita useina vuosina. Pesiä ei ole yleensä etsitty, mutta ne ovat vanhoissa variksen tai harakan pesissä. Harakanpesiä voi olla niin kookkaissa puissa kuin ojanvarsien pajupensaikoissakin. Variksenpesät ovat tavallisesti korkeammalla varttuneempien puiden latvuksissa. Sarvipöllön pesintä riippuu siten ravintotilanteen lisäksi tällaisten pesäalustojen saatavuudesta. Sarvipöllö siis valitsee varislintujen aikaisemmin valitsemista paikoista, eikä pesäpaikan tarkalla sijainnilla ole suurta merkitystä. Suositullakin pesimäalueella pesäpaikat yleensä vaihtuvat vuosittain.” Solonen on myös kartoittanut sarvipöllön käyttämän pesäpuun.

Lisäksi kaavatyössä mukana olleen ympäristökeskuksen käytössä on ollut Kari Lindblomin vuonna 2021 valmistunut, vielä julkaisemattomaan selvitys: Vantaan linnusto 2010-luvulla – avomaaympäristöjen lajit, sekä merkittävät lintukohteet kosteikoilla, maatalousmailla ja muilla avomaa-alueilla. Hän on osoittanut linnustoltaan arvokkaita avomaa-alueita ja kuvailee myös Krakanojan lähellä olevaa peltoaluetta.

Kun kaava-alueella ja sen läheisyydessä säilyy sekä isoja puita, puuryhmiä että puronvarren pensaikkoa, niin sarvipöllölle, varikselle ja harakalle on alueella riittävästi pesäpuita. Muutoinkin tämä kaavaehdotus ottaa huomioon monenlaisten eläinten elinolot ja suojaa niitä. Myös monipuolisella kasvillisuuden käytöllä turvataan biodiversiteetin laaja kirjo.

Elämyskeskus on lapsiperhekohde, joten suuri osa paikalle tulevista turisteista on lapsia. Sen takia keskuksen pysäköintialueet on sijoitettu lähelle Ylästöntietä, jottei jalankulkijoiden tarvitse tarpeettomasti ristetä autoliikenteen kanssa. Tarvittaessa elämyskeskustoimija voi järjestää kuljetuksen kauempaa elämyskeskuksen käytössä olevilta pysäköintipaikoilta, joiden käytöstä on erikseen sovittu. Elämyskeskustoiminnan voidaan olettaa olevan vilkkaimmillaan silloin, kun koululaiset ovat lomalla. Tällöin eivät myöskään Pakkalan alueen koululaiset kulje kouluihinsa. Lisäksi Ylästöntielle tullaan tekemään keskisaarekkeellisia suojateitä liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Viimeisen reilun 20 vuoden aikana Backaksen kartanoalueen ympäristöön on etsitty monenlaista toimintaa. Suunnitelmia lie ollut jo aiemminkin.

Alueelle on esitetty suurimittakaavaista pääkonttoritoimintaa Ylästöntien varteen, mutta toimistokeskittymänä alueen tunnelma ja ilme kärsisivät eivätkä korkeat toimistorakennukset sopisi tähän maisemaan. Samalla ainakin osa alueesta yksityistettäisiin toimistokäyttöön.

Aluetta on esitetty myös golf-käyttöön. Koko peltoalue olisi sen suunnitelman mukaan golf-kenttää, jonne kenelläkään ei ole menemistä ilman oikeanlaista varustusta ja pelioikeutta. Maisema toki säilyisi avoimena, mutta golf-viheriöt ovat melko kaukana kulttuurihistoriallisen maiseman statuksesta. Tämä suunnitelma ei myöskään tukenut vanhojen rakennusten uusiokäyttöä.

On myös esitetty suunnitelmia, joissa lähes koko kartanokukkulaa ympäröivä peltoalue sekä kartanokukkulan ja Ylästöntien välinen alue täytettäisiin rivitaloilla ja muilla pientaloilla sekä muutamalla kerrostalolla. Tällainen suunnitelma muuttaisi kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisemaa joka suunnalta, peittäisi näkymät avoimeen maisemaan niin Ylästöntieltä kuin Kartanonkosken asunnoista ja muuttaisi lähes koko alueen yksityiseksi korttelimaaksi. Tosin näin suurimittakaavaisella asuntorakentamisella voitaisiin hyvin rahoittaa vanhojen rakennusten kunnostusta.

Backaksen elämyskeskus -asemakaavaehdotuksen taustalla oleva suunnitelma on tähän asti esitetyistä suunnitelmista parhaiten kartanorakennukset ja miljöön huomioon ottava. Elämyskeskuksen uudisrakennukset sijoittuvat paikkoihin, joihin on sata vuotta sitten suunniteltu tai niissä on ollut rakennuksia. Suunnitelma ottaa huomioon näkymät niin kartanonmäeltä maisemaan kuin ympäröiviltä alueita kartanolle. Avoin maisema säilyy kartanon ympärillä. Uusi toiminta on sellaista, että se tukee vanhojen rakennusten säilymistä houkutellessaan niihin uusia toimijoita sen jälkeen, kun ne on kunnostettu. Alue säilyy kokonaisuudessaan lähialueen asukkaiden ulkoilukäytössä kuten se on epävirallisesti ollut tähänkin asti, vaikka alue onkin yksityistä maata. Sen lisäksi ulkoilualueita laajennetaan rakentamalla virkistysalueita toimintoineen (mm. viljelypalstoja, leikkipaikkoja, piknik-paikkoja, lintutorneja) nykyisten peltojen paikalle. Kukkulan etelä- ja länsipuolen kumpuilevasti viherkattoiset rakennukset maastoutuvat kaukomaisemassa hyvin kukkulan rinteeseen. Uudella asuinkorttelilla rahoitetaan vanhojen rakennusten korjaamista ja lähiympäristön rakentamista, mutta ei kateta niitä kokonaan.

Tämä suunnitelma ottaa huomioon kartanoympäristön arvokkaan säilymisen, rakennusten hienovaraisen uusiokäytön, asukkaiden toiveet alueen säilymisestä yleisessä käytössä ja siitä, ettei aluetta rakenneta täyteen, kaupungin tahtotilan virkistysmahdollisuuksien lisääntymisestä ja talouden tasapainottamisesta, valtakunnallisesti merkittävän maiseman säilymisen sekä HOK-Elannon tavoitteen ”kartanojuuriensa” säilymisestä. Samalla pidetään huolta liikenneturvallisuudesta niin kartanoalueen sisällä kuin sen ympärilläkin, kun muun muassa jalankulun ja pyöräilyn reittejä ei ohjata tarpeettomasti risteämään autoliikenteen kanssa.

Tarkistukset:
-

NRO 11
asukas 11, 9.12.2021

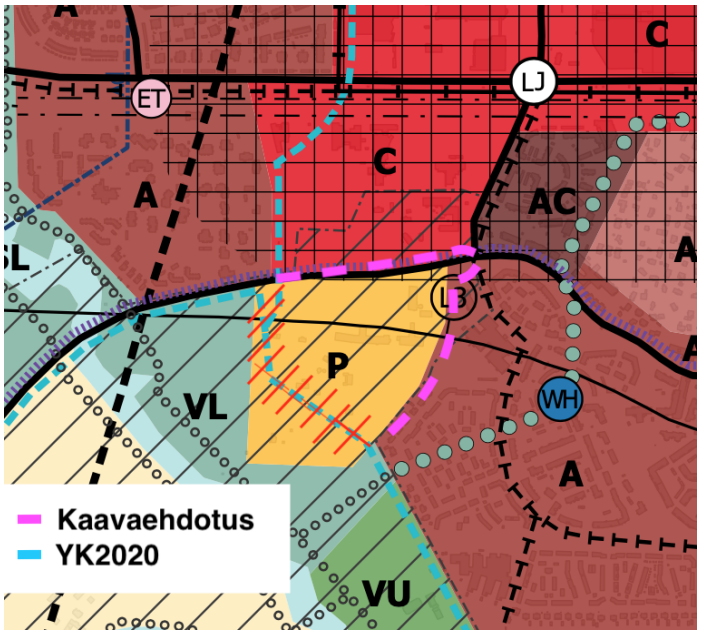
Muistutus:

Kaavaehdotus on palautettava valmisteluun Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, mm. 24 §, 54 §) sekä Vantaan strategisten tavoitteiden vastaisena. Perustelut:

1. Baanan linjaus poikkeaa niin merkittävästi Yleiskaava 2020:ssa esitetystä, ettei esitettyä linjausta voida pitää yleiskaavan ohjeellisen linjauksen mukaisena.

2. Baanan mutkitteleva linjaus ei toteuta yleiskaavan kaavamerkinnän “Pitkämatkaisen pyöräliikenteen nopea runkoyhteys” tarkoitusta. (MRL 54 §)

3. Baanan sijoittamista tammikujanteen keskelle ei ole selvitetty riittävästi. Riittävällä suunnittelulla toteutus olisi mahdollista ilman, että puut kärsivät. Tammikujannetta
seuraava linjaus palvelisi baanan tarkoitusta ja olisi yleiskaavan mukainen.

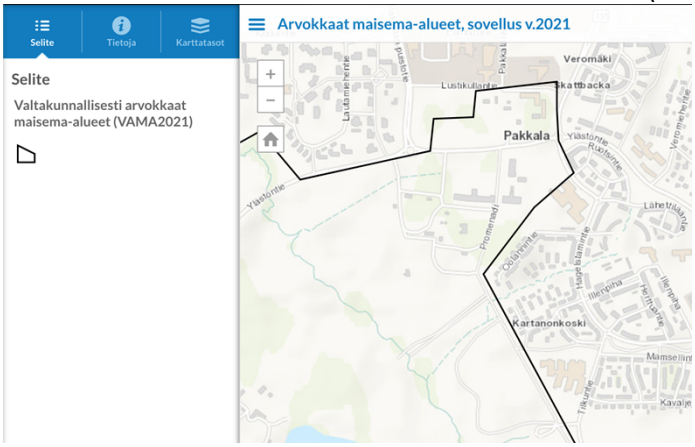
Yleiskaava 2020:n kaavamerkintä, sekä ote oikeusvaikutteisesta yleiskaavakartasta, johon on merkitty pinkillä muistutuksen kohteena olevassa kaavaehdotuksessa esitetty mutkitteleva linjaus. 2/2

4. Kaavaehdotus on Vantaan strategisten tavoitteiden (mm. Hiilineutraali Vantaa 2030) vastainen, sillä se edistää kestävien kulkumuotojen sijaan autoliikennettä.

5. Liikenneselvitys on puutteellisesti laadittu, sillä se tarkastelee vain autoliikennettä. Liikenneselvitys tulisi laatia uudelleen niin, että se kattaa kaikki kulkumuodot (julkisen liikenteen sekä jalankulku- ja pyöräliikenteen).

6. Elämyskeskuksen autopysäköinnin sijoittamista kartanoalueen ulkopuolelle ei ole selvitetty tarpeeksi. Kaava-aluetta tulisi tarvittaessa laajentaa, jotta autopysäköinti voidaan ratkaista ilman laajojen pysäköintialueiden rakentamista.

7. Kookkaat uudisrakennukset (elämyskeskuksen rakennukset ja asuinkerrostalot) ovat ristiriidassa Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen kanssa. (MRL 24 §)

Vastine:

1. Maankäyttö- ja rakentamislaki sanoo yleiskaavasta mm.: ”Yleiskaavassa osoitetaan alueiden käytön pääpiirteet. / Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. / Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.” Yleiskaava siis ohjaa asemakaavoitusta yleispiirteisesti toimintoja yhteen sovittaen.

   Koska elämyskeskus on etenkin lapsiperheiden vierailukohde, katsottiin, että voisi aiheutua vaaratilanteita etenkin lapsivieraille, jos baana kulkisi paikassa, jossa jalankulkureitit risteäisivät pyöräliikenteen kanssa juuri pysäköintialueen ja elämyskohteiden välissä. Sen takia baana on linjattu alueen itälaitaan, josta se saadaan juohevasti jatkumaan myös kohti pohjoista, Aviapoliksen asemalle ja lentokentälle asti. Baanan jatkolinjaus ratkaistaan tässä kohtaa tarkemmin tulevissa asemakaavoissa lähivuosina. Etelästä länteen päin suuntautuva pyöräliikenne voi käyttää myös Krakanojaa seurailevaa ulkoilureittiä.

   Yleiskaavan yleispiirteisyyden rajoissa voidaan todeta, että esitetty baanan linjaus on yleiskaava 2020:n mukainen.

2. Asemakaavan sisältövaatimusten mukaisesti (MRL § 54) asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus luo edellytykset erityisesti terveelliselle, turvalliselle ja siten myös viihtyisälle elinympäristölle sekä liikenteen järjestämiselle, sillä ehdotus ottaa hyvin huomioon kaikenlaiset liikkujat ja heidän liikenneturvallisuutensa. MRL sanoo myös, että ”Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää”.

   Yleiskaava 2020:n mukaan baanalle on ”jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus ja se tulee toteuttaa erityisen korkeatasoisena”. Kaavaehdotuksessa esitetty linjaus on sellainen. Lisäksi kaavaehdotuksessa esitetään kaksi pyöräilyyn sopivaa reittiä: varsinaisen baanan lisäksi myös lähivirkistysalueella kulkeva, korkeatasoinen ulkoilureitti, jolloin verkostollisesti pyöräilyreitistöstä tulee laadukas. Kaksi reittiä mahdollistaa sujuvan kulun pohjois-etelä-suuntaisesti sekä lännen suuntaan. Alueen on hyvin saavutettavissa pyörällä, vaikka baana ei kuljekaan alueen läpi.

3. Baana ei voi sijoittua jalankulkureitin kanssa Promenadin puukujan väliin mitoituksellisista syistä. Koska puut ovat jo isoja ja kasvattaneet vapaasti juuriaan laajallekin, jouduttaisiin juuria katkomaan rajustikin, jotta laadukkaan baanan edellyttämät rakennekerrokset saataisiin tehtyä. Sen jälkeen puita tuskin olisi. Tämän takia baana on suunniteltu puukujan länsipuolelle Promenadin suoralla osuudella ja sen ylitys on sijoitettu mahdollisimman hyvään paikkaan. Jatkossa Kartanonkosken liikuntapuiston kohdalla joudutaan tekemään muutoksia joidenkin järjestelyjen osalta, mm. siirtämään huoltorakennusta. Täytyy muistaa, että yleiskaavan esitystapa ei suinkaan ole tarkka, vaan yleispiirteinen ja ohjeellinen.

4. Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017) painottaa mm. kaupunkirakenteen eheyttämistä ja keskustojen tiivistämistä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille, kestävää kehitystä, ekologisia näkökulmia ja oikeudenmukaisuutta.

   Asemakaavaehdotuksessa ja asemakaavan muutosehdotuksessa on määräyksiä myös hiilineutraaliudesta. Ne pohjautuvat asemakaavatyön yhteydessä teetettyyn hiilineutraaliusselvitykseen (A-Insinöörit, 2021), jota kaupungin resurssiviisausasiantuntijat ohjasivat ja jota tekijä on sen jälkeen käyttänyt malliesimerkkinä hiilineutraalisselvityksen sisällöstä ja vaatimuksista.

   Elämyskeskuksen kävijöistä arviolta jopa puolet tulee muulla tavoin kuin henkilöautolla. Arvio perustuu useisiin kotimaisiin referenssikohteisiin sekä toiminnan laatuun, joka kiinnostaa erityisesti ulkomaisia matkailijoita. Elämyskeskustoimija voi järjestää kuljetuksen lähialueen hotelleilta ja lentoasemalta sekä esimerkiksi Jumbosta. Täten väite autoliikenteeseen perustuvan toiminnan edistämisestä on perusteeton.

   Siten asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus on Vantaan strategisten tavoitteiden ja Vantaa hiilineutraali 2030 -raportin mukainen.

5. Liikenneselvitys tarkastelee elämyskeskuksen aiheuttamaa liikennetuotosta ja ympäröivän katuverkon toimivuutta. Selvitys ottaa huomioon joukkoliikenteen ja muut kulkutavat seuraavissa suhteissa: autoilu 65 %, joukkoliikenne 18 % ja muut kulkutavat 17 %. Päähuomio on autoliikenteessä, koska sen vaikutus on suurin.

6. Asemakaavassa tulee esittää riittävä määrä pysäköintipaikkoja asemakaavassa osoitettuun toimintaan. Jos pysäköintiä laajennettaisiin toiselle alueelle, esimerkiksi Ylästöntien pohjoispuolelle, tulisi myös kyseinen alue sisällyttää asemakaavaan ja laatia tai laadituttaa myös siltä alueelta erilaisia selvityksiä sekä suunnitella sen ja sitä ympäröivän alueen maankäyttö. Kyseisen alueen maanomistajan olisi näin myös haluttava asemakaavan muuttamista mailleen. Kovin harvassa taitavat olla ne, jotka luovuttaisivat maataan jonkun toisen toiminnan pysäköintiä varten. Elämyskeskuksen tapauksessa Jumbo on jo esittänyt halukkuutensa pysäköintitilojensa vuokraamiseen eikä asemakaava estä elämyskeskustoimijaa sopimasta asiasta. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa osoitettujen autopaikkojen oletetaan olevan tarpeeksi.

7. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on kuvattu selostuksen kohdassa 3.2 suunnittelutilanne / 3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset / Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Kaavahanke on näiden tavoitteiden mukainen.

   Alueen historiallisen luonteen säilyttäminen on varmistettu asemakaavaehdotuksessa. Uudisrakennuksille on annettu hyvin tarkkoja määräyksiä, joilla varmistetaan, että ne sopeutuvat ympäristöönsä. Elämyskeskuksen uudisrakennukset sijoittuvat paikkoihin, joissa on ennenkin ollut tai joihin on joskus suunniteltu uudisrakentamista, kookastakin. Asuinkorttelin sijainti tukeutuu Sandbackan alueeseen ja olevaan katuverkkoon. Rakennusten materiaalit ja muodot ovat peräisin alueen vanhasta rakennuskannasta ja uudisrakennukset korkeudet on sovitettu kartanokukkulaan ja

alueen vanhaan rakennuskantaan. Asuinkortteli muodostaa perinteisen, rakennuksin ympäröidyn pihan. Kartanon ympärille jätetään avointa maisemaa.

Alueen vanhat rakennukset on suojeltu asemakaavassa nro 511800 (KV 18.5.2020) aluksi ympäristöministeriön, sittemmin ELY-keskuksen kehotuksen mukaisesti. Asemakaavassa alueen suojelua on laajennettu koskemaan myös kulttuuriympäristön kannalta merkittäviä yksittäispuita, puurivejä, rakenteita, vanhoja tielinjauksia ja pitkiä näkymiä ja näkemäsuuntia.

Tarkistukset:

-

NRO 12
asukas 12, 12.12.2021 (myöhässä)

Muistutus:

Minusta elämyspuisto rakennetaan täysin väärään paikkaan, mihin suurin osa ihmisistä tulisi omalla autolla. Alueella ei tällä hetkellä ole julkisen liikenteen taso sillä tasolla, että voisi olettaa kovinkaan monen tulevan bussilla elämyspuistoon. Tämä käy ilmi jo pelkästään kun katsoo autojonoja Jumboon, jotka tukkivat alueen liikenteen aikoina milloin ihmiset tekevät ostoksia. Samoin lähialueen liikenneympyrät ovat ruuhka-aikoina aivan tukossa, koska autoja on liikaa suhteessa liikenteen kapasiteettiin. Näin massiivinen elämyspuisto tulisi jumittamaan liikennettä entisestään ja loisi alueesta Tammiston kauppakadun tyyppisen liikennesumpun, jota yritän välttää ruuhka-aikoina. Tämän takia elämyspuisto pitäisi sijoittaa paikkaan mihin ihmiset ja ulkomaiset vierailijat pääsisivät helposti tulemaan myös julkisilla kulkuvälineillä eli Aviopoliksen juna-aseman tuntumaan mihin myös liikennejärjestelyt pystytään rakentamaan paljon paremmin.

Toinen asia on, että alueen kulttuurihistoriallinen maisema tulisi täysin peruuttumattomasti muuttumaan ja alueesta tulisi urbaani lähiö. HOK Elanto on esittänyt alueen suunnitelmaksi jatkuvasti ratkaisuita missä alue rakennettaisiin täyteen asuntoja tai siitä tulisi elämyspuiston tyylinen iso huvipuisto. Nämä ratkaisut jättävät käytännössä kartanon ja sen rakennukset täysin muiden rakennusten keskelle, samalla muuttaen alueen nykyisen luonteen urbaaniksi lähiöksi. Uskon, että vähemmän massiivisella rakentamisella alueesta saadaan Vantaalaisille ihmisille paljon viihtyisämpi ja se antaisi samalla myös Vantaasta paljon myöteisemmän kuvan vierailijoilla.

Vastine:

Koska Vantaan kaupungin maanomistus kaupungin alueella on kohtalaisen vähäinen, varsinkin Aviapoliksen suuralueella, on kaupungin asemakaavoitus pääasiassa ns. kumppanuuskaavoitusta, jossa maanomistaja yleensä tekee aloitteen asemakaavan laadinnasta tai muuttamisesta. Elämyskeskuksen tapaiset asemakaavahankkeet edellyttävät toiminnasta kiinnostunutta tahoa; kaupunki ei voi realistisesti ajatellen lähteä kaavoitusmonipolinsa turvin tekemään kaavaa sellaiselle hankkeelle, jolle ei ole tiedossa toteuttajaa. Elämyskeskuksen toimija on selvittänyt toiminnalleen potentiaalisia sijoitusvaihtoehtoja ja päätynyt Backakseen. Vaihtoehtoina on ollut myös ulkomailla sijaitsevia kohteita. Aviapoliksen asemanseutu on todella hyvä toiminnalle, joka houkuttaa asiakasvirtoja, mutta elämyspuistotoimija ei ole siitä kiinnostunut. Kaupunki ei voi pakottaa yksityistä toimijaa toteuttamaan hankettaan paikkaan, jossa tämä ei katso voivansa toimia toimintansa edellyttämällä tavalla.

Aviapoliksen aseman seudulle on Aviapoliksen kaavarungossa esitetty paikka ”yleisömagneetille” Tikkurilantien ja Lentoasemantien kulmaan. Sekin on yksityistä maata, joka toistaiseksi odottaa, että sopiva hanke kiinnostuu paikasta. Aviapoliksen aseman seudulla maankäyttö keskittyy eloisan, kaupunkimaisen ympäristön luomiseen asuinkorttelein, työpaikoin ja palveluin, puistoja unohtamatta.

Elämyskeskuksen toiminnalle Backas on Suomen vaihtoehdoista paras, koska se sijaitsee keskeisesti pääkaupunkiseudulla ja on helposti tavoitettavissa lentoasemalta, juna-asemalta ja mm. seudun hotelleista. Asemilta, hotelleista ja kauppakeskuksesta tuleville vierailijoille elämyskeskustoimija voi järjestää kuljetuksen, mutta se ei ole asemakaavallinen asia eikä siitä voi esimerkiksi antaa asemakaavassa määräystä.

Liikenneselvityksen yhtenä lähtökohtana on ratikan rakentaminen. Jos ratikkaa ei tulisi, hoidetaan vastaava liikenteellinen palvelutaso bussilinjastolla. Ilmastotietoinen, kestävä kaupunkisuunnittelu perustuu mm. hyvin toimivaan joukkoliikenteeseen.

Elämyskeskuksen aiheuttama liikenteen määrä on kohtuullinen ja liikenne jakautuu normaalioloissa suurelle osalle päivää. Alueelle saavutaan paljon myös tilausajobusseilla, mikä merkittävästi pienentää henkilöautoliikenteen määrää. Selvityksessä todetaan lopuksi: ”Laadittujen tarkastelujen mukaan elämyskeskuksen synnyttämä liikenne ei aiheuta katuverkon ruuhkautumista tai merkittävästi jonotumista alueen katuverkolla. Ainoat ruuhkautuvat kohdat tarkastellulla alueella ovat Lentoasemantiellä, merkittävin niistä on Väinö Tannerin tien / Tasetien liittymä. Tässä kohdassa kauppakeskus Jumbon liikenne on merkittävä tekijä ruuhkautumiseen. Elämyskeskuksen lähiympäristön liikenneverkko toimii hyvin niin arjen iltahuipputuntina, lauantain päivähuipputuntina kuin illalla alueella olleen yleisötilaisuuden päättyessä.

Viimeisen reilun 20 vuoden aikana Backaksen kartanoalueen ympäristöön on etsitty monenlaista toimintaa. Suunnitelmia lie ollut jo aiemminkin.

Alueelle on esitetty suurimittakaavaista pääkonttoritoimintaa Ylästöntien varteen, mutta toimistokeskittymänä alueen tunnelma ja ilme kärsisivät eivätkä korkeat toimistorakennukset sopisi tähän maisemaan. Samalla ainakin osa alueesta yksityistettäisiin toimistokäyttöön.

Aluetta on esitetty myös golf-käyttöön. Koko peltoalue olisi sen suunnitelman mukaan golf-kenttää, jonne kenelläkään ei ole menemistä ilman oikeanlaista varustusta ja pelioikeutta. Maisema toki säilyisi avoimena, mutta golf-viheriöt ovat melko kaukana kulttuurihistoriallisen maiseman statuksesta. Tämä suunnitelma ei myöskään tukenut vanhojen rakennusten uusiokäyttöä.

On myös esitetty suunnitelmia, joissa lähes koko kartanokukkulaa ympäröivä peltoalue sekä kartanokukkulan ja Ylästöntien välinen alue täytettäisiin rivitaloilla ja muilla pientaloilla sekä muutamalla kerrostalolla. Tällainen suunnitelma muuttaisi kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisemaa joka suunnalta, peittäisi näkymät avoimeen maisemaan niin Ylästöntieltä kuin Kartanonkosken asunnoista ja muuttaisi lähes koko alueen yksityiseksi korttelimaaksi. Tosin näin suurimittakaavaisella asuntorakentamisella voitaisiin hyvin rahoittaa vanhojen rakennusten kunnostusta.

Backaksen elämyskeskus -asemakaavaehdotuksen taustalla oleva suunnitelma on tähän asti esitetyistä suunnitelmista parhaiten kartanorakennukset ja miljöön huomioon ottava. Elämyskeskuksen uudisrakennukset sijoittuvat paikkoihin, joihin on sata vuotta sitten suunniteltu tai niissä on ollut rakennuksia. Suunnitelma ottaa huomioon näkymät niin kartanonmäeltä maisemaan kuin ympäröiviltä alueita kartanolle. Avoin maisema säilyy kartanon ympärillä. Uusi toiminta on sellaista, että se tukee vanhojen rakennusten säilymistä houkutellessaan niihin uusia toimijoita sen jälkeen, kun ne on kunnostettu. Alue säilyy kokonaisuudessaan lähialueen asukkaiden ulkoilukäytössä kuten se on epävirallisesti ollut tähänkin asti, vaikka alue onkin yksityistä maata. Sen lisäksi ulkoilualueita laajennetaan rakentamalla virkistysalueita toimintoineen (mm. viljelypalstoja, leikkipaikkoja, piknik-paikkoja, lintutorneja) nykyisten peltojen paikalle. Kukkulan etelä- ja länsipuolen kumpuilevasti viherkattoiset rakennukset maastoutuvat kaukomaisemassa hyvin kukkulan rinteeseen.

Asuinkortteli tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja olemassa olevaan katuverkkoon sijoittumalla Ylästöntien eteläpuolelle, kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön rajalle. Kaukomaisemassa uudisrakentamisella ja sen lähiympäristön rakentamisella luodaan uusi reuna rakennetulle ympäristölle niin, että se sopeutuu kulttuuriympäristöön. Sopeutuminen toteutetaan perinteisillä rakennusten asemoimisella, rakennusmuodoilla ja -materiaaleilla sekä pihakasvillisuudella.

Tämä suunnitelma ottaa huomioon kartanoympäristön arvokkaan säilymisen, rakennusten hienovaraisen uusiokäytön, asukkaiden toiveet alueen säilymisestä yleisessä käytössä ja siitä, ettei aluetta rakenneta

täyteen, kaupungin tahtotilan virkistysmahdollisuuksien lisääntymisestä ja talouden tasapainottamisesta, valtakunnallisesti merkittävän maiseman säilymisen sekä HOK-Elannon tavoitteen ”kartanojuuriensa” säilymisestä. Samalla pidetään huolta liikenneturvallisuudesta niin kartanoalueen sisällä kuin sen ympärilläkin, kun muun muassa jalankulun ja pyöräilyn reittejä ei ohjata tarpeettomasti risteämään autoliikenteen kanssa.

Tarkistukset:

-

VANTAAN KAUPUNKI **ASEMAKAAVAEHDOTUS 512000**

Backaksen elämyskeskus
LAUSUNNOT JA VASTINEET
Asemakaavoitus JOR /MHÄ **kala 22.3.2022**

Kaupunginhallitus 1.11.2021 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta 512000 Backaksen elämyskeskus. Lausuntoja pyydettiin 11 kpl ja saatiin 7 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, Helsingin , 1.12.2021	Alueen kehittäminen monipuolisena elämyskeskuksena on Helsingin ja koko pääkaupunkiseudun näkökulmasta kannatettavaa. Olisi perusteltua tutkia uutta siltayhteyttä Vantaanjoen yli kuntayhteistyönä.	-
NRO 2, HSL, 2.12.2021	Tilausbussien pysäköinnin suunnitteluun Ylästöntien varressa on kiinnitettävä huomiota, jotta tilausbussien pysäköinti ei haittaa HSL:n joukkoliikenteen toimintaa.	-
NRO 3, HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 15.12.2021	Kaavamuutos ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.	-
NRO 4, Vantaan Energia, 15.12.2021	Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Alue on mahdollista liittää kaukolämpöön Ylästöntien ja Oolannintien kautta.	-
NRO 5, Ylästön kotiseutuyhdistys, 15.12.2021	Ylästöntien ja Pakkalan puistotien liikenneympyrä sijaitsee ainoalla itään johtavalla reitillä, joten ruuhkautuessaan se tukkisi pääsyn itään sekä henkilöauto-	Selostuksen kohtaa 3 Lähtökohdat /Selvitys suunnittelualueen oloista / 3.1.2 Luonnon ympäristö täydennetään vesieläinten osalta.

	että bussiliikenteeltä etenkin viikonloppuisin. Sujuva liikenne Ylästöstä itäsuuntaan on varmistettava kaikissa olosuhteissa vaihtoehtoisilla reiteillä. Turistibussit tulisi ohjata pääsääntöisesti elämyskeskuksen alueelle matkustajien jättämistä ja noutamista varten. Pääsyä Pakkalan alueelta päävälylille pitäisi sujuvoittaa toteuttamalla vaihtoehtoisia reittejä. On varmistettava, ettei elämyskeskuksen ja sen lähialueiden asuntorakentaminen vaaranna Pakkalanpuron luontoarvoja, ja aiheuta ylimääräistä häiriötä puron taimenkannalle ja rantalehtojen eläimille. Kartanon erityisluonteen ja historiallisen identiteetin säilyminen pitää ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.	Selostuksen kohtaa 5.4. Kaavan vaikutukset /5.4.2. Vaikutukset luonnon ympäristöön täydennetään kaavan vaikutuksia alueen vesistöihin ja niiden eläimistöön. Selostuksen kohtaa ”1.5 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista” täydennetään kahdella julkaisulla.
NRO 6, Vantaan kaupunginmuseo, 16.12.2021	Muinaisjäännöskohteet on merkitty asianmukaisesti. Voimassa olevan asemakaavan suojelumääräykset sekä aiemmin laaditut kulttuurihistorialliset selvitykset on otettu huomioon. Alueen ominaisluonne ja erityispiirteet on huomioitu. Valtakunnallisesti arvokkaan alueen kulttuuriympäristön arvot on mahdollista turvata kaavaehdotuksen mukaisilla ratkaisuilla. On hyvä, että historiallisesti arvokkaisiin rakennuksiin liittyvä uudisrakentaminen sijoitetaan siten, että sen avulla voidaan tukea vanhojen rakennusten korjausta ja uudiskäyttöä.	-
NRO 7, Uudenmaan ELY-keskus, 16.12.2021	Kaava-aineistoa on asuinkorttelin osalta syytä täydentää tarkastelulla, miten asemakaava toteuttaa kaavoitusta ohjaavaa yleis-	Selostukseen lisätään kohtaan 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut /Vaihtoehtoiset asema-

	kaavaa ja sen tavoitteita. Hulevesien hallinta ja käsittely tulee suunnitella kokonaisuutena ja siinä tarvittaville rakenteille tulee varata alustavat alueet kaavakartalla. Kaavamääräyksiin tulee lisätä, että rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen maarakentamisen aloittamista. Pysäköintialueiden (LPA- ja p) kaavamääräyksiin tulee lisätä, että niiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista. Määräyksen ” Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.” voi poistaa. Kaavaselostukseen on lisättävä arviointi Vantaanjoen Natura-alueelle mahdollisesti kohdistuvasta vesistökuormituksesta ja sen vaikutuksesta suojelun perusteena olevaan vuollejokisimpukkaan. Rakennusten massoittelun avulla tulee varmistaa, että kaikki asuinhuoneistot avautuvat myös suuntaan, jossa melutasojen ohjearvot (Vnp 993/1992) täyttyvät, tai meluselvitykseen on liitettävä vaikutusarvio, jolla tehdyt kaavaratkaisut ja annetut määräykset on perusteltu. Melun näkökulmasta olisi parempi, että kaikki pysäköintialueet sijoitettaisiin Ylästöntien varteen. Kaavassa tulisi antaa melusta yleismääräys: ”Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A).”	kaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan /Valitun ratkaisun suhde yleiskaavaan /Uudisrakentaminen /Asuinkortteli /Kaavaratkaisun perustelut, miten asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus ottaa huomioon yleiskaavan. AK-, AR-, AH-, P- ja LPA-alueiden kaavamääräyksiä täydennetään rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden osalta. LPA-, P- ja SR-alueille lisätään määräys pysäköintialueiden hulevesien tarkemmasta käsittelystä. Hulevesimääräyksistä poistetaan ELY:n ehdottama lause. Selostuksen kohtaa 3 Lähtökohdat /Selvitys suunnittelualueen oloista / 3.1.2 Luonnon ympäristö täydennetään vesieläinten, etenkin vuollejokisimpukan osalta. Selostuksen kohtaa 5.4. Kaavan vaikutukset /5.4.2. Vaikutukset luonnon ympäristöön täydennetään arvioinnilla Vantaanjoen Natura-alueelle mahdollisesti kohdistuvasta vesistökuormituksesta ja sen vaikutuksesta suojelun perusteena olevaan vuollejokisimpukkaan. Selostuksen kohtaa ”1.5 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista” täydennetään kahdella julkaisulla. Selostuksen kohtaa 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut /Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan /Valitun ratkaisun suhde yleiskaavaan /Uudisrakentaminen /Asuinkortteli /Kaavaratkaisun perustelut täydennetään melun

		näkökulmasta Lisätään C- ja SR-alueille määräys: ”Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A)”.

NRO 1
Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus, 1.12.2021

Lausunto:

Vantaan kaupungin asemakaavoitus pyytää Helsingin kaupungilta lausuntoa Backaksen elämyskeskuksen asemakaavaehdotuksesta.

Suunnittelualue sijaitsee Haltialan pohjoispuolella ja rajautuu Helsingin ja Vantaan rajavyöhykkeen laajaan viheralueeseen. Alueen kehittäminen monipuolisena elämyskeskuksena on Helsingin ja koko pääkaupunkiseudun näkökulmasta kannatettavaa. Backaksen kartanoalueen länsipuolelle suunniteltu elämyskeskus sijoittuu, ja tullee houkuttelemaan pääkaupunkiseudun lisäksi kävijöitä myös muualta Etelä-Suomesta sekä lentokentältä. Elämyskeskuksen sijaintipaikka tukee samalla Backaksen kartanomiljöön kehittämistä matkailukohteena, joka on hyvin saavutettavissa myös Pohjois-Helsingistä. Helsingin ja Vantaan alueelle levittäytyvän laajan viheralueen palveluita on kehitetty molempien kaupunkien alueella ja alueen käyttö on lisääntynyt. Haltialan pellot ja Paloheinän ladut houkuttelevat pääkaupunkiseudulla keskeisesti sekä helsinkiläisiä että vantaalaisia asukkaita eri vuodenaikoina. Vastaavasti helsinkiläiset hyödyntävät Vantaan alueen monipuolisia palveluja.

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala kiinnittää huomiota seudullisen viherverkoston ja virkistysreitistön jatkuvuuteen ja toimivuuteen Vantaanjoen yli. Alueen kehittyessä ja sen virkistyskäytön lisääntyessä olisi perusteltua tutkia siltayhteyttä Vantaanjoen yli kuntayhteistyönä. Nykyisten ylityspaikkojen etäisyys on neljä kilometriä, joka on huomattavasti pidempi matka kuin muualla Vantaanjoen varrella. Seudullisen kävely- ja pyöräilyverkoston kehittäminen edistäisi viisaan liikkumisen kulkutapoja kuntarajan molemmin puolin ja voisi lisätä molempien kaupunkien alueelle levittäytyvän laajan viher- ja virkistysalueen houkuttelevuutta entisestän.

Vastine:

Niskalansilta-nimellä on ollut investointihanke, joka on toistaiseksi jäänyt toteutumatta. Vantaan kaupunki on ollut yhteydessä Helsingin kaupunkiin tästä asiasta. Vantaan viheraluerakenteelle olisi hyväksi saada silta Ylästönrantaan, missä geo-olosuhteet olisivat helposti rakennettavat ja silta jäisi lyhyeksi. Helsingin suunnitelmissa siltaa oli ehdotettu idemmäs, missä sillan tulisi olla pidempi ja pohjarakentamisolosuhteet olisivat haastavammat. Vantaan puolella Helsingin esittämän sillan sijainti ei johtaisi mihinkään kaupungin omistamaan viheralueeseen. Keskustelu kaupunkien välillä tästä jatkuu.

Vantaan liikennesuunnittelun näkökulmasta siltayhteys Vantaanjoen yli on kannatettava. Silta reitistön osana vastaisi myös Vantaan yleiskaavan ajatuksia.

Tarkistukset:
-

NRO 2 HSL, 2.12.2021

Lausunto:

Alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa pääosin Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie ja Sandbackan asuinalue, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä Kartanonkosken liikuntapuiston alue. Alueen koko on noin 31,8 ha.

Kaava lisää uudisrakentamista 19 810 k-m2. Asuntorakentamista 8 810 km2: n ja elämyspuistorakentamista 11 000 k-m2:n verran ja 380 k-m2:n verran rakennussuojelualueen voimassa olevan kaavan mukaisia uudisrakennuksia. Asuinkortteliin sallitaan lisäksi yhteensä 400 k-m2 talousrakennuksia. Liikerakennuksen (950 k-m2) korttelialueen ja rakennussuojelualueen asemakaavamerkintöjä tarkistetaan.

HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) on lausunut asemakaavan muutoksesta 06/20 seuraavaa:

”Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Ylästöntien linjat 415, 571 ja 614 tarjoavat yhteydet Myyrmäen ja Tikkurilan aluekeskuksiin sekä Lentoasemalle ja Helsingin keskustaan. Kaavoitusalueen itäreunalta linja 615 lisää vuorotarjontaa Lentoaseman ja Helsingin keskustan suuntaan, linja 561 mahdollistaa vaihdottomat yhteydet Itä-Helsingin alueille.

Hämeenlinnanväylän- ja Vihdintien linjastosuunnitelma tuo muutoksia alueen joukkoliikenneverkkoon. Näillä näkymin vuonna 2022 linja 415 lakkautetaan ja bussi 574 Myyrmäki–Peijas siirtyy kulkemaan kaavoitusalueen viereen reitille Ylästöntie–Pakkalan puistotie–Väinö Tannerin tie. Linja tulee kulkemaan myös Lentoaseman rautatieaseman eteläisen sisäänkäynnin läheisyyteen, jossa se tulee palvelemaan kaavoitusalueen joukkoliikennetarjonnasta poistuvan linjan 415 Lentoaseman suuntaiset yhteydet. Linjan 571 Myyrmäki–Tikkurila reitti oikaistaan Ylästöntielle, Kuriirintielle ja Tikkurilantielle, jonka seurauksena matka Tikkurilaan nopeutuu huomattavasti.

Linjapari 571-574 yhteisellä runkolinjamaisella tiheydellään tulee tarjoamaan erinomaiset yhteydet Martinlaaksoon ja Myyrmäkeen sekä sujuvat vaihdot Kehäradan junille Martinlaaksossa Helsingin keskustaan. Rakennusvaiheessa on huomioitava Ylästöntien pysäkkien käytettävyys ja lopputilanteessa lisäksi alueen kävely-yhteydet pysäkeille.

HSL on mielellään mukana suunnittelun edetessä ja kommentoimme mieluusti myös asiaan liittyviä liikenneselvityksiä.

Aiempaan lausuntoon nähden on osaan linjoista tulossa muutoksia syysliikenteen alusta 2022 alkaen. Linja 615 muutetaan runkolinjaksi 600, joka tarjoaa entistä tiheämpiä ja sujuvampia yhteyksiä, reitti pysyy edelleen kaava-alueen itäpuolella. Linja 614 muuttuu liikennöimään ainoastaan ruuhka-aikoina ja sen reitti muuttuu Kartanonkosken läpiajon sijaan liikennöimään Tammiston kauppatietä. Linjan 561 reittiä jatketaan Aviapoliksesta lentoaseman sijaan Kivistöön, joten yhteydet sinne paranevat. Linja 574 ei aja Pakkalan puistotietä eikä Väinö Tannerin tietä, sen reitti muutetaan Ylästöntielle ja Lentoasemantielle, jonka ansiosta linjapari 571-574 tulee tarjoamaan paremmat vaihtoyhteydet Ylästöstä ja suunnittelualueelta uudelle runkolinjalle 600.

Tilausbussien pysäköinnin suunnitteluun Ylästöntien varressa on kiinnitettävä huomiota, jotta tilausbussien pysäköinti ei haittaa HSL:n joukkoliikenteen toimintaa. Eri toiminnot tulee olla selkeästi eriytetty ja viitoituksin selkeästi osoitettu, jotta minimoidaan tilausbussiliikenteen väärinpysäköinti joukkoliikenteen pysäkeillä. Tilausbussien pysäköintipaikkojen ja joukkoliikenteen bussipysäkin sijoittaminen samaan pysäkkitaskuun ei ole toivottava ratkaisu.

Lisätietoja lausunnosta antaa joukkoliikennesuunnittelija Jussi Saarinen ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on liikennesuunnittelija Markus Nevalainen, etunimi.sukunimi@hsl.fi
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
Mika Nykänen

Vastine:

Tilausbussien pysäköintijärjestelyjen jatkosuunnittelussa otetaan huomioon HSL:n joukkoliikenteen toiminta. Järjestelyissä pyritään mahdollisimman selkeään erotteluun.

Tarkistukset:
-

NRO 3
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 15.12.2021

Lausunto:

Asemakaavoitettava alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa pääosin Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie ja Sandbackan asuinalue, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä Kartanonkosken liikuntapuiston alue. Alueen koko on noin 31,8 ha.

Asemakaava koskee Backaksen kartanon viereen sijoittuvaa elämyskeskuskokonaisuutta. Vantaalle luodaan sekä kansainvälisesti että kaupungin elinvoiman kannalta merkittävä matkakohde, jossa yhdistyvät suomalainen luonto, kulttuurihistoria ja kansainvälisesti kiinnostavat brändit.

Asumiseen rakennusoikeutta tulee yhteensä 8810 k-m2 ja asumiseen liittyville talousrakennuksille 400 k-m2. Elämyspuistoa varten osoitetaan palvelurakennusten korttelialueelle 7400 k-m2 ja rakennussuojelualueelle 3600 k-m2.

Rakennussuojelualueella toteutumaton 700 k-m2:n rakennusoikeus poistuu, muut uudisrakennusmerkinnät (yht. 380 k-m2) sekä KL-korttelialueen 950 k-m2 pysyvät voimassa olevan kaavan mukaisina. Kaava lisää uudisrakentamista 19 810 k-m2

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:
Suunnittelualueen pohjoisreunassa, Ylästöntien katualueelle, sijaitsee rakennettua vesihuoltoa. Kaavamuutos ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. (09) 1561 2109.

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 4
Vantaan Energia, 15.12.2021

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti. Suunnittelualueella karttaliitteiden ulkopuolella ei sijaitse VES:n keski- tai pienjännitejohtoja.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavakarttaan palvelurakennusten korttelialueelle merkattu muuntamon rakennusala (vm) on soveltuva muuntamon sijoitukselle. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

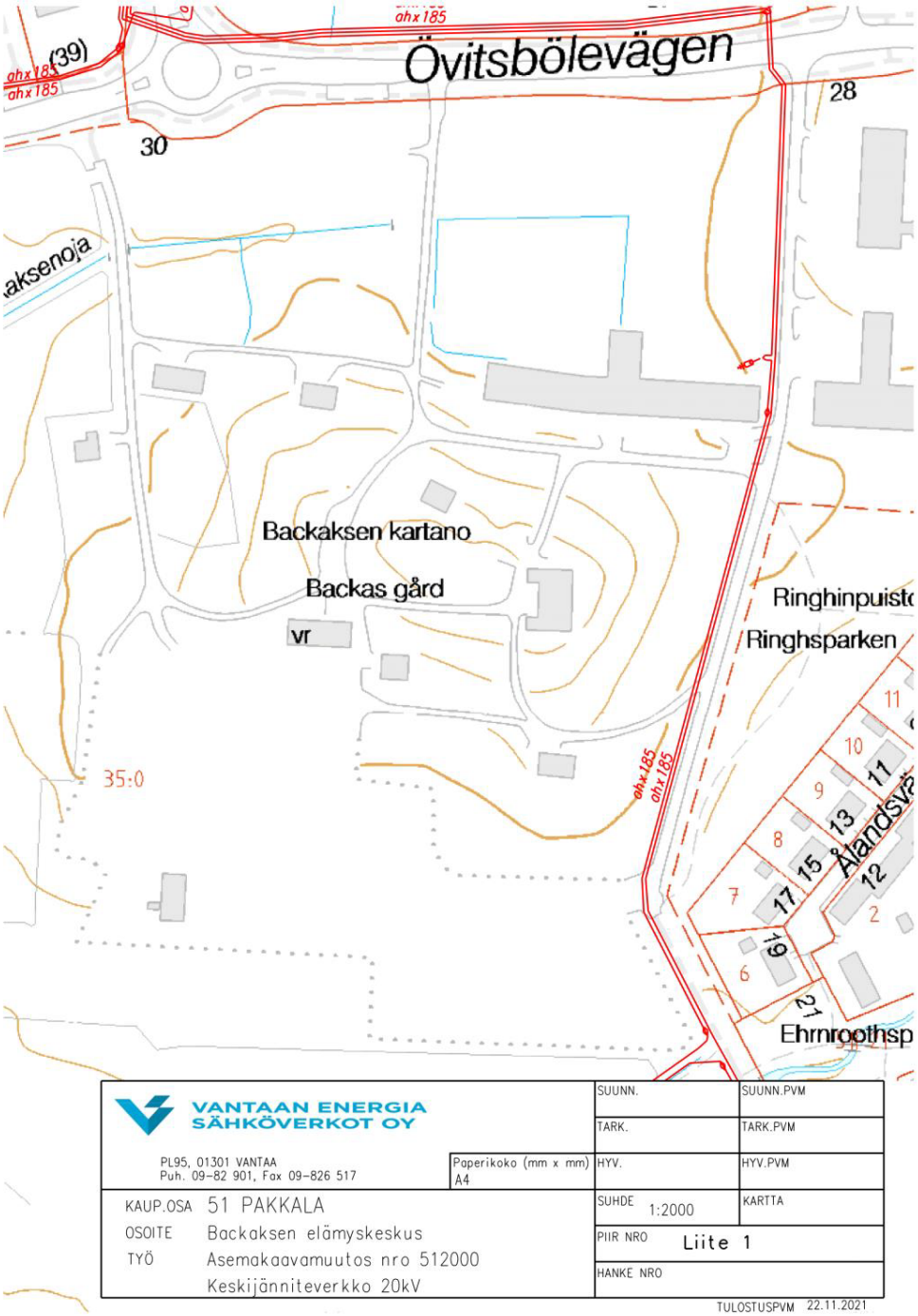
Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse kaukolämpöjohtoja. Alue on mahdollista liittää kaukolämpöön Ylästöntien ja Oolannintien kautta.

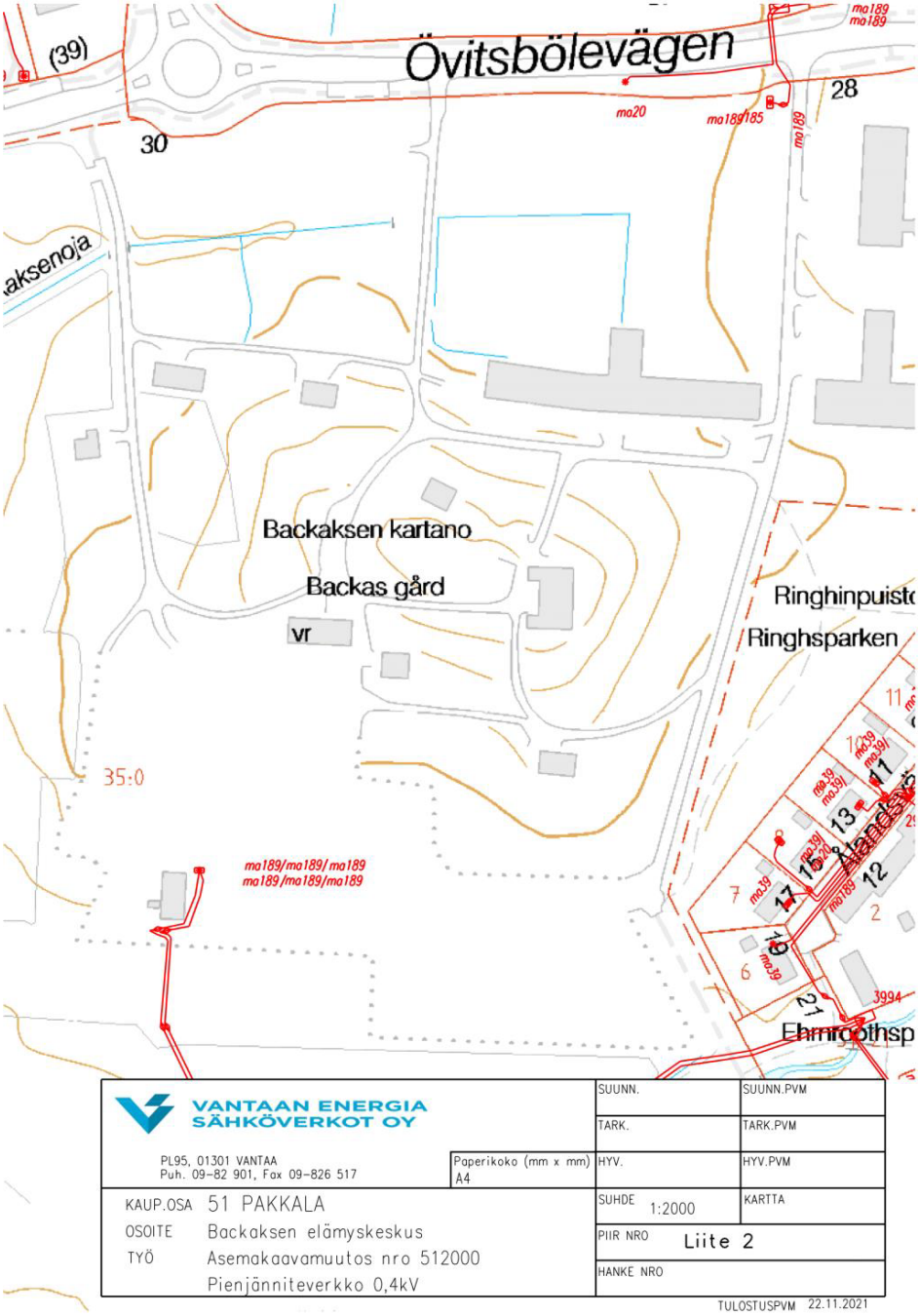
Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa kaukolämpöinsinööri Tero Kortesmäki, puh. 050-4633508.

Kunnioittavasti
VANTAAN ENERGIA OY
Tero Kortesmäki

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY
Antti Hartikainen

LIITTEET
1. Keskijänniteverkon kartta 1:2000
2. Pienjänniteverkon kartta 1:2000

Övitsbölevägen
ahx185
(39)
30
28
aksenoja
Backaksen kartano
Backas gård
vr
Ringhinpuisto
Ringhsparken
35:0
11
10
9
8
7
6
13
15
17
19
21
12
2
Ehrnroothsp
VANTAAN ENERGIA
SÄHKÖVERKOT OY
PL95, 01301 VANTAA
Puh. 09-82 901, Fax 09-826 517
Paperikoko (mm x mm)
A4
SUUNN.
SUUNN.PVM
TARK.
TARK.PVM
HYV.
HYV.PVM
KAUP.OSA 51 PAKKALA
OSOITE Backaksen elämyskeskus
TYÖ Asemakaavamuutos nro 512000
Keskijänniteverkko 20kV
SUHDE 1:2000
KARTTA
PIIR NRO Liite 1
HANKE NRO
TULOSTUSPVM 22.11.2021

Vastine:

Jos maakaapeleiden siirto on aiheellista, toimitaan kuten on aiemmin kaupungin ja Vantaan Energian kesken sovittu.

Tarkistukset:

-

NRO 5
Ylästön kotiseutuyhdistys, 15.12.2021

Lausunto:

Ylästön kotiseutuyhdistys kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä. Suhtaudumme lähtökohtaisesti positiivisesti Backaksen elämyskeskushankkeeseen, mutta haluamme lausunnossamme kiinnittää huomiota seuraaviin huolenaiheisiin:

1. Ylästön liikenne ja saavutettavuus

Yli 5000 asukkaan Ylästö sijaitsee liikenteellisesti haastavassa paikassa: sieltä on vain yhdet reitit Ylästöntietä pitkin itään ja länteen. Muita vaihtoehtoisia reittejä ei ole.

Ylästöntien ja Pakkalan puistotien risteyksen liikenneympyrä sijaitsee ainoalla itään johtavalla reitillä, joten ruuhkautuessaan se tukkisi pääsyn itään sekä henkilöauto- että bussiliikenteeltä. Liikennemäärien kasvaessa etenkin viikonloppuruuhkat ovat erittäin todennäköisiä. Vastaava ilmiö on nähtävissä jo Tammiston kauppatiellä.

Sisääntuloväylillä Kesä 3:n ja Tuusulanväylän suunnilta on paljon liikennevalo-ohjattuja vilkkaita risteyksiä, joiden vetokyky on jo nykyisillä liikennemäärillä usein heikko. Sujuva liikenne Ylästöstä itäsuuntaan on varmistettava kaikissa olosuhteissa vaihtoehtoisilla reiteillä.

Turistibussit tulisi ohjata pääsääntöisesti elämyskeskuksen alueelle matkustajien jättämistä ja noutamista varten.

2. Pakkalan kaupungiosan heikot yhteydet pääväyliin

Pakkalan alueelta (sisältää Vantaanportin ja Kartanonkosken alueet) ei ole kovin sujuvia yhteyksiä pääväylille: Kehä 3:lle itään ja Tuusulanväläylälle pääsee vain Jumbon risteyksen kautta, ja reitti on nykyisin usein ruuhkainen.

Pääsyä Pakkalan alueelta pääväylille pitäisi sujuvoittaa toteuttamalla vaihtoehtoisia reittejä.

3. Krakanojan suojeleminen ja luontoarvot

Krakanojan eli Pakkalanpuron ennallistamisen eteen on tehty paljon työtä, jonka tuloksena puro on saatu elvytettyä hienoksi luontokohteeksi, ja luotua edellytykset esimerkiksi taimenen kudulle. Puronvarren lehdot ovat myös arvokkaita luontokohteita, ja useiden nisäkäs- ja lintulajien pesimäalueita.

On varmistettava, ettei elämyskeskuksen ja sen lähialueiden asuntorakentaminen vaaranna Pakkalanpuron luontoarvoja, ja aiheuta ylimääräistä häiriötä puron taimenkannalle ja rantalehtojen eläimille.

4. Backaksen kartanoalueen historiallinen luonne

Backaksen kartanoalue on tärkeä osa Aviapoliksen alueen identiteettiä ja historiaa. Samalla kun elämyskeskushanke parantaa taloudellisia edellytyksiä kartanoalueen suojelemiseen ja säilyttämiseen, aiheuttaa se myös riskejä alueen historiallisen identiteetin säilymiselle.

Kartanon erityisluonteen ja historiallisen identiteetin säilyminen pitää ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kunnioittavasti
X. X.
Hallituksen puheenjohtaja
Ylästön kotiseutuyhdistys ry.

Vastine:

1. Liikenneselvityksen perusteella Pakkalan puistotien ja Ylästöntien kiertoliittymässä ei ole arki-iltana ruuhkautumisen tai edes merkittävän jonoutumisen riskiä. Lauantai on viikonlopun vilkkain päivä ja selvityksen perusteella liikenne on silloin Pakkalan puistotien ja Ylästöntien kiertoliittymässä pienempi kuin arkena.

   Turistibusseille ei ole asemakaavaehdotuksessa esitetty pysäköintimahdollisuutta tai ajoreittiä kartanoalueen kautta, koska niiden vaatima tila on niin suuri, että se turmelisi kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä. Bussien ajoreitin tieltä täytyisi mm. raivata kartanopuiston puita ja puiden lehvästöä riittävien näkemien ja ajotilan varmistamiseksi sekä estää tai rajoittaa elämyspuistovieraiden kulkua turvallisen liikkumisen takaamiseksi. Koska alue tulee olemaan etenkin lapsivieraiden kohde, ei tällaista vaihtoehtoa ole pidetty mahdollisena. Bussit olisivat tässä kulttuurimaisemassa kuin ”norsut posliinikaupassa”: ne ovat kooltaan niin suuria ja kartanoympäristön imagosta poikkeavia, että niiden pysäköinninkin onnistunut sijoittaminen kartanoalueelle on hyvin vaikeaa, käytännössä mahdotonta.

2. Vaihtoehtoisia yhteyksiä pääväylille eri suuntiin on jo nyt useita. Nykyisin Pakkalasta Kehä III:lle pääsee Lentoasemantietä sekä Pakkalan puistotietä ja Pakkalantietä (Kehä III länteen) pitkin. Tikkurilantien kautta on yhteys myös Niittytielle ja siitä Kehä III:lle tai Tuusulanväylälle etelään. Kehä III:lle pääsee myös Tulkintien ja Caravellentien kautta. Tuusulanväylälle ajoreitti kulkee joko Tasetietä tai Ylästöntietä sekä Tammiston kauppatietä pitkin, jota pitkin ajamalla pohjoisessa on Valkoisenlähteentien ja Niittytien eritasoliittymät ja etelässä Tammiston eritasoliittymä. Kaupunki on tehnyt yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa vuonna 2018 Kantatien 45 Tuusulanväylän parantamisen sekä Ylästön suuntaisliittymän toteuttamiskelpoisuusselvityksen. Selvityksessä on mm. suunniteltu Ylästöntieltä rampit etelään Helsingin suuntaan. Ramppien toteuttamisesta ei ole kuitenkaan vielä päätöstä.

3. Vuonna 2013 on Tulkintien lumenkaatopaikan asemakaavamuutoksen (nro 002149, kv 25.8.2014) yhteydessä arvioitu kaavan vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen ja myös Krakanojan luontoarvoihin. Silloin tehtiin myös erillinen saukkoselvitys Krakanojasta. Lumenkaatopaikan eteläisimmästä kolkasta on noin kilometri Backaksen elämyspuiston asemakaavamuutoksen alueeseen. Tuolloin Vantaan ympäristökeskus totesi, että saukon esiintymiseen Krakanojalla vaikuttaa enemmän rantojen kasvillisuuden ja muun vesiluonnon hoito ja suojelu kuin lumenkaatopaikan sulamisvedet. Myös taimenen menestymiseen Krakanojassa vaikuttavat muut puron valuma-alueelta tulevat hulevedet enemmän kuin hyvin toteutettu lumenvastaanottopaikka. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksessa on Krakanojan varteen osoitettu ympäristökeskuksen esityksen mukaisesti luonnonsuojelualue, jolloin mm. rantakasvillisuus suojaa vesieläinten elinympäristöä,

   Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) yhteydessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen (Ramboll, 30.11.2021). Vantaanjoessa elää vuollejokisimpukka (Unio crassus), joka on Suomessa uhanalainen ja rauhoitettu, valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) virtalude, jota esiintyy mm. Ruutinkoskella, sekä erittäin uhanalainen taimen, ja vaikka se ei olekaan suojeluperuste tai erityisesti suojeltu laji, on se syytä huomioida. Taimen nousee myös Krakanojaan. Vantaanjoki on todettu yksilömäärältään Suomen runsasyksilöisimmäksi suursimpukkajoeksi (Valovirta ym. 2008). Selvityksen perusteella Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti noin 2,9 miljoonaa yksilöä ja vähintään 2,06 milj.

yksilöä. Vantaanjoen alajuoksun (0 – 20 km jokisuulta) vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti keskimäärin 1,98 milj. yksilöä ja vähintään 1,4 milj. yksilöä. Saukkohavainnot ovat lisääntyneet Vantaalla viime vuosina ja saukkoja esiintyy mm. Vantaan- ja Keravanjoella sekä niiden suurimmissa sivupuroissa. Vantaanjoen Natura-alueen suojeluperusteena on myös saukko, joka liikkuu myös Krakanojalla.

Vantaankosken myllyn selvityksessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia jokeen, mitä voidaan soveltaa myös Backaksen elämyspuiston kohdalla. Esirakentamisen ja rakentamisen aikana työmaavesien mukana kulkeutuva kiintoaines voi aiheuttaa samennusta ja uudelleen sedimentoitumista Vantaanjoessa. Samennuksella ja vesirakentamistöiden aiheuttamalla joen pohjan fyysisellä häiriöllä voi olla vaikutusta vuollejokisimpukkaan. Huleveden mukana kulkeutuvalla aineksella (lähinnä kiintoaines) voi olla vaikutusta vedenlaatuun ja siten vuollejokisimpukkaan. Selvityksessä todetaan kuitenkin: ”Vuollejokisimpukka on muiden jokiekosysteemin eliöiden tapaan sopeutunut jatkuviin muutoksiin eli lajilla on ns. kohtalaisen laaja ekologinen amplitudi (Vuorinen 2010). Vähäisestä väliaikaisesta, paikallisesta ja palautuvasta vedenlaadun muutoksesta aiheutuvien epäsuorien vuollejokisimpukoihin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan siten olevan merkittävyydeltään enintään vähäisiä. Vaikutukset sijoittuvat rakentamisaikaan.” Lisäksi todetaan: ”Vaikutuksia voidaan ehkäistä suunnittelemalla Natura-alueen ympäristössä toteutettavat rakennustyöt siten, että käsiteltävän maa-aineksen kulkeutuminen vesistöön on mahdollisimman vähäistä. Työmaalla muodostuva vesi tulee käsitellä esim. laskeutusaltaissa. Rakentamisen aikainen vesienhallinta on suunniteltava ja toteutettava hyvissä ajoin, jotta huleveden hallinta toimii rakentamisen alusta loppuun. Työmaaveden laatua tulee valvoa.”

Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa määrätään, ettei Krakanojan vedenlaadulle saa aiheuttaa heikentymistä, ja mm. laatimaan hulevesien hallintasuunnitelma paitsi käytön myös rakentamisen ajalle. Hulevesivalunnan vaikutukset vuollejokisimpukan ja saukon elinolosuhteisiin voidaan täten arvioida olevan merkityksettömiä, koska alueelta poistuvan virtaaman tulisi vastata luonnontilaista virtaamaa eikä Krakanojan vedenlaatu saa kaavamääräysten mukaan heikentyä.

Ojan varressa on myös esimerkiksi kulkureittien ja polkujen toteuttamisessa otettava huomioon, ettei ojan läheisyyteen aikoinaan haudattuja, vaarallisia aineita kulkeudu ojaan, esimerkiksi sijoittamalla polut ja kulkureitit riittävän etäälle ojasta ja tarvittaessa uusimaan ojan yli kulkeva siltayhteys riittävää varovaisuutta noudattaen. Kaavakartalla pilaantuneiden maiden alue on esitetty pima-merkinnällä ja siihen liittyvällä lisämääräyksellä, millä varmistetaan, että asia otetaan huomioon maisemarakentamisessa.

Kun osa Backaksen viljellystä pellosta, joka on osan vuodesta mullalla, tulee muuttumaan ympäri vuoden kasvipeitteisiksi niityiksi sekä tehdään hulevesien viivytys- ja puhdistusrakenteita samalla, kun huolehditaan Krakanojasta, sen rantojen luonnontilasta ja sinne laskevien vesien laadusta, voidaan arvioida, ettei uudesta rakentamisesta synny haittaa Vantaanjokeen, vuollejokisimpukalle, taimenelle ja saukolle.

Kari Lindblom osoittaa raportissaan ”Vantaan linnusto 2010-luvulla avomaaympäristöissä” (Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon, 2020) Backaksen ja Ylästön pellot linnustoltaan arvokkaiksi alueiksi seuraavin arvioin: ”Pesimälinnustoltaan merkittävimmät alueet sijoittuvat peltojen laiteille erityisesti Krakanojaan ja sen sivuojiin rajautuville piennarkuvioille, jotka tarjoavat reheviä niittylaikkuja, sekä vaihtelevia lehtomaisia puustokuvioita ja pensastoja. Reuna-alueilla viihtyvät mm. yölaulajat (satakieli, luhta- ja viitakerttunen, sekä pensas- ja viitasirkkalintu), jotka ovat alueen linnustossa merkittävä osa loppukevään ja alkukesän äänimaisemaa. Lintujen levähdys ja ruokailukertymät ovat keskittyneet Krakanojan länsipuolen pelloille Ylästöntien ja Ruutinkosken välille (Bäckesåkrarna), siemeniä syövien osalta myös Krakanojan itäpuolen maisemapeltoina viljellyille lohkoille.”

Asemakaavassa määrätäänkin luonnonsuojelualueeseen rajoittuvan lähivirkistysalueen käsittelystä, että alue tulee säilyttää pääosin avoimena alueena, joka tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan pääosin luonnonmukaisina niittyinä ja maisemapeltoina.

Tapio Solonen (Päiväpetolintujen ja pöllöjen esiintyminen Vantaalla vuosina 2001–2014. Vantaan kaupunki, ympäristökeskus, julkaisematon, 2015) on tämän kaavatyön yhteydessä tarkentanut inventointiraportissaan olevaa tietoa sarvipöllöstä seuraavasti:
”Tammiston – Backaksen alueella on havaittu sarvipöllöpoikueita useina vuosina. Pesiä ei ole yleensä etsitty, mutta ne ovat vanhoissa variksen tai harakan pesissä. Harakanpesiä voi olla niin kookkaissa puissa kuin ojanvarsien pajupensaikoissakin. Variksenpesät ovat tavallisesti korkeammalla varttuneempien puiden latvuksissa. Sarvipöllön pesintä riippuu siten ravintotilanteen lisäksi tällaisten pesäalustojen saatavuudesta. Sarvipöllö siis valitsee varislintujen aikaisemmin valitsemista paikoista, eikä pesäpaikan tarkalla sijainnilla ole suurta merkitystä. Suositullakin pesimäalueella pesäpaikat yleensä vaihtuvat vuosittain.”

Kun kaava-alueella ja sen läheisyydessä säilyy sekä isoja puita, puuryhmiä että puronvarren pensaikkoa, niin sarvipöllölle, varikselle ja harakalle on alueella riittävästi pesäpuita.

4. Asemakaavamääräyksin ja -merkinnöin on varmistettu, että kartanon ainutlaatuinen luonne säilytetään ja otetaan huomioon kaikessa toteutuksessa. Parhaiten alue säilyy, kun vanhat rakennukset otetaan käyttöön ja alueelle sallitaan monipuolista toimintaa.

   Pelkästään säilyttämällä vanhat rakennukset ilman, että sallitaan uutta rakentamista, rajataan alueen toimintamahdollisuuksia rajusti, sillä rakennukset ovat pieniä, jolloin niihin sijoittuvan toiminnan tulee olla myös hyvin pienipiirteistä. Pienipiirteisen toiminnan tuotolla harvoin pystytään investoimaan rakennusten edellyttämään korjaamiseen. Kaikkein hankalin tilanne on entisen sikalan kohdalla: kuntoinventoinnissa on ilmennyt, että rakenteet ovat urean kyllästämiä. Sikala tulisi korjata käytännössä lähes rakentamalla se uudelleen puhtain rakentein tai tekemällä ulkokuoren sisään jonkinlainen ”kapseloitu” puhdas tila ja jäykistämällä ulkokuori niin, että se pysyy koossa. Niin kauan kuin sikala on käyttämättömänä, sen säilyttäminen vaikeutuu vuosi vuodelta. Sikala on sentään alueen komeimpia rakennuksia. Alueen säilyttäminen edellyttää uutta rakentamista, jolla osin rahoitetaan korjauskuluja.

   Alueen historiallisen luonteen säilyttäminen on varmistettu asemakaavaehdotuksessa. Uudisrakennuksille on annettu hyvin tarkkoja määräyksiä, joilla varmistetaan, että ne sopeutuvat ympäristöönsä. Elämyskeskuksen uudisrakennukset sijoittuvat paikkoihin, joissa on ennenkin ollut tai joihin on joskus suunniteltu uudisrakentamista. Asuinkorttelin sijainti tukeutuu Sandbackan alueeseen ja olevaan katuverkkoon. Rakennusten materiaalit ja muodot ovat peräisin alueen vanhasta rakennuskannasta ja uudisrakennukset korkeudet on sovitettu kartanokukkulaan ja alueen vanhaan rakennuskantaan. Asuinkortteli muodostaa perinteisen, rakennuksin ympäröidyn pihan. Kartanon ympärille jätetään avointa maisemaa. Puutarhahistoriaan viitataan pysäköintialueen runsailla puuistutuksilla.

   Asemakaavaehdotuksessa määrätään suojeltaviksi myös kulttuuriympäristön kannalta merkittäviä yksittäispuita, puurivejä, rakenteita, vanhoja tielinjauksia ja pitkiä näkymiä ja näkemäsuuntia.

Tarkistukset:

Selostuksen kohtaan 3 Lähtökohdat /Selvitys suunnittelualueen oloista / 3.1.2 Luonnon ympäristö lisätään:

/ Eläimistö
Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) yhteydessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen (Ramboll, 30.11.2021). Vantaanjoessa elää vuollejokisimpukka (Unio crassus), joka on Suomessa uhanalainen ja rauhoitettu, valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) virtalude, jota esiintyy mm. Ruutinkoskella, sekä erittäin uhanalainen taimen, ja vaikka se ei olekaan suojeluperuste tai erityisesti suojeltu laji, on se syytä huomioida. Taimen nousee myös Krakanojaan. Vantaanjoki on todettu yksilömäärältään Suomen runsasyksilöisimmäksi suursimpukkajoeksi (Valovirta ym. 2008). Selvityksen perusteella Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti noin 2,9 miljoonaa yksilöä ja vähintään 2,06 milj. yksilöä. Vantaanjoen alajuoksun (0–20 km jokisuulta) vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti keskimäärin 1,98 milj. yksilöä ja vähintään 1,4 milj. yksilöä. Saukkohavainnot ovat lisääntyneet Vantaalla viime vuosina ja saukkoja esiintyy mm. Vantaan- ja Keravanjoella sekä niiden suurimmissa sivupuroissa. Vantaanjoen Natura-alueen suojeluperusteena on myös saukko, joka liikkuu myös Krakanojalla.

Selostuksen kohtaan 5.4. Kaavan vaikutukset /5.4.2. Vaikutukset luonnon ympäristöön lisätään:

”Vuonna 2013 on Tulkintien lumenkaatopaikan asemakaavamuutoksen (nro 002149, kv 25.8.2014) yhteydessä arvioitu kaavan vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen ja myös Krakanojan luontoarvoihin. Silloin tehtiin myös erillinen saukkoselvitys Krakanojasta. Lumenkaatopaikan eteläisimmästä kolkasta on noin kilometri Backaksen elämyspuiston asemakaavamuutoksen alueeseen. Tuolloin Vantaan ympäristökeskus totesi, että saukon esiintymiseen Krakanojalla vaikuttaa enemmän rantojen kasvillisuuden ja muun vesiluonnon hoito ja suojelu kuin lumenkaatopaikan sulamisvedet. Myös taimenen menestymiseen Krakanojassa vaikuttavat muut puron valuma-alueelta tulevat hulevedet enemmän kuin hyvin toteutettu lumenvastaanottopaikka. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksessa on Krakanojan varteen osoitettu luonnonsuojelualue, jolloin mm. rantakasvillisuus suojaa vesieläinten elinympäristöä,

Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) selvityksessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia jokeen, mitä voidaan soveltaa myös Backaksen elämyspuiston kohdalla. Esirakentamisen ja rakentamisen aikana työmaavesien mukana kulkeutuva kiintoaines voi aiheuttaa samennusta ja uudelleen sedimentoitumista Vantaanjoessa. Samennuksella ja vesirakentamistöiden aiheuttamalla joen pohjan fyysisellä häiriöllä voi olla vaikutusta vuollejokisimpukkaan. Huleveden mukana kulkeutuvalla aineksella (lähinnä kiintoaines) voi olla vaikutusta vedenlaatuun ja siten vuollejokisimpukkaan. Selvityksessä todetaan kuitenkin: ”Vuollejokisimpukka on muiden jokiekosysteemin eliöiden tapaan sopeutunut jatkuviin muutoksiin eli lajilla on ns. kohtalaisen laaja ekologinen amplitudi (Vuorinen 2010). Vähäisestä väliaikaisesta, paikallisesta ja palautuvasta vedenlaadun muutoksesta aiheutuvien epäsuorien vuollejokisimpukoihin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan siten olevan merkittävyydeltään enintään vähäisiä. Vaikutukset sijoittuvat rakentamisaikaan.” Lisäksi todetaan: ”Vaikutuksia voidaan ehkäistä suunnittelemalla Natura-alueen ympäristössä toteutettavat rakennustyöt siten, että käsiteltävän maa-aineksen kulkeutuminen vesistöön on mahdollisimman vähäistä. Työmaalla muodostuva vesi tulee käsitellä esim. laskeutusaltaissa. Rakentamisen aikainen vesienhallinta on suunniteltava ja toteutettava hyvissä ajoin, jotta huleveden hallinta toimii rakentamisen alusta loppuun. Työmaaveden laatua tulee valvoa.”

Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa määrätään, ettei Krakanojan vedenlaadulle saa aiheuttaa heikentymistä, ja mm. laatimaan hulevesien hallintasuunnitelma paitsi käytön myös rakentamisen ajalle. Hulevesivalunnan vaikutukset vuollejokisimpukan ja saukon elinolosuhteisiin voidaan täten arvioida olevan merkityksettömiä, koska alueelta poistuvan virtaaman tulisi vastata luonnontilaista virtaamaa eikä Krakanojan vedenlaatu saa kaavamääräysten mukaan heikentyä.

Kun osa Backaksen viljellystä pellosta, joka saattaa olla osan vuodesta mullalla, tulee muuttumaan ympäri vuoden kasvipeitteisiksi niityiksi sekä tehdään hulevesien viivytys- ja puhdistusrakenteita samalla, kun huolehditaan Krakanojasta, sen rantojen luonnontilasta ja sinne laskevien vesien laadusta, voidaan arvioida, ettei uudesta rakentamisesta synny haittaa Vantaanjokeen, vuollejokisimpukalle ja saukolle."

Selostuksen kohtaan "1.5 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista" lisätään:

Vantaankosken mylly, asemakaavamuutoksen natura-arviointi. Vaikutukset vantaanjoen NATURA-alueeseen. Ramboll, 30.11.2021.

Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkainventointi 2004-2007. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Eläinmuseo ja Maailman Luonnon Säätiö (WWF). Valovirta, I. 2008.

NRO 6
Vantaan kaupunginmuseo, 16.12.2021

Lausunto:

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta nro 512000 Backaksen elämyskeskus. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on suojella kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen kartanokukkula, osoittaa kaava-alueelle luonnonsuojelualuetta, lähivirkistysaluetta sekä puistoa sekä sallia uudisrakentamista kukkulan ympärille. Uudisrakentaminen koostuu asunto-, elämyspuisto- ja talousrakennuksista sekä liikerakennuksesta. Asemakaavaa laaditaan osalle Ylästöntietä. Vantaan kaupunginmuseo lausuu asiasta museolain (314/2019) tarkoittamana kulttuuriympäristön asiantuntijana Keski-Uudenmaan aluevastuumuseon kanssa tehdyn delegointisopimuksen mukaisesti. Museo on antanut mielipiteensä kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 26.05.2020 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/105/2020).

Museo toi edellisessä lausunnossaan esille, että kaava-alueella on useita kulttuuriympäristöön kohdistuvia arvoja. Backaksen kartanoalue ja sen lähiympäristö muodostavat merkittävän osan Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemaa. Se on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, jota halkoo Suuren Rantatien linjaus, eli nykyinen Ylästöntie (Backas- Elannon suurtila ja Suuri Rantatie, RKY 2009). Suunnittelualue on myös valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (Ympäristöministeriö, mietintö 66/1992), jonka status on huomioitu myös kaavatyön aikana valtioneuvoston päätöksellä vahvistuneessa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamassa inventoinnissa (VAMA 2021). Voimassa olevassa Vantaan yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) alue on maisemallisesti arvokasta aluetta, jonka maisemakuvaa on suojeltava. Lisäksi alueella sijaitsee useita muinaismuistolain (295/1963) suojelemia muinaisjäännöskohteita.

Kaupunginmuseo huomautti aiemmassa lausunnossaan, että muinaisjäännösalueet tulee merkitä kaavakartalle sm-merkinnöillä ja niihin liittyvillä suojelumääräyksillä. Muinaisjäännöskohteet on nyt kaavaehdotuksessa merkitty asianmukaisin

suojelumerkinnöin ja -määräyksin.

Osa suunnittelualueesta on asemakaavoitettu (kv 18.5.2020). Alue on pääosin rakennussuojelualuetta. Voimassa olevassa asemakaavassa on annettu yksityiskohtaisia suojelumääräyksiä alueen olemassa oleville rakennuksille, rauniona suojeltavalle vanhalle vesisäiliölle, kartanopuiston maisemallisille ominaispiirteille kuten puuyksilöille, puurivelle, näkymäakseleille ja historialliallisille tielinjauksille. Voimassa olevan asemakaavan suojelumääräykset sekä aiemmin laaditut kulttuurihistorialliset selvitykset on huomioitu rakennusperinnön ja kulttuurimaiseman suojelemiseksi myös asemakaavamuutoksen yhteydessä. Alueen ominaisluonne ja erityispiirteet on tunnistettu. Valtakunnallisesti merkittävän alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset, rakennelmat, puukujanteet, kartanopuisto sekä ympäröivä viljelysmaisema ja arvokkaat historialliset tieosuudet on osoitettu asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksessa yksityiskohtaisin ja selkein suojelumääräyksin. Kaavaehdotuksessa on annettu kortteli- ja rakennuskohtaisia määräyksiä suunnitellun uudisrakentamisen sijoittumiseen alueelle, sekä sopeutumiseen Backas - Elannon suurtilan perinteiseen rakennuskantaan ja kulttuurimaisemaan.

Kaavatyön yhteydessä on tehty vaikutusten arviointia ja etsitty ratkaisuja kaupunkikuvan, maiseman ja kulttuuriperinnön vaalimiseen suunnittelualueella. Uudisrakennusten sijoittelussa on huomioitu tärkeimpien näkymien säilyminen alueelta ja alueelle, kuten vanhojen talousrakennusten kaupunkikuvallisesti merkittäviin päätyihin. Rakennusten korkeudet on sovitettu ympäröivien rakennusten korkeuksiin. Uudisrakennusten julkisivujen kaariaiheet viittaavat Backaksen vanhojen maatalousrakennusten näyttäviin päätyihin ja julkisivuihin, joissa sisäänkäyntien paikkaa sekä keskinäistä hierarkiaa on korostettu eri kokoisilla kaarimuodoilla. Kaupunginmuseon näkökulmasta valtakunnallisesti arvokkaan alueen kulttuuriympäristön arvot on mahdollista turvata kaavaehdotuksen mukaisilla ratkaisuilla. Museo pitää myönteisenä tavoitetta, jossa historiallisesti arvokkaisiin rakennuksiin liittyvä uudisrakentaminen sijoitetaan siten, että sen avulla voidaan tukea vanhojen rakennusten korjausta ja uudiskäyttöä.

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 7
Uudenmaan ELY-keskus, 16.12.2021

Lausunto:

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Backaksen elämyskeskuksen asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 512000).

Yhdyskuntarakenne

Kaavaselostuksessa on syytä avata perusteellisemmin uuden asumisen korttelialueiden sijoittamista Ylästöntien eteläpuolelle. Aineistossa on tarkasteltu asuinrakentamisen maisemallisia vaikutuksia, mutta aineistoa on syytä täydentää tarkastelulla, miten asemakaava toteuttaa kaavoitusta ohjaavaa yleiskaavaa ja sen tavoitteita. ELY-keskus toteaa esitetyn rakentamisen liittyvän Ylästöntien pohjoispuolella olevaan rakenteeseen.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Asemakaavaratkaisussa on tunnistettu Backaksen kartanon erityisen merkittävät kulttuuri- ja rakennushistorialliset arvot. Tunnistaminen perustuu asianmukaisiin selvityksiin. Suojelutavoitteet on turvattu asianmukaisin suojelumääräyksin.

Kartanorakennusten muodostaman rakennetun kulttuuriympäristön lisäksi myös kartanon toiminnan ilmentäjänä toimivaan maisematilaan on kiinnitetty huomiota. Uudisrakentaminen tulee muuttamaan maisemaa, mutta kartanoa ympäröivät avoimet, pitkään viljeltyinä olleet alueet säilyttävät avoimen luonteensa kartanon toiminnasta muistuttavana maisemaelementtinä, uudisrakentamisen sijoittuessa maisematilan laitamille, osittain vanhojen rakennusten paikalle. Rakentamisen vaikutusta maisemaan on myös mahdollista lieventää maisematilaan soveltuvin istutuksin.

Kartanon lähettyville, entisen talouspihan ympärille sijoittuvan uudisrakentamisen sijoittelussa on pyritty noudattamaan osittain vanhoja rakennuspaikkoja tai aiemmin kartanon historiassa suunniteltuja rakennuspaikkoja. Tämä vaikuttaa perustellulta ratkaisulta. Rakennusten koot ovat suurehkoja, mutta niiden sijoittuessa suunnittelualueen laitamille, katualueen varrelle ja sen läheisyyteen, ne muodostavat uuden suojaavan kerrostuman arvokkaalle kartanoympäristölle.

Ylästöntien varteen sijoittuvat asuinkerrostalot sijoittuvat sinällään irralleen maisema- ja kartanoalueesta omaksi yksikökseen. Rakennukset pysäköintialueineen tulevat kuitenkin muuttamaan kartanoympäristöä ja maisemaa, mutta vaikutuksia kulttuuriympäristöön ja maisemaan on mahdollista lieventää mm. istutuksin. Piha- ja pysäköintialueiden käsittelystä ja istutuksista on määrätty erikseen, mikä edistää kulttuuriympäristön huomioimista.

Pinta- ja hulevesien hallinta

Krakanojan läheisyyden vuoksi kaava-alueen hulevesien hallinta ja käsittely tulee suunnitella kokonaisuutena ja siinä tarvittaville rakenteille tulee varata ainakin alustavat alueet kaavakartalla.

Hulevesien määrää kaava-alueella on pyritty vähentämään mm. viherkatoilla ja niiden laadullisia haittavaikutuksia on rajoitettu määräyksillä. Krakanojan vedenlaadun ja vesiympäristön suojelemiseksi erityisesti rakentamisen aikaisilta hulevesivaikutuksilta on annettu määräyksiä. Toisaalta kaavan toiminnan aikaista hulevesien käsittelyä ei ole suunniteltu kaavassa riittävän yksityiskohtaisesti. Kaavamääräyksiin tulee lisätä, että rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen maarakentamisen aloittamista. Lisäksi pysäköintialueiden (LPA- ja p) kaavamääräyksiin tulee lisätä, että

niiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista. Määräyksen ” Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa.” voi poistaa.

Luonnonsuojelu

Kaavaselostukseen on lisättävä arviointi Vantaanjoen Natura-alueelle mahdollisesti kohdistuvasta vesistökuormituksesta ja sen vaikutuksesta suojelun perusteena olevaan vuollejokisimpukkaan.

Meluntorjunta

Kaava-alueella on tie- ja lentoliikenteen aiheuttamaa melua. ELY-keskus katsoo, että kaavassa tulee rakennusten massoittelun avulla varmistaa, että kaikki asuinhuoneistot avautuvat myös suuntaan, jossa melutasojen ohjearvot (Vnp 993/1992) täyttyvät. Varmistamalla asunnon avautuminen hiljaisen julkisivun puolelle kompensoidaan meluisan puolen haitallisia vaikutuksia ja mahdollistetaan asunnon tuulettaminen ilman melusta aiheutuvaa haittaa.

Mikäli edellä mainitusta poiketaan, on meluselvitykseen syytä liittää vaikutusarvio, jolla tehdyt kaavaratkaisut ja annetut määräykset on perusteltu. Kaupunkirakenteen tiivistämisen yhteydessä ohjearvosta on voinut poiketa ainoastaan riittävien meluselvitysten ja vaikutusarviointien perusteella. Ohjearvoista poikkeaminen kaavahankkeessa ei vaikuta perustellulta, koska asia todennäköisesti olisi ratkaistavissa rakennusten massoittelulla ja/tai vaatimuksella läpitalon huoneistoista.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on hyvä, että asuinkorttelin pysäköintialue on sijoitettu Ylästöntien varteen. Elämyskeskuksen pysäköintialueet kuitenkin sijaitsevat osittain kaava-alueen hiljaisemmassa osassa lähellä asuinrakennuksia. Melun näkökulmasta olisi parempi, että pysäköintialueet sijoitettaisiin Ylästöntien varteen. ELY-keskus huomauttaa, että parvekkeiden lisäksi myös leikki- ja oleskelualueet sekä virkistysalueet tulee sijoittaa tai suojata siten, että päiväajan keskiäänitason ohjearvo (55 dB) ei ylity. Kaavassa tulisi antaa melusta yleismääräys: ”Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A).”

Vastine:

Yhdyskuntarakenne

Asemakaava tarkentaa yleiskaavassa esitettyjä eri aluevarausten rajoja. Tässä kohdassa on mahdollista esittää rakentamista VL-varauksen päälle, koska kyseessä on laaja viheraluekokonaisuus, jonka laidan maisemakuvaa esitetty rakentaminen pyrkii eheyttämään. Asuinkortteli tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja olemassa olevaan katuverkkoon sijoittumalla Ylästöntien eteläpuolelle, kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön rajalle. Kaukomaisemassa uudisrakentamisella ja sen lähiympäristön rakentamisella luodaan uusi reuna modernisti rakennetulle ympäristölle niin, että se sopeutuu kulttuuriympäristöön. Sopeutuminen toteutetaan perinteisillä rakennusten asemoimisella, rakennusmuodoilla ja -materiaaleilla sekä pihakasvillisuudella. Sijoittamalla rakennukset hieman etäämmälle Ylästöntiestä ja istuttamalla puita tien ja pysäköintialueen väliin korostetaan tien luonnetta paikoin luontoympäristön halki kulkevana Suurena Rantatienä.

Niin asuinrakentaminen kuin palvelurakentaminenkin tukeutuvat myös yleiskaava 2020:n mukaisiin kestävän kasvun vyöhykkeeseen ja kaupunkikeskustan alueeseen sekä yleiskaava 2007:n mukaiseen keskustatoimintojen alueeseen. Pienestikin lisääntyvä asukasmäärä edistää palvelurakenteen kehittymistä yleiskaavan mukaisella keskustamaisella alueella.

Yleiskaava 2020:n mukaisesti asemakaavaehdotuksessa on otettu huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet ja selvitetty niiden suojelutarve ja -edellytykset. Kaavaehdotuksessa on mm. näitä koskevia rakennuskohtaisia ja ympäristöä koskevia suojelumääräyksiä sekä olevaa ja istutettavaa kasvillisuutta koskevia määräyksiä. Määräyksiä on laadittu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Uusi rakentaminen sopeutetaan perinteiseen ympäristöön, mistä myös annetaan kaavamääräyksiä. Viljelymaiseman säilymistä edistetään avoimen maisematilan säilyttämisellä sekä määräyksillä maisemaan sopivan kasvillisuuden käytöllä. Backaksen kartanoalueen avoin maisematila säilytetään kartanokukkulan eteläpuolella Haltialaan ja Petakseen päin suuntautuvien näkymäkiilojen alueilla sekä kukkulan länsi-, etelä- ja itäpuolella viheralueiden avoimena maisemana säilytettävällä määräyksellä. Avoimuutta säilytetään myös kaupan korttelialueella sekä vanhojen talousrakennusten ympärillä. Kasvillisuudesta määrätään, että sen tulee olla kulttuuriympäristöön sopivaa, monipuolista perinnekasvillisuutta. Avoimena säilytettävät alueet tulee pääosin toteuttaa kasvillisuudeltaan luonnonmukaisina niittyinä sekä maisemapeltoina ja muina viljelyalueina. Nurmikoiden perustamista tulee välttää. Viljelymaiseman ja avoimen maiseman suojeluun liittyvät määräykset ovat tiukemmat kuin yleiskaava 2007:ssä, koska alue tuolloin haluttiin varata golfkentäksi.

Pinta- ja hulevesien hallinta

Asuinkorttelin hulevesien hallintaan on kaavakartalla esitetty kaksi wh-merkinnällä (hulevesialue) osoitettua alueen osaa. Palvelurakennusten korttelialueelle ja lähivirkistysalueelle on esitetty wr-merkinnällä (ohjeellinen hulevesireitti) osoitetut alueen osat. Lisäksi kaikille uusille korttelialueille on hulevesien käsittelystä annettu määräyksiä. Hulevesiä tulee viivyttää ja myös rakennustyön aikaisisten hulevesien käsittelystä on esitettävä suunnitelma. Rakennussuojelualuetta koskeva hulevesien käsittelyä koskeva määräys on sama kuin voimassa olevassa asemakaavassa. Hulevesisuunnitelmat hyväksytään rakennuslupavaiheessa. Hulevesialueet tulee toteuttaa maanpäällisinä rakenteina, jolloin niiden kautta johdettavien hulevesien laatua saadaan parannettua ennen vesien johtumista Krakanojaan.

Kaavamääräyksiä täydennetään rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden osalta, että niiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista.

Luonnonsuojelu

Vuonna 2013 on Tulkintien lumenkaatopaikan asemakaavamuutoksen (nro 002149, kv 25.8.2014) yhteydessä arvioitu kaavan vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen ja myös Krakanojan luontoarvoihin. Silloin tehtiin myös erillinen saukkoselvitys Krakanojasta. Lumenkaatopaikan eteläisimmästä kolkasta on noin kilometri Backaksen elämyspuiston asemakaavamuutoksen alueelle. Tuolloin Vantaan ympäristökeskus totesi, että saukon esiintymiseen Krakanojalla vaikuttaa enemmän rantojen kasvillisuuden ja muun vesiluonnon hoito ja suojelu kuin lumenkaatopaikan sulamisvedet. Myös taimenen menestymiseen Krakanojassa vaikuttavat muut puron valuma-alueelta tulevat hulevedet enemmän kuin hyvin toteutettu lumenvastaanottopaikka. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksessa on Krakanojan varteen osoitettu luonnonsuojelualue, jolloin mm. rantakasvillisuus suojaa vesieläinten elinympäristöä.

Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) yhteydessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen (Ramboll, 30.11.2021). Vantaanjoessa elää vuollejokisimpukka (Unio crassus), joka on Suomessa uhanalainen ja rauhoitettu, valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) virtalude, jota esiintyy mm. Ruutinkoskella, sekä erittäin uhanalainen taimen, ja vaikka se ei olekaan suojeluperuste tai erityisesti suojeltu laji, on se syytä huomioida. Taimen nousee myös Krakanojaan.

Vantaanjoki on todettu yksilömäärältään Suomen runsasyksilöisimmäksi suursimpukkajoeksi (Valovirta ym. 2008). Selvityksen perusteella Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti noin 2,9 miljoonaa yksilöä ja vähintään 2,06 milj. yksilöä. Vantaanjoen alajuoksun (0 – 20 km jokisuulta) vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti keskimäärin 1,98 milj. yksilöä ja vähintään 1,4 milj. yksilöä. Saukkohavainnot ovat lisääntyneet Vantaalla viime vuosina ja saukkoja esiintyy mm. Vantaan- ja Keravanjoella sekä niiden suurimmissa sivupuroissa. Vantaanjoen Natura-alueen suojeluperusteena on myös saukko, joka liikkuu myös Krakanojalla.

Vantaankosken myllyn selvityksessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia jokeen, mitä voidaan soveltaa myös Backaksen elämyspuiston kohdalla. Esirakentamisen ja rakentamisen aikana työmaavesien mukana kulkeutuva kiintoaines voi aiheuttaa samennusta ja uudelleen sedimentoitumista Vantaanjoessa. Samennuksella ja vesirakentamistöiden aiheuttamalla joen pohjan fyysisellä häiriöllä voi olla vaikutusta vuollejokisimpukkaan. Huleveden mukana kulkeutuvalla aineksella (lähinnä kiintoaines) voi olla vaikutusta vedenlaatuun ja siten vuollejokisimpukkaan. Selvityksessä todetaan kuitenkin: ”Vuollejokisimpukka on muiden jokiekosysteemin eliöiden tapaan sopeutunut jatkuviin muutoksiin eli lajilla on ns. kohtalaisen laaja ekologinen amplitudi (Vuorinen 2010). Vähäisestä väliaikaisesta, paikallisesta ja palautuvasta vedenlaadun muutoksesta aiheutuvien epäsuorien vuollejokisimpukoihin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan siten olevan merkittävyydeltään enintään vähäisiä. Vaikutukset sijoittuvat rakentamisaikaan.” Lisäksi todetaan: ”Vaikutuksia voidaan ehkäistä suunnittelemalla Natura-alueen ympäristössä toteutettavat rakennustyöt siten, että käsiteltävän maa-aineksen kulkeutuminen vesistöön on mahdollisimman vähäistä. Työmaalla muodostuva vesi tulee käsitellä esim. laskeutusaltaissa. Rakentamisen aikainen vesienhallinta on suunniteltava ja toteutettava hyvissä ajoin, jotta huleveden hallinta toimii rakentamisen alusta loppuun. Työmaaveden laatua tulee valvoa.”

Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa määrätään, ettei Krakanojan vedenlaadulle saa aiheuttaa heikentymistä, ja mm. laatimaan hulevesien hallintasuunnitelma paitsi käytön myös rakentamisen ajalle. Hulevesivalunnan vaikutukset vuollejokisimpukan ja saukon elinolosuhteisiin voidaan edellä mainittujen selvitysten ja Backaksen elämyskeskuksen kaavan määräysten perusteella arvioida olevan merkityksettömiä, koska alueelta poistuvan virtaaman tulisi vastata luonnontilaista virtaamaa eikä Krakanojan vedenlaatu saa kaavamääräysten mukaan heikentyä.

Kun osa Backaksen viljellystä pellosta, joka on osan vuodesta mullalla, tulee muuttumaan ympäri vuoden kasvipeitteisiksi niityiksi sekä tehdään hulevesien viivytys- ja puhdistusrakenteita samalla, kun huolehditaan Krakanojasta, sen rantojen luonnontilasta ja sinne laskevien vesien laadusta, voidaan arvioida, ettei uudesta rakentamisesta synny haittaa Vantaanjokeen, vuollejokisimpukalle, taimenelle ja saukolle.

Meluntorjunta

Sijoittamalla asuinrakennukset etäämmälle Ylästöntiestä sijoittuvat ne myös kauemmas melunlähteestä. Lamellikerrostaloissa on mahdollista tehdä läpitalon asuntoja, jolloin ikkunan voi avata myös meluttomalle puolelle. Asemakaavaehdotuksessa määrätään myös, että jokaisessa asunnossa tulee olla parveke, viherhuone tai terassi. Melun osalta niiden kohdalla määrätään lisäksi, että melutaso 55 dB ei saa päivällä ylittyä oleskeluparvekkeella. Asunnot on näin mahdollista tuulettaa parvekkeen kautta ilman meluhaittaa. L-mallisen talon koillisimman nurkan voi asuntosuunnitteluvaiheessa ratkaista esimerkiksi niin, että nurkkaan sijoitetaan asuntovarastot kerroskohtaisesti. Rakentamisen suunnittelussa, lupamenettelyissä ja valvonnassa sovelletaan rakennusvaihekohtaisesti niin asuintilojen kuin alueen muiden tilojen äänieristävyyden osalta, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät, kuten on määrätty. Esitetyllä rakennusten asemoinnilla saadaan oleskelupihojen melutaso pysymään ohjearvojen alapuolella. Selostusta täydennetään meluun liittyvien ratkaisujen osalta ja lisätään kaavaratkaisun perusteluja kohtaan.

Selostukseen kohtaan 5.4 Kaavan vaikutukset /5.4.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön/ Ympäristöhäiriöt lisätään

Elämyskeskuksen pysäköintialueet sijoittuvat mahdollisimman lähelle Ylästöntietä, jotta mahdollisimman paljon kartanoaluetta säilyy jalan liikkuvien vierailijoiden käytössä ja jotta mahdollisimman hyvin vältetään autojen ja jalankulkijoiden reittien risteämisiä. Rakennuksen nro 12 pohjoispuolelle sijoittuva pysäköintialue on meluselvityksen mukaan meluvyöhykkeillä > 60 dB ja > 55 d B. Ajoliittymän länsipuolella, lähinnä Ylästöntietä oleva osa pysäköintialueista sijoittuu meluvyöhykkeille > 60 dB ja > 55 dB, mutta osa myös vyöhykkeelle > 50 dB, koska edellä kerrotusta syystä pysäköinti on haluttu pitää mahdollisimman rajatulla alueella. Elämyskeskuksen pysäköintialueen kokoa on kompensoitu määräämällä pysäköintialueelle runsaasti puuistutuksia muistumaksi aiemmasta puutarhasta. Pysäköintiä on jaoteltu useampaan ”lohkoon” mm. maisemallisista syistä. Pysäköintialueiden liikenne on hidasta ja siten myös melko hiljaista, joten siitä ei aiheudu varsinaista meluhaittaa.

Virkistysalueen Ylästöntiehen rajoittuva osa Krakanojan luonnonsuojelualueen ja asuinkorttelin välissä on sijaintinsa vuoksi melualueilla > 60 db ja > 55 dB. Kaikki virkistysalueen leikki- ja oleskelualueet on mahdollista sijoittaa < 55 dB:n melualueille. Tilaa on runsaasti.

Asemakaava-alue sijoittuu osittain lentomelualueelle L_{den} 50-55 dB, jolloin noudatetaan Vantaan rakennusjärjestyksen mukaista vaatimusta rakennuksen julkisivun kokonaisäänieristävyydestä, jonka mukaan äänitasoeron (ulko- ja sisämelutason erotus) tulee olla 32 dB asuin-, potilas- ja majoitushuoneissa sekä opetus- ja kokoontumistiloissa sekä 28 dB toimistotiloissa yleensä. Lentomelualueen ulkopuolella ulko- ja sisämelutason erotus (äänitasoero) on asuin-, potilas- ja majoitushuoneissa sekä opetus- ja kokoontumistiloissa vähintään 28 dB ja toimistotiloissa yleensä 25 dB. Suunniteltaessa rakentamista alueelle, jolla esiintyy liikenne- tai muuta erityistä melua, rakennusvalvonnalle on esitettävä selvitys siitä, miten vaadittava rakenteiden ääneneristävyys saavutetaan.

ELY-keskuksen ehdotus melun yleismääräyksestä ”Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A)” lisätään C- ja SR-alueiden määräyksiin.

Tarkistukset:

Selostuksen kohtaan 3 Lähtökohdat /Selvitys suunnittelualueen oloista / 3.1.2 Luonnon ympäristö lisätään:

/ Eläimistö

Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) yhteydessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen (Ramboll, 30.11.2021). Vantaanjoessa elää vuollejokisimpukka (Unio crassus), joka on Suomessa uhanalainen ja rauhoitettu, valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) virtalude, jota esiintyy mm. Ruutinkoskella, sekä erittäin uhanalainen taimen, ja vaikka se ei olekaan suojeluperuste tai erityisesti suojeltu laji, on se syytä huomioida. Taimen nousee myös Krakanojaan. Vantaanjoki on todettu yksilömäärältään Suomen runsasyksilöisimmäksi suursimpukkajoeksi (Valovirta ym. 2008). Selvityksen perusteella Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti noin 2,9 miljoonaa yksilöä ja vähintään 2,06 milj. yksilöä. Vantaanjoen alajuoksun (0–20 km jokisuulta) vuollejokisimpukkakannan koko on laskennallisesti keskimäärin 1,98 milj. yksilöä ja vähintään 1,4 milj. yksilöä. Saukkohavainnot ovat lisääntyneet Vantaalla viime vuosina ja saukkoja esiintyy mm. Vantaan- ja Keravanjoella sekä niiden suurimmissa sivupuroissa. Vantaanjoen Natura-alueen suojeluperusteena on myös saukko, joka liikkuu myös Krakanojalla.

Selostukseen lisätään kohtaan 4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja valitun ratkaisun perustelut /Vaihtoehtoiset asemakaavaratkaisut ja suhde yleiskaavaan /Valitun ratkaisun suhde yleiskaavaan /Uudisrakentaminen /Asuinkortteli /Kaavaratkaisun perustelut:

”Asuinkortteli tukeutuu Sandbackan asuinalueeseen ja olemassa olevaan katuverkkoon sijoittumalla Ylästöntien eteläpuolelle, kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön rajalle. Kaukomaisemassa uudisrakentamisella ja sen lähiympäristön rakentamisella luodaan uusi reuna rakennetulle ympäristölle niin, että se sopeutuu kulttuuriympäristöön. Sopeutuminen toteutetaan perinteisillä rakennusten asemoimisella, rakennusmuodoilla ja -materiaaleilla sekä pihakasvillisuudella. Sijoittamalla rakennukset hieman etäämmälle Ylästöntiestä ja istuttamalla puita tien ja pysäköintialueen väliin korostetaan tien luonnetta luontoympäristön halki kulkevana Suurena Rantatienä.

Yleiskaava 2020:n mukaisesti asemakaavaehdotuksessa on otettu huomioon museoviranomaisen ylläpitämän kulttuuriympäristötietokannan mukaiset merkittävät rakennusperintökohteet sekä museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet ja selvitetty niiden suojelutarve ja -edellytykset. Kaavaehdotuksessa on mm. näitä koskevia rakennuskohtaisia ja ympäristöä koskevia suojelumääräyksiä sekä olevaa ja istutettavaa kasvillisuutta koskevia määräyksiä. Uusi rakentaminen sopeutetaan perinteiseen ympäristöön, mistä myös annetaan kaavamääräyksiä.”

Samaan selostukseen kohtaan lisätään myös:

”*Sijoittamalla asuinrakennukset etäämmälle Ylästöntiestä sijoittuvat ne myös kauemmas melunlähteestä. Lamellikerrostaloissa on mahdollista tehdä läpitalon asuntoja, jolloin ikkunan voi avata myös meluttomalle puolelle. Asemakaavaehdotuksessa määrätään, että jokaisessa asunnossa tulee olla parveke, viherhuone tai terassi. Lisäksi määrätään, että melutaso 55 dB ei saa päivällä ylittyä oleskeluparvekkeella. Asunnot on näin mahdollista tuulettaa parvekkeen kautta ilman meluhaittaa. L-mallisen talon koillisimman nurkan voi asuntosuunnitteluvaiheessa ratkaista esimerkiksi niin, että nurkkaan sijoitetaan asuntovarastot kerroskohtaisesti. Rakentamisen suunnittelussa, lupamenettelyissä ja valvonnassa sovelletaan rakennusvaihekohtaisesti niin asuintilojen kuin alueen muiden tilojen äänieristävyyden osalta, että rakennusmääräyskokoelman vaatimukset rakennusten ääniympäristöstä täyttyvät, kuten on määrätty. Esitetyllä rakennusten asemoinnilla saadaan oleskelupihojen melutaso pysymään ohjearvojen alapuolella*.”

Selostuksen kohtaan 5.4. Kaavan vaikutukset /5.4.2. Vaikutukset luonnon ympäristöön lisätään:

”Vuonna 2013 on Tulkintien lumenkaatopaikan asemakaavamuutoksen (nro 002149, kv 25.8.2014) yhteydessä arvioitu kaavan vaikutuksia Vantaanjoen Natura-alueeseen ja myös Krakanojan luontoarvoihin. Silloin tehtiin myös erillinen saukkoselvitys Krakanojasta. Lumenkaatopaikan eteläisimmästä kolkasta on noin kilometri Backaksen elämyspuiston asemakaavamuutoksen alueeseen. Tuolloin Vantaan ympäristökeskus totesi, että saukon esiintymiseen Krakanojalla vaikuttaa enemmän rantojen kasvillisuuden ja muun vesiluonnon hoito ja suojelu kuin lumenkaatopaikan sulamisvedet. Myös taimenen menestymiseen Krakanojassa vaikuttavat muut puron valuma-alueelta tulevat hulevedet enemmän kuin hyvin toteutettu lumenvastaanottopaikka. Backaksen elämyskeskuksen asemakaavan ja asemakaavan muutosehdotuksessa on Krakanojan varteen osoitettu luonnonsuojelualue, jolloin mm. rantakasvillisuus suojaa vesieläinten elinympäristöä.

Vantaankosken myllyn asemakaavamuutoksen (nro 002101, vireillä) selvityksessä on arvioitu rakentamisen vaikutuksia jokeen, mitä voidaan soveltaa myös Backaksen elämyspuiston kohdalla. Esirakentamisen ja

rakentamisen aikana työmaavesien mukana kulkeutuva kiintoaines voi aiheuttaa samennusta ja uudelleen sedimentoitumista Vantaanjoessa. Samennuksella ja vesirakentamistöiden aiheuttamalla joen pohjan fyysisellä häiriöllä voi olla vaikutusta vuollejokisimpukkaan. Huleveden mukana kulkeutuvalla aineksella (lähinnä kiintoaines) voi olla vaikutusta vedenlaatuun ja siten vuollejokisimpukkaan. Selvityksessä todetaan kuitenkin: "Vuollejokisimpukka on muiden jokiekosysteemin eliöiden tapaan sopeutunut jatkuviin muutoksiin eli lajilla on ns. kohtalaisen laaja ekologinen amplitudi (Vuorinen 2010). Vähäisestä väliaikaisesta, paikallisesta ja palautuvasta vedenlaadun muutoksesta aiheutuvien epäsuorien vuollejokisimpukoihin kohdistuvien vaikutusten arvioidaan siten olevan merkittävyydeltään enintään vähäisiä. Vaikutukset sijoittuvat rakentamisaikaan." Lisäksi todetaan: "Vaikutuksia voidaan ehkäistä suunnittelemalla Natura-alueen ympäristössä toteutettavat rakennustyöt siten, että käsiteltävän maa-aineksen kulkeutuminen vesistöön on mahdollisimman vähäistä. Työmaalla muodostuva vesi tulee käsitellä esim. laskeutusaltaissa. Rakentamisen aikainen vesienhallinta on suunniteltava ja toteutettava hyvissä ajoin, jotta huleveden hallinta toimii rakentamisen alusta loppuun. Työmaaveden laatua tulee valvoa."

Backaksen elämyskeskuksen asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa määrätään, ettei Krakanojan vedenlaadulle saa aiheuttaa heikentymistä, ja mm. laatimaan hulevesien hallintasuunnitelma paitsi käytön myös rakentamisen ajalle. Hulevesivalunnan vaikutukset vuollejokisimpukan ja saukon elinolosuhteisiin voidaan täten arvioida olevan merkityksettömiä, koska alueelta poistuvan virtaaman tulisi vastata luonnontilaista virtaamaa eikä Krakanojan vedenlaatu saa kaavamääräysten mukaan heikentyä.

Kun osa Backaksen viljellystä pellosta, joka saattaa olla osan vuodesta mullalla, tulee muuttumaan ympäri vuoden kasvipeitteisiksi niityiksi sekä tehdään hulevesien viivytys- ja puhdistusrakenteita samalla, kun huolehditaan Krakanojasta, sen rantojen luonnontilasta ja sinne laskevien vesien laadusta, voidaan arvioida, ettei uudesta rakentamisesta synny haittaa Vantaanjokeen, vuollejokisimpukalle ja saukolle."

Selostuksen kohtaan "1.5 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista" lisätään:

Vantaankosken mylly, asemakaavamuutoksen natura-arviointi. Vaikutukset vantaanjoen NATURA-alueeseen. Ramboll, 30.11.2021.

Vantaanjoen Natura-alueen vuollejokisimpukkainventointi 2004-2007. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Eläinmuseo ja Maailman Luonnon Säätiö (WWF). Valovirta, I. 2008.

LPA-, P- ja SR-alueiden kaavamääräyksiin lisätään:
"Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä suodattavalla menetelmällä tai öljynerotuksella ennen eteenpäin johtamista."

AK-, AR-, AH-, P- ja LPA-alueiden kaavamääräyksiin lisätään: "Rakentamisen aikaisten hulevesien käsittelyrakenteiden tulee olla valmiita ennen rakennustöiden aloittamista."

Kaavamääräykseen wh lisätään: "Hulevesialue tulee toteuttaa maanpäällisenä rakenteena."

Kaavamääräykseen wr lisätään: "Ohjeellinen hulevesireitti tulee toteuttaa maanpäällisenä rakenteena."

Määräyksiin lisätään C- ja SR-alueille:
"*Melutaso liike- ja toimistohuoneissa ei saa ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 07-22) 45 dB (A)."*

Poistetaan määräyksistä lause "*Työmaavesien käsittelyä on kuvattu mm. RT 89-11230 Rakennustyömaan hulevesien hallinta -ohjeessa ja HSY:n laatimassa työmaavesiohjeessa*."

21 Asemakaavan muutos 002423, 40 Ylästö / Kalliosolantie 7

VD/5675/10.02.04.00/2019

TeA/HW/TLA/JOR/ALV/VIK/JT

Ylästöön Kalliosolantie 7:ään tehdään kaavamuutos, joka mahdollistaa kolmikerroksisen teollisuus-, varasto- ja toimistorakennuksen rakentamisen tonttitehokkuudella e= 0,50. Rakennusoikeus nousee kaksinkertaiseksi 1021 k-m²:stä 2042 k-m²:iin ja kerrosten lukumäärä kahdesta kolmeen.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 40105, kaupunginosassa 40 Ylästö.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 40105.

Alue sijaitsee Ylästön kaupunginosassa Kehä III:n eteläpuolella Kalliosolantien ja Linkokujan risteyksessä osoitteessa Kalliosolantie 7.

Hakija
Maanrakennusliike Lehtonen Oy

Maanomistus
Alue on hakijan omistuksessa.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Arkkitehtitoimisto M.A.T./Markku Toivakka ja Vekkeli & Lemmenlehti Oy/Mikko Vekkeli konsulttina.

Yleiskaava 2007
Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ympäristövaikutuksiltaan merkittävien toimintojen aluetta (TT). Alue varataan sellaisille tuotanto-, logistiikka-, varasto- ja varikko toiminnoille, joita ei voida toiminnan aiheuttamien ympäristöhaittojen vuoksi sijoittaa muille työpaikka-alueille.
Alueen länsipuolelle on merkitty raakavesitunneli-merkintä. (Päijännetunneli). Alue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (LDEN yli 60 dB).

Yleiskaava 2020
Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaavassa 2020 (ei lainvoimainen) alue on tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TT).

Alue varataan tuotanto-, varasto-, logistiikka- ja yhdyskuntateknisen huollon toiminnoille. Alueelle saa sijoittaa toimintoja, joita niiden aiheuttamien ympäristöhäiriöiden vuoksi ei voi sijoittaa muille työpaikka-alueille.

Alueen länsipuolelle on yleiskaavaan merkitty raakavesitunneli-merkintä (v) (Päijännetunneli) ja lentokoneiden laskeutumisvyöhyke. Raakavesitunnelin suoja-alueella (200 m putken keskilinjasta) ei ole sallittu sellainen toiminta, joka voi aiheuttaa vaaraa tunnelille tai veden laadulle.

Lentokoneiden laskeutumisvyöhykkeellä melu on huomioitava rakentamisessa. Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja

tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB. Alue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (LDEN yli 60 dB).

Asemakaavamuutos
Kiinteistön omistaja on hakenut kaavamuutosta tavoitteenaan saada alueen käyttöä yhtenäistettyä alueen yleisen tehokkuuden mukaiseksi.
Entinen pienteollisuusrakennusten korttelialue (TP5) muutetaan teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT). Alueen tonttitehokkuus muutetaan e=0,25:stä e= 0,50:een ja rakennusten sallittu korkeus II:ta III:een. Tontin istutettavaksi määrättyä alueenosaa kavennetaan 2–5-metriseksi. Kaavassa toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita määräämällä vihertehokkuudesta, toiminnoille hulevesien hallinnasta, hiilineutraaliudesta sekä tieliikenne- ja lentomelusta. Autopaikkoja on määrätty teollisuus 1 ap/100 k-m², varastotiloille 1 ap/150 k-m², toimistotiloille 1 ap/50 k-m² ja liiketiloille 1 ap/35 k-m².
Polkupyöräpaikkojen lukumäärä määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 12.10.2020.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 6 kpl.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Hakijalta on saatu sitoumus maan ostosta kaavan voimaantulon jälkeen.

Muutoskustannukset maksaa hakija Maanrakennusliike Lehtonen Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 2 (5000 €).

Kaupunkiympäristölautakunta 9.11.2021 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002423, 40 Ylästö / Kalliosolantie 7,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
c) vahvistetaan maksuluokka 2 ja todetaan, että hakija Maanrakennusliike Lehtonen Oy maksaa muutoskustannukset (5000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 13.12.2021 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan va. apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.11.2021 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002423, 40 Ylästö / Kalliosolantie 7,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 2 ja todetaan, että hakija Maanrakennusliike Lehtonen Oy maksaa muutoskustannukset (5000 €).

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavan muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 12.1.2022- 10.2.2022. Tänä aikana ei jätetty muistutuksia.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 13.12.2021 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 8 ja saatiin 5 kpl.

Finavia Oyj huomautti lausunnossaan, että asemakaavamääräyksissä viittaus varakiitotiehen on virheellinen ja tulee poistaa, ja kasvillisuus tulee myös huomioida määräyksessä elementtinä, jonka korkeus ei saa ylittää estepintaa. Lisäksi suunnittelumääräyksessä tulee todeta, että maanpinnan tasosta yli 10 m korkeuteen ulottuvien tilapäistenkin esteiden sijoittamiseen on haettava lentoestelupaa.

Uudenmaan ELY-keskus halusi, että Päijännetunnelin suoja-alueella ei saa louhia kalliota tunnelin painevesitason +43 m alapuolelta ilman erillisselvitystä ja louhintatöissä tulee ottaa huomioon tunnelin vaurioitumisriski ja sallittu tärinätaso sekä sinne ei myöskään saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa tunnelin raakaveden tai alueen pohjaveden laadun. Myös polttonesteiden käsittelyyn tai varastointiin tarkoitetut alueet, huoltoalueet sekä pysäköintialueet tulee varustaa asianmukaisin suojarakentein, jotta Päijännetunnelin raakavesi tai alueen pohjavesi eivät vaarannu sekä edellä mainituilta alueilta kertyvät hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta pois tunnelin suoja-alueelta. Alueella ei myöskään sallita maalämpökaivoja.

Vantaan Energia muistutti kaupungin ja Vantaan Energian välisestä sopimuksesta tapauksessa, jossa johtosiirrot ovat tarpeen.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä (HSL) ja Helsingin seudun ympäristöpalveluilla (HSY) ei ollut huomautettavaa.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupunkiympäristölautakunta 22.3.2022 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002423, 40 Ylästö / Kalliosolantie 7.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

_____

Sopimus
Asemakaavaan liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 1.4.2022.

Kaupunginhallitus 11.4.2022 § 29

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että

a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 22.3.2022 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002423, 40 Ylästö / Kalliosolantie 7.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 25.4.2022

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 22.3.2022 päivätty asemakaavan muutosehdotus 002423, 40 Ylästö / Kalliosolantie 7.

Liitteet:
- Asemakaavamuutoksen selostus 22.3.2022
- Lausunnot ja vastineet 22.3.2022

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:
aluearkkitehti Johanna Rajala, puh. 050 302 8975
kaavoitusteknikko Anna-Liisa Vanhala, puh. 050 302 9334
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

002423 KALLIOSOLANTIE 7

YLÄSTÖ

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 22.3.2022 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002423. Kaavoitus on tullut vireille 12.10.2020.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

osa korttelista 40105 kaupunginosassa 40 Ylästö. (kumoutuvan asemakaavan osa korttelista 40105, kaupunginosassa 40 Ylästö).

Alue kaavoitetaan teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT). Alueelle on suunnitteilla kolmikerroksinen teollisuus-, varasto- ja toimistorakennus tonttitehokkuudella e= 0,50.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Anna-Liisa Vanhala, kaavoitusteknikko, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. +358 50 302 9334.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Opaskartta
Kaavamuutosalue sijaitsee Ylästön kaupunginosassa Kehä III:n eteläpuolella Kalliosolantien ja Linkokujan risteyksessä osoitteessa Kalliosolantie 7.

.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanrakennusliike Lehtonen Oy:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 27.6.2019. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002423.
- Kaavoitus tuli vireille 12.10.2020.
- Mielipiteet pyydettiin 11.11.2020 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.
- Kaupunkiympäristölautakunta 9.11.2021 esitti kaupunginhallitukselle kaavaehdotuksen asettamista nähtäville 30 päiväksi ja pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Kaupunginhallitus 13.12.2021 päätti asettaa kaavamuutosehdotuksen nähtäville 30 päiväksi ja oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Kaavamuutosehdotus oli nähtävillä 12.1.2022 -10.2.2022. Nähtävilläoloaikana ei tullut muistutuksia. Lausuntoja pyydettiin 8 kpl ja saatiin 5 kpl.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 4
2. Lähtökohdat ... 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 5
2.2 Suunnittelutilanne ... 8
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 10
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 10
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 10
3.3. Asemakaavan tavoitteet ... 12
4. Asemakaavan kuvaus ... 13
4.1 Kaavan rakenne ... 13
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 13
4.3 Aluevaraukset ... 14
4.4 Kaavan vaikutukset ... 14
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 16
4.6 Nimistö ... 16
5. Asemakaavan toteutus ... 17
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 17
7. Asemakaavan seurantalomake ... 18
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 20
9. Muu suunnitelma-aineisto ... 24

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

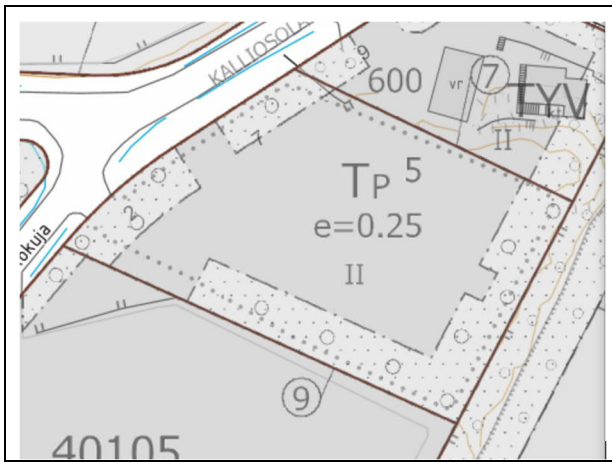
- Asemakaavakartta ja kaavamääräykset 12.10.2021
- Havainnekuvia (Arkkitehtitoimisto A.M.T. Oy)
- Vesihuollon yleissuunnitelmakartta (Paula Luomala, Vantaan kaupunki)

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

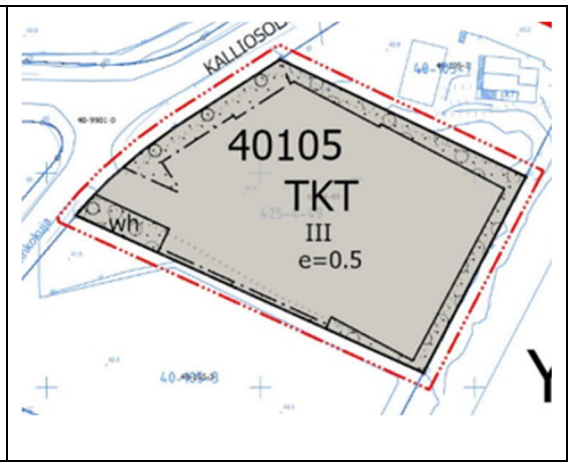
- Vihertehokkuuslaskelmat 19.4.2021 (Vekkeli & Lemmenlehti Oy)
- Yhteenveto osallisten mielipiteistä 27.1.2021
- Hiilineutraaliusselvitys 21.4.2021 (Agon Shala, Vantaan kaupunki)

1. TIIVISTELMÄ

Voimassa olevaa kaavaa muutetaan pienteollisuusrakennusten korttelialueesta (TP5) teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT). Alueen tonttitehokkuus muutetaan e=0,25:stä e= 0,50:een ja rakennusten sallittu korkeus II:ta III:een. Tontin istutettavaksi määrättyä alueenosaa kavennetaan.

Voimassa oleva asemakaavatilanne

Asemakaavamuutos

2. LÄHTÖKOHDAT

Viistoilmakuva alueesta ja alueen rajaus

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Ylästön kaupunginosa rajautuu etelässä ja lännessä Vantaanjokeen, idässä Krakanojaan ja Pakkalan kaupunginosaan, sekä pohjoisessa Viinikkalan kaupunginosaan ja Tuupakassa Kehä III:lle asti. Vantaanjoen vastarannalla ovat Vantaanlaakson ja Kaivokselan kaupunginosat sekä Helsingin kaupungin Kaarelan ja Tuomarinkylän kaupunginosat.

Kaupunginosan pohjoisosissa Tuupakantien varrella on myös yritysaluetta. Esimerkiksi rakennuskonevuokraamoyritys Cramon ja sähkötarvikkeiden tukkukauppa SLO:n pääkonttorit sijaitsevat Ylästössä Kehä III:n eteläpuolella Tuupakassa. Myös tämä kaava-alue sijaitsee Ylästön teollisuusalueella aivan Kehä III:n eteläpuolella. Lentoasema on vajaan kahden kilometrin päässä kaava-alueesta.

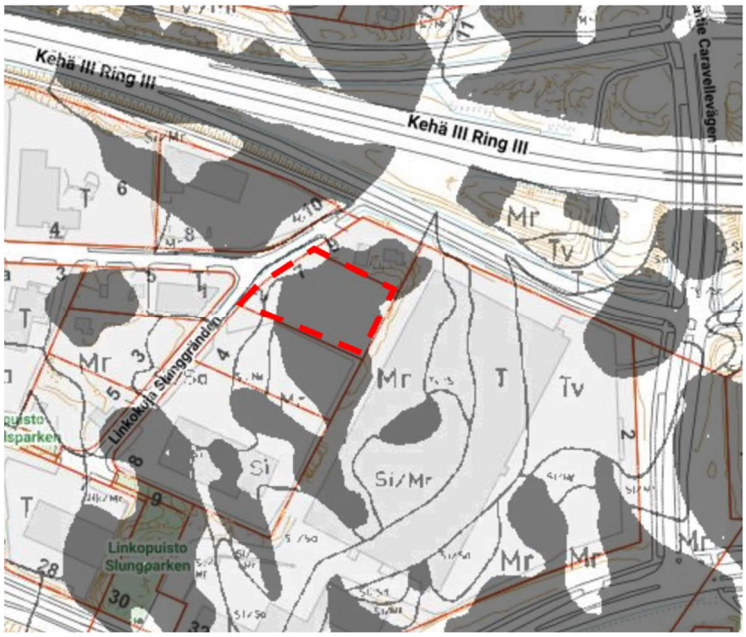
2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne
Alueella ei ole inventoituja luontokohteita.

Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutosalue on nykytilanteessa tasattua sorakenttää. Hulevedet johtuvat Linkokujan avo-ojiin.

Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Maaperä on suurelta osin kalliota, aivan Kalliosolantien vieressä on kaistale moreenia.

Topografia

Maaston korot vaihtelevat +41,6 ja 44,80 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Ylästön kaupunginosassa asui vuoden 2019 alussa 4948 henkeä. Alueen väkiluku on kasvanut vuosien 2009-2018 välillä 324:llä hengellä. Yli 50% väestöstä on työikäisiä 25-64 vuotiaita. Kaava-alue sijaitsee Ylästön teollisuus- ja varastoalueella ja siellä asukasmäärä on tilastotietojen mukaan alle 10 asukasta. Itse kaava-alueella ei ole asuntoja eikä asukkaita.

Palvelut ja työpaikat
Työpaikkojen määrä Ylästön kaupunginosassa on kasvanut vuodesta 2009 vuoteen 2018 mennessä vain 2,8 % (66 kpl). Koko Aviapoliksen alueella vastaava luku oli 26,8 % (8 799). Suurinta työpaikkojen kasvu oli Veromiehen alueella 98,8 %.

Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue on Ylästön teollisuus- ja varastoalueella. Linkokujan ja Kalliosolantien ympäristössä on varastorakennuksia ja teollisuusrakennuksia sekä rekisterien mukaan neljä asuinrakennusta.

Kaupunkikuva

Ympäröivät varasto- ja teollisuusrakennukset on rakennettu 1986 – 2013. Kalliosolantie 10:ssä sijaitseva toimistorakennus on vuodelta 2000. Asuinrakennukset ovat 1950-1960 luvuilta.

Liikenne

Kalliosolantie 7 tontti sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien päässä.

Autoliikenne: Tontille pääsee Tuupakantieltä Riistakujan kautta ja se on sujuvasti saavutettavissa suuremmillakin ajoneuvoilla. Sijainti keskeisellä paikalla Kehä III:n varrella mahdollistaa kilpailukykyiset yhteydet niin lyhyt- kuin pitkämatkaisessa liikenteessä.

Julkinen liikenne: Aluetta palvelee kattavat HSL-liikenteen linja-autoyhteydet. Lähimmät pysäkit sijaitsevat Tuupakantiellä, Caravellentiellä ja Kehä III:n varressa 300–600 metrin etäisyydellä. Niiltä on suorat yhteydet Martinlaaksoon, Myyrmäkeen, Kivistöön, Tammistoon, Tikkurilaan ja Koivukylään sekä Helsingin puolelle Hakaniemeen ja Mellunmäkeen. Lisäksi Riistakujalla alle 400 metrin päässä on kaupunkipyöräasema.

Kävely ja pyöräily: Kalliosolantiellä ei ole erillistä jalankulku- ja pyörätietä, mutta leveytensä ja alhaisten liikennemäärien takia se on toimiva yhteys myös kävelijöille ja pyöräilijöille. Muuten alueelta on laadukkaat yhteydet Tuupakantien ja Kehä III:n varren yhteyksien kautta jokaiseen ilmansuuntaan.

Vesihuolto
<u>Vedenjakelu</u>
Kaavamuutosalue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Kalliosolantiellä sijaitsee yleinen vesijohto (VJ 315 M 1986) ja Linkokujalla (VJ 110M 1986), joihin kaavoitettava alue voidaan liittää.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +66.00 … +83.00 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

<u>Jätevesiviemäröinti</u>

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Kalliosolantiellä sijaitsee yleinen jätevesiviemäri (JV 225 M 1986) ja Linkokujalla (VJ 250 M 1986), joihin kaavoitettava alue voidaan liittää.

Jätevedet johdetaan Kehä III siirtoviemärin kautta Tuupakan jätevesipumppaamolle, josta vedet johdetaan edelleen Espoon puolelle Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaavamuutosalue on rakennetun hulevesiviemäröinnin piirissä. Kaavamuutosalueen lähin yleinen hulevesiviemäri sijaitsee Kalliosolantiellä (HV 300 B 1986). Hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä kehä III tienvarsiojaan, josta ne lopulta päätyvät onkiojaa pitkin Vantaa jokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Kehä Kehä III:n kautta Kalliosolantielle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia tontin länsilaidan ja Kalliosolantien välissä kulkee pienjänniteverkkoa ilmalinjana.

Ympäristöhäiriöt
Lentomelu
Alue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (LDEN yli 60 dB), joka edellyttää toimistotiloilta ja muilta hiljaisilta työtiloilta 35 dB ääneneristävyyttä.
Vantaan rakennusjärjestys 57 §, 1.11.2011.

Tiemelu
Alueelle kantautuu tiemelua Kehä III:lta. Alueen tiemelutaso on 60-65 dB (2016 päivällä 7-22), mikä edellyttää toimistotiloilta ja muilta hiljaisilta työtiloilta 35 dB ääneneristävyyttä. Lentomelu on määräävä.
Vantaan rakennusjärjestys 57 §, 1.11.2011.

Erityistoiminnat
Päijänne-tunneli
Kaavamuutosalueen ali kulkee Päijänne-tunneli, jonka kautta kuljetetaan raakavettä pääkaupunkiseudulle. Tunnelin suoja-alue kattaa 200 metrin levyisen vyöhykkeen tunnelin molemmin puolin sen keskilinjasta mitattuna.
Alueella tapahtuva toiminta ei saa vaarantaa Päijänne-tunnelin veden tai pohjaveden laatua. Alueiden käytössä on otettava huomioon raakaveden ja tunnelin suojaamiseksi tarvittavat toimenpiteet.
Päijänne-tunneli on otettava huomioon tunnelin vaikutusalueella rakennettaessa.
Raakavesitunnelin suoja-alueella ei kalliota saa louhia tunnelin painevesitason +43 m alapuolelta ilman erityisselvitystä. Suoja-alueella tulee louhintatöissä ottaa huomioon tunnelin vaurioitumisriski ja sallittava tärinätaso. Toimenpiteitä suunniteltaessa tulee olla yhteydessä Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:öön. Kemikaali- ja öljytuoteonnettomuuksien varalta ojat on Päijänne-tunnelin vaikutusalueella tiivistettävä siten, etteivät haitalliset aineet pääse imeytymään maaperään. Laaditun ohjeen "Ohje Päijänne-tunnelin suojaustarpeen huomioon ottamisesta Vantaalla, 12.1.2001" mukaisesti kaavamuutoksesta pyydetään lausunto Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:ltä.

2.1.4 Maanomistus

Kaava-alueen omistaa Maanrakennusliike Lehtonen Oy.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)	
	Maanrakennusliike Lehtonen Oy	0,4	
Yhteensä		0,4	

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

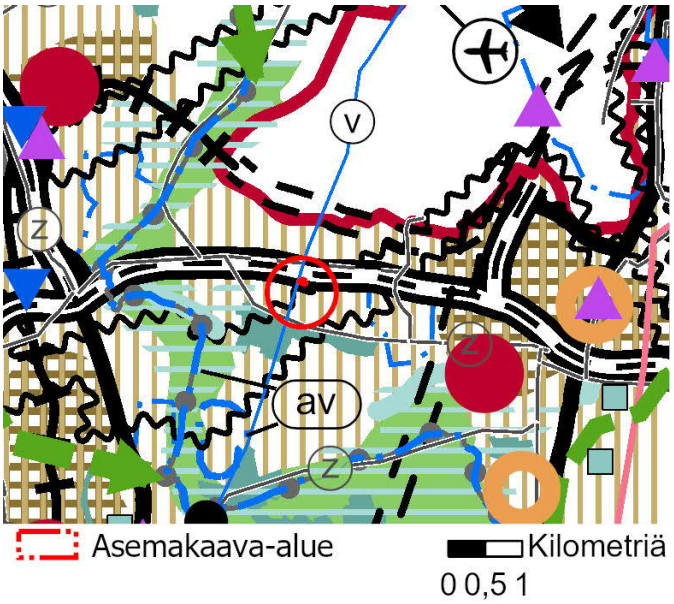
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä.

Alueen vieritse kulkee raakavesitunneli.

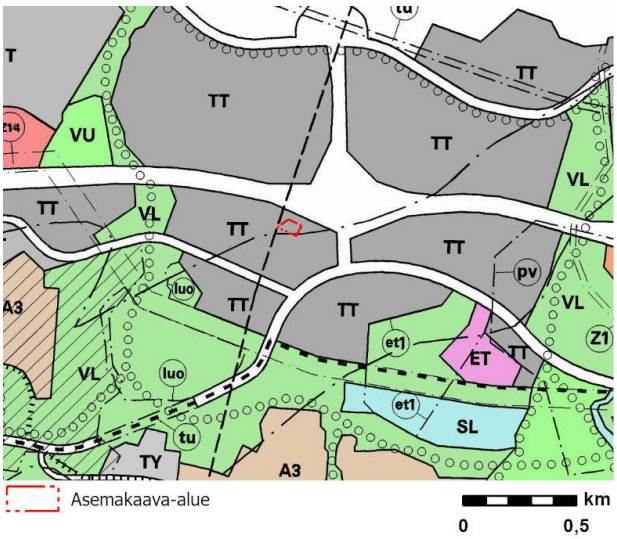
Lentomelualue (Lden 55 - 60 dBA)

Joukko- ja/tai tavaraliikenteen kannalta merkittävä tie tai katu

Voimajohto

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

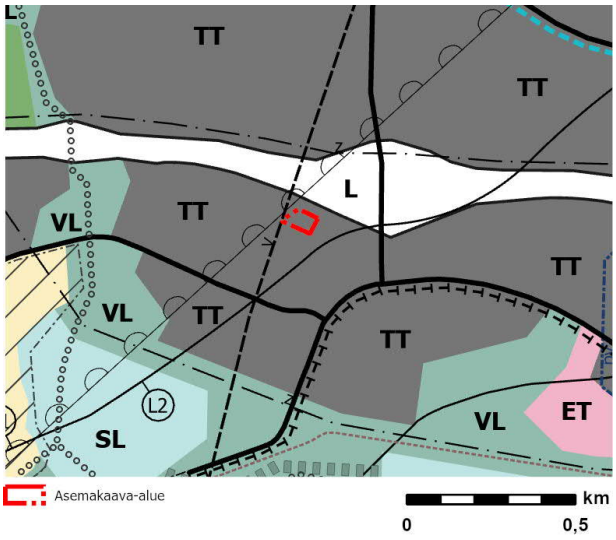
Yleiskaava

Yleiskaava 2007
Alue on ympäristövaikutuksiltaan merkittävien toimintojen aluetta (TT).
Alue varataan sellaisille tuotanto-, logistiikka-, varasto- ja varikko toiminnoille, joita ei voida toiminnan aiheuttamien ympäristöhaittojen vuoksi sijoittaa muille työpaikka-alueille.

Alueen länsipuolelle on merkitty raakavesitunneli-merkintä. (Päijännetunneli).

Alue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä m1. (LDEN yli 60 dB)

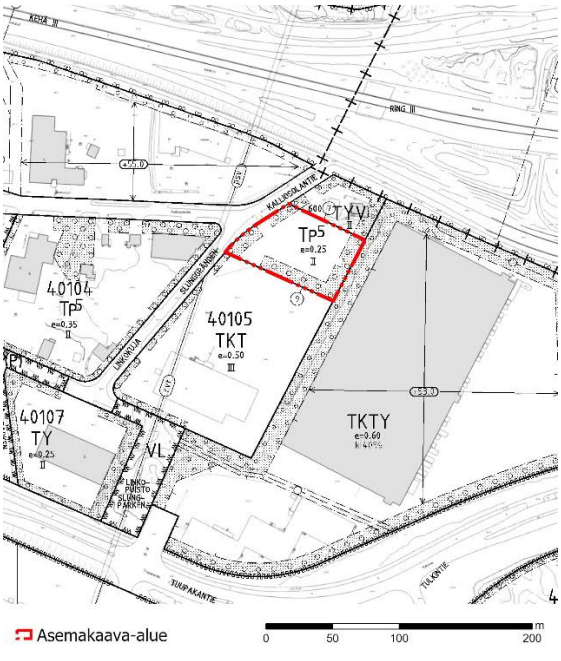

Yleiskaava 2020 kv 25.1.2021
Yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021.

Yleiskaavassa alue kuuluu tilaa vaativan tuotanto- ja varastotoiminnan alueeseen (TT).

Alue varataan tuotanto-, varasto-, logistiikka- ja yhdyskuntateknisen huollon toiminnoille. Alueelle saa sijoittaa toimintoja, joita niiden aiheuttamien ympäristöhäiriöiden vuoksi ei voi sijoittaa muille työpaikka-alueille.

Alueen länsipuolelle on yleiskaavaan merkitty raakavesitunneli-merkintä(v) (Päijännetunneli) ja lentokoneiden laskeutumisvyöhyke.
Raakavesitunnelin suoja-alueella (200 m putken keskilinjasta) ei ole sallittu sellainen toiminta, joka voi aiheuttaa vaaraa tunnelille tai veden laadulle.
Lentokoneiden laskeutumisvyöhykkeellä melu on huomioitava rakentamisessa. Asumiseen ja muihin melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB. Alue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (LDEN yli 60 dB).

Asemakaava

Alueella on voimassa Tuupakka 2 asemakaava (400500), joka on vahvistettu Sisäasiain ministeriössä 12.1.1981.

Alue on pienteollisuusrakennusten korttelialuetta (TP5), jolla olemassa olevia asuinrakennuksia saa kunnostaa ja käyttää asumiseen.

Tonttitehokkuus e=0,25 ja rakennusten suurin sallittu kerrostenlukumäärä on kaksi (II).

Suurelta osin tonttia ympäröi noin kymmenen metriä leveä istutettava korttelinosa, jolla olevia puita tulee säilyttää ja uusia puita istuttaa niin, että 3 metriä korkeiden puiden määrä on vähintään 7 kpl kutakin tontin alkavaa 1000 m2 kohti.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Alueelle on myönnetty 01.12.2016 lupa omakotitalon ja saunarakennuksen purkamiselle sekä tontin louhimiselle ja aidan rakentamiselle tontin koillisrajalle. Lupatunnus 40-1142-16-P § 1003, lupapistetunnus LP-092-2016-05757. Toimenpide Omakotitalon ja saunarakennuksen purkaminen. Tontin louhiminen ja aidan rakentaminen tontin koillisrajalle.

Päijänne-tunneli: Kyseisellä kohdalla Päijänne-tunnelin painetaso on noin +42,5 ja tunnelin katto on noin tasossa +3. Kallion laatu on paikoin huonoa, suuriakin lohkareita on pudonnut tunnelin katosta ja kallioperässä on hyvin vettä johtavaa rakoilua.

Radon: Säteilyturvakeskus suosittelee Ylästössä radonturvallista rakentamista.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

- Maanrakennusliike Lehtonen Oy:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 27.6.2019. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002423. Kaavoitus tuli vireille 12.10.2020. Kaavamuutos on vuoden 2021 työohjelmassa.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)

- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille sähköpostitse.

MRL 62§
Naapuri Timreal Oy huomautti, että kaava-alueen louhinnan yhteydessä vuonna 2018 rakennusviranomaiset ovat määränneet rajalla (Kalliosolantie 7 ja 9) olevan kallionkielekkeen louhittavaksi pois myös Timreal Oy:n puolelta, mutta kaavan hakija on louhinut kallion vain tontin rajaan saakka. Kalliosolantie 9 puolella oleva kallionkielekkeestä rakennuslupaviranomaisen mielestä voi olla vaaraa Kalliosolantie 9:n rakennuksille ja mahdollisesti tulevalle viheralueelle Kalliosolantie 7 puolella. Asiasta tehdystä huomautuksesta huolimatta kaavamuutoksen hakija ei ole ryhtynyt em. toimenpiteisiin.

Mielipiteen ovat jättäneet myös HSY, Fingrid Oyj, Caruna Espoo Oy, Vantaan Energia Oy ja Vantaan kaupunginmuseo, joilla ei ollut huomautettavaa.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen. Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen.

Asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus oli nähtävillä 12.1.-10.2.2022. Ehdotuksesta pyydettiin lausuntoja 8 kpl. Muistutuksia ei tullut, mutta lausuntoja saatiin 5 kpl.

Finavia Oyj lausui, että
- viittaus varakiitotiehen on virheellinen ja se tulee poistaa.
- Myös kasvillisuus tulee huomioida määräyksessä elementtinä, jonka korkeus ei saa ylittää estepintaa.
- Suunnittelumääräyksessä tulee todeta, että maanpinnan tasosta yli 10 m korkeuteen ulottuvien tilapäistenkin esteiden sijoittamiseen on haettava lentoestelupaa.

Uudenmaan ELY-keskus lausui, että
- Päijännetunnelin suoja-alueella ei saa louhia kalliota tunnelin painevesitason +43 m alapuolelta ilman erillisselvitystä.
- Suoja-alueella louhintatöissä tulee ottaa huomioon tunnelin vaurioitumisriski ja sallittu tärinätaso.
- Päijännetunnelin suoja-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa tunnelin raakaveden tai alueen pohjaveden laadun.
- Polttonesteiden käsittelyyn tai varastointiin tarkoitetut alueet, huoltoalueet sekä pysäköintialueet tulee varustaa asianmukaisin suojarakentein, jotta Päijännetunnelin raakavesi tai alueen pohjavesi eivät vaarannu. Edellä mainituilta alueilta kertyvät hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta pois tunnelin suoja-alueelta.
- Alueella ei sallita maalämpökaivoja.

Vantaan Energia muistutti kaupungin ja Vantaan Energian välisestä sopimuksesta tapauksessa, jossa johtosiirrot ovat tarpeen.

HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ja HSY Helsingin seudun ympäristöpalveluilla ei ollut huomautettavaa.

Lausuntoja on otettu huomioon siten, että kaavamääräyksiä on täydennetty ja tarkennettu.

Kaavamääräyksiin on lisätty Finavian Oy:n ja Uudenmaan Ely-keskuksen lausunnoissaan pyytämät lisäykset ja korjaukset.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Kaavakarttaan on tehty piirustusteknisiä korjauksia sekä lisätty Uudenmaan Ely-keskuksen ja Finavia Oy:n lausunnoissaan esitetyt lisäykset ja korjaukset.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2018 – 2021 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Kaupunkirakenne on kestävästi täydentyvä ja sekoittuva.
- Liikkuminen on hiilineutraalia, sujuvaa ja kohtuuhintaista.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Luonnon monimuotoisuus säilytetään ja sitä kartutetaan myös rakennetuilla alueilla.
- Viherrakenne luo hyvinvointia ja viheralueet ovat helposti saavutettavissa.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.

3.3.2 Muut tavoitteet

Hakijan tavoitteena on saada alueen käyttöä yhtenäistettyä alueen yleisen tehokkuuden mukaiseksi.

Kaupungin tavoitteena on asemakaavassa määrätä alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavamuutosalue käsittää yhden 4086 m2 suuruisen tontin, joka sijaitsee osoitteessa Kalliosolantie 7. Tontti muutetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT), jonka tonttitehokkuus on e=0.50 (rakennusoikeus 2043 k-m2). Rakennukset saa rakentaa kolmikerroksisiksi Tonttia ympäröi noin kahdesta viiteen metriä leveä istutuskaista.
Kaavassa on annettu määräyksiä vihertehokkuudesta, hulevesien hallinnasta, hiilineutraaliudesta, sekä tieliikenne- ja lentomelusta.

4.1.1 Mitoitus

Teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialue (TKT) on 0,4086 hehtaarin alue, tehokkuusluku e=0.50, joten rakennusoikeus on 2043 k-m2. Rakennusten suurin sallittu kerrostenlukumäärä on kolme (III).

Autopaikkojen määrät:
Teollisuus 1 ap/100 k-m2, varastot 1 ap/150 k-m2, toimistot 1 ap/50 k-m2 ja liiketilat 1 ap/35 k-m2. Polkupyöräpaikkojen lukumäärä määritellään rakennusluvan yhteydessä.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Uusi rakentaminen noudattaa ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakentamisessa tulee huomioida rakennusten ja niihin liittyvien rakenteiden kuten katosten ja aitojen materiaaleiltaan yhtenäinen kaupunkikuvaan soveltuva kokonaisuus. Alue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen, erityisesti tulee huomioida näkymät KehäII:n ja Kalliosolantien suuntaan.

Viherrakentamisesta, hulevesien käsittelystä ja hiilineutraaliudesta on annettu määräykset kaavaan. Suunnittelualueella käytetyt vihertehokkuusratkaisut ovat rakennusluvan yhteydessä vaadittu vihertehokkuus 0.7, istutettavien puiden määrän ja koon vaatimus sekä määräämällä hulevesien käsittelystä. Rakennuslupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku ja kaavamääräykset toteutuvat. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Kaavassa on annettu myös määräyksiä sähköautojen latauspisteiden rakentamiseksi sekä uusiutuvan energian tuotantoon varautumisesta.

Päijänne-tunnelin Helsinki - Vantaan lentoaseman tai varakiitotien lentoesteiden korkeusrajoituspintoja vaikutukset rakentamiseen on otettu myös kaavamääräyksissä huomioon.

Alue sijaitsee lentomeluvyöhykkeellä 1 (LDen yli 60 dB) ja Kehä III:n tieliikenne melu alueella on yli 60 dB, joten toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kaava-alue on kokonaisuudessaan teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialuetta (TKT).

Kaava-alueen länsipuolitse kulkee Päijänne-tunneli, jonka 200 metrin suoja-alueella kaava-alue sijaitsee. Kaavassa on annettu määräys raakavesitunnelin huomioon ottamiseksi aluetta rakennettaessa.

Kaava-alutta ympäröi noin viisi metriä levä istutusvyöhyke lukuun ottamatta tontin eteläreunassa olevaa autopaikkaa, jonka eteläpuolella istutusalue on kaksi metriä.

4.3.1 Korttelialueet

TKT teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialue. Alueen tonttitehokkuus on e= 0,50 ja rakennusten kerrosten lukumäärä III. Tontin istutettavaksi määrättyä alueenosaa viisi metriä. Kaavamääräyksissä edellytetään vihertehokkuutta 0,7.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

Asemakaavan selostuksessa esitetään johtopäätökset ja tiivistelmät selvityksistä ja arvioidaan keskeisiä vaikutuksia.

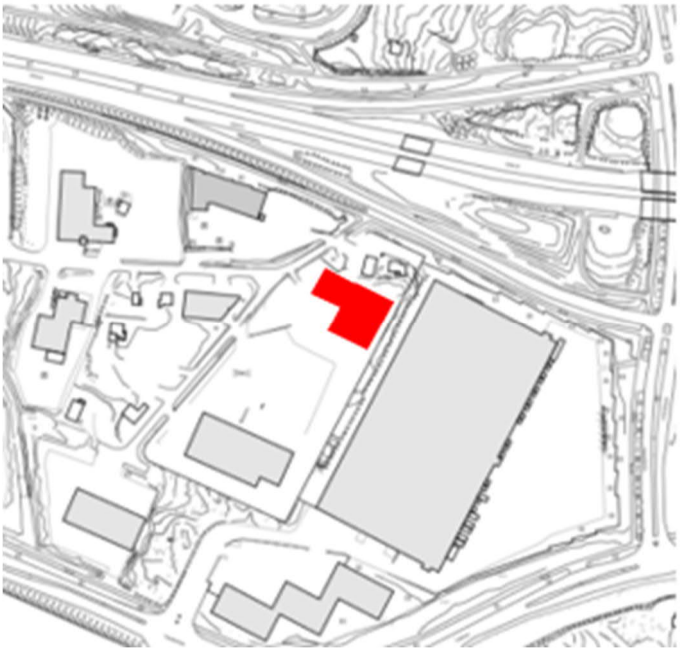
4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Alue tulee rakennetuksi tehokkaammin ja rakennettu ympäristö täydentyy.
Istutusalueet pienenevät. Asfalttialueet laajenevat, mutta ne ovat toiminnan kannalta välttämättömiä. Rakentaminen vaikuttaa työllisyyteen ja talouteen.

Väestön rakenne ja kehitys

Kaava-alueella tulee olemaan muutamia työntekijöitä. Alueelle ei tule asukkaita.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Ylästön teollisuusalueelle Kehä II:n eteläpuolelle Kalliosolantien ja Linkokujan itäpuolelle. Idässä alue rajoittuu varastorakennukseen. Ratkaisu edistää teollisuusalueen täydennysrakentamista ja tukee alueen kaupunkirakennetta.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen. Materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu jäävät rakennuslupavaiheeseen. Kortteleista saadaan vehreitä mm. vihertehokkuudesta määräämällä.

Asuminen
Alueelle ei tule asukkaita.

Palvelut ja työpaikat

Alueella säilyy ympäröivien kortteleiden rakennukset niiden työpaikat. Uusia työpaikkoja alueelle tulee muutamia. Kaavamuutoksella ei juurikaan ole vaikutusta alueen palveluihin ja työpaikkojen määrään.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttamiseen liittyvien kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset ovat verrattain pieniä.

Virkistys
Lähimmät puistot sijaitsevat Linkotien päästä kuljettaville Riista- ja Linkopuistoille. Toisaalta kaavassa on annettu määräyksiä kaava-alueelle sijoitettavista puiden ja pensaiden määräistä ja koosta.

Liikenne
Lisärakentaminen lisää jonkin verran liikennettä Linkokujalla ja Kalliosolantiellä.
Teollisuus- ja varastoalueilla liikennemäärän lisäys riippuu tulevasta toiminnasta,
joten sitä ei voida arvioida tarkasti.

Vesihuolto
Uudet asuinrakennukset sekä toimitilat voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. . Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle lisäkustannuksia.

Ympäristöhäiriöt
Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, josta määrätään kaavassa toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden määräyksellä.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Korttelialueiden hiilineutraaliuden huomioimisella ja vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista.

Vesistöt ja vesitalous
Alueelle laaditaan pihasuunnitelma, vihertehokkuuslaskelma ja hulevesien käsittelysuunnitelma. Kaavamuutoksen myötä kaavamuutosalueen vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat. Kaava-alueen hulevesien muodostumista korttelialueilla pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita.

Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tontin tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle.

Rakennusluvan yhteydessä tontille tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava rakennus tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu nykyiseen katuverkkoon.
Hiilineutraalius on otettu huomioon kaavamääräyksissä määräämällä mm. latauspisteiden määrästä ja uusiutuvan energiantuotantoon varautumisesta.

Vihertehokkuuden avulla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista vähentämällä tulvariskejä, luomalla hiilinieluja ja lieventämällä lämpösaarekeilmiötä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Alueella mitoittavana melulähteenä on tie- ja lentomelu.

4.6 NIMISTÖ

Alueelle ei tule uutta nimistöä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Arkkitehtitoimisto M.A.T.	Markku Toivakka
Vekkeli & Lemmenlehti Oy	Mikko Vekkeli

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Johanna Rajala	alue-arkkitehti
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
	Elisa Ekroos	maisemasuunnittelija
	Agon Shala	kaavoitusinsinööri
	Kimmo Kangas	kaavatekninenkoordinaattori (tilastolomake)
Kuntatekniikan keskus :	Paula Luomala	vesihuollon suunnittelu
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
Rakennusvalvonta:	Matti Karjanoja	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen	ympäristöinsinööri
Rakentaminen	Mikko Vanhanen	projekti-insinööri

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 22. päivänä maaliskuuta 2022

Anna-Liisa Vanhala	Johanna Rajala
kaavoitusteknikko	aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	22.09.2021
Kaavan nimi	002423 Ylästö 40 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	12.10.2020
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002423
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,4086	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,4086

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4086**	**100,0**	**2043**	**0,50**	**0,0000**	**1020**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,4086	100,0	2043	0,50	0,0000	1020
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

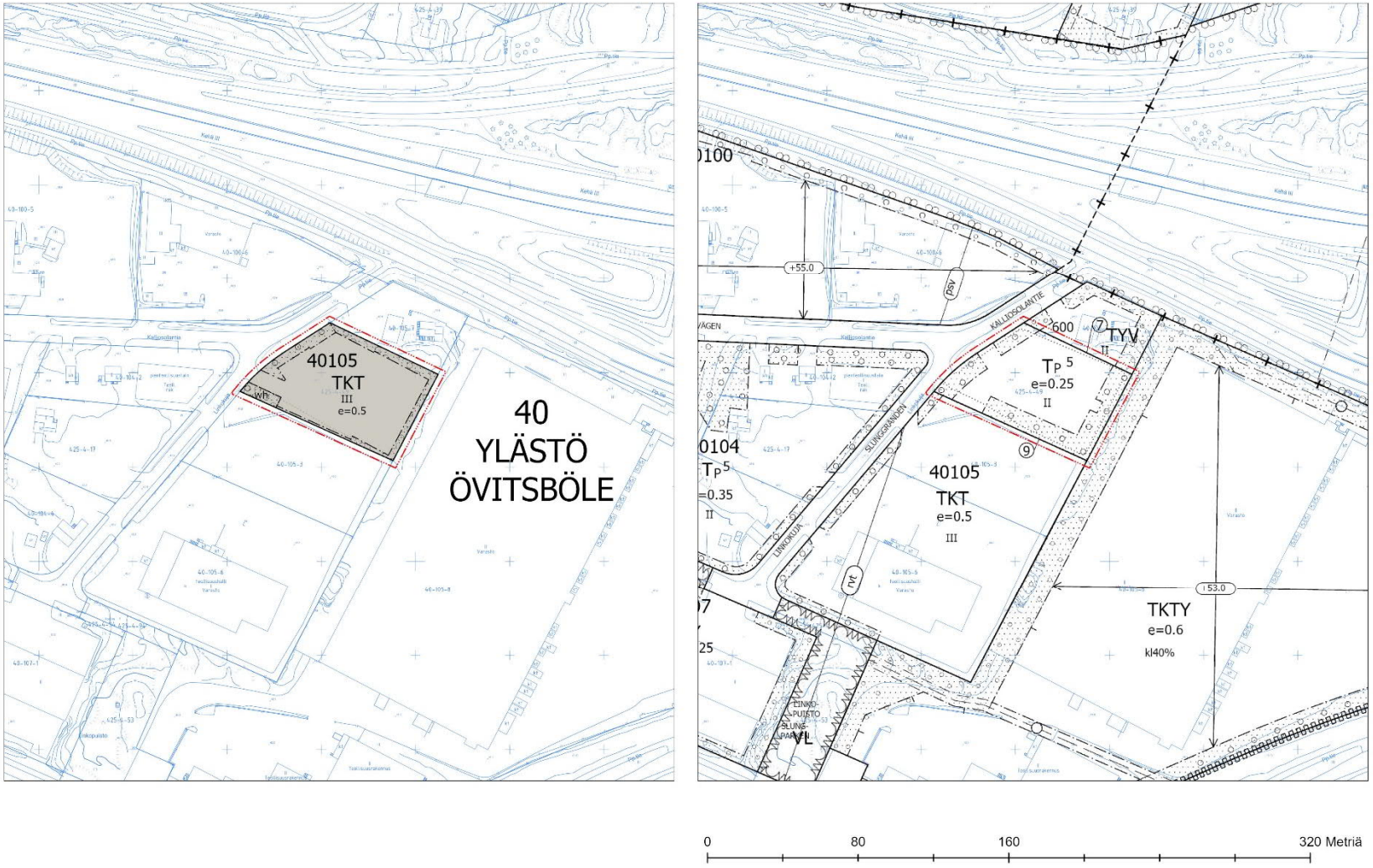
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,4086**	**100,0**	**2043**	**0,50**	**0,0000**	**1020**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,4086	100,0	2043	0,50	0,0000	1020
TKT	0,4086	100,0	2043	0,50	0,4086	2043
TP5	0,0000		0		-0,4086	-1023
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum
002423	22.3.2022

Vantaan kaupunki

Kalliosolantie 7

Kaupunginosa 40, Ylästö

Vanda stad

Bergpassvägen 7

Stadsdel 40, Övitsböle

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 40105.

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 40105.

1:2000

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
TKT	**Teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för industri-. lager-och kontorsbygnader.**
	Rakennusten ja niihin liittyvien rakenteiden, katosten ja aitojen tulee olla kaupunkikuvaltaan ja materiaaleiltaan yhtenäinen kokonaisuus.	Byggnaderna med anslutande konstruktioner, skärmtak och inhägnader ska i fråga om stadsbild och material utgöra en enhetlig helhet.
	Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehäll:n ja Kalliosolantien suuntaan.	Kvartersområdet ska byggas så att det byggnadssätt och den arkitektur som används håller hög klass. Skärskilt vyerna från Ring III och Bergpassvägen ska tas i beaktande.
	Rakennusluvan yhteydessä alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, jossa tulee saavuttaa 0,7 vihertehokkuus.	I samband med bygglovet ska en plan över gården utarbetas och gröneffektiviteten beräknas, där 0,7 ska uppnås som gröneffektivitet.
	Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla. Piha-alueella tulee istuttaa vähintään 6 pienkokoista puuta, täysikasvuisena 6-7 m ja 1 suurikokoinen puu, täysikasvuisena 9m.	I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter. I gårdsområdet ska minst 6 småväxta träd planteras, 6–7 m som fullvuxna, och 1 högväxt träd, 9 m som fullvuxet.
	Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Vantaan hulevesien toimintamallin periaatteita ja menetelmiä.	I hanteringen av dagvatten ska principerna och metoderna i Vandas verksamhetsmodell för dagvatten följas.
	Korttelialueella tulee rakenteellisin tai muin toimenpitein hidastaa hulevesien virtausta ja imeyttää kattovesiä maaperään.	På kvartersområdet skall dagvattenflödet bromsas upp genom konstruktionsmässiga eller andra åtgärder och takvattnet absorberas av marken.
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.	På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
	Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.	För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan.
	Toisiinsa rajautuvilla tonteilla tulee hulevesijärjestelmät suunnitella ja toteuttaa yhteensopiviksi.	På tomter som gränsar till varandra ska dagvattensystemen planeras och byggas så att de passar ihop med varandra.
	Tontilla tulee toteuttaa vähintään yksi suuritehoinen latauspiste. Tontilla tulee toteuttaa latauspistevalmius vähintään 50 prosenttiin pysäköintipaikoista.	Tomten ska förses med minst en högeffektiv laddningspunkt. På tomten ska beredskap skaffas för laddningspunkter för minst 50 procent av parkeringsplatserna.

	Tontilla tulee varautua uusiutuvan energian tuotantoon.	Tomten ska ha beredskap för produktion av förnybar energi.
	Päijänne-tunnelin vaikutusalueella on kielletty kaikki tunnelin rakennetta ja vedenlaatua heikentävät toimenpiteet. Alue on rakennettava ja maanmuokkaustoimenpiteet tehtävä niin, että ne eivät aiheuta haittaa Päijänne-tunnelille. Maan muokkauksesta ja rakentamisesta tulee rakennushakkeeseen ryhtyvän pyytää lausunto tunnelin omistajalta hyvissä ajoin ennen rakennusluvan myöntämistä ja toimenpiteiden suorittamista.	I det område som påverkas av Päijännetunneln är alla åtgärder som försvagar tunnelns konstruktioner och försämrar vattenkvaliteten förbjudna. Området ska byggas och markbearbetningsåtgärderna ska genomföras så att de inte orsakar olägenheter för Päijännetunneln. Den som tar sig an byggnadsprojektet ska be tunnelns ägare om ett utlåtande om bearbetningen och byggandet av marken i god tid före beviljandet av bygglov och genomförandet av åtgärder.
	Päijännetunnelin suoja-alueella ei saa louhia kalliota tunnelin painevesitason +43 m alapuolelta ilman erillisselvitystä. Suoja-alueella louhintatöissä tulee ottaa huomioon tunnelin vaurioitumisriski ja sallittu tärinätaso.	I Päijännetunnelns skyddsområde får berg inte sprängas nedanför tunnelns tryckvattennivå +43 m utan specialutredningar. Vid sprängningsarbeten i skyddsområdet ska risken för skador på tunneln och den tillåtna vibrationsnivån beaktas.
	Päijännetunnelin suoja-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa tunnelin raakaveden tai alueen pohjaveden laadun.	I Päijännetunnelns skyddsområde får inte placeras sådana funktioner som kan riskera kvaliteten på tunnelns råvatten eller kvaliteten på områdets grundvatten.
	Polttonesteiden käsittelyyn tai varastointiin tarkoitetut alueet, huoltoalueet sekä pysäköintialueet tulee varustaa asianmukaisin suojarakentein, jotta Päijännetunnelin raakavesi tai alueen pohjavesi eivät vaarannu. Edellä mainituilta alueilta kertyvät hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta pois tunnelin suoja-alueelta.	Områden avsedda för behandling eller upplagring av flytande bränslen, serviceområden och parkeringsområden ska utrustas med lämpliga skyddskonstruktioner, så att Päijännetunnelns råvatten eller områdets grundvatten inte äventyras. Dagvatten som samlas upp från ovan nämnda områden ska ledas bort från tunnelns skyddsområde via oljeavskiljningsbrunnar.
	Alueella ei sallita maalämpökaivoja.	Jordvärmebrunnar tillåts inte i området.
	Mikään rakenne, laite, antenni tai kasvillisuus ei saa edes tilapäisesti läpäistä Helsinki - Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja.	Ingen struktur, anläggning, antenn eller växtlighet får ens tillfälligt överskrida flyghindrens höjdbegränsningsytor på Helsingfors - Vanda flygplats.
	Maanpinnan tasosta yli 10 m korkeuteen ulottuvien tilapäistenkin esteiden sijoittamiseen on haettava lentoestelupaa.	Flyghindertillstånd måste inhämtas även för placeringen av tillfälliga hinder som sträcker sig högre än 10 m över markytan.
	Toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tie- ja lentomelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.	Ljudisoleringen mot väg- och flygbuller i kontorslokalers ytterväggar ΔL skall vara minst 35 dB.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Teollisuus 1 ap/100 k-m2 Varastot 1 ap/150 k-m2 Toimistot 1 ap/50 k-m2 Liiketilat 1ap/35 k-m2	Minimiantalet bilplatser: Industri 1 bp/100 m2-vy Lager 1 bp/150 m2-vy Kontor 1 bp/50 m2-vy Affärslokaler 1bp/35 m2-vy
	Pääsisäänkäyntien yhteyteen tulee sijoittaa helposti käytettäviä polkupyöräpaikkoja.	Cykelplatser som är lätta att använda skall placeras vid huvudingångarna.
	Pysäköintialueet tulee rajata istutuksin.	Parkeringsplatserna skall avgränsas med planteringar.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
12	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VANT	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
123	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
e = 0.12	**Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/ rakennuspaikan pinta-alaan.**	**Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens/byggnadsplatsens yta.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
wh	**Hulevesialue.**	**Dagvattenområde.**

Säilytettävä/istutettava puurivi

Trädrad som skall bevaras/planteras

Istutettava alueen osa.

Del av område som skall planteras.

Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.

Del av område där träd och buskar skall planteras.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Johanna Rajala
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittaus- ja geopalvelut

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätning och geoteknik

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

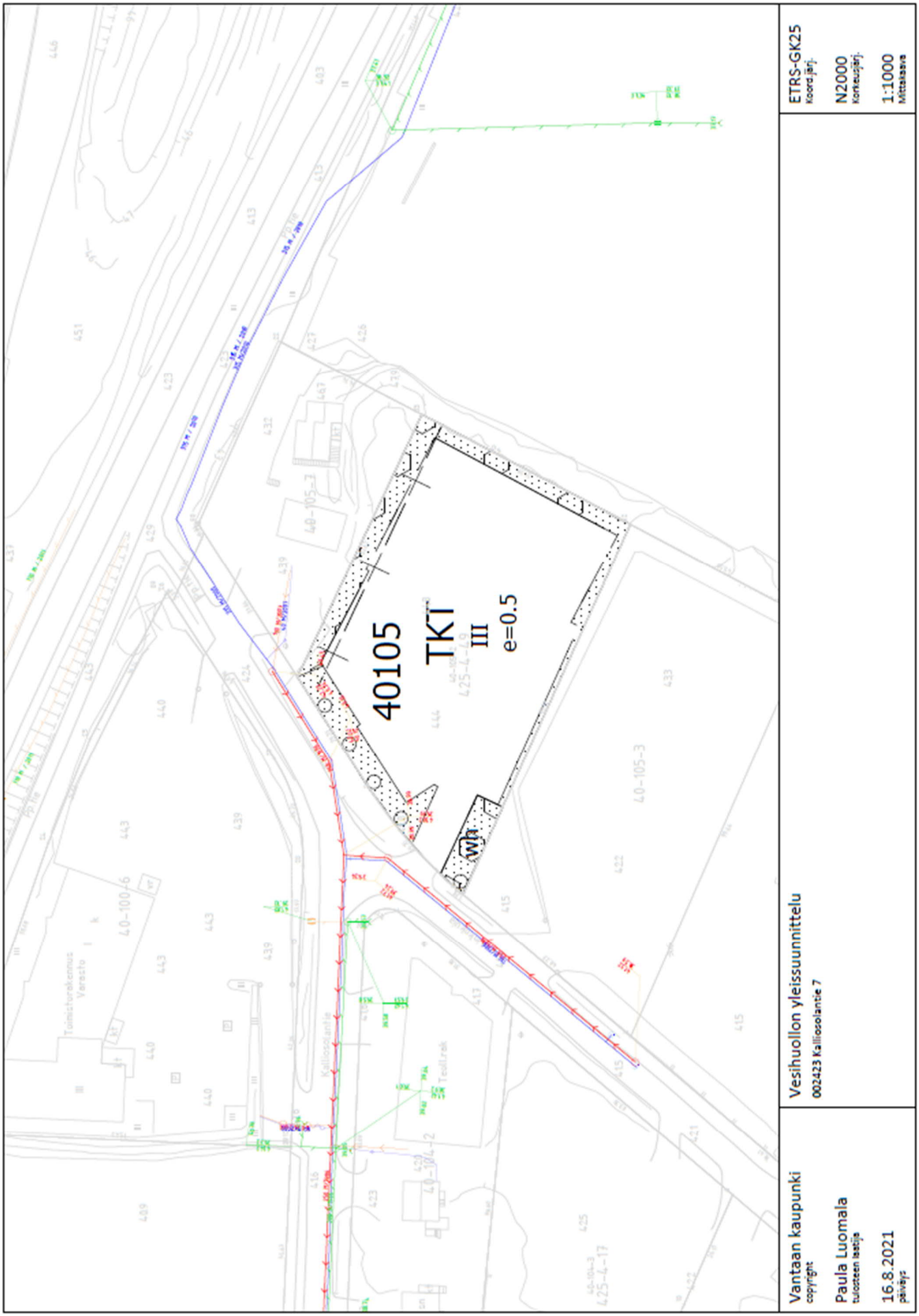
Vantaalla / Vanda __.__.20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

40105
TKT
III
e=0.5
Vesihuollon yleissuunnittelu
002423 Kalliosolantie 7
Vantaan kaupunki
copyright
Paula Luomala
tulosteen laatija
16.8.2021
päiväys
ETRS-GK25
Koordjärj.
N2000
Korkeusjärj.
1:1000
Mittakaava

Tuloskortti

Päivämäärä 19.4.2021

Osoite Kalliosolantie 7, 01740 Vantaa / 40.

Kaavan numero 002423/ 002423 Kalliosolantie 7 (Vireillä)

Vihertehokkuuslaskelma

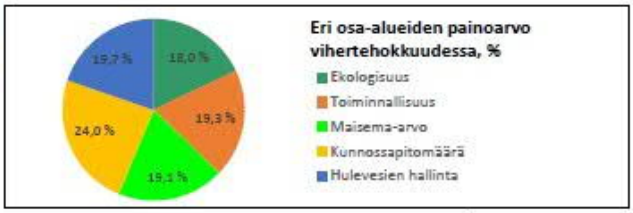
Viher-tehokkuus	0,90
Tavoitetaso	0,70

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	ei elementtiä!	7
Istutettava kasvillisuus	3	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvillisuuskatot	1	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien hallintarakenteet	ei elementtiä!	10
Yhteensä	**6**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
22,7	
Valuma kerroin C	
0,8	
Viivytystilavuustarve m^3	
22,7	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	23,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
35 %	

Pihasuunnitelma, KAAVAMUUTOS

Vantaa

Asemakaavoitus / A-LVa

Kaupunginhallitus **13.12.2021** oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002423** / **Kalliosolantie 7**. Lausuntoja pyydettiin 8 ja saatiin 5 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Elisa Oyj	Ei lausuntoa.	-
NRO 2 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	Ei lausuntoa.	-
NRO 3 Finavia Oyj	Viittaus varakiitotiehen on virheellinen ja se tulee poistaa. Myös kasvillisuus tulee huomioida määräyksessä elementtinä, jonka korkeus ei saa ylittää estepintaa. Suunnittelumääräyksessä tulee todeta, että maanpinnan tasosta yli 10 m korkeuteen ulottuvien tilapäistenkin esteiden sijoittamiseen on haettava lentoestelupaa.	Poistetaan sana varakiitotie määräyksestä. Lisätään sana kasvillisuus määräykseen. Lisätään määräys: Maanpinnan tasosta yli 10 m korkeuteen ulottuvien tilapäistenkin esteiden sijoittamiseen on haettava lentoestelupaa.
NRO 4 Uudenmaan ELY-keskus	Päijännetunnelin suoja-alueella ei saa louhia kalliota tunnelin painevesitason +43 m alapuolelta ilman erillisselvitystä. Suoja-alueella	Lisätään määräykset kaavaan.

	louhintatöissä tulee ottaa huomioon tunnelin vaurioitumisriski ja sallittu tärinätaso. Päijännetunnelin suoja-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa tunnelin raakaveden tai alueen pohjaveden laadun. Polttonesteiden käsittelyyn tai varastointiin tarkoitetut alueet, huoltoalueet sekä pysäköintialueet tulee varustaa asianmukaisin suojarakentein, jotta Päijännetunnelin raakavesi tai alueen pohjavesi eivät vaarannu. Edellä mainituilta alueilta kertyvät hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta pois tunnelin suoja-alueelta. Alueella ei sallita maalämpökaivoja.	
NRO 5 Vantaan Energia Oy	Ei huomautettavaa.	-
NRO 6 HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	Ei huomautettavaa.	-
NRO 7 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut	Ei huomautettavaa.	-

NRO 8 Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	Ei lausuntoa.	-

NRO 1
Elisa Oyj

Lausunto:
Ei lausuntoa.

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 2
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Lausunto:
Ei lausuntoa.

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 3
Finavia Oyj

Lausunto:

Finavia Oyj:n lausunto asemakaavaehdotuksesta 002423 Kalliosolantie 7, Ylästö, Vantaa

Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa asemakaavaehdotuksesta 002423 Kalliosolantie 7, Ylästö 10.2.2022 mennessä.
Asemakaavan muutosehdotuksessa nykyinen pienteollisuusalue muutetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten alueeksi. Tonttitehokkuutta nostetaan ja rakennusten kerroskorkeus nostetaan kahdesta kolmeen. Kohde sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman 60 dB ylittävällä lentokonemelualueella, joten toimistotilojen ääneneristävyysvaatimus on 35 dB.
Kohde sijaitsee noin 1,8 km etäisyydellä kiitotien 22L päästä ja noin 0,3 km kiitotien jatkeelta sivuun. Kaavaehdotuksessa on aiheellisesti huomioitu Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspinnat, mutta määräyksen viittaus varakiitotiehen on virheellinen ja se tulee poistaa. Myös kasvillisuus tulee huomioida määräyksessä elementtinä, jonka korkeus ei saa ylittää estepintaa. Lisäksi kohteen sijainnin vuoksi suunnittelumääräyksessä tulee todeta, että maanpinnan tasosta yli 10 m korkeuteen ulottuvien tilapäistenkin esteiden sijoittamiseen on haettava lentoestelupaa. Lisätietoa lentoesteluvasta: *https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-lupaa-lentoesteelle*.

Vastine:
Tarkistetaan kaavaa.

Tarkistukset:
Poistetaan sana varakiitotie määräyksestä.

Lisätään sana kasvillisuus määräykseen.

Lisätään määräys kaavaan: Maanpinnan tasosta yli 10 m korkeuteen ulottuvien tilapäistenkin esteiden sijoittamiseen on haettava lentoestelupaa.

NRO 4
Uudenmaan Ely-keskus

Lausunto:
Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Kalliosolantie 7 asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002423).

Kiinteistö sijaitsee Päijännetunnelin suojavyöhykkeellä, pienin etäisyys tunnelista on noin 30 metriä. Kallioperän on todettu olevan alueella paikoin heikko, ja tunneliin on pudonnut suuriakin lohkareita. Alueen kallioperässä on kaavaselostuksen mukaan todettu hyvin vettä johtavaa rakoilua. Tästä johtuen Päijännetunnelia koskevia kaavamääräyksiä tulee täydentää.

Päijännetunnelin suoja-alueella ei saa louhia kalliota tunnelin painevesitason +43 m alapuolelta ilman erillisselvitystä. Suoja-alueella louhintatöissä tulee ottaa huomioon tunnelin vaurioitumisriski ja sallittu tärinätaso.
Päijännetunnelin suoja-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa tunnelin raakaveden tai alueen pohjaveden laadun.

Polttonesteiden käsittelyyn tai varastointiin tarkoitetut alueet, huoltoalueet sekä pysäköintialueet tulee varustaa asianmukaisin suojarakentein, jotta Päijännetunnelin raakavesi tai alueen pohjavesi eivät vaarannu. Edellä mainituilta alueilta kertyvät hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta pois tunnelin suoja-alueelta.

Alueella ei sallita maalämpökaivoja.

Vastine:
Lisätään kaavan lausunnossa esitetyt määräykset.

Tarkistukset:
Päijännetunnelin suoja-alueella ei saa louhia kalliota tunnelin painevesitason +43 m alapuolelta ilman erillisselvitystä. Suoja-alueella louhintatöissä tulee ottaa huomioon tunnelin vaurioitumisriski ja sallittu tärinätaso.

Päijännetunnelin suoja-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka voivat vaarantaa tunnelin raakaveden tai alueen pohjaveden laadun.

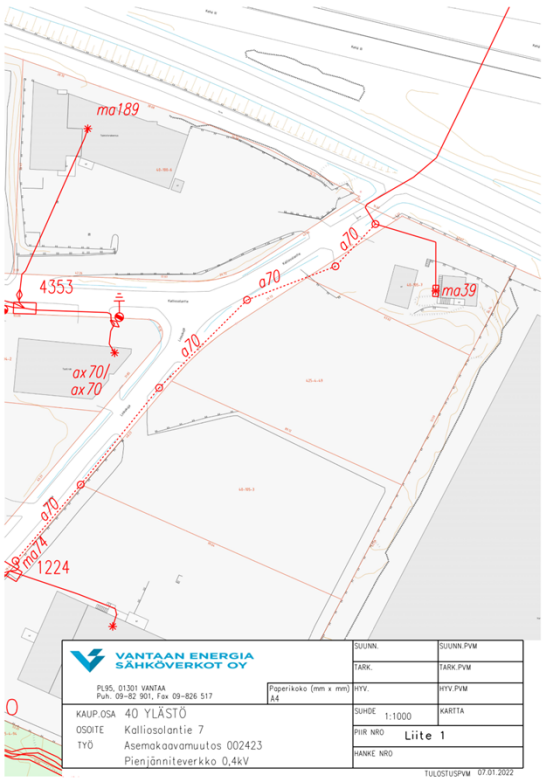
Polttonesteiden käsittelyyn tai varastointiin tarkoitetut alueet, huoltoalueet sekä pysäköintialueet tulee varustaa asianmukaisin suojarakentein, jotta Päijännetunnelin raakavesi tai alueen pohjavesi eivät vaarannu. Edellä mainituilta alueilta kertyvät hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta pois tunnelin suoja-alueelta.

Alueella ei sallita maalämpökaivoja.

NRO 5
Vantaan Energia Oy

Lausunto:

Sähköverkko
Ei huomauttamista.
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti.
Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.
Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.
Kaukolämpöverkko
Ei huomauttamista.
Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaa Energia kaukolämpöverkkoa. Kalliosolantiellä olevat johdot on esitetty liitteessä 2.
Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 6
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Lausunto:
Lausunto asemakaavamuutos nro 002423 Kalliosolantie 7, Vantaa
Kaavamuutosalue sijaitsee Ylästön kaupunginosassa Kehä III:n eteläpuolella Kalliosolantien ja Linkokujan risteyksessä osoitteessa Kalliosolantie 7.
Alue kaavoitetaan teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT). Alueelle on suunnitteilla kolmikerroksinen teollisuus-, varasto- ja toimistorakennus tonttitehokkuudella e= 0,50.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 7
Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)

Lausunto:
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Uudet rakennukset ovat liitettävissä viereisten katujen vesihuoltoverkkoon. Kaavamuutos ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.

Vastine:
-

Tarkistukset:
-

NRO 8
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy

Lausunto:
Ei lausuntoa

Vastine:
-

Tarkistukset:
-